

Нийгмийн даатгалын
ерөнхий газар

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХУУЛЬ, ТОГТООМЖ, ДҮРЭМ, ЖУРАМ, ЗААВАР, АРГАЧЛАЛ, ЗӨВЛӨМЖ

ЦАХИМ ЭМХЭТГЭЛ

Нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтнуудын албан хэрэгцээнд зориулав.

2024 он

ӨМНӨТГӨЛ

Нийгмийн даатгалын байгууллага нь нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн биелэлтийг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, даатгуулагч, ажил олгогчдыг нийгмийн даатгалд хамруулах, сангийн орлогыг бүрдүүлэх, зарлагын гүйцэтгэлийг хангах, даатгуулагч иргэдийнхээ нийгмийн даатгалын талаарх хууль, эрхзүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх, мэдээллийн технологийн дэмжлэгтэйгээр нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээг хөгжүүлэх, даатгуулагчдад тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлыг хуулиар тогтоосон хугацаанд олгох чиг үүргийг хэрэгжүүлж байна.

Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчилсэн найруулгыг батлан 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөж байна.

Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчлэлийн үзэл баримтлал нь нийгмийн даатгалын харилцааг зөвхөн нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжоор зохицуулах, хамрах хүрээг өргөтгөх, үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх, даатгуулагчийн төрлийг нарийвчлан тодорхойлох, ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, шимтгэлийг нөхөн төлөх, нийгмийн даатгалын сангийн менежментийг сайжруулах, мэдээллийн ил тод байдлыг хангах зэрэг асуудлууд юм.

Мөн тэтгэврийн олон давхаргат тогтолцоог нэвтрүүлэх, санхүүжилтийн хуваарилалтын зарчмаас хагас хуримтлалын тогтолцоонд шилжих, даатгуулагч тэтгэврийн нөөц сангийн хуримтлалтай болох, хуримтлалаа эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны ипотекийн санхүүжилтэд зарцуулах, тэтгэврийн тусгай зохицуулалтын дагуу нэмэлт тэтгэвэр авах, тэтгэврийг жил бүр инфляцын түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх, тэтгэвэр бодох цалин хөлсөнд итгэлцүүр хэрэглэх, тэтгэмж авах нөхцөлийг сайжруулах, тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх зэрэг харилцааг зохицуулсан.

Цахим эмхэтгэлд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай, нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль, тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан гарсан тогтоол, тушаал, шийдвэр, зөвлөмж, чиглэлүүдийг цахимаар (pdf-файлаар) эмхэтгэж, нийгмийн даатгалын ажилтнууд Та бүхэнд хүргэж байна.

Энэхүү цахим эмхэтгэлийг холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт орсон тохиолдол тухай бүрд шинэчлэн хүргүүлэх болно.

Та бүхнийг нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг нэг мөр ойлголтоор хэрэгжүүлэх, ажлын бүтээмжийг нэмэгдүүлэхэд энэхүү цахим эмхэтгэл дэмжлэг болно гэдэгт найдаж байна.

Цахим эмхэтгэлтэй холбоотой санал, хүсэлт байвал Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, төлөвлөлтийн газарт ирүүлнэ үү.

Цахим эмхэтгэлийг хэрэглэхдээ агуулга хэсэг дэх тушаал, шийдвэрийн холбоос (линк) дээр дарахад тухайн тушаал, шийдвэр рүү очих бөгөөд албан хэрэгцээнд ашиглана.

БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТ, ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ГАЗАР

АГУУЛГА

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ХУУЛЬ

Байнгын хорооны тогтоолоор батлагдсан

1. НДЕХ 35.16 Үндэсний зөвлөлийн дүрэм болон ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллийн байгууллага нээлттэй сонгон шалгаруулах журам
   УИХ-ын Байнгын хороо батална
2. НДЕХ 35.19 Үндэсний зөвлөлийн гишүүнд олгох урамшууллын дээд хэмжээг тогтоох
   УИХ-ын Байнгын хороо батална

Засгийн газрын тогтоолоор батлагдсан

3. НДЕХ 13.4 Засгийн газрын болон Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлах
   Засгийн газрын 2024 оны 01 сарын 10-ны өдрийн 14 дүгээр тогтоол
4. НДЕХ 13.9 Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах журам
   Засгийн газрын 2024 оны 06 сарын 06-ны өдрийн 254 дүгээр тогтоол
5. НДЕХ 21.30 Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлттэй холбогдсон харилцааг зохицуулсан журам
   Засгийн газрын 2023 оны 12 сарын 27-ны өдрийн 470 дугаар тогтоол
6. НДЕХ 21.31 Ноосны, сүүний, арьс ширний, улаан буудайн урамшууллаас нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх харилцааг зохицуулсан журам
   Засгийн газрын 2023 оны 9 сарын 26-ны өдрийн 361 дүгээр тогтоол
7. НДЕХ 23.2 Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлснөөр тооцох журам
   Засгийн газрын 2023 оны 11 сарын 29-ны өдрийн 416 дугаар тогтоол
8. НДЕХ 29.8 Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах, мэдээлэх, хөрөнгө оруулах, өвлүүлэх, хяналт тавих журам
   Засгийн газрын 2024 оны 06 сарын 06-ны өдрийн 256 дугаар тогтоол
9. НДЕХ 37.15 Нийгмийн даатгалын байгууллага, байцаагчийн дүрэм
   Засгийн газрын 2023 оны 12 сарын 27-ны өдрийн 469 дүгээр тогтоол
10. НДЕХ 42.12 Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн дүрэм
    Засгийн газрын 2023 оны 09 сарын 26-ны өдрийн 362 дугаар тогтоол
11. НДЕХ 43.4 Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дүрэм, зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд олгох цагийн хөлсний хэмжээг батлах
    Засгийн газрын 2023 оны 12 сарын 13-ны өдрийн 448 дугаар тогтоол

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын сайдын тушаалаар батлагдсан

12. НДЕХ 8.2 Даатгуулагчийн хөдөлмөр эрхлэлтийн мэдээлэл, шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээ, шимтгэл төлөх хугацаа, талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага, гэрээ байгуулах, гэрээний хугацааг сунгах, цуцлах, дуусгавар болох зэрэг харилцааг зохицуулсан журам болон сайн дураар даатгуулах гэрээний загвар батлах
    ХНХ-ын сайдын 2023 оны 12 сарын 25-ны өдрийн А/200 дугаар тушаал
13. НДЕХ 17.4 Нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, хадгалах, ашиглах, мэдээлэлд хяналт тавих, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах журам, Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний мэдээллийн санг бүрдүүлэх, боловсруулах, түгээх ашиглах, хянах, хадгалах, хамгаалах журам
    ХНХ-ын сайдын 2024 оны 05 сарын 31-ний өдрийн А/113 дугаар тушаал
14. НДЕХ 22.3 Итгэлцүүрийг хэрэглэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулсан журам
    ХНХ-ын сайдын 2023 оны 12 сарын 25-ны өдрийн А/202 дугаар тушаал
15. НДЕХ 24.4 Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийг тайлагнах, шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх харилцааг зохицуулсан журам
    ХНХ-ын сайдын 2023 оны 12 сарын 25-ны өдрийн А/199 дүгээр тушаал
16. НДЕХ 38.8 Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрхийг олгох, баталгаажуулах, түдгэлзүүлэх, цуцлахтай холбогдсон харилцааг зохицуулсан журам, улсын байцаагчийн үнэмлэх, тэмдгийн загвар батлах
    ХНХ-ын сайдын 2023 оны 12 сарын 01-ны өдрийн А/170 дугаар тушаал
17. НДЕХ 40.3 Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчид мэргэшлийн зэргийг тогтоох, түдгэлзүүлэх, зэргийн нэмэгдэл олгох журам
    ХНХ-ын сайдын 2023 оны 10 сарын 06-ны өдрийн А/137 дугаар тушаал
18. НДЕХ 42.11 Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд олгох цагийн хөлсний хэмжээ, олгох журам
    ХНХ-ын сайдын 2023 оны 11 сарын 09-ны өдрийн А/154 дүгээр тушаал

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд хамтран баталсан

19. НДЕХ 15.2 Нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны маягтын загвар, түүнийг хөтлөх аргачлал
    Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2024 оны 03 сарын 06-ны А/44, А/40 дүгээр тушаал
20. НДЕХ 21.29 Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг хөдөлмөрийн хөлсний жишиг хэмжээг батлах
    Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2023 оны 10 сарын 02-ны А/69, А/132 дугаар тушаал
21. НДЕХ 37.12 Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин судлалын төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн ажиллах дүрэм
    Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан
22. НДЕХ 43.5 Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах, хөдөлмөр зохиуулалт хийхэд баримтлах өвчний заавар
    Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2024 оны 06 сарын 27-ны өдрийн А/293, А/133 дугаар тушаал
23. НДЕХ 43.5 Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах, хөдөлмөр зохицуулалт хийхэд баримтлах өвчний жагсаалт батлах
    Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын болон Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2023 оны 12 сарын 15-ны А/441, А/192 дугаар тушаал

Нийгмийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн тогтоолоор баталсан

24. НДЕХ 13.7 Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн дүрэм

25. НДЕХ 18.4 Хөдөлмөрийн гэрээгээр гадаад улсад ажиллаж байгаа Монгол Улсын иргэний төлөх шимтгэлийн хэмжээг тогтоох
    НДҮЗ-ийн 2023 оны 12 сарын 04-ны 09 дүгээр тогтоол
26. НДЕХ 27.7 Нэрийн дансны 2023 оны орлогод тооцох хүүгийн хэмжээг тогтоох тухай
    НДҮЗ-ийн 2023 оны 12 сарын 21-ний 15 дугаар тогтоол
27. НДЕХ 27.10 Нэрийн дансыг нээх, бүртгэх, хөтлөх, даатгуулагчийн гарааны үлдэгдлийг тооцох зэрэг харилцааг зохицуулсан журам
    НДҮЗ-ийн 2024 оны 03 сарын 05-ны 01 дүгээр тогтоол
28. НДЕХ 35.19 Үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны бүтэц, ажиллах журам, эрсдэлийн удирдлага, актуар тооцоолол хийх, хөрөнгө оруулалт, аудитын орон тооны бус мэргэжлийн хорооны гишүүнд олгох урамшууллын хэмжээг батлах
    Нийгмийн даатгалын Үндэсний зөвлөл батална

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын тушаалаар баталсан

29. НДЕХ 7.4, 18.1 “Даатгуулагчийн төрлийн код нэмж батлах тухай”
    НДЕГ-ын даргын 2024 оны 4 сарын 2-ны өдрийн А/43 дугаар тушаал
30. НДЕХ 12.4 НДЕХ-ийн 12.3 /Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага нь нийгмийн даатгалын сан тус бүрийн орлогын зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын холбогдох дансанд сар бүр төвлөрүүлнэ/-т заасныг үндэслэн Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг төвлөрүүлэх, хуваарилах, санхүүжилт олгох, хяналт тавих журам.
    НДЕГ-ын даргын 2023 оны 12 сарын 26-ны А/183 дугаар тушаал
31. НДЕХ 15.3 Нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг болон нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаанд хэрэглэх маягтын загвар, тэдгээрийг хэвлүүлэх, үнэ тогтоох, зарцуулах, тайлагнах журам
    НДЕГ-ын даргын 2024 оны 02 сарын 08-ны А/19 дүгээр тушаал
32. НДЕХ 16.5 Нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан хүлээн авах, хянах, залруулга хийх, баталгаажуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулсан журам
    НДЕГ-ын даргын 2023 оны 11 сарын 13-ны А/147 дугаар тушаал
33. НДЕХ 20.5 Бүртгэлийн дугаар олгох, хэрэглэх болон хувийн хэрэг нээх, бүртгэх, хөтлөх, шилжүүлэх журам, холбогдох маягтын загвар
    НДЕГ-ын даргын 2023 оны 12 сарын 27-ны А/190 дүгээр тушаал
34. НДЕХ 26.2 “Илүү төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг буцаан олгох журам”
    НДЕГ-ын даргын 2024 оны 06 сарын 18-ны А/107 дугаар тушаал
35. НДЕХ 38.9 Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн ногдуулалт, төлөлтөд хяналт шалгалт хийх журам
    Батлагдаагүй

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ТЭТГЭВРИЙН ТУХАЙ

36. НДСОТЭТ 5.3 газрын доор, хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалт, хэрэглэх журам
ХНХ-ын сайдын 2023 оны 12 сарын 28-ны өдрийн А/221 дүгээр тушаал
37. НДСОТэТХ 8.3 Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл тогтоох /жил бүр/
НДҮЗ-ийн 2023 оны 12 сарын 21-ны өдрийн 20 дугаар тогтоол
38. НДСОТэТ 21.1 Тэтгэврийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн доод хэмжээг тогтоох
Батлагдаагүй
39. НДСОТЭТ 22.3 Тэтгэвэр тогтоолгох, тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөхөд бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, тэтгэвэр олгохтой холбогдсон бусад харилцааг зохицуулсан журам
“Журам батлах тухай” Засгийн газрын 2023 оны 12 сарын 20-ны өдрийн 450 дугаар тогтоол
40. НДСОТЭТ 20.6 Тэтгэвэр тогтоолгох үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалинг батлах
ХНХ-ын сайдын 2023 оны 10 сарын 05-ны өдрийн А/136 дугаар тушаал
41. НДЕХ 21.29 Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг хөдөлмөрийн хөлсний жишиг хэмжээг батлах
Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2023 оны 10 сарын 02-ны А/69, А132 дугаар тушаал
42. НДСОТэТХ 20.7 Тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох,
НДЕГ-ын даргын 2023 оны 10 сарын 24-ны А/139 дүгээр тушаал
43. НДСОТэТХ 22.4 Тэтгэвэр тогтоолгох өргөдлийн маягтын загвар, тэтгэвэр тогтоолгох баримт бичгийн бүрдэлд хяналт тавих, тэтгэврийн хувийн хэрэг бүрдүүлэх, бүртгэх журам, тэтгэвэр бодох заавар
Батлагдаагүй
44. НДСОТЭТ 27.2 “Аргачлал батлах тухай” Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх аргачлал
ЗГ-ийн 2024 оны 09 сарын 11-ний өдрийн 75 дугаар тогтоол

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ТЭТГЭМЖИЙН ТУХАЙ

45. НДСОТТХ 5.6 Эмнэлгийн хуудасны маягтын загвар, даатгуулагчид эмнэлгийн хуудас олгох журам
Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд , Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2023 оны 12 сарын 07-ны А/177, А/433 дугаар тушаал
46. НДСОТТХ 8.3 Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн хэмжээг тогтоох
НДҮЗ-ийн 2023 оны 12 сарын 04-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол
47. НДСОТТХ 13.3 Ажил олгогчид ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх журам, Ажил олгогчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, хяналт тавих журам
НДҮЗ-ийн 2024 оны 09 сарын 06-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол
48. НДСОТТХ 15.2 Даатгуулагч тэтгэмж авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, тэтгэмж олгохтой холбогдсон бусад харилцааг зохицуулсан журам
“Журам батлах тухай” Засгийн газрын 2023 оны 12 сарын 13-ны өдрийн 438 дугаар тогтоол
49. НДСОТТХ 15.3 Тэтгэмж тогтоолгох өргөдлийн маягтын загвар, тэтгэмж авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн бүрдэлд хяналт тавих, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг авах эрх бүхий иргэн, албан тушаалтныг тодорхойлох журам, тэтгэмж бодох аргачлал, заавар
НДЕГ-ын даргын 2023 оны 12 сарын 28-ны А/194 дүгээр тушаал

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ТӨЛБӨРИЙН ТУХАЙ

50. НДСОҮОМШӨТТТТХ 3.4 Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний жагсаалт, хувь, хугацааг батлах
Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2023 оны 11 сарын 07-ны А/152, А/388 дугаар тушаал
51. НДСОҮОМШӨТТТТХ 11.3 Тэтгэмж, тэтгэвэр, төлбөр, зардал авах өргөдөл гаргахад бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт болон төлбөр, зардал тэтгэмж, тэтгэвэр олгохтой холбоотой бусад харилцааг зохицуулсан журам
Засгийн газрын 2023 оны 12 сарын 13-ны өдрийн 439 дүгээр тогтоол
52. НДСОҮОМШӨТТТТХ 13.3 Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавих журам
НДҮЗ-ийн 2024 оны 09 сарын 06-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол

53. НДСОҮОМШӨТТТТХ 14.2 Протез, ортопедийн жишиг үнийг батлах
Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд , Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2023 оны 10 сарын 26-ны А/143, А/376 дугаар тушаал
54. НДСОҮОМШӨТТТТХ 14.7 Сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох хэмжээг тогтоох
НДҮЗ-ийн 2023 оны 12 сарын 04-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол
55. НДСОҮОМШӨТТТТХ 14.10 Даатгуулагч төлбөр авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт болон төлбөрийг олгох, санхүүжүүлэхтэй холбогдсон бусад харилцааг зохицуулсан журам
Засгийн газрын 2023 оны 11 сарын 29-ны өдрийн 422 дугаар тогтоол
56. НДСОҮОМШӨТТТТХ 14.9 Даатгуулагчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих журам
НДҮЗ-ийн 2023 оны 12 сарын 04-ны өдрийн 11 дүгээр тогтоол
57. НДСОҮОМШӨТТТТХ 15.4 Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас сул зогссон хугацааг тогтоох
Батлагдаагүй
58. НДСОҮОМШӨТТТТХ 16.4 ҮОМШӨ-ний даатгалын мэдээллийн санг бүрдүүлэх, боловсруулах, түгээх, ашиглах, хянах, хадгалах, хамгаалах журам
ХНХ-ын сайдын 2024 оны 05 сарын 31-ний өдрийн А/113 дугаар тушаал
59. НДСОҮОМШӨТТТТХ 18.2 Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэл төлөх ажил мэргэжлийн жагсаалт, шимтгэлийн хувь хэмжээ, хэрэглэх журам
“Журам батлах тухай” Засгийн газрын 2023 оны 12 сарын 27-ны өдрийн 471 дүгээр тогтоол

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2024 оны 01 сарын 10 өдөр Дугаар 14 Улаанбаатар хот

Засгийн газрын болон Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.4, Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат (нэг жил болон түүнээс дээш) бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад 2024 онд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 (гурван зуун) тэрбум төгрөгөөр баталсугай.

2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа, Сангийн сайд Б.Жавхлан нарт тус тус даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ТОГТООЛ

2024 оны 06 сарын 06 өдөр Дугаар 254 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.9-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1."Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах журам"-ыг хавсралт ёсоор батлагдсугай.

2.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалллын сайд Х.Булгантуяад, хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2024 оны 06 дугаар
сарын 06-ны өдрийн 254 дүгээр
тогтоолын хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ЧӨЛӨӨТ ҮЛДЭГДЛИЙГ САНХҮҮГИЙН ХЭРЭГСЭЛД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдэл (цаашид "сангийн чөлөөт үлдэгдэл" гэх)-ийг найдвартай, үр өгөөжтэй, хариуцлагатай, ил тод, хараат бус байх зарчмыг баримтлан санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагааг зохицуулахад энэ журмыг баримтална.

1.2.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид "Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар" гэх) нь сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулахдаа Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Банкны тухай хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомж болон энэ журмыг баримтална.

Хоёр.Сангийн чөлөөт үлдэгдлийн хөрөнгө оруулалтын төрөл, үйл ажиллагаа

2.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар сангийн чөлөөт үлдэгдлийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.1-д заасны дагуу дараах санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулна:

2.1.1.Засгийн газрын үнэт цаас худалдан авах;

2.1.2.Монголбанкны үнэт цаасны арилжаанд оролцох;

2.1.3.Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд хугацаатай мөнгөн хадгаламж байршуулах;

2.1.4.Банкны тухай хуулийн 3.1.20-д заасан банкны системд нөлөө бүхий арилжааны банк (цаашид "арилжааны банк" гэх)-д хугацаатай мөнгөн хадгаламж байршуулах.

2.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар жил бүрийн 1 дүгээр сард Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4.1.9-д заасны дагуу сангийн чөлөөт үлдэгдлийг тооцон, энэ журмын 2.1-д заасан санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах саналыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

2.3.Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага жил бүрийн 2 дугаар сард багтаан энэ журмын 3.1-д заасан шийдвэрийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт хүргүүлнэ.

2.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар жил бүрийн эхний улиралд багтаан хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас ирүүлсэн шийдвэрийн дагуу энэ журмын 2.1-д заасан санхүүгийн

хэрэгсэл тус бүрд хөрөнгө оруулах тооцооллыг дахин хийж, саналаа доор дурдсан мэдээлэл, баримт бичгийн хамт Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн Ажлын албанд хүргүүлнэ:

2.4.1.энэ журмын 2.1.1, 2.1.2-т заасан үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг тогтоосон Засгийн газрын шийдвэр;

2.4.2.энэ журмын 2.1.3-т заасан мөнгөн хадгаламж байршуулах талаар өгсөн санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын шийдвэр;

2.4.3.энэ журмын 2.1.4-т заасан арилжааны банкнуудын талаарх Монголбанкнаас авсан мэдээлэл;

2.4.4.санхүүгийн хэрэгсэл тус бүрд хөрөнгө оруулах сангийн чөлөөт үлдэгдлийн тооцоолол, санал, танилцуулга, тогтоолын төсөл.

2.5.Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн Ажлын алба саналтай танилцан, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35.17-д заасан Мэргэжлийн хороо (цаашид "Мэргэжлийн хороо" гэх)-нд хүргүүлнэ.

2.6.Мэргэжлийн хороо энэ журмын 2.1-д заасан саналыг хүлээн авч ажлын 10 өдрийн дотор холбогдох тооцооллыг хийж, санал, дүгнэлт гаргаж Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн Ажлын албанд хүргүүлнэ.

2.7.Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл Мэргэжлийн хорооноос гаргасан санал, дүгнэлтийг хэлэлцэж, сангийн чөлөөт үлдэгдлийг нийгмийн даатгалын төрөл тус бүрийн бие даасан сангуудын эх үүсвэр тус бүрээр энэ журмын 2.1-д заасан санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах шийдвэрийг гаргана.

2.8.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар энэ журмын 2.7-д заасан шийдвэрийг хэрэгжүүлнэ.

2.9.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хэрэгжүүлж буй санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.3-т заасан олон нийтийн хяналтын зөвлөл "Орон тооны бус олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн дүрэм"-д заасны дагуу хяналт тавина.

Гурав.Сангийн чөлөөт үлдэгдлийг Засгийн газрын үнэт цаасанд хөрөнгө оруулах

3.1.Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага Нийгмийн даатгалын ерөнхий газраас ирүүлсэн энэ журмын 2.2-т заасан тооцоолол, саналыг үндэслэн, энэ журмын 2.1.1, 2.1.2-т заасан үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг тогтоох саналыг боловсруулж, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн саналыг үндэслэн Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

3.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар энэ журмын 2.7, 3.1-д заасан шийдвэрийн дагуу Засгийн газрын үнэт цаасыг худалдан авах, худалдах үйл ажиллагаанд оролцоно.

3.3.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар Засгийн газрын үнэт цаасны арилжаанд дараах байдлаар оролцож болно:

3.3.1.нээлттэй хэлбэрээр арилжаалагдах Засгийн газрын дотоод үнэт цаасны анхдагч болон хоёрдогч зах зээлийн арилжаанд оролцох;

3.3.2.хаалттай хэлбэрээр гаргасан Засгийн газрын үнэт цаасыг худалдан авах.

3.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар энэ журмын 3.3.1-д заасны дагуу Засгийн газрын үнэт цаас худалдан авахад санхүү төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай "Засгийн газрын үнэт цаас худалдах, худалдан авах гэрээ" байгуулах бөгөөд гэрээний дагуу үнэт цаасны арилжааны төлбөр, тооцоог гүйцэтгэнэ.

Дөрөв.Сангийн чөлөөт үлдэгдлийг Монголбанкны үнэт цаасанд хөрөнгө оруулах

4.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар "Төв банкны үнэт цаасны арилжааны журам"-д заасны дагуу Монголбанкны үнэт цаасны анхдагч болон хоёрдогч зах зээлийн арилжаанд оролцоно.

Тав.Сангийн чөлөөт үлдэгдлийг Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд хадгаламж хэлбэрээр байршуулах

5.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар энэ журмын 2.7-д заасныг үндэслэн сангийн чөлөөт үлдэгдлийг Төрийн санд хугацаатай байршуулах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

5.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар санхүү төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай "Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн гэрээ"-г байгуулна.

5.3.Энэ журмын 5.2-т заасан Төрийн сангийн хадгаламжийн гэрээнд хадгаламжийн хэмжээ, хугацаа, хүү, эрх, үүрэг зэргийг тусгасан байна. Мөнгөн хадгаламжийн нэг жилийн хүүгийн хэмжээ нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.5-д заасны дагуу гэрээ байгуулах тухайн үеийн Засгийн газрын үнэт цаасны хүүгийн хэмжээтэй тэнцүү байна.

5.4.Сангийн чөлөөт үлдэгдлийг Төрийн санд байршуулах хугацаа нь 12 сараас хэтрэхгүй байна. Гэрээний хугацаа дуусгахаас өмнө талууд гэрээний нөхцөлүүдийг харилцан тохиролцсон тохиолдолд гэрээг анх байгуулсан хугацаанаас хэтрүүлэхгүй нэг удаа сунгаж болно.

5.5."Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн гэрээ"-нд хадгаламжийн нөхцөлөөс өөр бусад нэмэлт нөхцөл тусгахыг хориглоно.

5.6."Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн гэрээ" дуусгавар болсон тухай бүр гэрээг дүгнэн, хоёр тал баталгаажуулна.

5.7.Санхүү төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршиж байгаа нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансны үлдэгдэлд сар бүр хүү тооцож олгоно. Хүүгийн хэмжээ нь Монголбанкнаас Төрийн сангийн нэгдсэн дансны үлдэгдэлд тооцож олгодог хүүгийн хэмжээтэй тэнцүү байна.

Зургаа.Сангийн чөлөөт үлдэгдлийг арилжааны банканд хадгаламж хэлбэрээр байршуулах

6.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар сангийн чөлөөт үлдэгдлийг энэ журмын 2.1.4-т заасны дагуу арилжааны банканд байршуулах ажлыг зохион байгуулна.

6.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар энэ журмын 2.7-д заасан шийдвэр гарснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор энэ журмын 2.1.4-т заасан арилжааны банкнуудад сангийн чөлөөт үлдэгдлийг хугацаатай хадгаламж хэлбэрээр байршуулах саналыг хүргүүлнэ.

6.3.Арилжааны банк байршуулах хадгаламжийн дүн, хүү, хугацааны саналыг дараах баримт бичгийн хамт Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт тогтоосон хугацаанд ирүүлнэ:

6.3.1."Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам"-д заасны дагуу Монголбанкнаас тогтоосон шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангасан тухай сүүлийн нэг жилийн хугацааны тайлан;

6.3.2.өмнөх оны жилийн эцсийн аудитлагдсан болон өмнөх сарын санхүүгийн байдлын дэлгэрэнгүй тайлан, орлого үр дүнгийн тайлан;

6.3.3.хадгаламжийн дүн, байршуулах хугацаа, хүүгийн хэмжээний саналыг тусгасан албан бичиг.

6.4.Дараах шаардлагыг хангасан арилжааны банканд мөнгөн хадгаламжийг байршуулна. Үүнд:

6.4.1.сүүлийн нэг жилийн санхүүгийн тайлангаар Монголбанкнаас тогтоосон "Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам"-д заасан шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангасан байх;

6.4.2.Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн тогтоосон мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн хэмжээнээс багагүй хүүг санал болгосон байх;

6.4.3.Монголбанкнаас "банкны системд нөлөө бүхий банк" гэдгийг тогтоосон шийдвэр байх.

6.5.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь энэ журмын 6.3-т заасан арилжааны банкнуудаас ирүүлсэн хадгаламж байршуулах саналыг судлан, холбогдох тооцооллыг хийн банк тус бүрээр хадгаламж байршуулах шийдвэр гаргана.

6.6.Нэг арилжааны банканд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн хэмжээ нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.6-д заасан хэмжээнээс ихгүй байна. Арилжааны банкны өөрийн хөрөнгийн хэмжээг "Мөнгөн хадгаламжийн гэрээ" байгуулах үеийн тухайн арилжааны банкны өмнөх сарын баталгаажсан тайланг үндэслэн тодорхойлно.

6.7.Мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн доод хэмжээг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.8-д заасан аргачлалын дагуу тооцон Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл батална.

6.8.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар "Мөнгөн хадгаламжийн гэрээ"-г харилцан тохиролцож арилжааны банктай байгуулах бөгөөд уг гэрээнд байршуулах хадгаламжийн хэмжээ, хугацаа, хүүгийн хувь, эрсдэлээс хамгаалах арга хэрэгслийг тусгаж, мөрдөнө.

6.9.Арилжааны банканд сангийн чөлөөт үлдэгдэл байршуулах хугацаа нь 12 сараас хэтрэхгүй байна. Гэрээний хугацаа дуусгахаас өмнө талууд гэрээний нөхцөлүүдийг харилцан тохиролцсон тохиолдолд гэрээг анх байгуулсан хугацаанаас хэтрүүлэхгүй нэг удаа сунгаж болно.

6.10.Арилжааны банктай байгуулах "Мөнгөн хадгаламжийн гэрээ" дуусгавар болсон тухай бүр гэрээг дүгнэн, хоёр тал баталгаажуулна.

6.11.Мөнгөн хадгаламжийн гэрээнд хадгаламжийн нөхцөлөөс өөр санхүүгийн гэрээ, орон сууцны баталгаа гэх зэрэг бусад нэмэлт нөхцөл тусгахыг хориглоно.

Долоо.Хөрөнгө оруулалтын бүртгэл, тайлан, ил тод байдал

7.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар сангийн чөлөөт үлдэгдлийг хөрөнгө оруулалтад оруулсан хөрөнгийн хэмжээ, эргэн төлөлт, хүүгийн орлогын тооцооны бүртгэлийг хөтөлж, улирал бүр талуудтай тооцоо нийлж баталгаажуулна.

7.2.Сангийн чөлөөт үлдэгдэл, хөрөнгө оруулалтад оруулсан хөрөнгө, хүүгийн орлогыг нийгмийн даатгалын сан тус бүрээр бүртгэнэ.

7.3.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулж, төвлөрсөн орлогыг нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, холбогдох журмын дагуу бүртгэж, сар, улирал бүр нэгтгэн нийгмийн даатгалын сангийн санхүүгийн тайланд тайлагнана.

7.4.Сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсан талаарх мэдээллийг улирал бүр shilen.gov.mn цахим хуудсаар олон нийтэд ил тод мэдээлнэ.

Найм.Хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийн удирдлага, хяналт

8.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар сангийн чөлөөт үлдэгдэл байршуулсан энэ журмын 2.1.4-т заасан банкны үйл ажиллагаанд шаардлагатай тохиолдолд хяналт тавих эрхтэй байна.

8.2.Хадгаламж байршуулахтай холбогдон гарч болох эрсдэлийн удирдлагыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, арилжааны банкны хооронд байгуулах гэрээгээр зохицуулна.

8.3.Арилжааны банк мөнгөн хадгаламжийн гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд тухайн банкны Монголбанк дахь харилцах данснаас байршуулсан мөнгөн хөрөнгийг үл маргах журмаар суутган авах эрхийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт олгох бөгөөд уг асуудлыг "Мөнгөн хадгаламжийн гэрээ"-нд тусгана.

8.4.Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн дэргэдэх Мэргэжлийн хороо нь сангийн чөлөөт үлдэгдлийг арилжааны банканд байршуулах, санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулахад шаардлагатай судалгаа, тооцоолол хийж, эрсдэлийг үнэлж, дүгнэлт гаргана.

8.5.Олон нийтийн хяналтын зөвлөл сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаа болон энэ журмын биелэлтэд хяналт тавьж, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд танилцуулна.

Ес.Бусад

9.1.Энэ журмын 2.7-д заасан шийдвэрийн дагуу санхүүгийн хэрэгслийн аль нэгэнд нь хөрөнгө оруулах боломжгүй болсон тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь бусад санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах саналыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд танилцуулан шийдвэрлүүлнэ.

9.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд оруулсан талаарх мэдээллийг хагас жил тутам Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд танилцуулна.

Арав.Хариуцлага

10.1.Энэ журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

----o0o----

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 27 өдөр Дугаар 470 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21.30-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэ тогтоолд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 27 -ны өдрийн 470 дугаар
тогтоолын хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Засгийн газар хоорондын "Нийгмийн хамгааллын тухай хэлэлцээр"-ийн дагуу хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагч шимтгэл төлөх, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21.26, 21.27-д заасны дагуу цэргийн байгууллагад алба хаасан жилийг энгийн жилд шилжүүлж шимтгэл төлөх, дипломат төлөөлөгчийн газарт ажиллагчдын цаг уурын хүнд нөхцөл бүхий улсад ажилласан жилийн нэмэгдэл хугацааны нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооноос батлан мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс доогуур цалин, хөлс орлогоос нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн даатгуулагчийн шимтгэл төлсөн хугацааг шилжүүлэн тооцоход энэ журмыг баримтална.

Хоёр.Шимтгэлийг төлөх, бүртгэх, шилжүүлэх

2.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага Бүгд Найрамдах Солонгос Улсад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа Монгол Улсын иргэдийг тэтгэврийн даатгалд хамруулж шимтгэлийг төлүүлэн, нийгмийн даатгалын мэдээллийн санд даатгуулагч бүрээр бүртгэнэ.

2.2.Хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагч нь нийгмийн даатгалын санд "Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл"-өөс баталсан шимтгэлийн хэмжээгээр сар бүр нийгмийн даатгалын санд өөрөө хариуцан төлнө.

2.3.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21.26, 21.27-д заасан хугацааны шимтгэлийг холбогдох аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын зохих сангийн дансанд шилжүүлэх бөгөөд тухайн аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар (байцаагч) нь шимтгэл төлөлтийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд даатгуулагч бүрээр бүртгэнэ.

2.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21.26, 21.27-д заасан хугацааны шимтгэлийг тооцох, шилжүүлэх чиг үүргийг нийгмийн даатгалын байгууллага дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ:

2.4.1.аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар дипломат төлөөлөгчийн газарт ажиллагчдын цаг уурын хүнд нөхцөл бүхий улсад ажилласан жилийн нэмэгдэл хугацаа, цэргийн байгууллагад алба хаасан жилийг энгийн жилд шилжүүлэн тооцсон тооцоолол, ажилласан хугацааны цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын тодорхойлолт, лавлагааны хамт цахим, эсхүл цаасан хэлбэрээр нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад ирүүлнэ;

2.4.2.нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь холбогдох баримтыг хянаж, тооцооллыг нэгтгэн нийгмийн даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад нэхэмжлэл хүргүүлнэ;

2.4.3.нийгмийн даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь нэхэмжлэлийг хянаж, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын холбогдох дансанд шимтгэлийн мөнгийг тухай бүр шилжүүлнэ;

2.4.4.нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь нийгмийн даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас шилжүүлсэн шимтгэлийн мөнгийг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын холбогдох сангийн харилцах дансанд шилжүүлнэ.

Гурав.Шимтгэл төлсөн хугацааг сард шилжүүлэн тооцох

3.1.Ажил олгогч цагаар ажилласан, тухайн сарын нийт өдөр бүтэн ажиллаагүй ажилтанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс доогуур дүнгээр тооцож олгосон цалин хөлснөөс нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн бол шимтгэл төлсөн хугацааг дор дурдсанаар тооцно:

3.1.1.даатгуулагчийн тухайн сарын орлогыг Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооноос баталсан цагийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд хуваж тухайн сард ажилласан нийт цагийг тодорхойлно;

3.1.2.даатгуулагчийн тухайн сард ажилласан нийт цагийг 8 цаг (ердийн ажлын өдөрт ажиллах хугацаа)-т хуваж, тухайн сард ажилласан ажлын өдрийг тодорхойлно;

3.1.3.хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс доогуур цалин, хөлс авсан сар бүрийн ажилласан ажлын өдрийг энэ журмын 3.1.1, 3.1.2-т заасны дагуу тодорхойлж, гарсан хугацааг нэмж, тухайн даатгуулагчийн шимтгэл төлсөн нийт хугацааг сар, өдрөөр тодорхойлно.

Дөрөв.Бусад

4.1.Энэ журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ТОГТООЛ

2023 оны 09 сарын 26 өдөр Дугаар 361 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх тухай хуулийн 5.1-д заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Төрөөс олгох урамшууллаас иргэний эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтийг зохион байгуулж ажиллахыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Х.Болорчулуун, Эрүүл мэндийн сайд С.Чинзориг, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа нарт тус тус даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээ
сарын 26 -ны өдрийн 361 дүгээр
тогтоолын хавсралт

ТӨРӨӨС ОЛГОХ УРАМШУУЛЛААС ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БОЛОН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ СУУТГАН ТӨЛӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Төрөөс олгох ноосны, сүүний, арьс, ширний, улаан буудайн, хүнсний ногооны урамшуулал (цаашид "төрөөс олгох урамшуулал" гэх) авах эрх үүссэн иргэн (цаашид "иргэн" гэх)-ий төлбөл зохих эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл (цаашид "шимтгэл" гэх)-ийг тухайн төрөөс олгох урамшууллаас нь суутган төлөхтэй холбогдсон харилцааг энэ журмаар зохицуулна.

1.2.Иргэний төлбөл зохих шимтгэлийг төрөөс олгох урамшууллаас нь суутган төлөхөд Төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх тухай хууль, Хонь, тэмээний ноос бэлтгэж, үндэсний үйлдвэрт тушаасан малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам, Сүү боловсруулах үйлдвэр, цехэд техникийн зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн малын түүхий сүү нийлүүлсэн малчин, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид мөнгөн урамшуулал олгох журам, Үндэсний боловсруулах үйлдвэрт арьс, шир бэлтгэн тушаасан хоршооны гишүүн малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам, Тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа иргэн, хуулийн этгээдийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнд мөнгөн урамшуулал олгох, мөнгөн бус дэмжлэг үзүүлэх журам, Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулахад баримтлах журмыг тус тус баримтална.

1.3.Энэ журмын 1.1-д заасан "эрх үүссэн иргэн" гэдэгт Засгийн газрын 2019 оны 343 дугаар тогтоолоор батлсан "Хонь, тэмээний ноос бэлтгэж, үндэсний үйлдвэрт тушаасан малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам", Засгийн газрын 2020 оны 130 дугаар тогтоолоор батлсан "Сүү боловсруулах үйлдвэр, цехэд техникийн зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн малын түүхий сүү нийлүүлсэн малчин, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид мөнгөн урамшуулал олгох журам", Засгийн газрын 2013 оны 394 дүгээр тогтоолоор батлсан "Үндэсний боловсруулах үйлдвэрт арьс, шир бэлтгэн тушаасан хоршооны гишүүн малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам", Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын 2022 оны А/218/А/146 дугаар хамтарсан тушаалаар батлсан "Тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа иргэн, хуулийн этгээдийн үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнд мөнгөн урамшуулал олгох мөнгөн бус дэмжлэг үзүүлэх журам"-ын дагуу төрөөс олгох ноосны, сүүний, арьс, ширний, улаан буудайн, хүнсний ногооны урамшуулал авах эрх үүсэн иргэн хамаарна.

Хоёр.Шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах иргэнд тавигдах шаардлага, иргэн хүсэлт гаргах

2.1.Шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах иргэн Төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх тухай хуулийн 4.1-д заасны дагуу дараах шаардлагыг хангасан байна:

2.1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 1, 2, 3, 7 дахь хэсэг, Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.1 дэх заалт, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасан тэтгэвэр тогтоолгоогүй байх;

2.1.2.нийгмийн даатгалд албан журмаар даатгуулаагүй байх.

2.2.Шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах иргэн нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулж, харьяа аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-тай гэрээ байгуулсан байна.

2.3.Журмын 2.2-т заасан гэрээг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага Нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд байршуулна.

2.4.Иргэн шимтгэлээ төрөөс олгох урамшууллаас суутган тооцуулах хүсэлтээ хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад цахимаар гаргана.

2.5.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь урамшууллын цахим системд хүсэлт гаргаж байгаа иргэнээс нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх хүсэлтийг цахимаар хүлээн авч, энэ журмын 2.3-т заасан мэдээллийн нэгдсэн сангийн мэдээлэлд үндэслэн шалгана.

Гурав.Төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэлийг суутгах

3.1.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ журмын 2.2-т заасан хүсэлт гаргасан иргэний жагсаалтыг гаргаж, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад тухай бүр цахимаар тус тус хүргүүлнэ.

3.2.Эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь энэ журмын 3.1-д заасан жагсаалтыг үндэслэн эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл шилжүүлэхэд шаардагдах мөнгөн дүн бүхий мэдээлэл (банкны нэр, код, дансны дугаар, регистрийн дугаар)-ийг хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад цахимаар тухай бүр хүргүүлнэ.

3.3.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ журмын 3.2-т заасан мэдээллийн дагуу төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэлийг суутган тооцож, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллагын холбогдох сангийн харилцах дансанд тухай бүр шилжүүлнэ.

3.4.Төрөөс олгох урамшууллаас дараах байдлаар иргэний төлөх шимтгэлийг суутган төлнө:

3.4.1.энэ журмын 2.4-т заасан хүсэлт гаргасан иргэний эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл;

3.4.2.нийгмийн даатгалын байгууллагатай байгуулсан гэрээний хугацаан, ногдох нийгмийн даатгалын шимтгэлийн төлөгдөөгүй нийт шимтгэлийг тус тус суутган.

3.5.Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 4.2-т "Монгол Улсын иргэн эрүүл мэндийн улмаас учирч болзошгүй санхүүгийн эрсдэлээ хуваалцах зорилгоор эрүүл мэндийн албан журмын даатгалд заавал даатгуулна" гэж заасны дагуу төрөөс олгох урамшууллаас тэргүүн ээлжид иргэний эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийг суутгана.

3.6.Төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэлээ суутган тооцуулах хүсэлтээ гаргасан даатгуулагч шимтгэлээ илүү төлсөн бол дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцуулах, эсхүл илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

Дөрөв.Эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүртгэх, тооцоо нийлэх, тайлагнах

4.1.Эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага болон аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн иргэний шимтгэл төлөлтийг мэдээллийн санд даатгуулагч тус бүрээр бүртгэнэ.

4.2.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь шилжүүлсэн шимтгэлийн дүн, хүлээн авсан дүнг хагас жил тутам тооцоо нийлж, баталгаажуулна.

4.3.Эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн иргэний тайланг хагас жил тутам гаргаж, харьяалах төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

Тав.Хяналт, хариуцлага

5.1.Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь урамшуулалд хамрагдах, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь шимтгэл суутган тооцох даатгуулагчийг тодорхойлох, бүртгэх, шимтгэл суутган тооцох үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллана.

5.2.Энэ журмыг зөрчсөн иргэн, албан тушаалтан, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

Зургаа.Бусад

6.1.Нийгмийн даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, эрүүл мэндийн даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн

захиргааны төв байгууллага нь энэ журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулах зорилгоор холбогдох мэдээллийг харилцан солилцож болно.

6.2.Төрөөс олгох урамшууллаас шимтгэл суутган төлөхтэй холбоотой үүссэн асуудал, иргэнээс гаргасан гомдлыг холбогдох байгууллага хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 11 сарын 29 өдөр Дугаар 416 Улаанбаатар хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 23.2-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлснөөр тооцох журам”-ыг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Журам шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2023 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдрийн 60 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 11 дүгээр
сарын 29-ний өдрийн 416 дугаар
тогтоолын хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛСНӨӨР ТООЦОХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1. Даатгуулагчийн Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хугацааг нийгмийн даатгалын шимтгэл (цаашид “шимтгэл” гэх) төлсөн хугацаанд оруулан тооцоход энэ журмыг баримтална.

1.2.Даатгуулагчийн шимтгэл төлснөөр тооцох хугацааг энэ журмын 2 дахь хэсэгт дурдсан баримт бичигт үндэслэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаанд оруулан тооцно.

Хоёр.Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлснөөр тооцох хугацааг тодорхойлох

2.1.Ажилтны 1991 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдөр хүртэл хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилласан хугацааг тодорхойлохдоо хөдөлмөрийн дэвтрийг, эсхүл ажилд орсон, ажлаас чөлөөлсөн тухай шийдвэрийн архивын лавлагааг, архивын баримтаар нотлогдохгүй тохиолдолд ажилласан жилийг сэргээн тогтоосон шүүхийн шийдвэрийг үндэслэнэ.

2.2.Ажилтны төр, хувийн өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллага, хөдөө аж ахуйн нэгдэл, хоршоолол, шашны байгууллагад 1991 оны 07 дугаар сарын 01-ээс 1995 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүртэл ажиллаж, цалин хөлсний сангаас нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг тодорхойлохдоо энэ журмын 2.1-д заасан баримт бичиг болон байгууллага нь цалингийн сангаас 13.5 хувиар тэтгэврийн санд шимтгэл төлсөн тухай аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын архивын лавлагааг тус тус үндэслэнэ.

2.3.Иргэний 1995 оноос өмнө цэргийн жинхэнэ болон хугацаат цэргийн алба хаасан хугацааг тодорхойлохдоо цэргийн жинхэнэ алба хаасан хугацааг цэргийн байгууллагын архивын лавлагаа, хугацаат цэргийн алба хаасан хугацааг цэргийн батлах (үнэмлэх), эсхүл цэргийн байгууллагын архивын лавлагаа, алба хаасан хугацааг тогтоосон шүүхийн шийдвэрийг үндэслэнэ.

2.4.Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 10-аас доошгүй жил төлсөн, төрүүлсэн болон гурав хүртэл настайд нь үрчлэн авсан хүүхдээ зургаан нас хүртэл өсгөсөн эхийн төрүүлсэн болон үрчлэн авсан хүүхэд бүрийн тоогоор нэг жил зургаан сараар тооцсон хугацааг хүүхдийн төрсний гэрчилгээ, эсхүл шүүхийн шийдвэр, эрх бүхий байгууллагын лавлагааг үндэслэн тодорхойлно.

2.5.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн дагуу өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн цэргийн жинхэнэ алба хаасан нэг жилийг тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн нэг жил зургаан сараар тооцсон хугацааг цэргийн батлах (үнэмлэх), эсхүл цэргийн байгууллагын архивын лавлагаа, алба хаасан хугацааг тогтоосон шүүхийн шийдвэрийг үндэслэнэ.

2.6.1995 оноос өмнө ажилласан хугацааг холбогдох хуулийн дагуу нөхөн тооцож баталгаажуулсан хугацааг нийгмийн даатгалын байгууллагаас олгосон “Баталгаажилтын хуудас”, эсхүл лавлагааг үндэслэн тодорхойлно.

2.7.Даатгуулагчийн Дипломат албаны тухай хуулийн дагуу цаг уурын хүнд нөхцөл бүхий улсад ажилласан нэг жилийг нэг жил зургаан сараар тооцсон хугацааг тодорхойлохдоо гадаад хэргийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас дипломат албан тушаалд томилсон тушаал, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн талаарх тодорхойлолтыг үндэслэнэ.

Гурав.Бусад

3.1.Энэхүү журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

----o0o----

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ТОГТООЛ

2024 оны 06 сарын 06 өдөр Дугаар 256 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29.8-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1."Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах, мэдээлэх, хөрөнгө оруулах, өвлүүлэх, хяналт тавих журам"-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад, хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2024 оны 06 дугаар
сарын 06-ны өдрийн 256 дугаар
тогтоолын хавсралт

ТЭТГЭВРИЙН НӨӨЦ САНД ХӨРӨНГӨ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ, БҮРТГЭХ, ХУВААРИЛАХ, БАЙРШУУЛАХ, МЭДЭЭЛЭХ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАХ, ӨВЛҮҮЛЭХ, ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах, мэдээлэх, хөрөнгө оруулах, өвлүүлэх, хяналт тавихад энэ журмыг баримтална.

Хоёр.Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх

2.1.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид "Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар" гэх) нь энэ журмын дагуу Төрийн сан болон Банкны тухай хуулийн 3.1.20-д заасан арилжааны банканд тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгө төвлөрүүлэх данстай байна.

2.2.Энэ журмын 2.1-д заасан тэтгэврийн нөөц сангийн дансанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29.3-т заасан орлогыг төвлөрүүлнэ.

2.3.Энэ журмын 2.2-т заасан орлогыг дараах байдлаар тэтгэврийн нөөц сангийн дансанд шилжүүлнэ:

2.3.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29.3.1-д заасан тухайн сарын шимтгэлийн орлогыг дараа сарын 15-ны өдрийн дотор;

2.3.2.санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага (цаашид "Сангийн яам" гэх) нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29.3.2-т заасан орлогыг тэтгэврийн нөөц санд хуваарилах Засгийн газрын шийдвэр гарснаас хойш ажлын 14 өдрийн дотор.

2.4.Ажил олгогч, даатгуулагч энэ журмын 2.3.1-д заасан шимтгэлийн орлогыг төлсөн эсэхээс хамаарч дараах байдлаар шимтгэлийн орлогыг тэтгэврийн нөөц санд төвлөрүүлнэ:

2.4.1.ажил олгогч, даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлээ тухайн сард багтаан бүрэн төлсөн буюу шимтгэлийн өргүй бол тэтгэврийн нөөц санд бүрэн төвлөрүүлнэ;

2.4.2.ажил олгогч, даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлээ тухайн сард багтаан дутуу төлсөн буюу тайлангаар шимтгэлийн өглөгтэй гарсан тохиолдолд ажил олгогчийн төлбөл зохих тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн хэдэн хувийг төлснөөс тооцон тэтгэврийн нөөц санд тухайн хувиар тооцон төвлөрүүлнэ;

2.4.3.ажил олгогч, даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлээ тухайн сард огт төлөөгүй бол тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэхгүй;

2.4.4.ажил олгогч, даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн өглөгийг бүрэн, эсхүл дутуу төлсөн шимтгэлийг нөхөн төлсөн бол шимтгэлээ төлсөн тухайн сард нь тэтгэврийн нөөц санд нөхөн төвлөрүүлнэ.

2.5.Сайн дураар даатгуулагч энэ журмын 2.3.1-д заасан шимтгэлийг нийгмийн даатгалын байгууллагатай гэрээгээр тохирсон хугацаанд төлсөн эсэхээс хамааруулан дараах байдлаар шимтгэлийг тэтгэврийн нөөц санд төвлөрүүлнэ:

2.5.1.сайн дураар даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлээ урьдчилан төлсөн бол сар сард нь ногдох шимтгэлийг тухайн сард нь тэтгэврийн нөөц санд төвлөрүүлнэ;

2.5.2.сайн дураар даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлээ тухайн сард нь төлөөгүй бол тэтгэврийн нөөц санд төлөгдөөгүй шимтгэлийг төвлөрүүлэхгүй;

2.5.3.сайн дураар даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлээ нөхөн төлсөн бол нөхөн төлсөн тухайн сард нь тэтгэврийн нөөц санд нөхөн төвлөрүүлнэ.

Гурав.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг бүртгэх, хуваарилах, даатгуулагчид мэдээлэх

3.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар тэтгэврийн нөөц сангийн дансанд төвлөрсөн хөрөнгийг даатгуулагч бүрээр, түүний овог, нэр, иргэний бүртгэлийн дугаараар бүртгэнэ.

3.2.Энэ журмын 2.3.1-д заасан шимтгэлийн орлогыг ажил олгогч, даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлд үндэслэн бүртгэнэ.

3.3.Энэ журмын 2.3.2-т заасан орлогыг Засгийн газраас тогтоосон хэмжээнд үндэслэн даатгуулагч бүрээр хуваарилан бүртгэнэ.

3.4.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийн өмчлөгч нь энэ журмын 3.1-д заасан даатгуулагч байх бөгөөд түүний хөрөнгийг итгэмжлэн удирдах этгээд нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар байна.

3.5.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсны өгөөжийг тухай бүр даатгуулагч бүрээр хуваарилж, бүртгэнэ.

3.6.Ажил олгогч, даатгуулагч энэ журмын 2.3.1-д заасан шимтгэлийг хуулиар тогтоосон хугацаанд төлөөгүй тохиолдолд нөхөн төлөх шимтгэлийг тооцох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогод Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 24.2-т заасны дагуу итгэлцүүр хэрэглэх бөгөөд уг орлогод ногдуулан төлсөн шимтгэлээс тэтгэврийн нөөц санд шимтгэлийг бүртгэнэ.

3.7.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг бүртгэхдээ нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээг баримтална.

3.8.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар хөрөнгө итгэмжлэн удирдах этгээдийн хувьд тэтгэврийн нөөц сан дахь хөрөнгийн бүртгэл, хөрөнгө оруулалт, өгөөжийн талаарх мэдээллийн системийг бүрдүүлж, даатгуулагчид энэ журмын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан маягтын дагуу цахимаар мэдээлнэ.

Дөрөв.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах

4.1.Даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц санд хуримтлуулсан хөрөнгө, уг хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсны өгөөж нь даатгуулагчийн өмч байна.

4.2.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29.5-д заасны дагуу даатгуулагчийн саналд үндэслэн санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулна.

4.3.Энэ журмын 4.2-т заасан хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар хэрэгжүүлнэ.

4.4.Даатгуулагч энэ журмын 4.2-т заасан санхүүгийн хэрэгсэлд дараагийн жилд хөрөнгө оруулах хүсэлтийг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаанд энэ журмын 2 дугаар хавсралтаар баталсан маягтын дагуу цаасан болон цахим хэлбэрээр ирүүлсэн байна.

4.5.Даатгуулагч энэ журмын 4.4-т заасан хугацаанд хөрөнгө оруулалтын хүсэлтээ ирүүлээгүй бол Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд оруулах шийдвэрийн нэгэн адил нөөц сангийн хөрөнгийг удирдана.

4.6.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар энэ журмын 4.4-т заасныг баримтлан санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах хөрөнгийн хэмжээг тооцож, холбогдох байгууллага (Засгийн газар, Монголбанк, Сангийн яам, банкны системд нөлөө бүхий арилжааны банк)-тай гэрээ байгуулан тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг хөрөнгө оруулна.

4.7.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар энэ журмын 4.6-д заасан гэрээний дагуу тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсны өгөөжийг холбогдох гэрээнд заасан хугацаа, өгөөжийн дүнгээр тооцож, тэтгэврийн нөөц санд даатгуулагч бүрээр бүртгэнэ.

4.8.Даатгуулагч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 6.1.1-д зааснаар тэтгэвэр тогтоолгосон тохиолдолд түүний тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг тэтгэврийн даатгалын санд шилжүүлнэ.

4.9.Даатгуулагч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 6.1.2-т зааснаар тэтгэвэр тогтоолгосон тохиолдолд түүний тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийн үлдэгдлийг түүний нэрийн дансны үлдэгдэл дээр нэмж тэтгэвэр тогтоох бөгөөд тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг тэтгэврийн даатгалын санд шилжүүлнэ.

4.10.Даатгуулагч энэ журмын 3.8-д заасан мэдээллийн системээр хөрөнгө оруулах хүсэлт гаргах, хүсэлтийн явцын талаарх мэдээлэл, тэтгэврийн нөөц санд хуримтлуулсан хөрөнгө, уг хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсны өгөөжийн талаарх мэдээллийг авах, шалгах эрхтэй.

Тав.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг өвлүүлэх, шилжүүлэх

5.1.Энэ журмын 4.1-д заасан хөрөнгийг даатгуулагчид өвлүүлэх эрх Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 46.3-т заасан хугацаанаас эхлэн хэрэгжинэ.

5.2.Даатгуулагч нас барсан тохиолдолд түүний тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг дараах байдлаар зарцуулна:

5.2.1.даатгуулагчийн асрамжид Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлд заасны дагуу тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авах эрхтэй гэр бүлийн гишүүн байгаа бол холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу даатгуулагчийн хөрөнгийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийн эх үүсвэрт;

5.2.2.тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр олгож дууссаны дараа нөөц санд хөрөнгө үлдэх бол Иргэний хуульд заасан нэхцөлийн дагуу хууль ёсоор өвлүүлэх ба өвлүүлэх хөрөнгийг тэтгэврийн нөөц санд өвлөгчийн нэр дээр шилжүүлнэ;

5.2.3.даатгуулагч өөрийн хөрөнгийг гэрээслэлээр өвлүүлэхээр шийдвэрлэсэн бол энэ журмын 5.2.1-д заасны дагуу тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг олгож дууссаны дараа холбогдох гэрээслэлийг хэрэгжүүлнэ.

5.3.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг энэ журмын 5.2.2, 5.2.3-т заасны дагуу өвлүүлэх тохиолдолд өв нээгдсэн өдрөөс хойш нэг жил өнгөрөөгүй буюу өвлөх эрхийн гэрчилгээ олгох хугацаанд аливаа хэлбэрээр зарцуулахгүй.

5.4.Даатгуулагч нас барсан тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар өв нээгдэх хүртэлх хугацаанд даатгуулагчийн хөрөнгийг тэтгэврийн нөөц сангийн дансанд хадгална.

5.5.Даатгуулагч нас барахаас өмнө түүний тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд байршуулсан бол санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсан хөрөнгийг буцаан татна.

5.6.Даатгуулагч нас барсан тохиолдолд түүний асрамжид байсан гэр бүлийн гишүүн, эсхүл өвлөгч даатгуулагчийн хөрөнгийг Иргэний хууль, Нотариатын тухай хуулийн дагуу холбогдох баримт бичгийг бүрдүүлэн өвийг хүлээн авах, өвлөх хүсэлтээ харьяа нийгмийн даатгалын газарт гаргана.

5.7.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нас барсан даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг дараах журмаар шилжүүлэн бүртгэнэ:

5.7.1.нас барсан даатгуулагчийн асрамжид тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох эрх бүхий гэр бүлийн гишүүн байгаа бол даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц сангийн нийт хөрөнгийг энэ журмын 5.3-т заасныг баримтлан тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт зарцуулахаар тэтгэврийн даатгалын санд шилжүүлнэ;

5.7.2.энэ журмын 5.7.1-д заасны дагуу тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт зарцуулах хөрөнгийг тэтгэврийн даатгалын санд шилжүүлсэн бол даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгөөс тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт зарцуулсан хөрөнгийг хасаж, үлдэгдлийг өвлөгчийн нэр дээр шилжүүлэн бүртгэнэ;

5.7.3.өвлөгч харьяа нийгмийн даатгалын газарт хүсэлт гаргаснаар нийгмийн даатгалын байгууллага нас барсан даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг өвлөгчийн нэр дээр шилжүүлэн бүртгэнэ;

5.7.4.нас барсан даатгуулагчийн асрамжид тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох эрх бүхий гэр бүлийн гишүүн байгаагүй буюу энэ журмын 5.2.1-д заасан

тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоогдохгүй бол нийгмийн даатгалын байгууллага нь өв нээгдсэнээс хойш 1 сарын дотор даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг өвлөгчийн нэр дээр шилжүүлэн бүртгэнэ;

5.7.5.нас барсан даатгуулагч 2 ба түүнээс дээш өвлөгчтэй бол түүний тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг Иргэний хуулийн 520.1, 520.2, 520.3-т заасны дагуу өвлөгчийн тоогоор тэнцүү хуваан шилжүүлэн бүртгэнэ;

5.7.6.нас барсан даатгуулагчийн тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг өвлөх хууль ёсны өвлөгч байхгүй буюу энэ журмын 5.2-т зааснаар зарцуулахгүй бол уг хөрөнгийг тэтгэврийн даатгалын санд шилжүүлнэ.

Зургаа.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгөд тавих хяналт

6.1.Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсан үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13.3-т заасны дагуу олон нийтийн хяналтын зөвлөл хэрэгжүүлнэ.

6.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулсан үйл ажиллагааны хагас жилийн тайланг тухайн оны 07 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тус тус хүргүүлнэ.

6.3.Энэ журмыг зөрчсөн, ёс зүйн зөрчил гаргасан албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

----o0o----

Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах, мэдээлэх, хөрөнгө оруулах, өвлүүлэх, хяналт тавих журмын 1 дүгээр хавсралт

ТЭТГЭВРИЙН НӨӨЦ САНГИЙН ХӨРӨНГИЙГ ДААТГУУЛАГЧИД МЭДЭЭЛЭХ ХУУДАС

..... оны ..... сарын ..... өдөр

Даатгуулагчийн:

Эцэг/эхийн нэр:.....

Нэр:.....

Дахин давтагдашгүй дугаар: .....

..... оны тэтгэврийн нөөц сангийн эхний үлдэгдэл: .....

/төгрөгөөр/

Сар	Цалин хөлс	Нийгмийн даатгалын шимтгэлээс төвлөрүүлсэн хөрөнгө			Мөнгө-жүүлсэн орлого	Хөрөнгө оруулсан дүн	Хөрөнгө оруулалтын өгөөж	Зарлага	Нийт хөрөнгө
		Ажил олгогч	Даатгуулагч	Нийт					
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
Дүн									

..... оны тэтгэврийн нөөц сангийн эцсийн үлдэгдэл:

.....

Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах, мэдээлэх, хөрөнгө оруулах, өвлүүлэх, хяналт тавих журмын 2 дугаар хавсралт

ТЭТГЭВРИЙН НӨӨЦ САНГИЙН ХӨРӨНГИЙГ САНХҮҮГИЙН ХЭРЭГСЭЛД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАХ ХҮСЭЛТ

..... оны ..... сарын ..... өдөр
Даатгуулагчийн:
Эцэг/эхийн нэр:.....

Нэр:.....
Дахин давтагдашгүй дугаар: .....

..... оны тэтгэврийн нөөц сангийн эхний үлдэгдэл: .....

Хөрөнгө оруулалтын төрөл:

- ☐ Засгийн газрын үнэт цаас
- ☐ Монголбанкны үнэт цаас
- ☐ Төрийн сангийн хадгаламж
- ☐ Арилжааны банканд байршуулах мөнгөн хадгаламж

----o0o----

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 27 өдөр Дугаар 169 Улаанбаатар хот

Дүрэм батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 37.15-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Нийгмийн даатгалын байгууллагын дүрэм”-ийг 1 дүгээр хавсралт, “Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн дүрэм”-ийг 2 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

2.Энэ тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т, хэрэгжилтэд нь хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Дүрэм, журам батлах тухай” Засгийн газрын 2014 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн 354 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 27 -ны өдрийн 469 дүгээр
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ дүрмийн зорилго нь нийгмийн даатгалын байгууллагын удирдлага, зохион байгуулалт, эрх, чиг үүргийг зохицуулахад оршино.

1.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь үйл ажиллагаандаа Төрийн албаны тухай хуульд зааснаас гадна Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 34.2-т заасан зарчмыг баримтална.

1.3.Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхээр нийгмийн даатгалын байгууллагын гаргасан шийдвэрийг нийгмийн даатгалын харилцаанд оролцогч талууд дагаж мөрдөнө.

1.4.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, шимтгэлийн орлогыг бүрдүүлэх, улсын төсвөөс олгох хөрөнгө, нийгмийн даатгалын сангуудын зарлага, санхүүжилтийн талаар санхүүгийн болон хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, төрийн сан, банктай ажлаа уялдуулан мэдээллээр хангах, тайлан мэдээг тогтоосон хугацаанд гаргаж өгөх зэргээр хамтран ажиллана.

Хоёр.Нийгмийн даатгалын байгууллагын удирдлага, зохион байгуулалт

2.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 34.1-д заасан тогтолцоо, зохион байгуулалтын бүтэцтэй байна.

2.2.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид “Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар” гэх) нь бие даасан үйл ажиллагаа явуулж, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн болон хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний, аймаг, нийслэлийн нийгмийн даатгалын газар нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар нь нийслэлийн нийгмийн даатгалын газрын, сум, дүүргийн нийгмийн даатгалын тасаг, байцаагч, ажилтан нь тухайн аймаг, сум, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын удирдлагад тус тус ажиллана.

2.3.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар, сум дүүргийн тасгийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана.

2.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын үйл ажиллагааны стратегийн зорилт, чиг үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон асуудлыг хэлэлцэж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргад шийдвэр гаргахад, зөвлөх үүрэг бүхий Даргын зөвлөл ажиллана. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга батална.

2.5.Бүх шатны нийгмийн даатгалын байгууллага нь тогтоосон журмын дагуу хийсэн тамга, тэмдэг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудас хэрэглэнэ. Тамга, тэмдэг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудасны загварыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга баталж, мөрдүүлнэ.

Гурав.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын эрх, чиг үүрэг

3.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 37.13-т заасан бүрэн эрхээс гадна доор дурдсан эрхийг хэрэгжүүлнэ:

3.1.1.анхан шатны болон нягтлан бодох бүртгэл хөтлөөгүйгээс цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох боломжгүй болсон ажил олгогчид түүнтэй адилтгах үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа ажил олгогчийн жишгээр шимтгэл оногдуулах;

3.1.2.нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн дагуу хөрөнгийн боломжид тулгуурлан тодорхой төрлийн тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн хэмжээг нэмэгдүүлэх санал боловсруулж, холбогдох байгууллагад хүргүүлж, шийдвэрлүүлэх;

3.1.3.олон улсын байгууллага, холбоо болон ижил төстэй зорилго бүхий гадаадын бусад байгууллагатай ажил хэргийн холбоо тогтоож хамтран ажиллах;

3.1.4.нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүй холбогдох хууль тогтоомжийг зөрчсөн тохиолдолд эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд мэдэгдэх, шилжүүлэх;

3.1.5.нийгмийн даатгалын хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай мэдээ, судалгаа, бусад холбогдох баримт бичгийг ажил олгогч болон даатгуулагчаас үнэ төлбөргүй гаргуулах.

3.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 37.14-т заасан чиг үүргээс гадна доор дурдсан чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1.нийгмийн даатгалын төвлөрсөн санд улсын төсвөөс шилжүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын санд цаг тухайд нь шилжүүлэх, зарцуулалтад хяналт тавих;

3.2.2.нийгмийн даатгалын сангийн санхүүгийн болон нийгмийн даатгалын байгууллагын төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хагас, бүтэн жилээр, мэдээг сар бүр гаргаж, санал, дүгнэлтийн хамт холбогдох байгууллагад хүргүүлж, танилцуулах;

3.2.3.ажил олгогч, даатгуулагчаас шимтгэлийг бүрэн төлүүлэх, тооцоо хийх, бүртгэлд тусгах, даатгуулагчдад тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийг зохих журмын дагуу шуурхай олгох ажлыг зохион байгуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

3.2.4.нийгмийн даатгалын байгууллагын буруутай үйл ажиллагааны улмаас ажил олгогч, даатгуулагчийн гаргасан зардлыг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэх;

3.2.5.нийгмийн даатгалын тогтолцоо, үйл ажиллагаа, түүний арга хэлбэрийг боловсронгуй болгох талаар судалгаа хийх, санал боловсруулж шийдвэрлэх, эсхүл эрх бүхий байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлэх;

3.2.6.даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдсан шалтгаан, хувь хэмжээ, хугацаанд хяналт тавьж, эрүүл мэндийн магадлалын үйлчилгээг удирдан зохион байгуулж шалган зааварлах;

3.2.7.эрдэм шинжилгээ, боловсрол, төрийн болон төрийн бус олон нийтийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран ажиллах;

3.2.8.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын болон бүсийн төвийн аймгийн нийгмийн даатгалын байгууллагын нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтнуудыг тасралтгүй сургах;

3.2.9.нийгмийн даатгалын байгууллагуудыг мэдээллийн нэгдсэн сүлжээгээр хангах, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх ажлыг өргөжүүлэх, цахим тооцоолох техник хэрэгслээр хангах үйл ажиллагааг зохион байгуулах;

3.2.10.нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүрдүүлэлт, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавих;

3.2.11.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 41 дүгээр зүйлд заасан ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээг аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар, хэвлэл, мэдээллийн байгууллагатай хамтран улсын хэмжээнд зохион байгуулах;

3.2.12.гадаад улстай байгуулсан нийгмийн даатгалын талаарх олон улсын гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

3.2.13.даатгуулагч, хүн, ажил олгогчид үзүүлэх нийгмийн даатгалын үйлчилгээг ил тод, шуурхай, хүртээмжтэй болгож, үйлчилгээг цахим хэлбэрээр хүргэх ажлыг зохион байгуулах.

3.3.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь дараах асуудлыг холбогдох эрх бүхий байгууллагад хандаж шийдвэрлүүлнэ:

3.3.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 32 дугаар зүйлд заасан үүргээ хэрэгжүүлээгүйгээс шимтгэлийн өр, авлага үүссэн, нийгмийн даатгалын байцаагчийн актаар тогтоосон төлбөрийг зөвшөөрөөгүй, биелүүлээгүй, дутуу төлсөн, торгууль, алдангийг төлөхөөс татгалзсан, зайлсхийсэн зэрэг тохиолдолд даатгуулагчийн хууль ёсны эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор ажил олгогч, даатгуулагчийн төлбөл зохих шимтгэл, алданги, торгуулийг төлүүлэхээр;

3.3.2.нийгмийн даатгалын улсын байцаагч, ажилтныг явуулж байгаа үйл ажиллагаатай нь холбогдуулан заналхийлсэн, гүтгэсэн, доромжилсон, мөрдөн мөшгөсөн, эрүүл мэндэд хохирол учруулсан зэрэг гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжтэй үйлдэлд хариуцлага оногдуулахаар;

3.3.3.нийгмийн даатгалын байгууллага, нийгмийн даатгалын байцаагчийн хэрэгжүүлэх боломжгүй болсон актын биелэлтийг хангуулахаар хандана.

3.4.Нийгмийн даатгалын хяналт шалгалт хийх журмыг Засгийн газраас баталсан “Хяналт шалгалт хийх нийтлэг журам”-д нийцүүлэн Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга баталж, мөрдүүлнэ.

Дөрөв.Аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын эрх, үүрэг

4.1.Аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар нь энэ дүрмийн 3.1.2, 3.1.3-т зааснаас бусад эрхийг эдэлнэ.

4.2.Сумын нийгмийн даатгалын тасаг (байцаагч) нь энэ дүрмийн 3.1.1 дэх хэсэгт заасан холбогдох эрхийг эдэлнэ.

4.3.Аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар (сум, дүүргийн тасаг) доор дурдсан үүрэгтэй:

4.3.1.тухайн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, тэтгэвэр, тэтгэмж эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр тогтоон олгох ажлыг шуурхай зохион байгуулж хэрэгжүүлэх;

4.3.2.тухайн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа ажил олгогч, даатгуулагчаас нийгмийн даатгалын шимтгэлийг хуулийн хугацаанд төлүүлэх ажлыг зохион байгуулж хэрэгжүүлэх;

4.3.3.тухайн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа ажил олгогчдод ажиллаж буй даатгуулагчдад нийгмийн даатгалын цахим дэвтэр нээж, бүртгэл хөтлөх;

4.3.4.нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоодын хяналтыг хэрэгжүүлэх, зөрчил дутагдлаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах, илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгах, сайн туршлага нэвтрүүлэх, түгээн дэлгэрүүлэх, нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг сурталчлах;

4.3.5.нийгмийн даатгалын сангуудын тайлан, мэдээ, нийгмийн даатгалын холбогдолтой мэдээллийг зохих дүрэм, журмын дагуу Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт гаргаж өгөх;

4.3.6.нийгмийн даатгалын сангуудын хөрөнгийг зохих журмын дагуу захиран зарцуулах;

4.3.7.даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдсан шалтгаан, хувь хэмжээ, хугацааны талаарх мэдээлэл, тодорхойлолтыг хянаж, эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн ажлыг шалган зааварлах;

4.3.8.нийгмийн даатгалын сангуудын жилийн орлого, зарлагын болон даатгалын санд улсын төсвөөс олгох татаас, нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсвийн төсөл, төсөөллийг жил бүр хугацаанд нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт хүргүүлэх;

4.3.9.дээд шатны байгууллага, албан тушаалтны хуульд нийцсэн шийдвэрийг хэрэгжүүлэх, өгсөн үүрэг даалгаврыг цаг тухайд нь биелүүлэх.

----o0o----

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 27 -ны өдрийн 469 дүгээр
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧИЙН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ дүрмийн зорилго нь нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйл ажиллагааг зохицуулахад оршино.

1.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн биелэлтэд хяналт тавих, хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий нийгмийн даатгалын улсын ерөнхий байцаагч, улсын ахлах байцаагч, улсын байцаагч (цаашид “нийгмийн даатгалын улсын байцаагч” гэх)-тай байна.

1.3.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид “Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар” гэх)-ын дарга нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 38.3-т заасны дагуу улсын ерөнхий байцаагч байна.

1.4.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрхийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 38.6-д заасан шалгуурыг хангасан ажилтанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын саналыг үндэслэн хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн олгож, түдгэлзүүлж, цуцална.

1.5.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Үндсэн хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Цэргийн албa хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Авлигын эсрэг хууль, Төсвийн тухай хууль, эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад акт болон энэ дүрмийг удирдлага болгоно.

1.6.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар орон тооны бус байцаагч ажиллуулж болно.

Хоёр.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрх, үүрэг, нийгмийн баталгаа

2.1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 38.10-д заасан эрхтэй байна.

2.2.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 38.11-д заасан үүргээс гадна доор дурдсан үүрэг хүлээнэ:

2.2.1.ажил олгогч нь нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэмж олгохтой холбогдсон бүртгэл хөтлөх, мэдээ, тайлан гаргах ажлыг тогтоосон хугацаанд гүйцэтгэж байгаа эсэхэд хяналт тавьж холбогдох арга хэмжээ авах;

2.2.2.шимтгэл ногдох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг ажил олгогч үнэн зөв тодорхойлж, шимтгэлээ төлсөн эсэхийг шалгаж шимтгэлийг хугацаанд нь даатгалын сан тус бүрд төлүүлэх, шалгалтаар илэрсэн зөрчлийг арилгуулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх, шалгалттай холбогдох үр дагаврыг бүрэн хариуцах;

2.2.3.ажил олгогч, даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд үнэн зөв бүртгэх, баталгаажуулах, даатгуулагчид тэтгэвэр, тэтгэмж, зардлын төлбөр олгох ажлыг зохион байгуулах;

2.2.4.нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр тогтоолт, олголтод цахимаар, эсхүл эх баримтын хяналт шалгалт хийх;

2.2.5.улирал, жилийн тайлан тэнцэл, сарын мэдээг зохих журмын дагуу гаргах;

2.2.6.нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг сурталчлан таниулах, ажил олгогч, даатгуулагч, хүнд нийгмийн даатгалын талаар зөвлөгөө мэдээлэл өгөх;

2.2.7.албан үүргээ гүйцэтгэх явцдаа төрийн байгууллагын болон хувь хүний хуулиар хамгаалагдсан нууцыг задруулахгүй байх, хувийн болон бусдын ашиг сонирхлын төлөө ашиглах, албан ёсны шийдвэр гараагүй байхад аливаа асуудлын талаар байр сууриа илэрхийлэхгүй байх, зөвшөөрөлгүй мэдээ, мэдээлэл тараахгүй байх;

2.2.8.нийгмийн даатгалын ажилтны нэр хүндийг өндөрт өргөж, эрхэлсэн ажлаа мэргэжлийн өндөр түвшинд шударгаар гүйцэтгэх, албан үүргээ гүйцэтгэхдээ хуулийн этгээд, хувь хүнтэй адил тэгш, соёлч боловсон харьцах;

2.2.9.нийгмийн даатгалын байгууллагын программ хангамж, мэдээллийн нэгдсэн сангийн мэдээллийг зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахгүй байх, хувийн ашиг сонирхолд ашиглахгүй байх.

Гурав.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйлдэх баримт бичиг

3.1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчаас нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн хэрэгжилт болон шимтгэл ногдуулалт, төлөлт, тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр тогтоолт, олголтод хяналт тавих, шимтгэлийн орлого бүрдүүлэхтэй холбогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхдээ шалгалтын удирдамж, хяналт шалгалт хийсэн тухай нэгдсэн танилцуулга, нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага, харилцах дансны зарлагын гүйлгээг зогсоох мэдэгдэл, нээх зөвшөөрөл, дүгнэлт, шийтгэлийн хуудас, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өр барагдуулах тухай уулзалтын тэмдэглэл, гэрээ (цаашид “акт, нэгдсэн танилцуулга, албан шаардлага, мэдэгдэл, зөвшөөрөл, дүгнэлт, шийтгэлийн хуудас, тэмдэглэл, гэрээ” гэх)-г үйлдэнэ.

3.2.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйлдэх бичиг баримт (шийтгэлийн хуудаснаас бусад)-ын загварыг Засгийн газрын тогтоолоор баталсан

“Хяналт шалгалтын баримт бичгийн загвар”-т нийцүүлэн Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга баталж, мөрдүүлнэ.

3.3.Энэ дүрмийн 2.1, 2.2-т заасан эрх, үүргийн хүрээнд 3.1-д заасан баримт бичгийг нийгмийн даатгалын улсын байцаагч зохих үндэслэл, журмын дагуу үйлдэнэ.

3.4.Хяналт шалгалт хийхээс өмнө шалгалтын удирдамжийг Засгийн газрын баталсан “Хяналт шалгалт хийх нийтлэг журам”-д заасны дагуу батлуулах бөгөөд уг удирдамжид шалгалтын зорилго, шалгалт хийх ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн, ахлагч, шалгалт хийх хугацаа, хамрах хүрээ, ажлын чиглэл зэргийг тодорхой тусгана.

3.5.Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчсөн буруутай ажил олгогч, холбогдох албан тушаалтны хариуцан төлөх шимтгэл, алданги, торгууль, үндэслэлгүй илүү, дутуу тогтоож олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, зардлын төлбөрийг шийдвэрлэхээр акт үйлдэнэ.

3.6.Улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 40.2-т заасан шаардлагыг хангасан байна. Акт нь тэмдэглэл, тодорхойлох, тогтоох 3 хэсгээс бүрдэнэ:

3.6.1.тэмдэглэл хэсэгт тухайн актыг үйлдсэн он, сар, өдөр, дугаар, шалгуулагч этгээд (ажил олгогчийн, даатгуулагчийн, тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авагч)-ийн нэр, акт үйлдсэн газрын нэр, акт тогтоосон, хяналт шалгалт хийх үндэслэл, хяналт шалгалтад хамрагдсан асуудал, шалгалтын хамрах хугацаа зэрэг ерөнхий мэдээллийг тодорхой тусгана;

3.6.2.тодорхойлох хэсэгт шалгуулагч этгээд (ажил олгогчийн, даатгуулагчийн, тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авагч)-ийн нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчсөн асуудлыг нягтлан бодох бүртгэл, санхүү, татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сан, санхүүгийн үндсэн баримтад тулгуурлан шалгаж, илэрсэн төлбөр, зөрчлийг нэр зааж түүний гарсан шалтгаан, нөлөөлөл, хүчин зүйл, шалгалтаар илэрсэн төлбөр зөрчил нь ямар хууль тогтоомжийн зүйл, заалтыг зөрчсөн, гарах болсон шалтгаан, хугацаа, нөхцөл ба хууль тогтоомжийг зөрчиж шийдвэр гаргасан, гүйцэтгэсэн зохих ажил олгогчийн удирдлага, албан тушаалтныг тодорхой баримтаар тогтоон нэр зааж бичнэ;

3.6.3.тогтоох хэсэгт хариуцлага хүлээлгэх хууль тогтоомжийн нэр, бүлэг, зүйл, хэсэг, заалтын дугаар, тэдгээрийн товч утга, шалгалтаар төлүүлэхээр, эсхүл нөхөн олгохоор тогтоогдсон төлбөр, зөрчлийг хариуцах этгээдийн нэр, албан тушаал, ямар хариуцлага хүлээлгэх талаарх үндэслэл, төлбөрийн дүн, торгуулийг барагдуулах хугацаа, төлбөр төлөх дансны дугаар, төлбөрийг хугацаанд нь барагдуулж, илэрсэн зөрчлийг арилгаагүй тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлагын тухай дурдана;

3.6.4.тухайн актыг тогтоосон нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн албан тушаал, эцэг (эх)-ийн нэр, өөрийн нэр, гарын үсэг, тэмдэг, актыг зөвшөөрч, танилцаж хүлээн авсан шалгуулагч этгээдийн эрх бүхий албан тушаалтны нэр, албан тушаал, гарын үсэг байх ба тамга, тэмдгээр баталгаажуулна.

3.7.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь хяналт шалгалтын үр дүн, илэрсэн төлбөр, зөрчил дутагдал түүнийг арилгах талаар цаашид авах арга хэмжээг тодорхойлсон шалгалтын нэгдсэн акт үйлдэнэ.

3.8.Шалгалтын нэгдсэн акт нь тодорхойлох, дүгнэх хэсгээс бүрдэнэ:

3.8.1.тодорхойлох хэсэгт үндэслэл, шалгасан бүрэлдэхүүн, хамрах хугацаа, хамрах хүрээ, шалгуулагч этгээдийн чиг үүрэг, өмнөх шалгалтаар илэрсэн төлбөр зөрчлийн барагдуулалт, уг шалгалтаар илэрсэн төлбөр зөрчил, дутагдал, ажлын үр дүн, ахиц өөрчлөлт, шалгалтын явцад зохион байгуулж хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг тодорхой тусгана;

3.8.2.дүгнэх хэсэгт шалгуулагч этгээд (ажил олгогчийн, даатгуулагчийн, тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авагч)-ийн ажилд үнэлэлт, дүгнэлт өгч, дутагдал, зөрчлийг арилгах, хууль тогтоомж зөрчсөн гэм буруутай ажилтанд хүлээлгэх хариуцлагын талаар авах арга хэмжээний санал, эрх зүйн зохицуулалт хийх асуудал, тухайн ажил олгогчийн анхаарч цаашид зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг тусгана.

3.9.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн албан шаардлагыг хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг таслан зогсоох, түүний шалтгаан, нөхцөлийг арилгуулах, ажил сайжруулах талаар холбогдох ажил олгогч, албан тушаалтанд хугацаатай үүрэг даалгавар өгч биелэлтийг хангуулах зорилгоор үйлдэнэ. Албан шаардлагад шалгуулагч этгээд (ажил олгогчийн, даатгуулагчийн, тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авагч)-ийн нэр, хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг тодорхой зааж, түүнийг таслан зогсоох, засаж залруулах талаар тусгах, үүрэг даалгаврыг биелүүлэх хугацаа, албан шаардлага бичсэн нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн нэр, албан тушаал, албан шаардлагыг хүлээн авсан шалгуулагч этгээдийн нэр, албан тушаал зэргийг тусгана.

3.10.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь хуулиар хүлээсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх явцдаа илрүүлсэн, таслан зогсоосон (хуулиар харьяалуулсан) зөрчлийг шалган шийдвэрлэнэ:

3.10.1.нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь “Зөрчлийн тухай тэмдэглэл”-ийг зохих журмын дагуу дэлгэрэнгүй хөтөлж, зөрчил гаргасан тухайн ажил олгогчийн холбогдох албан тушаалтнаар гарын үсэг зуруулж, баталгаажуулна;

3.10.2.шийтгэлийн хуудсаар ногдуулсан торгуулийн мөнгийг холбогдох дансанд шилжүүлэх үүргийг шийтгэлийн хуудас бичсэн нийгмийн даатгалын улсын байцаагч өөрөө хариуцаж барагдуулна. Шийтгэлийн хуудсаар төлөх торгуулийг уг хуудас бичигдсэнээс хойш 15 хоногийн дотор төлүүлэх бөгөөд уг хугацаанд төлөөгүй бол тухайн ажил олгогч, албан тушаалтнаас шүүхийн тогтоол гүйцэтгэлийн журмаар гаргуулна.

3.11.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь хугацаандаа төлөгдөөгүй шимтгэл, түүнд ногдуулсан алдангийг ажил олгогчийн данснаас үл маргах журмаар гаргуулах тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 38.10.4-т заасныг үндэслэн акт, мэдэгдэл бичиж, тухайн ажил олгогчийн харилцах данс байршиж байгаа банк, санхүүгийн байгууллагад хүргүүлнэ. Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь акт, мэдэгдлийг 3 хувь үйлдэж гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулан, нэгдсэн дугаарт бүртгүүлэх бөгөөд 1 хувийг тухайн ажил олгогчид, 1 хувийг тухайн ажил олгогчийн харилцах данс байршиж байгаа банк, санхүүгийн байгууллагад хүргүүлж, 1 хувийг тухайн нийгмийн даатгалын байгууллага хадгална.

3.12.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн бичсэн мэдэгдлийн дагуу ажил олгогч нь хугацаандаа төлөгдөөгүй шимтгэл, түүнд ногдуулсан алдангийг тухайн

нийгмийн даатгалын газрын холбогдох дансанд төлж, тооцоо хийж дууссан тохиолдолд зөвшөөрөл, эсхүл албан бичгийг банк, санхүүгийн байгууллагад гаргаж өгнө. Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь зөвшөөрөл, эсхүл албан бичгийг 2 хувь үйлдэж, гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж нэгдсэн дугаар авч баталгаажуулах бөгөөд 1 хувийг тухайн ажил олгогчийн харилцагч банк, санхүүгийн байгууллагад хүргүүлж, 1 хувийг тухайн нийгмийн даатгалын байгууллага хадгална.

3.13.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь хяналт шалгалт хийсэн дүнгийн тухай танилцуулга үйлдэх бөгөөд танилцуулгад шалгалтын зорилго, хугацаа, шалгалт хийсэн ажилтны албан тушаал, овог, нэр, шалгуулагч этгээдийн нэр, албан тушаал, шалгалтын явц, хамрагдсан асуудал, үр дүн, шалгалтын мөрөөр цаашид тухайн шалгуулагч этгээдтэй ямар чиглэлээр хамтарч ажиллах талаарх саналыг тодорхой тусгана.

Дөрөв.Хяналт шалгалтын баримт бичигт тавигдах шаардлага, баталгаажуулалт

4.1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага, шийтгэлийн хуудас нь хэвлэмэл А4 хуудсан дээр үйлдэгдсэн байна.

4.2.Эдгээр баримт бичиг нь албан хэрэг хөтлөлтийн журам, зааварт нийцсэн, бичиг хэргийн стандартын шаардлага хангасан байна.

4.3.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага нь улсын хэмжээнд индексжүүлсэн нэгдсэн дугаартай байна.

4.4.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн тэмдгийг зөв байрлуулж, тэгш тод гаргацтай дарна. 1-ээс илүү хуудастай баримт бичгийг хуудас бүрд баталгаажуулах бөгөөд албажуулах хэсгийг сүүлийн хуудсанд бичнэ.

Тав.Акт, албан шаардлагын биелэлтийг хангах

5.1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь үйлдсэн акт, албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангуулж ажиллана. Нийгмийн даатгалын улсын ерөнхий байцаагч нь нийгмийн даатгалын улсын ахлах болон улсын байцаагчийн үйлдсэн акт, албан шаардлагын хэрэгжилтэд хяналт тавина.

5.2.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйлдсэн акт, албан шаардлагыг шимтгэл төлөгч, төлбөр хариуцагч нь заавал биелүүлэх үүрэгтэй. Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйл ажиллагааны талаарх гомдлоо зохих дээд шатны нийгмийн даатгалын байгууллага, албан тушаалтанд болон шүүхэд гаргаж болно. Гомдол гаргах нь шимтгэл төлөхийг зогсоох үндэслэл болохгүй.

Зургаа.Акт, албан шаардлагыг өөрчлөх, хүчингүй болгох

6.1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага нь холбогдох хууль тогтоомж зөрчсөн бол нийгмийн даатгалын улсын ерөнхий байцаагч өөрчлөх, эсхүл хүчингүй болгоно.

6.2.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйлдсэн акт, албан шаардлагыг дараах үндэслэлээр өөрчлөх, эсхүл хүчингүй болгоно:

6.2.1.шимтгэл төлөгч, төлбөр хариуцагчийн гомдлоор хууль тогтоомж зөрчсөн нь тогтоогдсон бол;

6.2.2.нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйлдсэн акт, албан шаардлагыг түүний шууд удирдаж байгаа нэгжийн даргын өөрчлөх буюу хүчингүй болгох саналаар;

6.2.3.акт, албан шаардлагыг өөрчлөх буюу хүчингүй болгох тухай Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн шийдвэрээр.

6.3.Энэ дүрмийн 6.2.1, 6.2.2-т заасны дагуу нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн үйлдсэн акт, албан шаардлагыг өөрчлөх буюу хүчингүй болгох асуудлаар шийдвэр гаргах үүрэг бүхий Ажлын хэсгийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хяналт шалгалт хариуцсан нэгжийн даргын дэргэд ажиллуулна.

Долоо.Хариуцлага

7.1.Энэ дүрмийг зөрчсөн ажилтан, нийгмийн даатгалын улсын байцаагчид нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу 13/1, Утас: 32 80 30, Факс: (976-11) 32 07 16,
E-mail: undeg@ndaatgal.mn, http://www.ndaatgal.mn

2023.10.19 № 01/1897

танай_____-ны №_____-т

АЙМАГ (НИЙСЛЭЛ), ДҮҮРГИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХЭЛТЭС (ГАЗАР)-ИЙН ДАРГА НАРТ

Шийдвэр хүргүүлэх тухай

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр сарын 26-ны өдрийн “Дүрэм батлах тухай” 362 дугаар тогтоолыг хүргүүлж байна.

Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн баталж, 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрдөх Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.8 дахь хэсэг, 42 дугаар зүйлд тус тус заасны дагуу Засгийн газрын 2023 оны 362 дугаар тогтоолоор “Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн дүрэм”-ийг шинэчлэн баталж, Засгийн газрын 2022 оны “Дүрэм шинэчлэн батлах тухай” 266 дугаар тогтоолыг хүчингүй болгосон.

Энэхүү тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөх бэлтгэл ажлын хүрээнд хэлтсийн дэргэдэх гомдлын шаардлагын салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааг шинэчилж баталсан дүрэмд нийцүүлэн зохион байгуулан, байцаагч ажилтнуудыг мэргэжил арга зүйгээр ханган, ажил олгогч, даатгуулагч, тэтгэвэр авагчдад мэдээлэл хүргэх ажлыг зохион байгуулахыг зөвлөж байна.

Хавсралт 8 хуудастай.

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ц.ГАНЦЭЦЭГ

My doc.BHSG A-4 /23.10/ sar

1523071831

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 09 сарын 26 өдөр Дугаар 352 Улаанбаатар хот

Дүрэм батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42.12-т заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн дүрэм”-ийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад, тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Дүрэм шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2022 оны 7 дугаар сарын 5-ны өдрийн 266 дугаар тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 09 дүгээр
сарын 26 -ны өдрийн 362 дугаар
тогтоолын хавсралт

МАРГААН ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ дүрмийн зорилго нь даатгуулагч, хүн, ажил олгогч, нийгмийн даатгалын байгууллагын хооронд гарсан саналын зөрөө, маргааныг хянан шийдвэрлэх Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42.12-т заасан Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн зохион байгуулалт, үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Маргаан хянан шийдвэрлэх төв зөвлөл (цаашид “төв зөвлөл” гэх) нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дэргэд, Маргаан хянан шийдвэрлэх салбар зөвлөл (цаашид “салбар зөвлөл” гэх) аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын дэргэд тус тус ажиллана.

1.3.Төв болон салбар зөвлөл нь үйл ажиллагаандаа хууль дээдлэх, бусдын нөлөөнд үл автах, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх, ажил олгогч, даатгуулагчийн болон нийгмийн даатгалын байгууллагын хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хүндэтгэх, ажил олгогч, даатгуулагчийн нууцыг чанд хадгалах зарчмыг баримталж, нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомж болон холбогдох бусад хууль тогтоомж, энэ дүрмийг удирдлага болгон ажиллана.

1.4.Төв зөвлөл нь салбар зөвлөлийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж, салбар зөвлөлийн шийдвэрт хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үйл ажиллагаанд нь хяналт тавьж ажиллана.

1.5.Энэ дүрмийн 1.1-д заасан саналын зөрөө, маргаан (цаашид “гомдол, хүсэлт” гэх)-г шийдвэрлүүлэхээр гомдол, хүсэлт гаргах этгээд нь (цаашид “гомдол гаргагч” гэх) нь гомдол, хүсэлтээ харьяалах нийгмийн даатгалын газрын дэргэдэх салбар зөвлөлд, салбар зөвлөлийн шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл төв зөвлөлд, төв зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл шүүхэд хандана.

1.6.Төв болон салбар зөвлөл нь тогтоосон журмын дагуу үйлдсэн хэвлэмэл хуудас, тэмдэг хэрэглэнэ.

1.7.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, гишүүн, салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад хуралд оролцсон цагийг харгалзан хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан шийдвэрийн дагуу цагийн хөлс олгоно.

Хоёр.Төв болон салбар зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

2.1.Төв болон салбар зөвлөл дарга, гишүүдээс бүрдсэн 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

2.2.Төв зөвлөлийн дарга нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн бодлогын хэрэгжилт, эсхүл дотоод аудитын асуудал хариуцсан зохион байгуулалтын нэгжийн дарга байна.

2.3.Төв зөвлөлийн гишүүнээр хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн төв байгууллагын нийгмийн хамгааллын асуудал хариуцсан төлөөлөл 2, хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас 1, нийгмийн даатгалын байгууллагаас 2, ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллөөс тус бүр 1 хүнийг томилно.

2.4.Салбар зөвлөлийн дарга нь аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын дарга байна. Салбар зөвлөлийн гишүүнд нийгмийн даатгалын байгууллагаас 3, нутгийн захиргааны байгууллагын нийгмийн бодлого, хөгжлийн асуудал хариуцсан нэгжээс 2, ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллөөс тус бүр 1 хүнийг томилно.

2.5.Төв зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүнийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дарга томилж, чөлөөлөх бөгөөд төв зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг батлахдаа хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын болон хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын, ажил олгогчийн, даатгуулагчийн төлөөллийн саналыг тус тус авна.

2.6.Салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга, гишүүнийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын даргатай зөвшилцсөний үндсэн дээр салбар зөвлөлийн дарга томилж, чөлөөлнө. Салбар зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг батлахдаа тухайн аймаг, дүүргийн нутгийн захиргааны байгууллагын, ажил олгогчийн, даатгуулагчийн төлөөллийн саналыг тус тус үндэслэн авна.

2.7.Төв болон салбар зөвлөлийн гишүүнийг 3 жилийн хугацаагаар томилох бөгөөд ажлын үр дүнг харгалзан үзэж хугацааг 1 жилээр сунгаж болно.

2.8.Төв болон салбар зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд энэ дүрмийн 2.5, 2.6-д заасан байгууллагын саналыг үндэслэн өөрчлөлт оруулж болно.

2.9.Төв зөвлөлийн нарийн бичгийн даргын үүргийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын хууль, эрх зүйн, эсхүл хяналт шалгалтын асуудал хариуцсан ажилтан, салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн даргын үүргийг тухайн аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын хууль, эрх зүйн, эсхүл хяналт шалгалтын асуудал хариуцсан ажилтан тус тус гүйцэтгэнэ.

Гурав.Талуудын эрх, үүрэг

3.1.Төв болон салбар зөвлөл нь дараах чиг үүрэгтэй байна:

3.1.1.гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэхэд шаардлагатай баримт бичиг, мэдээ, судалгааг холбогдох ажил олгогч болон даатгуулагч, даатгагчаас гаргуулж авах;

3.1.2.гомдол гаргагч болон холбогдох байгууллага, иргэдээс тайлбар, тодорхойлолт гаргуулж авах, санал, хүсэлтийг нь сонсох, мэргэжлийн байгууллагаас зөвлөгөө авах;

3.1.3.ажил олгогч, даатгуулагчийн гомдол, хүсэлтийг холбогдох журмын дагуу шийдвэрлэх;

3.1.4.гомдол гаргагчийн гомдол, хүсэлт нь хууль зүйн үндэслэлтэй нь нотлогдвол буруу тогтоож олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийг шинэчлэх, гаргасан зардлыг олгуулах асуудлыг нийгмийн даатгалын байгууллагад тавьж шийдвэрлэх;

3.1.5.тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн эрх үүсэх үндсэн нөхцөл, болзол болон тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн хэмжээний талаар гарсан гомдлыг холбогдох баримт бичгийг үндэслэн зохих хууль тогтоомжид нийцүүлэн хянаж шийдвэрлэх;

3.1.6.тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийг нөхөн олгох, түдгэлзүүлэх, зогсоох, ажил олгогч, даатгуулагчийн буруутай үйл ажиллагаанаас болон хуурамч баримт бичиг бүрдүүлснээс шалтгаалан буруу тогтоогдсон тэтгэвэр, тэтгэмжийг өөрчлөн тогтоож олгох, суутгал хийх;

3.1.7.хөдөлмөрийн болон даатгалын дэвтэр нь зохих журмын дагуу хөтлөгдөөгүй тохиолдолд нотлох баримтыг үндэслэн түүний ажилласан хугацаа, төлсөн шимтгэлийн хэмжээг тогтоох;

3.1.8.гомдол гаргагчаас гаргасан гомдол, хүсэлтэй нь холбогдуулан буцааж өгөхөөр авсан баримт бичгийг шийдвэр гарсны дараа нэн даруй эргүүлж өгөх, хувийг хуулбарлаж холбогдох баримт бичигт хавсаргах;

3.1.9.төв болон салбар зөвлөлөөр хэлэлцэж байгаа асуудал нь гэмт хэргийн шинжтэй бол хууль тогтоомжид заасны дагуу холбогдох хуулийн байгууллагад шилжүүлэх.

3.2.Даатгуулагч, иргэн, ажил олгогч доор дурдсан эрх, үүрэгтэй:

3.2.1.ажил олгогч, даатгуулагч нь нийгмийн даатгалын байгууллага, байцаагчийн гаргасан шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл энэ дүрмийн 1.5-д заасны дагуу гомдол гаргах;

3.2.2.гаргасан гомдол, хүсэлттэй холбогдох акт, баримт бичигтэй танилцах;

3.2.3.төв болон салбар зөвлөлийн хуралд биечлэн оролцож санал, хүсэлтээ гаргах;

3.2.4.төв болон салбар зөвлөлийн хурал болохоос өмнө гомдол, хүсэлтийн талаар амаар буюу бичгээр тайлбар, тодорхойлолт гаргаж өгөх;

3.2.5.төв болон салбар зөвлөлийн хурлын тогтоол, зөвлөмж, тэмдэглэлтэй танилцах;

3.2.6.төв болон салбар зөвлөлийн дарга, гишүүдийн аль нэг нь шалгагч, гомдол гаргагчийн төрөл садан, эсхүл уг гомдол, хүсэлтийн талаар өмнө шалгаж байсан бол түүгээр гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлүүлэхээс татгалзах;

3.2.7.төв болон салбар зөвлөлд хянан хэлэлцэгдэж байгаа гомдол, хүсэлтийн талаар нотлох баримт, шаардлагатай тайлбар, тодорхойлолтыг тухайн зөвлөлийн дарга, гишүүдэд гаргаж өгөх.

Дөрөв.Төв болон салбар зөвлөлийн хурлын дэг, маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагаа

4.1.Төв болон салбар зөвлөлийн хурал (цаашид “хурал” гэх) нь үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр байна.

4.2.Төв болон салбар зөвлөл нь сард нэгээс доошгүй удаа хуралдах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд тухай бүр хуралдана. Хурлыг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж болно.

4.3.Хурлаар энэ дүрмийн 1.5-д заасны дагуу гаргасан гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэх бөгөөд гомдол гаргагч гомдол, хүсэлтээ бичгээр, эсхүл цахимаар гаргана. Гомдол, хүсэлт нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

4.3.1.гомдол, хүсэлтэд гомдол гаргагч өөрийн овог, нэр, оршин суугаа газрын буюу шуудангийн хаяг, холбоо барих утасны дугаараа бичсэн байх;

4.3.2.гарын үсгээ зурсан, эсхүл тоон гарын үсгээр баталгаажуулсан, хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар гарын үсгээ зурж чадахгүй бол бусдаар төлөөлүүлэн зуруулах.

4.4.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга гомдол, хүсэлтийг хүлээн авч ажлын нэг өдөрт багтаан бүртгэж, тухайн зөвлөлийн даргад тухай бүр хүргүүлэх бөгөөд төв болон салбар зөвлөл нь энэ дүрмийн 4.5-д заасны дагуу буцааснаас бусад тохиолдолд гомдол, хүсэлтийг 30 хоногт багтаан хянаж шийдвэрлэнэ. Ирүүлсэн гомдол, хүсэлттэй холбоотойгоор нэмэлт мэдээлэл, судалгаа, тайлбар авах шаардлагатай тохиолдолд төв болон салбар зөвлөлийн даргын шийдвэрээр 30 хоногоор сунгаж болно.

4.5.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга энэ дүрмийн 1.5-д заасны дагуу гомдол, хүсэлт гаргаагүй, эсхүл энэ дүрмийн 4.3-т заасан шаардлагыг хангаагүй гомдол, хүсэлтийг гомдол гаргагчид 3 хоногийн дотор буцаах буюу мөн хугацаанд багтаан шаардлагыг хангуулах арга хэмжээ авна. Гомдол, хүсэлтийг буцаахдаа буцааж байгаа үндэслэл, шалтгааныг тодорхой заасан байна.

4.6.Хурлаар хэлэлцэх гомдол, хүсэлтийн жагсаалт холбогдох материалын бүрдэл, хурлын товыг тухайн зөвлөлийн дарга, түүний эзгүйд тухайн зөвлөлийн даргын томилсон гишүүн баталгаажуулна.

4.7.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь энэ дүрмийн 4.6-д заасан материалыг хурал болохоос ажлын 3-аас доошгүй өдрийн өмнө тухайн зөвлөлийн гишүүдэд хүргүүлж, хурлын товын талаарх мэдээллийг гомдол гаргагчид мэдэгдэнэ.

4.8.Хурал нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42.7-д заасны дагуу хуралдсан тохиолдолд хүчинтэйд тооцогдоно. Хуралд тухайн зөвлөлийн аль нэг гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас цахим хэлбэрээр оролцохоор бол ажлын 1-ээс доошгүй өдрийн өмнө нарийн бичгийн даргад энэ талаар мэдэгдэнэ.

4.9.Хуралд гомдол гаргагчийг хүсэлтийнх нь дагуу, шаардлагатай тохиолдолд гомдол, хүсэлтэд холбогдох байгууллагын ажилтныг зөвлөлийн хуралд тус тус оролцуулж болно.

4.10.Хурлыг тухайн зөвлөлийн дарга, түүний эзгүйд энэ дүрмийн 4.6-д заасан гишүүн удирдана.

4.11.Төв болон салбар зөвлөл нь хурлаар хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол, тэмдэглэл, зөвлөмж гаргана:

4.11.1.зөвлөл хуралдааны талаар мэдэгдэл гаргах;

4.11.2.зөвлөл хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудалтай холбогдуулан салбар зөвлөлд хандсан зөвлөмж гаргана. Гомдол, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэсэн тохиолдолд зөвлөлийн тогтоол гаргана.

4.12.Хурлын тогтоол, зөвлөмж, тэмдэглэлийн эцсийн томьёоллыг зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга ажлын 3 хоногт багтаан хийж, тухайн зөвлөлийн дарга хянасны үндсэн дээр гарын үсгээ зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна.

4.13.Хурлын тэмдэглэлийг тухайн зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга хөтөлж, ажлын 3 хоногт багтаан албажуулна. Хурлын тэмдэглэлд тухайн зөвлөлийн дарга, гишүүд, нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна. Хурлын шийдвэртэй саналын зөрүүтэй байгаа гишүүн өөрийн тусгай саналыг хурлын тэмдэглэлд бичүүлэх буюу саналаа бичгээр гаргаж хурлын баримт бичигт хавсаргаж болно.

4.14.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь хурлын шийдвэрийг баталгаажуулснаас хойш 5 хоногийн дотор гомдол гаргагчид хүргүүлж, танилцуулна.

4.15.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг сайтар судалсны үндсэн дээр гарсан шийдвэрийнхээ үндэслэлийг гомдол гаргагчид тайлбарлах, асуудлыг бусдын нөлөөнд үл автах зарчим баримтлан шударгаар шийдвэрлэнэ.

4.16.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн нь гомдол гаргагчийн төрөл садан, хамаарал бүхий этгээд байвал уг гомдол, хүсэлтийг хэлэлцэхээс татгалзана.

4.17.Энэ дүрмийн 4.16-д заасны дагуу татгалзах эрхээ хэрэгжүүлээгүйгээс гаргасан зөвлөлийн шийдвэрийг хүчингүйд тооцож, дахин зөвлөлийн хуралдаан товлоно.

4.18.Төв зөвлөл гомдол гаргагчийн гомдол, хүсэлт нь хууль зүйн үндэслэлтэй гэж үзвэл салбар зөвлөлийн шийдвэрийг өөрчлөх, хэвээр үлдээх, эсхүл хүчингүй болгох асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

4.19.Зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь зөвлөлийн тухайн жилийн үйл ажиллагааны тайлан, зөвлөлийн шийдвэр, хурлын тэмдэглэл, гомдол гаргагчийн ирүүлсэн гомдол, хүсэлт, холбогдох баримт бичиг, хуралд оролцсон цагаар хөлс олгосон санхүүгийн баримт бичгийг нэгтгэн архивын нэгж үүсгэн тухайн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивд жил бүр хүлээлгэн өгнө.

Тав.Мэдээллийн сан

5.1.Төв болон салбар зөвлөл нь үйл ажиллагаандаа ашиглах Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн мэдээллийн нэгдсэн сан (цаашид “мэдээллийн сан” гэх)-тай байна.

5.2.Мэдээллийн сан нь төв болон салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааг цахимаар зохион байгуулах, ил тод болгох, үйл ажиллагаанд хяналт тавих, судалгаа, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, тайлан, мэдээ гаргах, хяналт шалгалт хийх боломжийг бүрдүүлсэн байна.

5.3.Мэдээллийн санд төв болон салбар зөвлөлөөс гаргасан бүх шийдвэрийг бүртгэж, хөтөлнө.

5.4.Мэдээллийн санд гомдол гаргагчийн доор дурдсан мэдээллийг тусгана:

5.4.1.ажил олгогчийн нэр, регистрийн дугаар, нийгмийн даатгалын дугаар, хаяг, цахим шуудангийн хаяг, холбоо барих утасны дугаар, шаардлагатай үед холбоо барих хүний холбогдох мэдээлэл;

5.4.2.даатгуулагчийн овог, нэр, хаяг, харьяалал, холбоо барих утасны дугаар, цахим шуудангийн хаяг, шаардлагатай үед холбоо барих хүний утасны дугаар;

5.4.3.төв болон салбар зөвлөлд хандан гаргасан гомдол, хүсэлттэй холбоотой баримт бичиг болон бусад нотлох баримт бичиг.

5.5.Гомдол гаргагч өөрт хамаарал бүхий мэдээллийг зөвлөлийн мэдээллийн сангаас авч болно.

5.6.Төв болон салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь тухайн зөвлөлийн шийдвэрийг тухай бүр мэдээллийн санд оруулж, үнэн зөв байдлыг хариуцах бөгөөд бусад шаардлагатай мэдээллийг холбогдох байгууллагаас гаргуулан авч оруулж болно.

5.7.Төв болон салбар зөвлөл нь энэ дүрмийн 5.4, 5.6-д заасан мэдээллийн нууцлалыг хадгалах, хамгаалах арга хэмжээг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу авч ажиллана.

Зургаа.Тайлагнах

6.1.Салбар зөвлөл үйл ажиллагаагаа төв зөвлөлд хагас, бүтэн жилээр, төв зөвлөл үйл ажиллагаагаа нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаар дамжуулан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд жил бүрийн эхний улиралд багтаан тус тус тайлагнана.

Долоо.Хариуцлага

7.1.Төв болон салбар зөвлөлийн гишүүн хуралд хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр 3-аас дээш удаа оролцоогүй, ажил, албан тушаал өөрчлөгдсөн, чөлөөлөгдөх талаар хүсэлтээ өгсөн, ёс зүйн зөрчил гаргасан нь тогтоогдсон бол энэ дүрмийн 2.8-д заасны дагуу гишүүнээс чөлөөлнө.

7.2.Төв болон салбар зөвлөлийн дарга, гишүүн, нарийн бичгийн дарга энэ дүрмийг зөрчсөн, ёс зүйн зөрчил гаргасан тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 13/1, Утас: 32 80 30, Факс: (976-11) 32 07 16,
E-mail: undeg@ndaatgal.mn, http://www.ndaatgal.mn

2024.02.21 № 01/351
танай _____-ны № _____-т

АЙМАГ, ДҮҮРГИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ГАЗРЫН ДЭРГЭДЭХ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛЫН ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА НАРТ

Тогтоолын хэрэгжилтийг ханган ажиллах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны “Дүрэм батлах тухай” 448 дугаар тогтоолоор шинэчлэн баталсан “Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дүрэм”-ийг хүргүүлж байна.

Уг дүрмийг Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газраас хийсэн процессын дахин инженерчлэлийн санал, дүгнэлтийн дагуу даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг Эмнэлэг хяналтын комиссын хурлаар хэлэлцүүлэхгүй, Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн хуралд биечлэн ирүүлэхгүйгээр цахимаар болон эрүүл мэндийн баримт бичигт үндэслэн магадлах зэрэг саналуудыг тусгаж боловсруулав.

Түүнчлэн төв болон салбар, аймаг, дүүргийн Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, тэдгээрийн томилгоонд өөрчлөлт оруулж, даатгуулагч, хүнд эрүүл мэндийн магадлалын үйл ажиллагааг чирэгдэлгүй хүргэх, гомдол маргааныг шуурхай шийдвэрлэх, хяналтыг сайжруулах, үйл ажиллагааг цахимжуулах үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх зэрэг заалтыг шинээр нэмж тусгав.

Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлөөс нийт аймаг, дүүргийн Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дарга, гишүүдэд тус дүрмийг танилцуулах уулзалтыг цахим хэлбэрээр зохион байгуулсан болно.

Иймд шинэчлэн баталсан “Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дүрэм”-ийг хэрэгжүүлэн ажиллахад анхаарах дараах чиглэлийг хүргүүлж байна. Үүнд:

1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуульд орсон өөрчлөлтийн талаар:

1.1 Хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.2.2-т “18 ба түүнээс дээш насны хүний хөгжлийн бэрхшээлтэй эсэхийг эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөл тогтооно” гэж 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан бөгөөд 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөх;

2. Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн бүрэлдэхүүний талаар:

2.1. “Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дүрэм”-ийн 2 дахь, хэсгийн 2.4-2.12-т заасныг тус тус үндэслэн холбогдох газруудаас /Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооноос бусад/ санал авах ажлыг шуурхай зохион байгуулах;

2.2 Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд ажиллах төрөлжсөн мэргэшлийн эмч нарыг тус дүрмийн 2 дахь хэсгийн 2.15 дахь заалтад

заасан ерөнхий шаардлагыг хангасан эсэхийг харгалзан аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газартай зөвшилцөн санал авах;

2.3 Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд шинээр томилогдох гишүүдийн саналыг нэгтгэн холбогдох баримт бичгийн хамт 2024 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт ирүүлэх;

2.4 Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн томилох хүртэл хугацаанд одоогийн бүрэлдэхүүнээр хуралдаж ажиллах;

3. Эрүүл мэндийн магадлалын үйл ажиллагааны талаар:

3.1 Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг шийдвэрлэхдээ Эрүүл мэндийн байгууллагын дэргэдэх Эмнэлэг хяналтын комиссын хурлаар хэлэлцүүлэхгүй байх;

3.2 Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаа нь хурал хэлбэртэй байх ба даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг даатгуулагч, хүнийг байлцуулахгүйгээр холбогдох баримт, бичигт үндэслэж болон цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх; /Нүүдлийн хурал зохион байгуулахгүй/

Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг дээрх 2 хэлбэрээр шийдвэрлэх боломжгүй болон даатгуулагч, хүн өөрөө хүссэн тохиолдолд биеэр байлцуулан магадлах;

3.3 Төрөлжсөн мэргэшлийн болон хяналтын эмч нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл солих талаар мэдээллийг магадлалын зөвлөл хуралдахаас 1-5 хоногийн өмнө салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлд цахимаар хүргүүлэх;

3.4 Даатгуулагч, хүн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох, сунгуулах, цуцлуулах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл солих асуудлыг шийдвэрлүүлэхдээ төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмчид хүсэлтээ гаргах ба төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмч холбогдох баримт бичиг, оношийг баталгаажуулах шинжилгээ, оношилгоог бүрдүүлж, үечилсэн дүгнэлт, саналыг Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн хуралд танилцуулах;

3.5 Даатгуулагч, хүн нь ердийн өвчин болон ахуйн осол, үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан тохиолдолд ажлын 66-132 өдрөөс хэтрэхгүй хугацаатай эмчийн хяналтад эмчлүүлэх бөгөөд эмчилгээний үр дүн, өвчний явц, үе шат, хүндрэлийн талаарх баталгаажсан оношилгоо, шинжилгээний үр дүнд үндэслэн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоолгох эсэх асуудлыг шийдвэрлүүлэх;

3.6 Даатгуулагч, хүний эрхтэн, бие махбодийн тогтоц, үйл ажиллагаа нь эргэшгүй өөрчлөлтөд орж, хүндээр гэмтсэний улмаас өөрөө өөртөө үйлчлэх чадваргүй, бусдын асаргаа сувилгаа шаардлагатай болсон, байнгын хэвтэрт байгаа тохиолдол болон хорт хавдар өвчний III, IV үед энэ дүрмийн 4.2-д заасан хугацааг болон эмчийн хяналтад орсон, эмчлүүлсэн эсэхийг нь үл харгалзан хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоох;

3.7 Салбар, аймаг, дүүрэг, сумын магадлалын зөвлөл даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах,

ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөхдөө оношилгоо, шинжилгээ, төрөлжсөн мэргэшлийн болон хяналтын эмчийн дүгнэлт, саналыг үндэслэх ба үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн тохиолдолд, хөдөлмөрийн болон хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн хяналтын улсын байцаагчийн баталгаажуулсан үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт, саналыг тус тус үндэслэх;

3.8 Шүүхээр ял эдэлж буй ялтанд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах асуудлыг зөвхөн хорихын нэгдсэн эмнэлгийн төрөлжсөн мэргэшлийн эмчийн дүгнэлт, саналыг үндэслэн хорих байгууллагын харьяалах аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл, эсхүл салбар зөвлөл шийдвэрлэх;

3.9 Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг шинээр тогтооход салбар, аймаг дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцсэн өдрөөс эхлэн тооцох ба хүндэтгэн үзэх шалтгаантай тохиолдолд энэ хугацаа хамаарахгүй;

3.10 Даатгуулагч, хүн нь өөрийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох, сунгуулах, цуцлуулах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлүүлэх асуудлыг магадлан шийдвэрлэхэд шаардлагатай эрүүл мэндтэй холбоотой баримт, бичиг, шинжилгээ, оношилгооны дүн, дүгнэлт, холбогдох лавлагаа зэрэг мэдээллийг үнэн зөвөөр бүрдүүлж төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмчид хүлээлгэн өгөх;

3.11. Төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмч нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох, сунгуулах, цуцлуулах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг магадлан шийдвэрлэхэд эрүүл мэндтэй холбоотой баримт, бичиг, шинжилгээ, оношилгооны дүн, дүгнэлт, холбогдох лавлагаа зэрэг шаардлагатай мэдээллийг бүрэн бүрдүүлэх, тэдгээрийн үндэслэлийг нягталж, үнэн зөв байдлыг хариуцах;

3.12. Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэрээр хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан, хувь, хугацааг буруулах, цуцалсантай холбоотой даатгуулагч, хүний гаргасан гомдлыг 6 сар ба түүнээс дээш хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд Төв зөвлөл хүлээн авч шийдвэрлэхгүй ба эмчилгээ, оношилгоо хийлгэсний дараа дахин хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох эсэх асуудлыг салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл шийдвэрлэх;

3.13. Төв зөвлөлийн хамтарсан болон дахин магадлал, эрх бүхий байгуулагын хяналт шалгалтад хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр хамрагдаагүй бол хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийг түр түдгэлзүүлж, холбогдох хууль, дүрэм, журмын хүрээнд цуцлах арга хэмжээ авч ажиллах;

3.14. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллагын төрөлжсөн мэргэшлийн эмч, өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн хяналтын эмч нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг энэ дүрмийн 4.12.1–д заасан хугацаанд багтаан Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн хуралд танилцуулж шийдвэрлүүлэх;

3.15.Төв зөвлөлийн хамтарсан болон дахин магадлалын үед даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг биеэр байлцуулан магадлах ба шаардлагатай тохиолдолд баримт бичгээр болон цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх;

3.16. Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлаар иргэнээс хамааралгүйгээр магадлалын зөвлөлийн хуралд мэдээллийг хугацаанд нь үнэн зөв бүртгэж илгээгээгүй, хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг шийдвэрлүүлэх хугацаа хэтэрч хуралд хэлэлцүүлснээс иргэнд учирсан тэтгэвэр, тэтгэмж болон бусад төлбөр, зардал, хөнгөлөлттэй холбоотой хохирлыг төрөлжсөн мэргэшлийн болон хяналтын эмч нь барагдуулж, хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэх зэрэг шинээр нэмэгдсэн болон өөрчилсөн заалтуудыг сайтар судлан хэрэгжүүлэх;

4. Эрүүл мэндийн магадлалын программын талаар:

4.1. Мэдээллийн системийн шинэчлэл хийгдэж байгаа ба нэвтрүүлж эхлэх хүртэл хугацаанд одоогийн программыг ашиглах;

5. Цагийн хөлс, урамшууллын талаар:

5.1. Дүрмийн 10.4-т заасан магадлагч эмчид олгох мөнгөн тэтгэмжийн төсвийг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын үйл ажиллагааны дараа оны төсөвт тусган, шийдвэрлэж байх;

Цаашид уг дүрмийг үндэслэн “Магадлагч эмчийн дүрэм”, “Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлийн хамтарсан болон дахин магадлал хийх заавар” зэрэг холбогдох тушаал шийдвэрүүдийг шинэчлэн батлахаар ажиллаж байна.

Мөн эрүүл мэндийн магадлалын үйл ажиллагаанд цахимаар хяналт тавих, төрийн байгууллага хооронд мэдээлэл солилцох зэрэг цахим үйлчилгээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх юм.

Иймд энэхүү дүрмийг эрүүл мэндийн магадлалын үйл ажиллагаанд оролцогч талууд болох орон нутгийн удирдлага, эрүүл мэндийн болон нийгмийн халамжийн байгууллагууд, иргэд, даатгуулагчдад сургалт, сурталчилгаа хийж, магадлалын чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хяналт, хариуцлагыг сайжруулах чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран, хэрэгжилтийг ханган ажиллана уу.

Хавсралтаар Засгийн газрын 2023 оны “Дүрэм батлах тухай” 448 дугаар тогтоолыг хүргүүлэв.

Хувийг Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний болон Сэтгэцийн өвчний салбар зөвлөлд.

Хавсралт 11 хуудастай.

ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 13 өдөр Дугаар 448 Улаанбаатар хот

Дүрэм батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 43.4 дэх хэсэг, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 37.5-д заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дүрэм”-ийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн мэдээллийн нэгдсэн санд даатгуулагчийн болон эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний мэдээллийг цахимаар хүргүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн сайд С.Чинзориг, эрүүл мэндийн даатгалын мэдээллийг цахимаар хүргүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Бямбасүрэн)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Аймаг, дүүргийн Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, хөдөлмөрийн чадвар алдалтаас урьдчилан сэргийлэх, сэргээн засах, эмчлэн эрүүлжүүлэх ажлыг зохион байгуулж ажиллахыг Эрүүл мэндийн сайд С.Чинзориг, аймаг, дүүргийн Засаг дарга нарт тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэ тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул), аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт, хэрэгжилтэд нь хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа, Эрүүл мэндийн сайд С.Чинзориг нарт тус тус үүрэг болгосугай.

5.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Дүрэм шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2021 оны 3 дугаар сарын 17-ны өдрийн 67 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

6.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын ....2023 оны ....12 дугаар
сарын ....13 -ны өдрийн ....448 дугаар
тогтоолын хавсралт

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛЫН ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлан тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөлийг өөрчлөх хяналт тавих, оролцогч талуудын үйл ажиллагаа, эрх, үүргийг тодорхойлох, цагийн хөлс, урамшуулал олгох, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглах, маргааныг хянан шийдвэрлэх, хариуцлага хүлээлгэхтэй холбоотой харилцааг энэ дүрмээр зохицуулна.

1.2.Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөл (цаашид “Магадлалын төв зөвлөл” гэх) нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дэргэд, Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөл (цаашид “аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл” гэх) нь аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дэргэд тус тус ажиллана.

1.3.Магадлалын төв зөвлөлийн дэргэд орон тооны бус Сэтгэцийн өвчний салбар зөвлөл, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний салбар зөвлөл (цаашид “салбар зөвлөл” гэх) тус тус ажиллана.

1.4.Сэтгэцийн өвчний салбар зөвлөл нь эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын харьяа Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв байгууллагыг, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний салбар зөвлөл нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дэргэдэх Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин судлалын төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийг тус тус түшиглэн ажиллана.

1.5.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл үйл ажиллагаандаа Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль, Нийгмийн халамжийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомж болон энэ дүрмийг мөрдөнө.

1.6.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл хэвлэмэл хуудас, тэмдэг хэрэглэнэ.

1.7.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл эрх, үүргийн хүрээнд шийдвэр гаргах ба энэ нь акт, албан шаардлага, шийдвэр, дүгнэлт, зөвлөмж хэлбэртэй байна.

1.8.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардлыг нийгмийн даатгалын байгууллагын төсөвт тусгаж санхүүжүүлнэ.

Хоёр.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, тавигдах шаардлага, томилж, чөлөөлөх

2.1.Төв зөвлөл нь дарга, нарийн бичгийн дарга, нийгмийн даатгалын байгууллагын магадлагч эмч 10, мэдээллийн технологийн мэргэжилтэн 1, шинжээч эмч 6, даатгуулагч, ажил олгогчийн төлөөлөл тус бүр 1, нийт 21 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна. Төв зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, магадлагч эмч, мэдээллийн технологийн мэргэжилтэн орон тооны байна.

2.2.Төв зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дарга доор дурдсан байдлаар томилж, чөлөөлнө:

2.2.1.дарга, нарийн бичгийн дарга, магадлагч эмч, мэдээллийн технологийн мэргэжилтнийг холбогдох хууль тогтоомжийг үндэслэн;

2.2.2.орон тооны бус шинжээч эмчийг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай зөвшилцөн;

2.2.3.даатгуулагч болон ажил олгогчийн төлөөллийг Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбоо, ажил олгогчийн олонхын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалсан байгууллагын саналыг үндэслэн.

2.3.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн гишүүнийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дарга томилж, чөлөөлнө.

2.4.Сэтгэцийн өвчний салбар зөвлөл нь орон тооны бус байх бөгөөд дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга, төрөлжсөн мэргэшлийн эмч 4, нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний төлөөлөл тус бүр 1, нийт 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

2.5.Сэтгэцийн өвчний салбар зөвлөлийн дарга нь Төв зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга, эсхүл магадлагч эмч, орлогч дарга нь Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв байгууллагын ерөнхий захирал, нарийн бичгийн дарга нь Сэтгэцийн эрүүл мэндийн төв байгууллагын эрүүл мэндийн бүртгэл мэдээллийн ажилтан, нийгмийн халамжийн байгууллагын төлөөлөл нь нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний төлөөлөл нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх ашгийг хамгаалах төрийн бус байгууллагын төлөөлөл тус тус байна.

2.6.Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний салбар зөвлөл нь орон тооны бус байх бөгөөд дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга, төрөлжсөн мэргэшлийн эмч 4, ажил олгогч, үйлдвэрчний эвлэлийн төлөөлөл болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний төлөөлөл тус бүр 1, нийт 10 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

2.7.Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний салбар зөвлөлийн дарга нь Төв зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга, эсхүл магадлагч эмч, орлогч дарга нь Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан байгууллагын Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин судлалын төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн дарга, нарийн бичгийн дарга нь Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин судлалын

төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн эрүүл мэндийн бүртгэл мэдээллийн ажилтан тус тус байна.

2.8.Салбар зөвлөлийн гишүүнийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дарга доор дурдсан байдлаар томилж, чөлөөлнө:

2.8.1.үйлдвэрчний эвлэлийн төлөөллийг Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооноос, ажил олгогчийн төлөөллийг Монголын ажил олгогч эздийн нэгдсэн холбооноос нэр дэвшүүлсэн саналыг тус тус үндэслэн;

2.8.2.хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний төлөөллийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх ашгийг хамгаалах төрийн бус байгууллагын саналыг үндэслэн;

2.8.3.төрөлжсөн мэргэжлийн эмчийг Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв байгууллагын болон хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан байгууллагын саналыг үндэслэн, Төв зөвлөлийн даргатай зөвшилцөн.

2.8.4.нийгмийн халамжийн байгууллагын төлөөллийг нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын саналыг үндэслэн.

2.9.Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь орон тооны бус байх бөгөөд дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга, магадлагч эмч тус бүр 1, төрөлжсөн мэргэшлийн эмч 3, нийгмийн халамжийн байгууллага, үйлдвэрчний эвлэлийн болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний төлөөлөл тус бүр 1, нийт 10 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

2.10.Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн дарга нь аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга, орлогч дарга нь аймгийн бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллагын эмчилгээ эрхэлсэн орлогч дарга тус тус байна.

2.11.Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь аймгийн бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллагын эрүүл мэндийн бүртгэл мэдээллийн ажилтан, магадлагч эмч нь аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын магадлагч эмч, нийгмийн халамжийн байгууллагын төлөөлөл нь аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар (хэлтэс)-ын хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн тус тус байна.

2.12.Аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дарга нь доор дурдсан байдлаар зөвлөлийн бүрэлдэхүүний саналыг холбогдох байгууллагаас авч, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ. Үүнд:

2.12.1.аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн төрөлжсөн мэргэжлийн эмч нарыг аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газартай зөвшилцөн ирүүлсэн саналыг;

2.12.2.аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний төлөөллийг аймаг, дүүргийн Засаг дарга тухайн орон нутгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор тэдний харьяалагдах төрийн бус байгууллагын саналыг авч, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх ашгийг хамгаалах орон тооны бус салбар зөвлөлөөр хэлэлцүүлсний үндсэн дээр ирүүлсэн саналыг;

2.13.Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйлдвэрчний эвлэлийн төлөөллийг томилуулахдаа Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооноос нэр дэвшүүлсэн саналыг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

2.14.Шинжээч эмч, төрөлжсөн мэргэшлийн эмчийг 3 жилийн хугацаагаар томилох бөгөөд ажлын үр дүн, туршлагыг нь харгалзан үзэж хугацааг 1 удаа 3 жилийн хугацаагаар улиралаж болно.

2.15.Шинжээч эмч, төрөлжсөн мэргэшлийн эмч нь дараах ерөнхий шаардлагыг хангасан байна:

2.15.1.мэргэжил (мэргэшил)-ээрээ 3-аас доошгүй жил ажилласан, мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөлтэй их эмч;

2.15.2.ял шийтгүүлж байгаагүй;

2.15.3.мэргэжлийн алдаа, ёс зүйн зөрчил гаргаж байгаагүй;

2.15.4.ашиг сонирхлын зөрчилгүй, багаар ажиллах чадвартай;

2.15.5.нийтийн эрх ашиг, шударга ёсыг дээдэлдэг, ажлын хамт олондоо нэр хүндтэй байх.

2.16.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн нь эрх бүхий байгууллагаас магадлан итгэмжлэгдсэн сургалтын байгууллагын хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагч, хүн тэдгээрийн онцлог хэрэгцээ, эрхийн чиглэлээр зохих сургалтад хамрагдсан байна.

2.17.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн нь нийтийн эрх ашиг, шударга ёсыг дээдэлж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, харилцан бие биеэ хүндэтгэж, үндэслэл бүхий шийдвэр гаргана.

Гурав.Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааны төрөл, хэлбэр, дэг

3.1.Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаа нь хурал хэлбэртэй байх ба даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг дараах хэлбэрээр шийдвэрлэнэ:

3.1.1.даатгуулагч, хүнийг байлцуулахгүйгээр холбогдох баримт бичигт үндэслэн;

3.1.2.цахим хэлбэрээр.

3.2.Энэ дүрмийн 3.1.1-д заасан хэлбэрээр шийдвэрлэх тохиолдолд даатгуулагч, хүнийг биечлэн ирүүлэхгүйгээр холбогдох баримт бичигт үндэслэн оношилгоо, шинжилгээ, эмчилгээ, сэргээн засах тусламж үйлчилгээний үр дүн, эрүүл мэндийн байдал, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг магадална.

3.3.Энэ дүрмийн 3.1.2-т заасан хэлбэрээр шийдвэрлэх тохиолдолд даатгуулагч, хүнийг биечлэн ирүүлэхгүйгээр мэдээлэл, технологийн шийдлийг ашиглан зайн үзлэг хийж, оношилгоо, шинжилгээ, эмчилгээ, сэргээн засах тусламж үйлчилгээний үр дүн, эрүүл мэндийн байдал, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг магадална.

3.4.Энэ дүрмийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан хэлбэрээр хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг шийдвэрлэх боломжгүй болон даатгуулагч, хүн өөрөө хүссэн тохиолдолд биеэр байлцуулан магадалж болно.

3.5.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх, ажлын цаг богиносгох асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу баталсан өвчний жагсаалтыг баримтлан шийдвэрлэнэ.

3.6.Салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь 7 хоногт 1 удаа хуралдах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд 1-ээс дээш удаа хуралдаж шийдвэрийг олонхын саналаар гаргана.

3.7.Дараах тохиолдолд магадлалын зөвлөлийн хурлыг хойшлуулж хуралдсан тохиолдолд хүчингүйд тооцно:

3.7.1.төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн нийт гишүүдийн ирц гуравны хоёрт хүрээгүй тохиолдолд;

3.7.2.төв зөвлөлийн хуралд дарга, нарийн бичгийн дарга, салбар, зөвлөлийн хуралд дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга нэгэн зэрэг оролцоогүй тохиолдолд;

3.7.3.аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хуралд дарга, магадлагч эмч, нарийн бичгийн дарга нэгэн зэрэг оролцоогүй тохиолдолд.

3.8.төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн дарга, тухайн өдрийн хуралд оролцоогүй тохиолдолд, орлогч дарга тухайн хурлыг даргалан зөвлөлийн хурлыг удирдан явуулна.

3.9.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн дарга, орлогч дарга, гишүүд тус бүр саналын эрхтэй байх бөгөөд Төв зөвлөл болон Сэтгэцийн өвчний салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга саналын эрхтэй байна.

3.10.Салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг хэлэлцэн шийдвэрлэхэд тухайн зөвлөлийн нарийн бичгийн даргын гаргасан хурлын дарааллыг баримтална.

3.11.Төрөлжсөн мэргэшлийн болон хяналтын эмч нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл солих талаар мэдээллийг магадлалын зөвлөл хуралдахаас 1-5 хоногийн өмнө салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлд цахимаар хүргүүлнэ.

3.12.Салбар болон орон нутгийн комисс даатгуулагч (иргэн)-ийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл солих асуудлыг ажлын 5 хүртэл хоногт багтаан шийдвэрлэнэ.

3.13.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлөөс даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэсэн актыг эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн тусгай программаар үйлдэх ба актад хуралд оролцсон бүх гишүүд гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна.

Дөрөв.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг шийдвэрлэх үйл ажиллагаа

4.1.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох, сунгуулах, цуцлуулах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл солих асуудлыг шийдвэрлүүлэхдээ төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмчид хүсэлтээ гаргах ба төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмч холбогдох баримт бичиг, оношийг баталгаажуулах шинжилгээ, оношилгоог бүрдүүлж, үечилсэн дүгнэлт, саналыг Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн хуралд танилцуулна.

4.2.Даатгуулагч, хүн нь ердийн өвчин болон ахуйн осол, үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан тохиолдолд 66-132 өдрөөс хэтрэхгүй хугацаатай эмчийн хяналтад эмчлүүлэх бөгөөд эмчилгээний үр дүн, өвчний явц, үе шат, хүндрэлийн талаарх баталгаажсан оношилгоо, шинжилгээний үр дүнд үндэслэн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох эсэх асуудлыг шийдвэрлүүлнэ.

4.3.Даатгуулагч, хүний эрхтэн, бие махбодийн тогтоц, үйл ажиллагаа нь эргэшгүй өөрчлөлтөд орж, хүндээр гэмтсэний улмаас өөрөө өөртөө үйлчлэх чадваргүй, бусдын асаргаа сувилгаа шаардлагатай болсон, байнгын хэвтэрт байгаа тохиолдол болон хорт хавдар өвчний III, IV үед энэ дүрмийн 4.2-т заасан хугацааг болон эмнэлгийн хуудас авсан, эмчийн хяналтад орсон, эмчлүүлсэн эсэхийг нь үл харгалзан хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоож болно.

4.4.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгааныг ердийн өвчин, ахуйн осол болон үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас гэж тус тус ангилна.

4.5.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг доор дурдсанаар ангилна:

4.5.1.бүрэн буюу 70 ба түүнээс дээш хувиар алдсан;

4.5.2.хагас (хэсэгчлэн) буюу 70 хүртэл хувиар алдсан.

4.6.Салбар, аймаг, дүүрэг, сумын магадлалын зөвлөл даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөхдөө оношилгоо, шинжилгээ, төрөлжсөн мэргэшлийн болон хяналтын эмчийн дүгнэлт, саналыг үндэслэх ба үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн тохиолдолд, хөдөлмөрийн болон хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн хяналтын улсын байцаагчийн баталгаажуулсан

үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт, саналыг тус тус үндэслэнэ.

4.7.Хүн амын тоо, нягтрал, байршил зэргийг харгалзан сумын нийгмийн даатгалын тасгийн дэргэд сумын Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлтэй тохиолдолд даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг сумын эрүүл мэндийн төвийн хяналтын эмч хариуцан шийдвэрлүүлнэ.

4.8.Гадаад улсад хорт хавдар, сүрьеэ, эрхтэн шилжүүлэх болон бусад өвчний шалтгаанаар 132 хоногоос дээш хугацаагаар эмчлүүлж байгаа даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг шийдвэрлэхдээ үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд хамрагдсан, эмчлүүлж байгаа талаарх тухайн улсын эрүүл мэндийн байгууллагын тодорхойлолт, биеийн эрүүл мэндийн байдлын талаарх дүгнэлтийн эх хувь болон тухайн улсад суугаа Монгол Улсын Элчин сайдын яам, эсхүл Консулын газрын тодорхойлолт, итгэмжлэл, хүний хувийн хүсэлтэд үндэслэн салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэнэ.

4.9.Энэ дүрмийн 4.7, 4.8-д заасан даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах асуудлыг мөн дүрмийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан хэлбэрээр хуралдан шийдвэрлэнэ.

4.10.Шүүхээр ял эдэлж буй ялтанд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах асуудлыг зөвхөн хорихын нэгдсэн эмнэлгийн төрөлжсөн мэргэшлийн эмчийн дүгнэлт, саналыг үндэслэн хорих байгууллагын харьяалах аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл, эсхүл салбар зөвлөл шийдвэрлэнэ.

4.11.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа шалтгааныг тогтоох үйл ажиллагааг дараах байдлаар зохион байгуулна:

4.11.1.ердийн өвчин, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн ослын шалтгаантай хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоолгох даатгуулагч, хүний өвчний түүх, оношилгоо, шинжилгээний өөрчлөлт, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний талаарх мэдээлэл, хөдөлмөрийн чадвар алдалтад хүргэсэн үндсэн болон хавсарсан өвчний онош, өвчний үе шат, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа зэргийг тусгасан дүгнэлт, санал, хөдөлмөрийн хяналтын улсын байцаагчийн баталгаажуулсан үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн актыг бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллага, өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн төрөлжсөн мэргэшлийн болон хяналтын эмч нь аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хуралд танилцуулна;

4.11.2.нийслэлийн дүүрэгт оршин сууж буй сэтгэцийн өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоолгох даатгуулагч, хүний өвчний түүх, оношилгоо, шинжилгээний өөрчлөлт, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний талаарх мэдээлэл, хөдөлмөрийн чадвар алдалтад хүргэсэн үндсэн болон хавсарсан өвчний онош, үе шат, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа зэргийг тусгасан үечилсэн дүгнэлт, саналыг төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмч нь сэтгэцийн өвчний салбар зөвлөлийн хуралд танилцуулна;

4.11.3.мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, хурц хордлогын шалтгаантай хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоолгох даатгуулагч, хүний өвчний түүх, оношилгоо, шинжилгээний өөрчлөлт, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний талаарх

мэдээлэл, хөдөлмөрийн чадвар алдалтад хүргэсэн үндсэн болон хавсарсан өвчний онош, өвчний үе шат, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа зэргийг тусгасан үечилсэн дүгнэлт, санал (мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний үед хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн хяналтын улсын байцаагчийн баталгаажуулсан үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт, хөдөлмөрийн нөхцөлийн тодорхойлолт)-ыг Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин судлалын төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмч, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний салбар зөвлөлийн хуралд танилцуулна;

4.11.4.салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь даатгуулагч, хүний биеийн эрүүл мэндийн байдал, шинжилгээ, оношилгооны өөрчлөлт, өвчний үе шат, хүндрэл, дэлгэрэнгүй онош, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний талаарх мэдээллийг тусгасан төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмчийн дүгнэлт, саналыг үндэслэн хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтооно;

4.11.5.салбар, орон нутгийн комисс нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан, хувь хэмжээ, хугацааг тогтоох асуудлыг дахин магадлах шаардлагатай гэж үзвэл холбогдох баримт бичгийг бүрэн бүрдүүлж, үзлэг оношилгоог давтан хийсний үндсэн дээр шийдвэрлэнэ;

4.11.6.салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах үндэслэлгүй гэж үзвэл шийдвэр гаргахгүйгээр үндэслэл бүхий хариу өгнө;

4.11.7.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг шинээр тогтооход салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцсэн өдрөөс эхлэн тооцох ба хүндэтгэн үзэх шалтгаантай тохиолдолд энэ хугацаа хамаарахгүй;

4.11.8.хоёр буюу түүнээс дээш тооны өвчнөөр өвчилсөн даатгуулагч, хүний үндсэн өвчнийг сонгон хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувийг тогтоож, хавсарсан өвчний үе шат, явц, биеийн ерөнхий байдал зэргийг харгалзан хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тав хүртэл хувиар нэмж тогтоож болох ба үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсан тохиолдолд даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувийг тооцоход ердийн өвчний хувийг нэмж тооцохгүй.

4.12.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг сунгах, цуцлах үйл ажиллагааг дараах байдлаар зохион байгуулна:

4.12.1.даатгуулагч, хүн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг сунгуулахдаа өмнөх шийдвэрийн хугацаа дуусахаас 14 хоногийн өмнө, эсхүл уг хугацаа дууссанаас хойш 14 хоногийн дотор магадлалын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлсэн тохиолдолд өмнөх шийдвэрийн хугацаа дууссанаас хойш үргэлжлүүлэн сунгана. Харин энэ хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд хурлаар хэлэлцсэн өдрөөс эхлэн сунгаж шийдвэрлэнэ;

4.12.2.даатгуулагч, хүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас энэ дүрмийн 4.12.1-д заасан хугацаанаас хойш 6 сарын дотор сунгуулах хүсэлт гаргасан бол хүндэтгэн үзэх шалтгааныг нотлох баримтад үндэслэн салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцсэн өдрөөс эхлэн тооцож, ердийн

өвчин бол 2 сараас, үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин бол 6 сараас илүүгүй хугацаагаар тус тус нөхөн сунгаж болно;

4.12.3.даатгуулагч, хүн өөрөө хүсэлт гаргасан тохиолдолд хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоосон хувь, хугацаа хүчинтэй үед өвчний хүндрэл, үе шатыг харгалзан хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг дахин магадлан өөрчилж, цуцалж болно;

4.12.4.даатгуулагч, хүн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг шийдвэрлэсэн хугацаа дууссанаас хойш 6 сарын дотор магадлуулаагүй тохиолдолд даатгуулагч, хүнд, эсхүл түүний асран хамгаалагчид мэдэгдэж, хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг цуцлах шийдвэр гаргана.

4.13.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг хугацаагүй тогтоолгосон даатгуулагч, хүний эрүүл мэндийн байдал, түүнд үзүүлж байгаа тусламж, үйлчилгээний талаарх судалгааг хагас, бүтэн жилээр харьяалагдах өрх болон сумын эмчээс авч, хяналт тавьж ажиллана.

4.14.Даатгуулагч, хүний биеийн эрүүл мэндийн байдлаас шалтгаалан хөдөлмөрийн чадвар алдалт, бууралт нь цаашид даамжрах төлөвтэй, дадаж мэргэшсэн ажлаа хөдөлмөрийн тогтоосон цагт тоо, чанарын хувьд бүрэн хийж чадахгүйд хүрсэн бол тухайн даатгуулагч, хүнийг сувилуулах, эмчлүүлэхэд зориулж ажлын цагийг тодорхой хугацаагаар богиносгох шийдвэрийг салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл даатгуулагч, хүний хүсэлтийг үндэслэн гаргана.

4.15.Даатгуулагч, хүний ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөлийг өөрчлөх асуудлыг энэ дүрмийн 3.5-д заасан эрх бүхий байгууллагаас баталсан өвчний жагсаалтыг үндэслэн салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл шийдвэрлэнэ.

Тав.Эрүүл мэндийн магадлалын үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын нийтлэг эрх, үүрэг

5.1.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл болон эрүүл мэндийн байгууллага, оролцогч талууд нь дараах нийтлэг эрхтэй байна:

5.1.1.төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэрийг алдаагүй, үндэслэлтэй гаргах зорилгоор төрөлжсөн мэргэжлийн эмч, мэргэжилтнийг татан оролцуулах;

5.1.2.эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаанд алдаа, дутагдал гаргасан, төрийн албан хаагчийн болон эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хэм хэмжээг зөрчсөн төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн, албан хаагчдад хариуцлага хүлээлгэх талаар холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд мэдээлэл хүргүүлж, шийдвэрлүүлэх;

5.1.3.аливаа алдаа, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн даатгалын болон нийгмийн халамжийн санг эрсдэлээс хамгаалах чиглэлээр үр дүнтэй ажилласан ажилтныг урамшуулах;

5.1.4.даатгуулагч, хүнийг нөхөн сэргээх эмчилгээ, үйлчилгээнд хамруулах саналыг хүргүүлэх.

5.2.Хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд оролцогч талууд болох төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл болон эрүүл мэндийн байгууллага, даатгуулагч, хүн нь дараах нийтлэг үүрэгтэй байна:

5.2.1.даатгуулагч, хүн нь өөрийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох, сунгуулах, цуцлуулах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлүүлэх асуудлыг магадлан шийдвэрлэхэд шаардлагатай эрүүл мэндтэй холбоотой баримт бичиг, шинжилгээ, оношилгооны дүн, дүгнэлт, холбогдох лавлагаа зэрэг мэдээллийг үнэн зөвөөр бүрдүүлж төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмчид хүлээлгэн өгөх;

5.2.2.төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмч нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох, сунгуулах, цуцлуулах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг магадлан шийдвэрлэхэд эрүүл мэндтэй холбоотой баримт бичиг, шинжилгээ, оношилгооны дүн, дүгнэлт, холбогдох лавлагаа зэрэг шаардлагатай мэдээллийг бүрэн бүрдүүлэх, тэдгээрийн үндэслэлийг нягталж, үнэн зөв байдлыг хариуцах;

5.2.3.эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаатай холбогдох хууль тогтоомж, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлтэд нь хяналт тавих;

5.2.4.авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааг даатгуулагч, хүнд шударга, чанартай, түргэн шуурхай, чирэгдэлгүй, тэгш хүртээмжтэй үзүүлэх, үнэн зөв мэдээллээр хангах;

5.2.5.даатгуулагч, хүнийг хөдөлмөрийн чадвар алдахаас урьдчилан сэргийлэх, сэргээн засах үйл ажиллагааг дэмжих, энэ чиглэлээр сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах;

5.2.6.даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвараа бүрэн болон хагас (хэсэгчлэн) алдсан хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, хөдөлмөрийн нөхцөлийг өөрчлөх, ажлын цагийг богиносгох шийдвэр гаргах;

5.2.7.даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын байдалд судалгаа, шинжилгээ, шалгалт хийх, илэрсэн зөрчлийг арилгах;

5.2.8.төрийн албаны болон нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хэм хэмжээг чанд мөрдөж ажиллах;

5.2.9.эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, тусламж, үйлчилгээг сайжруулах талаар арга хэмжээ авах, санал боловсруулж шийдвэрлүүлэх;

5.2.10.албан үүргээ гүйцэтгэх явцад ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн болон үүсэж болзошгүй тохиолдолд зохих журмын дагуу мэдэгдэл, тайлбар гаргах бөгөөд Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасан хориглолт, хязгаарлалтыг мөрдөж ажиллах.

Зургаа.Төв зөвлөлийн хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

6.1.Төв зөвлөл нь салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж, үйл ажиллагаанд хяналт тавих, эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох талаар санал боловсруулж, эрх бүхий байгууллагаар шийдвэрлүүлэх үндсэн чиг үүрэгтэй бөгөөд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллана:

6.1.1.эрүүл мэндийн магадлалтай холбоотой маргааныг шинжээч эмчийн болон эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дэргэдэх Мэргэжлийн салбар зөвлөлийн дүгнэлт, эрүүл мэндийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөлтэй, магадлан итгэмжлэгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагын үзлэг, оношилгоо, шинжилгээний дүнг үндэслэн гомдол гаргагч даатгуулагч, хүнийг биеэр байлцуулан шийдвэрлэх ба гаргасан шийдвэрийг зөвшөөрөөгүй тохиолдолд гомдлоо шүүхэд гаргаж болно;

6.1.2.салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, давтан сургах, сургалтад хамруулах талаар санал боловсруулж, шийдвэрлүүлэх;

6.1.3.салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийх, гаргасан шийдвэр нь хууль тогтоомжид нийцээгүй бол өөрчлөх, цуцлах арга хэмжээ авч, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах, буруутай этгээдэд холбогдох хуульд заасны дагуу хариуцлага тооцох, учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх талаарх саналыг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага бусад холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;

6.1.4.аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах, дэвшилтэт техник, технологийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх, төсвийн төлөвлөлтийг сайжруулах, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын талаар тооцоо, судалгаа, шинжилгээ хийх, мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, тогтмол сайжруулах, ашиглах, хууль тогтоомжийн хүрээнд харилцан мэдээлэл солилцох чиглэлээр зохих арга хэмжээ авах;

6.1.5.эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн зардлын төсвийн төслийг нарийвчилсан хуваарийн саналын хамт хуульд заасан хугацаанд боловсруулж, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлэн шийдвэрлүүлэх;

6.1.6.мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний сувиллын үйл ажиллагаа, үр дүн, тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжид хяналт шалгалт хийж, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулах арга хэмжээ авах;

6.1.7.энэ дүрмийн 7.1.8-д заасны дагуу салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлөөс ирүүлсэн тайлан, мэдээг улсын хэмжээнд хагас, бүтэн жилээр нэгтгэн дүгнэж, нийгмийн хамгааллын болон эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлэх, шаардлагатай тохиолдолд эрүүл мэндийн байгууллага, бусад мэргэжлийн байгууллагатай хамтран хяналт шалгалт хийх;

6.1.8.энэ дүрмийн 6.1.7-д заасан тайланд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын байдлыг улсын хэмжээнд, аймаг, дүүрэг, сум, хороо, тосгоноор ангилан өвчний

оношоор бүлэглэж, хүн амд харьцуулсан судалгааг боловсруулан тусгаж, дүгнэлт гаргах.

6.2.Төв зөвлөл нь шаардлагатай тохиолдолд эрүүл мэндийн байгууллагын байр, багаж хэрэгсэл, лаборатори, эм, урвалжийг оношилгоо, магадалгаа хийх зорилгоор үнэ төлбөргүй ашиглаж болно.

6.3.Төв зөвлөл нь эрүүл мэндийн магадлалтай холбоотой хууль тогтоомж, дүрэм, журмын талаар болон зөвлөлийн үйл ажиллагааны талаар иргэд, олон нийтэд мэдээлэл хүргэх, сурталчлан таниулах ажлыг зохион байгуулан ажиллана.

6.4.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэрээр хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг бууруулах, цуцалсантай холбоотой даатгуулагч, хүний гаргасан гомдлыг 6 сар ба түүнээс дээш хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд төв зөвлөл хүлээн авч шийдвэрлэхгүй ба эмчилгээ, оношилгоо хийлгэсний дараа дахин хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох эсэх асуудлыг салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл шийдвэрлэнэ.

6.5.Төв зөвлөлийн хамтарсан болон дахин магадлал, эрх бүхий байгууллагын хяналт шалгалтад хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр хамрагдаагүй бол хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийг түр түдгэлзүүлж, холбогдох хууль, дүрэм, журмын хүрээнд цуцлах арга хэмжээ авч ажиллана.

Долоо.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

7.1.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж ажиллана:

7.1.1.даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвараа алдсан хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цагийг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөлийг өөрчлөх асуудлыг төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмчийн дүгнэлт, саналыг үндэслэн тогтоох;

7.1.2.эрүүл мэндийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөлтэй, магадлан итгэмжлэгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагын үзлэг, оношилгоо, шинжилгээний дүнг үндэслэн эрүүл мэндийн магадлал хийх;

7.1.3.хөдөлмөрийн нөхцөл нь биеийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлж, өвчин эмгэг нь даамжран, цаашид хүндрэх төлөвтэй даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн нөхцөлийг эхний удаа 6 сар хүртэл хугацаагаар өөрчлөх, шаардлагатай тохиолдолд хөдөлмөрийн нөхцөлийг хугацаагүйгээр өөрчлөх шийдвэр гаргах;

7.1.4.биеийн эрүүл мэндийн байдлын улмаас хөдөлмөрийн чадварын бууралт нь цаашид даамжрах төлөвтэй, тогтоосон хөдөлмөрийн цагт бүрэн хөдөлмөрлөх боломжгүй болсон даатгуулагч, хүний ажлын цагийг богиносгох шийдвэр гаргах;

7.1.5.тухайн аймаг, дүүргийн хэмжээнд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын мэдээллийн цахим санг тогтмол хөтөлж, бүрдүүлэх, шинэчлэх арга хэмжээ авч

мэдээллийн хадгалалт, хамгаалалт, нууцлалын найдвартай байдлыг хангаж ажиллах, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын байдалд судалгаа, дүгнэлт хийх;

7.1.6.тухайн аймаг, дүүргийн иргэний бүртгэлийн байгууллагатай хамтран хөдөлмөрийн чадвараа алдсан иргэдийн шилжилт хөдөлгөөн, нас баралтын мэдээллийг сар бүр тулгах, нягтлах, холбогдох өөрчлөлтийг мэдээллийн санд тогтмол оруулах;

7.1.7.салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн гаргасан шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, илэрсэн зөрчлийг арилгах;

7.1.8.үйл ажиллагааны хагас жилийн тайлан, мэдээг жил бүрийн 07 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайлан, мэдээг дараа жилийн 01 дүгээр сарын 10-ны өдөр дотор багтаан Магадлалын төв зөвлөлд хүргүүлж, тайлан, мэдээний үнэн зөвийг хариуцах;

7.1.9.үйл ажиллагааны зардал, хөрөнгө оруулалтын төсвийг хуульд заасан хугацаанд боловсруулан магадлалын төв зөвлөлд хүргүүлэх;

7.1.10.үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого болон мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагч, хүнд үзүүлж буй мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний сувилах, сэргээн засах тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжид хяналт тавих;

7.1.11.даатгуулагч, хүний гаргасан өргөдөл гомдлыг холбогдох хуульд заасан хугацаанд шийдвэрлэж, хариу өгч ажиллах;

7.1.12.магадлалын төв зөвлөлөөс өгсөн хууль тогтоомжид нийцсэн үүрэг, даалгаврыг шуурхай биелүүлэх;

7.1.13.хуурамч баримт бичиг бүрдүүлсэн даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах асуудлыг шийдвэрлэхгүй бөгөөд хуурамч баримт бичиг бүрдүүлэн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгосон шийдвэрийг цуцалж, буруутай этгээдээр хохирлыг барагдуулах арга хэмжээ авах;

7.1.14.хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагч, хүн, түүний гэр бүлд эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын үйлчилгээний талаар мэдээлэл, сургалт сурталчилгаа, зөвлөгөө зөвлөмж өгч ажиллах.

7.2.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх ашгийг хамгаалах байгууллагын төлөөлөл нь энэ дүрмийн 7.1-д зааснаас гадна хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагч, хүний эрх ашиг зөрчигдөж байгаа эсэхэд хяналт тавьж, холбогдох төрийн захиргааны байгууллага, түүний харьяа хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрхийг хангах орон тооны бус зөвлөлд мэдээлэх, тайлагнах, төрийн байгууллагын болон иргэдийн уялдаа холбоог сайжруулах чиглэлээр идэвх санаачилга гарган ажиллах, шаардлагатай мэдээ, мэдээллээр хангах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

7.3.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн нийгмийн халамжийн байгууллагын төлөөлөл нь энэ дүрмийн 7.1-д зааснаас гадна даатгуулагч, хүнд нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, дэмжлэг туслалцаа

үзүүлэх үйл ажиллагаанд хамруулах талаар зөвлөлгөө өгөх, сургалт сурталчилгаа хийх, ажилд зуучлах, хяналт тавих үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

7.4.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд ээлтэй орчин бүрдүүлэх, мэдээлэл хүргэх явуулын цахим зарын самбар (узель, микрофон, электрон урсдаг дэлгэц, зурагт, бусад) ашиглаж эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах, мэдээллийг нээлттэй, ил тод хүргэх арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллана.

7.5.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн гишүүд нь мэргэжлийн ур чадвар, дадлага туршлагаа харилцан солилцож, орчны болон мэдээлэл, үйлчилгээний хүртээмжийг хангах, бусад асуудлаар хамтарч ажиллана.

7.6.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн гишүүн 30 хоногоос дээш хугацаагаар хүндэтгэх шалтгааны улмаас чөлөө авах тохиолдолд энэ тухайгаа 1 сарын өмнө тухайн зөвлөлийн дарга, магадлалын төв зөвлөлд урьдчилан мэдэгдэнэ.

7.7.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл эрүүл мэндийн магадлал хийх үед эргэлзээтэй, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө шаардлагатай асуудал гарсан тохиолдолд магадлалын төв зөвлөлд хандан мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө авч болно.

7.8.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл холбогдох хуралд хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр холбогдох баримт бичгээ ирүүлээгүй, тухайн магадлалын зөвлөлийн болон эмчлэгч эмчийн эмчилгээ, үйлчилгээний зөвлөмж, зааврыг удаа дараа биелүүлээгүй, нөхөн сэргээх эмчилгээнд хамрагдаагүй, эмчийн хяналтад ороогүй даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгахаас татгалзах, цуцлах шийдвэр гаргана.

7.9.Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь тухайн орон нутгийн харьяалалтай, байнгын оршин суугаа даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг магадална.

7.10.Хорт хавдар, сүрьеэ, бөөрний дутагдал, эрхтэн шилжүүлэх мэс засал хийлгэсэн, эрхтний донор болсон, хүнд хэлбэрийн болон хавсарсан гэмтэл зэрэг өвчний улмаас эмчлүүлж, бусдын асрамжид байгаа, даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тухайн түр оршин суугчийн хаягаар магадлан шийдвэрлэж болно.

7.11.Энэ дүрмийн 7.8-д заасан хүндэтгэн үзэх шалтгааныг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 2.1.5-д зааснаар ойлгоно.

Найм.Аймаг, дүүргийн Засаг даргын чиг үүрэг

8.1.Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлтэй холбогдсон үйл ажиллагаанд аймаг, дүүргийн Засаг дарга дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

8.1.1.даатгуулагч, хүний эрүүл мэндийг хамгаалах, хөдөлмөрийн чадвар алдалтаас урьдчилан сэргийлэхтэй холбогдсон үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулан ажиллаж, энэ чиглэлээр холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах;

8.1.2.аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийг үйл ажиллагаа явуулах байраар хангаж, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хүртээмжтэй үйлчлүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн гишүүдийн ажиллах нөхцөлийг сайжруулах талаар шаардлагатай дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх;

8.1.3.эрүүл мэндийн байгууллагын менежерийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний шалгуур үзүүлэлтэд хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагч, хүнийг тогтмол хянах, эмчилгээний үр дүнг тооцох, орон нутгийн хэмжээнд хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг бууруулах, эмчлэн эрүүлжүүлэх, хөдөлмөрийн чадварыг нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх, урьдчилан сэргийлэх, аюулгүй хөдөлмөр эрхлэх мэдлэг, хандлага өөрчлөх үйл ажиллагааны асуудлыг тусгах, дүгнэхэд харгалзан үзэх;

8.1.4 Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлийн хамтарсан болон дахин магадлалын үйл ажиллагаанд дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх.

8.2.Аймаг, дүүргийн Засаг дарга аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн тайланг жил бүр хэлэлцэж, тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэж ажиллана.

Ес.Эрүүл мэндийн байгууллагын чиг үүрэг

9.1.Эрүүл мэндийн байгууллага эрүүл мэндийн магадлалтай холбогдсон үйл ажиллагаанд дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

9.1.1.Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллагын төрөлжсөн мэргэшлийн эмч, өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн хяналтын эмч нь даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлыг энэ дүрмийн 4.12.1-д заасан хугацаанд багтаан Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн хуралд танилцуулж шийдвэрлүүлэх;

9.1.2.хөдөлмөрийн чадвар алдсан хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох даатгуулагч, хүний тав тухтай үйлчлүүлэх орчин, нөхцөлийг бүрдүүлэх;

9.1.3.сум, өрхийн болон төрөлжсөн мэргэшлийн эмч нарт мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгч, хяналт тавьж ажиллан, гарсан зөрчлийг арилгуулах;

9.1.4.салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хурлыг зохион байгуулах, үйл ажиллагаа явуулахад шаардагдах байр, тоног төхөөрөмжөөр хангах, бусад шаардлагатай нөхцөл, боломжийг бүрдүүлэх;

9.1.5.тухайн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд хүн амын хөдөлмөрийн чадвар алдсан шалтгаан, нөхцөлийг судлах, даатгуулагч, хүнийг хөдөлмөрийн чадвар алдахаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийх судалгаа, шинжилгээний ажилд оролцох, дэмжих;

9.1.6.салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлтэй хамтран хяналт шалгалт хийх;

9.1.7.аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн магадлагч эмчийг эмчилгээ, оношилгооны удирдамжаар хангаж, холбогдох сургалтад хамруулах, шаардлагатай дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх;

9.1.8.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгосон иргэний эдгэрэлтийн байдалд хяналт тавих, нөхөн сэргээх үйлчилгээнд хамруулах асуудлыг эмчийн ажлыг дүгнэх шалгуур үзүүлэлтэд тусгах, хяналт тавих;

9.1.9.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах Магадлалын төв зөвлөлийн дахин болон хамтарсан магадлал, эрх бүхий байгууллагын хяналт шалгалт зохион байгуулах үед даатгуулагчид чирэгдэлгүй, дараалал харгалзахгүй оношилгоо, шинжилгээнд хамруулах, түргэн шуурхай үйлчлэх.

9.2.Даатгуулагч, хүн хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмчийн эмчилгээ, үйлчилгээний зөвлөмж, зааврыг удаа дараа биелүүлээгүй, хяналтын үзлэг, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ болон нөхөн сэргээх эмчилгээнд хамрагдаагүй, тохиолдолд түүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг, бууруулах, цуцлах саналыг эрүүл мэндийн байгууллагаас салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлд гаргаж болно.

9.3.Салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хурлын шийдвэрээр хугацаагүйгээр хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон даатгуулагч, хүний эрүүл мэндийн байдалд харьяалах өрх болон сумын эмч хяналт тавьж ажиллана.

Арав.Цагийн хөлс олгох

10.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 43.3-т заасны дагуу цагийн хөлсийг Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооноос баталсан хөдөлмөрийн хөлсний нэг цагийн доод хэмжээг дөрөв дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байхаар олгоно.

10.2.Энэ дүрмийн 12.3-т заасан хамтарсан магадлалын бүрэлдэхүүнд ажилласан Төв зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүд, төрөлжсөн мэргэшлийн эмч, мэргэжилтнүүдэд хуралд оролцсон цагаар нь тооцож, цагийн хөлс олгоно.

10.3.Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь хөдөлмөрийн чадварыг сэргээн засах тусламж, үйлчилгээг чанартай, хүртээмжтэй үзүүлж, хөдөлмөрийн чадвар алдалтаас сэргийлэх, бууруулах, эмчлэн эрүүлжүүлэх, сэргээн засах чиглэлээр идэвх санаачилга гарган ажиллаж, гарч болзошгүй алдаа, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг шуурхай авч хэрэгжүүлсэн аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын болон эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, мэргэжилтэн, магадлагч эмч нарт шагнал, урамшуулал олгох тухай саналыг холбогдох байгууллагуудад уламжилж шийдвэрлүүлнэ.

10.4.Төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд гурваас дээш жил тасралтгүй, үр бүтээлтэй ажилласан магадлагч эмч, Магадлалын төв зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн даргад хагас жил тутамд 1 сарын үндсэн цалинтай нь тэнцэх хэмжээний мөнгөн тэтгэмжийг ажиллаж байгаа байгууллагаас олгоно.

10.5.Энэ дүрмийн 10.1-10.4-т заасан зардлыг харьяа нийгмийн даатгалын газрын төсөвт тусган хэрэгжүүлнэ.

Арван нэг. Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн мэдээллийн сан

11.1.Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөл нь мэдээллийн нэгдсэн сантай байх ба уг сан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна. Үүнд:

11.1.1.төв зөвлөлийн;

11.1.2.салбар зөвлөлийн;

11.1.3.аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн.

11.2.Мэдээллийн нэгдсэн сан нь эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааг цахимаар зохион байгуулах, үйл ажиллагаанд хяналт тавих, үйл ажиллагааг ил тод болгох, судалгаа, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, тайлан, мэдээ гаргах, хяналт шалгалт хийх, төрийн байгууллага хооронд мэдээлэл харилцан солилцох, бусад цахим үйлчилгээ үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

11.3.Мэдээллийн нэгдсэн санд төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлөөс гаргасан шийдвэрийг төв, болон салбар, аймаг, дүүргийн зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга бүртгэж, хөтөлнө.

11.4.Мэдээллийн нэгдсэн санд даатгуулагч, хүний доор дурдсан мэдээллийг тусгаж, даатгуулагч, хүний эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой мэдээллийг авах боломжтой байна:

11.4.1.овог нэр, регистрийн дугаар, нас, хүйс, хаяг, харьяалал (аймаг, дүүрэг, сум, баг, хороо, тосгон), холбоо барих утасны дугаар, цахим шуудангийн хаяг, шаардлагатай үед холбоо барих хүний мэдээлэл;

11.4.2.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгаан (оношь)-ыг тогтоосон, сунгасан, цуцалсан, ажлын цаг богиносгосон, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчилсөн тухай бүх мэдээлэл;

11.4.3.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоосон, сунгасан, цуцалсан, ажлын цаг богиносгосон, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх тухай шийдвэрийг гаргасан салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн гишүүдийн овог нэр, холбоо барих утасны дугаар;

11.4.4.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх тухай шийдвэрийг салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн хурлаар шийдвэрлүүлсэн хяналтын болон эмчлэгч эмчийн овог нэр, албан тушаал, холбоо барих утасны дугаар;

11.4.5.өвчний түүх, амбулаторийн карт, оношилгоо, багажийн болон лабораторийн шинжилгээний дүгнэлт;

11.4.6.ажилласан байдал, нийгмийн даатгалын болон нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардал, тусламж, үйлчилгээ, бусад зардал авсан мэдээлэл;

11.4.7.эмчилгээ, сувилгаа хийлгэсэн талаарх мэдээлэл;

11.4.8.эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн байдал;

11.4.9.эмийн үнийн хөнгөлөлт авсан тухай мэдээлэл;

11.4.10.эрүүл мэндийн даатгалын мэдээлэл;

11.4.11.шаардлагатай бусад мэдээлэл.

11.5.Даатгуулагч, хүн мэдээллийн сангаас өөрийн хамаарал бүхий мэдээллийг авч болно.

11.6.салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга тухайн зөвлөлийн шийдвэр бүрийг цаг тухай бүрд мэдээллийн нэгдсэн санд оруулж, үнэн зөв байдлыг нь хариуцах бөгөөд бусад шаардлагатай мэдээллийг холбогдох байгууллагаас авч тусгаж болно.

11.7.Энэ дүрмийн 11.4-т заасан мэдээллийн үнэн зөвийг салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга хариуцах ба 11.4 дэх хэсэгт заасан мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах, хамгаалах арга хэмжээг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл хэрэгжүүлэн ажиллана.

11.8.Энэ дүрмийн 11.4.5-11.4.11-д заасан мэдээллийг холбогдох байгууллагаас Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлд ирүүлнэ.

11.9Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг шийдвэрлэхэд зайлшгүй шаардлагатай мэдээллийг Эрүүл мэндийн магадлалын төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь холбогдох байгууллагаас гаргуулан авах эрхтэй.

Арван хоёр. Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагааны хяналт шалгалт

12.1.Төв зөвлөл нь салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаа, цахим болон цаасан баримт бичиг, мэдээллийн санд хяналт тавьж ажиллана.

12.2.Төв зөвлөл мэдээллийн санг ашиглан үнэлгээ, дүгнэлт хийсний үндсэн дээр улсын дунджаас дээш эрсдэлтэй нөхцөл бүхий салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаанд жилд 3-аас доошгүй удаа дахин магадлал хийж шалгана.

12.3.Төв зөвлөл мэдээллийн санг ашиглан үнэлгээ, дүгнэлт хийсний үндсэн дээр өндөр эрсдэлтэй нөхцөл бүхий салбар болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаанд магадлалын төв зөвлөлийн шинжээч эмч болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэдэх Мэргэжлийн салбар зөвлөл болон холбогдох мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоотой хамтарсан магадлалыг жилд 2-оос доошгүй удаа хийж шалгана.

12.4.Дахин болон хамтарсан магадлалд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг шинээр тогтоолгосон даатгуулагч, хүний 15-аас багагүй хувийг,

хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг сунгуулсан даатгуулагч, хүний 10-аас багагүй хувийг хамруулна.

12.5.Төв зөвлөлийн хамтарсан болон дахин магадлалын үед даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг биеэр байлцуулан магадлах ба шаардлагатай тохиолдолд баримт бичгээр болон цахим хэлбэрээр шийдвэрлэж болно.

12.6.Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь төв болон салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаанд хууль тогтоомжийн дагуу хяналт шалгалт хийнэ.

12.7.Аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөл нь нийгмийн даатгал, нийгмийн халамжийн болон эрүүл мэндийн даатгал, эрүүл мэндийн байгууллагын холбогдох цахим мэдээллийн санг ашиглан даатгуулагч, хүний эрүүл мэндтэй холбоотой шаардлагатай мэдээллийг авч хяналт тавина.

Арван гурав.Хариуцлага

13.1.Даатгуулагч, хүн хуурамч баримт бичиг бүрдүүлж, үйлдэж хөдөлмөрийн чадвар алдсан хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгохыг завдсан, тогтоолгосон, сунгуулсан бол төрд учирсан хохирлыг нийгмийн даатгалын санд нөхөн төлүүлж, холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

13.2.Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоох, сунгах, цуцлах, ажлын цаг богиносгох, хөдөлмөрийн нөхцөл өөрчлөх асуудлаар иргэнээс хамааралгүйгээр магадлалын зөвлөлийн хуралд мэдээллийг хугацаанд нь үнэн зөв бүртгэж илгээгээгүй, хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг шийдвэрлүүлэх хугацаа хэтэрч хуралд хэлэлцүүлснээс иргэнд учирсан тэтгэвэр, тэтгэмж болон бусад төлбөр, зардал, хөнгөлөлттэй холбоотой хохирлыг төрөлжсөн мэргэшлийн болон хяналтын эмч нь барагдуулж, хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

13.3.Төрөлжсөн мэргэшлийн эмч болон хяналтын эмч, сум, тосгон, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч нь хуурамч баримт бичиг бүрдүүлж, үйлдэж хөдөлмөрийн чадвар алдсан хувь, хугацаа, шалтгааныг даатгуулагч, хүнд тогтоолгохыг завдсан, тогтоолгосон, сунгуулсан бол холбогдох зөвлөлийн бүрэлдэхүүнээс хасаж, хохирлыг нийгмийн даатгал болон халамжийн санд нөхөн төлүүлж, холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

13.4.Хөдөлмөрийн чадвар алдсан хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоолгох, сунгуулах зорилгоор багажийн болон лабораторийн шинжилгээг хуурамчаар үйлдсэн эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

13.5.Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг үндэслэлгүйгээр тогтоосон, сунгасан, шийдвэр гаргахад хууль бусаар бусдад нөлөөлсөн Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дарга, гишүүн, нарийн бичгийн дарга, эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, мэргэжилтэн нарт холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэж, учруулсан хохирлыг нийгмийн даатгалын санд нөхөн төлүүлнэ.

13.6.Энэ дүрмийг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

Арван дөрөв. Бусад зүйл

14.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн нь хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон хувь, хугацаанаас үл хамааран өөрийн өвчний байдал, үе шатад нөлөөлөхгүй ажил, хөдөлмөр эрхэлж болно.

14.2.Энэ дүрмийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн үйл ажиллагаатай холбоотой зөвлөмж, чиглэл гаргах, маягтыг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага батлаж болно.

----o0o----

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.01.25 № 1/342

танай 2023.12.26-ны № 03/3421-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

"Журам, гэрээний загвар батлах тухай" Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалын сайдын 2023 оны А/200 дугаар тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн .....6563..... дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

1[illegible]0171

Doc.yam a5.2024

МОНГОЛ УЛСЫН
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 25 өдөр Дугаар А/200 Улаанбаатар хот

Журам, гэрээний загвар
батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 8 дугаар зүйлийн 8.2 дахь хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулахад баримтлах журмыг нэгдүгээр хавсралтаар, нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг хоёрдугаар хавсралтаар, гурав хүртэлх насны хүүхдээ асарч буй эхийн нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг гуравдугаар хавсралтаар, малчин, туслах малчны нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг дөрөвдүгээр хавсралтаар, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх /эцэг/-ийн нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг тавдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Б.Батжаргал)-т, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

151230559
D: 2023 on 12 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/206 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулахад баримтлах журам

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэгт заасны дагуу даатгуулагчийн хөдөлмөр эрхлэлтийн мэдээллийг бүртгэх, нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгах, гэрээ байгуулах, хугацааг нь сунгах, цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээ, гэрээ дуусгавар болгох, цуцлах, хүчингүйд тооцох, талуудын эрх, үүрэг, тайлан гаргах, хяналт тавих, маргаан шийдвэрлэх, хариуцлагатай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

Хоёр. Сайн дурын даатгалд хамрагдах даатгуулагч

2.1.Нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалд дараах хөдөлмөр эрхлэгч даатгуулагч, иргэн хамрагдана. Үүнд:

2.1.1.нийгмийн даатгалд албан журмаар даатгуулснаас бусад иргэн, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, хувиараа тээвэр эрхэлдэг жолооч, бичил уурхай эрхлэгч, газар тариалан эрхлэгч (ногоочин), төрөөс олгох урамшуулалд хамрагдсан иргэн, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан хүн, оюутан, гэрийн үйлчилгээний болон түүнтэй адилтгах ажилтан, цалингүй нэг ба түүнээс дээш сарын захиргааны чөлөө авсан ажилтан, гадаад улсад ажиллаж, амьдарч байгаа Монгол Улсын иргэн, тус улсад амьдарч байгаа гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн;

2.1.2.гурав хүртэлх насны хүүхдээ асарч буй эх;

2.1.3.малчин, туслах малчин;

2.1.4.эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх /эцэг/.

Гурав. Сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээ байгуулахад бүрдүүлэх баримт бичиг

3.1.Даатгуулагч сайн дурын даатгалд даатгуулахдаа дараах баримт бичгийг цаасан эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ. Үүнд:

3.1.1.иргэний үнэмлэх;

3.1.2.энэ журмын 2.1.2-т заасан даатгуулагч нь хүүхдийн төрсний гэрчилгээ;

3.1.3.энэ журмын 2.1.3-т заасан даатгуулагч нь гэрээ байгуулахын өмнөх жилийн мал, тэжээвэр амьтад, малын хашаа, худгийн тооллогын маягт (цаашид “мал тооллогын “А” данс” гэх);

3.1.4.малчин өрхийн гишүүн нь малчин өрхийн бүртгэлд малчнаар бүртгэгдсэн баримт бичиг;

3.1.5.туслах малчин нь малчинтай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ;

3.1.6.энэ журмын 2.1.4-т заасан даатгуулагч нь хүүхдийн төрсний гэрчилгээ, байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тодорхойлолт.

3.2.Сайн дураар даатгуулагчийн баримт бичгийн мэдээллийг Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 18 дугаар зүйлийн 18.3-т заасны дагуу төрийн байгууллагын мэдээллийн нэгдсэн сангаас цахимаар авч, ашиглаж болно.

Дөрөв. Сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээ
байгуулах, гэрээний хугацаа, шилжилт хөдөлгөөн хийх

4.1.Энэ журмын 2.1-д заасан даатгуулагч нь нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулах тухай хүсэлтээ аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-д өөрийн биеэр, эсхүл цахимаар гаргаж, эхний сарын шимтгэлээ төлсөн тохиолдолд уг хүсэлтийг нь үндэслэн, Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) тухайн даатгуулагчтай “Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээ” (цаашид “гэрээ” гэх)-г байгуулна.

4.2.Гэрээнд тухайн гэрээний үргэлжлэх хугацаа, даатгуулагчийн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (цаашид “цалин хөлс” гэх)-ын хэмжээ, сард төлөх шимтгэлийн хэмжээг тодорхой тусгана.

4.3.Даатгуулагч гэрээ байгуулах хүсэлтийн дагуу шимтгэлээ төлсөн сараас эхлэн уг гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцно.

4.4.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь батлагдсан маягтын дагуу даатгуулагчтай байгуулсан гэрээг 2 хувь үйлдэж, нийгмийн даатгалын байцаагч, даатгуулагч тус тус гарын үсэг зурснаар уг гэрээ баталгаажна.

4.5.Даатгуулагч цахимаар гэрээ байгуулж буй тохиолдолд гэрээний нөхцөлтэйгөө танилцаж, “гэрээний нөхцөлийг хүлээн зөвшөөрч байна” сонголтыг сонгосноор байцаагч болон даатгуулагчийг уг гэрээнд гарын үсэг зурж, баталгаажуулснаар тооцно.

4.6.Даатгуулагч малчин, туслах малчин нь цахимаар 12 сар хүртэл хугацаагаар гэрээ байгуулах хүсэлт гаргасан тохиолдолд уг даатгуулагчийн цахимаар хавсаргасан баримт бичгийг байцаагч хянан шалгаснаар гэрээ баталгаажна.

4.7.Малчин болон малчин өрхийн мал маллаж буй гишүүнийг мал тооллогын “А” дансанд малчнаар бүртгэгдсэн нэр, регистр (иргэний бүртгэлийн дугаар), малчинтай ямар хамааралтайг нотлох баримт бичиг, туслах малчин, малчин

хооронд байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ болон малчны мал тооллогын “А” дансны баримтыг байцаагч хянан, шалгаснаар гэрээ баталгаажна. Малчин гэдгийг нотлох баримт бичиг бүрдээгүй байхад шимтгэл төлсөн хугацааг тухайн даатгуулагчийг малчнаар даатгуулсан хугацаанд тооцохгүй.

4.8.Сайн дурын даатгалын гэрээний хугацаа 12 сар байна. Тусгайлсан нөхцөлөөр байгуулах гэрээг доор дурдсан хугацаагаар байгуулж болно:

4.8.1.Энэ журмын 2.1.2-т заасан даатгуулагч эхийн гэрээг хүүхдийг нь 3 нас хүртэл хугацаагаар байгуулна. Харин даатгуулагч эх уг гэрээний хугацаанд дахин хүүхэд төрүүлбэл шинээр төрсөн хүүхдийн мэдээлэлд үндэслэн гэрээг шинэчлэн байгуулна. Энэ тохиолдолд өмнөх гэрээгээр тохирсон шимтгэлийг бүрэн төлсний дараа гэрээг шинээр байгуулна.

4.8.2.Энэ журмын 2.1.3-т заасан даатгуулагчийн төлөх даатгалын шимтгэлийг улсын төсвөөс хариуцан төлөх хугацаа 5 хүртэл жил байна.

4.8.3.Энэ журмын 2.1.4-т заасан даатгуулагчийн гэрээг байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тодорхойлолтод заасан хугацаагаар байгуулна.

4.9.Журмын 2.1.1-д заасан даатгуулагч гэрээний нөхцөлөө энэ журмын 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4-т заасан нөхцөлөөр өөрчлөх хүсэлт гаргасан тохиолдолд гэрээг шинээр байгуулна. Энэ тохиолдолд өмнөх гэрээгээр тохирсон шимтгэлийг бүрэн төлсөн байна.

4.10.Даатгуулагч өмнө байгуулсан гэрээний хугацаа дууссаны дараагийн сард багтаан шимтгэл төлсөн тохиолдолд гэрээний хугацааг өмнөх гэрээний нөхцөлөөр үргэлжлүүлэн сунгасанд тооцно. Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний нөхцөлөө өөрчлөх тохиолдолд хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллагад гаргаж холбогдох өөрчлөлтийг тусган гэрээний хугацааг сунгана.

4.11.Даатгуулагч гэрээний хугацаагаа сунгах хүсэлт гаргасан боловч өмнөх гэрээ дууссанаас хойш 1 ба түүнээс дээш сарын дараа шимтгэл төлсөн бол шимтгэл төлсөн сараас нь эхлэн гэрээг шинээр байгуулсанд тооцно.

4.12.Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

4.13.Тухайн жилд гэрээний маягт шинэчлэн батлагдсан тохиолдолд өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаанд гэрээг хуучин маягтаар нь үргэлжлүүлнэ. Харин гэрээний хугацааг сунгах эсхүл гэрээний хугацаа дууссан бол шинэ маягтын дагуу даатгуулагчтай гэрээг шинээр байгуулна.

4.14.Гэрээний хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжих хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн тооцоог бүрэн хийснээр уг хүсэлтийг шийдвэрлэж, сайн дурын даатгалын хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг шилжүүлсэн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивт хадгална.

4.15.Энэ журмын 4.14-т заасны дагуу шилжиж ирсэн даатгуулагчийн гэрээнд тусгагдсан мэдээлэл, шимтгэл төлөлтийн тооцоог шалгасны дараа түүнийг өмнөх гэрээнд заасан нөхцөлөөр нь шимтгэлийг үргэлжлүүлэн төлүүлж, шилжиж ирсэн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) хувийн хэрэг нээж холбогдох тооцоог хийнэ.

Тав. Даатгуулагчийн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс, шимтгэл төлөх хувь хэмжээ, илүү төлсөн шимтгэлийн зохицуулалт

5.1.Нийгмийн даатгалын байгууллагатай гэрээ байгуулж буй энэ журмын 2.1-д заасан даатгуулагч нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1-д заасны дагуу өөрөө мэдүүлсэн цалин хөлснөөс шимтгэл төлнө.

5.1.1.Сайн дураар даатгуулагчийн шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох сарын цалин хөлсний доод хэмжээ нь тухайн мөрдөж байгаа сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй, дээд хэмжээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 7 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байна.

5.2.Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт Үндэсний хорооноос шинэчлэн тогтоосон тохиолдолд уг шийдвэр хэрэгжих хугацаанаас нь эхлэн шимтгэл төлөх цалин хөлсний орлогын доод хэмжээг өөрчилж, энэ талаар даатгуулагчид мэдэгдэнэ.

5.3.Даатгуулагч гэрээгээр тохирсон, өөрийн мэдүүлсэн сарын цалин хөлснөөс Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.3 дахь хэсэгт заасан хувь хэмжээгээр нийгмийн даатгалын шимтгэлийг сар бүр төлөх үүрэг хүлээнэ.

5.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.3-т заасан шимтгэлийн хувь хэмжээ өөрчлөгдөх тохиолдолд уг хувь хэмжээ хэрэгжиж эхлэх хугацаанаас эхлэн төлөх шимтгэлийн хэмжээг өөрчлөгдсөн хувиар тооцно.

5.5.Гэрээг дуусах хүртэл хугацаанд энэ журмын 5.2, 5.3-т зааснаас бусад тохиолдолд гэрээгээр тохирсон цалин хөлс, шимтгэлийн хувь хэмжээг өөрчлөхгүй.

5.6.Энэ журмын 2.1.2, 2.1.4-т заасан даатгуулагчийн цалин хөлсний хэмжээг гэрээ байгуулснаас хойш 12 сар тутамд нэг удаа өөрчилж болно.

5.7.Доор дурдсан даатгуулагчийн өөрөө төлөх шимтгэлийг дараах байдлаар тодорхойлно:

5.7.1.гурав хүртэлх насны хүүхдээ асарч байгаа даатгуулагч эх хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс шимтгэл төлөх тохиолдолд тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг тэтгэмжийн даатгалын сан болон улсын төсвөөс, тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын шимтгэлийн үлдэх 50 хувь болон үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг даатгуулагч өөрөө бүрэн хариуцан тус тус төлнө.

5.7.2.гурав хүртэлх насны хүүхдээ асарч байгаа даатгуулагч эх хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс дээш орлогоос шимтгэл төлөх бол хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тооцсон тэтгэмжийн даатгалын сан болон улсын төсвөөс хариуцан төлөх тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг хассан дүнгээр буюу тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын шимтгэлийн зөрүү, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг өөрөө бүрэн хариуцан төлнө.

5.7.3.малчин, туслах малчин хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс шимтгэл төлөх тохиолдолд тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг улсын төсвөөс, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн үлдэх 50 хувь болон тэтгэмж, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг даатгуулагч өөрөө бүрэн хариуцан тус тус төлнө.

5.7.4.малчин, туслах малчин хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс дээш орлогоос шимтгэл төлөх бол хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тооцсон улсын төсвөөс хариуцан төлөх тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг хассан дүнгээр буюу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн зөрүү болон тэтгэмж, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг өөрөө бүрэн хариуцан төлнө.

5.7.5.эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх, эсхүл эцэг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс шимтгэл төлөх тохиолдолд тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг улсын төсвөөс бүрэн, тэтгэмжийн, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг даатгуулагч өөрөө бүрэн хариуцан тус тус төлнө.

5.7.6.эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх, эсхүл эцэг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс дээш орлогоос шимтгэл төлөх бол улсын төсвөөс төлөх хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тооцсон тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг хассан дүнгээр буюу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн зөрүү болон тэтгэмжийн, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг өөрөө бүрэн хариуцан төлнө.

5.8.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.10-т заасны дагуу сайн дураар даатгуулсан хугацаанд Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон тэдгээртэй адилтгах гэрээгээр ажилласан бол албан журмаар даатгуулж давхар шимтгэл төлж болно.

5.9.Энэ журмын 5.8-д зааснаас бусад тохиолдолд албан журмын даатгалтай давхардуулан сайн дураар даатгуулахгүй.

5.10.Сайн дурын даатгалд даатгуулсан хугацаанд хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилласан тохиолдолд сайн дурын даатгалын шимтгэлийг даатгуулагчид буцаан олгоно. Даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох, эсхүл дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцоход нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан “Илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох харилцааг зохицуулсан журам”-ыг баримтална.

Зургаа. Гэрээ дуусгавар болгох, цуцлах, хүчингүйд тооцох

6.1.Сайн дурын даатгалын гэрээний хугацаа 12 сар байна.

6.2.Даатгуулагчийн гэрээний хугацаа дараах тохиолдолд дуусгавар болно:

6.2.1.гэрээгээр тохирсон хугацаа дуусгавар болсон;

6.2.2.өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон сараас;

6.2.3.даатгуулагч гэрээний хугацааг дуустал хугацаагаар хөдөлмөрийн гэрээгээр ажил хөдөлмөр эрхэлсэн бол тухайн сараас;

6.2.4.даатгуулагч эхийн хүүхэд нь 3 нас хүрээгүй байхдаа бусдад үрчлэгдсэн, нас барсан эсхүл 3 нас хүрсэн бол түүний дараагийн сараас;

6.2.5.энэ журмын 2.1.3-т заасан даатгуулагч малчнаас өөр хэлбэрээр ажил эрхэлсэн сараас;

6.2.6.туслах малчны гэрээ цуцлагдсан, гэрээний хугацаа дууссан дараагийн сараас;

6.2.7.энэ журмын 2.1.4-т заасан даатгуулагчийн байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тодорхойлолтын хугацаа дуусгавар болсон, цуцлагдсан, 18 нас хүрсэн эсхүл 18 нас хүрээгүй байхдаа бусдад үрчлэгдсэн, нас барсан бол түүний дараагийн сараас;

6.2.8.даатгуулагч нас барсан сараас.

6.3.Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулах гэрээг дараах тохиолдолд хүчингүйд тооцно:

6.3.1.гэрээг хуурамчаар үйлдсэн нь тогтоогдсон бол;

6.3.2.гэрээг 2 талын аль нэг нь зөвшөөрөөгүй бол;

6.3.3.иргэний хуульд заасан бусад нөхцөл үүссэн бол.

Долоо.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-ийн эрх, үүрэг

7.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь байгуулсан гэрээ болон гэрээний сунгалт хүчин төгөлдөр болсон сараас эхлэн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүрэн төлж буй эсэхэд хяналт тавих бөгөөд шимтгэлийн төлбөрийг бэлэн бусаар төлүүлнэ.

7.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь сайн дураар даатгуулах болон гэрээний хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ гаргасан даатгуулагч (иргэн)-ийг уг хүсэлт гаргасан сарын шимтгэлээ нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд төлсөн тохиолдолд түүнтэй нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцож, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэж, шимтгэл төлөлтийн тооцоог хийж хянасны үндсэн дээр баталгаажуулна.

7.3.Даатгуулагч шимтгэлээ гэрээгээр тохирсон хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй нийгмийн даатгалын шимтгэлийг

нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги ногдуулна. Өмнө нь даусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

7.4.Тухайн жилд гэрээний маягт шинэчлэн батлагдсан тохиолдолд өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаанд гэрээг хуучин маягтаар нь үргэлжлүүлнэ. Харин гэрээг сунгах эсхүл гэрээний хугацаа дууссан бол шинэ маягтын дагуу даатгуулагчтай гэрээг шинээр байгуулна.

7.5.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь гэрээний хугацаа нь дуусаж, сунгалт хийгдээгүй, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон, нас барсан сайн дураар даатгуулагчийн гэрээг даусгавар болгож, шимтгэл төлөлтийн тооцоог эцэслэн дуусгаж, хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг архивт шилжүүлэн хадгална.

7.6.Сайн дурын даатгалд даатгуулсан хугацаанд хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилласан тохиолдолд сайн дурын даатгалын шимтгэлийг даатгуулагчид буцаан олгоно. Даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох, эсхүл дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцоход нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан “Илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох харилцааг зохицуулсан журам”-ыг баримтална.

7.7.Гэрээний хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжих хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн тооцоог бүрэн хийснээр уг хүсэлтийг шийдвэрлэж, сайн дурын даатгалын хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг шилжүүлсэн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивт хадгална.

7.8.Даатгуулагч урьд нь байгуулсан гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжиж ирсэн тохиолдолд даатгуулагчийг өмнөх гэрээнд заасан нөхцөлөөр нь шимтгэлийг үргэлжлүүлэн төлүүлж, шилжиж ирсэн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) хувийн хэрэг нээж холбогдох тооцоог хийнэ.

7.9.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь даатгуулагчийн төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бэлэн мөнгөөр авахыг хориглоно.

Найм.Даатгуулагчийн эрх, үүрэг

8.1.Даатгуулагч нь гэрээний хугацаанд мөрдөгдөх нийгмийн даатгалын шимтгэл тооцох сарын цалин хөлсөө өөрөө тодорхойлж, түүнд ногдох шимтгэлийг бэлэн бусаар нийгмийн даатгалын санд төлнө.

8.2.Даатгуулагч шимтгэлээ гэрээгээр тохирсон хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй, дутуу төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд

0.3 хувийн алданги төлнө. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

8.3.Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ өөрчлөгдөн батлагдаж хэрэгжиж эхлэх хугацаанаас даатгуулагчийн мэдүүлсэн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд даатгуулагч нь гэрээгээр тохирсон шимтгэл ногдуулж төлөх сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг шинэчлэн батлагдсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр өөрчлүүлж, үүнээс үүссэн шимтгэлийн зөрүүг даатгалын санд нөхөж төлнө.

8.4.Сайн дурын даатгуулагч нь Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон тэдгээртэй адилтгах гэрээгээр ажилласан бол албан журмаар даатгуулж давхар шимтгэл төлж болно. Бусад тохиолдолд албан журмын даатгалтай давхардуулан сайн дураар даатгуулахгүй.

8.5.Даатгуулагч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасан болзол, нөхцөлийг хангасан бол тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авах эрхтэй.

8.6.Даатгуулагч гэрээний хүчинтэй хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2-7.5-д заасан албан журмаар даатгуулж ажилласан боловч гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө албан журмын харилцаа дуусгавар болсон бол уг гэрээг үргэлжлүүлэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж, даатгуулж болно. Хэрэв сайн дурын даатгалын гэрээний хугацаа дуусахад албан журмаар даатгуулагчийн харилцаа үргэлжилсэн хэвээр байвал гэрээг үргэлжлүүлэн сунгахгүй, гэрээний хүчинтэй хугацаагаар дуусгавар болсонд тооцно.

8.7.Даатгуулагч нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай мэдээллийг ил тод, түргэн шуурхай авах эрхтэй.

Ес.Тайлан гаргах, хяналт тавих

9.1.Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулах гэрээний үндэслэл, баталгаажуулалт, гэрээгээр хүлээсэн үүргийн биелэлт, шимтгэл төлөлт зэрэгт аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын хяналт хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий нэгж, ажилтан, хариуцсан байцаагч хяналт тавина.

9.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь энэ журмын 2.1-д заасан даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн сарын тооцоог хийж тайлан гаргахын өмнө доор дурдсан асуудлуудын үндэслэлийг шалгаж шийдвэрлэсэн байна:

9.2.1.даатгуулагчтай байгуулсан гэрээ нь эрх зүйн үндэслэлтэй эсэх;

9.2.2.гэрээнд тусгагдсан шимтгэлийн тооцоог мэдээллийн санд бүрэн оруулж бүртгэж, баталгаажуулсан эсэх;

9.2.3.гэрээний хугацаа сунгагдсан, дуусгавар болоогүй байгаа эсэх;

9.2.4.нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд төлсөн шимтгэлнь тухайн даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаараар бүртгэгдсэн эсэх;

9.2.5.гэрээнд заасан хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлсөн эсэх;

9.2.6.гэрээний хугацаанд албан журмын даатгалд даатгуулж, давхар цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого авч шимтгэл төлсөн тохиолдолд тооцооллыг зөв хийсэн эсэх.

9.3.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь даатгуулагчийн илүү болон дутуу төлсөн шимтгэлийн тооцоог энэ журмын 9.2-т заасны дагуу хийж, тайланг хагас, бүтэн жилээр гарган нэгтгэж, эрх бүхий ажилтнаар баталгаажуулан нийгмийн даатгалын сангийн санхүүгийн тайланд хавсаргана.

9.4.Нийгмийн даатгалын байцаагч даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн тайлан, жагсаалтыг жилээр хэвлэн эрх бүхий ажилтнаар баталгаажуулан, архивын нэгж үүсгэн архивт хүлээлгэн өгнө.

Арав.Маргаан шийдвэрлэх

10.1.Энэ журмыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон маргаантай асуудлыг хоёр талхарилцан зөвшилцөн шийдвэрлэх зарчим баримтлах бөгөөд шаардлагатай болМаргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөл, эсхүл шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

Арав нэг.Хариуцлага

11.1.Энэ журмын 2.1-д заасан даатгуулагч шимтгэлээ гэрээгээр тохирсон хугацаандаа төлөөгүй, эсхүл дутуу төлсөн бол төлбөл зохих шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги тооцон төлүүлнэ. Алдангийн хэмжээ нь төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувиас хэтрэхгүй байна.

11.2.Даатгуулагчийн хүчинтэй гэрээний хугацаанд энэ журмын 11.1 дэх заалтыг хэрэглэх бөгөөд өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлд хамааруулахгүй, алданги тооцож, нөхөн төлүүлэхгүй.

11.3.Энэхүү журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/200 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛД САЙН ДУРААР ДААТГУУЛСАН ТУХАЙ ГЭРЭЭ

Дугаар .....

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэгт заасны дагуу нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгахаар нэг талаас..... аймаг (хот)-ийн ..... дүүрэг (сум)-ийн нийгмийн даатгалын газар (тасаг)-ийг төлөөлж, байцаагч ..... эцэг (эх)-ийн нэр .....өөрийн нэр (цаашид "нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)" гэх), нөгөө талаас иргэн .....эцэг (эх)-ийн нэр ..... өөрийн нэр (цаашид "даатгуулагч" гэх) нар (цаашид "талууд" гэх) харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.

1.2.Даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар:

1.3.Даатгуулагчийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал: (тохирох хэсгийн ард (√) тэмдэглэнэ)

1	Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	
2	Жолооч	
	такси	
	зорчигч тээврийн	
	ачаа, хот хоорондын тээврийн	
3	Бичил уурхай эрхлэгч	
4	Газар тариалан эрхлэгч (ногоочин)	
5	Төрөөс олгох урамшуулалд хамрагдсан иргэн	
6	Хөдөлмөрийн чадвараа алдсан хүн	
7	Оюутан суралцагч	
8	Гэрийн үйлчилгээний болон түүнтэй адилтгах ажилтан	
9	Цалингүй нэг ба түүнээс дээш сарын захиргааны чөлөө авсан ажилтан	
10	Гадаад улсад ажиллаж, амьдарч байгаа Монгол Улсын иргэн	
11	Монгол улсад амьдарч байгаа гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн	
12	Бусад	

Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх
орлогын хэмжээ, хувь, хугацаа

1.4.Гэрээний хугацаа нь 1-12 сар байна: ..... сар

1.5.Гэрээний хүчинтэй байх хугацаа: ....
/эхлэх/ (он, сар, өдөр) /дуусах/ (он, сар, өдөр)

1.6.Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого ..... төгрөг.
Түүнд ногдуулж сар бүр төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүн: ..... төгрөг байна.

1.6.1.Даатгуулагчийн энэхүү гэрээний 1.6-д заасан өөрөө мэдүүлсэн шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах сарын цалин хөлсний доод хэмжээ нь тухайн үед мөрдөж байгаа сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй, дээд хэмжээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 7 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байна. Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр шинэчлэн тогтоогдсон тохиолдолд уг шийдвэрийг хэрэгжих хугацаанаас нь эхлэн дагаж, мөрдөнө.

1.6.2.Гэрээний 1.6-д заасан орлого нь шинэчлэн баталсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд уг шийдвэрийг дагаж мөрдөх хугацаанаас эхлэн өөрчлөгдсөн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр, дээд хэмжээ нь багассан тохиолдолд шинэчлэгдсэн дээд хэмжээгээр өөрчлөгдсөнд тооцно.

1.6.3.Энэ гэрээний 1.6-д заасан нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж, төлж буй сарын цалин хөлсний хэмжээ нь энэхүү гэрээний 1.6.2-т зааснаас бусад тохиолдолд өөрчлөгдөхгүй.

1.7.Энэ гэрээний 1.6-д заасан сарын цалин хөлснөөс тэтгэврийн даатгалын санд 11.5 хувь, тэтгэмжийн даатгалын санд 1.0 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд 1.0 хувиар тооцож нийт 13.5 хувийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлнө.

1.8.Гэрээний хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нэмэлт өөрчлөлт орж, энэ гэрээний 1.7-д заасан шимтгэлийн хувь хэмжээ өөрчлөгдсөн тохиолдолд уг хуулийн хэрэгжих хугацаанаас эхлэн шинээр тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож шимтгэлийг төлөх бөгөөд үүнээс үүсэх шимтгэлийн зөрүүг тухайн даатгуулагч хариуцаж санд нөхөн төлнө.

1.9.Даатгуулагч энэ гэрээний 1.6-д заасан цалин хөлснөөс мөн гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцсон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг даатгалын санд сар бүр төлөх үүрэг хүлээх бөгөөд урьдчилан төлж болно.

1.10.Гэрээг цаасаар болон цахим хэлбэрээр байгуулж, сунгаж болно.

1.11.Даатгуулагч гэрээг байгуулах хүсэлтийн дагуу сард ногдох шимтгэлээ төлснөөр, төлбөр төлсөн сараас эхлэн уг гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцно. (Гэрээний сунгалт, өөрчлөлт нэгэн адил хамаарна).

1.12.Даатгуулагч энэхүү гэрээнд заасан төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлээ санд бүрэн төлж дууссан тохиолдолд гэрээний хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-д өөрийн биеэр эсхүл цахимаар гаргаж болно.

1.13.Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаа дууссаны дараагийн сард багтаан шимтгэл төлсөн тохиолдолд гэрээний хугацааг өмнөх гэрээний нөхцөлөөр үргэлжлүүлэн сунгасанд тооцно. Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний нөхцөлөө өөрчлөх тохиолдолд хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллагад гаргаж холбогдох өөрчлөлтийг тусган гэрээний хугацааг сунгана.

1.14.Даатгуулагч гэрээний хугацаагаа сунгах хүсэлт гаргасан боловч өмнөх гэрээ дууссанаас хойш 1 ба түүнээс дээш сарын дараа шимтгэл төлсөн бол шимтгэл төлсөн сараас нь эхлэн гэрээг шинээр байгуулсанд тооцно. Гэрээг шимтгэл төлсөн сараас эхлэн үргэлжлүүлэн баталгаажуулж, уг шимтгэлийг нь зохих саруудад бүртгэж, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд оруулна.

1.15.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь батлагдсан маягтын дагуу даатгуулагчтай байгуулсан гэрээг 2 хувь үйлдэж, нийгмийн даатгалын байцаагч, даатгуулагч тус тус гарын үсэг зурснаар уг гэрээ баталгаажна. Даатгуулагч цахимаар гэрээ байгуулж буй тохиолдолд гэрээний нөхцөлтэйгөө танилцаж, “гэрээний нөхцөлийг хүлээн зөвшөөрч байна” сонголтыг сонгосноор байцаагч болон даатгуулагчийг уг гэрээнд гарын үсэг зурж, баталгаажуулснаар тооцно.

Хоёр.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-ийн эрх, хүлээх үүрэг

2.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь байгуулсан гэрээ болон гэрээний сунгалт хүчин төгөлдөр болсон сараас эхлэн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүрэн төлж буй эсэхэд хяналт тавих бөгөөд шимтгэлийн төлбөрийг бэлэн бусаар төлүүлнэ.

2.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь сайн дураар даатгуулах болон гэрээний хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ гаргасан даатгуулагч (иргэн)-ийг уг хүсэлт гаргасан сарын шимтгэлээ нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд төлсөн тохиолдолд түүнтэй нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцож, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэж, шимтгэл төлөлтийн тооцоог хийж хянасны үндсэн дээр баталгаажуулна.

2.3.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д тохирсон хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн

44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги ногдуулна. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

2.4.Тухайн жилд гэрээний маягт шинэчлэн батлагдсан тохиолдолд өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаанд гэрээг хуучин маягтаар нь үргэлжлүүлнэ. Харин гэрээг сунгах эсхүл гэрээний хугацаа дууссан бол шинэ маягтын дагуу даатгуулагчтай гэрээг шинээр байгуулна.

2.5.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь гэрээний хугацаа нь дуусаж, сунгалт хийгдээгүй, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон, нас барсан сайн дураар даатгуулагчийн гэрээг дуусгавар болгож, шимтгэл төлөлтийн тооцоог эцэслэн дуусгаж, хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг архивт шилжүүлэн хадгална.

2.6.Сайн дурын даатгалд даатгуулсан хугацаанд хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилласан тохиолдолд сайн дурын даатгалын шимтгэлийг даатгуулагчид буцаан олгоно. Даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох, эсхүл дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцоход нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан “Илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох харилцааг зохицуулсан журам”-ыг баримтална.

2.7.Гэрээний хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжих хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн тооцоог бүрэн хийснээр уг хүсэлтийг шийдвэрлэж, сайн дурын даатгалын хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг шилжүүлсэн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивт хадгална.

2.8.Даатгуулагч урьд нь байгуулсан гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжиж ирсэн тохиолдолд даатгуулагчийг өмнөх гэрээнд заасан нөхцөлөөр нь шимтгэлийг үргэлжлүүлэн төлүүлж, шилжиж ирсэн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) хувийн хэрэг нээж холбогдох тооцоог хийнэ.

2.9.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь даатгуулагчийн төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бэлэн мөнгөөр авахыг хориглоно.

Гурав.Даатгуулагчийн эрх, үүрэг

3.1.Даатгуулагч нь гэрээний хугацаанд мөрдөгдөх нийгмийн даатгалын шимтгэл тооцох сарын хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоо өөрөө тодорхойлж, түүнд ногдох шимтгэлийг энэхүү гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцож, 1.9-д заасан хугацаагаар бэлэн бусаар нийгмийн даатгалын санд төлнө.

3.2.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д заасан хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т

заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй, дутуу төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги төлнө. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

3.3.Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ өөрчлөгдөн батлагдаж хэрэгжиж эхлэх хугацаанаас даатгуулагчийн мэдүүлсэн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд даатгуулагч нь гэрээний 1.6-д заасан шимтгэл ногдуулж төлөх сарын цалин хөлсийг шинэчлэн батлагдсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр өөрчлүүлж, үүнээс үүссэн шимтгэлийн зөрүүг даатгалын санд нөхөж төлнө.

3.4.Сайн дурын даатгуулагч нь Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон тэдгээртэй адилтгах гэрээгээр ажилласан бол албан журмаар даатгуулж давхар шимтгэл төлж болно. Бусад тохиолдолд албан журмын даатгалтай давхардуулан сайн дураар даатгуулахгүй.

3.5.Даатгуулагч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасан болзол, нөхцөлийг хангасан бол тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардал авах эрхтэй.

3.6.Даатгуулагч гэрээний хүчинтэй хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2-7.5-д заасан албан журмаар даатгуулж ажилласан боловч энэхүү гэрээний 1.5-д заасан хугацаа дуусахаас өмнө албан журмын харилцаа дуусгавар болсон бол уг гэрээг үргэлжлүүлэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж, даатгуулж болно. Хэрэв сайн дурын даатгалын гэрээний хугацаа дуусахад албан журмаар даатгуулагчийн харилцаа үргэлжилсэн хэвээр байвал гэрээг үргэлжлүүлэн сунгахгүй, 1.5-д заасан хугацаагаар дуусгавар болсонд тооцно.

Дөрөв.Гэрээ дуусгавар болгох, хүчингүйд тооцох

4.1.Даатгуулагчийн гэрээний хугацаа дараах тохиолдолд дуусгавар болно:

4.1.1.гэрээгээр тохирсон хугацаа дуусгавар болсон;

4.1.2.өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон сараас;

4.1.3.даатгуулагч гэрээний хугацааг дуустал хугацаагаар хөдөлмөрийн гэрээгээр ажил хөдөлмөр эрхэлсэн бол тухайн сараас;

4.1.4.даатгуулагч нас барсан сараас.

4.2.Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулах гэрээг дараах тохиолдолд хүчингүйд тооцно:

4.2.1.гэрээг хуурамчаар үйлдсэн нь тогтоогдсон бол;

4.2.2.гэрээг 2 талын аль нэг нь зөвшөөрөөгүй бол.

4.3.Даатгуулагч гэрээний хугацаандаа гурав хүртэлх насны хүүхдээ асарч буй эх, малчин, туслах малчин, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх /эцэг/-ийн даатгуулагчийн нөхцөлөөр даатгуулах хүсэлт гаргасан тохиолдолд түүний гэрээг шинэчлэн байгуулна. Энэ тохиолдолд өмнөх гэрээний шимтгэл төлөлтийн тооцоог бүрэн барагдуулж, гэрээг дуусгавар болгоно

Тав. Маргааныг шийдвэрлэх, хүлээх хариуцлага

5.1.Гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон маргаантай асуудлыг хоёр тал харилцан зөвшилцөн шийдвэрлэх зарчим баримтлах бөгөөд шаардлагатай бол Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөл, эсхүл шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

5.2.Энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүрэг болон нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчвөл холбогдох хуульд заасны дагуу зохих хариуцлага хүлээнэ.

Зургаа.Бусад

6.1.Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж нэг хувийг Нийгмийн даатгалын байгууллагад, нөгөө хувийг гэрээ байгуулсан даатгуулагчид өгөх ба хувь тус бүр хүчин төгөлдөр байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Нийгмийн даатгалын байгууллагыг төлөөлж:	Сайн дураар даатгуулагчийг төлөөлж:
.....аймаг /дүүрэг/, сумын нийгмийн даатгалын байцаагч ..... / ...../ /гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/	..... аймаг /дүүрэг/, сумын .....хороо /баг/-ын оршин суугч ..... / ...../ /гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/
Утас: ..... Э-шуудангийн хаяг:	Утас: ..... Утас:..... Э-шуудангийн хаяг: .....
202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр	202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/200 дугаар тушаалын гуравдугаар хавсралт

ГУРАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДЭЭ АСАРЧ БУЙ ЭХИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛД САЙН ДУРААР ДААТГУУЛСАН ТУХАЙ ГЭРЭЭ

Дугаар . . . . . .

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэгт заасны дагуу нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгахаар нэг талаас..... аймаг (хот)-ийн ..... дүүрэг (сум)-ийн нийгмийн даатгалын газар (тасаг)-ийг төлөөлж, байцаагч ..... эцэг (эх)-ийн нэр .....өөрийн нэр (цаашид “нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)” гэх), нөгөө талаас иргэн .....эцэг (эх)-ийн нэр ..... өөрийн нэр (цаашид “даатгуулагч” гэх) нар (цаашид “талууд” гэх) харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.

1.2.Даатгуулагч эхийн иргэний бүртгэлийн дугаар:

1.3.Гурав хүртэлх насны хүүхдийн регистрийн дугаар

1.4.Даатгуулагч эхийн төрөл: (тохирох хэсгийн ард (√) тэмдэглэнэ

1.	Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах эрх үүссэн, 3 хүртэлх настай хүүхдээ асарч буй эх	
2.	Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах эрх үүсээгүй, 3 хүртэлх настай хүүхдээ асарч буй эх	

Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх орлогын хэмжээ, хувь, хугацаа

1.5.Гэрээний хүчинтэй байх хугацаа: . . . .

/эхлэх / (он, сар,өдөр) /дуусах/ (он, сар,өдөр)

Тайлбар: Гэрээний хугацаа нь гэрээ байгуулсан сараас эхлэн хүүхдийг 3 нас хүртэл хугацаанд хүчинтэй байна.

1.6.Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх сарын цалин хөлс, орлого: . . . . төгрөг.

Түүнд ногдуулж сар бүр өөрөө хариуцан төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүн: ..... төгрөг
Тэтгэмжийн даатгалын сангаас (улсын төсвөөс) хариуцан сард төлөх дүн ..... төгрөг байна.

1.6.1.Даатгуулагчийн энэхүү гэрээний 1.6-д заасан өөрөө мэдүүлсэн шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах сарын цалин хөлсний доод хэмжээ нь тухайн мөрдөж байгаа сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй, дээд хэмжээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 7 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байна. Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр шинэчлэн тогтоогдсон тохиолдолд уг шийдвэрийг хэрэгжих хугацаанаас нь эхлэн дагаж, мөрдөнө.

1.6.2.Гэрээний 1.6-д заасан орлого нь шинэчлэн баталсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд уг шийдвэрийг дагаж мөрдөх хугацаанаас эхлэн өөрчлөгдсөн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр, дээд хэмжээ нь багассан тохиолдолд шинэчлэгдсэн дээд хэмжээгээр өөрчлөгдсөнд тооцно.

1.6.3.Энэ гэрээний 1.6-д заасан нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж, төлж буй сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээ нь энэхүү гэрээний 1.6.2-т зааснаас бусад тохиолдолд 12 сарын дотор өөрчлөгдөхгүй.

1.6.4.Даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээг гэрээ байгуулснаас хойш 12 сар тутамд нэг удаа өөрчилж болно.

1.7.Энэ гэрээний 1.6-д заасан сарын цалин хөлснөөс тэтгэврийн даатгалын санд 11.5 хувь, тэтгэмжийн даатгалын санд 1.0 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд 1.0 хувиар тооцож нийт 13.5 хувийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлнө.

1.8.Гэрээний хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нэмэлт өөрчлөлт орж, энэ гэрээний 1.7-д заасан шимтгэлийн хувь хэмжээ өөрчлөгдсөн тохиолдолд уг хуулийн хэрэгжих хугацаанаас эхлэн шинээр тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож шимтгэлийг төлөх бөгөөд үүнээс үүсэх шимтгэлийн зөрүүг тухайн даатгуулагч хариуцаж санд нөхөн төлнө.

1.9.Даатгуулагч энэ гэрээний 1.6-д заасан цалин хөлснөөс мөн гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцсон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг даатгалын санд сар бүр төлөх үүрэг хүлээх бөгөөд урьдчилан төлж болно.

1.10.Даатгуулагч эхийн гэрээг хүүхдийг нь 3 нас хүртэл хугацаагаар байгуулна. Харин даатгуулагч эх уг гэрээний хугацаанд дахин хүүхэд төрүүлбэл шинээр төрсөн хүүхдийн мэдээлэлд үндэслэн гэрээг шинэчлэн байгуулна. Энэ тохиолдолд өмнөх гэрээний шимтгэлийн тооцоог бүрэн хийж, шинэ гэрээг байгуулна.

1.11.Гэрээг цаасаар болон цахим хэлбэрээр байгуулж, сунгаж болно.

1.12.Даатгуулагч гэрээг байгуулах хүсэлтийн дагуу сард ногдох шимтгэлээ төлснөөр, төлбөр төлсөн сараас эхлэн уг гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцно. (Гэрээний сунгалт, өөрчлөлт нэгэн адил хамаарна).

1.13.Даатгуулагч энэхүү гэрээнд заасан төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлээ санд бүрэн төлж дууссан тохиолдолд гэрээний хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-д өөрийн биеэр эсхүл цахимаар гаргаж болно.

1.14.Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаа дууссаны дараагийн сард багтаан шимтгэл төлсөн тохиолдолд гэрээний хугацааг өмнөх гэрээний нөхцөлөөр үргэлжлүүлэн сунгасанд тооцно. Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний нөхцөлөө өөрчлөх тохиолдолд хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллагад гаргаж холбогдох өөрчлөлтийг тусган гэрээний хугацааг сунгана.

1.15.Даатгуулагч гэрээний хугацаагаа сунгах хүсэлт гаргасан боловч өмнөх гэрээ дууссанаас хойш 1 ба түүнээс дээш сарын дараа шимтгэл төлсөн бол шимтгэл төлсөн сараас нь эхлэн гэрээг шинээр байгуулсанд тооцно. Гэрээг шимтгэл төлсөн сараас эхлэн үргэлжлүүлэн баталгаажуулж, уг шимтгэлийг нь зохих саруудад бүртгэж, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд оруулна.

1.16.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь батлагдсан маягтын дагуу даатгуулагчтай байгуулсан гэрээг 2 хувь үйлдэж, нийгмийн даатгалын байцаагч, даатгуулагч тус тус гарын үсэг зурснаар уг гэрээ баталгаажна. Даатгуулагч цахимаар гэрээ байгуулж буй тохиолдолд гэрээний нөхцөлтэйгөө танилцаж, “гэрээний нөхцөлийг хүлээн зөвшөөрч байна” сонголтыг сонгосноор байцаагч болон даатгуулагчийг уг гэрээнд гарын үсэг зурж, баталгаажуулснаар тооцно.

Хоёр. Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-ийн эрх, хүлээх үүрэг

2.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь гэрээ хүчин төгөлдөр болсон сараас эхлэн энэ гэрээний 1.6-д заасан өөрөө хариуцан төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүрэн төлж буй эсэхэд хяналт тавих бөгөөд шимтгэлийн төлбөрийг бэлэн бусаар төлүүлнэ.

2.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь сайн дураар даатгуулах болон гэрээний хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ гаргасан даатгуулагч (иргэн)-ийг уг хүсэлт гаргасан сарын шимтгэлээ нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд төлсөн тохиолдолд түүнтэй нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцож, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэж, шимтгэл төлөлтийн тооцоог хийж хянасны үндсэн дээр баталгаажуулна.

2.3.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д тохирсон хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн

44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги ногдуулна. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

2.4.Тухайн жилд гэрээний маягт шинэчлэн батлагдсан тохиолдолд өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаанд гэрээг хуучин маягтаар нь үргэлжлүүлнэ. Харин гэрээг сунгах эсхүл гэрээний хугацаа дууссан бол шинэ маягтын дагуу даатгуулагчтай гэрээг шинээр байгуулна.

2.5.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь гэрээний хугацаа нь дуусаж, сунгалт хийгдээгүй, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон, нас барсан сайн дураар даатгуулагчийн гэрээг дуусгавар болгож, шимтгэл төлөлтийн тооцоог эцэслэн дуусгаж, хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг архивт шилжүүлэн хадгална.

2.6.Сайн дурын даатгалд даатгуулсан хугацаанд хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилласан тохиолдолд сайн дурын даатгалын шимтгэлийг даатгуулагчид буцаан олгоно. Даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох, эсхүл дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцоход нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан “Илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох харилцааг зохицуулсан журам”-ыг баримтална.

2.7.Гэрээний хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжих хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн тооцоог бүрэн хийснээр уг хүсэлтийг шийдвэрлэж, сайн дурын даатгалын хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг шилжүүлсэн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивт хадгална.

2.8.Даатгуулагч урьд нь байгуулсан гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжиж ирсэн тохиолдолд даатгуулагчийг өмнөх гэрээнд заасан нөхцөлөөр нь шимтгэлийг үргэлжлүүлэн төлүүлж, шилжиж ирсэн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) хувийн хэрэг нээж холбогдох тооцоог хийнэ.

2.9.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь даатгуулагчийн төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бэлэн мөнгөөр авахыг хориглоно.

Гурав. Даатгуулагч эхийн эрх, хүлээх үүрэг

3.1.Даатгуулагч нь гэрээний хугацаанд мөрдөгдөх нийгмийн даатгалын шимтгэл тооцох сарын хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоо өөрөө тодорхойлж, түүнд ногдох шимтгэлийг энэхүү гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцож, 1.9-д заасан хугацаагаар бэлэн бусаар нийгмийн даатгалын санд төлнө.

3.2.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д заасан хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т

заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй, дутуу төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги төлнө. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

3.3.Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ өөрчлөгдөн батлагдаж хэрэгжиж эхлэх хугацаанаас даатгуулагчийн мэдүүлсэн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд даатгуулагч нь гэрээний 1.6-д заасан шимтгэл ногдуулж төлөх сарын цалин хөлсийг шинэчлэн батлагдсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр өөрчлүүлж, үүнээс үүссэн шимтгэлийн зөрүүг даатгалын санд нөхөж төлнө.

3.4.Сайн дурын даатгуулагч нь Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон тэдгээртэй адилтгах гэрээгээр ажилласан бол албан журмаар даатгуулж давхар шимтгэл төлж болно. Бусад тохиолдолд албан журмын даатгалтай давхардуулан сайн дураар даатгуулахгүй.

3.5.Даатгуулагч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасан болзол, нөхцөлийг хангасан бол тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардал авах эрхтэй.

3.6.Даатгуулагч гэрээний хүчинтэй хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2-7.5-д заасан албан журмаар даатгуулж ажилласан боловч энэхүү гэрээний 1.5-д заасан хугацаа дуусахаас өмнө албан журмын харилцаа дуусгавар болсон бол уг гэрээг үргэлжлүүлэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж, даатгуулж болно. Хэрэв сайн дурын даатгалын гэрээний хугацаа дуусахад албан журмаар даатгуулагчийн харилцаа үргэлжилсэн хэвээр байвал гэрээг үргэлжлүүлэн сунгахгүй, 1.5-д заасан хугацаагаар дуусгавар болсонд тооцно.

Дөрөв.Гэрээ дуусгавар болгох, хүчингүйд тооцох

4.1.Даатгуулагчийн гэрээний хугацаа дараах тохиолдолд дуусгавар болно:

4.1.1.гэрээгээр тохирсон хугацаа дуусгавар болсон;

4.1.2.даатгуулагч гэрээний хугацааг дуустал хугацаагаар хөдөлмөрийн гэрээгээр ажил хөдөлмөр эрхэлсэн бол тухайн сараас;

4.1.3.гэрээний хугацаанд дахин хүүхэд төрүүлж, шинээр төрсөн хүүхдийн мэдээллээр гэрээг шинэчлэх хүсэлт гаргасан сараас;

4.1.4.Хүүхэд нь 3 насанд хүрсэн эсхүл 3 нас хүрээгүй байхдаа бусдад үрчлэгдсэн, нас барсан бол түүний дараагийн сараас;

4.1.5.өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон сараас;

4.1.6.даатгуулагч нас барсан сараас.

4.2.Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулах гэрээг дараах тохиолдолд хүчингүйд тооцно:

4.2.1.гэрээг хуурамчаар үйлдсэн нь тогтоогдсон бол;

4.2.2.гэрээг 2 талын аль нэг нь зөвшөөрөөгүй бол.

Тав. Маргааныг шийдвэрлэх, хүлээх хариуцлага

5.1.Гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон маргаантай асуудлыг хоёр тал харилцан зөвшилцөн шийдвэрлэх зарчим баримтлах бөгөөд шаардлагатай бол Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөл, эсхүл шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

5.2.Энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүрэг болон нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчвөл холбогдох хуульд заасны дагуу зохих хариуцлага хүлээнэ.

Зургаа.Бусад

6.1.Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж нэг хувийг Нийгмийн даатгалын байгууллагад, нөгөө хувийг гэрээ байгуулсан даатгуулагчид өгөх ба хувь тус бүр хүчин төгөлдөр байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Нийгмийн даатгалын байгууллагыг төлөөлж:	Даатгуулагч эхийг төлөөлж:
.....аймаг /дүүрэг/, сумын нийгмийн даатгалын байцаагч	..... аймаг /дүүрэг/, сумын .....хороо /баг/-ын оршин суугч
..... / ...../	..... / ...../
/гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/	/гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/
Утас:	Утас: ..... Утас:.....
Э-шуудангийн хаяг:	Э-шуудангийн хаяг: .....
202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр	202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/ 800 дугаар тушаалын дөрөвдүгээр хавсралт

МАЛЧИН, ТУСЛАХ МАЛЧНЫ НИЙГМИЙН ДААТГАЛД САЙН ДУРААР ДААТГУУЛСАН ТУХАЙ ГЭРЭЭ

Дугаар . . . . . .

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэгт заасны дагуу нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгахаар нэг талаас..... аймаг (хот)-ийн ..... дүүрэг (сум)-ийн нийгмийн даатгалын газар (тасаг)-ийг төлөөлж, байцаагч ..... эцэг (эх)-ийн нэр .....өөрийн нэр (цаашид "нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)" гэх), нөгөө талаас иргэн .....эцэг (эх)-ийн нэр ..... өөрийн нэр (цаашид "даатгуулагч" гэх) нар (цаашид "талууд" гэх) харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.

1.2.Даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар:

1.3. Даатгуулагчийн төрөл: (тохирох хэсгийн ард (√) тэмдэглэнэ

1.	Малчин (малчин өрхийн мал маллаж буй гишүүн)	
2.	Туслах малчин	

Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх орлогын хэмжээ, хувь, хугацаа

1.4.Гэрээний хугацаа нь 1-12 сар байна: ..... сар

Тайлбар: Улсын төсвөөс хариуцан төлөх нийт хугацаа 5 жил байна.

1.5.Гэрээний хүчинтэй байх хугацаа: ....

/эхлэх/ (он, сар, өдөр) /дуусах/ (он, сар, өдөр)

1.6.Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх сарын хөдөлмөрийн хөлс, орлого: . . . . төгрөг.

Түүнд ногдуулж сар бүр өөрөө хариуцан төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүн: ..... төгрөг

Улсын төсвөөс хариуцан сард төлөх дүн ..... төгрөг байна.

1.6.1.Даатгуулагчийн энэхүү гэрээний 1.6-д заасан өөрөө мэдүүлсэн шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах сарын цалин хөлсний доод хэмжээ нь тухайн мөрдөж байгаа сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй, дээд хэмжээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 7 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байна. Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод

хэмжээ эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр шинэчлэн тогтоогдсон тохиолдолд уг шийдвэрийг хэрэгжих хугацаанаас нь эхлэн дагаж, мөрдөнө.

1.6.2.Гэрээний 1.6-д заасан орлого нь шинэчлэн баталсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд уг шийдвэрийг дагаж мөрдөх хугацаанаас эхлэн өөрчлөгдсөн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр, дээд хэмжээ нь багассан тохиолдолд шинэчлэгдсэн дээд хэмжээгээр өөрчлөгдсөнд тооцно.

1.6.3.Энэ гэрээний 1.6-д заасан нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж, төлж буй сарын цалин хөлсний хэмжээ нь энэхүү гэрээний 1.6.2-т зааснаас бусад тохиолдолд өөрчлөгдөхгүй.

1.7.Энэ гэрээний 1.6-д заасан сарын цалин хөлснөөс тэтгэврийн даатгалын санд 11.5 хувь, тэтгэмжийн даатгалын санд 1.0 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд 1.0 хувиар тооцож нийт 13.5 хувийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлнө.

1.8.Гэрээний хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нэмэлт өөрчлөлт орж, энэ гэрээний 1.7-д заасан шимтгэлийн хувь хэмжээ өөрчлөгдсөн тохиолдолд уг хуулийн хэрэгжих хугацаанаас эхлэн шинээр тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож шимтгэлийг төлөх бөгөөд үүнээс үүсэх шимтгэлийн зөрүүг тухайн даатгуулагч хариуцаж санд нөхөн төлнө.

1.9.Даатгуулагч энэ гэрээний 1.6-д заасан цалин хөлснөөс мөн гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцсон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг даатгалын санд сар бүр төлөх үүрэг хүлээх бөгөөд урьдчилан төлж болно.

1.10.Малчин, туслах малчнаар сайн дурын даатгалын гэрээ байгуулж буй даатгуулагч дараах бичиг баримтыг цаасаар болон цахимаар хавсаргана.

1.10.1.гэрээ байгуулахын өмнөх жилийн мал, тэжээвэр амьтад, малын хашаа, худгийн тооллогын маягт (цаашид “мал тооллогын “А” данс” гэх);

1.10.2.малчин өрхийн мал малладаг гишүүн бол малчин өрхийн бүртгэлд малчнаар бүртгэгдсэн баримт бичиг;

1.10.3.туслах малчин малчинтай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ, малчны мал тооллогын А-данс.

1.11.Гэрээг цаасаар болон цахим хэлбэрээр байгуулж, сунгаж болно.

1.12.Энэхүү гэрээ нь даатгуулагчийн шилжүүлсэн шимтгэл нийгмийн даатгалын харилцах дансанд орсон сараас хэрэгжиж эхэлнэ. (Гэрээний сунгалт, өөрчлөлт нэгэн адил хамаарна).

1.13.Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаа дууссаны дараагийн сард багтаан шимтгэл төлсөн тохиолдолд гэрээний хугацааг өмнөх гэрээний нөхцөлөөр үргэлжлүүлэн сунгасанд тооцно. Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний нөхцөлөө өөрчлөх тохиолдолд хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллагад гаргаж холбогдох өөрчлөлтийг тусган гэрээний хугацааг сунгана.

1.14.Даатгуулагч гэрээний хугацаагаа сунгах хүсэлт гаргасан боловч өмнөх гэрээ дууссанаас хойш 1 ба түүнээс дээш сарын дараа шимтгэл төлсөн бол шимтгэл төлсөн сараас нь эхлэн гэрээг шинээр байгуулсанд тооцно. Гэрээг шимтгэл төлсөн сараас эхлэн үргэлжлүүлэн баталгаажуулж, уг шимтгэлийг нь зохих саруудад бүртгэж, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд оруулна.

1.15.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь батлагдсан маягтын дагуу даатгуулагчтай байгуулсан гэрээг 2 хувь үйлдэж, нийгмийн даатгалын байцаагч, даатгуулагч тус тус гарын үсэг зурснаар уг гэрээ баталгаажна. Даатгуулагч цахимаар гэрээ байгуулж буй тохиолдолд гэрээний нөхцөлтэйгөө танилцаж, "гэрээний нөхцөлийг хүлээн зөвшөөрч байна" сонголтыг сонгосноор байцаагч болон даатгуулагчийг уг гэрээнд гарын үсэг зурж, баталгаажуулснаар тооцно.

1.16. Малчин болон малчин өрхийн мал маллаж буй гишүүнийг мал тооллогын "А" дансанд малчнаар бүртгэгдсэн нэр, регистр (иргэний бүртгэлийн дугаар), малчинтай ямар хамааралтайг нотлох баримт бичиг, туслах малчин, малчин хооронд байгуулсан хөлсөөр ажиллах гэрээ болон малчны мал тооллогын "А" дансны баримтыг байцаагч хянан, шалгаснаар гэрээ баталгаажна. Малчин гэдгийг нотлох баримт бичиг бүрдээгүй байхад шимтгэл төлсөн хугацааг тухайн даатгуулагчийг малчнаар даатгуулсан хугацаанд тооцохгүй.

Хоёр. Нийгмийн даатгалын байгууллага
(байцаагч)-ийн эрх, хүлээх үүрэг

2.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь гэрээ хүчин төгөлдөр болсон сараас эхлэн энэ гэрээний 1.6-д заасан өөрөө хариуцан төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүрэн төлж буй эсэхэд хяналт тавих бөгөөд шимтгэлийн төлбөрийг бэлэн бусаар төлүүлнэ.

2.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь сайн дураар даатгуулах болон гэрээний хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ гаргасан даатгуулагч (иргэн)-ийг уг хүсэлт гаргасан сарын шимтгэлээ нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд төлсөн тохиолдолд түүнтэй нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцож, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэж, шимтгэл төлөлтийн тооцоог хийж хянасны үндсэн дээр баталгаажуулна.

2.3.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д тохирсон хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги ногдуулна. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

2.4.Тухайн жилд гэрээний маягт шинэчлэн батлагдсан тохиолдолд өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаанд гэрээг хуучин маягтаар нь үргэлжлүүлнэ. Харин гэрээг сунгах эсхүл гэрээний хугацаа дууссан бол шинэ маягтын дагуу даатгуулагчтай гэрээг шинээр байгуулна.

2.5.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь гэрээний хугацаа нь дуусаж, сунгалт хийгдээгүй, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон, нас барсан сайн дураар даатгуулагчийн гэрээг дуусгавар болгож, шимтгэл төлөлтийн тооцоог эцэслэн дуусгаж, хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг архивт шилжүүлэн хадгална.

2.6.Сайн дурын даатгалд даатгуулсан хугацаанд хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилласан тохиолдолд сайн дурын даатгалын шимтгэлийг даатгуулагчид буцаан олгоно. Даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох, эсхүл дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцоход нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан “Илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох харилцааг зохицуулсан журам”-ыг баримтална.

2.7.Гэрээний хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжих хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн тооцоог бүрэн хийснээр уг хүсэлтийг шийдвэрлэж, сайн дурын даатгалын хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг шилжүүлсэн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивт хадгална.

2.8.Даатгуулагч урьд нь байгуулсан гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжиж ирсэн тохиолдолд даатгуулагчийг өмнөх гэрээнд заасан нөхцөлөөр нь шимтгэлийг үргэлжлүүлэн төлүүлж, шилжиж ирсэн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) хувийн хэрэг нээж холбогдох тооцоог хийнэ.

2.9.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь даатгуулагчийн төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бэлэн мөнгөөр авахыг хориглоно.

Гурав. Даатгуулагчийн эрх, хүлээх үүрэг

3.1.Даатгуулагч нь энэ гэрээний 1.10-д заасан малчин, туслах малчныг нотлох холбогдох баримт бичгийг үнэн зөв бүрдүүлж өгнө.

3.2.Даатгуулагч нь гэрээний хугацаанд мөрдөгдөх нийгмийн даатгалын шимтгэл тооцох сарын хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоо өөрөө тодорхойлж, түүнд ногдох шимтгэлийг энэхүү гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцож, 1.9-д заасан хугацаагаар бэлэн бусаар нийгмийн даатгалын санд төлнө.

3.3.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д заасан хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй, дутуу төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги төлнө. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ

бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

3.4.Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ өөрчлөгдөн батлагдаж хэрэгжиж эхлэх хугацаанаас даатгуулагчийн мэдүүлсэн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд даатгуулагч нь гэрээний 1.6-д заасан шимтгэл ногдуулж төлөх сарын цалин хөлсийг шинэчлэн батлагдсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр өөрчлүүлж, үүнээс үүссэн шимтгэлийн зөрүүг даатгалын санд нөхөж төлнө.

3.5. Сайн дурын даатгуулагч нь Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон тэдгээртэй адилтгах гэрээгээр ажилласан бол албан журмаар даатгуулж давхар шимтгэл төлж болно. Бусад тохиолдолд албан журмын даатгалтай давхардуулан сайн дураар даатгуулахгүй.

3.6.Даатгуулагч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасан болзол, нөхцөлийг хангасан бол тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардал авах эрхтэй.

3.7.Даатгуулагч гэрээний хүчинтэй хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2-7.5-д заасан албан журмаар даатгуулж ажилласан боловч энэхүү гэрээний 1.5-д заасан хугацаа дуусахаас өмнө албан журмын харилцаа дуусгавар болсон бол уг гэрээг үргэлжлүүлэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж, даатгуулж болно. Хэрэв сайн дурын даатгалын гэрээний хугацаа дуусахад албан журмаар даатгуулагчийн харилцаа үргэлжилсэн хэвээр байвал гэрээг үргэлжлүүлэн сунгахгүй, 1.5-д заасан хугацаагаар дуусгавар болсонд тооцно.

Дөрөв.Гэрээ дуусгавар болгох, хүчингүйд тооцох

4.1.Даатгуулагчийн гэрээний хугацаа дараах тохиолдолд дуусгавар болно:

4.1.1.гэрээгээр тохирсон хугацаа дуусгавар болсон;

4.1.2.даатгуулагч гэрээний хугацааг дуустал хугацаагаар хөдөлмөрийн гэрээгээр ажил хөдөлмөр эрхэлсэн бол тухайн сараас;

4.1.3.малчнаас өөр хэлбэрээр ажил эрхэлсэн сараас;

4.1.4.туслах малчны гэрээ цуцлагдсан, гэрээний хугацаа дууссан дараагийн сараас;

4.1.5.өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон сараас;

4.1.6.даатгуулагч нас барсан сараас.

4.2.Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулах гэрээг дараах тохиолдолд хүчингүйд тооцно:

4.2.1.гэрээг хуурамчаар үйлдсэн нь тогтоогдсон бол;

4.2.2.гэрээг 2 талын аль нэг нь зөвшөөрөөгүй бол.

Тав. Маргааныг шийдвэрлэх, хүлээх хариуцлага

5.1.Гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон маргаантай асуудлыг хоёр тал харилцан зөвшилцөн шийдвэрлэх зарчим баримтлах бөгөөд шаардлагатай бол Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөл, эсхүл шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

5.2.Энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүрэг болон Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчвөл холбогдох хуульд заасны дагуу зохих хариуцлага хүлээнэ.

Зургаа.Бусад

6.1.Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж нэг хувийг Нийгмийн даатгалын байгууллагад, нөгөө хувийг гэрээ байгуулсан даатгуулагчид өгөх ба хувь тус бүр хүчин төгөлдөр байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Нийгмийн даатгалын байгууллагыг төлөөлж:	Даатгуулагчийг төлөөлж:
.....аймаг /дүүрэг/, сумын нийгмийн даатгалын байцаагч	..... аймаг /дүүрэг/, сумын .....хороо /баг/-ын оршин суугч
..... / ...../	..... / ...../
/гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/	/гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/
Утас:	Утас: ..... Утас:.....
Э-шуудангийн хаяг:	Э-шуудангийн хаяг: .....
202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр	202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/200 дугаар тушаалын тавдугаар хавсралт

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮҮХДЭЭ АСАРЧ БАЙГАА АЖИЛ ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЭГҮЙ ЭХ /ЭЦЭГ/-ИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛД САЙН ДУРААР ДААТГУУЛСАН ТУХАЙ ГЭРЭЭ

Дугаар . . . . . .

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэгт заасны дагуу нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгахаар нэг талаас..... аймаг (хот)-ийн ..... дүүрэг (сум)-ийн нийгмийн даатгалын газар (тасаг)-ийг төлөөлж, байцаагч ..... эцэг (эх)-ийн нэр .....өөрийн нэр (цаашид “нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)” гэх), нөгөө талаас иргэн .....эцэг (эх)-ийн нэр ..... өөрийн нэр (цаашид “даатгуулагч” гэх) нар (цаашид “талууд” гэх) харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.

1.2.Даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар:

1.3. 18 хүртэлх насны хүүхдийн регистрийн дугаар

1.4.Даатгуулагчийн төрөл:

1.	Эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх /эцэг/	

Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх орлогын хэмжээ, хувь, хугацаа

1.5.Гэрээний хүчинтэй байх хугацаа: . . . .

/эхлэх / (он, сар,өдөр) /дуусах/ (он, сар,өдөр)

Тайлбар: Гэрээний хугацаа нь гэрээ байгуулсан сараас эхлэн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тодорхойлолтод заасан хугацаагаар байна.

1.6.Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж төлөх сарын хөдөлмөрийн хөлс, орлого: . . . . төгрөг.

Түүнд ногдуулж сар бүр өөрөө хариуцан төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүн: ..... төгрөг

Улсын төсвөөс хариуцан сард төлөх дүн ..... төгрөг байна.

1.6.1.Даатгуулагчийн энэхүү гэрээний 1.6-д заасан өөрөө мэдүүлсэн шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах сарын цалин хөлсний доод хэмжээ нь тухайн мөрдөж байгаа сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй, дээд хэмжээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 7 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байна. Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр шинэчлэн тогтоогдсон тохиолдолд уг шийдвэрийг хэрэгжих хугацаанаас нь эхлэн дагаж, мөрдөнө.

1.6.2.Гэрээний 1.6-д заасан орлого нь шинэчлэн баталсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд уг шийдвэрийг дагаж мөрдөх хугацаанаас эхлэн өөрчлөгдсөн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр, дээд хэмжээ нь багассан тохиолдолд шинэчлэгдсэн дээд хэмжээгээр өөрчлөгдсөнд тооцно.

1.6.3.Энэ гэрээний 1.6-д заасан нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулж, төлж буй сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээ нь энэхүү гэрээний 1.6.2-т зааснаас бусад тохиолдолд 12 сарын дотор өөрчлөгдөхгүй.

1.6.4.Даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээг гэрээ байгуулснаас хойш 12 сар тутамд нэг удаа өөрчилж болно.

1.7.Энэ гэрээний 1.6-д заасан сарын цалин хөлснөөс тэтгэврийн даатгалын санд 11.5 хувь, тэтгэмжийн даатгалын санд 1.0 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд 1.0 хувиар тооцож нийт 13.5 хувийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлнө.

1.8.Гэрээний хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нэмэлт өөрчлөлт орж, энэ гэрээний 1.7-д заасан шимтгэлийн хувь хэмжээ өөрчлөгдсөн тохиолдолд уг хуулийн хэрэгжих хугацаанаас эхлэн шинээр тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож шимтгэлийг төлөх бөгөөд үүнээс үүсэх шимтгэлийн зөрүүг тухайн даатгуулагч хариуцаж санд нөхөн төлнө.

1.9.Даатгуулагч энэ гэрээний 1.6-д заасан цалин хөлснөөс мөн гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцсон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг даатгалын санд сар бүр төлөх үүрэг хүлээх бөгөөд урьдчилан төлж болно.

1.10.Гэрээг цаасаар болон цахим хэлбэрээр байгуулж, сунгаж болно.

1.11.Даатгуулагч гэрээг байгуулах хүсэлтийн дагуу сард ногдох шимтгэлээ төлснөөр, төлбөр төлсөн сараас эхлэн уг гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцно. (Гэрээний сунгалт, өөрчлөлт нэгэн адил хамаарна).

1.12.Даатгуулагч энэхүү гэрээнд заасан төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлээ санд бүрэн төлж дууссан тохиолдолд гэрээний хугацааг сунгуулах тухай

хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-д өөрийн биеэр эсхүл цахимаар гаргаж болно.

1.13.Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаа дууссаны дараагийн сард багтаан шимтгэл төлсөн тохиолдолд гэрээний хугацааг өмнөх гэрээний нөхцөлөөр үргэлжлүүлэн сунгасанд тооцно. Даатгуулагч өмнө нь байгуулсан гэрээний нөхцөлөө өөрчлөх тохиолдолд хүсэлтээ нийгмийн даатгалын байгууллагад гаргаж холбогдох өөрчлөлтийг тусган гэрээний хугацааг сунгана.

1.14.Даатгуулагч гэрээний хугацаагаа сунгах хүсэлт гаргасан боловч өмнөх гэрээ дууссанаас хойш 1 ба түүнээс дээш сарын дараа шимтгэл төлсөн бол шимтгэл төлсөн сараас нь эхлэн гэрээг шинээр байгуулсанд тооцно. Гэрээг шимтгэл төлсөн сараас эхлэн үргэлжлүүлэн баталгаажуулж, уг шимтгэлийг нь зохих саруудад бүртгэж, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд оруулна.

1.15.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь батлагдсан маягтын дагуу даатгуулагчтай байгуулсан гэрээг 2 хувь үйлдэж, нийгмийн даатгалын байцаагч, даатгуулагч тус тус гарын үсэг зурснаар уг гэрээ баталгаажна. Даатгуулагч цахимаар гэрээ байгуулж буй тохиолдолд гэрээний нөхцөлтэйгөө танилцаж, “гэрээний нөхцөлийг хүлээн зөвшөөрч байна” сонголтыг сонгосноор байцаагч болон даатгуулагчийг уг гэрээнд гарын үсэг зурж, баталгаажуулснаар тооцно.

Хоёр. Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-ийн эрх, хүлээх үүрэг

2.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь гэрээ хүчин төгөлдөр болсон сараас эхлэн энэ гэрээний 1.6-д заасан өөрөө хариуцан төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүрэн төлж буй эсэхэд хяналт тавих бөгөөд шимтгэлийн төлбөрийг бэлэн бусаар төлүүлнэ.

2.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь сайн дураар даатгуулах болон гэрээний хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ гаргасан даатгуулагч (иргэн)-ийг уг хүсэлт гаргасан сарын шимтгэлээ нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд төлсөн тохиолдолд түүнтэй нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулсан тухай гэрээг хэрэгжиж эхэлсэнд тооцож, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэж, шимтгэл төлөлтийн тооцоог хийж хянасны үндсэн дээр баталгаажуулна.

2.3.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д тохирсон хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги ногдуулна. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

2.4.Тухайн жилд гэрээний маягт шинэчлэн батлагдсан тохиолдолд өмнө нь байгуулсан гэрээний хугацаанд гэрээг хуучин маягтаар нь үргэлжлүүлнэ. Харин гэрээг сунгах эсхүл гэрээний хугацаа дууссан бол шинэ маягтын дагуу даатгуулагчтай гэрээг шинээр байгуулна.

2.5.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь гэрээний хугацаа нь дуусаж, сунгалт хийгдээгүй, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон, нас барсан сайн дураар даатгуулагчийн гэрээг дуусгавар болгож, шимтгэл төлөлтийн тооцоог эцэслэн дуусгаж, хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг архивт шилжүүлэн хадгална.

2.6.Сайн дурын даатгалд даатгуулсан хугацаанд хөдөлмөрийн гэрээгээр ажилласан тохиолдолд сайн дурын даатгалын шимтгэлийг даатгуулагчид буцаан олгоно. Даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох, эсхүл дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцоход нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан “Илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох харилцааг зохицуулсан журам”-ыг баримтална.

2.7.Гэрээний хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжих хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн шимтгэл төлөлтийн тооцоог бүрэн хийснээр уг хүсэлтийг шийдвэрлэж, сайн дурын даатгалын хувийн хэрэг, холбогдох баримт бичгийг шилжүүлсэн нийгмийн даатгалын байгууллагын архивт хадгална.

2.8.Даатгуулагч урьд нь байгуулсан гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжиж ирсэн тохиолдолд даатгуулагчийг өмнөх гэрээнд заасан нөхцөлөөр нь шимтгэлийг үргэлжлүүлэн төлүүлж, шилжиж ирсэн нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) хувийн хэрэг нээж холбогдох тооцоог хийнэ.

2.9.Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) нь даатгуулагчийн төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бэлэн мөнгөөр авахыг хориглоно.

Гурав. Даатгуулагчийн эрх, хүлээх үүрэг

3.1.Даатгуулагч нь гэрээний хугацаанд мөрдөгдөх нийгмийн даатгалын шимтгэл тооцох сарын хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоо өөрөө тодорхойлж, түүнд ногдох шимтгэлийг энэхүү гэрээний 1.7-д заасан хувь хэмжээгээр тооцож, 1.9-д заасан хугацаагаар бэлэн бусаар нийгмийн даатгалын санд төлнө.

3.2.Даатгуулагч шимтгэлээ энэ гэрээний 1.9-д заасан хугацаандаа төлөөгүй, эсвэл дутуу төлсөн тохиолдолд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44.1.2-т заасны дагуу дутуу төлсөн буюу хугацаандаа төлөөгүй, дутуу төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, уг шимтгэлийн дүнгээс хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд 0.3 хувийн алданги төлнө. Өмнө нь дуусгавар болсон гэрээний хугацаанд шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй даатгуулагчийн тухайн төлөгдөөгүй хугацааны шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхгүй.

3.3.Гэрээний хугацаанд хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ өөрчлөгдөн батлагдаж хэрэгжиж эхлэх хугацаанаас даатгуулагчийн мэдүүлсэн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс бага тохиолдолд даатгуулагч нь гэрээний 1.6-д заасан шимтгэл ногдуулж төлөх сарын цалин хөлсийг шинэчлэн батлагдсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр өөрчлүүлж, үүнээс үүссэн шимтгэлийн зөрүүг даатгалын санд нөхөж төлнө.

3.4.Сайн дурын даатгуулагч нь Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон тэдгээртэй адилтгах гэрээгээр ажилласан бол албан журмаар даатгуулж давхар шимтгэл төлж болно. Бусад тохиолдолд албан журмын даатгалтай давхардуулан сайн дураар даатгуулахгүй.

3.5.Даатгуулагч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасан болзол, нөхцөлийг хангасан бол тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардал авах эрхтэй.

3.6.Даатгуулагч гэрээний хүчинтэй хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2-7.5-д заасан албан журмаар даатгуулж ажилласан боловч энэхүү гэрээний 1.5-д заасан хугацаа дуусахаас өмнө албан журмын харилцаа дуусгавар болсон бол уг гэрээг үргэлжлүүлэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж, даатгуулж болно. Хэрэв сайн дурын даатгалын гэрээний хугацаа дуусахад албан журмаар даатгуулагчийн харилцаа үргэлжилсэн хэвээр байвал гэрээг үргэлжлүүлэн сунгахгүй, 1.5-д заасан хугацаагаар дуусгавар болсонд тооцно.

Дөрөв.Гэрээ дуусгавар болгох,
хүчингүйд тооцох

4.1.Даатгуулагчийн гэрээний хугацаа дараах тохиолдолд дуусгавар болно:

4.1.1.гэрээгээр тохирсон хугацаа дуусгавар болсон;

4.1.2.даатгуулагч гэрээний хугацааг дуустал хугацаагаар хөдөлмөрийн гэрээгээр ажил хөдөлмөр эрхэлсэн бол тухайн сараас;

4.1.3.байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тодорхойлолтын хугацаа дуусгавар болсон, цуцлагдсан, 18 нас хүрсэн эсхүл 18 нас хүрээгүй байхдаа бусдад үрчлэгдсэн, нас барсан бол түүний дараагийн сараас;

4.1.4.өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон сараас;

4.1.5.даатгуулагч нас барсан сараас.

4.2.Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулах гэрээг дараах тохиолдолд хүчингүйд тооцно:

4.2.1.гэрээг хуурамчаар үйлдсэн нь тогтоогдсон бол;

4.2.2.гэрээг 2 талын аль нэг нь зөвшөөрөөгүй бол.

Тав. Маргааныг шийдвэрлэх, хүлээх хариуцлага

5.1.Гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон маргаантай асуудлыг хоёр тал харилцан зөвшилцөн шийдвэрлэх зарчим баримтлах бөгөөд шаардлагатай бол Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөл, эсхүл шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

5.2.Энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүрэг болон нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчвөл холбогдох хуульд заасны дагуу зохих хариуцлага хүлээнэ.

Зургаа.Бусад

6.1.Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж нэг хувийг Нийгмийн даатгалын байгууллагад, нөгөө хувийг гэрээ байгуулсан даатгуулагчид өгөх ба хувь тус бүр хүчин төгөлдөр байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Нийгмийн даатгалын байгууллагыг төлөөлж:	Даатгуулагчийг төлөөлж:
.....аймаг /дүүрэг/, сумын нийгмийн даатгалын байцаагч	..... аймаг /дүүрэг/, сумын .....хороо /баг/-ын оршин суугч
..... / ...../	..... / ...../
/гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/	/гарын үсэг/ /гарын үсгийн тайлал/
Утас:	Утас: ..... Утас:.....
Э-шуудангийн хаяг:	Э-шуудангийн хаяг: .....
202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр	202 . . . оны . . . сарын . . . өдөр

МОНГОЛ УЛСЫН
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2024 оны 05 сарын 31 өдөр Дугаар А/113 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 17 дугаар зүйлийн 17.4 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 16 дугаар зүйлийн 16.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, хадгалах, ашиглах, мэдээлэлд хяналт тавих, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах журмыг нэгдүгээр, Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний мэдээллийн санг бүрдүүлэх, боловсруулах, түгээх, ашиглах, хянах, хадгалах, хамгаалах журмыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Б.Батжаргал), хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

Х.БУЛГАНТУЯА

151240350
D: 2024 on 05 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын
2024 оны 05 дугаар сарын 31-ны өдрийн
А/113 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САНГ БҮРДҮҮЛЭХ, АШИГЛАХ, НУУЦЛАЛ, АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сан (цаашид "мэдээллийн нэгдсэн сан" гэх)-г бүрдүүлэх, ашиглах, мэдээлэлд хяналт тавих, хадгалах, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах, мэдээллийн нэгдсэн сангаас ажил олгогч, даатгуулагч, хүн, хуулийн этгээдэд лавлагаа, тодорхойлолт, мэдээлэл гаргах, дамжуулах, үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулна.

1.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар, гадаад улстай байгуулсан Монгол Улсын нийгмийн хамгааллын олон улсын хэлэлцээрийн хэрэгжилтийг хангах чиг үүрэг бүхий нийгмийн даатгалын байгууллагын салбар нэгж, сум, дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтэс, тасаг, байцаагч, ажилтан (цаашид "нийгмийн даатгалын байгууллага" гэх) үйл ажиллагаандаа энэ журмыг мөрдөж ажиллана.

Хоёр.Мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүрэлдэхүүн

2.1.Мэдээллийн нэгдсэн сан нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсэгт заасан мэдээллийг Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэгт заасны дагуу болон нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжид нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журмын дагуу бүрдүүлсэн дараах мэдээллээс тус тус бүрдэнэ. Үүнд:

2.1.1.Шимтгэл төлөгч ажил олгогч, даатгуулагчийн, тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авагчийн, нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын, шимтгэлийн хөнгөлөлт авсан ажил олгогчийн, нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны болон холбогдох бусад мэдээлэл;

2.1.2.Ажил олгогчийн шимтгэл төлөлт, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тоо, мэдээлэл, ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн болон эрсдэлийн үнэлгээ, ажил олгогчид үзүүлсэн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт, даатгуулагчид олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр болон холбогдох бусад мэдээлэл;

2.2.Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг үзүүлэхэд мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэгдээгүй, шаардлагатай баримт бичгийг ажил олгогч, даатгуулагчаас цаасан эсхүл цахим хэлбэрээр авч болно.

2.3.Нийгмийн даатгалын байгууллага мэдээллийн нэгдсэн санд мэдээлэл бүртгэх, мэдээллийг үнэн зөв бүрдүүлэх, баяжуулах үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Гурав.Мэдээллийн нэгдсэн санг ашиглах, үйлчилгээ үзүүлэх

3.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Хүний хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай хууль, Байгууллагын нууцын тухай хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд мэдээллийн нэгдсэн санг ашиглаж, үйлчилгээ үзүүлнэ.

3.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага мэдээллийн нэгдсэн сангийн мэдээлэлд үндэслэн ажил олгогч, даатгуулагчид дараах лавлагаа, тодорхойлолт, мэдээллийг цахим эсхүл цаасан хэлбэрээр олгоно. Үүнд:

3.2.1.ажил олгогчид:

3.2.1.а.ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тодорхойлолт.

3.2.2.даатгуулагчид:

3.2.2.а.нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тодорхойлолт;

3.2.2.б.нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авах эрх үүсээгүй тухай тодорхойлолт;

3.2.2.в.тэтгэврийн даатгалын нэрийн дансны лавлагаа;

3.2.2.г.өндөр насны тэтгэвэр тогтоолтын хуудас;

3.2.2.д.тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолтын хуудас;

3.2.2.е.хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэвэр тогтоолтын хуудас;

3.2.2.ё.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоосон акт.

3.3.Ажил олгогч, даатгуулагч нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэлтэй, өөрт хамааралтай энэ журмын 3.2-т зааснаас бусад мэдээллийг цахим эсхүл цаасан хэлбэрээр авч болно.

3.4.Ажил олгогч, даатгуулагч нь энэ журмын 3.2-т заасан лавлагаа, тодорхойлолтыг бусдаар төлөөлүүлэн авах эрхтэй бөгөөд төлөөлөх бүрэн эрх олгосон итгэмжлэл нь Иргэний хуулийн 64 дүгээр зүйлд заасан шаардлагыг хангасан байвал зохино.

3.5.Энэ журмын 3.2-т заасан лавлагаа, тодорхойлолтыг цаасаар олгохдоо QR код бүхий тодорхойлолт эсхүл Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Тамгын газрын дарга, Санхүү бүртгэлийн газрын дарга, аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын даргын гарын үсгээр баталгаажуулна.

3.6.Мэдээллийн нэгдсэн сангаас дараах мэдээллийг нээлттэй өгөгдөл болгон цахим хуудас болон төрийн нээлттэй өгөгдлийн нэгдсэн системд нийтэлнэ. Үүнд:

3.6.1.нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч ажил олгогчийн тоон мэдээлэл;

3.6.2.албан журмын болон сайн дурын даатгуулагчийн тоон мэдээлэл;

3.6.3.тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авагчийн тоон мэдээлэл;

3.6.4.ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тооцооны мэдээлэл /нийт дүнгээр болон салбарын ангиллаар/;

3.6.5.нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын тоон мэдээлэл.

3.7.Мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэлтэй ажил олгогч, даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлттэй холбоотой албаны нууцад хамаарах мэдээллийг Хүний хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуульд заасан журмын дагуу үндэсний болон хүн амын аюулгүй байдлыг хангах, нийгмийн хэв журам хамгаалах, хууль дээдлэх үндсэн зарчмыг сахиулахтай холбогдсон төрийн тусгай чиг үүргийг хэрэгжүүлж буй, хуулиар эрх нь олгогдсон байгууллага, албан тушаалтан прокурорын шийдвэрт заасан хугацаанд Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.3 дахь хэсэгт заасан үндсэн системээр дамжуулан авч болно.

3.8.Төрийн тусгай чиг үүргийг хэрэгжүүлж буй, хуулиар эрх нь олгогдсон байгууллага, албан тушаалтан энэ журмын 3.7-д заасан мэдээллийг шаардлагатай тохиолдолд цаасаар гаргуулан авч болно.

3.9.Мэдээлэл хариуцагч байгууллагын суурь болон төрөлжсөн мэдээллийн санд бүртгэгдсэн мэдээллийг ашиглах тохиолдолд үндсэн системээр дамжуулан ашиглана.

3.10.Энэ журмын 3.2.2.а, 3.2.2.б, 3.2.2.в, 3.2.2.ё-т заасан лавлагаа, тодорхойлолтын маягтын загварыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга батална.

Дөрөв.Хувийн мэдээллийг хамгаалах

4.1.Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.2 дахь заалт, 14 дүгээр зүйлийн 14.1 дэх хэсэг болон Нийгмийн даатгалын байгууллагын албаны нууцад хамаарах мэдээллийн жагсаалтад заасны дагуу ажил олгогчийн цалингийн сан, өр авлага, даатгуулагчийн цалингийн мэдээлэл, тэтгэвэр, тэтгэмжийн дүн нийгмийн даатгалын байгууллагын албаны нууцад хамаарна.

4.2.Мэдээлэл хариуцагч нь энэ журмын 3.6-3.8-д зааснаас бусад тохиолдолд ажил олгогч, даатгуулагчийн хувийн мэдээлэл болон байгууллагын албаны нууцад хамаарах мэдээллийг гуравдагч этгээдэд гаргаж өгөхийг хориглоно.

Тав.Мэдээллийг хадгалах, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах

5.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь мэдээллийн нэгдсэн санг хадгалах, байршуулах, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагаатай холбоотой зориулалтын сервер болон сервер байршуулах тусгай өрөөтэй байна.

5.2.Мэдээллийн аюулгүй, найдвартай байдлыг хангах, гуравдагч этгээдэд ашиглуулах зорилгоор даатгуулагч, ажил олгогчтой холбоотой мэдээллийн нэгдсэн сан, түүний нөөцийг Үндэсний дата төвд хадгална.

5.3.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь байгалийн гамшиг, гал усны болон гэнэтийн бусад аюул, халдлага, устаж үрэгдэж болзошгүй бусад нөлөөллөөс хамгаалах зорилгоор мэдээллийн нэгдсэн санд байгаа өгөгдөл, мэдээллийг жил бүр нөөцөлж, аюулгүй байдлын болон техникийн шаардлага хангасан газарт хадгална.

5.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаа хариуцсан нэгж (цаашид “Мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаа

хариуцсан нэгж" гэх) нь онцгой нөхцөл үүссэн үед мэдээллийн нэгдсэн сан, мэдээллийн системийг нөхөн сэргээх төлөвлөгөөтэй байна.

5.5.Мэдээллийн нэгдсэн санг хадгалах, хамгаалах, нууцлал аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагааг Мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаа хариуцсан нэгж хариуцна.

5.6.Мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаа хариуцсан нэгж нь мэдээллийн нэгдсэн сангийн хадгалалт, хамгаалалт, нөөцлөлт, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр дотоод журмыг баталж мөрдөнө.

Зургаа.Бусад зүйл

6.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь мэдээллийн нэгдсэн сангийн аюулгүй байдал, хэвийн, тасралтгүй үйл ажиллагааг хангах, программ болон техник хангамжийг шинэчлэх, нэгдсэн сүлжээг өргөжүүлэх, засвар, үйлчилгээ хийх зэрэг үйл ажиллагаанд шаардагдах зардлын төсвийг жил бүрийн төсөвт тусган батлуулна.

6.2.Мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэгдсэн мэдээллийг хувийн зорилгоор ашиглах болон бусдад дамжуулахыг хориглоно.

6.3.Мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаа хариуцсан нэгж нь мэдээллийн нэгдсэн санг холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмын дагуу бүрдүүлэх, ашиглах, үйлчилгээ үзүүлэх, хяналт тавихад мэдээллийн технологиор дэмжиж ажиллана.

Долоо.Хяналт, хариуцлага

7.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хяналт шалгалт, дотоод аудит хариуцсан зохион байгуулалтын нэгж нь мэдээллийн нэгдсэн сангийн мэдээллийн үнэн зөв бүрдүүлэлт, ашиглалтад хяналт тавьж ажиллана.

7.2.Энэхүү журмыг зөрчсөн этгээд, албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын
2024 оны 05 дугаар сарын 31-ны өдрийн А.1.113
дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН МЭДЭЭЛЛИЙН САНГ БҮРДҮҮЛЭХ, БОЛОВСРУУЛАХ, ТҮГЭЭХ, АШИГЛАХ, ХЯНАХ, ХАДГАЛАХ, ХАМГААЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын мэдээллийн сан /цаашид "мэдээллийн сан" гэх/-г бүрдүүлэх, боловсруулах, түгээх, ашиглах, хянах, хадгалах, хамгаалах үйл ажиллагааг зохицуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

1.2.Мэдээллийн сан нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангийн үйл ажиллагаанд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, судалгаа, тооцоолол хийх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

1.3.Мэдээллийн сан нь нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна.

Хоёр.Мэдээллийн санг бүрдүүлэх, боловсруулах, түгээх, ашиглах

2.1.Мэдээллийн сан хариуцагч нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль, Хүний хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай хууль, Байгууллагын нууцын тухай хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд мэдээллийн санг ашиглаж, үйлчилгээ үзүүлнэ.

2.2.Мэдээллийн сан нь Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 16.1, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.6[1]-д заасан мэдээллийн сангийн мэдээлэл болон эдгээр хууль тогтоомжтой нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журмын дагуу бүрдүүлсэн дараах мэдээллээс бүрдэнэ. Үүнд:

2.2.1.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тоо, мэдээлэл, ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн болон эрсдэлийн үнэлгээ, ажил олгогчид, үзүүлсэн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт, даатгуулагчид олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр болон холбогдох бусад мэдээлэл;

2.2.2.хөдөлмөрийн хортой, аюултай нөхцөл бүхий ажлын байрны мэдээлэл болон холбогдох бусад мэдээлэл;

2.3.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 16 дугаар зүйлийн 16.3.1, 16.3.2, 16.3.3-т заасан байгууллага (цаашид "Мэдээллийн сан хариуцагч" гэх)-ууд холбогдох мэдээллийн санг үнэн зөв бүрдүүлэх үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Гурав.Мэдээллийн санг ашиглах

3.1. Мэдээллийн сангийн мэдээллийг нээлттэй өгөгдөл болгон цахим хуудас болон төрийн нээлттэй өгөгдлийн нэгдсэн системд нийтэлнэ.

3.2.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 16 дугаар зүйлийн 16.3.2, 16.3.3-т заасан байгууллага нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад холбогдох мэдээллийг цахимаар авах боломжийг бүрдүүлэн өгч, хамтран ажиллана.

3.3.Мэдээллийн санг төрийн мэдээлэл солилцооны системээр дамжуулан бусад мэдээлэл хариуцагчид ашиглуулна.

3.4.Мэдээллийн санг даатгуулагчид тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоох, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн төлбөр, зардал олгох болон мэдээллийн боловсруулалт, хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, судалгаа, тооцоолол хийх, олон нийтэд түгээх, мэдээлэхэд ашиглана.

Дөрөв.Мэдээллийн санг хадгалах, хамгаалах, хянах

4.1.Энэ журмын 2.3-т заасан үүрэг бүхий байгууллага нь өөрсдийн чиг үүргийн хүрээнд үүсгэсэн мэдээллийг хадгалах, хамгаалах, нөөцлөх, аюулгүй байдлыг хангах ажлыг хариуцна.

4.2.Мэдээллийн санг бүрдүүлэх, боловсруулах, түгээх, ашиглах асуудлаар энэ журмын 2.3-т заасан үүрэг бүхий байгууллага нь өөрсдийн чиг үүргийн дагуу хяналт тавьж ажиллана.

4.3.Төрийн болон бусад байгууллагын ажилтан энэ журамд заасан мэдээллийг албаны бус зориулалтаар ашиглах, хуулбарлах, бусдад дамжуулах, задруулахыг хориглоно.

Тав.Бусад зүйл

5.1.Энэ журмыг зөрчсөн, ёс зүйн зөрчил гаргасан тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.01.25 № 1/342

танай 2023.12.26-ны № 03/3429-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

"Журам батлах тухай" Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалын сайдын 2023 оны А/202 дугаар тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн .....6564..... дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151600172

Doc.yam a5.2024

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2024 оны 01 сарын 27-ны өдрийн 6566 дугаарт бүртгэв.

МОНГОЛ УЛСЫН ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 25 өдөр Дугаар А/202 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 22 дугаар зүйлийн 22.3 дахь хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1."Итгэлцүүр хэрэглэх журам"-ыг хавсралтаар батлуулсугай.

2.Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Б.Батжаргал), хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2012 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн "Журам, аргачлал батлах тухай" А/64 дүгээр тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ ХУУЛЬ ЗҮЙН ГАЗАР
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ДААРГА
Гарын үсэг
2023 оны 12 сар 26 өдөр

151230562

D: 2023 on 12 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 21-ны өдрийн
А/306 дугаар тогтоолын хавсралт

ИТГЭЛЦҮҮР ХЭРЭГЛЭХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Даатгуулагчийн шимтгэл төлөх болон тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын үнэ цэнийг тодорхойлох итгэлцүүрийг хэрэглэхтэй холбогдсон харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

Хоёр. Итгэлцүүр хэрэглэх

2.1.Дараах тохиолдолд итгэлцүүрийг хэрэглэнэ. Үүнд:

2.1.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 21 дүгээр зүйлийн 21.26-д заасан үндэслэлээр;

2.1.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1-д заасан үндэслэлээр;

2.1.3.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.1-д заасан үндэслэлээр;

2.1.4.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 20 дугаар зүйлийн 20.3-т заасан үндэслэлээр.

2.2.Энэ журмын 2.1.1-д зааснаар цэргийн алба хаагч нь Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн дагуу өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох бол цэргийн алба хаасан хугацааны шимтгэлийг авч байсан цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон дүнгээс тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг ажил олгогчийн төлөх хувь хэмжээгээр тооцож нийгмийн даатгалын зохих санд төлүүлнэ.

2.3.Энэ журмын 2.1.2-т заасны дагуу нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх тохиолдолд шимтгэл ногдох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос дараах байдлаар тооцон зохих нийгмийн даатгалын санд төлүүлнэ.

2.3.1.ажил олгогч нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдох цалин хөлсний сан түүнтэй адилтгах орлогыг нуусан буюу хэмжээг нь санаатайгаар бууруулсан нь нийгмийн даатгалын байгууллагын хяналт шалгалтын байцаагчийн гаргасан шийдвэрээр нотлогдсон тохиолдолд байцаагчийн гаргасан шийдвэрээр баталгаажсан цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцож, уг дүнгээс ногдуулсан шимтгэлийн хувь хэмжээгээр;

2.3.2.ажил олгогч нь хуульд заасан хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэлээ төлөөгүй, эсхүл дутуу төлсөн тохиолдолд ажил олгогчийн ирүүлсэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд үндэслэн төлөөгүй, эсхүл дутуу төлсөн шимтгэлийг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон цалин хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлогоос ногдуулсан хувь хэмжээгээр;

2.3.3.даатгуулагч нь сайн дураар даатгуулах гэрээгээр тохирсон хугацаанд төлбөл зохих шимтгэлийг төлөөгүй тохиолдолд тухайн даатгуулагчийн хүчинтэй гэрээг үндэслэн, шимтгэл төлөхөөр өөрөө мэдүүлсэн орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон дүнгээс төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээгээр;

2.3.4.даатгуулагчийн хууль бусаар ажлаас халагдсан хугацааг шүүхийн шийдвэрээр тогтоосон бол уг хугацааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийг шүүхийн шийдвэрт заасан цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон дүнгээс, хэрэв шүүхийн шийдвэрт заагаагүй бол түүний ажлаас халагдахын өмнө авч байсан сүүлийн сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон дүнгээс ажил олгогчийн болон даатгуулагчийн төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээгээр;

2.3.5.даатгуулагчийн хилс хэргээр мөрдөгдсөн, хилс хэргээр хорих ял эдэлсэн хугацааг шүүхийн шийдвэрээр тогтоосон бол уг хугацааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийг хилс хэргээр мөрдөгдөхийн болон ял эдлэхийн өмнө авч байсан цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон дүнгээс ажил олгогчийн болон даатгуулагчийн төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээгээр.

2.4.Энэ журмын 2.1.3-т заасны дагуу Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн дагуу өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн 1995 оноос өмнө цэргийн алба хаасан хугацааны шимтгэлийг албан хаасан хугацаанд авч байсан цалин хөлсийг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос даатгуулагчийн болон ажил олгогчийн төлөх тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээгээр тооцож, холбогдох журмын дагуу нэрийн дансны орлогод бүртгэнэ.

2.5.Энэ журмын 2.1.4-т заасны дагуу цалинд үндэслэсэн аргаар өндөр насны, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох болон Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгохоор сонгосон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон дүнг тооцохдоо энэ журмын 2.7, 2.8-д заасныг баримтална.

2.6.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу тэтгэвэр тогтоох, даатгуулагчийн шимтгэл нөхөн төлөх цалин хөлсний 2024 онд баримтлах итгэлцүүрийг Засгийн газрын 2023 оны 238 дугаар тогтоолоор тогтоосноор, 2025 оноос хойших хугацаанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль

/шинэчилсэн найруулга/-ийн 22 дугаар зүйлийн 22.2-т заасны дагуу Засгийн газраас тогтоосон итгэлцүүрийг тус тус мөрдөнө.

2.7.Даатгуулагчийн шимтгэл төлөх, нөхөн төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох итгэлцүүрээр өсгөн тооцсон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээг дараах байдлаар тооцно. Үүнд:

2.7.1. 2013 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд "Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт үндэсний хорооны 2011 оны 04 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолд заасан сарын дүнг 10 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байхаар;

2.7.2. 2013 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2023 оныг дуустал хугацаанд Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт үндэсний хорооноос батлсан тухайн үеийн сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 10 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байхаар;

2.7.3. 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн албан журмын даатгуулагчийн хувьд Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооноос батлсан тухайн үеийн сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 10 дахин, сайн дураар даатгуулагчийн хувьд 7 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байхаар.

2.8.Малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх тухай хуулийн дагуу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлсөн малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчийн тэтгэвэр тогтоолгох хөдөлмөрийн хөлсийг тодорхойлоход Засгийн газраас тогтоосон шийдвэрийн 2011 онд харгалзах итгэлцүүрийг хэрэглэнэ.

Гурав. Хяналт, хариуцлага

3.1.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд нийгмийн даатгалын байгууллага болон хуулиар тогтоосон чиг үүрэг бүхий бусад байгууллага хяналт тавина.

3.2.Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

- - - oOo - - -

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ, ТӨЛӨГӨӨ ТЭЭГҮҮГ ХУУЛБАР ҮЗЭН
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН АРХИВЫН ДАРГА
Гарын үсэг:
2023 оны 12 сар 26 өдөр

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.02-16 № 1/715

танай 2024.01.26-ны № 03/208-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

"Журам батлах тухай" Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/199 дүгээр тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн 6625 дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151600528
Doc.yam a5.2024

МОНГОЛ УЛСЫН
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 15 өдөр Дугаар А/199 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4 дэх хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийг тайлагнах, шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх журам”-ыг нэгдүгээр хавсралтаар, Даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, төрөлд залруулга хийснийг мэдүүлэх маягт”-ыг хоёрдугаар хавсралтаар, “Даатгуулагчийн үндсэн мэдээлэлд залруулга хийснийг мэдүүлэх маягт”-ыг гуравдугаар хавсралтаар, “Ажил олгогчийн цалингийн жагсаалт”-ыг дөрөвдүгээр хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү тушаалыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т үүрэг болгосугай.

3.Энэхүү тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Батжаргал/, Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /Ц.Мөнхзул/-т тус тус даалгасугай.

4.Энэхүү тушаал батлагдсантай холбогдуулан Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны А/182 дугаар тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

151230553

D: 2023 on 12 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн
А/199 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨЛТИЙГ ТАЙЛАГНАХ, ШИМТГЭЛИЙГ НӨХӨН ТӨЛҮҮЛЭХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ журмын зорилго нь нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч аж ахуй нэгж, байгууллага /цаашид "ажил олгогч" гэх/-аас нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан (НД-7), даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан (НД-8), /цаашид "тайлан" гэх/-г илгээх, түүнд тавигдах шаардлага, аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар (байцаагч, ажилтан) /цаашид "Нийгмийн даатгалын байгууллага" гэх/ хүлээн авах, хянах баталгаажуулах, мэдээллийн санд бүртгэх, хугацаа хоцроосон тайлан хүлээн авах, шимтгэл нөхөн төлүүлэх, шимтгэлийн өр барагдуулах, тайланд залруулга хийх, даатгуулагчийн үндсэн мэдээллийг засах, хариуцлага тооцох зэрэг харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Тайлан (НД-7) нь нийгмийн даатгалын байгууллага болон ажил олгогч хоорондын нийгмийн даатгалын шимтгэлийн ногдуулалт, төлөлт, авлага, өглөгийг баталгаажуулсан тооцооны үндсэн баримт болно.

1.3.Тайлан (НД-8) нь ажил олгогчдод ажиллаж буй даатгуулагч бүрийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, түүнд ногдуулсан шимтгэлийн талаарх мэдээллийг харуулна.

1.4.Тайланд залруулга хийснийг мэдүүлэх тайлан /цаашид "залруулгын тайлан" гэх/ нь тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна.

Хоёр.Тайлан илгээх, тайланд тавигдах шаардлага

2.1.Ажил олгогч тайланг энэ журмын 2.2-т заасан шаардлагад нийцүүлэн бэлтгэж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 25 дугаар зүйлийн 25.1-д заасан хугацаанд харьяалах нийгмийн даатгалын байгууллагад цахимаар илгээнэ.

2.2.Ажил олгогч нь төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийг цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 18 дугаар зүйлд заасан хувь хэмжээгээр тооцож, дараах шаардлагыг хангасан тайланг гаргаж баталгаажуулан ирүүлнэ. Үүнд:

2.2.1.Даатгуулагчид олгосон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 19 дүгээр зүйлд тусгагдсан орлогоос бүрдсэн байх;

2.2.2.Даатгуулагчид нэгтгэн олгосон цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого болон ээлжийн амралтын олговрыг уг даатгуулагчийн аль сард ногдох орлого болохыг тодорхойлж, тухайн саруудын тайланд тусгах;

2.2.3.Тайланг сараар гаргаж, шимтгэлийн тооцоог төгрөг, мөнгөөр илэрхийлсэн байх;

2.2.4.Нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд төлсөн шимтгэлийн дүн тухайн сарын тайланд тусгасан төлсөн шимтгэлийн дүнтэй тохирсон байх;

2.2.5.Тайланд даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар, эцэг/эхийн нэр, өөрийн нэр зэрэг үндсэн мэдээллийг үнэн зөв оруулсан байх;

2.2.6. Тайланд даатгуулагчийн төрөл, цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээ, улсын кодыг үнэн зөв оруулсан байх;

2.2.7.Тайланд даатгуулагчийн ажил, мэргэжлийн ангилалыг "Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт"-д заасан стандартын дагуу зөв сонгож тайлагнасан байх;

2.2.8. Ажил олгогчийн хүний нөөцийн ажилтан нь Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.7, 5.3-т дурдсан нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлээр ажиллаж байгаа ажилтны тухайн ажилд томилсон, чөлөөлсөн тушаалын хуулбарыг хавсаргах, бусад ажилтны ажилд томилсон, чөлөөлсөн, өөрчлөлт орсон зэрэг хөдөлмөр эрхлэлттэй холбоотой тушаалын мэдээллийг тухай бүр цахим системд бүртгэсэн байх.

2.3.Тайлангийн үнэн зөв, бодит байдлыг ажил олгогчийн дарга /захирал/, нягтлан бодогч хариуцна.

2.4.Ажил олгогч нь тайлангийн өглөг, авлагын үлдэгдлийг сар бүр хянаж, жил бүрийн 06 дугаар сарын 30, 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн дүнгээр нийгмийн даатгалын байцаагчтай цахимаар тооцоо нийлж баталгаажуулна.

Гурав.Тайлан хүлээн авах, хянах баталгаажуулах, мэдээллийн санд бүртгэх

3.1.Ажил олгогч нь тайланг нийгмийн даатгалын байгууллагад илгээснээр хариуцсан байцаагч хянаж хүлээн авах бөгөөд тайлангийн ирүүлсэн хугацааг тооцно.

3.2.Ажил олгогчийн баталгаажуулан "**Илгээсэн"** тайланг хариуцсан байцаагч энэ журмын 2.2-т заасан шаардлагын дагуу ажлын 8 цагийн дотор шалгаж, "**Шалгасан**" төлөвт оруулах бөгөөд алдаатай, эсхүл зөрүүтэй тайланг "**Буцаасан**" төлөвт оруулж, шалтгааныг тайлбар хэсэгт бичиж, ажил олгогчид илгээнэ.

3.3.Буцаасан тайланг ажил олгогч нь ажлын 3 өдрийн дотор засварлан дахин илгээнэ. Ажлын 3 өдрийн хугацаа нь энэ журмын 2.1-д заасан хугацаанаас өмнө байвал журамд заасан хугацааг баримтална. Хэрэв ажил олгогч дээрх хугацаанд

тайланг засаж илгээгээгүй бол дахин илгээх хүсэлт явуулна. Энэ тохиолдолд тайланг хугацаа хоцроосонд тооцож энэ журмын 4-т заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

3.4.Энэ журмын 2.1-д заасан хугацаанаас өмнө илгээсэн тайланг "**Шалгасан"** төлөвтэй байгаа үед засварлан дахин илгээж болно. Энэ тохиолдолд тайлан "**Илгээсэн**" төлөвт шилжинэ.

3.5.Алдаагүй, зөрүүгүй **"Шалгасан"** төлөвтэй тайланг хуулийн хугацаа дуусмагц систем автоматаар **"Баталгаажсан"** төлөвт шилжүүлнэ.

3.6.Ажил олгогчийн илгээсэн тайланг нийгмийн даатгалын байгууллага хүлээн авч баталгаажуулан "**Баталгаажсан"** төлөвт шилжсэний дараа ажил олгогч нь баталгаажсан тайланд залруулга хийх тохиолдолд энэ журмын 7-д заасныг баримтална.

3.7.Ажил олгогч тухайн сард үйл ажиллагаа эрхлээгүй, даатгуулагчид цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого олгоогүй тохиолдолд тайлан илгээхгүй тухай мэдэгдлийг энэ журмын 2.1-д заасан хугацаанд Нийгмийн даатгалын байгууллагад цахимаар ирүүлнэ.

3.8.Тоон гарын үсгээр баталгаажуулсан тайланг ажил олгогч тус бүрээр жилийн эцэст цалингийн жагсаалт /хавсралт№03/-аар хэвлэж хариуцсан байцаагч, нэгжийн дарга гарын үсэг зурж, тэмдэгээр баталгаажуулан, хадгаламжийн нэгж үүсгэн архивт хүлээлгэн өгнө.

3.9.Тоон гарын үсгээр баталгаажуулаагүй тухайн жилийн 1-6 дугаар сарын тайланг 07 дугаар сарын 05, 7-12 дугаар сарын тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн дотор ажил олгогчийн дарга /захирал/, нягтлан бодогч гарын үсэг зурж, тамга, тэмдгээр баталгаажуулан нийгмийн даатгалын байгууллагад ирүүлэх бөгөөд хариуцсан байцаагч мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэгдсэн тайлантай тулган гарын үсэг, тэмдэгээр баталгаажуулж, хадгаламжийн нэгж үүсгэн архивт хүлээлгэн өгнө.

Дөрөв. Хугацаа хоцроосон тайлан хүлээн авах

4.1.Ажил олгогч нь энэ журмын 2.1-д заасан хугацаанд тайлангаа ирүүлээгүй тохиолдолд нийгмийн даатгалын байгууллага холбогдох хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэсний дараа хугацаа хоцроосон тайланг хүлээн авна.

4.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь хугацаа хоцроосон тайланг хүлээн авахдаа тайлан хоцроосон шалтгааныг дурдсан албан бичгийг цаасан эсхүл цахим хэлбэрээр авч анхан шатны баримт /аудитын дүгнэлт, татварын тайлан, санхүүгийн баталгаажуулсан тайлан, цалингийн хүснэгт гэх мэт/-ыг үндэслэн дараах шийдвэрийг гаргана. Үүнд:

4.2.1.Тухайн тайлант улирлын /улирлын 3 сар/ хугацаанд хоцроосон хүсэлт ирүүлсэн бол орлого, шимтгэлийн байцаагч үндэслэлийг шалган хуулийн

дагуу холбогдох хариуцлага тооцсоны дараа хугацаа хоцроосон тайланг илгээх эрхийг нэгжийн дарга нээнэ.

4.2.2.Тайлант хугацаанаас өмнөх хугацааны тайлан илгээх хүсэлт ирүүлсэн бол хяналт шалгалтын байцаагч шалган хуулийн дагуу улсын байцаагчийн акт тогтоож системд бүртгэнэ. Орлого шимтгэлийн нэгжийн дарга хяналт шалгалтын байцаагчийн гаргасан шийдвэрийг үндэслэн хоцроосон тайланг илгээх эрхийг нээнэ.

Тав. Шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх

5.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1 дэх хэсэгт заасан үндэслэлээр шимтгэлийг дараах баримт бичигт үндэслэн нөхөн төлүүлнэ. Үүнд:

5.1.1.ажил олгогч нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдох цалин хөлсний сан түүнтэй адилтгах орлогыг нуусан буюу хэмжээг нь санаатайгаар бууруулсан нь нийгмийн даатгалын байгууллагын хяналт шалгалтын байцаагчийн гаргасан шийдвэр;

5.1.2.ажил олгогч нь хуульд заасан хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэлээ төлөөгүй эсхүл дутуу төлсөн тохиолдолд ажил олгогчийн ирүүлсэн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан;

5.1.3.даатгуулагч нь сайн дураар даатгуулах гэрээгээр тохирсон хугацаанд төлбөл зохих шимтгэлийг төлөөгүй тохиолдолд тухайн даатгуулагчийн хүчинтэй гэрээ;

5.1.4.даатгуулагчийн хууль бусаар ажлаас халагдсан хугацааг тогтоосон шүүхийн шийдвэр;

5.1.5.даатгуулагчийн хилс хэргээр мөрдөгдсөн, хилс хэргээр хорих ял эдэлсэн хугацааг тогтоосон шүүхийн шийдвэр.

5.2.Энэ журмын 5.1.1, 5.1.4, 5.1.5 дахь заалтын дагуу шимтгэл нөхөн төлүүлэх тохиолдолд ажил олгогч тайлан ирүүлнэ.

5.3.Ажил олгогч нь тайланд даатгуулагчийг орхигдуулсан тохиолдолд энэ журмын 4.2-т заасан баримтыг тайлангийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад албан бичгээр ирүүлнэ. Дээрх тохиолдолд энэ журмын 4.2.1, 4.2.2-т заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

Зургаа. Шимтгэлийн өр барагдуулах

6.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь шимтгэл, алданги, торгуулийн өрийн хэмжээг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 30 дугаар зүйлд заасны дагуу дараах байдлаар тодорхойлно. Үүнд:

6.1.1.Тайлан (НД-7)-д тусгагдсан нийгмийн даатгалын шимтгэлийн үлдэгдлийн хэмжээгээр;

6.1.2.Улсын байцаагчийн актаар төлүүлэхээр тогтоосон төлөгдөөгүй нийгмийн даатгалын шимтгэл, алданги, торгуулийн хэмжээгээр;

6.1.3.Шүүхийн шийдвэрээр төлүүлэхээр тогтоосон төлөгдөөгүй нийгмийн даатгалын шимтгэл, алданги, торгуулийн хэмжээгээр;

6.2.Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын санд төлсөн төлбөрөөс шимтгэл, алданги, торгуулийг дор дурдсан дарааллын дагуу суутган тооцож өрийг барагдуулна. Үүнд:

6.2.1.Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу шийтгэлийн хуудсаар ногдуулсан торгууль;

6.2.2.Улсын байцаагчийн акт, шүүхийн шийдвэрээр тогтоосон алданги;

6.2.3.Тайлан (НД-7)-гаар тооцсон шимтгэл;

6.3.Ажил олгогчийн тухайн сард төлсөн шимтгэлийг хамгийн их хоногийн насжилттай өрөөс суутган тооцно.

6.4.Шимтгэлийн өрийн насжилтыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т заасан хугацааны дараагийн сарын 01-ний өдрөөс эхлэн тооцно.

6.5.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь энэ журмын 6.1-д заасан ажил олгогчийн шимтгэлийн өрийг 6.4-т заасан хугацаанаас хойш төлөгдөөгүй хугацаагаар нь дараах байдлаар ангилна. Үүнд:

6.5.1. 30 хүртэл хоногийн насжилттай өр;

6.5.2. 31-90 хүртэл хоногийн насжилттай өр;

6.5.3. 91-180 хоногийн насжилттай өр;

6.5.4. 181-270 хоногийн насжилттай өр;

6.5.5. 271-1 хүртэл жилийн насжилттай өр;

6.5.6. 1-2 хүртэл жилийн насжилттай өр;

6.5.7. 2-3 хүртэл жилийн насжилттай өр;

6.5.8. 3-4 хүртэл жилийн насжилттай өр;

6.5.9. 4-5 хүртэл жилийн насжилттай өр;

6.5.10. 5 жилээс дээш насжилттай өр;

6.6.Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өрийг барагдуулах талаар дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

6.6.1.30 хүртэл хоногийн шимтгэлийн өрийг тухайн сард нь багтаан төлөхийг сануулах /боломжит мэдээллийн суваг ашиглах/;

6.6.2.31-90 хоногийн насжилттай шимтгэлийн өртэй ажил олгогчдод өр барагдуулах, алданги тооцох тухай, нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн албан шаардлага болон нийгмийн даатгалын сангаас ажилтнуудад тэтгэвэр, тэтгэмж олгохгүй (эрх үүсэхгүй) тухай мэдэгдлийг тус тус хүргүүлэх;

6.6.3.91-180 хоногийн насжилттай шимтгэлийн өртэй ажил олгогчдын банкин дахь харилцах дансдын зарлагын гүйлгээг түр зогсоох тухай мэдэгдэл (данс хаах)-ийг ажил олгогч харилцагч арилжааны банкуудад хүргүүлж, өрийг тухайн ажил олгогчийн банкин дахь данснаас үл маргах журмаар гаргуулах;

6.6.4.181-270 хоногийн насжилттай шимтгэлийн өртэй ажил олгогчийн удирдлагатай уулзалт хийж, өр төлөх нарийвчилсан хуваарь, тэмдэглэл, гэрээ үйлдэн баталгаажуулах;

Санамж: 1.Гэрээг 12 хүртэл сарын хугацаагаар байгуулна.

Санамж: 2.Гэрээ байгуулсан нь банкин дахь дансны зарлагын гүйлгээг нээх, даатгуулагчдад тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр зардал олгох, алданги торгуулиас чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

6.6.5.271 ба түүнээс дээш хоногийн насжилттай шимтгэлийн өр болон 6.6.4-т заасан гэрээний хугацаанд шимтгэлийн өрийг барагдуулаагүй тохиолдолд хуулийн байгууллагад хандан шийдвэрлүүлэх;

6.7.Үйл ажиллагаа нь хэвийн явагдаж байгаа ажил олгогчийн үйл ажиллагааны чиглэлийн онцлог, ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнгээр санхүүжилтийн эх үүсвэр нь тодорхой хугацаагаар хойшлогдсон, шимтгэлийн өрийг барагдуулах боломжтой зэрэг нь холбогдох баримтаар нотлогдож байвал аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын даргын шийдвэрээр энэ журмын 6.6.4-т заасан гэрээг 6 хүртэл сарын хугацаагаар нэг удаа сунган шийдвэрлэж болно.

6.8.Шимтгэлийн өртэй ажил олгогчийн мэдээллийг “Монголбанкны зээлийн мэдээллийн санд ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн талаарх мэдээллийг хүргүүлэхэд баримтлах журам”-д зааснаар Монголбанкны зээлийн мэдээллийн санд хүргүүлнэ.

6.9.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь шимтгэлийн өр үүсгэсэн ажил олгогчид авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний холбогдох баримт бичгийг тухайн ажил олгогчийн хувийн хэрэгт хавсарган, мэдээллийн системд бүртгэнэ.

Долоо.Тайланд залруулга хийх

7.1.Ажил олгогч нь нийгмийн даатгалын байгууллагын баталгаажуулсан тайланд залруулга хийлгэх тохиолдолд хүсэлтийг энэ журмын 4.2-т заасан анхан шатны баримтын хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

7.2.Ажил олгогч нь тухайн тайлант хугацаанд багтаан залруулга хийлгэх хүсэлтийг ирүүлсэн бол нийгмийн даатгалын байгууллагын орлого шимтгэлийн нэгжийн даргын зөвшөөрснөөр байцаагч залруулгын тайланг хүлээн авч, мэдээллийн санд бүртгэн баталгаажуулна.

7.3.Ажил олгогч нь тайлант хугацаанаас өмнөх хугацааны тайланд залруулга хийлгэх хүсэлтээ ирүүлсэн бол нийгмийн даатгалын байгууллагын хяналт шалгалтын байцаагч, нэгжийн даргын гаргасан шийдвэрийг үндэслэн орлого шимтгэлийн байцаагч залруулгын тайланг хүлээн авч, мэдээллийн санд бүртгэн баталгаажуулна.

7.4.Шимтгэлийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой хийгдэх залруулгыг хяналт шалгалтын байцаагчийн шийдвэрийг үндэслэн нийгмийн

даатгалын байгууллагын санхүү бүртгэл хариуцсан нэгжийн даргын зөвшөөрлөөр орлого шимтгэлийн нэгжийн дарга хийнэ.

7.5. Тайланг залруулсан нь хууль тогтоомжид заасны дагуу алданги, торгууль оногдуулахгүй байх үндэслэл болохгүй.

7.6. Тайланд залруулга хийхдээ Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.1-д заасны дагуу хариуцлага тооцно.

7.7. Залруулга хийсэн тайлан болон энэ журмын 7.1-д заасан баримт бичгийг тухайн ажил олгогчийн хувийн хэрэгт хавсаргана.

Найм. Даатгуулагчийн үндсэн мэдээллийг засах

8.1.Ажил олгогч нь нийгмийн даатгалын байгууллагын баталгаажуулсан тайланд энэ журмын 2.2.5-д дурдсан даатгуулагчийн үндсэн мэдээллийг засах тохиолдолд энэ тухай хүсэлтийг нотлох баримтын хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

8.2. Даатгуулагчийн үндсэн мэдээллийг засах эрх бүхий ажилтныг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын даргын тушаалаар томилно.

8.3.Даатгуулагчийн үндсэн мэдээллийг засахад нотлох баримтыг улсын бүртгэлийн мэдээллийн сантай тулган шалгасны дараа засна.

8.4.Тухайн газарт бүртгэгдсэн мэдээллийн санд даатгуулагчийн регистрийн дугаарыг 2 өөрөөр бүртгэсэн тохиолдолд зөв регистрийн дугаарт нэгтгэх үйлдлийг энэ журмын 8.2-т заасан ажилтан гүйцэтгэнэ.

8.5.Даатгуулагчийн регистрийн дугаарыг буруу бүртгэсэн нь тогтоогдсон, буруу регистрийн дугаарыг улсын бүртгэлийн мэдээллийн сангаас шалгаж өөр даатгуулагчтай давхардаж байвал уг регистрийн дугаарыг засварлах болон өөр регистрийн дугаартай нэгтгэх үйлдэл хийхийг хориглоно. Энэ тохиолдолд даатгуулагчийн мэдээллийг иргэний бүртгэлийн мэдээллийн сан, иргэний хүчин төгөлдөр баримтыг үндэслэн залруулсны дараа нэгтгэх үйлдлийг хийж шийдвэрлэнэ.

8.6.Даатгуулагчийн үндсэн мэдээлэлтэй холбоотой мэдээллийг буруу нэгтгэсэн, засварласан тохиолдолд сэргээх үйлдлийг энэ журмын 8.2-т заасан ажилтан хариуцан хийх бөгөөд энэ тухай системд тэмдэглэл үйлдэн нотлох баримтыг ажил олгогчийн хувийн хэрэгт хавсарган хадгална.

Ёс. Хяналт

9.1.Тайлан илгээх, хүлээн авах, хянах, баталгаажуулах үйл ажиллагаанд нийгмийн даатгалын байгууллага болон холбогдох эрх бүхий байгууллага хяналт тавьж ажиллана.

Арав.Хариуцлага

10.1.Энэ журмыг зөрчсөн ажил олгогч, нийгмийн даатгалын байгууллага, албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн
А/1199 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

МАЯГТ№01

.....ажил олгогчийн .....оны .... сарын шимтгэлийн тайланд
даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, даатгуулагчийн төрөлд залруулга хийснийг мэдүүлэх тайлан

Шимтгэл төлөгчийн дугаар .....

Он	Сар	Буруу тайлагнасан							Залруулж тайлагнасан							Зөрүү		Тайлбар
		Овог нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар /Регистр/	Цалин	Даатгуулагчийн төрөл	Тооцсон шимтгэл			Овог нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар /Регистр/	Цалин	Даатгуулагчийн төрөл	Тооцсон шимтгэл			Цалин	Шимтгэл	
						Ажил олгогч	Даатгуулагч	Бүгд					Ажил олгогч	Даатгуулагч	Бүгд			
Дүн																		

Энэхүү маягтыг цахимаар хөтөлж болно.

Дарга /захирал/...../ /
/гарын үсэг, тамга/

Зөвшөөрсөн:
Санхүү бүртгэлийн нэгжийн дарга
...../гарын үсэг, тамга/

Нягтлан бодогч...../ /
/гарын үсэг, тамга/

Залруулга хийсэн
Орлого шимтгэлийн нэгжийн дарга
...../ /
/гарын үсэг, тамга тэмдэг/

Нийгмийн даатгалын байцаагч
...../ /
/гарын үсэг, тамга тэмдэг/

202.... оны .... сарын .... өдөр

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн
А/1199 дугаар тушаалын гуравдугаар хавсралт

МАЯГТ№02

..... ажил олгогчийн .....оны .... сарын тайланд
даатгуулагчийн үндсэн мэдээлэлд залруулга хийснийг мэдүүлэх тайлан

Д/д	Мэдээллийн санд бүртгэгдсэн үндсэн мэдээлэл			Залруулсан үндсэн мэдээлэл			Тайлбар
	Овог	Нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар /Регистр/	Овог	Нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар /Регистр/	
Нийт дүн							

Энэхүү маягтыг цахимаар хөтөлж болно.

Дарга /захирал/...../ /
/гарын үсэг, тамга/

Залруулга хийсэн:

Нягтлан бодогч...../ /
/
/гарын үсэг, тамга/

Нийгмийн даатгалын байцаагч...../
/гарын үсэг, тамга тэмдэг/

20.....оны ..... сарын ....өдөр

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн
А/499 дугаар тушаалын дөрөвдүгээр хавсралт

МАЯГТ№03

..... ажил олгогчийн 20 .... оны нийт цалингийн жагсаалт

Шимтгэл төлөгчийн дугаар .....

№	Нэр	Овог	Иргэний бүртгэлийн дугаар /Регистр/	Сарууд											
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Дүн															

Бэлтгэсэн: Нийгмийн даатгалыг байцаагч ...../ /
Хянасан: Нэгжийн дарга...../ /

МОНГОЛ УЛСЫН
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 01 өдөр Дугаар А/170 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 38 дугаар зүйлийн 38.8 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрхийг олгох, баталгаажуулах, түдгэлзүүлэх, цуцлах журмыг нэгдүгээр, улсын байцаагчийн үнэмлэхийн загварыг хоёрдугаар, улсын байцаагчийн тэмдгийн загварыг гуравдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Б.Батжаргал)-т, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2022 оны 02 дугаар сарын 22-ны өдрийн А/27 дугаар тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн, 2023 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/140 дүгээр тушаалыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

151230461

D: 2023 on 11 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 01-ны өдрийн
А/.170 дугаар тушаалын нэгдүгээр
хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧИЙН ЭРХИЙГ ОЛГОХ, БАТАЛГААЖУУЛАХ, ТҮДГЭЛЗҮҮЛЭХ, ЦУЦЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар (цаашид “нийгмийн даатгалын байгууллага” гэх)-ын ажилтанд нийгмийн даатгалын улсын байцаагч (цаашид "улсын байцаагч" гэх), нийгмийн даатгалын улсын ахлах байцаагч (цаашид "ахлах байцаагч" гэх)-ийн эрхийг олгох, баталгаажуулах, түдгэлзүүлэх, цуцлахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.

1.2.Энэхүү журамд Төрийн албаны тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан бусад хууль, тогтоомжийг удирдлага болгоно.

Хоёр. Улсын байцаагчийн эрхийг олгох, баталгаажуулах

2.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 38 дугаар зүйлийн 38.6-д заасан шалгалтад тэнцсэн ажилтанд улсын байцаагч, улсын ахлах байцаагчийн эрх олгоно.

2.2.Энэ журмын 2.1-д заасан шалгалтад тэнцсэн байцаагчийн улсын байцаагчийн болон улсын ахлах байцаагчийн эрхийг баталгаажуулна.

2.3.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь энэ журмын 2.1-д заасан шалгалтад тэнцсэн ажилтанд нийгмийн даатгалын улсын байцаагч, улсын ахлах байцаагчийн эрхийг олгох, баталгаажуулах, түдгэлзүүлэх, цуцлах саналыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 38 дугаар зүйлийн 38.4-т зааснаар шийдвэрлүүлнэ.

Гурав. Улсын байцаагчийн эрх түдгэлзүүлэх, цуцлах

3.1.Дараах тохиолдолд байцаагчийн улсын болон ахлах байцаагчийн эрхийг түдгэлзүүлнэ. Үүнд:

3.1.1.хүүхэд асрах чөлөөтэй байгаа хугацаанд;

3.1.2.нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд, эсхүл байгууллага дотроо албан тушаалын тодорхойлолтод зааснаар улсын байцаагч, улсын ахлах байцаагч байх шаардлагагүй албан тушаалд сэлгэн болон шилжин ажиллаж байх хугацаанд;

3.1.3.гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний тайлангийн үнэлгээгээр

“Хангалтгүй” дүгнүүлсэн бол дараагийн “Маш сайн, Хэвийн” үнэлгээ авах хүртэл хугацаанд (эсвэл энэ хугацаанаас өмнө улсын байцаагчийн эрхийг олгох шалгалт авах бол шалгалтад орж тэнцэх хүртэл хугацаа);

3.1.4.хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар 1-ээс дээш удаа шалгалтад ороогүй бол.

3.2.Энэ журмын 3.1-д заасан хугацаа дуусаж, албан тушаалын тодорхойлолтод зааснаар улсын байцаагч, улсын ахлах байцаагч байх шаардлагатай албан тушаалд томилогдсон ажилтанд улсын болон ахлах байцаагчийн эрхийг сэргээн олгоно.

3.3.Дараах тохиолдолд байцаагчийн улсын болон ахлах байцаагчийн эрхийг цуцална. Үүнд:

3.3.1.Төрийн албаны тухай хууль, нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль зөрчсөн;

3.3.2.төрийн захиргааны албан хаагчийн болон Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-д заасан байцаагчийн эрх үүрэг, хориглох зүйл, ажилтны ёс зүйн хэм хэмжээг ноцтой буюу удаа дараа зөрчсөн, эсхүл мэргэжлийн алдаа гаргасан;

3.3.3.албан тушаалын тодорхойлолтод заасан албан үүргээ удаа дараа хангалтгүй биелүүлсэн, хуулиар олгосон улсын байцаагчийн эрхийг хэтрүүлсэн;

3.3.4.торгууль шийтгэлийн төлбөр болон маягт, үнэт цаас, ажил үйлчилгээний хураамжийн орлогыг хувьдаа завшсан нь дотоодын хяналт болон холбогдох хууль, хяналтын байгууллагаар тогтоогдсон;

3.3.5.гэмт хэрэг үйлдсэн нь нотлогдож шүүхийн таслан шийдвэрлэх тогтоол хүчин төгөлдөр болсон;

3.2.6.хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 38 дугаар зүйлийн 38.6-д заасан шалгалтад ороогүй тохиолдолд дараагийн шалгалтад тэнцэх хүртэл хугацаанд;

3.3.7.ажлаас чөлөөлөгдсөн болон халагдсан;

3.3.8.тэтгэвэрт гарсан, өөр байгууллагад шилжин ажилласан;

3.3.9.нас барсан.

3.4.Энэ журмын 3.1-3.3-т заасан шалтгаанаар улсын болон ахлах байцаагчийн эрх түдгэлзүүлэх, сэргээх, цуцлах тухай саналыг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнд тавьж шийдвэрлүүлнэ.

3.5.Энэ журмын 3.1, 3.3-т заасны дагуу улсын болон ахлах байцаагчийн эрх түдгэлзүүлсэн, эрх цуцлагдсан ажилтны хэрэглэж байсан үнэмлэх, тэмдгийг харьяалах газар болон аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын дарга акт үйлдэн хураан авч, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага Тамгын газрын дотоод ажил хариуцсан ажилтанд хүлээлгэн өгнө.

3.6.Улсын болон ахлах байцаагчийн эрх нь түдгэлзсэн, цуцлагдсан ажилтны

үнэмлэх, тэмдэг, акт, албан шаардлагын маягт, торгууль шийтгэлийн хуудсыг хурааж аваагүй, тушаагаагүй тохиолдолд тухайн газрын даргаар үнэмлэх, тэмдэг, маягт, үнэт цаасны үнийг гурав дахин нэмэгдүүлэн төлүүлж, хүчингүй болгуулах арга хэмжээ авна.

---oOo---

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 01-ны өдрийн
А/170 дугаар тушаалын гуравдугаар
хавсралт

УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧИЙН БОЛОН УЛСЫН БАЙЦААГЧИЙН ТЭМДГИЙН ЗАГВАР

Улсын ахлах байцаагчийн тэмдгийн загвар

Улсын байцаагчийн тэмдгийн загвар

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу 13/1, Утас: 32 80 30, Факс: (976-11) 32 07 16,
E-mail: undeg@ndaatgal.mn, http://www.ndaatgal.mn

2023.11.02 №01/1990.

танай_____-ны №_____-т

АЙМАГ (НИЙСЛЭЛ), ДҮҮРГИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХЭЛТЭС (ГАЗАР)-ИЙН ДАРГА НАРТ

Шийдвэр хүргүүлэх тухай

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдрийн “Журам батлах тухай” А/137 дугаар тушаалыг хүргүүлж байна.

Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн баталсан Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.3 дахь хэсэгт заасны дагуу Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны А/137 дугаар тушаалаар “Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчид мэргэшлийн зэргийг тогтоох, түдгэлзүүлэх, зэргийн нэмэгдэл олгох журам”-ыг шинэчлэн баталсан байна.

Энэхүү журмыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөх бэлтгэл ажлын хүрээнд байцаагч, ажилтнуудад танилцуулан мэргэжил арга зүйгээр хангах ажлыг зохион байгуулж ажиллана уу.

Хавсралт 5 хуудастай.

ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ

My doc.BHSG A-4 /23.11/ sar

1523071948

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2023.10.25 № 1/5527

танай 2023.10.10-ны № 03/2561-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын "Журам батлах тухай" 2023 оны А/137 дугаар тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ..6459.... дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151904380
Doc.yam a5.2023

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2023 оны 10 сарын 25-ны өдрийн 6459 дугаарт бүртгэв.

МОНГОЛ УЛСЫН
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 10 сарын 06 өдөр Дугаар А/137 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 40 дүгээр зүйлийн 40.3 дах хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчид мэргэшлийн зэргийг тогтоох, түдгэлзүүлэх, зэргийн нэмэгдэл олгох журмыг хавсралтаар батлалсугай.

2.Энэ тушаалын хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Батжаргал/-т, мэргэшлийн зэргийн нэмэгдлийг нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны жил бүрийн төсөвт тусгаж, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын сайдын 2022 оны 04 дүгээр сарын 08-ны өдрийн А/73 дугаар тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

151230351

D: 2023 on 09 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын
2023 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн
А/137 дугаар тушаалын хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧИД МЭРГЭШЛИЙН ЗЭРГИЙГ ТОГТООХ, ТҮДГЭЛЗҮҮЛЭХ, ЗЭРГИЙН НЭМЭГДЭЛ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчид мэргэшлийн зэргийг тогтоох, түдгэлзүүлэх, зэргийн нэмэгдэл олгох харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2.Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 40 дүгээр зүйлийн 40.1 дэх хэсэгт заасан мэргэшлийн зэрэгтэй байна.

1.3.Мэргэшлийн зэрэг нь нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар, сум, дүүргийн тасаг /цаашид "нийгмийн даатгалын байгууллага" гэх/-т ажиллаж байгаа улсын ахлах болон улсын байцаагчийн эрхтэй байцаагч /цаашид "улсын байцаагч" гэх/-д хамаарна.

1.4.Итгэмжит зөвлөх мэргэшлийн зэрэг авсан улсын байцаагчид 20 хувийн, зөвлөх мэргэшлийн зэрэг авсан улсын байцаагчид 15 хувийн, тэргүүлэх мэргэшлийн зэрэг авсан улсын байцаагчид 10 хувийн нэмэгдлийг албан тушаалын үндсэн цалингаас тооцож сар бүр олгоно. Мэргэшлийн зэргийн нэмэгдлийг нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны жил бүрийн төсөвт тусгаж батлуулна.

1.5.Итгэмжит зөвлөх, зөвлөх, тэргүүлэх мэргэшлийн зэргийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 40 дүгээр зүйлийн 40.2-т заасны дагуу хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний шийдвэрээр олгож, түдгэлзүүлнэ.

Хоёр.Мэргэшлийн зэрэг олгох шалгуур үзүүлэлт

2.1.Тэргүүлэх мэргэшлийн зэргийг улсын байцаагчийн шалгалтад 2 ба түүнээс дээш удаа дараалан тэнцсэн доор дурдсан шалгуур хангасан улсын байцаагчид олгоно. Үүнд:

2.1.1.нийгмийн даатгалын байгууллагад 6-аас доошгүй жил ажилласан байх;

2.1.2.төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтээр сүүлийн 1 жилийн хугацаанд "А буюу маш сайн", "В буюу Сайн" үнэлгээтэй дүгнүүлсэн байх;

2.1.3.сүүлийн 1 жил ёс зүйн болон мэргэжлийн алдаа гаргаагүй, сахилгын шийтгэл хүлээгээгүй байх.

2.2.Зөвлөх мэргэшлийн зэргийг доор дурдсан шалгуур хангасан улсын байцаагчид олгоно. Үүнд:

2.2.1.энэ журмын 2.1-д заасан мэргэшлийн зэрэг хүчинтэй байх;

2.2.2.нийгмийн даатгалын байгууллагад 10-аас доошгүй жил ажилласан байх;

2.2.3.төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтээр сүүлийн 2 жилийн хугацаанд "А буюу маш сайн", "В буюу Сайн" үнэлгээтэй дүгнүүлсэн байх;

2.2.4.сүүлийн 2 жил ёс зүйн болон мэргэжлийн алдаа гаргаагүй, сахилгын шийтгэл хүлээгээгүй байх.

2.3.Итгэмжит зөвлөх мэргэшлийн зэргийг доор дурдсан шалгуур хангасан улсын байцаагчид олгоно. Үүнд:

2.3.1.энэ журмын 2.2-т заасан мэргэшлийн зэрэг хүчинтэй байх;

2.3.2.нийгмийн даатгалын байгууллагад 15-аас доошгүй жил ажилласан байх;

2.3.3.төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний тайланг сүүлийн 3 жилийн хугацаанд "А буюу маш сайн", "В буюу Сайн" үнэлгээтэй дүгнүүлсэн байх;

2.3.4.сүүлийн 3 жил ёс зүйн болон мэргэжлийн алдаа гаргаагүй, сахилгын шийтгэл хүлээгээгүй байх.

Гурав.Мэргэшлийн зэрэг тогтоох, түдгэлзүүлэх

3.1.Аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар нь улсын байцаагчид мэргэшлийн зэрэг тогтоолгох саналыг жил бүрийн 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад цахимаар ирүүлэх бөгөөд дараах баримт бичгийг бүрдүүлнэ. Үүнд:

3.1.1.энэ журмын 2.1-2.3-т заасан шалгуур хангасныг нотлох баримт бичиг;

3.1.2.энэ журмын 3.1.1-д заасан нотлох баримт бичгийг үндэслэн хамт олны хурлаар хэлэлцэж гаргасан шийдвэр.

3.2.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь мэргэшлийн зэрэг тогтоолгох байцаагчийн баримт бичгийг шалгаж нэгтгэн, судалгааг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад жил бүрийн 04 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор хүргүүлнэ.

3.3.Мэргэшлийн зэргийг тогтоох асуудлыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь жил бүрийн 05 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор шийдвэрлэнэ.

3.4.Мэргэшлийн зэргийг дараах тохиолдолд түдгэлзүүлнэ. Үүнд:

3.4.1.албан хаагч төрийн албанаас түр чөлөөлөгдсөн бол ажилдаа эргэн орох хүртэл;

3.4.2.хүүхэд асрах чөлөөтэй байгаа хугацаанд.

3.5.Нийгмийн даатгалын байгууллага хооронд шилжин эсхүл сэлгэн ажиллах хугацаанд тухайн албан хаагчийн мэргэшлийн зэрэг хэвээр хадгалагдана.

3.6.Улсын байцаагч нь төрийн албанаас чөлөөлөгдсөн, халагдсан, нас барсан, ес зүйн болон мэргэжлийн алдаа гаргасан нь нотлогдож ёс зүйн болон сахилгын шийтгэл хүлээсэн бол мэргэшлийн зэргийг тухай бүр хүчингүй болгоно.

3.7.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага мэргэшлийн зэргийг түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох тухай саналыг тухай бүр хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнд тавьж шийдвэрлүүлнэ.

Дөрөв.Зэргийн нэмэгдэл олгох

4.1.Энэ журмын 2.1-2.3-т заасан шалгуур хангасан улсын байцаагчид шат дараалан мэргэшлийн зэргийг олгоно. Мэргэшлийн зэргийг шат дараалан олгох доод хугацаа 1 жил байна.

4.2.Мэргэшлийн зэргийн нэмэгдлийг нийгмийн даатгалын байгууллагад улсын байцаагчийн эрхтэйгээр төрийн жинхэнэ албан хаагчаар ажиллаж байгаа хугацаанд олгоно.

Тав.Бусад зүйл

5.1.Энэ журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o--

МОНГОЛ УЛСЫН
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 11 сарын 09 өдөр Дугаар А/154 Улаанбаатар хот

Цагийн хөлсний хэмжээ, олгох
журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42 дугаар зүйлийн 42.11 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн гишүүнд олгох цагийн хөлсний хэмжээг Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооноос баталсан тухайн онд мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний нэг цагийн доод хэмжээг дөрөв дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байхаар тогтоосугай.

2.Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн гишүүнд цагийн хөлс олгох журмыг хавсралт ёсоор баталсугай.

3.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Батжаргал/-т, цагийн хөлс олгох зардлын хэмжээг нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны жил бүрийн төсөвт тусгаж, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/-т тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэ тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

151230426

D: 2023 on 11 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 11 дүгээр сарын 09-ний өдрийн А/1154 дугаар тушаалын хавсралт

МАРГААН ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮНД ЦАГИЙН ХӨЛС ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг зүйл

1.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 42 дугаар зүйлийн 42.10 дахь хэсэгт заасан маргаан хянан шийдвэрлэх төв зөвлөл болон салбар зөвлөл (цаашид "зөвлөл" гэх)-ийн дарга, гишүүн, салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад хуралд оролцсон цагийг харгалзан цагийн хөлс олгоход энэхүү журмыг баримтална.

Хоёр.Цагийн хөлс олгох

2.1.Зөвлөлийн дарга, гишүүн, салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад хуралд оролцсон цагийг харгалзан баталсан хэмжээгээр хөлс олгоно.

2.2.Энэ журмын 2.1-д заасан хөлсийг цагаар тооцож олгох бөгөөд гишүүдийн хуралд оролцсон нийт цагийг бүртгэх, гишүүдэд цагийн хөлс олгох, хувь хүний орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулах, холбогдох тайлан гаргах үйл ажиллагааг зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга гүйцэтгэнэ.

2.3.Цагийн хөлсийг зөвлөлийн гишүүдийн хуралд оролцсон цагийн нотлох баримтад тулгуурлан олгож байгаа эсэхэд Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл болон Зөвлөлийн дарга тус тус хяналт тавьж ажиллана.

2.4.Зөвлөлийн гишүүдийн цагийн бүртгэл олон нийтэд нээлттэй байна.

Гурав.Бусад

3.1.Энэхүү журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД,
САНГИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2024 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдөр | Дугаар А/44, / А/40 | Улаанбаатар хот

Маягтын загвар, аргачлал батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 15 дугаар зүйлийн 15.2, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.4 дэх заалтад заасныг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны маягтын загвар"-ыг нэгдүгээр, "Нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны бүртгэлийн маягт хөтлөх аргачлал"-ыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Энэхүү тушаалыг хэрэгжүүлж, холбогдох программд өөрчлөлт оруулан, ажил олгогч, даатгуулагч, иргэдэд мэдээлэл өгч ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т даалгасугай.

3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Б.Батжаргал)-т үүрэг болгосугай.

4. Энэхүү тушаал батлагдсантай холбогдуулан Сангийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын "Маягт журам батлах тухай" 2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 246/А/245 хамтарсан тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

САНГИЙН САЙД

Б.ЖАВХЛАН

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд,
Сангийн сайдын 2024 оны 03 дугаар
сарын 06-ны өдрийн А/144, А/110 дугаар
хамтарсан тушаалын нэгдүгээр
хавсралт

Б-НД-1.1

ӨНДӨР НАСНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ /цалинд үндэслэсэн/

(QR код нь хувийн хэргийн дугаартай ижил байна)

1. Өндөр насны тэтгэвэр тогтоосон нөхцөл, болзол

Хөдөлмөрийн хэвийн
- Бүрэн.....1
- Хувь тэнцүүлсэн.....2

Хөнгөлөлттэй нөхцөл
- Газрын доор.....3
- Халуун.....4
- Хортой.....5
- Хүнд.....6
- Хүүхдийн.....7
- Урлагийн.....8
- Төмөр замын цэрэгжүүлсэн хамгаалалтын....9
- Малчин.....10

Цэргийн албаа хаасны.....11

2. Эцэг/эх-ийн нэр:..... Нэр: .....

3. Төрсөн он: ☐☐☐☐ сар: ☐☐ өдөр: ☐☐ 4. Нас... 5. Хүйс: 1. Эрэгтэй 2. Эмэгтэй

6. Иргэний бүртгэлийн дугаар: .....

7. Оршин суугаа хаяг: .....аймаг /нийслэл .....

сум /дүүрэг.....баг/хороо.....

Тэтгэвэр тогтоолт

1	Хуулийн зүйл, заалт:			
2	Төрүүлсэн болон 3 хүртэл настайд нь үрчилж авсан хүүхдийн тоо:			
3	Шимтгэл төлсөн нийт хугацаа (жил, сар, өдөр):			
4	Тэтгэвэр бодох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (төгрөгөөр)			
5	Бүрэн тэтгэвэр	Бодох хувь:		
		Ногдох хэсэг:		
		Нэмэгдэл: (шимтгэлийг 20 жилээс илүү төлсөн жилд ногдох)		
		Бодох хувь:		
		Ногдох хэсэг:		
		Тогтоосон тэтгэврийг хөдөлмөрийн чадвар бүрэн алдсан жил тутамд нь 1%-иар нэмэгдүүлэх:		
		Бодогдсон тэтгэврийн бодит хэмжээ (төгрөгөөр)		
6	Хувь тэнцсэн	Шимтгэл төлбөл зохих	Сарын тоо:	
			Сард ногдох нь:	
		Шимтгэл төлсөн	Сарын тоо:	
			Хугацаанд ногдох нь:	
		Бодогдсон тэтгэврийн бодит хэмжээ (төгрөгөөр):		
7	Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ (төгрөгөөр):			
8	Сард олгох тэтгэврийн хэмжээ (төгрөгөөр):			
9	Тэтгэвэр тогтоосон он, сар, өдөр:			
10	Тэтгэвэр эхэлж олгох он, сар, өдөр:			

Тэтгэвэр тогтоолт / өөрчлөлт хийсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч.....( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч.....( )

Тасгийн дарга .....( )

Зөвшөөрсөн:

Дарга .....( )

Ахлах нягтлан бодогч .....( )

Б-НД-1.2

ӨНДӨР НАСНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ /нэрийн дансны/

(QR код нь хувийн хэргийн дугаартай ижил байна)

1. Нэрийн дансны аргаар өндөр насны тэтгэвэр тогтоосон нөхцөл, болзол

Хөдөлмөрийн хэвийн

Нэрийн дансны үлдэгдлээр.....1

Нэрийн дансны үлдэгдэл болон мөнгөжүүлсэн орлогын нийлбэрээр.....2

Хөдөлмөрийн хэвийн бус

Газрын доор.....3

Халуун.....4

Хортой.....5

Хүнд.....6

Хүүхдийн.....7

Урлагийн.....8

Төмөр замын цэрэгжүүлсэн хамгаалалтын.....9

Малчин.....10

Цэргийн алба хаасны.....11

2. Эцэг/эх-ийн нэр:..... Нэр: .....

3. Төрсөн он: ☐☐☐☐сар: ☐☐ өдөр: ☐☐ 4. Нас.... 5. Хүйс: 1. Эрэгтэй 2. Эмэгтэй

6. Иргэний бүртгэлийн дугаар: .....

7. Оршин суугаа хаяг: .....аймаг /нийслэл .....

сум /дүүрэг.....баг/хороо.....

Тэтгэвэр тогтоолт

1	Хуулийн зүйл, заалт	
2	Шимтгэл төлсөн нийт хугацаа (жил, сар, өдөр)	
3	Тэтгэвэр тогтоолгохын өмнөх нэрийн дансны нийт үлдэгдэл:	
4	Тэтгэвэр тогтоолгохын өмнөх мөнгөжүүлсэн орлогын нийт үлдэгдэл:	
5	Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл:	
6	Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ /төгрөгөөр/:	
7	Сард олгох тэтгэврийн хэмжээ (төгрөгөөр)	
8	Тэтгэвэр тогтоосон он, сар, өдөр:	
9	Тэтгэвэр эхэлж олгох он, сар, өдөр:	

Тэтгэвэр тогтоолт / өөрчлөлт хийсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч.....( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч.....( )

Тасгийн дарга .....( )

Зөвшөөрсөн:

Дарга .....( )

Ахлах нягтлан бодогч .....( )

Б-НД-1.3

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР АЛДСАНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ

(QR код нь хувийн хэргийн дугаартай ижил байна)

1. Хөдөлмөрийн чадвар алдсан шалтгаан:

Ердийн өвчин.....1

Үйлдвэрлэлийн осол.....2

Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин.....3

Цэргийн албан үүргээ биелүүлэхтэй холбогдолтой.....4

Цэргийн албан үүргээ биелүүлэхтэй холбогдолгүй.....5

2. Эцэг/эх-ийн нэр:..... Нэр: .....

3. Төрсөн он: ☐☐☐☐сар: ☐☐ өдөр: ☐☐ 4. Нас.... 5. Хүйс: 1. Эрэгтэй 2. Эмэгтэй

6. Иргэний бүртгэлийн дугаар: .....

7. Оршин суугаа хаяг: .....аймаг /нийслэл .....

сум /дүүрэг.....баг/хороо.....

Тэтгэвэр тогтоолт

1	Хуулийн зүйл, заалт			
2	Төрүүлсэн болон 3 хүртэл настайд нь үрчилж авсан хүүхдийн тоо			
3	Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлөөс тогтоосон хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь:			
4	Шимтгэл төлсөн нийт хугацаа (жил, сар, өдөр)			
5	Сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (төгрөгөөр)			
6	Бүрэн тэтгэвэр	Бодох хувь:		
		Нэмэгдэл (шимтгэлийг 20 жилээс илүү төлсөн жилд ногдох)		
		Ногдох хэсэг нь:		
		Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь хэмжээ:		
		Ногдох хэсэг нь:		
		Бодогдсон тэтгэврийн бодит хэмжээ /төгрөгөөр/:		
7	Хувь тэнцсэн	Шимтгэл төлбөл зохих	Сарын тоо:	
			Сард ногдох нь:	
		Шимтгэл төлсөн	Сарын тоо:	
			Хугацаанд ногдох нь:	
		Бодогдсон тэтгэврийн бодит хэмжээ (төгрөгөөр)		
8	Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ (төгрөгөөр)			
9	Сард олгох тэтгэврийн хэмжээ (төгрөгөөр)			
10	Тэтгэвэр тогтоосон он, сар, өдөр:			
11	Тэтгэвэр эхэлж олгох он, сар, өдөр:			

Тэтгэвэр тогтоолт / өөрчлөлт хийсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч..... .....( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч.....( )

Тасгийн дарга .....( )

Зөвшөөрсөн:

Дарга .....( )

Ахлах нягтлан бодогч .....( )

Б-НД-1.4

ТЭЖЭЭГЧЭЭ АЛДСАНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ

(QR код нь хувийн хэргийн дугаартай ижил байна)

Тэтгэвэр тогтоолгогчийн мэдээлэл (Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгогч)

1. Эцэг /эх/-ийн нэр: ..... Нэр: ..... 2. Нас: .....
3. Хүйс: 1.Эрэгтэй 2.Эмэгтэй 4. Иргэний бүртгэлийн дугаар: .....
5. Оршин суугаа хаяг: .....аймаг /нийслэл .....
сум /дүүрэг.....баг/хороо.....
6. Тэжээгчтэй /тэжээгчийн гэр бүлтэй/ ямар хамааралтай болох: .....
7. Гэрлэлтийн гэрчилгээний дугаар: .....

Тэтгэвэр тогтоолгогчийн мэдээлэл (Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрийг хуваааж тогтоох бол)

1. Эцэг /эх/-ийн нэр: ..... Нэр: ..... 2. Нас: .....
3. Хүйс: 1.Эрэгтэй 2.Эмэгтэй 4. Иргэний бүртгэлийн дугаар: .....
5. Оршин суугаа хаяг: .....аймаг /нийслэл .....
сум /дүүрэг.....баг/хороо.....
6. Тэжээгчтэй /тэжээгчийн гэр бүлтэй/ ямар хамааралтай болох: .....
7. Гэрлэлтийн гэрчилгээний дугаар: .....

Тэжээгчийн мэдээлэл

1. Нас барсан шалтгаан
   Ердийн өвчин.....1
   Үйлдвэрийн осол.....2
   Мэргэжлээс шалтгаалах өвчин.....3
   Цэргийн албан үүргээ биелүүлэхтэй холбогдолтой.....4
   Цэргийн албан үүргээ биелүүлэхтэй холбогдолгүй.....5
2. Эцэг /эх/-ийн нэр: ..... Нэр: .....
3. Төрсөн он: ☐☐☐☐ сар: ☐☐ өдөр: ☐☐ 4. Нас... 5. Хүйс: 1. Эрэгтэй 2. Эмэгтэй

Тэтгэвэр тогтоолт

1	Хуулийн зүйл, заалт			
2	Төрүүлсэн болон 3 хүртэл настайд нь үрчилж авсан хүүхдийн тоо:			
3	Гэр бүлийн гишүүдийн тоо:			
4	Тэжээгчийн шимтгэл төлсөн нийт хугацаа:			
5	Тэжээгчийн сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (төгрөгөөр)			
6	Бүрэн тэтгэвэр	Бодох хувь		
		Нэмэгдэл (шимтгэлийг 20 жилээс илүү төлсөн жил)		
		Ногдох хэсэг		
		Хөдөлмөрийн чадваргүй хүний тоонд харгалзсан хувь хэмжээ		
		Ногдох хэсэг		
		Тогтоосон тэтгэврийг хөдөлмөрийн чадвар бүрэн алдсан жил тутамд нь 1 хувиар нэмэгдүүлэх		
		Бодогдсон тэтгэврийн бодит хэмжээ (төгрөгөөр)		
7	Хувь тэнцсэн	Шимтгэл төлбөл зохих:	Сарын тоо:	
			Сард ногдох нь:	
		Шимтгэл төлсөн нь:	Сарын тоо:	
			Хугацаанд ногдох нь:	
		Бодогдсон тэтгэврийн бодит хэмжээ (төгрөгөөр)		
8	Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ (төгрөгөөр)			
9	Сард олгох тэтгэврийн хэмжээ (төгрөгөөр)			
10	Тэтгэвэр тогтоосон он, сар, өдөр:			
11	Тэтгэвэр эхэлж олгох он, сар, өдөр:			

Тэтгэвэр тогтоолт / өөрчлөлт хийсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч.....( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч.....( )

Тасгийн дарга .....( )

Зөвшөөрсөн:

Дарга .....( )

Ахлах нягтлан бодогч .....( )

Б-НД-1.5

НАС БАРАГЧИЙН АСРАМЖИД БАЙСАН ГЭР БҮЛИЙН ГИШҮҮДИЙН БҮРТГЭЛ

МД	Тэтгэвэр тогтоолгогчийн мэдээлэл			Гэр бүлийн гишүүдийн мэдээлэл						
	Эцэг/эх-ийн нэр	Нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар	Эцэг/эх-ийн нэр	Нэр	Нас барагчийн хамаарал	Төрсөн он, сар, өдөр	Хүйс	Тэтгэвэр олгох хугацаа	
									Эхлэх он, сар, өдөр	Дуусах он, сар, өдөр
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Б-НД-2

..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ТЭТГЭВЭР ОЛГОЛТЫН ЖАГСААЛТ

МД	Тэтгэврийн төрөл	Тэтгэврийн төрлийн код	Тэтгэвэр авагчийн тоо	Нийт мөнгөн дүн (төгрөг)
А	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
....				
	Нийт дүн			

Олголтын жагсаалт бэлтгэсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч ..... ( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч..... ( )

Тасгийн дарга .....( )

Б-НД-2.1

..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ТЭТГЭВЭР ОЛГОЛТЫН ЖАГСААЛТЫГ ХҮЛЭЭЛЦСЭН ТУХАЙ АКТ

.....аймаг /дүүрэг-ийн нийгмийн даатгалын газар:

Харилцагч банк: .....

МД	Тэтгэврийн төрөл	Тэтгэврийн төрлийн код				Сум/хорооны нэр	Тэтгэвэр авагчийн тоо	Нийт мөнгөн дүн (төгрөгөөр)
А	1	2				3	4	5
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
...								
	Нийт дүн							

Шилжүүлсэн файлын нэр: .....

Шилжүүлсэн файлын хэмжээ: .....

Шилжүүлсэн файлын он, сар, өдөр: .....

Шилжүүлсэн файлын бичлэгийн тоо: .....

Нэгтгэсэн:

Тасгийн дарга .....( )

Хянасан:

Ахлах нягтлан бодогч .....( )

Шилжүүлсэн:

Мэдээллийн технологийн ажилтан.....( )

Хүлээн авсан:

Банкны ажилтан .....( )

20.... оны .... сарын ..... өдөр

Б-НД-3

Архивын газар /хэлтэс
Аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр:.....

ЦАЛИН ХӨЛСНИЙ ТОДОРХОЙЛОЛТ

/1995 оноос өмнөх эсхүл цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтооход/

Иргэний бүртгэлийн дугаар:.....Эцэг/эх-ийн нэр:.....Нэр:.....

төгрөгөөр

Сар	.....он	.....он	.....он	.....он	.....он	.....он	.....он	.....он	.....он	.....он	Тайлбар
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
Дүн											

Нийт цалин: .....(.....) төгрөг

(тоогоор) (үсгээр)

Тайлбар: Тухайн байгууллага нь энэхүү цалингийн тодорхойлолтыг зөвхөн цалингийн үндсэн баримт /цэс-ыг үндэслэн гаргана.

Дарга: ..... ( )

Баталгаажуулалт:

Тодорхойлолт гаргасан: ..... ( )

20.....оны..... сарын..... өдөр

Б-НД-4

ЦЭРГИЙН ТЭТГЭВЭР АВАГЧИЙН ЦАЛИН, НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН ЗӨРҮҮ ТООЦСОН МАЯГТ/1995 оноос хойш/

Иргэний бүртгэлийн дугаар: ..... Эцэг/эх/-ийн нэр: ..... Нэр: ..... Тэтгэврийн төрөл: .....

1995 оноос хойш цэргийн байгууллагад алба хаасан жил, сар	Цэргийн холбогдох хуулийн дагуу цэргийн жилийг		Нийт цэргийн алба хаасан хугацаа	ЦАХТТТХуулийн 6.3-т заасны дагуу		Нийт шимтгэл тооцсон сар
	Нэмэгдүүлсэн сар	Тооцсон шимтгэл		Нэмэгдүүлсэн сар	Тооцсон шимтгэл	
1	2	3	4	5	6	7

ШИМТГЭЛИЙН ТООЦОО

Сар	.....он			.....он			.....он			.....он			.....он		
	Цалин хөлс	Итгэлцүүр	Итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин	Үндсэн цалин	Итгэлцүүр	Итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин	Үндсэн цалин	Итгэлцүүр	Итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин	Үндсэн цалин	Итгэлцүүр	Итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин	Үндсэн цалин	Итгэлцүүр	Итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
Дүн															
Тэтгэврийн	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	
Тэтгэмжийн	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	
Нийт НДШ	x	x		x	x		x	x		x	x		x	x	

Нөхөн төлүүлэх нийт шимтгэлийн дүн (төгрөгөөр):..... Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл:..... Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл:.....

Тооцоо хийсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч ..... ( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч..... ( )

Тасгийн дарга ..... ( )

Зөвшөөрсөн:

Дарга .....( )

Ахлах нягтлан бодогч .....( )

Б-НД-5

АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТЭТГЭМЖ ТОГТООЛТЫН МАЯГТ

QR код:
(Дахин давтагдашгүй дугаар)

1. Эцэг/эх-ийн нэр: ..... Нэр: .....

2. Төрсөн он: ☐☐☐☐сар: ☐☐ өдөр: ☐☐ 3. Нас: ...

4. Хүйс: 1. Эрэгтэй 2. Эмэгтэй

5. Оршин суугаа хаяг: .....аймаг /нийслэл ..... сум /дүүрэг.....баг/хороо.....

Тэтгэмж тогтоолт

1	Ажлаас чөлөөлөгдсөн он, сар, өдөр		
2	Хөдөлмөрийн эрхлэлтийн асуудал хариуцсан байгууллагад		
3	Нийгмийн даатгалын байгууллагад бүртгүүлсэн он, сар, өдөр		
4	Шимтгэл төлсөн нийт сар		
5	Үүнээс: Ажлаас халагдахаас өмнө тасралтгүй шимтгэл төлсөн		
6	Өмнөх тэтгэмж дуусан он, сар, өдөр		
7	Өмнөх ажилгүйдлийн тэтгэмж авч дуусснаас хойш тасралтгүй		
8	Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан сүүлийн 9 сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (төгрөгөөр)	....-р сар	
		....-р сар	
		....-р сар	
		....-р сар	
		....-р сар	
		....-р сар	
		....-р сар	
		....-р сар	
		....-р сар	
9	Сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (төгрөгөөр)		
10	Тэтгэмж бодох хувь		
11	Нэг сард ногдох тэтгэмж (төгрөгөөр)		
12	Нэг өдөрт олговол зохих тэтгэмж (төгрөгөөр)		
13	Өргөдөл гаргах хугацаа хоцроосон өдөр		
14	Нийт тэтгэмж олгох ажлын өдөр		
15	Нийт олговол зохих тэтгэмж (төгрөгөөр)		
16	Тэтгэмж авч байх хугацаанд ажилд орсон он, сар, өдөр		
17	Ажлаас чөлөөлөгдсөн он, сар, өдөр		
18	Нийт олговол зохих үлдсэн тэтгэмж (төгрөгөөр)		
19	Тэтгэмж авч эхлэх он, сар, өдөр		
20	Тэтгэмж авч дуусах он, сар, өдөр		

Тогтоолт хийсэн

Нийгмийн даатгалын байцаагч.....( )

Хянасан

Хяналтын байцаагч.....( )

Тасгийн дарга .....( )

Зөвшөөрсөн

Дарга.....( )

Ахлах нягтлан бодогч.....( )

Б-НД-5.1

АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ХУВААРЬ

МД	Эхлэх он, сар, өдөр	Дуусах он, сар, өдөр	Тэтгэмж олгох ажлын өдөр	Олгох тэтгэмж (төгрөгөөр)	Олгосон он, сар, өдөр
А	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					
6					
...					
	Нийт дүн				

Б-НД-6-ын үргэлжлэл-1

Тэтгэмж олгох хоног			Олгох тэтгэмж			Тэмдэглэл
Бүгд	Ажил олгогчоос	Нийгмийн даатгалын сангаас	Бүгд	Ажил олгогчоос	Нийгмийн даатгалын сангаас	
13	14	15	16	17	18	19

Б-НД-7

..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ЖИРЭМСНИЙ БОЛОН АМАРЖСАНЫ ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖАГСААЛТ

МД	Тэтгэмж авагчийн мэдээлэл			Эмнэлгийн хуудасны			Тэтгэмж олгох хоног	Олгосон тэтгэмж (төгрөг)	Банкны нэр	Дансны дугаар
	Эцэг/эх-ийн нэр	Нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар	Дугаар	Эхлэх он, сар, өдөр	Дуусах он, сар, өдөр				
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
...										
	Нийт дүн									

Жагсаалт үйлдсэн нийгмийн даатгалын байцаагч ..... / /

Б-НД-8

.....-НЫ ..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖАГСААЛТ

МД	Эцэг/эх-ийн нэр	Нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар	Тэтгэмжийн төрөл (ХЧТА, ЖА, Ажилгүйдэл, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох)	Даатгуулагчийн төрөл (албан журмаар, сайн дураар)	Олгох тэтгэмж (төгрөгөөр)	Банкны нэр	Дансны дугаар
А	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
...								
	Нийт дүн							

Олголтын жагсаалт бэлтгэсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч .....( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч .....( )

Тасгийн дарга .....( )

Б-НД-8.1

.....-НЫ ..... ОНЫ ..... -Р

САРЫН ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖАГСААЛТ

МД	Ажил олгогчийн нэр	Нийгмийн даатгалын бүртгэлийн дугаар	Тэтгэмжийн төрөл	Олгох тэтгэмж (төгрөгөөр)
А	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
...				
	Нийт дүн			

Олголтын жагсаалт бэлтгэсэн:

Нийгмийн даатгалын байцаагч .....( )

Хянасан:

Хяналтын байцаагч .....( )

Тасгийн дарга .....( )

20.... оны .... сарын ..... өдөр

Б-НД-9

МЭДЭГДЭЛ

.....аймаг /дүүрэг
банкны ..... салбар/төвд

НАС БАРСАН ДААТГУУЛАГЧИЙН ГЭР БҮЛИЙН ГИШҮҮНД ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ТУХАЙ

20 ... оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Дугаар .....

Иргэний бүртгэлийн дугаар .....

..... сум/дүүрэг-ийн ..... –р баг/хороо-ны ..... тоотод оршин сууж байгаад нас барсан эцэг/эх-ийн нэр ..... нэр ..... -ийн нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох..... төгрөг (мөнгөн дүнг үсгээр)-ийн тэтгэмжийг ..... сум/дүүрэг-ийн ..... -р баг/хороо-ны ..... тоотод оршин суугч ..... иргэний бүртгэлийн дугаартай, эцэг/эх-ийн нэр ..... нэр .....-д олгохыг мэдэгдье.

.....аймаг/ дүүрэг -ийн
Нийгмийн даатгалын газрын

Байцаагч: ..... ( )

Олгосон:
Банкны ажилтан.....( )

Баталгаажилт

Тэмдэг

Хянасан:

Тэтгэмж хүлээн авсан .....( )

Тасгийн дарга: ..... ( )
Нягтлан бодогч: ..... ( )

20.... оны .... сарын ..... өдөр

НД-7

.....-НЫ ..... ОНЫ ..... -Р САРЫН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

1.Ажил олгогч шимтгэл төлөлтийн тайланг сар бүрийн 5-ны дотор шимтгэлийн цахим системээр тоон гарын үсгээр баталгаажуулан илгээнэ.
2.Ажил олгогч тоон гарын үсгээр баталгаажуулаагүй, цахимаар илгээсэн 1-6 дугаар сарын тайланг 07 дугаар сарын 05, 7-12 дугаар сарын тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн дотор хэвлэмэл хэлбэрээр баталгаажуулан нийгмийн даатгалын байгууллагад ирүүлнэ.

Байгууллагын регистрийн дугаар:.....
Нийгмийн даатгалын бүртгэлийн дугаар:.....

1. Шимтгэл төлөлт

Үзүүлэлт		МД	Бүгд	Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тооцсон даатгуулагчид	Ажил олгогч шимтгэлийг нь хариуцан төлсөн даатгуулагчид	Зөвхөн эрүүл мэндийн даатгал төлсөн даатгуулагчид
А		Б	1	2	3	4
Даатгуулагчийн тоо	Монгол	1				
	Гадаад	2				
Даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого	Нийт Мөр3=(4+...+10)	3				
	Үндсэн цалин	4			x	
	Нэмэгдэл, нэмэгдэл хөлс	5			x	
	Шагнал урамшуулал	6			x	
	Хоол, унааны үнийн хөнгөлөлт	7			x	
	Түлээ, нүүрсний үнийн хөнгөлөлт, орон сууцны ашиглалтын төлбөр, тэдгээртэй адилтгах бусад орлого	8			x	
	Гэрээт ажилтны цалин	9			x	
	Ажил олгогч шимтгэлийг нь хариуцан төлсөн цалингийн сан	10		x		x
Нийгмийн даатгалын сан	Төлбөл зохих НДШ-ийн дүн	11				
	Төлсөн НДШ-ийн дүн	12		x	x	x
Нийгмийн даатгалын байгууллагаас буцаан олгосон шимтгэлийн дүн		13		x	x	x
Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлтийн дүн		14		x	x	x
ҮОМШӨ-ний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлтийн дүн		15		x	x	x
ҮОМШӨ-ний даатгалын шимтгэлийн чөлөөлөлтийн дүн		16		x	x	x

2. Шимтгэлийн үлдэгдэл

МД	Үзүүлэлт	Илүү	Дутуу
А	1	2	3
1	..... оны ..... сарын 1-ний үлдэгдэл		
2	..... оны ..... сарын ..... -ний үлдэгдэл		

3. Тухайн сард нийгмийн даатгалын санд төлсөн шимтгэл

МД	Он	сар	өдөр	Дүн
1				
2				
3				
4				
5				
Нийт дүн				

4.ҮОМШӨ-ний даатгалын санд төлсөн шимтгэл

МД	Даатгуулагчийн тоо	Цалингийн сан	Шимтгэлийн хувь хэмжээ	Дүн
А	1	2	3	4
1			0.5	
2			1.5	
3			2.5	
Нийт дүн				

Тайлан гаргасан/хянасан:

Дарга/захирал: ..... ( )
(гарын үсэг) (нэр)

Тамга, тэмдэг

Нягтлан бодогч: ..... ( )
(гарын үсэг) (нэр)

20.... оны .... сарын ..... өдөр

Шалгаж, хүлээн авсан:

Нийгмийн даатгалын
байцаагч (ажилтан): ..... ( )
(гарын үсэг) (нэр)

Тэмдэг

20.... оны .... сарын ..... өдөр

.....- Д АЖИЛЛАЖ БҮЙ ДААТГУУЛАГЧДЫН ..... ОН

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ НОГДУУЛАЛТЫН ТАЙЛАН

Байгууллагын регистрийн дугаар:.....

Нийгмийн даатгалын бүртгэлийн дугаар:.....

МД	Даатгуулагчийн											
	Эцэг/эхийн нэр	Нэр	Иргэний бүртгэлийн дугаар	Даатгуулагчийн төрлийн код	Ажил мэргэжлийн ангилал	Улсын код	Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (төгрөг)	Үндсэн цалин	Нэмэгдэл, нэмэгдэл хөлс	Шагнал урамшуулал	Хоол, унааны үнийн хөнгөлөлт	Т үн төл а
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
Дүн												

Балансын шалгалт: багана (7)=багана (8+14), багана (15)=багана (16+17),

Тамга, тэмдэг

Тайлан гаргасан/хянасан:

Дарга/захирал: ..... ( )

(гарын үсэг) (нэр)

Нягтлан бодогч: .....( )

(гарын үсэг) (нэр)

20.... оны .... сарын ..... өдөр

Тэмдэг

Шалгаж, хүлээн авсан:

Нийгмийн даатгалын

байцаагч /ажилтан: ..... (

(гарын үсэг) (нэр)

20.... оны .... сарын ..... өдөр

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Сангийн сайдын 2024 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдрийн А/144, А/140 дугаар хамтарсан тушаалын хоёрдугаар хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН АНХАН ШАТНЫ БҮРТГЭЛИЙН МАЯГТ ХӨТЛӨХ АРГАЧЛАЛ

1.ӨНДӨР НАСНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ /цалинд үндэслэсэн/ (Б-НД-1.1)

Даатгуулагч шимтгэл төлсөн хугацаа, дараалсан 60 сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дунджаас өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон тохиолдолд цахим болон цаасан маягтыг нийгмийн даатгалын байцаагч хөтөлнө.

Маягтын 1 дүгээр үзүүлэлтэд өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон нөхцөл, болзол гэсэн мөрийн *хөдөлмөрийн хэвийн* гэсэн хэсэгт даатгуулагчийн шимтгэл төлсөн жилээс хамаарч өндөр насны бүрэн/хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн тохирох хэсгийг сонгоно. *Хөнгөлөлттэй нөхцөл* хэсэгт Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-5.1.7 дахь хэсэгт заасан, Цэргийн албаа хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу цэргийн албаа хаасны тэтгэвэр тогтоолгох нөхцөл, болзлыг хангасан даатгуулагчид тогтоох тэтгэврээс нэгийг сонгоно.

Маягтын 2-оос 7 дугаар үзүүлэлтэд тэтгэвэр тогтоолгогчийн үндсэн мэдээлэл болох эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, төрсөн он, сар, өдөр, нас, хүйс, иргэний бүртгэлийн дугаар, оршин суугаа хаягийн мэдээллийг бичнэ.

Тэтгэвэр тогтоолт хэсэгт даатгуулагчийн тэтгэвэр тогтоолгосон хуулийн зүйл, заалт, төрүүлсэн болон 3 хүртэл настайд нь үрчилж авсан хүүхдийн тоо, шимтгэл төлсөн нийт хугацаа, тэтгэвэр бодох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дүнг бичиж, бүрэн тэтгэвэр бол 5 дугаар мөрөнд, хувь тэнцүүлсэн тэтгэвэр бол 6 дугаар мөрөнд бодолтыг хийж бичнэ. Мөн Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ, сард ногдох тэтгэврийн хэмжээ, тэтгэвэр тогтоосон, эхэлж олгосон он, сар, өдөр байна.

Тэтгэврийг анх тогтоосон бол тогтоолт, тэтгэврийг өөрчлөн тогтоосон бол өөрчлөлт гэсний доогуур зурж нийгмийн даатгалын байцаагч гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянаж, хяналтын байцаагч, тасгийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулах ба зөвшөөрсөн тохиолдолд ахлан нягтлан бодогч болон дарга гарын үсэг зурж, тамга, тэмдгээр баталгаажуулна.

2.ӨНДӨР НАСНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ /нэрийн дансны/ (Б-НД-1.2)

Даатгуулагч нэрийн дансны буюу шимтгэлд суурилсан аргаар өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон тохиолдолд цахим болон цаасан маягтыг нийгмийн даатгалын байцаагч хөтөлнө.

Маягтын 1 дүгээр үзүүлэлтийн *хөдөлмөрийн хэвийн* гэсэн хэсэгт нэрийн дансанд бүртгэсэн нийт орлогоос хамаарч тохирох хэсгийг сонгоно. *Хөнгөлөлттэй*

нөхцөл хэсэгт Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-5.1.7 дахь хэсэгт заасан, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтоолгох нөхцөл, болзлыг хангасан даатгуулагчид тогтоох тэтгэврээс нэгийг сонгоно.

Маягтын 2-оос 7 дугаар үзүүлэлтэд тэтгэвэр тогтоолгогчийн үндсэн мэдээлэл болох эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, төрсөн он, сар, өдөр, нас, хүйс, иргэний бүртгэлийн дугаар, оршин суугаа хаягийн мэдээллийг бичнэ.

Тэтгэвэр тогтоолт хэсэгт Даатгуулагчийн тэтгэвэр тогтоолгосон хуулийн зүйл, шимтгэл төлсөн нийт хугацаа, тэтгэвэр тогтоолгохын өмнөх нэрийн дансны нийт үлдэгдэл, мөнгөжүүлсэн орлогын нийт үлдэгдэл, тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл, Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ, сард ногдох тэтгэврийн хэмжээ, тэтгэвэр тогтоосон, эхэлж олгосон он, сар, өдөр, байна.

Тэтгэврийг анх тогтоосон бол тогтоолт, тэтгэврийг өөрчлөн тогтоосон бол өөрчлөлт гэсний доогуур зурж нийгмийн даатгалын байцаагч гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянаж, хяналтын байцаагч, тасгийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулах ба зөвшөөрсөн тохиолдолд ахлан нягтлан бодогч болон дарга гарын үсэг зурж, тамга, тэмдгээр баталгаажуулна.

3.ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР АЛДСАНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ (Б-НД-1.3)

Хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагчийн тэтгэврийг тогтооход цахим болон цаасан маягтыг нийгмийн даатгалын байцаагч хөтөлнө.

Маягтын 1 дүгээр үзүүлэлт буюу хөдөлмөрийн чадвар алдсан шалтгаан гэсэн хэсэгт Даатгуулагч ердийн өвчний улмаас, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний, цэргийн алба хаагчийн хувьд цэргийн албан үүргээ биелүүлэхтэй холбогдолтой эсхүл цэргийн албан үүргээ биелүүлэхтэй холбогдолгүй улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоох аль нэг нөхцөлийг сонгоно.

Маягтын 2-оос 7 дугаар үзүүлэлтэд тэтгэвэр тогтоолгогчийн үндсэн мэдээлэл болох эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, төрсөн он, сар, өдөр, нас, хүйс, иргэний бүртгэлийн дугаар, оршин суугаа хаягийн мэдээллийг бичнэ.

Маягтын тэтгэвэр тогтоолт хэсэгт даатгуулагчийн тэтгэвэр тогтоолгосон хуулийн зүйл заалт, төрүүлсэн болон 3 хүртэл настайд нь үрчилж авсан хүүхдийн тоо, Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлөөс тогтоосон хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, шимтгэл төлсөн нийт хугацаа, сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, бүрэн тэтгэвэр бол 6 дугаарт, хувь тэнцсэн бол 7 дугаарт бодолтыг хийж бичнэ. Мөн Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ, сард олгох тэтгэврийн хэмжээ, тэтгэвэр тогтоолгосон, тэтгэвэр эхэлж олгох он, сар, өдрийг бичнэ.

Тэтгэврийг анх тогтоосон бол тогтоолт, тэтгэврийг өөрчлөн тогтоосон бол өөрчлөлт гэсний доогуур зурж нийгмийн даатгалын байцаагч гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянаж, хяналтын байцаагч, тасгийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулах ба зөвшөөрсөн тохиолдолд ахлан нягтлан бодогч болон дарга гарын үсэг зурж, тамга, тэмдгээр баталгаажуулна.

4. ТЭЖЭЭГЧЭЭ АЛДСАНЫ ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛТЫН МАЯГТ

(Б-НД-1.4)

Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгогчийн мэдээлэл хэсэгт эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, нас, хүйс, иргэний бүртгэлийн дугаар, оршин суугаа хаяг, тэжээгчтэй ямар хамааралтай болох, гэрлэлтийн баталгааны дугаарыг бичнэ. Хэрвээ тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг хуваааж тогтоох бол хуваааж тогтоолгох тэтгэвэр тогтоолгогчийн мэдээллийг мөн адил бичнэ.

Маягтын тэжээгчийн мэдээлэл хэсэгт нас барсан тэжээгчийн нас барсан шалтгаан, эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, нас, хүйс, иргэний бүртгэлийн дугаарыг бичнэ.

Маягтын тэтгэвэр тогтоолт хэсэгт тэтгэвэр тогтоолгох хуулийн зүйл, төрүүлсэн буюу 3 хүртэл настайд нь үрчилж авсан хүүхдийн тоо, хөдөлмөрийн чадваргүй хүний тоо, тэжээгчийн шимтгэл төлсөн нийт хугацаа, сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, бүрэн тэтгэвэр бол 6 дугаар мөрөнд, хувь тэнцсэн бол 7 дугаар мөрөнд бодолтыг хийж бичнэ. Мөн Засгийн газраас тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээ, сард олгох тэтгэврийн хэмжээ, тэтгэвэр тогтоолгосон, тэтгэвэр эхэлж олгох он, сар, өдөр байна.

Тэтгэврийг анх тогтоосон бол тогтоолт, тэтгэврийг өөрчлөн тогтоосон бол өөрчлөлт гэсний доогуур зурж нийгмийн даатгалын байцаагч гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянаж, хяналтын байцаагч, тасгийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулах ба зөвшөөрсөн тохиолдолд ахлан нягтлан бодогч болон дарга гарын үсэг зурж, тамга, тэмдгээр баталгаажуулна.

5.НАС БАРАГЧИЙН АСРАМЖИД БАЙСАН ГЭР БҮЛИЙН ГИШҮҮДИЙН БҮРТГЭЛ

(Б-НД-1.5)

Тэтгэвэр тогтоолгогчийн мэдээлэл хэсэгт тэтгэвэр тогтоолгогчийн эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, иргэний бүртгэлийн дугаарыг бичнэ.

Гэр бүлийн гишүүдийн мэдээлэл хэсэгт нас барагчийн асрамжид байсан гэр бүлийн гишүүдийн эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, нас барагчийн хамаарал, төрсөн он, сар, өдөр, хүйс, тэтгэвэр тогтоолгож эхлэх болон дуусах он, сар, өдрийг бичнэ.

6. ..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ТЭТГЭВЭР ОЛГОЛТЫН ЖАГСААЛТ

(Б-НД-2)

Тэтгэвэр олголтын жагсаалтыг тэтгэврийн программ, тэтгэврийн тогтоолт, шилжилт хөдөлгөөний өөрчлөлт, зогсоогдсон тэтгэврийн бүртгэлийг тус тус үндэслэн сар бүр гаргаж, хяналт тавина.

Тэтгэврийн төрөл, тэтгэврийн төрлийн код, тэтгэвэр авагчийн тоо, олгох нийт мөнгөн дүнг бичнэ.

Маягтын тэтгэврийн төрөл хэсэг (багана 1)-т Тэтгэвэр авагч ямар тэтгэвэр авахаас хамаарч хамаарах тэтгэврийн төрлийг сонгон тэтгэвэр авагчийн мэдээллийг бичнэ.

Тэтгэврийн төрлийн код хэсэг (багана 2)-т 4 оронтой кодыг бичих ба тухайн даатгуулагч ямар тэтгэврийн төрөлд хамаарахаас шалтгаалж код нь өөр өөр байна.

Тэтгэвэр авагчийн тоо хэсэг (багана 3)-т төрөл тус бүр хамаарах нийт тэтгэвэр авагчийн тоог бичнэ.

Д/д	Тэтгэврийн төрөл	Тэтгэврийн төрлийн код
1	1995 оноос өмнө тогтоосон өндөр насны тэтгэвэр	1362
2	1995 оноос өмнө тогтоосон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	1363
3	1995 оноос өмнө тогтоосон хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	1364
4	1995 оноос хойш тогтоосон өндөр насны тэтгэвэр	2362
5	1995 оноос хойш тогтоосон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	2363
6	1995 оноос хойш тогтоосон хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	2364
7	Цэргийн өндөр насны	3362
8	Цэргийн тэжээгчээ алдсаны	3363
9	Цэргийн хөдөлмөрийн чадвар алдсаны	3364
10	ҮОМШӨ 1995 оноос хойш тогтоосон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	4363
11	ҮОМШӨ 1995 оноос хойш тогтоосон хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	4364
12	ҮОМШӨ 1995 оноос өмнө тогтоосон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	5363
13	ҮОМШӨ 1995 оноос өмнө тогтоосон хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	5364
14	Зарим иргэдийн тэтгэврийн нэмэгдэл	6362

Тэтгэвэр олголтын жагсаалт бэлдсэн нийгмийн даатгалын байцаагч гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянаж хяналтын байцаагч, тасгийн дарга нэрээ бичиж, гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна.

7. ..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ТЭТГЭВЭР ОЛГОЛТЫН ЖАГСААЛТЫГ ХҮЛЭЭЛЦСЭН ТУХАЙ АКТ

(Б-НД-2.1)

Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын нэр, тухайн нийгмийн даатгалын газрын харилцагч банкны нэрийг бичнэ.

Тэтгэврийн төрөл, код, сум, хорооны дугаар, тэтгэвэр авагчийн тоо, олгох нийт мөнгөн дүнг бичнэ. Мөн шилжүүлсэн файлын нэр, хэмжээ, он, сар, өдөр, бичлэгийн тоог бичнэ.

Олголтын жагсаалт нэгтгэсэн тасгийн дарга гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна. Тасгийн даргын баталгаажуулсан нэгтгэсэн жагсаалтыг хянасан ахлах нягтлан бодогч, файлыг банк руу шилжүүлсэн мэдээллийн технологийн ажилтан, хүлээн авсан банкны ажилтан тус тус нэрээ бичиж, гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна.

Тэтгэвэр олголтын жагсаалтыг хүлээлцсэн актыг тэтгэврийн программ, тэтгэвэр тогтоолт, шилжилт хөдөлгөөний өөрчлөлт, зогсоогдсон бүртгэлийг тус тус үндэслэн сар бүр хоёр хувь гаргаж банканд хүргүүлж, нэг хувийг нь банкны байгууллагаар баталгаажуулж авна. Энэхүү жагсаалтыг цахимаар солилцож болно.

8.ЦАЛИН ХӨЛСНИЙ ТОДОРХОЙЛОЛТ

/1995 оноос өмнөх эсхүл цэргийн албаа хаасны тэтгэвэр тогтооход/

(Б-НД-3)

Даатгуулагч 1995 оноос өмнөх жилийн цалин, хөлсөөр тэтгэвэр тогтоолгох бол уг хугацааны цалин, хөлсийг төрөлжсөн архивын байгууллагад хадгалагдаж буй санхүүгийн үндсэн баримт эсхүл тухайн ажиллаж байсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн үндсэн баримтад үндэслэн гаргаж ирүүлнэ. Энэхүү тодорхойлолтыг тухайн байгууллага, архив нь санхүүгийн архивын үндсэн баримтыг үндэслэн гаргах ба уг тодорхойлолтыг цэргийн байгууллага ашиглаж болно.

Цалин хөлсний тодорхойлолт гаргасан архивын нэгж, аж ахуйн нэгж байгууллага нь тодорхойлолт авах гэж буй даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар, эцэг/эх/-ийн нэр, нэр болон даатгуулагчийн авсан цалин хөлсийг он, сараар нь үнэн зөв тодорхойлж бичнэ. Дүн хэсэгт 1-12 сарын цалин хөлсний нийлбэр дүнг бичнэ.

Нийт цалин хэсэгт цалин, хөлсний тодорхойлолтоор гаргасан нийт цалингийн дүнг бичнэ.

Тодорхойлолтыг гаргасан архивын нэгж, аж ахуйн нэгж байгууллагын ажилтан, дарга, захирал, эзний нэр, тодорхойлолт олгосон он, сар, өдрийг бичиж гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан байна. Энэхүү тодорхойлолтыг цахимаар солилцож болно.

9. ЦЭРГИЙН ТЭТГЭВЭР АВАГЧИЙН ЦАЛИН, НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН ЗӨРҮҮ ТООЦСОН МАЯГТ/1995 оноос хойш/

(Б-НД-4)

Цэргийн албаа хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 6.3-т зааснаар цэргийн тэтгэвэр авагчийн цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зөрүүг тооцохдоо энэхүү маягтыг ашиглана. Уг маягтыг цахимаар үйлдэж болно.

Шимтгэлийн зөрүү тооцуулах даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар, эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, тэтгэврийн төрлийг бичнэ.

1-р баганад 1995 оноос хойш цэргийн байгууллагад албаа хаасан цэргийн албаа хаагчийн цэргийн албаа хаасан хугацааг , 2-р баганад цэргийн холбогдох хуулийн дагуу цэргийн жилийг нэмэгдүүлж тооцсон сарыг, 3-р баганад нэмэгдүүлж тооцсон сард ногдох шимтгэлийн тухайн үед мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын санд төлүүлэх дүнг, 4-р баганад нийт цэргийн албаа хаасан хугацааг, 5-р баганад Цэргийн албаа хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 6.3-т заасны дагуу нэмэгдүүлж тооцсон сарыг, 6-р

баганад нэмэгдүүлж тооцсон сард ногдох шимтгэлийн тухай үед мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын санд төлүүлэх дүнг, 7-р баганад нийт шимтгэл тооцсон сарын тоог бичнэ.

Шимтгэлийн тооцоо хэсэгт цэргийн алба хаагчийн 1995 оноос хойш алба хаасан хугацааны сар бүрийн цалин хөлс, итгэлцүүр, итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин, шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах сарын хөдөлмөрийн хөлсний дээд хэмжээгээр хязгаарласан цалин хөлснөөс тэтгэвэр, тэтгэмжийн шимтгэлийг тооцож, нийт дүнг гаргана.

Дүн хэсэгт 1-12 сарын цалин хөлс, итгэлцүүрээр өсгөсөн цалингийн нийлбэр дүнг бичнэ.

Тэтгэврийн мөрөнд итгэлцүүрээр өсгөсөн цалингийн нийлбэр дүнг ажил олгогчийн төлөх тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээгээр үржүүлж бичнэ.

Тэтгэмжийн мөрөнд итгэлцүүрээр өсгөсөн цалингийн нийлбэр дүнг ажил олгогчийн төлөх тэтгэмжийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээгээр үржүүлж бичнэ.

Нийт НДШ мөрөнд тэтгэврийн болон тэтгэмжийн мөрний нийлбэр дүнг бичнэ.

Нөхөн төлүүлэх нийт шимтгэлийн дүн (багана 3-6)-д тооцсон шимтгэл болон шимтгэлийн тооцоо хүснэгтийн нийт нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүнгийн нийлбэртэй тэнцүү байна.

Тооцоо хийсэн нийгмийн даатгалын байцаагч нэрээ бичиж, гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянаж, хяналтын байцаагч, тасгийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулах ба зөвшөөрсөн тохиолдолд ахлан нягтлан бодогч болон дарга гарын үсэг зурж, тамга, тэмдгээр баталгаажуулна.

10.АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТЭТГЭМЖ ТОГТООЛТЫН МАЯГТ

(Б-НД-5)

Маягтын 1-ээс 5 дугаар үзүүлэлтэд даатгуулагчийн, дахин давтагдашгүй дугаар, эцэг/эх/-ийн нэр, нэр төрсөн он, сар, өдөр, нас, хүйс, оршин суугаа хаяг, холбоо барих утасны дугаарыг бичнэ.

Тэтгэмж тогтоолт хэсэгт ажлаас чөлөөлөгдсөн он, сар, өдөр, хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан байгууллагад болон нийгмийн даатгалын байгууллагад бүртгүүлсэн он, сар, өдөр, шимтгэл төлсөн нийт хугацааг сараар, ажлаас халагдахаас өмнө тасралтгүй шимтгэл төлсөн хугацааг сараар, даатгуулагч өмнө нь ажилгүйдлийн тэтгэмж авч байсан бол өмнөх тэтгэмж дууссан он, сар, өдөр болон өмнөх ажилгүйдлийн тэтгэмж авч дууссанаас хойш тасралтгүй шимтгэл төлсөн хугацааг сараар, 8 дугаар мөрөнд сүүлийн 9 сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг бичиж, 9 дүгээр мөрөнд сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээг, тэтгэмж бодох хувь, нэг сард ногдох тэтгэмж, нэг өдөрт олговол зохих тэтгэмж, баримт бичиг бүрдүүлж өгөх хугацаа хоцроосон өдөр, нийт тэтгэмж олгох ажлын өдөр, нийт олговол зохих тэтгэмж, тэтгэмж авч байх хугацаанд ажилд орсон он, сар, өдөр, нийт олговол зохих үлдсэн тэтгэмж, тэтгэмж авч эхлэх болон дуусах он, сар, өдрийг бичнэ.

Тэтгэмж тогтоосон нийгмийн даатгалын байцаагч нэрээ бичиж, гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянасан байцаагч, тасгийн дарга, зөвшөөрсөн дарга, нягтлан бодогч нар нэрээ бичиж, гарын үсгэг зурж, тамга, тэмдгээр баталгаажуулна.

11.АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ХУВААРЬ

(Б-НД-5.1)

Ажилгүйдлийн тэтгэмжийг хуваарийн дагуу олгоход ашиглана. Ажилгүйдлийн тэтгэмж олгож эхлэх, дуусах он, сар, өдөр, тэтгэмж олгох ажлын өдөр, олгох тэтгэмж, олгосон он, сар, өдрийг бичнэ.

12. .....-НЫ ..... ОНЫ .....-Р САРД ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР ТҮР АЛДСАНЫ ТЭТГЭМЖ ОЛГОСОН ЖАГСААЛТ

(Б-НД-6)

Ажил олгогчоос олгосон хөдөлмөрийн чадвар түр хугацаагаар алдсан ажлын эхний 5 өдрийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийн жагсаалтыг ажил олгогчийн дарга/захирал, нягтлан бодогч холбогдох үзүүлэлтийн дагуу сар бүр үнэн зөв гаргаж, нэрээ бичиж, гарын үсэг зурж, баталгаажуулж, нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасаар эсвэл цахимаар ирүүлнэ.

Багана (1-11)-д даатгуулагчийн эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, иргэний бүртгэлийн дугаар, эмнэлгийн хуудасны дугаар, эхэлсэн болон дууссан он, сар, өдөр, шимтгэл төлсөн нийт сар, хөдөлмөрийн чадвар алдахын өмнөх 3 сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дундаж, ажилласан хоног, тэтгэмж бодох ажлын нэг өдөрт ногдох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, хувийг тус тус бичнэ.

Ажлын нэг өдөрт ногдох тэтгэмж (багана 12)-д ажлын нэг өдөрт ногдох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дүнг тэтгэмж бодох хувиар үржүүлсэнтэй тэнцүү байна.

Тэтгэмж олгох хоног (багана 13)-т ажил олгогчоос болон нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэмж олгох хоногийн нийлбэртэй тэнцүү байна.

Олгох тэтгэмж (багана 16)-д ажил олгогчоос болон нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн нийлбэртэй тэнцүү байна.

Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж (багана 17)-д ажлын нэг өдөрт ногдох тэтгэмжийн дүнг ажил олгогчоос тэтгэмж олгох хоногоор үржүүлсэнтэй тэнцүү байна.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмж (багана 18)-д ажлын нэг өдөрт ногдох тэтгэмжийн дүнг нийгмийн даатгалын сангаас олгох хоногоор үржүүлсэнтэй тэнцүү байна.

Жагсаалт гаргасан ажил олгогчийн дарга/захирал, нягтлан бодогч, жагсаалтыг хянаж, хүлээж авсан нийгмийн даатгалын байцаагч нэр, гарын үсэг, он, сар, өдрийг бичнэ.

13. ..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ЖИРЭМСНИЙ БОЛОН АМАРЖСАНЫ ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖАГСААЛТ

(Б-НД-7)

Нийгмийн даатгалын байгууллага холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу цахимаар ирүүлсэн жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмжийг даатгуулагч руу шилжүүлэхэд энэхүү маягтыг ашиглана.

Тэтгэмж авагчийн мэдээллийн хэсэг (багана 1-3)-т даатгуулагчийн эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, иргэний бүртгэлийн дугаар зэрэг мэдээлэл байна.

Эмнэлгийн хуудас (багана 4-6)-д эмнэлгийн байгууллагаас олгосон жирэмсний болон амаржсаны эмнэлгийн хуудасны дугаар, эхлэх он, сар, өдөр, дуусах он, сар, өдөр зэрэг мэдээлэл байна.

Тэтгэмж олгох хэсэг (багана 7-10)-т тэтгэмж олгох хоног, олгосон тэтгэмжийн дүн, банкны нэр, дансны дугаар байна.

Жагсаалтыг үйлдсэн нийгмийн даатгалын байцаагч гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна.

14. .....-НЫ ..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖАГСААЛТ

(Б-НД-8)

Даатгуулагчийн эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, иргэний бүртгэлийн дугаар, тэтгэмжийн төрөл, даатгуулагчийн төрөл, олгох тэтгэмжийн хэмжээ, банкны нэр, дансны дугаарыг бичнэ.

Жагсаалтыг тэтгэмжийн төрөл, даатгуулагчийн төрөл тус бүрээр бэлтгэнэ. Энэхүү жагсаалтыг цахимаар хийж болно.

Тэтгэмж олголтын жагсаалт бэлтгэсэн нийгмийн даатгалын байцаагч нэрээ бичиж, гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянасан байцаагч, тасгийн дарга нар нэрээ бичиж, гарын үсгэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

15. .....-НЫ ..... ОНЫ ..... -Р САРЫН ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖАГСААЛТ

(Б-НД-8.1)

Нийгмийн даатгалын байгууллага холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг ажил олгогч, холбогдох байгууллагад шилжүүлэхэд энэхүү жагсаалтыг хэрэглэнэ.

Ажил олгогчийн нэр, нийгмийн даатгалын бүртгэлийн дугаар, тэтгэмжийн төрөл, олгох тэтгэмжийн хэмжээг бичнэ.

Тэтгэмж олгох жагсаалт бэлтгэсэн нийгмийн даатгалын байцаагч нэрээ бичиж, гарын үсэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

Байцаагчийн баталгаажуулсан маягтыг хянасан байцаагч, тасгийн дарга нар нэрээ бичиж, гарын үсгэг зурж, тэмдгээр баталгаажуулна.

16.НАС БАРСАН ДААТГУУЛАГЧИЙН ГЭР БҮЛИЙН ГИШҮҮНД ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ТУХАЙ МЭДЭГДЭЛ

(Б-НД-9)

Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагч нас барсан тохиолдолд нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгох тухай мэдэгдлийг нас барсны гэрчилгээг үндэслэн бичиж, банканд хүргүүлэх бөгөөд тэтгэмж авагчаар дамжуулж болно. Энэхүү мэдэгдлийг цахимаар гаргаж болно.

Банк мэдэгдэл (Б-НД-8)-ийг үндэслэн нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгож, тэмдэглэл хөтөлнө.

Мэдэгдлийн үндсэн хэсэгт мэдэгдэл бичсэн он, сар, өдөр, мэдэгдлийн дугаар, нас барагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар, эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, оршин сууж байсан

хаяг, тэтгэмжийн мөнгөн дүн, тэтгэмж авагчийн иргэний бүртгэлийн дугаар, эцэг/эх/-ийн нэр, нэр, оршин суугаа хаягийн мэдээллийг бичнэ.

Баталгаажуулалт хэсэгт мэдэгдэл бичсэн нийгмийн даатгалын байцаагч, хянасан тасгийн дарга, нягтлан бодогч, тэтгэмж олгосон банкны ажилтан, тэтгэмж хүлээж авсан хүн гарын үсэг зурж, он, сар, өдрийг бичнэ.

17. "....."-НЫ . . . ОНЫ . . . -Р САРЫН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

(НД-7)

Энэ тайлан нь ажил олгогч болон нийгмийн даатгалын байгууллага хоорондын нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулалт, төлөлт, тооцооны үндсэн баримт болно.

Ажил олгогч нь "....."-д ажиллаж буй даатгуулагчдын ..... оны .....-р сарын нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулалтын тайлан /НД-8/-г үндэслэн .... оны ..... -р сарын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан /НД-7/-г гаргана.

Ажил олгогч шимтгэл төлөлтийн тайланг сар бүр шимтгэлийн цахим системээр тоон гарын үсгээр баталгаажуулж, дараа сарын 5-ны өдрийн дотор багтаан харьяа аймаг/сум/, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт ирүүлнэ. Ажил олгогч тоон гарын үсгээр баталгаажуулаагүй, цахимаар илгээсэн тохиолдолд тухайн оны 1-6 дугаар сарын тайланг 07 дугаар сарын 05, 7-12 дугаар сарын тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн дотор хэвлэмэл хэлбэрээр дарга /захирал/-ын, нягтлан бодогчийн гарын үсэг, тамга, тэмдгээр баталгаажуулан харьяа аймаг/сум/, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт ирүүлнэ.

Байгууллагын регистрийн дугаар нь Улсын бүртгэлийн байгууллагаас олгосон хуулийн этгээдийн регистрийн дугаар байна.

Нийгмийн даатгалын бүртгэлийн дугаар нь Нийгмийн даатгалын байгууллагаас олгосон шимтгэл төлөгчийн дугаар байна.

1.Шимтгэл төлөлт

Даатгуулагчийн тоо (мөр 1) тухайн тайлант хугацаанд цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, ажил олгогч шимтгэлийг нь хариуцан төлсөн, зөвхөн эрүүл мэндийн даатгалын төлсөн Монгол даатгуулагчийн тоог бичнэ. Багана (1)=багана (2+3+4) нийт дүнгээр тайлагнагдах бөгөөд шимтгэлийн цахим системийн НД-8 тайлангаас татагдана.

Даатгуулагчийн тоо (мөр 2) тухайн тайлант хугацаанд цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тооцсон, ажил олгогч шимтгэлийг нь хариуцан төлсөн, зөвхөн эрүүл мэндийн даатгалын төлсөн Гадаад даатгуулагчийн тоог бичнэ. Багана (1)=багана (2+3+4) нийт дүнгээр тайлагнагдах бөгөөд шимтгэлийн цахим системийн НД-8 тайлангаас татагдана.

Даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (мөр 3-10) даатгуулагчийн тухайн сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг төгрөгөөр

бүртгэж бичих ба (4-10) мөрний харгалзах (1-4) баганад ангилан тархааж бичнэ. мөр (3)=мөр (4+.....+10), багана (1)=багана (2+3+4).

Ажил олгогч шимтгэлийг нь хариуцан төлсөн цалингийн сан (Мөр 10)-гийн багана (3)-д хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс ажил олгогчийн төлөх хувиар нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн цалингийн сангийн дүнг бичих ба (мөр) 3-ийн багана (3) дахь дүнтэй тэнцүү байна.

Нийгмийн даатгалын санд төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүн (мөр 11) аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллаж, цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого авсан 1-ээр төгссөн даатгуулагчийн кодтой даатгуулагчдад ногдуулсан төлбөл зохих нийт нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүнг багана (2)-д, Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван тал Үндэсний хорооноос баталсан тухайн үеийн мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс ажил олгогчийн төлөх хувиар нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлсөн хүүхэд асрах чөлөөтэй байгаа ажилтан эх/эцэг/, хугацаат цэргийн албан хаагч, цэргийн сургуулийн сонсогч, жирэмсний болон амаржсаны амралттай байгаа ажилтан, ажил олгогчийн захиалгаар суралцагч, нэг ба түүнээс дээш сарын хугацаагаар хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан ажилтан, сул зогссон улирлын шинжтэй ажил байнга эрхэлдэг ажилтан, улсын хил дээр ажиллаж байгаа гаалийн улсын байцаагч, алба хааж байгаа офицер, ахлагчийн ажилгүй байгаа эхнэр/нөхөр, дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны хөдөлмөр эрхлээгүй байгаа эхнэр/нөхөр, дайчилгаагаар ажилласан хүн, тэтгэвэр тогтоолгосны дараа ажиллаж байгаа жирэмсний болон амаржсан амралттай байгаа, хөдөлмөрийн чадвараа 1 сараас дээш хугацаанд алдсан ажилтан, жирэмсний болон амаржсаны амралттай байгаа цэргийн алба хаагч эх, нэг сараас дээш хугацаагаар хөдөлмөрийн чадвараа алдсан цэргийн албан хаагч, шилжин ажилласан цэргийн байгууллагын алба хаагчийн хөдөлмөр эрхлээгүй эхнэр/нөхөр, дагалднаар суралцаж байгаа хөдөлмөрийн гэрээтэй ажилтан буюу 2-оор төгссөн даатгуулагчийн кодтой даатгуулагчид ногдуулсан төлбөл зохих нийт нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүнг багана (3)-д, хилийн цэрэг, дотоодын цэрэг, онцгой байдлын, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх, шүүхийн шинжилгээний, тагнуул, цагдаа, төрийн тусгай хамгаалалт, авлигатай тэмцэх, төрийн тусгай хамгаалалтын байгууллагын генерал, комиссар, офицер, ахлагч цолтой цэргийн албан хаагчид ногдуулсан эрүүл мэндийн даатгалын төлбөл зохих нийт шимтгэлийн дүнг багана (4)-д тус тус бичнэ. Багана (1)= багана (2+3+4) нийт төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүнг бичих ба НД-8 маягтын багана (15)-ын бүгд дүнтэй тэнцэнэ.

Нийгмийн даатгалын санд төлбөл зохих нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүн (мөр 12)-ний зөвхөн багана (1) нөхөгдөх ба ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын санд төлсөн шимтгэлийн дүнг бичнэ. Уг дүн нь тухайн сард нийгмийн даатгалын санд төлсөн шимтгэлийн нийт дүнтэй тэнцэнэ.

Нийгмийн даатгалын байгууллагаас буцаан олгосон шимтгэлийн дүн (мөр 13)-д зөвхөн багана (1) нөхөгдөх ба нийгмийн даатгалын байгууллагаас илүү төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг буцаан олгосон дүнг бичнэ.

Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлтийн дүн (мөр 14)-ний зөвхөн багана (1) нөхөгдөх ба Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай

хуулийн 13 дугаар зүйлд заасны дагуу тооцсон ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлтийн дүнг бичнэ.

Үйлдвэрлэлийн осол мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний шимтгэлийн хөнгөлөлтийн дүн (мөр 15) зөвхөн багана (1) нөхөгдөх ба Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд заасны дагуу тооцсон үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлтийн дүнг бичнэ.

Үйлдвэрлэлийн осол мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний шимтгэлийн чөлөөлөлтийн дүн (мөр 16) зөвхөн багана (1) нөхөгдөх ба Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд заасны дагуу тооцсон үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн чөлөөлөлтийн дүнг бичнэ.

2.Шимтгэлийн үлдэгдэл

Ажил олгогч тайлант хугацааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийн эхний болон эцсийн үеийн авлагыг "илүү", өрийг "дутуу" гэсэн нүдэнд мөнгөн дүнгээр бичнэ.

3.Тухайн сард нийгмийн даатгалын санд төлсөн шимтгэл

Нийгмийн даатгалын санд төлсөн шимтгэлийг он, сар, өдрийн дарааллаар бичиж тэмдэглэнэ. Төлсөн шимтгэлийн нийт дүн "Шимтгэл төлөлт" хүснэгтийн (мөр) 12-ын багана(1)-ын дүнтэй тэнцүү байна.

4.Үйлдвэрийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд төлсөн шимтгэл

Даатгуулагчийн тоо (багана 1) Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд шимтгэл төлсөн даатгуулагчийн тоог бичнэ.

Цалингийн сан (багана 2) Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэл ногдуулсан цалингийн санг бичнэ.

Шимтгэлийн хувь хэмжээ (багана 3) Үйлдвэрийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд ажил олгогчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээг бичнэ. Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээ-0.5, 1.5, 2.5

Нийт дүн (багана 4) Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд төлсөн шимтгэлийн нийт дүнг бичнэ.

Тайлан гаргасан/хянасан шалгаж хүлээн авсан хэсэгт Ажил олгогчийн дарга/захирал/, нягтлан бодогч нь нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланг тоон гарын үсгээр эсвэл хэвлэмэл хэлбэрээр гарын үсэг зурж, тамга /тэмдэг/ дарж баталгаажуулсан байх бөгөөд уг тайланг нийгмийн даатгалын байцаагч /ажилтан/ цахимаар эсвэл цаасаар хүлээн авч, шалгаж баталгаажуулна.

18. "....."-Д АЖИЛЛАЖ БУЙ ДААТГУУЛАГЧДЫН ... ОНЫ ... -Р САРЫН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ НОГДУУЛАЛТ ТАЙЛАН

(НД-8)

Энэ тайлан нь тухайн ажил олгогчид ажиллаж буй даатгуулагч бүрийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, түүнд ногдуулсан шимтгэлийн талаарх мэдээллийг харуулна.

Ажил олгогч шимтгэл ногдуулалтын тайланг сар бүр шимтгэлийн цахим системээр тоон гарын үсгээр баталгаажуулж, дараа сарын 5-ны өдрийн дотор багтаан харьяа аймаг/сум/, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт ирүүлнэ.

Ажил олгогч тоон гарын үсгээр баталгаажуулаагүй, цахимаар илгээсэн тохиолдолд тухайн оны 1-6 дугаар сарын тайланг 07 дугаар сарын 05, 7-12 дугаар сарын тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн дотор хэвлэмэл хэлбэрээр дарга /захирал/-ын, нягтлан бодогчийн гарын үсэг, тамга, тэмдгээр баталгаажуулан харьяа аймаг/сум/, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт ирүүлнэ.

Байгууллагын регистрийн дугаар нь Улсын бүртгэлийн байгууллагаас олгосон хуулийн этгээдийн регистрийн дугаар байна.

Нийгмийн даатгалын бүртгэлийн дугаар нь Нийгмийн даатгалын байгууллагаас олгосон шимтгэл төлөгчийн дугаар байна.

Даатгуулагчийн эцэг/эхийн нэр, өөрийн нэр, иргэний бүртгэлийн дугаар (багана 1-3) Даатгуулагчийн эцэг/эхийн нэр, өөрийн нэр, иргэний бүртгэлийн дугаар /гадаад бол бүртгэлийн дугаар/-ыг бичнэ.

Даатгуулагчийн төрлийн код (багана 4) Даатгуулагчийн төрлийн 5 оронтой кодыг бичих ба тухайн даатгуулагч ямар төрөлд хамаарахаас шалтгаалж код нь өөр өөр байна.

Ажил мэргэжлийн ангилал (багана 5) Даатгуулагчийн Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт YAMAT-08 хувилбараас тохирох ангиллыг тодорхойлж, тохирох кодыг 7 оронгийн түвшинд ажил олгогчийн хүний нөөцийн асуудал хариуцсан ажилтан нөхөж бичнэ.

Улсын код (багана 6) Гадаад улсын иргэн, харьяалалгүй хүн бол Нийгмийн даатгалын ерөнхий газраас тодорхойлсон кодоор ангилна.

Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (багана 7) Даатгуулагчийн тухайн сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг төгрөгөөр бүртгэж бичих ба 8-14-р баганад ангилан тархааж бичнэ. Багана (7)=Багана (8+...+14). Энэ баганын нийлбэр дүн нь НД-7 маягтын шимтгэл төлөлт хэсгийн мөр (3)-ийн багана (1)-д бичигдсэн тоотой тэнцүү байна.

Гэрээт ажилтны цалин (багана 13) Иргэний хуульд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах болон бусад гэрээгээр ажиллагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг бичнэ.

Ажил олгогч шимтгэлийг нь хариуцан төлсөн цалингийн сан (багана 14) НД-7 маягтын шимтгэл төлөлт хэсгийн мөр (10)-ийн багана(3) дахь даатгуулагчийн

ажил олгогчоос хариуцан төлсөн шимтгэлийг тооцсон хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг бичнэ.

Нийт дүн (багана 15) Даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогод ногдуулсан шимтгэлийн нийт дүнг төгрөгөөр бичнэ. багана (15)=багана (16+17)

Ажил олгогч (багана 16) Даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос даатгуулагчийн төрлийн код, ажил мэргэжлийн ангиллын дагуу ажил олгогчийн төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээгээр тооцсон шимтгэлийн дүнг бичнэ.

Даатгуулагч (багана 17) Даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос даатгуулагчийн төрлийн кодын дагуу даатгуулагчийн төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээгээр тооцсон шимтгэлийн дүнг бичнэ.

Ажил олгогч нийгмийн даатгалын ногдуулалтын тайлан (НД-8)-гаа тоон гарын үсгээр, цахимаар, хэвлэмэл хэлбэрээр нийгмийн даатгалын байгууллагад илгээн хүргүүлэхэд уг тайлангийн маягтын багана (8-14)-ын мэдээлэл харагдахгүй байхаар хураангуй болгож, зөвхөн багана (7)-ын мэдээлэл харагдах тохиргоогоор цахим системд хийнэ.

Тайлан гаргасан/хянасан шалгаж хүлээн авсан хэсэгт Ажил олгогчийн дарга /захирал/, нягтлан бодогч нь нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланг тоон гарын үсгээр эсвэл хэвлэмэл хэлбэрээр гарын үсэг зурж, тамга /тэмдэг/ дарж баталгаажуулсан байх бөгөөд уг тайланг нийгмийн даатгалын байцаагч /ажилтан/ цахимаар эсвэл цаасаар хүлээн авч, шалгаж баталгаажуулна.

Ажил олгогч хэвлэмэл хэлбэрээр гаргасан нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулалт, төлөлтийн тайланг хоёр хувь үйлдэх бөгөөд нэг хувийг ажил олгогч, нөгөө хувийг харьяа нийгмийн даатгалын байгууллага тус тус хадгална.

Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд бүртгэх даатгуулагчийн төрөл, код дараах байдалтай байна. Үүнд:

АЖИЛ ОЛГОГЧИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨЛТИЙН ТАЙЛАНД БҮРТГЭХ ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРЛИЙН КОД

Д/Д	ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРЛИЙН КОД	ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРӨЛ	ШИМТГЭЛ ТООЦОХ ЦАЛИН ХӨЛС, ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ОРЛОГО	ШИМТГЭЛ ТӨЛӨХ ХЭМЖЭЭ /КОД/										НИЙТ НДШ	ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙН ЗААЛТ
				ТЭТГЭВЭР		ТЭТГЭМЖ		АЖИЛГҮЙДЭЛ		ҮОМШӨ		ЭМД			
				АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ		
1	01001	Хөдөлмөрийн гэрээний дагуу ажиллаж байгаа үндсэн ажилтан	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5		2.0	2.0	24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2, 18.1, 21.2, ЭМДТХ-ийн 6.1.1, 8.2, 8.3
2	02001	Иргэний хуульд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах болон бусад гэрээгээр ажиллагч	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8					2.0	2.0	22.8	НДЕХ-ийн 7.4.10, 18.1, 21, ЭМДТХ-ийн 6.1.1, 8.2, 8.3
3	06002	Хүүхэд асрах чөлөөтэй байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажилтан эх/эцэг/	ХХДХ	8.5		1.0								9.5	НДЕХ-ийн 7.4.5, 18.1, 21.14,
4	06012	Хүүхэд асрах чөлөөтэй байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажилтан эх/эцэг/ тэтгэвэр тогтоолгосон	ХХДХ	8.5		1.0								9.5	НДЕХ-ийн 7.4.5, 18.1, 21.14,
5	08002	Хугацаат цэргийн алба хаагч, цэргийн сургуулийн сонсогч	ХХДХ	8.5		1.0								9.5	НДЕХ-ийн 7.4.9, 18.1, 21.18, ЗГ-ын 2019 оны 137
6	11001	Цэргийн байгууллагын алба хаагч	ЦХТАО									2.0	2.0	4.0	ЦАХТТТХ-ийн 5, ЭМДТХ 4.2
7	14001	Сул зогсолтын үеийн олговор авч байгаа ажилтан	Үндсэн цалингийн 60%-аас багагүй, ХХДХ-ээс багагүй байна	8.5	8.5	1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5		2.0	2.0	24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2.1, 18.1, 21.2, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
8	17002	Жирэмсний болон амаржсаны амралттай байгаа ажилтан	ХХДХ	8.5		1.0		0.5		0.5-2.5		2.0		12.5-14.5	НДЕХ-ийн 7.2.4, 18.1, 21.6, ЭМДТХ-ийн 6.1.1, 8.3.1
9	20002	Ажил олгогчийн захиалгаар суралцаж байгаа ажилтан, төрийн албан хаагч	ХХДХ	8.5		1.0								9.5	НДЕХ-ийн 7.4.4, 18.1, 21.13,
10	21002	Нэг ба түүнээс дээш сарын хугацаагаар хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан ажилтан	ХХДХ	8.5		1.0		0.5		0.5-2.5		2.0		12.5-14.5	НДЕХ-ийн 7.2.4, 18.1, 21.6, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
11	22001	Өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлнө)	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8			0.5-2.5				19.3-21.3	НДЕХ-ийн 7.3.4, 18.1, 21,

12	22011	Өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлөхгүй)	ЦХТАО			1.0	0.8			0.5-2.5			2.3-4.3	НДЕХ-ийн 7.3.4, 7.6, 18.1, 21, Даатгуулагчийн төрсөн онд харгалзах өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох насыг баримтална.
13	22021	Цэргийн албаа хаасны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлнө)	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8			0.5-2.5			19.3-21.3	ЦАХТТТХ-ийн 8, НДЕХ-ийн 7.3.4, 18.1,
14	22031	Цэргийн албаа хаасны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлөхгүй)	ЦХТАО			1.0	0.8			0.5-2.5			2.3-4.3	ЦАХТТТХ-ийн 8, НДЕХ-ийн 7.3.4, 7.6, 18.1,
15	23001	Эрх бүхий байгууллагаас сетификат аваагүй БНСУ-ын иргэн	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5		2.0	2.0	24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2, 18.1, 21.2, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
16	24001	Эрх бүхий байгууллагаас сертификат авсан БНСУ-ын иргэн	ЦХТАО			1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5		2.0	2.0	7.0-9.0	НДЕХ-ийн 7.2, 18.1, 21.2, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
17	25002	Улирлын шинжтэй ажил үүргийг байнга эрхэлдэг ажилтан /ажил зогссон үед/	ХХДХ	8.5		1.0		0.5		0.5-2.5		2.0		12.5-14.5	НДЕХ-ийн 18.1, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3, ХөдТХ-ийн 116.4
18	28002	Улсын хил дээр ажиллаж байгаа гаалийн улсын байцаагчийн	ХХДХ	17.0		1.8								18.8	НДЕХ-ийн 7.4.1, 18.1, 21.11, ГТХ-ийн 282.7
		ажилгүй байгаа эхнэр/ нөхөр													
19	29002	Улсын хил дээр албаа хааж байгаа офицер, ахлагчийн ажилгүй байгаа эхнэр/нөхөр	ХХДХ	17.0		1.8								18.8	НДЕХ-ийн 7.4.1, 18.1, 21.11, МУХТХ-ийн 39.4
20	30002	Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны хөдөлмөр эрхлээгүй, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгоогүй эхнэр/нөхөр	ХХДХ	17.0		1.8								18.8	НДЕХ-ийн 7.4.6, 18.1, 21.15, ДАТХ-ийн 23.2
21	31002	Гамшгаас хамгаалах болон бусад дайчилгаагаар ажилласан хүн	ХХДХ	8.5		1.0								9.5	НДЕХ-ийн 7.4.7, 18.1, 21.16,
22	32001	Хууль бусаар ажлаас халагдсан хүн	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5		2.0	2.0	24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2.5, 18.1, 21.7, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
23	34001	Сул зогсолтын үеийн олговор авч байгаа тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн	Олговор нь ажилтны үндсэн цалингийн 60%-аас	8.5	8.5	1.0	0.8			0.5-2.5				19.3-21.3	НДЕХ-ийн 18.1, ХөдТХ-ийн 116.1,

		даатгалын шимтгэл төлнө)	багагүй, ХХДХ-ээс багагүй байна												
24	34011	Сул зогсолтын үеийн олговор авч байгаа тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлөхгүй)	Олговор нь ажилтны үндсэн цалингийн 60%-аас багагүй, ХХДХ-ээс багагүй байна			1.0	0.8			0.5-2.5				2.3-4.3	НДЕХ-ийн 7 18.1, 21, ХөдТ ийн 116 Даатгуулагчийн төрсөн о харгалзах өнд насны тэтгэв тогтоолгох нас баримтална.
25	37001	Шашны байгууллагын лам, санваартан	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8							18.8	НДЕХ-ийн 7.4 18.1, 21.12,
26	38002	Тэтгэвэр тогтоолгосны дараа ажиллаж байгаа жирэмсний болон амаржсаны амралттай ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлнө)	ХХДХ	8.5		1.0				0.5-2.5				10.0-12.0	НДЕХ-ийн 7.3 18.1, 21,
27	39002	Тэтгэвэр тогтоолгосны дараа ажиллаж байгаа хөдөлмөрийн чадвараа 1 сараас дээш хугацаанд түр алдсан ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлнө)	ХХДХ	8.5		1.0				0.5-2.5				10.0-12.0	НДЕХ-ийн 7.3 18.1, 21,
28	39012	Тэтгэвэр тогтоолгосны дараа ажиллаж байгаа хөдөлмөрийн чадвараа 1 сараас дээш хугацаанд түр алдсан ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлөхгүй)	ХХДХ			1.0				0.5-2.5				1.5-3.5	НДЕХ-ийн 7.3 7.6, 18.1, 2 Даатгуулагчийн төрсөн о харгалзах өнд насны тэтгэв тогтоолгох нас баримтална.
29	40001	Үндсэн ажлаас гадуур зэрэгцсэн хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа ажилтан	ЦХТАО	8.5	8.5							2.0	2.0	21.0	НДЕХ-ийн 7.5 18.1,
30	41002	Жирэмсний болон амаржсаны амралттай байгаа цэргийн алба хаагч эх	ХХДХ									2.0		2.0	ЦАХТТТХ-ийн ЦАХТТТХ-24, ЭМДТХ-4.2
31	41012	Хүүхэд асрах чөлөөтэй байгаа цэргийн алба хаагч эх	ХХДХ									2.0		2.0	ЦАХТТТХ-ийн ЦАХТТТХ-17[1] ЭМДТХ-4.2
32	42002	Нэг сараас дээш хугацаагаар хөдөлмөрийн чадвараа алдсан цэргийн алба хаагч	ХХДХ									2.0		2.0	ЦАХТТТХ-ийн ЦАХТТТХ-24, ЭМДТХ-4.2
33	50001	Хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх гэрээтэй өмгөөлөгч	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5		2.0	2.0	24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2 18.1, 21 ЭМДТХ-ийн 8 8.3

34	51002	Шилжин ажилласан Зэвсэгт хүчин, тагнуул, цагдаа, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын албаа хаагчийн хөдөлмөр эрхлэзгүй эхнэр/нөхөр	ХХДХ	17.0		1.8								18.8	НДЕХ-ийн 7.4.2, 18.1, 21.11,
35	53001	Цэргийн гэрээт албаа хаагч	ЦХТАО										2.0	2.0	4.0	ЦАХТТТХ-ийн 5, ЭМДТХ 4.2, ЗГ-ын 2018 оны 11-р тогтоолын 5.3, 5.4
36	61001	Цэргийн цолны мөнгө авсан хүүхдээ асрах чөлөөтэй байгаа цэргийн албаа хаагч эх	Олгосон цэргийн цолны мөнгөний хэмжээ										2.0	2.0	4.0	ЦАХТТТХ-ийн 5, ЦАХТТТХ-7.1, ЦАХЭЗБТХ-5.1.2, ЭМДТХ-4.2,
37	68001	Хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлого авсан хүүхдээ асрах чөлөөтэй байгаа эх/эцэг	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5			2.0	2.0	24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2, 18.1, 21.2, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
38	69001	Цэргийн албаа хаасны болон хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосны дараа цэргийн цолтой ажиллаж байгаа албаа хаагч	ЦХТАО												0.0	ЦАХТТТХ-ийн 5, ЭМДТХ-ийн 4.2,
39	70001	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлнө)	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8			0.5-2.5					19.3-21.3	НДЕХ-ийн 7.3.4, 18.1, 21,
40	70011	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлөхгүй)	ЦХТАО			1.0	0.8			0.5-2.5					2.3-4.3	НДЕХ-ийн 7.6, 18.1, 21, Даатгуулагчийн төрсөн онд харгалзах өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох насыг баримтална.
41	71002	Цэргийн байгууллагын захиалгаар суралцагч цэргийн цолтой албаа хаагч	ХХДХ										2.0		2.0	ЦАХТТТХ-ийн 5, ЦАХЭЗБТХ-4.3.2, ЭМДТХ-ийн 4.2,
42	72001	Хилс хэргээр мөрдөгдсөн, хилс хэргээр хорих ял эдэлсэн хүн	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8	0.5	0.2	0.5-2.5			2.0	2.0	24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2.6, 18.1, 21.8, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
43	74002	Дагалднаар суралцаж байгаа хөдөлмөрийн гэрээтэй ажилтан	ХХДХ	17.0		1.8		0.7		0.5-2.5			4.0		24.0-26.0	НДЕХ-ийн 7.2.1, 18.1, 21.5, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3
44	75001	Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүн	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8			0.5-2.5			2.0	2.0	23.3-25.3	НДЕХ-ийн 7.3.1, 18.1, 21.9
45	76001	Бүх шатны сонгуулийн хэсэг, хороонд ажиллахаар томилогдсон иргэн	ЦХТАО	8.5	8.5	1.0	0.8			0.5-2.5			2.0	2.0	23.3-25.3	НДЕХ-ийн 7.3.2, 18.1, 21.9,

Товчилсон үгийн тайлбар:

НДЕХ-Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, ЭМДТХ-Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, ЦХТАО-Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого, ХХДХ-Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ, ЦАХТТТХ-Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль, ХөдТХ-Хөдөлмөрийн тухай хууль, ГТХ-Гаалийн тухай хууль, НДҮЗ- Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, ЦАХЭЗБТХ-Цэргийн алба хаагчийн эрх зүйн байдлын тухай хууль, МУХТХ-Монгол Улсын хилийн тухай хууль, ДАТХ-Дипломат албаны тухай хууль, ХЭДТХ-Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хууль, БНСУ-Бүгд Найрамдах Солонгос Улс.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙГ ДААТГУУЛАГЧ ӨӨРӨӨ БОЛОН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САН, УЛСЫ ТӨСВӨӨС ХАРИУЦАН ТӨЛӨХ ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРӨЛ, КОД

Д/Д	ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРЛИЙН КОД	ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРӨЛ	ШИМТГЭЛ ТООЦОХ ЦАЛИН ХӨЛС, ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ОРЛОГО	ШИМТГЭЛ ТӨЛӨХ ХЭМЖЭЭ /КОД/							НИЙТ НДШ	ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙН ЗААЛТ
				ТЭТГЭВЭР				ТЭТГЭМЖ			ҮОМШӨ		
				УЛСЫН ТӨСВӨӨС	ТЭТГЭМЖИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС	ҮОМШӨ-ИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС	ДААТГУУЛАГЧ	УЛСЫН ТӨСВӨӨС	ТЭТГЭМЖИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС	ДААТГУУЛАГЧ	ДААТГУУЛАГЧ		
1	09003	Сайн дураар даатгуулагч	Өөрөө мэдүүлсэн орлого				11.5			1.0	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 7.7, 18.3, 21
2	26003	Хөдөлмөрийн гэрээгээр БНСУ-д ажиллаж байгаа Монгол Улсын иргэн	НДҮЗ-ийн тогтоосон хэмжээгээр				8.5					8.5	НДЕХ-ийн 7.3.3, 18.4, 21.10
3	43004	Цаа буга маллан тайгад амьдарч байгаа цаатан	ХХДХ	8.5				0.8				9.3	НДЕХ-ийн 7.4.8, 18.1, 21.17
4	62003	Ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэл нөхөн төлсөн даатгуулагч	1995-1999 оны ХХДХ				10.0					10.0	АЖТДШН ТТХ-1
5	63003	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл нөхөн төлсөн малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	420.000 төгрөг				10.0					10.0	МХХЭТДШ НТТХ-4.1, 5.1
6	64004	ЖАТ авсан, хүүхдээ 3 нас хүртэл асарч байгаа сайн дураар даатгуулагч эх-ХХДХ	ХХДХ		5.75		5.75		0.5	0.5	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 21.21.1
7	64014	ЖАТ тэтгэмж авсан, хүүхдээ 3 нас хүртэл асарч байгаа сайн дураар даатгуулагч эх ХХДХ-ээс дээш	Өөрөө мэдүүлсэн орлого		ХХДХ-ний 5.75		Мэдүүлсэн орлогын 11.5 хувиас тэтгэмжийн сангаас төлөх дүнг хассан зөрүүгээр		ХХДХ-ний 0.5	Мэдүүлсэн орлогын 1 хувиас тэтгэмжийн сангаас төлөх дүнг хассан зөрүүгээр	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 21.21.1, 21.24
8	65004	ЖАТ аваагүй, хүүхдээ 3 нас хүртэл асарч байгаа сайн дураар даатгуулагч эх-ХХДХ	ХХДХ	5.75			5.75	0.5		0.5	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 21.21.2
9	65014	ЖАТ аваагүй, хүүхдээ 3 нас хүртэл асарч байгаа сайн дураар даатгуулагч эх ХХДХ-ээс дээш	Өөрөө мэдүүлсэн орлого	ХХДХ-ний 5.75			Мэдүүлсэн орлогын 11.5 хувиас улсын төсвөөс төлөх дүнг хассан зөрүүгээр	ХХДХ-ний 0.5		Мэдүүлсэн орлогын 1 хувиас улсын төсвөөс төлөх дүнг хассан зөрүүгээр	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 21.21.2, 21.24

10	66004	ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас ХЧА-ны тэтгэвэр авагч	ХХДХ		8.5						8.5	НДЕХ-ийн 7.5.2, 18.1, 21.25
11	67004	Цэргийн алба хаасан хугацааны шимтгэлийг улсын төсвөөс төлүүлсэн иргэн	ЦХТАО	8.5			1.0				9.5	НДЕХ-ийн 18.1, ЦАХТТТХ-6.3, ЗГ-ын 2019 оны 137
12	67014	Цэргийн алба хаасан хугацааг өсгөн тооцсон хугацааны шимтгэлийг улсын төсвөөс төлүүлсэн иргэн	ХХДХ	8.5			1.0				9.5	НДЕХ-ийн 18.1, ЦАХТТТХ-6.3, ЗГ-ын 2019 оны 137
13	73004	Цаг уурын хүнд нөхцөл бүхий улс дахь ДТГ-т ажилласан жилийг өсгөн тооцуулсан ажилтан	ХХДХ	8.5							8.5	НДЕХ-ийн 18.1, 21.27, ДАТХ-22.4
14	77003	Хөдөлмөрийн гэрээгээр гадаад улсад ажиллаж байгаа Монгол Улсын иргэн	НДҮЗ-ийн тогтоосон хэмжээгээр			8.5			0.8	0.5-2.5	9.8-11.8	НДЕХ-ийн 7.3.3, 18.4, 21.10
15	78004	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх/эцэг/-ХХДХ	ХХДХ	11.5					1.0	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 7.7, 18.3, 21.22
16	78014	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх/эцэг-ХХДХ-нээс дээш	Өөрөө мэдүүлсэн орлого	ХХДХ -ний 11.5		Мэдүүлсэн орлогын 11.5 хувиас улсын төсвөөс төлөх дүнг хассан зөрүүгээр			1.0	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 7.7, 18.3, 21.24

79004	Сайн дураар даатгуулагч малчин, туслах малчин-ХХДХ	ХХДХ	5.75			5.75			1.0	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 7.7, 18.3, 21.23, ХЭДТХ-ийн 3.1.9, ХөдТХ-ийн 71.2	Тухайн мөрд байгаа с ХХДХ ногд тэтгэвр даатга шимтгэ 50 хув улсы төсвөө бүр тө Улсы төсве хариу төлөх ху 5 жил ихгүй б
79014	Сайн дураар даатгуулагч малчин, туслах малчин-ХХДХ-ээс дээш	Өөрөө мэдүүлсэн орлого	ХХДХ-ний 5.75			Мэдүүлсэн орлогын 11.5 хувиас улсын төсвөөс төлөх дүнг хассан зөрүүгээр			1.0	1.0	13.5	НДЕХ-ийн 7.7, 18.3, 21.24, ХЭДТХ-ийн 3.1.9, ХөдТХ-ийн 71.2	Тухайн мөрд байгаа с ХХДХ ногд тэтгэвр даатга шимтгэ 50 хув улсы төсвөө бүр тө Улсы төсве хариу төлөх ху 5 жил ихгүй б

Товчилсон үгийн тайлбар:
НДЕХ-Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, ХХДХ-Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ, ЦАХТТТХ-Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль, НДҮЗ-Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, ДАТХ-Дипломат албаны тухай хууль, БНСУ-Бүгд Найрамдах Солонгос Улс, АЖТДШНТТХ-Ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох тухай хууль, МХХЭТДШНТТХ-Малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх тухай хууль, ЖАТ-Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж, ҮОМШӨ- Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин,

Даатгуулагчийн төрлийн ангилалд төрөл, код нэмэх, өөрчлөх шаардлага гарсан тухай бүрт Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэж хэрэгжилтийг ханган ажиллана.

Энэхүү аргачлалыг зөрчсөн байгууллага, ажилтан, даатгуулагч, иргэнд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2023.10.16 № 1/5360

танай 2023.10.04 -ны № 01/2484 -т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан “Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээг батлах тухай” 2023 оны А/69, А/132 дугаар тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн .....6450.....дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151604852

Doc.yam.a5.2023

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2023 оны 10 сарын 16-ны өдрийн 6450 дугаарт бүртгэв.

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ САЙД, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдөр | Дугаар А/69 / А/132 | Улаанбаатар хот

Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээг батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.29 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээг хавсралтаар баталсугай.

2. Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тооцоход Засгийн газраас тогтоосон төрийн захиргааны төв байгууллагын төрийн захиргааны болон төрийн тусгай албан тушаалын цалингийн хэмжээ, төрийн үйлчилгээний бусад байгууллага болон төрийн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангахад туслах албан тушаалын цалингийн доод хэмжээ, холбогдох нэмэгдлийг тус тус баримталсугай.

3.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан “Адилтгах албан тушаалын жагсаалтыг шинэчлэн батлах тухай” Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөрийн нийгмийн хамгааллын сайдын 2022 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/48, А/130 дугаар хамтарсан тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ САЙД

Б.БАТЦЭЦЭГ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ ТӨАГУУГ
ХУУЛЬБАР УНЭН
ТӨРИЙН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН УДИРДЛАГЫН ДАРГА
Гарын үсэг:
2023 он 10 сар 04 өдөр

Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын сайдын 2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн А/69 / А/132 дугаар хамтарсан тушаалын хавсралт

Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээ

№	Дипломат төлөөлөгчийн газрын албан тушаал	Гадаад харилцааны яамны адилтгах албан тушаал	Жишиг цалин хөлсний хэмжээ
1.	Элчин сайд Байнгын төлөөлөгч Ерөнхий консул	Төрийн нарийн бичгийн дарга	ТЗ-1
2.	Элчин Хэргийг хамаарагч Байнгын төлөөлөгчийн орлогч Элчин зөвлөх	Газрын захирал	ТЗ-2
3.	Цэргийн атташе Консул (Дипломат төлөөлөгчийн газрын тэргүүн) Консулын хэлтсийн дарга	Газрын дэд захирал	ТЗ-3
4.	Зөвлөх	Зөвлөх	ТЗ-4
5.	Нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга Консул Худалдааны төлөөлөгч	Нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга	ТЗ-5
6.	Хоёрдугаар нарийн бичгийн дарга Дэд консул Консулын төлөөлөгч Цэргийн атташегийн туслах	Хоёрдугаар нарийн бичгийн дарга	ТЗ-6
7.	Гуравдугаар нарийн бичгийн дарга	Гуравдугаар нарийн бичгийн дарга	ТЗ-7
8.	Атташе	Атташе	ТЗ-8
9.	Ахлах нягтлан бодогч	Ахлах мэргэжилтэн	ТЗ-6
		Ахлах нягтлан бодогч	ТУ-9
10.	Консулын техник ажилтан	Мэргэжилтэн	ТЗ-9
11.	Аж ахуйн эрхлэгч-жолооч	-	ТУ-7
	Ажил эрхэлж буй төвийн томилолттой ажилтны гэр бүл	-	
12.	Жолооч, сантехникч, мужаан	-	ТУ-6
13.	Дипломат төлөөлөгчийн газрын тэргүүний томилсон үйлчилгээ техникийн ажилтан	-	ТУ-5

14.	Төвийн томилолттой ажилтны ажил эрхлээгүй гэр бүл	-	НДЕХ-ийн 7.4.6, 21.15-д зааснаар
15.	Төвийн томилолттой ажилтны дипломат албан тушаалтай гэр бүл	Тухайн ажилтны сүүлд эрхэлж байсан албан тушаалын ангиллаар	

---oOo---

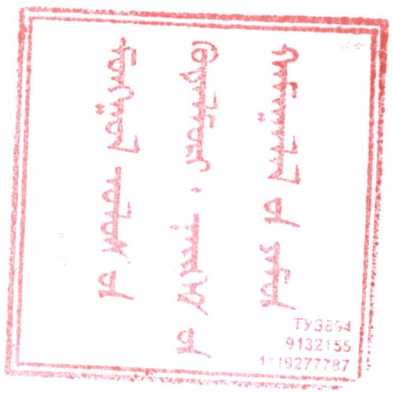

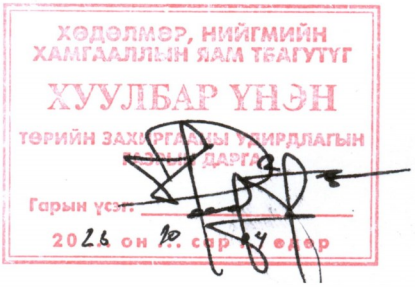

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу 13/1, Утас: 32 80 30, Факс: (976-11) 32 07 16,
E-mail: undeg@ndaatgal.mn, http://www.ndaatgal.mn

2024.07.29 № 03/1600

танай_____-ны №_____-т

АЙМАГ, ДҮҮРГИЙН НИЙГМИЙН
ДААТГАЛЫН ГАЗРЫН ДЭРГЭДЭХ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛЫН
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА НАРТ

Заавар хүргүүлэх тухай

Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдрийн "Заавар батлах тухай" А/293, А/133 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан "Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах, хөдөлмөр, зохицуулалт хийхэд баримтлах өвчний заавар"-ыг баталсан.

Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн 6901 дугаар бүртгэгдсэн тул даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд уг зааврыг баримтлан, хэрэгжилтийг ханган ажиллана уу.

Хавсралт 436 хуудастай.

ЗАХИРГАА УДИРДЛАГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА Б.ДАВААХҮҮ

1524072168

МОНГОЛ УЛСЫН
ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН ЯАМ

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Нэгдсэн үндэстний гудамж 5, Утас: 26-15-53,
Факс: 32-86-34, Цахим шуудан: info@mlsp.gov.mn
Цахим хуудас: www.mlsp.gov.mn

2024.07.24 № 03/19

танай _____-ны № _____-т

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ ТАНАА

Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлийн 6901 дүгээрт бүртгэсэн "Заавар батлах тухай" Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны А/293, А/133 дугаар хамтарсан тушаалын хуулбарыг хавсралтаар хүргүүлэв.

Хавсралт 435 хуудастай.

Хүндэтгэсэн,

ХӨДӨЛМӨРИЙН БОДЛОГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
БӨГӨӨД ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.АЛИМАА

АТА12944 9132155 9024070603

2ММТК д
ташилцах, хэрэгжүүлэн
ажиллах

157240017

D: 2024 on 07 sar A5

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.07.08 № 1/3374

танай 2024.07.04-ны № 01/1910 -т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

"Заавар батлах тухай" Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/293, А/133 дугаар хамтарсан тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянаж, Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн .6901.. дугаарт бүртгэснийг үүгээр хүргүүлж байна.

Б.ЭНХБАЯР

151602616

Doc.yanbaa5.2024

2024 оны 07 сарын 16-ны
өдрийн 6901 дугаарт бүртгэв

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД,
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2024 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдөр

Дугаар А/293 А/133

Улаанбаатар хот

Заавар батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.5 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах, хөдөлмөр зохицуулалт хийхэд баримтлах өвчний зааврыг хавсралтаар баталсугай.

2. Энэ зааврыг мөрдөж ажиллахыг Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөл, салбар, аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлд тус тус үүрэг болгосугай.

3. Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөл, Эмнэлэг хяналтын комисс, холбогдох эмч, мэргэжилтэнд энэхүү зааврыг хэрэгжүүлэх талаар сургалт зохион байгуулах, мэргэжил арга зүйгээр хангах, иргэдэд мэдээлэл өгч, сурталчилж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний газар /А.Өнөржаргал/, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлд тус тус даалгасугай.

4. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /С.Төгсдэлгэр/, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалллын яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /Ц.Мөнхзул/-т тус тус даалгасугай.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД

С.ЧИНЗОРИГ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=17140908682701

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.01.09 № 1/94

танай 2023.12.19-ны № 03/3319-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

“Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах, хөдөлмөр зохицуулалт хийхэд баримтлах өвчний жагсаалт батлах тухай” Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2023 оны А/441, А/192 дугаар тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ..6540.. дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151805753

Doc.yam a5.2023

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2024 оны 01 сарын 09-ны өдрийн 6540 дугаарт бүртгэв.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД,
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2023 оны 12 дугаар сарын 15 -ны өдөр

Дугаар А/441, А/192

Улаанбаатар хот

Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах, хөдөлмөр зохицуулалт хийхэд баримтлах өвчний жагсаалт батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 43 дугаар зүйлийн 43.5 дахь хэсэг, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.7 дахь хэсэг, Хүний дархлал хомсдолын вирусын халдвар, дархлалын олдмол хомсдолоос сэргийлэх тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1."Даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах, хөдөлмөр зохицуулалт хийхэд баримтлах өвчний жагсаалт"-ыг хавсралтаар баталсугай.

2.Энэ тушаалыг мөрдөж ажиллахыг Эрүүл мэндийн магадлалын төв, салбар, орон нутгийн зөвлөл, эмнэлгийн байгууллагын Эмнэлэг хяналтын комисст тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаалыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөл, Эмнэлэг хяналтын комисс, холбогдох эмч, мэргэжилтнүүдэд сургалт зохион байгуулах, мэргэжил арга зүйгээр хангах, даатгуулагч, хүнд мэдээлэл өгч, сурталчилж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний газар /А.Өнөржаргал/, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлд тус тус даалгасугай.

4.Өвчний жагсаалтаас хасагдсан эсхүл өөрчлөгдсөн өвчний заалтаар урьд нь хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэрийн хүчин төгөлдөр хугацааг дуусах хүртэл хугацаанд хэвээр үргэлжлүүлсүгэй.

5.Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлэг тусламж, үйлчилгээний газар /А.Өнөржаргал/, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Батжаргал/-т тус тус даалгасугай.

6.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны А/758, А/197 дугаар хамтарсан тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

ТУЗ894
9132155
1119277797

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам тбагутг
ХУУЛБАР ҮНЭН
Төрийн захиргааны удирдлагын газрын дарга
Гарын үсэг:
2023 он 12 сар 19 өдөр

7.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД

С.ЧИНЗОРИГ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

ТУ3894
9132155
1119277787

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ ТБА ҮТҮГ
ХУУЛБАР ҮЗЭЛ
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГАЗРЫН ДАРГА
Гарын үсэг:
2023 он 12 сар 19 өдөр

Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын
2023 оны 12 дугаар сарын 15 өдрийн 1/441/1/192 дугаар
хамтарсан тушаалын хавсралт

ДААТГУУЛАГЧ, ХҮНИЙ ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР АЛДАЛТЫН ХУВЬ, ХУГАЦАА, ШАЛТГААНЫГ МАГАДЛАХ, ХӨДӨЛМӨР ЗОХИЦУУЛАЛТ ХИЙХЭД БАРИМТЛАХ ӨВЧНИЙ ЖАГСААЛТ

№	Өвчний нэр	Үе шат	Өвчний код	Хувь хэмжээ	Хугацаа	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих,
А.Ердийн өвчин болон ахуйн осол						
1.ХАЛДВАРТ ӨВЧИН						
Амьсгалын эрхтний сүрьеэ						
1.1	Амьсгалын эрхтний сүрьеэгийн хүнд, хүндэвтэр хэлбэр зүрх судасны дутагдлын II, III үе	А. Амьсгал болон бусад эрхтний сүрьеэгийн шинэ тохиолдлын хүнд, хүндэвтэр хэлбэр, амьсгалын дутагдал II үе	А15	70	2 жил хүртэлх	
		Б. Амьсгал, бусад эрхтний сүрьеэгийн давтан тохиолдлын хүнд, хүндэвтэр хэлбэр, амьсгалын дутагдал III үе		80	2 жил	
1.2	Уушги болон бусад эрхтэнд сүрьеэ өвчний улмаас мэс засал хийлгэсэн	А. Тухайн эрхтний үйл ажиллагааны дутагдалгүй		70	2 хүртэлх жил	
		Б. Тухайн эрхтний үйл ажиллагааны дутагдалтай		80	2 жил	
1.3	Сорвит хөндийт сүрьетэй, сэдрэлийн үе, архаг хордлого, хоёр уушги хамарсан зүрх судасны дутагдлын II, III үе			80	2 жил	
Уушгины бус эрхтний сүрьеэ						
1.4	Сүрьеэгийн мэнэн идэвхтэй үедээ ба өвчилсний дараах үед тэнцвэр, хараа, сонсгол, хөдөлгөөний эрхтний үлдэц өөрчлөлтийн аль нэг илэрсэн бол	Сэдрэлийн ба намжмал үе	А17	80	2 жил	
1.5	Өвдөг, түнх, тохой, мөрний үений сүрьеэгийн хүндрэлийн улмаас үений хөдөлгөөн бүр мөсөн буюу 2/3 нь хязгаарлагдсан бол	Сэдрэлийн ба намжмал үе	А18	70	2 жил	
	Нурууны сүрьеэ (хүзүү, сээр, бүсэлхий, ууцны нугалам)-ын улмаас нурууны үений хөдөлгөөн 2/3-оос дээш хязгаарлагдаж хөдөлгөөнгүй болсон, аль нэг мөчинд саажилт үүссэн бол	Сэдрэлийн ба намжмал үе	А18	70	2 жил	
1.6	Сүрьеэгийн улмаас эрхтэн тогтолцооны талаас дахин сэргэхгүй өөрчлөлтөнд орсон (амьсгал, зүрх судасны архаг дутагдалтай, яс үе мөчний сүрьеэ, менингит)			80	2 жил	
Эмэнд тэсвэртэй сүрьеэ						
1.7	а/Амьсгалын ба бусад эрхтний эмэнд тэсвэртэй сүрьеэ (ЭТС)-ийн улмаас эмчлэгдэж байгаа болон эмчилгээний дараах үе	Сэдрэлийн ба намжмал үе	А15-А19	80	2 жил	
1.8	б/Амьсгалын болон бусад эрхтний маш олон эмэнд тэсвэртэй сүрьеэгийн (МОЭТС) бүх тохиолдол	Сэдрэлийн ба намжмал үе	А15-А19	90	хугацаагүй	
1.9	ДОХ, ХДХВ-ийн халдварын 1-4 дүгээр шат	а/ХДХВ-ийн халдварын эмнэлзүйн I-II үе шат(Ретровирусийн эсрэг эмчилгээнд 12 сар ба түүнээс дээш хугацаанд >95% тууштай хамрагдсан)	В20 В21 В22 В23 В24	60	2 жил	
		б/ ХДХВ-ийн халдварын эмнэлзүйн III үе шат (Ретровирусийн эсрэг эмчилгээнд 6 сар ба түүнээс дээш хугацаанд >95% тууштай хамрагдсан)		70	2 жил	
		в/ ХДХВ-ийн халдварын эмнэлзүйн IV үе шат- ДОХ (Ретровирусийн эсрэг эмчилгээ эхэлсэн байх)		80	2 жил	
1.10	Бруцеллёз	а/Эзнэгшил хагас алдсан өөртөө үйлчлэх чадвартай (остеоартит, остеоартоз, спондилит) спондилёз, коксартроз)	А23	50	1 жил	
		б/Эзнэгшил бүрэн алдсан, өөртөө үйлчлэх чадвартай (фиброз, анкилоз, үений хэлбэр, бүтэц алдагдаж эргэшгүй өөрчлөлттэй) бруцеллёзын ийлдсийн шинжилгээ сөрөгжсөн буюу үлдэц хэлбэртэй		70	2 жил	
		в/Эзнэгшил бүрэн алдсан, өөртөө үйлчлэх чадваргүй		80	Хугацаагүй	
1.11	Хачигт энцафалит	Эрхтэн тогтолцооны саажилт, үлдэц хэлбэр	В88, В94	80	Хугацаагүй	

2.СЭТГЭЦ, ЗАН ҮЙЛИЙН ЭМГЭГ						
Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэг						
2.1	Альцгеймер өвчний тэнэгрэл, судасны гаралтай өвчний тэнэгрэл, пикийн, хантингтон өвчний тэнэгрэл, халдварын шалтгаант, тархины гэмтлийн шалтгаант, эпилепсийн үеийн тэнэгрэл	а/Хэсэгчилсэн тэнэгрэлд орж бусдын асрамж шаардлагатай бол	F00 F01 F02 F02.2 F02.8	80	2 жил	
		б/Бүрэн тэнэгрэлд орж бусдын байнгын асрамж шаардлагатай бол		90	Хугацаагүй	
Тархины гэмтэл ба үйлийн хямрал, бие махбодийн өвчний шалтгаант сэтгэцийн бусад эмгэг						
2.2	Органик галлюциноз, органик кататоник, органик дэмийрэл, органик сэтгэл цочирдлын эмгэг	Хий үзэгдэл, кататони, дэмийрэл, сэтгэл хөдлөлийн шинжүүд илэрч, дахилттай бол	F06.0 F06.1 F06.2 F06.3	70	2 жил	
Тархины өвчин, гэмтэл, үйл ажиллагааны хямралын шалтгаант бие хүний зан үйлийн эмгэг						
2.3	Бие хүний органик эмгэг	а/Зан төрхийн тод өөрчлөлттэй, танин мэдэхүй, сэтгэхүй, хэл ярианы өөрчлөлттэй хавсарсан бол	F07.0	60	1 жил	
		б/Зан төрхийн болон танин мэдэхүй, сэтгэхүй, хэл ярианы гүнзгий өөрчлөлттэй бол		70	2 жил	
2.4	Тархины өвчин, гэмтэл, үйл ажиллагааны шалтгаант бие хүний ба зан төрхийн бусад органик эмгэг	а/Зан төрхийн мэдэгдэхүйц өөрчлөлттэй, эмэнд дарагддаггүй уналт таталттай бол	F07.8	60	1 жил	
		б/Зан төрхийн гүнзгий өөрчлөлттэй, эмэнд дарагддаггүй уналт таталттай бол		70	2 жил	
		в/Зан төрхийн гүнзгий өөрчлөлттэй, ухамсарт ухаан бүрийтэн балартал, солиорол бүхий уналт таталттай бол		80	2 жил	
Сэтгэц идэвхт эм, бодисын шалтгаант сэтгэц, зан үйлийн эмгэг						
2.5	Архи, опиойдын, каннабиноидын, тайвшруулах нойрсуулах бодисын, кокайны, сэргээгч эм бодисын, хий үзэгдэл үүсгэгч эм бодисын, дэгдэмхий уусгагч бодисын, олон төрлийн сэтгэц идэвхт бодисыг хослуулан хэрэглэсний улмаас үүсэх сэтгэцийн болон зан үйлийн эмгэг	Архи, опиойдын, каннабиноидын, тайвшруулах нойрсуулах бодисын, кокайны, сэргээгч эм бодисын, Хий үзэгдэл үүсгэгч эм бодисын, дэгдэмхий уусгагч бодисын, олон төрлийн сэтгэц идэвхт бодисын шалтгаант солиорол (паранойд) хоорондоо богино хугацааны давтамжтай эсвэл тэнэгрэл илэрсэн бол	F10 F11 F12 F13 F14 F15 F16 F18 F19	70	2 жил	
Шизофрени, шизофренийн хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэг						

ТУЗ894
9132155
1119277787

2.6	Шизофренийн хий үзэгдэл дэмийрлийн, хүүхдэрхэх, кататоник, үл ялгагдах, шизофренийн дараах сэтгэл гутрал, үлдэц шизофрени, энгийн хэлбэрүүд, бусад шизофрени	а/Солиорол (хий үзэгдэл, дэмийрэл, паранойд, Кандинский-Клеромбо, гебефрени, кататони, сэтгэл гутралын)–ын шинжүүд тод, эмчилгээний үр дүнд засарсан хэдий ч орчиндоо дасан зохицох чадвар буурсан бол	F20.0 F20.1 F20.2 F20.3 F20.4 F20.5 F20.6 F20.8	60	1 жил	
		б/Солиорол (хий үзэгдэл, дэмийрэл, паранойд, Кандинский-Клеромбо, гебефрени, кататони, сэтгэл гутралын) –ын шинжүүд тогтвортой тод илэрч, өвчин дахих бүрт негатив шинжүүд ихэсч байгаа боловч засрал сайжралд ордог бол		70	2 жил	
		в/Солиорол (хий үзэгдэл, дэмийрэл, паранойд, Кандинский-Клеромбо, гебефрени, кататони, сэтгэл гутрал, парафрени)-ын шинжүүд бүдэг буюу үлдэц хэлбэрээр тогтвортой негатив шинжүүдийн суурин дээр илэрч, засрал сайжралд ордоггүй бол		80	2 жил	
		г/Өвчний төгсгөлийн үе буюу шизофренийн негатив, позитив шинжийн аль аль нь арилахгүйгээр илэрч, бие даан амьдрах чадваргүй, бусдын хараа хяналт, асрамж шаардлагатай бол		100	Хугацаагүй	
2.7	Шизофренийн хэв шинжит эмгэг	а/Этгээд төрх, ер бусын итгэл үнэмшил, хачин бодол санаа, сенестопати, дереализаци, деперсонализаци, дисморфофоби, үл ялих зовлонт үзэгдэл шинжүүд тод, солиорлын шинжүүд бүдэг илэрч, орчиндоо дасан зохицох чадвар буурсан бол	F21	60	1 жил	
		б/Этгээд төрх, ер бусын итгэл үнэмшил, хачин бодол санаа, сенестопати, дереализаци, деперсонализаци, дисморфофоби, үл ялих зовлонт үзэгдэл шинжүүд тод, солиорлын шинжүүд тод илэрч байгаа боловч засрал сайжралд ордог бол		70	2 жил	

ТУЗ894
9132155
1119277787

		в/Этгэзд төрх, ер бусын итгэл үнэмшил, хачин бодол санаа, сенестопати, дереализаци, деперсонализаци, дисморфофоби, үл ялих зовлонт үзэгдэл шинжүүд тод, солиорлын шинжүүд бүдэг илэрч байгаа боловч засрал сайжралд ордоггүй бол		80	2 жил	
		г/Өвчний төгсгөлийн үе буюу үлдэц бүхий шинжтэй, бие даан амьдрах чадваргүй, бусдын хараа хяналт, асрамж шаардлагатай бол		90	Хугацаагүй	
2.8	Байнга дэмийрэх эмгэг	а/Солиорол (системчлэгдсэн дэмийрэл)-ын шинжүүд тод илэрч, орчиндоо дасан зохицох чадвар буурсан бол	F22	60	1 жил	
		б/Солиорол (системчлэгдсэн дэмийрэл)-ын тод илэрч байгаа боловч засрал сайжралд ордог бол		70	2 жил	
		в/Солиорол (системчлэгдсэн дэмийрэл)-ын тод илэрч байгаа боловч засрал сайжралд ордоггүй бол		80	2 жил	
		г/Өвчний төгсгөлийн үе буюу солиорол (системчлэгдсэн дэмийрэл) тод илэрч бие даан амьдрах чадваргүй, бусдын хараа хяналт, асрамж шаардлагатай бол		90	Хугацаагүй	
Шизоаффектив эмгэг						
2.9	Шизоаффектив эмгэгийн сэтгэл хөөрөх, гутрах, холимог хэлбэр	а/Шизоаффектив эмгэгийн солиорол (сэтгэл цочирдол, хий үзэгдэл, дэмийрэл, кататоник) бүхий сэтгэл хөөрөх, гутрах, холимог шинжүүд дахин давтагдан илэрч буй бол	F25.0 F25.1 F25.2	60	1 жил	
		б/Шизоаффектив эмгэгийн солиорол (сэтгэл цочирдол, хий үзэгдэл, дэмийрэл, кататоник) бүхий сэтгэл хөөрөх, гутрах, холимог шинжүүд эзлжлэн тасралтгүй илэрч буй бол		70	2 жил	
Сэтгэл цочирдлын хоёр туйлт эмгэг						

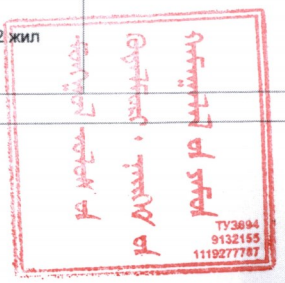

2.10	Солиорлын шинж тэмдэгтэй сэтгэл хөөрөл, гутрал, холимог шинж бүхий хоёр туйлт сэтгэл цочирдох эмгэг, сэтгэл гутрах дахилтат үечилсэн эмгэг	а/Сэтгэл цочирдлын хоёр туйлт (сэтгэл хөөрөл, сэтгэл гутрал,холимог шинж) сэтгэл гутралын дахилтат эмгэг 6 сараас дээш хугацаанд дахиж буй бол	F31.2 F31.5 F31.6 F33.1 F33.2 F33.3	60	1 жил	
		б/Сэтгэл цочирдлын хоёр туйлт (сэтгэл хөөрөл, сэтгэл гутрал, холимог шинж) сэтгэл гутралын дахилтат эмгэг 6 сараас доош хугацаанд дахиж, олон жилээр үргэлжилж буй бол		70	2 жил	
Стресстэй холбоотой неврозын болон биеийн хэлбэрийн эмгэгүүд						
2.11	Айдаст сэтгэл түгших, үл ялих зовлонт үзэгдлийн, дасан зохицохуйн, диссоциатив, биеийн хэлбэрийн, мэдрэл сульдах эмгэгүүд	Эмчилгээний үр дүнд сайжрал авдаг боловч мэргэжлийн ажлаа хийх боломжгүй болсон бол	F40 F42 F43 F44 F45 F48	-	-	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих
2.12	Бие хүний паранойд, шизойд, диссоциатив, сэтгэлийн хөдөлгөөний тогтворгүй, истерийн, ананкаст,хараат, холимог ба бусад эмгэг	Бие хүний эмгэгүүд эзнэгшил алдагдалт 4-6 сар үргэлжилсэн тохиолдолд	F60.0 F60.1 F60.2 F60.3 F60.4 F60.5 F60.7 F61.0	50	1 жил	
Оюуны хомсдолын эмгэг						
2.13	Оюуны хөнгөн хомсдол	Оюуны хөнгөн хомсдол (IQ-50-69)/Насанд хүрсэн хүний сэтгэл зүйн нас 9-12 насны хүүхдийнхтэй ижил түвшний хөгжилтэй/	F70	60	2 жил	
2.14	Оюуны хүндэвтэр хомсдол	Оюуны хүндэвтэр хомсдол (IQ 35-49) /Насанд хүрсэн хүний сэтгэл зүйн нас 6-9 насны хүүхдийнхтэй ижил түвшний хөгжилтэй/	F71	70	3 жил	
2.15	Оюуны хүнд хомсдол	Оюуны хүнд хомсдол (IQ 20-34) /Насанд хүрсэн хүний сэтгэл зүйн нас 3-6 насны хүүхдийнхтэй ижил түвшний хөгжилтэй/	F72	80	Хугацаагүй	

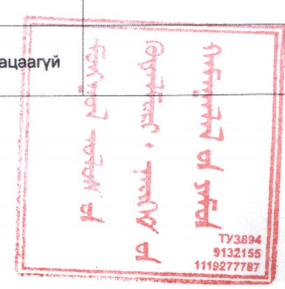

2.16	Оюуны гүнзгий хомсдол	Оюуны гүнзгий хомсдол (IQ 20 хүртэл) /Насанд хүрсэн хүний сэтгэл зүйн нас 3 наснаас бага хүүхдийнхтэй ижил түвшний хөгжилтэй/, байнгын гардан асаргаа шаардлагатай бол	F73	90	Хугацаагүй	
2.17	Аутизмын хүрээний эмгэгүүд	Нийгмийн харилцаанд оролцох чадвар сул, бусдын хараа хяналт, асрамж шаардлагатай бол	F84.0 F84.2 F84.5	80	3 жил	
		3. ДОТРЫН ӨВЧНҮҮД				
3.1	Зүрхний архаг дутагдал (атеросклероз. зүрхний шигдээс, кардиомиопати, артерийн гипертензи, хэрэх, зүрхний төрөлхийн ба бусад олдмол эмгэг хамаарна)	а/ЗАД-ын "С" шат, диастолын дутагдал, ачаалал даах чадвар буурсан, зүрхний хэт авиан шинжилгээгээр зүрхний бүтцийн өөрчлөлттэй EF=41-49%, A/E<0.9 ба натри хөөгч пептидийн сорилоор NT-pro BNP >450 пг/мл байх	I50	60	2 жил	
		б/ЗАД-ын "D" шат, ЦЭД IV систолын дутагдал ачаалал даах чадвар буурсан, зүрхний хэт авиан шинжилгээгээр зүрхний бүтцийн өөрчлөлттэй EF≤40% ба натри хөөгч пептидийн сорилоор NT-pro BNP >1800 пг/мл байх	I50	80	2 жил	
3.2	Артерийн гипертензи	а/Бөөрний архаг дутагдлын II үе шат тархины цусан хангамжийн архаг дутагдал	I10	60	1 жил	
		б/Бөөрний архаг дутагдлын III үе шат. нүдний үгт торлог бүрхэвчийн хаван, ховхролт үүссэн, тархинд цус харваж, саажилт үлдсэн	I10	70	2 жил	
		в/Хоруу явцтай эмэнд тэсвэртэй артерийн гипертензи	I10	60	1 жил	
3.3	Зүрхний ишеми өвчин, Цэзжний бах	а/Цэзжний тогтвортой бах үйл ажиллагааны III зэрэг: зүрхний ачаалалтай сорилоор үйл ажиллагааны зэрэг нотлогдсон байх, титэм судасны зураг авах шинжилгээгээр титэм судас 50-75%-ийн нарийсалтай байх	I20	60	1 жил	
		б/Цэзжний тогтвортой бах үйл ажиллагааны IV зэрэг: тайван үеийн ЗЦБ-д ишемийн шинж илэрсэн байх, титэм судасны зураг авах шинжилгээгээр олон титэм судас > 75%-ийн нарийсалтай байх, эмийн эмчилгээ үр дүнгүй байх	I20	70	2 жил	

		в/Титэм судсан дотуурх эмчилгээний дараа цэзжний бах дахих: титэм судасны стент тавиулсаны дараа ЗЦБ-т ишемийн өөрчлөлт арилахгүй байх эсвэл шинээр илрэх, титэм судасны зураг авах шинжилгээгээр титэм судасны нарийсал дахин илрэх	I20	70	1 жил	
3.4	Зүрхний шигдээс	а/Хүндрэлгүй, дунд зэргийн эрсдэлтэй: ST сегмент өргөгдсөн шигдээсийн оношЗЦБ, ЗХАШ-р нотлогдох, ST сегмент өргөгдөөгүй шигдээс, шигдээсийн оношЗЦБ ба тропонины сорилоор нотлогдох	I21-I22	55	1 хүртэлх жил	
		б/Хүндрэл илэрсэн эрсдэлийн зэрэг өндөр байх: шигдээсийн хүндрэл маш өндөр эрсдэл нотлогдсон байх	I21-I22	70	2 жил	
3.5	Хүнд хэлбэрийн түр зуурын муужралт (синкопи) өгдөг хэм алдагдлууд	а/Пароксизмал тахикарди, тосгуур ховдлын хориг III зэрэг, синусын зангилааны сулралын хам шинж, эмийн эмчилгээнд үр дүнгүй тосгуурын жирвэгнээ 12 сарын дотор багадаа 3 удаа муужирч унасан	I47 I48 I44 I49 I45	60	1 жил	
		б/Электростимулятор тавигдсаны дараах үе	I47 I48 I44 I49 I45-Z45 Z95	50	1 хүртэлх жил	
3.6	Халдварт эндокардит	Тархи, зүрх бөөр дэлүүнд хүндрэл өгсөн	I33	60	1 жил	
3.7	Зүрхний төрөлхийн ба олдмол гажиг	а/Ачааллын хөхрелттэй: баруунаас зүүн тийш цусны урсгал илэрсэн, ачаалал ≤ 5 МЕТ	I05-I09 Q20-Q28	50	1 жил	
		б/Насанд хүрэгсдийн төрөлхийн гажиг засах мэс заслын эмчилгээний дараа (PASP<45 мм.муб)	Q20-Q28 I05-I09 T82	50	1 хүртэлх жил	
		в/Хиймэл хавхлага суулгах мэс заслын эмчилгээний дараа	T82	50	1 жил	
3.8	Уушгины артерийн анхдагч, хоёрдогч даралт ихсэлт	а/PASP=45-59мм МУБ	I27	70	2 жил	
		б/PASP≥ 60 мм МУБ	I27	80	2 жил	
3.9	Хоёр хавтаст хавхлагын үнжилт	Хүнд зэргийн хавхлага солих мэс заслын эмчилгээ хийлгэх заалттай тохиолдолд	I34	50	1 жил	
3.10	Гол судас. том салааны цулхэн	а/Хууралтгүй цулхэн /5 см дээш/	I71 I72	60	1 жил	

		б/Хууралттай цүлхэн	I71 I72	70	2 жил	
3.11	Захын судасны эмгэг	а/Гүний судасны эмгэг нь босох, суух, өргөх, түлхэх зэрэг ажил хөдөлмөртэй холбоотой үйл ажиллагааны алдагдал үүсгэх	I83	-	-	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Хөлийн гүний венийн судасны эмгэг багадаа 3 сараас доошгүй хугацаагаар үргэлжилсэн, хөлд байнгын хаван, тэжээлийн өөрчлөлттэй	I83	50	1 жил	
		в/Мөчдийн судасны хагалгааны дараах үе /Гүний артер венийн судас/	I83	50	1 хүртэлх жил	
		г/Хөл эсвэл гарын хурууны үзүүр үхжиж эхлэх үе	I83	70	2 жил	
		д/Энэ өвчнөөр хөл эсвэл гар аль нэг түвшинд тайруулсан	I83	80	Хугацаагүй	
		Ревматологийн өвчнүүд				
3.12	Тогтолцооны улаан чонон яр	а/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээсэн боловч аль нэг эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илрээгүй	M32	60	2 жил	
		б/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээж, аль нэгэн эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илэрсэн байх	M32	70	3 жил	
3.13	Ревматоид артрит	а/Өндөр идэвхжилтэй, олон үений үйл ажиллагаа алдагдсан, хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал II-III зэрэг	M05 M06	60	1 жил	
		б/Өндөр идэвхжилтэй, хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал IV зэрэг эсвэл түгмэлзэр эрхтэн тогтолцоог гэмтээсэн ба аль нэг эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илэрсэн	M05 M06	80	2 жил	
3.14	Васкулит	а/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээсэн боловч аль нэг эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илрээгүй	L95	60	1 жил	

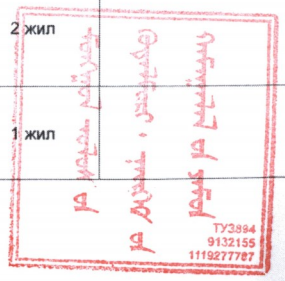

		б/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээж, аль нэгэн эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илэрсэн байх	L95	70	2 жил	
3.15	Тогтолцооны хатуурал	а/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээсэн боловч аль нэг эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илрээгүй	M34	60	1 жил	
		б/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээж, аль нэгэн эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илэрсэн байх	M34	70	2 жил	
3.16	Дерматомиозит, полимиозит	а/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээсэн боловч аль нэг эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илрээгүй	M33	60	1 жил	
		б/Өндөр идэвхжилтэй, түгмэлзэр олон эрхтэн тогтолцоог гэмтээж, аль нэгэн эрхтний үйл ажиллагааны дутагдал илэрсэн байх	M33	70	Хугацаагүй	
3.17	Ясны төрөлхийн болон олдмол эмгэгүүд (несовершенный остеогенез, гиперостоз, ясны тэжээл алдагдлын үхжлүүд)	а/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал II-III зэрэг	Q78, M90.3-M90.5	60	1 жил	
		б/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал IV зэрэг	Q78, M90.3-M90.5	70	Хугацаагүй	
3.18	Нурууны эмгэгүүд (дорсопати, нуруу гулсах, спондилопати барьцалдаат спондилитын хүндэвтэр хэлбэр)	а/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал II-III зэрэг	M45-M49	60	1 жил	
		б/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал IV зэрэг эсвэл дотор эрхтний үйл ажиллагааны алдагдал	M45-M49	70	Хугацаагүй	
		в/ Энэ өвчний үед гар, хөл тайрах мэс засал хийгдсэн, хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал III-IV зэрэг	M86 M87 M89	80	Хугацаагүй	
3.19	Ясны архаг идээт үрэвсэл (остеомиелит, ясны үхжил, пажетийн өвчин, яс ясны чөмөгний үрэвсэл, гэмтлээс хатуурал, хөндий үүссэн)	а/Мэс заслын эмчилгээ хийгдсэн боловч, биеийн ерөнхий хордлого нэмэгдсэн буюу ясанд эмгэг өөрчлөлт үргэлжилсэн	M86.9	70	1 хүртэлх жил	

		б/Энэ өвчний үлмаас хөл тайрах мэс засал хийгдсэн, хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал III-IV зэрэг		80	хугацаагүй	
3.20	Рейно хам шинж	а/Гарын хуруунд трофик өөрчлөлт гарч, цусгүйдэл болж, байнгын өвдөлттэй	I73	50	1 жил	
		б/Өвчин даамжирч гарын хуруунуудад их хэмжээний үхжил үүсч тайрах мэс засал хийлгэсэн	I73	70	Хугацаагүй	
3.21	Ясны бүтцийн эмгэгүүд (хүнд хэлбэрийн ясны сийрэгжилт, яс зөөлрөлт, остеит педжетийн, реклингхуазен, бехтеровын өвчин)	а/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал II-III зэрэг	M81	60	1 жил	
		б/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал IV зэрэг	M81 M83 M90.6 M88	70	Хугацаагүй	
3.22	Мөгөөрсний эмгэгүүд (Легга-Кальве-Пертесийн өвчин, остеохондроз, хондродисплазия, остеодисплазия, остеохондропатия)	а/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал II-III зэрэг	M81 M83 M90.6 M88	60	1 жил	
		б/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал IV зэрэг	M91 M42	70	Хугацаагүй	
3.23	Булчин, шөрмөс, зөөлөн эдийн өвчин	а/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал II-III зэрэг	M60 M61 M62 M63 M68 M70-M79 M76 M79.9	60	1 жил	
		б/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал IV зэрэг		70	Хугацаагүй	
3.24	Архаг тофустай, өвчний идэвхжилийн өндөр зэрэгтэй, хүндрэлтэй тулай.	а/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал II-III		60	1 жил	
		б/Хөдөлгөөний үйл ажиллагааны алдагдал III-IV, бусад эрхтэн тогтолцоонд хүндрэлтэй		70	2 жил	
Амьсгалын эрхтний эмгэгүүд						
Уушгины амьсгалах талбайг хязгаарласан эмгэгүүд						
3.25	Амьсгалын эрхтний гаж хөгжил, дутуу хөгжил, нуруу, цээжний хэнхэрцгийн деформаци, фиброторакс	а/Амьсгалын дутагдал I, цусны эргэлтийн дутагдал "B" үе шат, Спирографи: VC 56-69% MLV 55-58%, FEV1/VC 74-55%. ЭхоКГ: зүрхний баруун ховдлын агших чадвар дунд зэрэг буурч уушгины гемодинамик алдагдах	J96.1 J94.1 M40	60	2 жил	

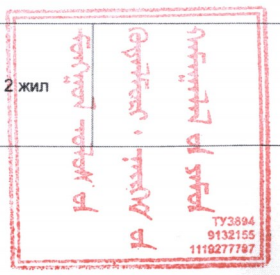

		б/Амьсгалын дутагдал II, зүрхний архаг дутагдлын "C" үе шат, Спирографи:VC 50-55%, MLV 51- 54%, FEV1/VC 54-40%. ЭхоКГ: зүрхний баруун ховдлын агших чадвар буурч уушгины гемодинамик алдагдах	J96.1 J94.1	70	2 жил	
		в/Амьсгалын дутагдал III, зүрхний архаг дутагдлын "D" үе шат Спирографи: VC≤50%, MLV50%, FEV1/VC< 40%, ЭхоКГ: баруун ховдлын агших чадвар буурч уушгины гемодинамик алдагдах	J96.1 J94.1	90-100	Хугацаагүй	
3.26	Уушигны завсрын эдийн эмгэгүүдийн улмаас үүссэн фиброз, хөндий	а/Уушгины фиброз: зөгийн үүрийн шинж, амьсгалын архаг дутагдлын II-III зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "C" үе шат	J84.1	80	2 жил	
		б/Уушгины фиброз: зөгийн үүрийн шинж, амьсгалын архаг дутагдлын III зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "D" үе шат	J84.1	90	Хугацаагүй	
Агаар дамжуулах зам ба цулцангийн эмгэгүүд						
3.27	Гуурсан хоолой тэлэгдэх өвчин	а/Эмийн эмчилгээнд үр дүнгүй, мэс засал хийлгэх шаардлагатай, амьсгалын дутагдлын II зэрэг, зүрхний дутагдлын "B", "C" үе шат	J47	60	1 жил	
		б/ГХТӨ 2 талыг хамарсан, мэс засал хийлгэсэн буюу давтан хийлгэх шаардлагатай, амьсгалын дутагдлын III зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "C" үе шат илрэх	J47	70	2 жил	
		в/Амьсгалын дутагдлын III зэрэг, уушгины цус алдалтын улмаас цус багадалтын III зэрэг, бөөрний амилоидозын улмаас бөөрний дутагдалын III зэрэг, туураалын III зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "C", "D" үе шатын аль нэг илрэх	J47	80	Хугацаагүй	
3.28	Гуурсан хоолойн багтраа	а/Дунд зэрэг, амьсгалын дутагдлын I-II зэрэг, хөдөлгөөний хязгаарлалт I зэрэг	J45-J46	50	1 жил	

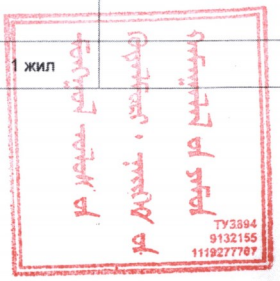

		б/Хүнд зэрэг, амьсгалын дутагдлын II-III зэрэг, зүрхний дутагдлын "B", "C" үе шат, гормон эмчилгээний гаж нөлөөний улмаас дотоод шүүрлийн тогтолцооны үйл ажиллагаа алдагдах (чихрийн шижин, бөөрний дэзд булчирхайн дутагдал)	J45-J46	70	2 жил	
		в/Маш хүнд зэрэг, эмчилгээний үр дүн муу, амьсгалын дутагдлын III зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "D" үе шат, бусад эрхтний талаас органик өөрчлөлт илэрсэн, өөртөө үйлчлэх чадвар алдагдах	J45-J46	80	2 жил	
3.29	Уушигны архаг бөглөрөлт өвчин	а/Амьсгалын дутагдал I зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "B" үе шат, Спирографи: FEV1 50-79%. FEV1/FVC< 0.7, ЭхоКГ: зүрхний баруун ховдлын агших чадвар дунд зэрэг буурч уушгины гемодинамик алдагдах	J44	-	-	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Амьсгалын дутагдал II зэрэг, цусны эргэлтийн дутагдал "C" үе шат Спирографи: FEV1 31-49%. FEV1/FVC< 0.7 ЭхоКГ: зүрхний баруун ховдлын агших чадвар буурч уушгины гемодинамик алдагдах	J44	70	2 жил	
		в/Амьсгалын дутагдлын III зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "D" үе шат, өөртөө үйлчлэх чадвар алдалт III зэрэг, Спирографи: FEV1≤30%. FEV1/FVC< 0.7. ЭхоКГ: баруун ховдлын агших чадвар буурч уушгины гемодинамик алдагдах	J44	80	2 жил	
3.30	Уушигны артерийн бүлэнт бөглөрөл			70	1 жил	
	Хоол боловсруулах эрхтний эмгэг					
3.31	Улаан хоолойн сорвижилт нарийсал, ахалази зэнэгшил алдагдсан үе		K22	50	2 жил	
3.32	Нарийн бүдүүн гэдэсний эмгэг	а/Кроны өвчний хүнд хэлбэр	K50	70	2 жил	
		б/Бүдүүн гэдэсний шархлаат үрэвслийн хүнд хэлбэр	K51	70	2 жил	

ТУЗ894
9132155
1119277787

		в/Нарийн гэдэсний архаг эмгэг, тэжээлийн хүнд дуталтай: глютены энтеропати, эозинофилт энтеропати, туяа эмчилгээний дараах энтеропати	K90.9 K90 K52	70	2 жил	
3.33	Нойр булчирхайн архаг үрэвслийн дахилтат болон өвдөлттэй хэлбэр		K86	50	1 хүртэлх жил	
3.34	Элэгний эмгэг	а/Элэгний эмгэг Гепатитийн В, Делта вирусын шалтгаант архаг үрэвслийн үед Д вирусийн эсрэг өвөрмөц эмчилгээ (пег-интерферон, булевиртид, лонафарниб) хийх хугацаанд	B18	80	2 жил	
		б/Элэгний цирроз Чайльд-Пьюгийн ангиллаар "A" зэрэг	K74	60	1 жил	
		в/Элэгний цирроз Чайльд-Пьюгийн ангиллаар "B"зэрэг	K74	70	2 жил	
		г/Элэгний цирроз Чайльд-Пьюгийн ангиллаар "C"зэрэг	K74	80	Хугацаагүй	
		д/Порфирины эмгэг, хожуу үеийн арьс, элэгний хэлбэр	E80.1 E80.2	50	1 жил	
		е/Аутоиммуный элэгний эмгэг (аутоиммун гепатит, билиар цирроз гэх мэт бусад эрхтэн тогтолцооны өөрчлөлт илэрсэн байх)	K75.4	80	2 жил	
	Бөөрний эмгэгүүд					
3.35	Бөөрний түүдгэнцэрийн өвчин	а/Архаг гломерулонефрит (цустай шээх хэлбэр), бөөрний биопсийн заалтад нийцсэн үед бөөрний эдийн шинжилгээ хийж онош баталгаажсан байх	N02 N03	50	1 жил	
		б/Архаг анхдагч болон хоёрдогч гломерулонефрит (нефроз, даралт ихсэх, холимог хэлбэр)	N04 N05	70	2 жил	
3.36	Бөөрний судасны эмгэг	Бөөрний судасны төрөлхийн болон олдмол гаж хөгжил, судас дарагдлаас болсон артерийн даралт ихдэлт	I15.0	50	2 хүртэлх жил	
3.37	Төрөлхийн болон эрхтэн тогтолцооны өвчин эмгэгийн үед илрэх нефропати	Хоёрдогч нефропати (нефроз, даралт ихсэх, сувганцрын дутагдлын хам шинжтэй хэлбэр)	N07 N08	70	2 жил	
3.38	Бөөрний дутагдал	а/Цочмог дутагдлын дараах байдал	N17	50	1 хүртэлх жил	

ТУЗ894
9132155
1119277787

		б/Бөөрний архаг дутагдал IIIб үе /түүдгэнцрийн шүүлтийн хурд 45-30 мл/мин/	N18.3	70	2 жил	
		в/Бөөрний архаг дутагдал IV, V үе /түүдгэнцрийн шүүлтийн хурд 30 мл/мин/-ээс буурсан үед	N18.4 N18.5	80	Хугацаагүй	
		Дотоод шүүрлийн өвчнүүд				
3.39	Чихрийн шижин хэв шинж 1 архаг эзэнгшил алдагдалтай эсвэл өсөлтийн хоцрогдолтой		E10	70	2 жил	
3.40	Чихрийн шижингийн хожуу үеийн хүндрэлтэй	а/Жижиг судасны хүндрэлтэй (ретинопати, нефропати, невропатийн аль нэг шинж илэрсэн бол)	E11.2 E11.4 E11.3	50	1 жил	
		б/Том судасны хүндрэлтэй (зүрхний шигдээс, тархины цус харвалт, захын артерийн судасны бөглөрөлттэй)	E11.5 E11.6 E11.7	70	2 жил	
		в/Том ба жижиг судасны хүндрэлийн улмаас (хараа бүрэн алдсан, гемодиализад ордог эсвэл бөөр шилжүүлэн суулгах мэс засал хийлгэсэн, шаркогийн хөл үүссэн) эрхтэн тогтолцооны архаг дутагдалтай	E11.7	80	Хугацаагүй	
3.41	Тархмал хордлогот бахуу	а/Бамбайн хордлогын дунд, хүнд зэрэг, зэнэгшлийн бус үе	E05	-	-	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Бамбайн хордлогын хүнд хэлбэр: нүдний хүнд хэлбэрийн офтальмопати ба зүрхний тогтвортой хэм алдагдал	E05	70	2 жил	
		в/Бамбайн хордлогын хүнд хэлбэр: цусны эргэлтийн дутагдал	E05	80	Хугацаагүй	
		г/Мэс заслын дараах хүндрэлтэй (кальцийн дутагдал гипопаратиреоз, N.recurrens саа)	E20	65	1-2 хүртэлх жил	
3.42	Гипотиреоз	а/Хүнд хэлбэр буюу микседемийн хаван, перикардит	E03	50	1-2 хүртэлх жил	
		б/Төрөлхийн хэлбэр оюуны болон биеийн хөгжлийн илэрхий хоцрогдолтой	E03	70	Хугацаагүй	
3.43	Чихрийн бус шижингийн хүнд хэлбэр			70	2 жил	
3.44		а/Биеийн өндөр 131-140 см бол	E23	60	Хугацаагүй	

	Өнчин тархины ба бусад шалтгаантай өсөлтийн дааврын дутагдал	б/Биеийн өндөр 130 см буюу түүнээс доош бол	E23	70	Хугацаагүй	
3.45	Адреногениталь хам шинж	а/Энгийн эрших хэлбэр	E25	60	1-2 хүртэлх жил	
		б/Давс хаях хэлбэр	E25	70	2 жил	
3.46	Бөөрний дээд булчирхайн архаг дутагдлын хүнд хэлбэр		E27	65	1-2 хүртэлх жил	
3.47	Иценко-Кушингийн өвчин ба хам шинжийн хүнд хэлбэр		E24	70	2 жил	
3.48	Пангипопитиутаризм, гиперпаратиреодизм, феохромоцитома, гипералдостеронизм, пролактинома зэрэг ховор тохиолддог дотоод шүүрлийн эмгэгийн хүнд хэлбэр		E22	70	2 жил	
	Цусны өвчин:					
3.49	Аплазийн цус багадалт, миелодисплазийн хам шинж		D60 D61	80	2 жил	
3.50	Цус задралын цус багадалт /Шөнийн шээсэнд гемоглобин гарах эмгэг, удамшлын микросфероцитоз, аутоиммун цус задрал, таласеммия, гемоглобинопатия/		D59	70	2 жил	
3.51	Гистоцитоз (Гошегийн өвчин, макрофагийн эмгэгүүд)		D76.1	70	2 жил	
3.52	Цус бүлэгнэлтийн эмгэг /Виллебрандын өвчин, гемофили А ба В/		D66 D67 D68	80	Хугацаагүй	
3.53	Дархлалын шалтгаант ялтас цөөрөх эмгэг (иммун тромбоцитопени)		D69.3	70	2 жил	
3.54	Цочмог лейкеми		C91	100	2 жил	
3.55	Миелопролифератив эмгэгүүд: Архаг миелолейкеми, миелофиброз, жинхэнэ тромбоцитеми, жинхэнэ полицитеми (эритреми)		C92 D75	80	2 жил	
3.56	Лимфопролифератив эмгэгүүд: (Ходжкины бус лимфом, ходжкины лимфом, лимфогрануломатоз, архаг лимфолейкеми)		C81	80	2 жил	
3.57	Парапротейнемийн эмгэг (Түгмэл миелома, плазмоцитома, вальденстромийн макроглобулинемия)		C88 C90	80	2 жил	
3.58	Төрөлхийн тромбоцитопатия		D69.3	70	2 жил	
3.59	Ясны чөмөг, цусны үүдэл эс шилжүүлэн суулгасны дараах үе			90	2 жил	
	5.НҮДНИЙ ӨВЧИН					
5.1	Нэг нүдний хараа хэвийн (тохирсон шилээр 0,3 ба үүнээс сайн хараатай), нөгөө нүд нь сохор (0,05-аас дор хараатай)		H15-H48 H52 H53-H54	50	3 жил	
5.2	Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0,1- 0,3 хараатай (ДЭМБ-ын тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараат)			70	3 жил	

5.3	а. Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0,05-0,09 хараатай (ДЭМБ-ын тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараат)		80	3 жил	
	б.Харааны талбай хоёр нүдэнд 20° хүртэл нарийссан (төвийн хараа нь хэвийн байсан ч) эсвэл "Глауком өвчний оношилгоо, эмчилгээ"-ний стандартын дагуу хоёр нүдний дунд зэргийн харааны талбайн алдагдалтай				
5.4	а. Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0,05-аас дор хараатай (ДЭМБ-ын тодорхойлолтоор сохор)		100	Хугацаагүй	
	б. Харааны талбай хоёр нүдэнд 10° хүртэл нарийссан (төвийн хараа нь хэвийн байсан ч) эсвэл "Глауком өвчний оношилгоо, эмчилгээ"-ний стандартын дагуу хоёр нүдний хүнд зэргийн харааны талбайн алдагдалтай				
5.5	Төрөлхийн өнгөт харааны гажигтай (хэвийн өнгөт хараа шаардагдах бүх төрлийн мэргэжил, тухайлбал жолооч, нисэгч, лаборант г.м)		-	-	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих
	6.ЧИХ, ХАМАР ХООЛОЙН ӨВЧИН				
6.1	а/Хоёр чихний сонсгол: Хэнгэргэн хальс нөхөх, дунд чихний нөхөн сэргээх мэс заслын дараа дуу дамжуулах хэлбэрээр сонсголын түвшин /41-45 дБ/,	H70 H71 H72 H90.0-H90.6	60	1 жил	
	б/Хоёр чихний сонсгол: мэдрэл-мэдрэхүйн ба холимог хэлбэрт /41-55 дБ/ бууралттай, чих шуугилттай		60	1 жил	
6.2	Нэг чихний сонсгол: Дунд чихний нөхөн сэргээх мэс заслын дараа дуу дамжуулах болон холимог хэлбэрээр сонсголын түвшин 51-эээс дээш дБ, чих шуугилт болон тэнцвэр алдалт хавсарсан, нөгөө чих нь мэдрэл-мэдрэхүйн /40-ээс дээш дБ/ сонсгол бууралттай, чих шуугих хам шинж хавсарсан	H71 H90.A1 H90.A2 H90.A3	50	2 жил	
6.3	Дунд чихний гаралтай гавал-тархины идээт үрэвсэл, буглааны хүндрэлийн мэс заслын дараах байдалтай сонсгол муу, үг таних чадвар муу, чих шуугих, тэнцвэр алдагдах, уналт таталт, ой ухаан муудах	H70 G06 H90.A3	50	2 жил	

ТУЗ3894
9132155
1119277787

6.4	Дахилтат дунд чихний нөхөн сэргээх мэс заслын дараах байдал: Нэг талын чих сонсгол мэдрэл-мэдрэхүйн /61дБ-ээс дээш/ бууралттай, нөгөө чих нь холимог болон мэдрэл-мэдрэхүйн /51-ээс дээш дБ/ сонсгол бууралттай, сонсгол муу, үг таних чадвар муу, чих шуугих, тэнцвэр алдагдах, хэл ярианд өөрчлөлт орсон	H71 H70 H90.A2 H90.A3	60	2 жил	
6.5	Нэг талын чих сонсгол мэдрэл-мэдрэхүйн /81дБ-ээс дээш/ бууралттай, нөгөө чих нь холимог болон мэдрэл-мэдрэхүйн /41-ээс дээш дБ/ сонсгол бууралттай, үг таних чадвар муу, чих шуугих	H66 H70.8 H70.9 H71 H74 H90.A2 H90.A3	60	2 жил	
6.6	Хоёр чихний сонсгол: Мэдрэл-мэдрэхүйн болон холимог хэлбэрийн хүнд зэргийн /71-90 дБ/ бууралттай, үг таних чадвар муу, чих шуугих (Зүрх судасны эмгэгтэй болон бусад эрхтэн системийн хүнд эмгэгийн улмаас мэс заслын эсрэг заалттай)	H70.8 H71 H74 H90.3 H90.6	80	3 жил	
6.7	Олдмол дүлий үед (2 чихний сонсгол 80 дБ-ээс дээш бууралттай бол) хэлтэй бол	H71 H74 H95 H90.3 H90.6	80	Хугацаагүй	
6.8	Төрөлхийн таг дүлий (хэлгүй бол)	H91.3	100	Хугацаагүй	
6.9	Нэг чихний гадна, дунд чихний төрөлхийн гажигтай бөгөөд нөгөө чих нь дамжуулах болон мэдрэл-мэдрэхүйн холимог хэлбэрийн 41 дБ-ээс дээш бууралттай, үг таних чадвар муу	Q16.1 Q17 H90.0 H90.6	60	2 жил	
6.10	Вестибуляр гаралтай, эмийн эмчилгээнд сайжирдаггүй, олон дахилттай толгой эргэлт,, тэнцвэрийн өөрчлөлт (огилт бөөжилт, чих шуугих, сонсгол бууралт хавсарсан), Меньер, сонсгол муу,чих шуугих,тэнцвэр алдагдах, хөдөлгөөний хязгаарлагдмал байдал	H81.0	60	1 жил	
6.11	Тэнцвэрийн мэдрэлийн хавдар, 2 талын вестибуляр гаралтай хавдрын бус, эмийн эмчилгээнд сайжирдаггүй, олон дахилттай толгой эргэлт, тэнцвэрийн өөрчлөлт (огилт бөөжилт, чих шуугих, сонсгол бууралт хавсарсан) хөдөлгөөний хязгаарлагдмал байдал, хэвтрийн дэглэм	D33.3 H81.23 H93.3	70	2 жил	
6.12	Хамрын гаралтай ухархайн ба гавлын хөндийн хүндрэлийн мэс заслын дараах байдал, уналт таталт	J32	60	1 жил хүртэлх	
6.13	Аутоиммунны өвчин, хамрын хөндийн мэс заслын дараах хамрын салстын үрэвсэлт өвчний хүндэрсэн хэлбэр, олон эрхтний дутагдал (Вегенер)	M31.3	50	Хугацаагүй	

ТУЗ3894
9132155
1119277787

6.14	Дууны хөвчийн хоёр талын саа, 10-оос дээш мэс засалд орсон дахилтат хэлбэрийн төвөнхийн папилломатоз, дуугүй болох	J38.0 J38.01 J38.02 B97.7	80	Хугацаагүй	
	Нүүр амны өвчин				
6.15	Протез хийвч үйл ажиллагаа нь сэргэхгүй болсон эрүү тагнайн гажиг	Q35 Q36	70	Хугацаагүй	
6.16	Шүдний болон гэмтлийн гаралтай эрүүний ясны архаг тархмал идээт-үхжилт үрэвслийн улмаас эрүүний 1/3 эсвэл эрүүний үений толгой эрүүтэй хамт тайрагдаж зажлах, залгих, зуультын үйл ажиллагаа алдагдаж нүүрний хэлбэр өөрчлөгдсөн бол	S02	70	2 жил	
6.17	Гэмтлийн улмаас хоншоор ясны Лефор II, III, шанаа ясны биеийн хугарлын үед зажлах, залгих үйл ажиллагаа алдагдаж, нүдний алим ширгэх, нүүрний хэлбэр өөрчлөгдсөн бол		70	2 жил	
6.18	Түлэгдлийн улмаас хамрын нүх нарийсах, дээд доод зовхи гадагш эргэх, дээд, доод уруулын хэлбэр алдагдах, нүүр муруйх, нүүрний гоо сайхны эрс алдагдалд орсон бол	T26 T27	80	Хугацаагүй	
	7. МЭС ЗАСЛЫН ӨВЧИН				
	Уушигны идээт өвчнүүд				
7.1	Өвчний I үе буюу ерөнхий хордлоготой, өвчин ойрхон хурцдаж удаан үргэлжлэх тохиолдлууд	J85	65	1 хүртэлх жил	
7.2	Өвчний III үе буюу биеийн байнгын ерөнхий хордлого илэрхий бөгөөд амьсгалын дутагдал үүссэн бүх биеийн амилойдоз хавсарсан	J86	79	1-2 хүртэлх жил	
	Гялтангийн идээт архаг үрэвсэл				
7.3	Гялтангийн хөндийд идээт цоорхой үүссэн, биеийн ерөнхий хордлого илэрхий боловч амьсгалын дутагдалгүй	J90 J94 R09.1	69	1 хүртэлх жил	
	Уушигны хагалгааны дараах байдал				
7.4	Өрөвсөн уушги авахуулсан, биеийн ерөнхий байдал хөнгөн, амьсгалын дутагдалгүй	J95	-	-	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих

ТУЗ3894
9132155
1119277787

7.5	Үрэвсэл, хагалгааны дараа цээжний гялтангийн наалдац ихээр үүссэн, амьсгалын дутагдал илэрсэн	J96	69	2 жил	
7.6	Мэс заслын дараа үүссэн гуурсан хоолой, цээжний хөндийн цорго үүссэн хүндрэлтэй тохиолдол	J95.89	79	2 жил	
	Гэдэсний наалдац өвчин				
7.7	а/Нарийн, бүдүүн гэдсэнд хагалгаа хийлгэсний дараа ямар нэг хэлбэрийн цоорхой үүсгэсэн хүндрэлээс шалтгаалж тураал үүссэн	K91	79	1-2 хүртэлх жил	
	б/Нарийн, бүдүүн гэдсэнд хагалгаа хийлгэсний дараа ямар нэг хэлбэрийн цоорхой үүссэн, цоорхойг бөглөх мэс засал 2-оос дээш удаа хийгдсэн, цаашид бөглөх боломжгүй, өөрөө аяндаа бөглөрөх боломжгүй тохиолдолд		90	Хугацаагүй	
7.8	Хоёроос дээш удаа гэдэс нь түгжирч хагалгаа хийлгэсэн, үйл ажиллагааны хямралтай	K65 K66	69	1 жил	
	Ходоод, 12 хуруу гэдэсний хагалгааны дараах үе				
7.9	Хагалгааны дараа хоол боловсруулалт муудаж турж, эцэх бусад хүндрэлтэй	K91	69	1-2 хүртэлх жил	
7.10	Ходоодоо бүрэн тайруулж, зондоор хооллодог	K91.1	79	Хугацаагүй	
	Элэг ба нойр булчирхайн өвчнүүд				
7.11	Элэг хатуурах өвчний улмаас дэлүү томорсон, хагалгааны дараах үе (дэлүүний артери бөглөснөөс)	K74	69	1 хүртэлх жил	
7.12	Элэгний бэтэг хагалгааны дараах идээт хөндий, цоорхой, наалдац үүссэн хүндрэлтэй тохиолдлууд	A06.4 B67	79	1-2 хүртэлх жил	
7.13	Элэгний хавдрын улмаас хийгдсэн хагалгаа элэгний судас бөглөх эмчилгээний дараах байдал (хортой, хоргүй) хүндрэл, хордлого	C22 D13.4	79	2 хүртэлх жил	
7.14	Элэг уйланхайтах, өвчний хүнд үеийн мэс заслын дараа	K75	69	1 хүртэлх жил	
7.15	Нойр булчирхайн мэс заслын дараах байдал	K86 K85	79	2 хүртэлх жил	
7.16	Элэгний үүдэн вен залгах мэс заслын дараах үе	K76	79	3 хүртэлх жил	
	Бөөр, шээс дамжуулах эрхтний мэс заслын өвчнүүд				

ТУЗ3894
9132155
1119277787

7.17	а/Хоёроос дээш удаа шээдэг сүвний нарийсалд мэс засал хийсэн боловч сүвний нарийсал дахисан, нөхөн сэргээх боломжгүй, умдагны дээгүүр гуурстай тохиолдолд	N35 N99 N40	80	Хугацаагүй	
	б/Шээс дамжуулах доод замын эмгэг (Түрүү булчирхайн томрол, сүвний нарийсал)-ийн улмаас шээсний гаралт саатаж бөөрний дутагдалд орвол	D29	90	2 жил	
7.18	а/Давсаг, шээлгүүр, шээдэг сүвний хоргүй хавдрын давтан мэс заслын дараах үе	D41	69	1 жил	
	б/Давсгийг бүрэн авах мэс засал хийлгэсэн, хиймэл давсганд гуурстай тохиолдолд	N32, N99	100	Хугацаагүй	
7.19	а/Давсаг үтрээ болон шулуун гэдэс-үтрээний цоорхой үүссэн шээс задгайрах (Давсаг дурандахад давсаг үтрээний цоорхой оношлогдож, үтрээгээр шээс гарах)	N82.0	69	1 жил	
	б/Шээлгүүр үтрээний цорго үүссэн шээс задгайрах (Давсагт тодосгогч бодис шахаад зураг авахад цоорхой оношлогдож, үтрээ эсвэл шулуун гэдсээр тодосгогч бодис орох)	N36 N82.1	69	1 жил	
7.2	а/Хоёр бөөрөнд 2 см-ээс дээш чулуутай, бөөрний дутагдал илэрсний улмаас дэгээ гуурс (Стент) тавиулсан, эсвэл гадна гуурс (Нефростом) тавиулаад байнга солиулдаг	N20	90	2 жил	
	б/Бөөрөнд усжилт үүссэний улмаас бөөрний дутагдал илэрч дэгээ гуурс (Стент) тавиулсан, эсвэл гадна гуурс (Нефростом) тавиулаад байнга солиулдаг	N99.1	90	2 жил	
	в/Бөөр, шээлгүүрт нөхөн сэргээх мэс засал хийсэн боловч өвчин сэдэрсний улмаас байнгын гуурс тавиулсан	N13	90	2 жил	
	г/Ганц бөөрөнд мэс засал хийлгэж бөөрний дутагдлын I-үе эхэлсэн		90	5 хүртэлх жил	
Бүдүүн шулуун гэдэсний мэс заслын өвчнүүд					
7.21	Бүдүүн, шулуун гэдэс тайрах хагалгааны дараа гэдэсний цоорхой үүссэн	K91	70	1 жил	
7.22	Бүдүүн гэдэсний өвөрмөц гаралтай шархлаат үрэвслийн дахилттай, хүндрэлтэй хэлбэр	K51	69	1-2 хүртэлх жил	
7.23	Парапроктит өвчний улмаас хэд хэдэн удаа хагалгаа хийлгэж байнгын цоорхойтой, мэс засал хийгээд үр дүнгүй	K60.3 K60.4	100	Хугацаагүй	
7.24	Хуниас булчингийн үйл ажиллагаа 50 хувиас дээш алдагдсан тохиолдолд	R15	100	Хугацаагүй	
Хорт хавдрууд					

ТУЗ3894
9132155
1119277787

7.25	Дурангийн ажилбар, мэс засал, хими, туяа эмчилгээгээр бүрэн эмчлэгдсэн нэн эрт үе (Cancer in situ) болон эрт үеийн (I үе шат) хорт хавдрууд	C00, C01, C02, C03, C04, C06, C05, C07, C08, C09, C10, C15, C16, C18, C19, C20, C22, C23, C24, C25, C26, C32, C33, C34, C37, C38, C39, C40, C41, C43, C44, C48, C49, C50, C53, C54, C56, C60, C61, C67	60	3 жил хүртэлх	
7.26	Оношь нь бүрэн батлагдсан II, III үе шатны хорт хавдрууд (Мэс засал, хими, туяа эсвэл хавсарсан эмчилгээ хийгдсэн хавдрууд)		70	5 жил хүртэлх	
7.27	Оношь нь бүрэн батлагдсан алсын болон ойрын эрхтэндээ үсэрхийлж IV үедээ орсон хорт хавдрууд		100	Хугацаагүй	
7.28	Хорт хавдрын үе шатнаас үл хамааран хавдрын эмчилгээнүүдийн улмаас биед үүссэн эдгэршгүй өөрчлөлтүүд (индурац, түр хугацаанд болон насан туршид тавигдсан цоргууд, мөч тайрагдсан байдал)		100	Хугацаагүй	
Хоргүй хавдрууд					
7.29	Хоргүй хавдрын улмаас уушиг, ходоод, элэг бөөр, шулуун гэдэс зэрэг эрхтэн тайрах хагалгаа хийсний дараах байдал	D12, D13, D14, D25, D26, D30	50	2 хүртэлх жил	

ТУЗ3894
9132155
1119277787

7.30	Хоол боловсруулах замын, уушиг ба голтын, эмэгтэйчүүдийн, толгой хүзүүний, бөөр шээсний замын, яс ба зөөлөн эдийн мэс заслаар авагдах боломжгүй хоргүй хавдар ба хавдар төст өвчин	D27, D28, D29, D31, D32, D33, D34	60	2 жил	
	Эрхтэн шилжүүлэн суулгах мэс засал				
7.31	а/Эрхтэн шилжүүлэн суулгасан хагалгааны дараах үе: Бөөр шилжүүлэн суулгуулсан өвчтөнд (реципиент) мэс заслын үеийн болон дараах хүндрэлгүй бол	Z94.0	79	2 хүртэлх жил	
	б/Эрхтэн шилжүүлэн суулгасан хагалгааны дараах үе: Бөөр шилжүүлэн суулгуулсан өвчтөнд (реципиент) мэс заслын үеийн болон эмчилгээний дараа 6 сараас 1 жилийн дотор хүндрэл үүссэн бол	Z94.0	89	5 хүртэлх жил	
	в/Эрхтэн шилжүүлэн суулгах донорын хагалгааны дараах үе: Бөөр шилжүүлэн суулгах мэс заслын донорын мэс заслын үеийн болон дараах хүндрэлгүй бол	Z52.4	79	1 хүртэлх жил	
	г/Эрхтэн шилжүүлэн суулгах донорын хагалгааны дараах үе: Бөөр шилжүүлэн суулгах мэс заслын донорын мэс заслын үеийн болон дараах хүндрэлтэй бол	Z52.4	89	3 хүртэлх жил	
	д/Эрхтэн шилжүүлэн суулгасан хагалгааны дараах үе: Элэг шилжүүлэн суулгуулсан өвчтөнд, мэс заслын үеийн болон дараах хүндрэлгүй бол	Z94.6	79	5 хүртэлх жил	
	е/Эрхтэн шилжүүлэн суулгасан хагалгааны дараах үе: Элэг шилжүүлэн суулгуулсан өвчтөнд, мэс заслын үеийн болон дараах хүндрэл өгсөн бол	Z94.6	89	7 хүртэлх жил	
	ё/Эрхтэн шилжүүлэн суулгах донорын хагалгааны дараах үе: Элэг шилжүүлэн суулгах мэс заслын донорын мэс заслын үеийн болон дараах хүндрэл үгүй бол	Z52.6	69	6 хүртэлх сар	
	ж/Эрхтэн шилжүүлэн суулгах донорын хагалгааны дараах үе: Элэг шилжүүлэн суулгах мэс заслын донорын мэс заслын үеийн болон дараах хүндрэлтэй бол	Z52.6	89	1 хүртэлх жил	
	8. ЭХ БАРИХ, ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ӨВЧИН				
8.1	Төрөх үеийн гэмтэл ба мэс заслын улмаас үтрээ, давсаг, шулуун гэдэсний аль нэгэнд нь цоорхой үүсч өтгөн, шингэнээ барьж чадахгүй болох	O70 O71 O94	60	2 хүртэлх жил	
8.2	Төрөлт болон мэс заслын дараа аарцаг, умай, хөлний гүний хураагуур судасны тромбоз болж хүндэрсэн, явц нь архагшин, хурцдах, хийсэн эмчилгээнд засал аваагүй бол	N82	50	1 хүртэлх жил	
8.3	Умайг бүхлээр эсвэл үтрээн дээгүүр тайрах мэс засал хийгдсэний дараа шээс задгайрах, байнга савирах	O87 O99.8 N99.9	50	1 хүртэлх жил	

8.4	Байнгын шаналгаатай эмэгтэйчүүдийн бэлэг эрхтний болон бусад эрхтний (шулуун гэдэс, элэг, чацархай) хүнд хэлбэрийн эндометроз өвчин	N80	50	1 жил	
8.5	Хүнд, халуун хортой нөхцөлд ажилладаг зуршсан зулбалт, дутуу төрөлттэй эмэгтэйчүүд	O03 O05 O06	-	-	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих
8.6	Мэс засал хийлгэсний дараа хүнд хэлбэрийн аарцгийн хөндийн эрхтний унжилт	N81 N99	60	1 хүртэлх жил	
	9. АРЬСНЫ ӨВЧИН				
9.1	а/Мөөгөн үлдийн хавдрын болон гүвдрүүт хэлбэр	C84.0	70	2 жил	
	б/Мөөгөн үлдийн улайралт үе	C84.1	80	2 жил	
9.2	а/Хайрст үлд, олон жил үргэлжилсэн, тархмал, хөрзөнт, улайралт, үе мөчний хэлбэр	L40	80	2 жил	
	б/Хайрст үлд, олон жил үргэлжилсэн шүүдэст хэлбэр	L40.8	80	2 жил	
	в/Хайрст үлдийн улайралт, үе мөчний, идээт цэврүүнцэрт хэлбэр	L40.1 L40.5	80	2 жил	
9.3	Жинхэнэ цэврүүтэл, арьс, салстыг тархмалаар гэмтээсэн, 6 сараас дээш хугацаагаар үргэлжилж байгаа бол	L10	80	2 жил	
9.4	Удамшлын гаралтай арьсны өвчнүүдийн хүнд хэлбэр	а/Төрөлхийн цэврүүт хөрс хайлал	Q81	80	Хугацаагүй
		б/Загасан хайрстал, тархмал	Q80	70	Хугацаагүй
		в/Кератодермийн, тархмал ба хязгаарлагдмал	L85	70	Хугацаагүй
		г/Нейрофиброматоз	Q85	70	Хугацаагүй
9.5	Мэдрэл харшлын шалтгаант архаг загатнаат арьсны үрэвсэлт өвчнүүд, атопийн үрэвсэл, 1 жилд 3, түүнээс доошгүй удаа сэдэрсэн, биеийн нийт гадаргуугын 30% ба түүнээс дээш хувийг хамарсан	L20 L20.8	60	2 жил	
9.6	Дюрингийн өвчин	Биеийн гадаргуугийн талбай хамаарахгүй	L13	70	2 жил
9.7	Пемфигойд /цэврүүшил/	L12	70	2 жил	
	10. ГЭМТЭЛ, СОГОГИЙН ӨВЧИН				

10.1	Суурь ясны хугарал	а/аксоны тархмал гэмтлийн хөнгөн зэрэг,тархины няцралт,хатуу хальсны дээрхи болон доорхи цус хуралт,аалзан бүрхэвчийн доорхи цус хуралт зэрэг гавал тархины гэмтэлтэй хавсараагүй ,12 хос мэдрэлийн талаас гарах алдагдалгүй.	S02.1	50	1 жил	
		б/аксоны тархмал гэмтлийн дунд болон хүнд зэрэг,тархины няцралт,хатуу хальсны дээрхи болон доорхи цус хуралт,аалзан бүрхэвчийн доорхи цус хуралт зэрэг гавал тархины гэмтэлүүдтэй хавсарсан,12 хос мэдрэлийн талаас гарах алдагдалтай, гавал тархины хавсарсан гэмтлийн улмаас мэс засал орсон бол		80	3 жил	
10.2	Гавлын хүнхрээ ясны хугарал	а/аксоны тархмал гэмтэл,тархины няцралт,хатуу хальсны дээрхи болон доорхи цус хуралт,аалзан бүрхэвчийн доорхи цус хуралт зэрэг тархины гэмтэлтэй хавсраагүй,12 хос мэдрэлийн талаас гарах алдагдалгүй/	S02	50	6 сар	
		аксоны тархмал гэмтэл,тархины няцралт,хатуу хальсны дээрхи болон доорхи цус хуралт,аалзан бүрхэвчийн доорхи цус хуралm зэрэг тархины гэмтэлтэй хавсарсан,12 хос мэдрэлийн талаас гарах алдагдалтай,тархины хавсаран гэмтлийн улмаас мэс засалд орсон.		70	3 жил	
10.3	Гавлын цоорхой	а/3 см болон түүнээс доош мэс заслын дараах гавлын ясны дутмагшил	T90.2	50	1 хүртэлх жил	
		б/3 см болон түүнээс дээш мэс заслын дараах гавлын ясны дутмагшил		70	3 хүртэлх жил	
10.4	Тархи бяцарч гэмтсэн, тархины аалзан бүрхэвчийн дээр, доор цус хурсан, тархины эдийн гүн дэх цус хуралт		S08	70	3 хүртэлх жил	
Эрүү нүүрийн гэмтэл						

10.5	Эрүү ясны гурвалсан болон бяцарч ясны дутмагшил үүссэн хугарал, нүүрний олон ясны нийлмэл хугарлууд	S02.6 S02.7	70	2 хүртэлх жил	
Атгаал чөмөгний толгойн гаднах ба доторхи хугарал					
10.6	Атгаал чөмөгний толгойн анатомийн хүзүүний хугарал, (толгойн үхжил үүссэн бол) үйл ажиллагааны алдагдалтай	S42.2	60	2 хүртэлх жил	
10.7	Атгаал чөмөгний гандан хэсгийн хугарлын бороолоогүй, бороололт удааширсан, хуурамч үе үүссэн, яс онгойж дутсан, тэжээлийн ба үйл ажиллагааны алдагдалтай	S42.3 S42.4 S42.7 S42.8	50	2 хүртэлх жил	
Атгаал чөмөгний булууны үе дайрсан хугарал					
10.8	Булуу дайрч Т ба Y хэлбэрээр хугараад удсан ба буруу байрлалд бороолж үйл ажиллагаа нь алдагдсан тохойн үений хөдөлгөөний хомсдол үүссэн хугарал	S42.4 S43 S44 S46	50	2 хүртэлх жил	
10.9	Толгойт ёврон, булуу хугараад үений завсарт орж хавчигдсан эсвэл дотор талын товгор хугараад богтосны мэдрэлийг дарснаас гарын үйл ажиллагаа алдагдсан	S47 T02.2 T02.4	50	1-2 хүртэлх жил	
Шуу, богтосны дээд төгсгөлийн үе дайрсан хугарал					
10.10	Шуу ясны монтежда, галейци зөрүүтэй хугарал, мултрал	S52 S53 S54 S56 S57 S59 S62 S62	50	1 хүртэлх жил	
10.11	Шууны тэжээл алдагдлын фолькманы хомсдол, Зудекийн хам шинж		50	1 жил	
10.12	Бугуйн жижиг яснуудын (сар ба завь хэлбэрт) хугарал, бороолоогүй, өвдөлттэй, үйл ажиллагааны алдагдалтай		50	2 хүртэлх жил	
Алганы олон шивнүүр ясны хугарал					
10.13	Сарвууны 1, 2, 3 хурууны нугалагч, тэнийлгэгч шөрмөсний гэмтлийн үлдэц	S56 S62.2 S62.5 S64 S66 S67	50	1-2 хүртэлх жил	
Хүзүү,нурууны ясны хугарал					
10.14	Хүзүүний ясны шахагдсан хугарал эсвэл дутуу мултраад нугасаа дараагүй бол	S12 S13 S14 S16 T02 S22 S23 S24 T02.1	50	2 хүртэлх жил	
10.15	Сээр, харцага, нурууны нугасаа дараагүй хугарал, нэг буюу 2-3 нурууны их бие шахагдаж эсвэл нум нь хугараад нугасаа дараагүй		50	2 хүртэлх жил	
Аарцаг сүүжний ясны хугарал					

10.16	Аарцгийн дээд, доод цагираг тасарсан хугарал, мултрал зөрөөтэй бороолж эдгэрсэн, аарцагны хэлбэр алдагдсан	S32 S33 S34	60	2 хүртэлх жил	
10.17	Аарцгийн цагираг хагас буюу бүрэн тасарсан хугарал (мальгена хэлбэрийн хугарал)		50	2 хүртэлх жил	
10.18	Аарцгийн хөндийн эрхтний гэмтэлтэй хавсарсан нийлмэл хугарлууд	S37 S38 S39 T02.7	70	2 хүртэлх жил	
10.19	Сүүжний тогооны ирмэгийн хугарлын үлдэц	S32.4	60	2 хүртэлх жил	
	Доод мөчдийн гэмтэл,согог				
10.20	а/Түнхний болон өвдөгний хиймэл үе суулгасан 3 сарын хугацаанд хүндрэл үүсээгүй бол	S72 S72.2 S72.3 T2.3 T02.5	60	2 хүртэлх жил	
	б/Дунд чөмөгний хүзүү ба гандан хэсгийн зөрөөтэй бороололт, ясны тэжээл алдагдал, хуурамч үе үүссэн, гишгэх үйл ажиллагаа алдагдсан, хөл урт богино болсон		60	2 хүртэлх жил	
10.21	Дунд чөмөгний хүзүү ба гандан хэсгийн хугарал /мэс заслын дараахь үе, бороо удааширсан, хөлийн гишгэх, явах үйл ажиллагаа алдагддсан, хөл урт богино болсон/		60	2 хүртэлх жил	
10.22	Өвдөгний үе доторх хугарал, хагас ба бүрэн мултрал, урд хойд чагтан холбоос, дотор гадна холбоосуудын ужиг гэмтэл	S82 S83 S86 M23 M24 M25	50	1-2 хүртэлх жил	
10.23	Шилбэний 2 яс хугарсан, мэс заслын дараахь үе	S82.7 S87	50	1-2 хүртэлх жил	
10.24	Шаант чөмөгний хуурамч үе үүссэн, бороолоогүй, бороо удааширсан, ясны дутмагшилтай	S82.2	50	1-2 хүртэлх жил	
10.25	Гэмтлийн шалтгаантай шилбэ тавхайн мэдрэл судасны хавсарсан гэмтэлтэй хугарлын үлдэц (Фолькманы хомсдол)	S84	50	1-2 хүртэлх жил	
10.26	Шагайн үе дайрсан хугарал, хавчаар яснуудын хугарал, мултрал, шаант тахилзуур ясны үелэмжийн (сендосмоза) гэмтлийн үлдэц	S82.8	50	2 хүртэлх жил	
10.27	Тавхайн жижиг яснууд улны шивнүүрүүдийн хугарал, мултрал буруу бороолсон үед улны хүрээ өөрчлөгдөж үйл ажиллагаа алдагдаж гишгэхэд их эмзэглэлтэй	S92 S93 S94 S96	50	2 хүртэлх жил	
10.28	Өсгий, шагайн яснуудын зөрөөтэй хугарал буюу мултрал бяцрал (мэдрэл тэжээлийн дутагдал, шархлаатай бол)	S94 S97	50	1 хүртэлх жил	
	Хавирганы ясны хугарал				
10.29	Олон хавирга хугарч зөрөөтэй бороолж эдгэрэх, цээжний хэлбэр дүрс алдагдаж амьсгалын дутагдалтай бол	S22.4	50	2 хүртэлх жил	
	Түлэнхийн өвчин				

ТУЗ894
9132155
1119277787

10.30	Түлэгдэлтийн улмаас мөчдийн 1-2 үе болон хүзүү их биеийн хөдөлгөөн хязгаарласан сорвижилтын үед (гар, хөлийн хуруунаас бусад)		50	2 хүртэлх жил	
10.31	Түлэгдэлтийн улмаас тэжээлийн дутагдлын шарх үүссэн (2 сараас дээш хугацаанд эдгээгүй архаг шархлаа)		50	1 хүртэлх жил	
10.32	III-ын А,Б IV зэргийн түлэгдэл биеийн гадаргуун 15-аас дээш хувийг хамарсан тохиолдлын үлдэц (харшил, дерматит)	T21.3 T21.7 T22 T23 T24	70	3 жил	
10.33	Түлэнхийн уршгаар гарын эрхий, долоовор, дунд хуруунуудын үйл ажиллагаа нөхөн сэргээх мэс засал эмчилгээнд засагдаагүй болон мухар болсон бол	T25	50	3 жил	
10.34	3, 4 дүгээр зэргийн түлэнхийн улмаас цоройн суналт багассан, үений хөдөлгөөн хомсдсон, нөхөн сэргээх мэс засал эмчилгээнд засагдаагүй бол	T31.1 T31.9	70	3 жил	
10.35	Биеийн гадаргууны 18 хувиас бага талбайтай 3, 4 дүгээр зэргийн түлэгдлийн улмаас гар, хөл, хүзүү, толгойн хөдөлгөөнийг эрс хязгаарласан нөхөн сэргээх мэс засал эмчилгээнд засагдаагүй бол сорви бол	T32	65	Хугацаагүй	
	Том үений хөдөлгөөн алдагдалт				
10.36	Нуруу гулсалтын хүнд хэлбэрийн үед нуруу 0.5 мм-ээс дээш гулсалт ба нугасны суваг нарийссан тохиолдолд	M43.1	50	1 жил	
10.37	а/Том үе (өвдөг, түнх, мөр, тохой, шагай), жижиг үе (бугуйнаас урагших жижиг үенүүд, тавхайн шивнүүрийн үенүүд) хөдөлгөөнөө 40 хувийг хийж чадахгүй үйл ажиллагааны алдагдалтай бол	M15 M16 M17	60	2 хүртэлх жил	
	б/Том үе (өвдөг, түнх, мөр, тохой, шагай), жижиг үенүүд (бугуйнаас урагших жижиг үенүүд, тавхайн шивнүүрийн үенүүд) буруу байрлалд хөдөлгөөнгүй бороолж үйл ажиллагаа нь их хэмжээгээр алдагдсан, өвчний хүнд хэлбэр		70	2 жил	
10.38	Дунд чөмөгний хүзүүний өнцөг багасалт 1 эсвэл 2 талдаа,хүнд хэлбэр нуруу хотойлттой, хөл богиносолт, өвдөлттэй хавсарсан тохиолдолд, гандан хэсгийн О ба Х хэлбэрийн муруйлттай	Q65	60	2 жил	
10.39	Түнхний төрөлхийн мултралын үед үений хэлбэр хөдөлгөөн алдагдах өвчний шинж тэмдэгтэй, нуруу, аарцагт өөрчлөлт орсон тохиолдолд	Q65	60	2 жил	
	Тайралтууд				
	Хөлний тайралтууд				
10.40	Шилбэ аль нэг түвшинд мухар	а/ 1 тал	S88	60	Хугацаагүй
		б/ 2 тал		70	Хугацаагүй
10.41	Гуя аль нэг түвшинд мухар бол	а/ 1 тал	S78	70	Хугацаагүй
		б/ 2 тал		100	Хугацаагүй
10.42	Хөлийн хуруунууд тайрагдсан тулах эрхтний үйл ажиллагаа хүндээр алдагдсан	а/ 1 тал	S98.2	50	Хугацаагүй
		б/ 2 тал		70	Хугацаагүй

ТУЗ894
9132155
1119277787

10.43	Түнхний үеэр тайрагдсан	а/ 1 тал	S78	70	Хугацаагүй	
		б/ 2 тал		100	Хугацаагүй	
10.44	Хөлийн тавхай Шпорын үеэр, Лисфранкийн үеэр тайралт хийгдэж мухар болсон тохиолдолд	а/ 1 тал	T05.2 S98	60	Хугацаагүй	
		б/ 2 тал		70	Хугацаагүй	
	Гарын тайралтууд					
10.45	Нэг гар аль нэг түвшинд мухар		S48 S58	60	Хугацаагүй	
10.46	Нэг гар аль нэг түвшинд мухар, нөгөө гарын үйл ажиллагаа хязгаарлагдсан		S68	70	Хугацаагүй	
10.47	Хоёр гар аль нэг түвшинд мухар		T05 T05.2	90	Хугацаагүй	
10.48	Гарын эрхий хуруу угийн үеэр эсвэл нэг гарын бусад 2 болон түүнээс дээш хуруу 2 дугаар үеэр тайрагдсан тохиолдол	а/ 1 тал	S68 S68.2	50	Хугацаагүй	
		б/ 2 тал		70	Хугацаагүй	
10.49	Мөр тохой, өвдөгний дурангийн хагалгааны дараах үе		S42 S49 S52	50	6 хүртэлх сар	
10.50	а/Мөр, түнх, тохой, өвдөг, шагайн хиймэл үе хийлгэсний дараах үе		Z96.6	60	2 хүртэлх жил	
	б/Мөр, түнх, тохой, өвдөг, шагайн хиймэл үе хийлгэсний дараа үйл ажиллагаа сэргээгүй эсвэл хүндрэл өгсөн тохиолдолд		T84	65	1 жил	
	в/ Мөр, түнх, тохой, өвдөг, шагайн хиймэл үе хийлгэсний дараа үйл ажиллагаа сэргээгүй эсвэл хүндрэл өгсөн тохиолдолд (2 талдаа)		Z96.6	70	Хугацаагүй	
10.51	а/Мөрний үеэр байрандаа хөших, мөр эргүүлэгч нударга булчингийн ужиг гэмтэл үйл ажиллагааны алдагдлын 1,2-р зэрэг		S44 S46 M75			Хөдөлмөрийн нөхцөл солих
	б/Мөрний үеэр байрандаа хөших, мөр эргүүлэгч нударга булчингийн гэмтэл, үйл ажиллааны их хэмжээний алдагдал, 3,4-р зэрэг өвчний хүнд хэлбэр			50	1 жил	
10.52	Шууны болон дундын богтны мэдэрхүй болон хөдөлгөөний гүнзгий өөрчлөлттэй архаг гэмтэл 0-2 балл		S54	50	1 жил	
	Толгой хэсгийн тайралтууд					
10.53	Толгой хэсэгт хуйх тайрагдах, тасрах		S08	50	1 жил хүртэлх	
10.54	Толгойн хэсэг гэмтлийн улмаас тайрагдах		S08.8 S08.9	50	1 жил хүртэлх	

4. МЭДРЭЛИЙН ӨВЧИН							
Д/д	Өвчний онош	ICF бүлэг: бие махбодийн үйл ажиллагаа ба бүтэц (b, s код)	ICF бүлэг: идэвх ба оролцоо (d,e код)	Өвчний код (Өвчний олон улсын 10-р ангилал)	Бэрхшээлийн үнэлгээ	Хувь хэмжээ	Хугацаа
	ТАРХИНЫ ЭМГЭГ						
1.4.1	Тархины харвалтын (инсульт) үлдэц урхаг, судасны мэс заслын дараах ба тархины судасны эмгэгийн уршиг	• Танин мэдэхүй ба сэтгэл хөдлөлийн өөрчлөлтүүд: Хэлгүйдэл (бүх төрлийн афази); • Харааны орон зайн алдагдал, харааны талбайн өөрчлөлт; Тэнэгрэл, зан төрхийн органик өөрчлөлт; Төвийн ба захын мэдрэлийн, үений шалтгаант, эмэнд тэсвэртэй өвдөлт; • Гүн мэдрэхүйн алдагдал,	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадвараа алдах (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх, санаачлах чадвар сулрах); • Харилцааны чадвар алдах (сонсож буюу уншиж ойлгох, мэдээлэл өгөх чадвар алдагдах, мэдээллийн хэрэгслийг ашиглаж чадахгүй); Хөдлөх чадвар алдагдах	I60 I61 I62 I63 I67.1 I67.3 I67.4 I67.5 I69	а/Бартел-индекс 80-95 оноо Өргөтгөсөн Бартел- индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	2 жил хүртэл

		• Чангарсан саажилтаас үүдэлтэй контрактур; • Хөдөлгөөн илт хязгаарлагдсан саа; • Эмэнд дасалтай эпилепси • Аарцгийн үйл ажиллагаа алдагдах (шээс,өтгөн хоригдох эсвэл задгайрах); Бульбар (хуурамч бульбар) саатай холбоотой хэл залгиурын өөрчлөлт;	(биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх чадвар алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар өгсөх, тэзэврийн хэрэгслээр бие даан явж чадахгүй байх); • Өөрийгөө арчлах чадвар алдагдах (хувцаслах, бие засах, ариун цэвэр сахих, хооллох зэрэг өдөр тутмын үйлдлийг бие даах гүйцэтгэх чадвар алдагдах); • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх зэрэг үйлдэл гүйцэтгэж чадахгүй); • Хүн хоорондын харилцааны чадвар алдагдах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлийг хянах); • Амьдралд чухал үйлдэл хийх чадвар алдагдах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.); • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох чадвар алдагдах);		б/Бартел-индекс 60-75 оноо Өргөтгөсөн Бартел- индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	2 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо Өргөтгөсөн Бартел- индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй
					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, Өргөтгөсөн Бартел- индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
1.4.2	Тархмал хатуурал, түүнтэй төстэй тархи нугасны аутоиммун шалтгаант үрэвслийн үлдэц урхаг (оптикомиелит Девик, Бехчетийн өвчин, нейросаркоидоз, системийн	• **Хөдөлгөөний үйлийн өөрчлөлт:** чангарсан саажилт, тэнцвэрийн өөрчлөлт, чичигнэсэн салганал хөдөлгөөний эвсэл эвдүй алдагдах, дистони, дизартри, контрактур • **Хэдрэхүйн өөрчлөлт ба өвдөлт:** хараа буурах(сохрол), харах талбайн хязгаарлалт, диплопи, орон зайн баримжаа алдагдах,мэдрэхүйн	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадварын алдагдал (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх, санаачлах чадвар алдагдах); • Харилцааны чадварын алдагдал (сонсож буюу уншиж ойлгох, мэдээлэл өгөх чадвар алдагдах, мэдээллийн	G35 G36 G37	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо, эсвэл Өргөтгөсөн Курцке үнэлгээ 1-2,5 оноо	50	1 жил

ТУЗ894
9132155
1119277787

	коллагенозын ТМТ-ны хэлбэр гэх мэт)	тэнцвэргүйдэл, өвдөлт, бадайралт, чих шуугих г.м. мэдрэхүйн хүрээний өөрчлөлтүүд; • **Оюуны чадамж буурах:** ядарч сульдах, идэвх санаачлага буурах, баримжаа алдагдах, оюун ухааны ерөнхий чадавх буурах, сэтгэл хөдлөл тогтворгүйдэх, бухимдах, зан төрх өөрчлөгдөх, анхаарал төвлөрөлт сулрах, сэтгэн бодох чадвар удаашрах, хийсвэрлэн төсөөлөх буурах, уян хатан байдлаа алдах г.м. • **Бодисын солилцоо, дотоод шүүрэл, хоол боловсруулах эрхтний өөрчлөлт:** аарцгийн үйл ажиллагааны өөрчлөлт, халуун хүйтэн тэсвэрлэх чадвар алдагдах г.м.	хэрэгслийг ашиглаж чадахгүй байх); • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх чадвар алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар өгсөх, тэзэврийн хэрэгслээр бие даан явж чадахгүй байх); • Өөрийгөө арчлах чадвар алдагдах (хувцаслах, бие засах, ариун цэврийг сахих, хооллох зэрэг өдөр тутмын үйлдэлд бие даах чадвар алдагдах); • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх зэрэг үйлдэл гүйцэтгэж чадахгүй); • Хүн хоорондын харилцааны чадвар алдагдах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлийг хянах); • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар алдагдах (сурах, ажил хөдөлмөр эрхлэх хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.); • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхөдтэй уулзах зочлох чадвар алдагдах);		б/Бартел-индекс 60-75 оноо, Өргөтгөсөн Бартел- индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо, эсвэл Өргөтгөсөн Курцке үнэлгээ 3-4,5 оноо	60	1 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, Өргөтгөсөн Бартел- индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо, ЭСВЭЛ Өргөтгөсөн Курцке үнэлгээ 5-6,5 оноо	70	2 жил
					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, Өргөтгөсөн Бартел- индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо, эсвэл Өргөтгөсөн Курцке үнэлгээ 7-9,5 оноо	80	Хугацаагүй
1.4.3	Төв мэдрэлийн тогтолцооны үрэвслийн дараах урхаг үлдэц(нян, вирус, мөөгөнцөр, шимэгч хорхойн) шалтгаант менингит,	• **Хөдөлгөөний өөрчлөлт:** энцефалит, тархины буглаа, идээт менингитийн дараах саа, саажилт: нүд, нүүр, хэл залгиурын; талбиеийн болон өрөөл саа, хоссаа/дөрвөлсаа;	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадварын алдагдал (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх, санаачлах чадвар алдагдах) • Харилцааны чадварын алдагдал (сонсож буюу уншиж	G00 G01 G02 G04 G05 G06 G08 G09	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	1 жил хүртэл

ТУЗ894
9132155
1119277787

	менингоэнцефалит, тархи буюу нугасны буглаа, ДОХ-ын шалтгаант ТМТ-ны үрэвсэл, нейроборрелиоз г.м.)	тэнцвэрийн өөрчлөлт, дискинези, дистони • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт ба өвдөлт:** харааны бууралт, талхараагүйдэл (харааны талбайн хязгаарлалт), янгийн өвдөлт, өнгөц, гүний мэдрэхүйн өөрчлөлт; • **Оюуны чадамжийн бууралт:** эпилепсийн уналт таталт, анхаарал төвлөрөлт ба ой санамжийн бууралт, төрх үйлийн өөрчлөлт • **Аарцгийн эрхтний үйлийн алдагдал:** өтгөн, шээс задгайрал эсвэл хоригдох	ойлгох, мэдээлэл өгөх чадвар алдагдах, мэдээллийн хэрэгслийг ашиглаж чадахгүй байх) • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх чадвар алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар өгсөж чадахгүй байх, тээврийн хэрэгслээр бие даан явж чадахгүй байх) • Өөрийгөө арчлах чадвар алдагдах (хувцаслах, бие засах, ариун цэврийг сахих, хооллох зэрэг өдөр тутмын үйлдэлд бие даах чадвар алдагдах) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх зэрэг үйлдэл гүйцэтгэж чадахгүй байх) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар алдагдах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлийг хянах) • Амьдралд чухал үйлдэл хийх чадвар алдагдах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхөдтэй уулзах, зочлох чадвар алдагдах)		б/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	1 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	2 жил
					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
1.4.4	Тархины хавдрын урхаг үлдэц (мэс засал, хими ба туяа эмчилгээний дараах байдал)	• **Хөдөлгөөний өөрчлөлт**: саажилт: талбие, дөрвөн мөч, нүд,хэл залгиур; тэнцвэргүйдэл, хөдөлгөөний эвсэл эвдүйн өөрчлөлт • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт ба өвдөлт:** толгойн эргэлт, сонсголын өөрчлөлт, харах талбайн хязгаарлалт, талласан өвдөлт, ян	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадвар буурах (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх) • Харилцааны чадвар алдагдах (мэдээлэл өгөх, мэдээллийн хэрэгслийг ашиглах) • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлалаа өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл	G97 C71 C72 D33	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	65	2 жил хүртэл

ТУЗ3894
9132155
1119277787

		• **Оюуны чадамжийн бууралт:** эпилепсийн уналт таталт, анхаарал төвлөрөлт ба ой санамжийн бууралт, төрх үйлийн өөрчлөлт, хэлгүйдэл, үйлдэлгүйдэл • **Аарцгийн эрхтний үйлийн алдагдал:** баас шээс задгайрах эсвэл хоригдох	алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар явах, тээврийн хэрэгслээр бие даан явах) • Өөрийгөө арчлах чадвар алдагдах (хувцаслах, бие засах, ариун цэврийг сахих, хооллох г.м.) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх г.м.) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар алдагдах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлийг хянах) • Амьдралд чухал үйлдэл хийх чадвар алдагдах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхөдтэй уулзах, зочлох г.м.)		б/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	2 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй
					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
1.4.5	Эпилепси	• **Хүнд хэлбэрийн эпилепсийн урхаг- сэтгэцийн өөрчлөлт:** санаачлага буурах, оюуны ерөнхий чадвар буурах, сэтгэл хөдлөл	• Сурах, мэдлэг ашиглах бэрхшээл(шинэ юм сурах, бэрхшээлийн гарцыг олох, шийдвэр гаргах, зоригтой	G40	Эпилепсийн уналт таталтын хэлбэр, хүндийн зэрэг, давтамж ба гэмтэх эрсдэлийн шалгууруас хамаарна (тайлбар хэсгийг хар).		

ТУЗ3894
9132155
1119277787

		тогтворгүйдэх, зан төрхийн өөрчлөлт, анхаарал төвлөрөлт буурах, ааш авир огцом, догшин, сэтгэхүй удаашрах, хийсвэр сэтгэхүй хязгаарлагдмал, дасан зохицох чадвар буурах, ойлгох, хүлээн зөвшөөрөх чадвар доройтох. • **Эпилепсийн уналт таталтын үед илэрч болох шинж тэмдгүүд:** Хөдөлгөөний өөрчлөлт: миоклонус, булчингийн тонус ихсэх буюу буурах Мэдрэхүйн өөрчлөлт, өвдөлт: бадайралт, хараа, сонсголын өөрчлөлт, хэвлий цээжний өвдөлтүүд, толгой эргэх • **Ухамсар, оюуны өөрчлөлт:** баримжаа алдагдах, ухамсарт ухаан алдах хэл ярианы өөрчлөлт: дультираа (дизартри) Дотор эрхтэн, аарцгийн эрхтний үйлийн алдагдал: хэвлийн аура, дотор муухайрах, мэдээгүй бие засах	шийдэмгий байх чадвар муудах), Хөдлөх чадвар алдах (тэзврийн хэрэгслээр бие даан явах) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдах(дэлгүүрээс хүнс цуглуулах) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар буурах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлөө хянах) • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар буурах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, санхүүгээ хянах г.м.) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох г.м.). • Угсарч унаж татсаны дараа хэсэг хугацаанд дараах чадвар алдагдаж болно: • Харилцааны чадвар алдагдах (жишээ: хүний яриаг ойлгох, бичсэн зүйлийг ойлгох, мэдээлэл өгөх, холбооны хэрэгсэл ашиглах), • Өөрийгөө арчлах чадвар буурах (жишээ: хувцаслах, биеэ засах, биеэ угаах, хооллох г.м.), • Хөдлөх чадвар алдагдах (жишээ: биеийнхээ байршил өөрчлөх, юм өргөх, барих, алхах зай богиносох, шатаар өгсөж уруудах).		Маш ховор уналт: (тархмал [их] ба нийлмэл-хэсэгчилсэн уналтын давтамж нэг жилээс хол зайтай; жижиг ба энгийн хэсэгчилсэн уналтууд хэдэн сараас хол зайтай), БА гэмтэх эрсдэлийн шалгуур "0, А" Ховор уналт: (тархмал [их] ба нийлмэл-хэсэгчилсэн уналтын давтамж хэдэн сарын зайтай; жижиг ба энгийн хэсэгчилсэн уналтууд хэдэн 7 хоногийн зайтай) БА гэмтэх эрсдэлийн шалгуур "0, А, В"	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих	
					Уналтын давтамж дунд зэрэг: (тархмал [их] ба нийлмэл-хэсэгчилсэн уналтын давтамж хэдэн 7 хоногийн зайтай; жижиг ба энгийн хэсэгчилсэн уналтууд хэдэн хоногийн зайтай) БА гэмтэх эрсдэлийн шалгуур "В, С, D"	60	1 жил
					Уналтын давтамж өндөр: (тархмал [их] ба нийлмэл-хэсэгчилсэн уналтын давтамж хэдэн 7 хоног бүрт; тархмал буюу олон	70	2 жил

ТУЗ3894
9132155
1119277787

					голомтот уналт таталт үгсарч илрэх; жижиг ба энгийн хэсэгчилсэн уналтууд өдөр бүр) БА гэмтэх эрсдэлийн шалгуур "С, D" (2-3) эмэнд тэсвэртэй		
1.4.6	Гавал-тархины гэмтлийн үлдэц урхаг	• **Сэтгэцийн өөрчлөлт:** идэвх санаачлага буурах, ядарч сульдах, сэтгэл хөдлөл тогтворгүйдэх, зан төрхийн өөрчлөлт, анхаарал төвлөрөлт, ой санамж буурах, будлиу болох, удаан сэтгэх, хийсвэр сэтгэхүй буурах, асуудал шийдвэрлэх муудах, дасан зохицох, хүлээн зөвшөөрөх чадвар буурах, хэлгүйдэл, үйлдэлгүйдэл, үгүйсгэл • **Хөдөлгөөний үйлийн өөрчлөлт:** саажилт: талбие, нүд, нүүр, хэл залгиур; тэнцвэргүйдэл, хөдөлгөөний эвслийн алдагдал, дизартри, контрактур • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт ба өвдөлт:** өвдөлт, толгойн эргэлт, үнэрлэх, амтлах, сонсголын өөрчлөлт, харах талбайн хязгаарлалт Аарцгийн эрхтний үйлийн алдагдал: баас, шээс задгайрах эсвэл хоригдох	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадварын алдагдал (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх) • Харилцааны чадварын алдагдал (мэдээлэл өгөх, мэдээллийн хэрэгслийг ашиглах) • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар явах, тэзврийн хэрэгслээр бие даан явах) • Өөрийгөө арчлах чадвар муудах:(хувцаслах, бие засах, ариун цэвэр сахих, хооллох г.м.) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх г.м.) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар алдагдах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлийг хянах) • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар муудах (сурах, ажил	G91.3 G93.0 G93.5 G93.49	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	2 жил хүртэл
					б/Бартел-индекс 60-75 оноо, Өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	1 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, Өргөтгөсөн Бартел- индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй

ТУЗ3894
9132155
1119277787

			хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.)		г/Бартел-индекс ≤35 оноо, Өргөтгөсөн Бартел- индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
1.4.7	Хөдөлгөөний эмгэг (Паркинсоны өвчин, паркинсонизм, дистони)	• **Хөдөлгөөний өөрчлөлт:** булчингийн тонус ихсэнэ, Хөдөлгөөний удаашрал, хөшингө, эмгэг хөдөлгөөн, тэнцвэрийн өөрчлөлт, хөдөлгөөний эвсэл буурах, албадмал байрлал, контрактур • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт, өвдөлт:** өвдөлт бүхий булчингийн чангарал, бадайралт, харааны өөрчлөлт, үнэр амт ялгахгүй • **Сэтгэцийн өөрчлөлт:** оюуны бууралт,хэл яриа сэтгэхүй удаашрах [брадифрени], сэтгэл гутрал, нойрны өөрчлөлт, хий үзэгдэл, айдас, тэнэгрэл, ядарч сульдах шинж • **Дуу авиа, хэл ярианы өөрчлөлт**: дуу намсах, гунших, удаашрах, хэл цуцах Шээсний замын тогтолцооны үйлийн алдагдал: шээс хоригдох эсвэл дусагнах • **Зүрх-судасны тогтолцооны өөрчлөлт:** даралт огцом буурах, ихсэх, зүрх дэлсэх, ортостатик хөдлөл • **Ходоод-гэдэсний замын тогтолцооны өөрчлөлт:** хахаж цацах, шүлс гоожих, гэдэсний гүрвэлзэх Хөдөлгөөн сулрах, өтгөн хоригдох	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадвар муудах(шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх) • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар явах, тэсвэрийн хэрэгслээр бие даан явах чадвар буурах, тэнцвэр алдагдах) • Харилцааны чадвар буурах (амаар ба бичгээр мэдээлэл өгөх чадвар алдагдах) • Өөрийгөө арчлах чадвар муудах (хувцаслах, бие засах, ариун цэврийг сахих, хооллох г.м.) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх г.м.) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар буурах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлийг хянах) • Амьдрахуйн чухал үйл ажиллагаа буурах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.)	G20 G21 G23 G24 G25	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо эсвэл Паркинсоны өвчний Хён ба Яарын үнэлгээ 1	50	1 жил
					б/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо эсвэл Паркинсоны өвчний Хён ба Яарын үнэлгээ 1,5-2	60	2 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо эсвэл Паркинсоны өвчний Хён ба Яарын үнэлгээ 2,5-3	70	Хугацаагүй

ТУЗ894
9132155
1119277787

		• **Арьс ба хөлсний булчирхайн үйлийн алдагдал:** хөлрөх, арьс хуйх тослогтох	• Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох г.м.)		г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо эсвэл Паркинсоны өвчний Хён ба Яарын үнэлгээ 4-5	90	Хугацаагүй
1.4.8	Төв мэдрэлийн тогтолцооны сөнөрөлт эмгэг (Хентингтоны хорей [ХХ], Фридрейхийн атакси [ФА], нугас-багатархины атакси [НБА], нугас-булчингийн хатангирал [НБХ], хажуугийн Хатангирал хатуурал [ХХХ])	• **Хөдөлгөөний хүрээ**: ХХ -Илүүдэл хөдөлгөөн, булчингийн хипотони, хөшингө, брадикинез; ФА-тайван ба хөдөлгөөний үеийн тэнцвэргүйдэл, саажилт, яс үений деформаци (сколиоз, pes excavatus); НБА - тайван ба хөдөлгөөний үеийн тэнцвэргүйдэл, дистони, пирамид хамшинж, брадикинез, шөрмөс татах шинж; НБХ - сул саажилт, булчингийн хатангирал, сколиоз, тавхайн деформаци; ХХХ - сул саажилт, булчингийн хатангирал, фасцикуляци, пирамид хамшинж, бульбар саа • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт, өвдөлт**: ХХ өвдөлт; ФА – гүн мэдрэхүйн алдагдал, хараа ба сонсголын бууралт; НБА – хараа буурах, бадайралт; ХХХ – өвдөлт • **Сэтгэцийн өөрчлөлт:** ХХ- идэвх санаачлага буурах, анхаарал төвлөрөлт багасан, ой санамж муудах, тэнэгрэл, психоз, нойр уудах, НХА -баримжаа өөрчлөгдөх, ой санамж буурах, тэнэгрэл; ХХХ - сэтгэл хөдлөлийн хяналт буурах, хүчилж уйлах/инээх шинж	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадвар муудах (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх) • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар явах, тэсвэрийн хэрэгслээр бие даан явах чадвар буурах, тэнцвэр алдагдах) • Харилцааны чадвар муудах (хүний яриа ба бичсэн зүйлийг ойлгох чадвар буурах, мэдээлэл өгөх чадвар алдагдах, мэдээллийн хэрэгсэл ашиглаж чадахгүй байх) • Өөрийгөө арчлах чадвар доройтох (хувцаслах, бие засах, ариун цэврийг сахих, хооллох г.м.) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар сулрах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх г.м.) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар буурах (нийгмийн харилцаан дунд бусдын	G10 G11 G12 G14	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	2 жил хүртэл
					б/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	2 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй

ТУЗ894
9132155
1119277787

		• **Дуу авиа, хэл ярианы өөрчлөлт:** ХХ - дизартри, ФА-хэл ярианы тэнцвэргүйдэл, дизартри, НБА ба ХХХ – дизартри • **Шээсний зам ба ходоод-гэдэсний тогтолцооны үйлийн алдагдал:** ХХ дисфаги, шээс задгайрах; ФА-чихрийн шижин; НБА- дисфаги, шээс задгайрал, ХХХ -шүлс гоожих, дисфаги • **Зүрх-судасны тогтолцооны үйлийн алдагдал:** ФА - кардиомиопати, ХХХ – амьсгалын дутагдал	шүүмжлэлийг хүлээж авах чадвар, сэтгэл хөдлөлийг хянах) • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар муудах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох г.м.)		г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
1.4.9.	Нарколепси	• **Сэтгэцийн өөрчлөлт:** нойрны чанар муудах, өдрийн цагаар нойрмоглох, анхаарал төвлөрөлт сулрах, сэтгэл гутрах, сэтгэл хөдлөл тогтворгүйдэх • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт ба өвдөлт:** толгой өвдөх • **Дайрлагын үеийн өөрчлөлт: Сэтгэцийн өөрчлөлт:** өдрийн цагаар таагүй нөхцөлд гэнэт унтах, зүйрмэглэх, сэрэх үед хий үзэгдэл илрэх **Хөдөлгөөний өөрчлөлт:** араг ясны булчингийн тонус гэнэт буурах, ухамсарт хөдөлгөөний хяналт алдагдах, унтах үеийн саа	• Даалгавар гүйцэтгэх ерөнхий чадвар буурах (Ачаалал даах чадвар сул) сурах, мэдлэг ашиглах чадвар буурах (анхаарал төвлөрөхөд бэрхшээлтэй) • Харилцааны чадварын алдагдал (олон хүнтэй харилцах) нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох) • Дайрлагын үеийн өөрчлөлт: хөдөлгөөний чадвар буурах (биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх, тээврийн хэрэгсэл удирдан жолоодох чадвар алдагдах)	G47.4	Эмийн эмчилгээнд үр дүн сул байх	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих (эзлжийн ажил хийхгүй, гэмтэх эрсдэлтэй нөхцөлд ажиллахгүй)	
					Эмийн эмчилгээний үр дүн муу байх, нарколепси ба катаплексийн дайрлага олон байх, сэтгэл гутралын шинж хавсрах	60	2 жил
НУГАСНЫ ЭМГЭГ							
1.4.10	Нугасны гэмтэл (нугасны харвалт, дарагдал, үрэвсэл, нурууны мэс заслын дараах байдал)	• **Хөдөлгөөний өөрчлөлт**: чангарсан буюу сул саажилт, тэнцвэргүйдэл [сенсор атакси], хөдөлгөөний эвслийн алдагдал, контрактур, үений өөрчлөлт [хетеротоп оссификаци]), • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт, өвдөлт** (өнгөц ба гүн мэдрэхүйн	• Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлал өөрчлөх, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах, бие даан алхах чадваргүй болох, алхах зай богино байх, тэнцвэр алдагдах, шатаар өгсөж чадахгүй байх,	G09 G95	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	2 жил хүртэл

ТУЗ3894
9132155
1119277787

		алдагдал, өвдөлт, өвдөлт бүхий булчингийн чангарал) • **Шээсний замын тогтолцоо:** шээс хоригдох эсвэл задгайрах • **Зүрх-судасны тогтолцоо:** даралтны зохицуулга алдагдах, амьсгалын дутагдал • **Ходоод-гэдэсний замын тогтолцоо:** өтгөн хатах хоригдох, эсвэл дусагнах задгайрах • **Арьсны өөрчлөгдөх**: өнгө тэжээл өөрчлөгдөх цооролт хумс зузаарах нимгэрэх	тээврийн хэрэгслээр бие даан явах чадвар буурах) • Өөрийгөө арчлах чадвар буурах (хувцаслах, бие засах, ариун цэврийг сахих, хооллох г.м.) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх г.м.) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар алдагдах (хүнтэй танилцах,Харилцааг хадгалах) • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар алдагдах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох г.м.)		б/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	2 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй
					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
ПОЛИНЕВРОПАТИ, ЗАХЫН МЭДРЭЛИЙН ЭМГЭГ							
1.4.11	Полиневропатийн үлдэц урхаг (удмын [Шарко- Мари-Тут ба бусад], үрэвслийн дараах үлдэц байдал [зостер, боррелиоз, ДОХ- ын халдвар], аутоиммун шалтгаант [Гийен- Барре хамшинж, коллагеноз, васкулит], бодисын солилцооны шалтгаант [чихрийн шижин], хордлогын шалтгаант [архины, хүнд металлын,	• **Мэдрэхүйн өөрчлөлт, өвдөлт** (сенсор тэнцвэргүйдэл, гүн мэдрэхүйн алдагдлын улмаас зогсож чадахгүй байх, мэдээ алдах, бадайрах, температурын мэдрэхүй буурах, хорсож төөнөж өвдөх • **Хөдөлгөөний өөрчлөлт:** (сул саа, саажилт, хөдөлгөөний эвслийн алдагдал, сенсор тэнцвэргүйдэл, алхах муудах) • **Шээсний замын тогтолцоо:** (шээс задгайрах, эрекци сулрах) • **Ходоод-гэдэсний замын тогтолцоо:** (өтгөн хатах, суулгах) • **Арьсны өөрчлөлт:** (арьсны хатангирал, декубитус, "диабетийн хөл", шарх здгэхгүй)	• Хөдлөх чадвараа алдах (алхах зай богиносох, унах хандлага, гэрээс гарахад бэрхшээлтэй байх, машин тэрэг жолоодож чадахгүй байх, тэнцвэр алдагдах, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах) • Өөрийгөө арчлах чадвар муудах (хувцаслах, хоол хийх, бусад өдөр тутмын үйлдэл бэрхшээлтэй байх) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар муудах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, гэр цэвэрлэх г.м.) • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар буурах (хүнд зэргийн	G60 G61 G62 G65 G13	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	2 жил хүртэл
					б/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	3 жил

ТУЗ3894
9132155
1119277787

	органик уусмалын], паранеопластик шалтгаант [уушгины карцином])		полинейропатийн үед ачаалал даах чадвар буурах) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох г.м.)		в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй
					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
1.4.12	Захын мэдрэлийн гэмтлийн үлдэц урхаг (мөрний сүлжээний гэмтэл, тохойн сувгийн хамшинж, сарвуу унжих хам шинж, (шууны мэдрэлийн гэмтэл), цээжний нүхнээс гарах хам шинж, мөрний сүлжээний неврит шаантны мэдрэлийн эмгэг, дискэктоми хийлгэсний дараах байдал)	• **Мэдрэхүйн өөрчлөлт:** өвдөлт мэдээ алдах, бадайрах, температурын мэдрэхүй буурах, невромын өвдөлт, каузальги, фантом өвдөлт • **Хөдөлгөөний өөрчлөлт:** сул саажилт, гарын хөдөлгөөн хязгаарлагдах, доголох • **Арьсны өөрчлөлт:** хөлсний илгарал буурах,арьс хуурайших, өнгө өөрчлөгдөх	• Хөдлөх чадвараа алдах (алхах зай богиносох, унах хандлага, гэрээс гарахад бэрхшээлтэй байх, машин тэрэг жолоодох боломжгүй болох, эсвэл туслах хэрэгсэлтэй жолоодох) • Өөрийгөө арчлах чадвар алдагдах (хувцаслах, хоол хийх, өөрийгөө арчлах болон бусад өдөр тутмын ерөнхий үйлдэлд бэрхшээл учрах) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, гэр цэвэрлэх г.м.) • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар алдагдах (ачаалал даах чадвар буурах) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох г.м.)	G54 G55 G56 G57	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	2 жил хүртэл
					б/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	2 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй

ТУЗ3894
9132155
1119277787

					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
БУЛЧИН, МЭДРЭЛ-БУЛЧИНГИЙН СИНАПСЫН ЭМГЭГ							
1.4.13	Мэдрэл-булчингийн синапсын ба булчингийн эмгэг (миастени гравис [МГ], миодистрофи [МД], миотонийн эмгэгүүд [МТ], полимиозитийн [ПМ] дараах үлдэц урхаг)	• **Хөдөлгөөний үйл:** МГ – ачааллаас хамаарах булчингийн саажилт, алхах зай богиносох, дизартри, зажлуурын булчингийн сулрал; хахаж цацах нүд хоёрлох хялар харах МД – сул саажилт, контрактур, сколиоз, алхах зай богиносох; ММ– сул саажилт, миотони, алхах зай богиносох, гарын эвсэл алдагдах; ПМ – сул саажилт, булчингийн хатангирал, контрактур; • **Сэтгэцийн өөрчлөлт:** МД – Душенны миодистрофийн үед танин мэдэхүйн өөрчлөлт; ММ – танин мэдэхүйн бууралт, идэвх санаачлага буурах, ядарч сульдах; • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт, өвдөлт:** МД– өвдөлт; МТ – өвдөлт, катаракт ын улмаас хараа муудах; Дуу авиа, хэл ярианы өөрчлөлт: МГ – дисфаги, гунших; МТ – гунших, • **Ходоод-гэдэсний ба дотоод шүүрлийн тогтолцооны үйлийн алдагдал:** МГ – дисфаги; МТ – хипогонадизм, чихрийн шижин, хоолны шингэц өөрчлөгдөх, цесний чулуу; • **Зүрх-судас ба амьсгалын тогтолцооны үйлийн алдагдал:** МГ, МД ба МТ – амьсгалын дутагдал, МД – кардиомиопати, МТ – зүрхний хэмнэлийн өөрчлөлт	• Хөдлөх чадвар алдагдах (алхах зай богиносох, шатаар явах, тээврийн хэрэгслээр бие даан явах чадвар буурах, унах хандлага, гэрээс гарах бэрхшээл, эд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах, хүнд үе шатанд биеийн байрлал өөрчлөх) • Өөрийгөө арчлах чадвар алдагдах (хувцаслах, бие засах, ариун цэвэр сахих, хооллох г.м.) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, гэр цэвэрлэх г.м.) • Нийгмийн харилцааны чадвар алдагдах (чөлөөт цагийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцох, ах дүү, найз нөхдийхөөр зочлох г.м.)	G70 G71 G72	а/Бартел-индекс 80-95 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 85-90 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 108-119 оноо	50	2 жил хүртэл
					б/Бартел-индекс 60-75 оноо,өргөтгөсөн Бартел- индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	60	2 жил
					в/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй
					г/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй

ТУЗ3894
9132155
1119277787

1.4.14.	Органик үлдэц бүхий тархи эмгэгшил (энцефалопат)	• Танин мэдэхүй ба сэтгэл хөдлөлийн өөрчлөлтүүд • Хэлгүйдэл (бүх төрлийн афази) • Төвийн ба захын мэдрэлийн, үений шалтгаант, эмэнд тэсвэртэй өвдөлт • Гүн мэдрэхүйн алдагдал Чангарсан саажилтаас үүдэлтэй контрактур, • Аарцгийн үйл ажиллагаа алдагдах (шээс,өтгөн хоригдох эсвэл задгайрах) • Бульбар (хуурамч бульбар) саатай холбоотой хэл залгиурын өөрчлөлт	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадварын алдагдал (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх) • Харилцааны чадварын алдагдал (мэдээлэл өгөх, мэдээллийн хэрэгслийг ашиглах) • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлал өөрчлөх, зд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар явах, тэсвэрийн хэрэгслээр бие даан явах) • Өөрийгөө арчлах чадвар муудах:(хувцаслах, бие засах, ариун цэвэр сахих, хооллох г.м.) • Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх г.м.) • Хүн хоорондын харилцааны чадвар алдагдах (хүнтэй танилцах, харилцааг хадгалах, сэтгэл хөдлөлийг хянах) • Амьдрахуйн чухал үйлдэл хийх чадвар муудах (сурах, ажил хийх, бие даан тооцоо хийх, банкны данс хянах г.м.)	G80 G81 G82	а/Бартел-индекс 60-75 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 70-80 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 72-107 оноо	50	3 жил
					б/Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	70	Хугацаагүй
					в/Бартел-индекс ≤35 оноо, өргөтгөсөн Бартел-индекс ≤15 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ ≤53 оноо	90	Хугацаагүй
1.4.15.	Тархи, нугасны гаж хөгжил, гидроцефали, нугас хөндийтөл (сирингомиели) Арнольд-Киарын гажиг, ивэрхий	• **Хөдлөөний өөрчлөлт:** саажилт: талбие, дөрвөн мөч, нүд,хэл залгиур; тэнцвэргүйдэл, хөдлөөний эвсэл эвдүйн өөрчлөлт • **Мэдрэхүйн өөрчлөлт ба өвдөлт:** толгойн эргэлт, сонсголын өөрчлөлт, харах талбайн хязгаарлалт, талласан өвдөлт, ян • **Оюуны чадамжийн бууралт:** эпилепсийн уналт таталт, анхаарал төвлөрөлт ба ой санамжийн бууралт, төрх үйлийн өөрчлөлт, хэлгүйдэл, үйлдэлгүйдэл • **Аарцгийн эрхтний үйлийн алдагдал:** баас шээс задгайрах эсвэл хоригдох	• Сурах, мэдлэг ашиглах чадвар буурах (шинэ зүйл сурах, асуудлыг шийдвэрлэх) • Харилцааны чадвар алдагдах (мэдээлэл өгөх, мэдээллийн хэрэгслийг ашиглах) • Хөдлөх чадвар алдагдах (биеийн байрлалаа өөрчлөх, зд зүйлсийг өргөх, хөдөлгөх эвсэл алдагдах, алхах зай богиносох, шатаар явах, тэсвэрийн хэрэгслээр бие даан явах) • Өөрийгөө арчлах чадвар алдагдах (хувцаслах, бие засах, ариун цэврийг сахих, хооллох г.м.)	G91 Q07.0 G95.0	Бартел-индекс 40-55 оноо, өргөтгөсөн Бартел- индекс 20-65 оноо, эсвэл Үйлдлийн хамаарлын үнэлгээ 54-71 оноо	80	Хугацаагүй

ТУЗ3894
9132155
1119277787

			• Ахуйн үйлдэл хийх чадвар алдагдах (дэлгүүрээс хүнс цуглуулах, хоол хийх, гэр цэвэрлэх г.м.)				

Тайлбар:

"... хүртэлх жил" гэснийг тухайн заалтад заагдсан хүртэлх хугацаагаар энэ жагсаалт мөрдөгдөж эхэлсэн өдрөөс эхэлж хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг тогтоож, сунгахыг хэлнэ. Тогтоолт, сунгалт нь 24 сараас хэтрэхгүй хугацаатай байна.

- "...1 жил; 2 жил" гэснийг тухайн заалтад заагдсан хугацаагаар хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг тогтоож, сунгахыг хэлнэ.
- Даатгуулагч, хүний ажлын цаг богиносгох асуудлыг уг жагсаалтын заалтуудад үндэслэн шийдвэрлэж болох бөгөөд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг тогтоох, сунгах шийдвэр гарсан тохиолдолд давхардуулж ажлын цаг богиносгохгүй.
- Өдөр тутмын үйлдлийн бартел индексийн үнэлгээний хуудас, өргөтгөсөн бартел индексийн үнэлгээний хуудас, үйл ажиллагааны хамаарлын үнэлгээний хуудсаар үнэлнэ.
- Даатгуулагч, хүний өвчний кодын зөрүүтэй байдал нь хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг шийдвэрлэхгүй байх үндэслэл болохгүй.
- Урьд нь үйлдвэрлэлийн ослын шалтгаанаар хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тухайн заалтаар үргэлжлүүлэн сунгах бөгөөд "хүртэлх жил"-ийг тухайн дуусч буй хугацаагаар дуусгана.

ТУЗ3894
9132155
1119277787

ӨДӨР ТУТМЫН ҮЙЛДЛИЙН БАРТЕЛ ИНДЕКСИЙН
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС

Овог _____Нэр_____

_____он_____сар_____ өдөр

Үнэлгээ өгсөн хүний нэр:

Д/д	Идэвхжил	Тайлбар	Оноо
1	**Хооллолт** 0 = бүрэн хамааралтай 5 = тусламж хэрэгтэй (хэрчих, түрхэх, хоолны горим баримтлахад г.м) 10 = хамааралгүй		
2	**Усанд орох** 0 = хамааралтай 5 = хамааралгүй		
3	**Өөрийн арчилгаа** 0 = тусламж хэрэгтэй 5 = нүүр, үс, шүд угаах, сахал хусахад тусламж шаардлагагүй		
4	**Хувцаслалт** 0 = хамааралтай 5 = тусламж хэрэгтэй, гэхдээ тал зүйлсийг өөрөө хийж чадна 10 = хамааралгүй (товчлох, үдэх зэргийг чадна)		
5	**Өтгөний гарц** 0 = хяналтгүй (эсвэл зөвхөн бургуйгаар гарна) 5 = үе үе хяналт алдагдана 10 = хэвийн		
6	**Шээсний гарц** 0 = хяналтгүй (эсвэл катетертай, эсвэл бие даан зохицуулах чадваргүй) 5 = үе үе хяналт алдагдана 10 = хэвийн		
7	**Бие засах** 0 = хамааралтай 5 = зарим зүйлсийг өөрөө хийж чадах хэдий ч тусламж хэрэгтэй 10 = хамааралгүй (суух, босох, бөгсөө арчих, өмд татах)		
8	**Ор-сандал-ор хоорондын шилжилт** 0 = чадваргүй, суухад тэнцвэр алдана 5 = сууж чадах боловч нэг буюу хоёр хүний тусламж шаардлагатай 10 = бага хэмжээний тусламж шаардлагатай 15 = хамааралгүй		
9	**Хөдлөх чадвар (тэгш газар)** 0 = алхах чадваргүй 5 = тэргэнцэртэй бие даан хөдлөнө 10 = нэг хүний тусламжтай хөдлөнө (аман буюу хүчний) 15 = хамааралгүй, гэхдээ таяг мэт туслах хэрэгсэл ашиглаж болно		
10	**Шатаар өгсөх /уруудах/** 0 = чадваргүй 5 = тусламж шаардлагатай (аман, хүчний, туслах хэрэгслийн) 10 = хамааралгүй		
11	**Усанд орох /бие угаах/** Бие даана – 1, хамааралтай - 0		
	Нийт оноо (0-100)		

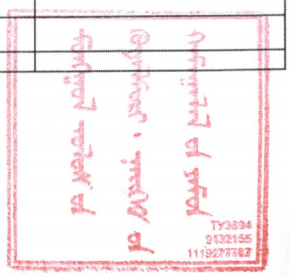

ӨРГӨТГӨСӨН БАРТЕЛ ИНДЕКСИЙН
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС

Овог _____Нэр_____

_____он_____сар_____ өдөр

Үнэлгээ өгсөн хүний нэр:

Дд	Танин мэдэхүйн үйл	Оноо
1	**Ойлгох** ***0 = чадваргүй*** ***5 = энгийн комманд ойлгоно*** *10 = цогц агуулгыг ойлгох боловч дандаа биш* *15 = алдаадалгүй (зөвхөн бичсэн зүйл ойлгох өвчтөнд үүнд хамруулахгүй)*	
2	**Өөрийгөө ойлгуулах** ***0 = чадваргүй*** ***5 = энгийн агуулгыг ойлгуулна*** *15 = өөрийгөө бүрэн ойлгуулж чадна*	
3	**нийгмийн харилцаа** ***0 = харилцах чадваргүй*** ***5 = үе үе түрэмгий, ёс зүйгүй авир гаргаж, нийтийн дүрмийг дагахгүй, эсвэл харьцахгүй*** *15 = бэрхшээлгүй*	
4	**өдөр тутмын асуудлыг шийдвэрлэх** ***0 = Их хэмжээний тусламж шаардлагатай*** ***5 = бага хэмжээний тусламж шаардлагатай*** *15 = тусламж шаардлагагүй*	
5	**ой санамж, сурах чадвар, баримжаа** ***0 = ой санамж ба баримжаа илт алдагдсан, зугтах, төөрөх хандлагатай*** ***5 = ойр ойр сануулах шаардлагатай*** ***10 = үе үе сануулах шаардлагатай, эсвэл санахад туслах хэрэгсэл ашиглана*** *15 = ихэнхдээ бэрхшээлгүй (асрагчийн нэмэлт тусламж шаардлагагүй)*	
6	**харах ба үгүйсгэл (неглект)** ***0 = танил орчинд баримжаагүй (жишээ нь, өөрийн өрөөнд\гэрт)*** ***5 = зөвхөн танил орчинд баримжаатай*** ***10 = унших чадвар хүнд зэргээр алдагдсан боловч танил ба танил бус орчинд оронзайн баримжаг олно*** *15 = ихэнхдээ бэрхшээлгүй*	
	нийт оноо (0-90)	

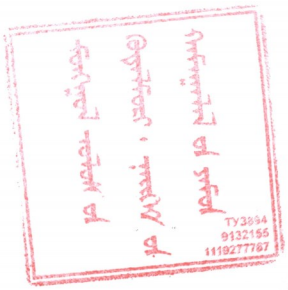

Үйл ажиллагааны хамаарлын үнэлгээний хуудас

(Functional Independence Measure)

Овог _____Нэр_____

_____он_____сар_____ өдөр

Үнэлгээ өгсөн хүний нэр

Д/д	*Үйл ажиллагаа*		*Оноо*
1	Өөрийн арчилгаа	Хооллох	
		Биеийн арчилгаа	
		Усанд орох, биеэ угаах	
		Биеийн дээд хэсгийг хувцаслах	
		Биеийн доод хэсгийг хувцаслах	
		Бие засах	
2	Аарцгийн эрхтний үйл	Шээсний хяналт	
		Өтгөний хяналт	
3	Шилжих хөдөлгөөн	Ор – сандал/тэргэнцэр	
		Жорлонд суух босох	
		Душ/ванны орох	
4	Явах чадвар	Алхах, тэргэнцэр	
		Шатаар өгсөх, уруудах	
	Хөдөлгөөний үйлийн нийт үнэлээ		
5	Харилцаа	Ойлгох чадвар	
		Өөрийгөө ойлгуулах чадвар	
6	Нийгмийн танин мэдэхүй	Нийгмийн харилцаа	
		Асуудал шийдвэрлэх чадвар	
		Ой санамж	
	Танин мэдэхүйн нийт оноо		
	Үйл ажиллагааны хамаарлын үнэлгээний нийт оноо		

Оноо өгөх заавар:			
Тусламж шаардлагатай эсэх	*Оноо*	*Түвшин*	*тайлбар*
Хүний тусламж шаардлагагүй	7	Биеэ бүрэн даасан	Бүсдаас бүрэн хамааралгүй
	6	Биеэ бүрэн бус даасан (туслах хэрэгсэлтэй, эсвэл ахуулгүй байдал эргэлзээтэй)	Туслах хэрэгсэл ашиглах боловч хүний тусламж шаардлагагүй
Хүний тусламж шаардлагатай	5	Хяналтан дор хийнэ	Хажуугийн хяналт буюу аман дэмжлэг буюу эхэн үеийн дэмжлэг шаардагдана
	4	Бага хэмжээний тусламж шаардлагатай	Өвчтөн үйлдлийн 75%-иас илүүг гүйцэтгэж чадна, үөн үйлдэлд хүний тусламж шаардлагатай
	3	Дунд хэмжээний тусламж шаардлагатай	Өвчтөн үйлдлийн 50-75%-ийг гүйцэтгэж чадна
	2	Их хэмжээний тусламж шаардлагатай	Өвчтөн үйлдлийн талаас бага хувийг гүйцэтгэж чадна (25-49%)
	1	Бүрэн асаргаа шаардлагатай	Өвчтөн үйлдлийг гүйцэтгэж чадахгүй, эсвэл 25-аас бага хувийг гүйцэтгэж чадна

ТУЗ3894
9132155
1119277787

Гэмтэх эрсдэлийн шалгуур

Үнэлгээ	Шалгуур
O	Ухамсарт ухаан алдагдахгүй, байршлын ба хөдөлгөөний хяналт алдагдахгүй (жишээ нь, богино хугацааны мэдрэхүйн шинжтэй уналт, шинж тэмдэг дуустал ажлыг түр зогсоох чадвартай)
A	Ухамсарт ухаан алдагдахгүй, үйлдэл гүйцэтгэх чадвар буурах боловч байршлын хяналт алдагдахгүй (жишээ нь, татвалзах уналт, бие чангарч хөших, эсвэл зарим булчин сулрах шинжтэй уналт)
B	Ухамсарт ухаан алдагдана, байршлын хяналт алдагдахгүй боловч үйлдэл гүйцэтгэх чадвар алдагдана, хөдөлгөөн хоригдоно (жишээ нь, гэнэт гацах, орчинтой харьцаагүй болох, бичил хөдөлгөөнтэй уналт)
C	Ухамсарт ухаан алдагдана, эсвэл алдагдахгүй, үйлдэл гүйцэтгэх чадвар алдагдана, байршлын хяналт алдагдана (жишээ нь, хамгаалах рефлексгүй гэнэт унах, аажим муужрах маягтай унах, гуйвах, тулж унах)
D	Ухамсарт ухаан алдагдана, байршлын хяналт алдагдаж болно, зохисгүй үйлдэл ажиглагдах (жишээ нь, зохисгүй хяналтгүй нийлмэл хөдөлгөөн, үйлдэл хийх)

№	Өвчний нэр	Үе шат	Өвчний код	Хувь хэмжээ	Хугацаа	Хөдөлмөрийн нөхцөл солих, ажлын цаг хорогдуулах эсэх
Б.Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас						
1	Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас 3 сараас дээш хугацаагаар хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмж авсан		-	20	1 хүртэлх жил	
2	“А.Ердийн өвчин болон ахуйн осол”-ын жагсаалтын шалгуурыг хангаагүй боловч үйлдвэрлэлийн ослын улмаас 6 сар хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авч, түүнээс дээш хугацаагаар эмчийн хяналтад байгаа		-	30-40	1 хүртэлх жил	
3	Айдаст сэтгэл түгших, үл ялих зовлонт үзэгдлийн, дасан зохицохуйн, диссоциатив, биеийн хэлбэрийн, мэдрэл сульдах эмгэгүүд	Эмчилгээний үр дүнд сайжрал авдаг боловч мэргэжлийн ажлаа хийх боломжгүй болсон бол	F40 F42 F43 F44 F45 F48	20	1 хүртэлх жил	

ТУЗ3894
9132155
1119277787

2025 он 12 сар 15 өдөр

4	Уушигны архаг бөглөрөлт өвчин	Амьсгалын дутагдал I зэрэг, зүрхний архаг дутагдлын "В" үе шат, Спирографи: FEV1 50-79%. FEV1/FVC< 0.7, ЭхоКГ: зүрхний баруун ховдлын агших чадвар дунд зэрэг буурч уушгины гемодинамик алдагдах	J44	20	1 хүртэлх жил	
5	Өрөөсөн уушги авахуулсан, биеийн ерөнхий байдал хөнгөн, амьсгалын дутагдалгүй		J95	20	1 хүртэлх жил	
6	Мөрний үеэр байрандаа хөших, мөр эргүүлэгч нударга булчингийн ужиг гэмтэл үйл ажиллагааны алдагдлын 1,2-р зэрэг		S44 S46 M75	20	1 хүртэлх жил	
7	Тархины бяцралт, суурь ясны хугарал /хөнгөн/		S02 S05 S06 S07 S08	20	1 хүртэлх жил	
8	Атгаал чөмөгний толгойн анатомийн хүзүүний хугарал		S42.2	20	1 хүртэлх жил	
9	Сарвууны 1 хурууны нугалагч шөрмөсний гэмтлийн үлдэц		T92.5	10	1 хүртэлх жил	
10	Сарвууны 2 хурууны нугалагч шөрмөсний гэмтлийн үлдэц			20	1 хүртэлх жил	
11	Хөлийн 1 хуруу тайрагдсан	а/ 1 тал	S98.2	10	хугацаагүй	
		б/ 2 тал		20	хугацаагүй	
12	Гарын нэг хуруу тайрагдах	а/ 1 тал	S68	10	хугацаагүй	
		б/ 2 тал	S68.2	20	хугацаагүй	

Тайлбар:

Б.Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас" жагсаалтын заалтад эрүүл мэндийн байдал нь тохирохгүй даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг "А.Ердийн өвчин болон ахуйн осол"-ын жагсаалтын заалтаар, үйлдвэрлэлийн ослын шалтгаанаар тогтооно.

нэ жагсаалт мөрдөгдөж эхэлхээс өмнө үйлдвэрлэлийн ослын шалтгаанаар хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон даатгуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг сунгах үндэслэлтэй бол тухайн заалтад заасан хугацаагаар үргэлжлүүлэн сунгах ба "хүртэлх жил" гэсэн хугацаатай бол өмнөх хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоосон нийт хугацааг оруулан тооцно.

Б.Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас" жагсаалтаар ердийн өвчин, ахуйн ослын улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоохгүй.

ТУЗ894
9132155
1119277757

ХУУЛБАР ҮНЭН
ТОРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Гарын үсэг:
2023 он 12 сар 19 өдөр

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 04 өдөр Дугаар 09 Улаанбаатар хот

Шимтгэлийн хэмжээг тогтоох тухай

Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Засгийн газар хооронд байгуулсан нийгмийн хамгааллын тухай хэлэлцээр, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 7 дугаар зүйлийн 7.3.3 дахь заалт, 18 дугаар зүйлийн 18.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Бүгд Найрамдах Солонгос Улсад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж буй Монгол Улсын иргэдийн нийгмийн даатгалд (тэтгэврийн даатгал) албан журмаар даатгуулах шимтгэлийн хэмжээг сарын 50 000 (тавин мянга) воноор тогтоосугай.

2. Тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т үүрэг болгосугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба (Г.Банзрагч)-нд даалгасугай.

4. Тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2018 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдрийн "Шимтгэлийн доод хэмжээг тогтоох тухай" 05 дугаар тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

5. Энэхүү тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ДАРГА Х.БУЛГАНТУЯА

1119276367
5284706 СБА1473

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 21 өдөр Дугаар 15 Улаанбаатар хот

Нэрийн дансны 2023 оны орлогод
тооцох хүүгийн хэмжээг тогтоох тухай

Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.3.7 дахь заалт, Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2019 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор батлсан "Даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны орлогод тооцох хүүгийн хэмжээг тогтоох журам", Үндэсний статистикийн хорооны саналыг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны 2023 оны орлогод тооцох жилийн хүүгийн хэмжээг 14.3 хувиар батлсугай.

2. Батлсан хүүгийн хэмжээг үндэслэн даатгуулагчдын тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 2022 оны үлдэгдэл, 2023 оны орлогод тус тус хүү тооцох ажлыг 2024 оны 1 дүгээр улиралд багтаан зохион байгуулж даатгуулагчдыг шаардлагатай мэдээллээр хангаж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/-т даалгасугай.

3. Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн Ажлын алба /Г.Банзрагч/-нд даалгасугай.

ДАРГА Х.БУЛГАНТУЯА

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
ТОГТООЛ

2024 оны 03 сарын 05 өдөр Дугаар 01 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.10 дахь хэсгийг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Нэрийн дансыг нээх, бүртгэх, хөтлөх, даатгуулагчийн гарааны үлдэгдлийг тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулах журмыг хавсралтаар баталсугай.

2. Тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/-т даалгасугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба /Г.Банзрагч/-нд үүрэг болгосугай.

4. Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан "Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны эхний /гарааны/ үлдэгдэл тооцоход баримтлах шимтгэлийн хувь хэмжээ, цалин хөлсний дундаж индекс /итгэлцүүр/-ийг шинэчлэн батлах тухай" Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2010 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 02 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА Х.БУЛГАНТУЯА

Нийгмийн даатгалын үндэсний
зөвлөлийн 2024 оны 03 дугаар
сарын 05-ны өдрийн 01 дугаар
тогтоолын хавсралт

НЭРИЙН ДАНСЫГ НЭЭХ, БҮРТГЭХ, ХӨТЛӨХ, ДААТГУУЛАГЧИЙН ГАРААНЫ ҮЛДЭГДЛИЙГ ТООЦОХТОЙ ХОЛБОГДСОН ХАРИЛЦААГ ЗОХИЦУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмаар Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-д заасны дагуу даатгуулагчид тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн данс (цаашид "нэрийн данс" гэх) нээх, гарааны болон эхний үлдэгдэл тооцох, ажил олгогч, даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалд төлсөн шимтгэл (цаашид "шимтгэл" гэх)-ийг бүртгэх, нэрийн дансанд хүү тооцох, нэрийн дансанд бүртгэсэн орлогын бодит мөнгөн хэлбэрт шилжүүлсэн хэсэг (цаашид “мөнгөжүүлсэн орлого” гэх)-ийг бүртгэх, даатгуулагчийн хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх, хяналт, хариуцлага хүлээлгэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулна.

Хоёр. Нэрийн дансыг нээх

2.1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 27 дугаар зүйлийн 27.1, 27.2 дахь хэсэгт заасны дагуу 1960 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр ба түүнээс хойш төрсөн, шимтгэл төлсөн даатгуулагчид нэрийн данс нээнэ.

Гурав. Нэрийн дансны гарааны үлдэгдэл тооцох

3.1. Нэрийн дансны гарааны үлдэгдлийг 2000 оноос өмнө ажил хөдөлмөр эрхэлсэн, албан журмаар эсхүл сайн дураар даатгуулж тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн даатгуулагчид тооцно. Гарааны үлдэгдэл нь даатгуулагчийн нэрийн данс нээлгэсэн жилийн эхний үлдэгдэл байна.

3.2. Нэрийн дансны гарааны үлдэгдлийг тооцоход дараах үзүүлэлтүүдийг харгалзана.Үүнд:

3.2.1. Даатгуулагчийн нэрийн данс нээлгэх хүртэл ажилласан болон шимтгэл төлсөн хугацаа;

3.2.2. Даатгуулагчийн 1995-1999 онд шимтгэл төлсөн, итгэлцүүрээр өсгөсөн 5 жилийн дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (цаашид “цалин хөлс” гэх);

3.2.3. Сард төлбөл зохих шимтгэлийн хувь хэмжээ;

3.2.4. Сүүлийн 5 жилийн улсын дундаж цалин хөлсний итгэлцүүр.

3.3. Нэрийн дансны гарааны үлдэгдлийг тооцоход энэ журмын 3.2-т заасан

үзүүлэлтүүдийг харгалзан дараах томьёогоор бодно:

3.3.1. Нэрийн дансны гарааны үлдэгдэл:

$$Гс_1=(Б \times Ш_{сар})* 96\%$$

$Гс_1$-нэрийн дансны эхний үлдэгдэл;

Б-сард төлбөл зохих шимтгэлийн хэмжээ;

$Ш_{сар}$-шимтгэл төлсөн нийт сар;

96%-Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 27.3.2, 27.3.3, 27.3.4, 27.3.5, 27.3.6-д заасан шимтгэлийн орлогоос 4 хувийг хөдөлмөрийн чадвар алдсаны, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр олгох зориулалтаар тусгайлан бүртгэснийг хассан хувь;

3.3.2. Сард төлбөл зохих шимтгэлийн хэмжээг доорх томьёогоор бодно:

$$Б= Ц_д \times Д_и \times 19.0\%$$

$Ц_д$-даатгуулагчийн 1995-1999 оны сарын цалин хөлсний дундаж хэмжээ;

$Д_и$-1995-1999 оны улсын дундаж цалин хөлснөөс бодсон дундаж итгэлцүүр;

19.0%-1995-1999 онд мөрдөж байсан тэтгэврийн даатгалын шимтгэл /ажил олгогч-13.5, даатгуулагч-5.5/-ийн хувь хэмжээ.

3.4. Энэхүү журмын 3.2.1-д заасан шимтгэл төлсөн хугацааг дараах байдлаар сараар тооцно. Үүнд:

3.4.1. Даатгуулагчийн 1995 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс өмнө ажилласан хугацааг хөдөлмөрийн дэвтэр (тушаалын хуулбар, архивын лавлагаа, шүүхийн шийдвэр, цэргийн батлах, цэргийн байгууллагын архивын лавлагаа зэрэг)-ийг үндэслэнэ.

3.4.2. Даатгуулагчийн 1995 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс 1999 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал ажиллаж, шимтгэл төлсөн хугацааг нийгмийн даатгалын дэвтэр, мэдээллийн нэгдсэн сан, шимтгэл төлөлтийн тооцооны хуудас, нийгмийн даатгалын байгууллагын архивын баримт зэргийг үндэслэн тооцно.

3.5. Энэхүү журмын 3.2.2-т заасан сарын дундаж цалин хөлсний хэмжээг дараах байдлаар тодорхойлно. Үүнд:

3.5.1. Даатгуулагчийн 1995-1999 онд сар бүр шимтгэл төлж ажилласан 5 жилийн итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин хөлсний нийлбэрийг 60-д хуваана.

3.5.2. Даатгуулагч нь 1995-1999 онд тасралттайгаар шимтгэл төлсөн бол түүний мөн онуудад шимтгэл төлсөн саруудын цалин хөлсний нийлбэрийг

шимтгэл төлсөн сарын тоонд нь хувааж дундаж цалин хөлсний хэмжээг тооцно.

3.5.3. 1995 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс өмнө ажилласан боловч 1995 оноос нэрийн данс нээлгэх хүртэлх хугацаанд шимтгэл төлөөгүй даатгуулагчийн сарын дундаж цалин хөлсийг Засгийн газрын тогтоосон 1999 онд мөрдөж байсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ (12000 төгрөгөөр)-гээр тооцно.

3.5.4. Даатгуулагчийн нэрийн дансны гарааны үлдэгдлийг тооцох итгэлцүүрээр өсгөсөн сарын цалин хөлсний дээд хэмжээ нь 1999 онд мөрдөж байсан даатгуулагчийн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлсний дээд хэмжээ (425000 төгрөг)-нээс хэтрэхгүй байна.

3.6. Энэ журмын 3.2.4-т заасан гарааны үлдэгдэл тооцоход баримтлах цалин хөлсийг өсгөн тооцоход баримтлах итгэлцүүрийн хэмжээ:

№	Он	Нэрийн дансны итгэлцүүр
1	1995	10.06
2	1996	4.60
3	1997	3.83
4	1998	3.54
5	1999	3.22

Дөрөв. Нэрийн дансны эхний үлдэгдэл тооцох

4.1. 2000 оноос өмнө шимтгэл төлсөн даатгуулагчдын нэрийн дансны гарааны үлдэгдэл нь түүний нэрийн дансны эхний үлдэгдэл байна.

4.2. 2000 оноос хойш шимтгэл төлсөн даатгуулагч эхний үлдэгдэлгүй бол “0” тэг байхаар тооцож, даатгуулагч тус бүр дээр нэрийн данс нээж бүртгэнэ.

4.3. Нэрийн дансны өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл нь тухайн жилийн эхний үлдэгдэл байна.

Тав. Нэрийн дансны орлого, зарлагыг бүртгэх, хөтлөх

5.1. Нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд нэрийн дансны орлогыг дараах байдлаар бүртгэж, хөтөлнө. Үүнд:

5.1.1. Даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 19.4 дэх хэсэгт заасны дагуу албан журмаар даатгуулагчийн хувьд тухайн үед мөрдөж байгаа сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 10 дахин, сайн дураар даатгуулагчийн хувьд 7 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тус тус тэнцүү байхаар сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээг баримтлан нийгмийн даатгалын байгууллага мэдээллийн нэгдсэн санд;

5.1.2. Ажил олгогчийн цалин хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлогоос

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 18.1 дэх хэсэгт заасан тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээгээр тооцон нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагч тус бүрээр мэдээллийн нэгдсэн санд;

5.1.3. Нийгмийн даатгалын холбогдох сангаас тэтгэврийн даатгалын санд төлсөн шимтгэлийг даатгуулагч тус бүрээр нэрийн дансанд;

5.1.4. Хөдөлмөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 63.3 дахь хэсэгт заасан ажилтны шимтгэлийг хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас төлсөн шимтгэлийн хэмжээгээр даатгуулагч тус бүрээр;

5.1.5. Төрөөс төлсөн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг холбогдох журмын дагуу баталгаажуулан даатгуулагч тус бүрээр;

5.1.6. Энэхүү журмын 6.1-д заасан хүүгийн орлогыг даатгуулагч тус бүрээр нэрийн дансанд нь нийгмийн даатгалын байгууллага жилд нэг удаа;

5.1.7. Нэрийн дансны мөнгөжүүлсэн орлогын хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагч бүрээр нэрийн дансанд тухай бүр.

5.2. Албан журмаар даатгуулагчийн жирэмсний болон амаржсаны амралттай, гурав хүртэлх насны хүүхдээ асрах чөлөөтэй байх хугацааны нэрийн дансны орлогыг жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж бодуулсан сүүлийн 12 сарын цалин хөлсний дунджаас ажил олгогч, даатгуулагчийн төлбөл зохих шимтгэлийн хувь хэмжээгээр тооцож, нэрийн дансанд нь бүртгэж, хүү тооцно.

5.2.1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 21.14 дэх хэсэгт заасан эхийн шимтгэл төлсөн хугацаан дээр энэ журмын 5.2-т заасан орлогыг нэмж бүртгэнэ. Мөн даатгуулагч эх хүүхдээ асрах чөлөө дуусахаас өмнө Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 7.2, 7.7 дахь хэсэгт заасан харилцаа үүссэн тохиолдолд энэ журмын 5.2-т заасан харилцааг дуусгавар болгож, төлсөн шимтгэлийн орлогоос нь нэрийн дансанд ногдох хэсгийг бүртгэнэ.

5.2.2. 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хойш 3 хүртэлх насны хүүхдээ асрах чөлөөтэй хугацааны шимтгэлийг ажил олгогч нь хариуцан төлж байгаа тохиолдолд тухайн даатгуулагчийн шимтгэл төлсөн хугацаан дээр энэ журмын 5.2-т заасан орлогыг нэмж бүртгэнэ.

5.3. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн дагуу өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн 1995 оноос өмнө цэргийн алба хаасан хугацаанд ногдох шимтгэлийг даатгуулагчийн болон ажил олгогчийн төлөх шимтгэлийн хувь хэмжээгээр дараах орлогоос тооцож нэрийн дансанд нь бүртгэнэ:

5.3.1. Цэргийн алба хаасан хугацааны цалин хөлсөнд Нийгмийн

даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 22.2 дахь хэсэгт заасны дагуу тогтоосон итгэлцүүр хэрэглэсэн дүнгээс тооцно;

Санамж: Итгэлцүүрээр өсгөсөн цалин хөлсийг тодорхойлохдоо Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 19.4 дэх хэсэг, Засгийн газрын холбогдох тогтоолыг баримтална.

5.3.2. Цэргийн алба хаасан хугацааг өсгөн тооцсон хугацааны шимтгэлийг тэтгэвэр тогтоолгох үед мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тооцож бүртгэнэ.

5.4. Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 10-аас доошгүй жил төлсөн, төрүүлсэн болон гурав хүртэл настайд нь үрчлэн авсан хүүхдээ зургаан нас хүртэл өсгөсөн эхийн төрүүлсэн болон үрчлэн авсан хүүхэд бүрийн тоогоор нэг жил зургаан сараар тооцсон хугацааг даатгуулагчийн өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох үед мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс ажил олгогчийн болон даатгуулагчийн төлөх хувь хэмжээгээр тооцож нэрийн дансанд нь нэг удаа бүртгэнэ.

5.5. Хөдөлмөрийн чадвар бүрэн алдсан даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авч байсан хугацааны шимтгэлийг өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох үед мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс ажил олгогчийн болон даатгуулагчийн төлөх хувь хэмжээгээр тооцож нэрийн дансанд нь нэг удаа бүртгэнэ.

5.6. Энэхүү журмын 5.3, 5.4, 5.5 дахь хэсэгт заасан нэрийн дансны орлогыг тухайн даатгуулагч нэрийн дансны аргаар тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан үед нэрийн дансны эцсийн үлдэгдэл дээр нэмж тооцно.

5.7. Нэрийн дансны зарлагын бүртгэлийг нийгмийн даатгалын байгууллага дараах байдлаар бүртгэнэ:

5.7.1. Нэрийн дансны аргаар тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн нэрийн дансны үлдэгдлээс сар бүр авсан тэтгэврийн хэмжээгээр хасаж;

5.7.2. Нэрийн дансны тухайн жилийн эхний үлдэгдлээс мөнгөжүүлсэн орлогыг хасаж.

Зургаа. Нэрийн дансны орлогод хүү тооцох

6.1. Даатгуулагчийн мөнгөжүүлсэн орлогыг хассан нэрийн дансны эхний үлдэгдэл, тухайн жилийн бүртгэсэн шимтгэлийн орлогод хүү тооцно.

6.2. Нэрийн дансны орлогод тооцох хүүгийн хэмжээг дараах томьёогоор тооцно.

$$X = (И , Д_i)$$ (дундаж, багаар, ихээр) сонголт хийх

И-өмнөх оны инфляцын түвшин;

$Д_i$-Банкны тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 3.1.20 дахь хэсэгт заасан арилжааны банкнаас албан ёсоор зарласан иргэдийн мөнгөн хадгаламжийн өмнөх жилийн дундаж хүүгийн хэмжээ.

6.3. Энэхүү журмын 5.3, 5.4, 5.5-д заасан тусгай зохицуулалтаар нэмэгдүүлж буй шимтгэлийн орлогод хүү тооцохгүй.

Долоо. Нэрийн дансны эцсийн үлдэгдэл тооцох

7.1. Даатгуулагчийн нэрийн дансны тухайн жилийн эцсийн үлдэгдлийг дараах томьёогоор тооцно:

$$НД_{с2} = НД_{с1} - М + БШО + Х_0$$

$НД_{с2}$-нэрийн дансны тухайн жилийн эцсийн үлдэгдэл;

$НД_{с1}$-нэрийн дансны тухайн жилийн эхний үлдэгдэл;

М-мөнгөжүүлсэн орлого;

БШО-тухайн жилийн бүртгэсэн шимтгэлийн орлого;

$Х_0$-нэрийн дансны эхний үлдэгдлээс мөнгөжүүлсэн орлогыг хассан дүн, тухайн жилийн бүртгэсэн орлогод тооцсон хүүгийн орлого.

7.2. Зэрэгцсэн хөдөлмөрийн гэрээ, Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон тэдгээртэй адилтгах гэрээгээр тохирсон цалин хөлснөөс шимтгэл төлж давхар ажил эрхэлдэг даатгуулагчийн нэрийн дансанд бүртгэсэн тухайн жилийн шимтгэлийг тооцохдоо ажил олгогч тус бүрийн төлсөн шимтгэлийн нийлбэр дүнгээс 4 хувьд ногдох хэсгийг хасаж тооцно.

7.3. Даатгуулагчийн өмнөх онуудын шимтгэл төлөлтийн тайланд залруулга хийсэн тохиолдолд тухайн жилийн нэрийн дансны эцсийн үлдэгдлийг шинэчлэн тооцож, өөрчлөгдсөн үлдэгдэлд нь хүү тооцно.

Найм. Нэрийн дансны үлдэгдлийг шалгах, даатгуулагчид мэдээлэх

8.1. Нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан маягтын дагуу нэрийн дансны тухайн жилийн эцсийн нэгдсэн тайланг дараа оны 1 дүгээр улиралд багтаан шалгаж баталгаажуулна.

8.2. Нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын хоёрдугаар хавсралтаар батлагдсан маягтын дагуу нэрийн дансны үлдэгдлийг даатгуулагч бүрээр гарган, дараа оны 2 дугаар улиралд багтаан даатгуулагчийг мэдээллээр хангах /цахимаар харах, хэвлэж авах/ нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

8.3. Даатгуулагч нийгмийн даатгалын байгууллагын цахим хуудас, нийгмийн даатгал аппликейшн, төрийн үйлчилгээний нэгдсэн систем (e-mongolia)-ээр нэрийн дансны лавлагаа авах, мэдээллээ шалгах, хянах, мэдээлэл зөрүүтэй тохиолдолд нийгмийн даатгалын байгууллагад хандан залруулах эрхтэй.

Ес. Даатгуулагчийн хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх

9.1. Даатгуулагч нэрийн дансны мэдээллээ шалгуулах хүсэлтээ харьяалах нийгмийн даатгалын байгууллагад цахимаар эсхүл цаасаар гаргана.

9.2. Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчийн хүсэлтийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сантай тулган шалгаж шийдвэрлэнэ.

9.3. Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчийн гаргасан хүсэлтийг холбогдох хууль тогтоомжид заасан хугацаанд шийдвэрлэнэ.

Арван. Хяналт, хариуцлага

10.1. Энэ журмын хэрэгжилтэд нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагын холбогдох чиг үүрэг бүхий нэгж, нийгмийн даатгалын болон нийгмийн хамгааллын хяналтын улсын байцаагч хяналт тавина.

10.2. Энэхүү журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

- - - o O o - - -

Нэрийн дансыг нээх, бүртгэх, хөтлөх,
даатгуулагчийн гарааны үлдэгдлийг
тооцохтой холбогдсон харилцааг
зохицуулах журмын нэгдүгээр хавсралт

1119276367
5284708 СБА1473

ТЭТГЭВРИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН
НЭРИЙН ДАНСНЫ ..... ОНЫ НЭГДСЭН ТАЙЛАНГИЙН МАЯГТ

Нийгмийн даатгалын газрын нэр: .....

/төгрөгөөр/

Он	Даатгуулагчийн тоо	Нэрийн дансны эхний үлдэгдэл	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого	Мөнгөжүүлсэн орлого	Нэрийн дансны зарлага	Хүүгийн орлого	Нэрийн дансны эцсийн үлдэгдэл /2+3-4-5+6
А	Б	2	3	4	5	6	7
2000							
2001							
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							
2023							
....							

Нэрийн дансыг нээх, бүртгэх, хөтлөх,
даатгуулагчийн гарааны үлдэгдлийг
тооцохтой холбогдсон харилцааг
зохицуулах журмын хоёрдугаар хавсралт

1119276367
5284708 СБА1473

ТЭТГЭВРИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН
НЭРИЙН ДАНСНЫ ЛАВЛАГААНЫ МАЯГТ

..... оны ..... сарын ..... өдөр

Даатгуулагчийн:
Эцэг/эхийн нэр:.....Нэр:.....

Дахин давтагдашгүй дугаар: .....

..... оны нэрийн дансны эхний үлдэгдэл: .....

/төгрөгөөр/

Сар	Цалин хөлс	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого		Мөнгөжүүлсэн орлого	Зарлага	Бүртгэсэн шимтгэлийн орлого
		Ажил олгогч	Даатгуулагч			
А	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
Дүн						

Нэрийн дансны орлогод тооцох хүүгийн хэмжээ: .....

..... оны нэрийн дансны эцсийн үлдэгдэл:.....

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу 13/1, Утас: 32 80 30, Факс: (976-11) 32 07 16,
E-mail: undeg@ndaatgal.mn, http://www.ndaatgal.mn

2024.04.05 № 04/705

танай _____-ны № _____-т

АЙМАГ, ДҮҮРГИЙН НИЙГМИЙН
ДААТГАЛЫН ГАЗРЫН
ДАРГА НАРТ

Тушаал хүргүүлэх тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 04 дүгээр сарын 02-ний өдрийн "Даатгуулагчийн төрлийн код нэмж батлах тухай" А/43 дугаар тушаалыг хүргүүлж байна.

Энэ тушаалаар хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон хугацаат цэргийн алба хаагч, цэргийн сургуулийн сонсогчийг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "08012" гэж, ажил олгогчийн захиалгаар суралцаж байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан, төрийн албан хаагчийг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "20012" гэж тогтоон ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 9.5 хувиар төлүүлэхээр, улсын хил дээр ажиллаж байгаа гаалийн улсын байцаагчийн ажилгүй байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон эхнэр, нөхрийг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "28012" гэж , улсын хил дээр алба хааж байгаа офицер, ахлагчийн ажилгүй байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон эхнэр, нөхрийг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "29012" гэж, дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны ажил хөдөлмөр эрхлээгүй, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон эхнэр, нөхрийг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "30012" гэж тус тус тогтоон ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 18.8 хувиар төлүүлэхээр, улирлын шинжтэй ажил үүргийг байнга эрхэлдэг өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (ажил зогссон үед, тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлнө)-ыг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "25012" гэж, улирлын шинжтэй ажил үүргийг байнга эрхэлдэг хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (ажил зогссон үед)-ыг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "25032" гэж тогтоон ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 10.0-12.0 хувиар төлүүлэхээр, улирлын шинжтэй ажил үүргийг байнга эрхэлдэг хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан (ажил зогссон үед)-ыг бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодыг "25022" гэж тус тус тогтоон ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 1.5-3.5 хувиар төлүүлэхээр нэмж баталсан болно.

Иймд энэхүү тушаалыг сайтар судлан, Нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтнуудад танилцуулан, мэргэжил арга зүйгээр, ажил олгогч, даатгуулагчдыг мэдээллээр ханган, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана уу.

Хавсралт 2 хуудастай.

БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТ, СУДАЛГААНЫ
ГАЗРЫН ДАРГА Ц.ГАНЦЭЦЭГ

9024020133 CTC4665 9081739

1524070883

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2024 оны 04 дугаар сарын 02 Дугаар А/43 Улаанбаатар хот

Даатгуулагчийн төрлийн код нэмж батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4.1, 7.4.4, 7.4.6, 7.4.9 дэх заалт, 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсэг, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2, 8,3 дахь хэсэг, Засгийн газрын 2023 оны 469 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Нийгмийн даатгалын байгууллагын дүрэм"-ийн 3.2.3 дахь заалт, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын сайд, Сангийн сайдын 2024 оны "Маягтын загвар, аргачлал батлах тухай" А44/А/40 дүгээр хамтарсан тушаалыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

Нэг. Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд бүртгэх даатгуулагчийн төрлийн кодуудыг хавсралтаар нэмж батлагдсугай.

Хоёр. Даатгуулагчийн төрлийн батлагдсан кодуудыг мөрдөн ажиллахыг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт, мэргэжил, арга зүйгээр ханган ажиллахыг Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газар (Ц.Ганцэцэг)-т, нийгмийн даатгалын мэдээллийн системд байршуулан, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд хэрэглэх боломж бүрдүүлэхийг Мэдээллийн технологийн төв (Г.Хүрэлбаатар)-д, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шалгалтын газар (С.Лхагвадорж)-т тус тус үүрэг болгосугай.

Гурав. Энэ тушаалаар батлагдсан даатгуулагчийн төрлийн кодуудыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ

152/010230

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 4 дүгээр сарын 02-ны өдрийн А/43 дугаар тушаалын хавсралт

АЖИЛ ОЛГОГЧИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨЛТИЙН ТАЙЛАНД БҮРТГЭХ ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРЛИЙН КОД

Д/Д	ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРӨЛ КОД	ДААТГУУЛАГЧИЙН ТӨРӨЛ	ШИМТГЭЛ ТООЦОХ ЦАЛИН ХӨЛС, ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ОРЛОГО	ШИМТГЭЛ ТӨЛӨХ ХЭМЖЭЭ /КОД/										НИЙТ НДШ	ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙН ЗААЛТ	ХАРИУЦАН ТӨЛӨХ ГАЗАР
				ТЭТГЭВЭР		ТЭТГЭМЖ		АЖИЛГҮЙДЭЛ		ҮСМШӨ		ЭМД				
				АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ	АЖИЛ ОЛГОГЧ	ДААТГУУЛАГЧ			
1	08012	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон хугацаат цэргийн алба хаагч, цэргийн сургуулийн сонсогч	ХХДоХ	8.5		1.0								**9.5**	НДЕХ-ийн 7.4.9, 18.1, 21.18, ЗГ-ын 2019 оны 137	Цэргийн анги, байгууллага хариуцан сар бүр нийгмийн даатгалын санд төлнө
2	20012	Ажил олгогчийн захиалгаар суралцаж байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан, төрийн албан хаагч	ХХДоХ	8.5		1.0								**9.5**	НДЕХ-ийн 7.4.4, 18.1, 21.13,	Ажил олгогч хариуцан нийгмийн даатгалын санд сар бүр төлнө
3	25012	Улирлын шинжтэй ажил үүргийг байнга эрхэлдэг өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан /ажил зогссон үед/ тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлөх	ХХДоХ	8.5		1.0				0.5-2.5				**10.0-12.0**	НДЕХ-ийн 18.1, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3, ХөдТХ-ийн 116.5	Ажил олгогч хариуцан нийгмийн даатгалын санд төлнө
4	25022	Улирлын шинжтэй ажил үүргийг байнга эрхэлдэг өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан /ажил зогссон үед/ тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлөхгүй	ХХДоХ			1.0				0.5-2.5				**1.5-3.5**	НДЕХ-ийн 7,6, 18.1, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3, ХөдТХ-ийн 116.5 Тухайн даатгуулагчийн тэрсэн онд хэрэглэх өндөр насны тэтгэвэр тогтоох насыг баримтлана.	Ажил олгогч хариуцан нийгмийн даатгалын санд төлнө
5	25032	Улирлын шинжтэй ажил үүргийг байнга эрхэлдэг хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан /ажил зогссон үед/	ХХДоХ	8.5		1.0				0.5-2.5				**10.0-12.0**	НДЕХ-ийн 18.1, ЭМДТХ-ийн 8.2, 8.3, ХөдТХ-ийн 116.5	Ажил олгогч хариуцан нийгмийн даатгалын санд төлнө
6	28012	Улсын хил дээр ажиллаж байгаа гаалийн улсын байцаагчийн ажилгүй байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон эхнэр/ нөхөр	ХХДоХ	17.0		1.8								**18.8**	НДЕХ-ийн 7.4.1, 18.1, 21.11, ГТХ-ийн 282.7	Нөхөр, эхнэрийн ажиллаж байгаа ажил олгогч хариуцан сар бүр төлнө
7	29012	Улсын хил дээр алба хааж байгаа офицер, ахлагчийн ажилгүй байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон эхнэр/нөхөр	ХХДоХ	17.0		1.8								**18.8**	НДЕХ-ийн 7.4.1, 18.1, 21.11, МУХТХ-ийн 39.5	Нөхөр, эхнэрийн ажиллаж байгаа ажил олгогч хариуцан сар бүр төлнө
8	30012	Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны хөдөлмөр эрхлэгүй, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон эхнэр/нөхөр	ХХДоХ	17.0		1.8								**18.8**	НДЕХ-ийн 7.4.6, 18.1, 21.15, ДАТХ-ийн 23.2	Нөхөр, эхнэрийн ажиллаж байгаа ажил олгогч хариуцан нийгмийн даатгалын санд сар бүр төлнө

Товчилсон үгийн тайлбар:НДЕХ-Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, ЗГ- Засгийн газар, ЭМДТХ-Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, ХХДоХ-Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ, ХөдТХ-Хөдөлмөрийн тухай хууль, ГТХ-Гаалийн тухай хууль, МУХТХ-Монгол Улсын хилийн тухай хууль, ДАТХ-Дипломат албаны тухай хууль.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 13/1, Утас: 32 80 30, Факс: (976-11) 32 07 16,
E-mail: undeg@ndaatgal.mn, http://www.ndaatgal.mn

2023.12.27 № 05/2407

танай _____-ны № _____-т

АЙМАГ (НИЙСЛЭЛ), ДҮҮРГИЙН
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХЭЛТЭС
(ГАЗАР)-ИЙН ДАРГА НАРТ

Шийдвэр хүргүүлэх тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн "Журам батлах тухай" А/183 дугаар тушаалыг хүргүүлж байна.

Дээрх тушаалаар батлагдсан "Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг төвлөрүүлэх, хуваарилах, санхүүжилт олгох, хяналт тавих журам"-аар аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрууд ажил олгогч, даатгуулагчийн шимтгэлийн орлогыг хүлээн авах, уг орлогыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт төвлөрүүлэх, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газраас шимтгэлийн орлогыг хуваарилан, санхүүжилт олгохтой холбоотой харилцааг зохицуулсан.

Энэ журмын 3 дугаар зүйлийн 3.3.2 дахь хэсэгт заасан гүйлгээг арилжааны банктай "Хамтран ажиллах гэрээ"-нд өөрчлөлт орох хүртэлх хугацаанд төлбөрийн даалгавраар хийнэ.

Журмыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөх тул холбогдох ажилтнуудад танилцуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллана уу.

Хавсралт 3 хуудастай.

САНХҮҮ БҮРТГЭЛИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА Б.ДАВААХҮҮ

My doc.SBG A-4 /23.12/-r sar

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 26 өдөр Дугаар А/183 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 12 дугаар зүйлийн 12.4 дэх хэсэг, 37 дугаар зүйлийн 37.13.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг төвлөрүүлэх, хуваарилах, санхүүжилт олгох, хяналт тавих журам”-ыг хавсралтаар батлалсугай.

2.Батлагдсан журмын хэрэгжилтийг хангахыг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт, мэргэжил, арга зүйгээр ханган ажиллахыг Санхүү бүртгэлийн газар (Б.Даваахүү)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

4.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2016 оны “Нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгийн урсгалыг зорицуулах талаар авах арга хэмжээний тухай” А/51, 2019 оны “Тушаалд өөрчлөлт оруулах тухай” А/121, 2023 оны “Тушаалд өөрчлөлт оруулах тухай” 170 дугаар тушаалыг тус тус 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүйд тооцсугай.

5.Тушаалын хэрэгжилтэд тавьж ажиллахыг Дотоод аудит, мониторингийн газар (Б.Ганхуяг)-т даалгасугай.

ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ

1523010898

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн
А/182 дугаар тушаалын хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН ОРЛОГЫГ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ, ХУВААРИЛАХ, САНХҮҮЖИЛТ ОЛГОХ, ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг. Зорилго

1.1. Энэ журмын зорилго нь нийгмийн даатгалын сангийн төвлөрсөн орлогын харилцах дансанд төвлөрсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг төвлөрүүлэх, хуваарилах, санхүүжилт олгох, хяналт тавих, нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгийн урсгалыг зохицуулахад баримтална.

Хоёр. Хамрах хүрээ

2.1. Энэ журам нь Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид “Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар” гэх)-н санхүү бүртгэлийн асуудал хариуцсан нэгж, аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудын үйл ажиллагаанд хамаарна.

Гурав. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого болон дансны үлдэгдлийг төвлөрүүлэх

3.1. Аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар нь нийгмийн даатгалын сангийн төвлөрсөн орлогын харилцах дансанд (цаашид “Төвлөрсөн орлогын харилцах данс” гэх) ажил олгогч, даатгуулагчийн төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэл, шимтгэл төлөх хугацаа хэтрүүлсэн, цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээг бууруулсан болон нуусан орлогод тооцсон алданги, торгуулийн орлогыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын төвлөрсөн орлогын харилцах дансанд төвлөрүүлнэ.

3.2. Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар болон сум нь нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансгүй байна.

3.3. Аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар нь энэ журмын 3.1-д заасан орлогыг төвлөрсөн орлогын харилцах дансанд доор дурдсаны дагуу өдөр бүр төвлөрүүлнэ:

3.3.1. Төрийн сан дахь төвлөрсөн орлогын харилцах дансны үлдэгдлийг тухайн ажлын өдрийн 15:00 цагаас өмнө Төрийн сангийн цахим системээр дамжуулан шилжүүлнэ.

3.3.2. Арилжааны банк дахь төвлөрсөн орлогын харилцах дансны үлдэгдлийг төвлөрүүлэх ажлыг тухайн банктай байгуулах “Хамтран ажиллах гэрээ”-ээр зохицуулна.

Дөрөв. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг нийгмийн даатгалын сангуудад хуваарилах

4.1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь төвлөрсөн орлогын харилцах дансанд төвлөрсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогыг нийт ажил олгогч, даатгуулагчийн шимтгэлийн ногдуулалтын хувиар 7 хоног бүр нийгмийн даатгалын холбогдох санд хуваарилах буюу сан тус бүрийн харилцах дансанд шилжүүлнэ.

4.1.1. Шимтгэлийн ногдуулалтын хувь нь ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан, сайн дурын даатгуулагчийн гэрээний дагуу төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлд үндэслэх бөгөөд нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн системд автоматаар хуваарилалт хийх боломжийг бүрдүүлсэн байна.

4.1.2. Төвлөрсөн орлогын харилцах дансанд хуваарилагдаагүй үлдсэн үлдэгдлээс шалтгаалан мөнгөн хөрөнгийн хуваарилалтын зөрүү үүсч болох бөгөөд тухайн сард үүссэн зөрүүг дараагийн сард, жилийн эцэст үүссэн зөрүүг нягтлан бодох бүртгэлд бүртгэж, дараа жилд тус тус залруулах арга хэмжээ авна.

Тав. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлын санхүүжилт олгох

5.1 Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь Аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад олгох сан тус бүрийн тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлын санхүүжилтийг сан тус бүрийн харилцах дансны өмнөх сарын үлдэгдлийг хасаж, дараах байдлаар олгоно:

5.1.1. Дараа сарын тэтгэврийн даатгалын сангийн зардлын санхүүжилтийг тухайн сарын 20-ны өдрөөс хойш;

5.1.2. Бусад сангийн зардлын санхүүжилтийн 50 хүртэлх хувийг тухайн сарын эхний ажлын 2 өдөрт, үлдэгдэл санхүүжилтийг тухайн сарын 10-ны өдрийн дотор багтаан олгоно.

5.1.3. Нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн гүйцэтгэлийн орлого, зарлагын мэдээний гүйцэтгэлд үндэслэн энэ журмын 5.1-д заасны дагуу хассан, олгогдоогүй санхүүжилтийг олгож болно.

Зургаа. Хяналт тавих

6.1. Энэ журмын хэрэгжилтэд Санхүү бүртгэлийн газар, Дотоод аудит, мониторингийн газар хяналт тавьж ажиллана.

Долоо. Хариуцлага

7.1. Энэ журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2024 оны 02 дугаар сарын 08 Дугаар А/19 Улаанбаатар хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.3, 37 дугаар зүйлийн 37.13.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаанд хэрэглэх маягтыг хэвлүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журам”-ыг хавсралтаар шинэчлэн баталсугай.

2. Энэхүү журмыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын байгууллагын дарга нарт үүрэг болгосугай.

3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Санхүү бүртгэлийн газар (Б.Даваахүү), Дотоод аудит, мониторингийн газар (Б.Ганхуяг)-т тус тус даалгасугай.

4. Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2021 оны 03 дугаар сарын 09-ний өдрийн “Журам шинэчлэн батлах тухай” А/37 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА А.МӨНХЗУЛ

1524010112

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2024 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдрийн
А/19 дугаар тушаалын хавсралт

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХЭРЭГЛЭХ МАЯГТЫГ ХЭВЛҮҮЛЭХ, ЗАРЦУУЛАХ, ТАЙЛАГНАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаанд хэрэглэх маягтыг захиалах, хэвлүүлэх, нөөцлөх, хадгалах, хуваарилах, зарцуулах, тооцоо хийх, тэдгээрт хяналт тавих, тайлагнах, акталж данснаас хасахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.

Хоёр. Хамрах хүрээ

2.1.Энэ журам нь Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид "Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар" гэх), аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын үйл ажиллагаанд хамаарна.

Гурав. Маягтыг захиалах, хэвлүүлэх, нөөцлөх

3.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2, 15.3 дахь хэсэгт заасны дагуу Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар болон бусад эрх бүхий байгууллагаас нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаанд мөрдүүлэхээр баталсан анхан шатны баримтыг маягт гэж ойлгоно.

3.2.Маягтын загварыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2, 15.3 дахь хэсэгт заасны дагуу Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар болон эрх бүхий байгууллага батлаж, хүчингүй болгоно.

3.3.Аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар нь төсвийн төсөв, төсөөлөл боловсруулахдаа дараа жилд шаардагдах нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны маягтын тоог төрөл тус бүрээр тооцож, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Санхүү бүртгэл хариуцсан нэгжид 06 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлэх ба уг нэгж нь 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор төлөвлөлт хариуцсан нэгжид дараа жилийн маягтын зардлын тооцоог тайлбарын хамт хүргүүлнэ.

3.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь маягтыг нэр, төрлөөр нь багцалж, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах хуулийн дагуу гүйцэтгэгч байгууллагыг сонгон шалгаруулж, хэвлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

3.5.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газраас ирүүлсэн санал, гүйцэтгэлийг үндэслэн маягтыг гурав буюу түүнээс дээш сарын нөөцтэй байлгана.

3.6.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хөрөнгө хариуцсан ажилтан хэвлүүлсэн

маягтыг эх загвар, техникийн тодорхойлолтын дагуу шалган хүлээн авч, хадгалах ажлыг хариуцна.

Дөрөв. Маягтыг хуваарилах, зарцуулах

4.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар нь аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газраас ирүүлсэн санал, гүйцэтгэлийг үндэслэн маягт олгох хуваарийг баталж хүргүүлнэ.

4.2.Аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын хөрөнгө хариуцсан ажилтан (цаашид "ажилтан" гэх) нь маягт олгохдоо нэр төрөл, тоо хэмжээ, дугаарын бүртгэл хөтөлнө.

4.3.Аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар нь хүлээн авсан маягтыг олгоход Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар батлсан "Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөх заавар"-ын дагуу бүртгэл хөтөлж, зарцуулна.

Тав. Маягтын тооцоо хийх, хяналт тавих

5.1.Ажилтан нь өмнө олгосон маягтыг нэр төрөл, тоо хэмжээгээр тулган зарцуулалтын тооцоог байцаагчтай хийж дахин маягт олгоно. Тооцоо хийгээгүй болон тооцооны зөрүүтэй бол байцаагчид маягт олгохгүй.

5.2.Ажилтан нь маягтын тооцоог улирал бүр хийх бөгөөд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 06 дугаар сарын 14-ний өдрийн А/92 тушаалаар батлсан "Нийгмийн даатгалын байгууллагын эд хөрөнгийн тооллого явуулах журам"-ын 4.4.1 дэх хэсэгт заасны дагуу тооллогод хамруулж, тооцоо нийлж баталгаажуулна.

5.3.Ажилтан өөрчлөгдөх бол маягтыг тоолж хүлээлцүүлэн, хадгалалт, зарцуулалтад хяналт тавих үүргийг ахлах нягтлан бодогч, үйл ажиллагааны нягтлан бодогч нар хариуцна.

5.4.Программ хангамж, сүлжээ, техник тоног төхөөрөмжийн саатал, гэмтэл болон эмнэлэгийн хуудас цахимаар бичиж олгох боломжгүй бусад нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд эмнэлгийн хуудсыг эрүүл мэндийн байгууллагад цаасан хэлбэрээр олгоно.

5.5.Эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудасны бичилт, олголт, зарцуулалтын тооцоог Нийгмийн даатгалын газрын магадлагч эмч хянаж, хүчингүй болсон эмнэлгийн хуудсыг тулган шалгаж, дахин эмнэлгийн хуудас олгох зөвшөөрөл олгоно.

5.6.Ажилтан нь эрүүл мэндийн байгууллагад өмнө олгосон маягтын зарцуулалтын тооцоог хийсний дараа дахин маягт олгоно. Тооцоо хийгээгүй болон тооцооны зөрүүтэй эрүүл мэндийн байгууллагад маягт олгохгүй.

Зургаа. Тайлагнах

6.1.Ажилтан нь маягтын тайланг улирал бүр гарган үйл ажиллагааны нягтлан

бодогчид хянуулж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хөрөнгө хариуцсан ажилтан хүргүүлнэ.

6.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хөрөнгө хариуцсан ажилтан нь улирал бүр ажилтантай маягтын тооцоог хянан, тооцоо нийлж, тайланг нэгтгэн гаргана.

Долоо. Маягтыг акталж данснаас хасах

7.1.Аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар нь эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр хүчингүй болсон, шаардлага хангахгүй болсон, загвар өөрчлөгдсөн, цаашид ашиглахгүй болсон маягтуудыг Өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн дүгнэлт гаргуулж, жагсаалтыг албан бичгийн хамт Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын санхүү бүртгэл хариуцсан нэгжид ирүүлнэ.

7.2.Санхүү бүртгэл хариуцсан нэгж нь энэ журмын 7.1-т заасан саналуудыг нэгтгэн Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Өмч хамгаалах байнгын зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн дүгнэлт гаргуулж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын тушаалаар холбогдох шийдвэр гарна.

7.3.Аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрууд нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын тушаалыг үндэслэн маягтыг холбогдох хууль, журмын дагуу акталж, биелэлтийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын санхүү бүртгэл хариуцсан нэгжид ирүүлнэ.

7.4.Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл, гэнэтийн осол, гал, ус, үер, олныг хамарсан үймээн самуун, халдлагад өртөж маягт дутсан нь мэргэжлийн байгууллагаар нотлогдсон тохиолдолд энэ журмын 7 дахь хэсгийн 7.1, 7.2, 7.3-т заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

Найм. Хариуцлага

8.1.Энэ журмыг зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, ёс зүйн зөрчил гаргасан нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2023 оны 11 сарын 13 өдөр Дугаар А/147 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 37 дугаар зүйлийн 37.13.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг хүлээн авах, хянах, залруулга хийх, баталгаажуулах журам”-ыг хавсралтаар батлагдсугай.

2. Батлагдсан журмыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжүүлж ажиллахыг аймаг, дүүрэг (нийслэл)-ийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс, (газар), Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба, БНСУ дахь Нийгмийн даатгалын тасгийн дарга нарт тус тус үүрэг болгосугай.

3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Санхүү бүртгэлийн газар /Б.Даваахүү/-т даалгасугай.

ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ

1523010763

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдрийн
тушаалын хавсралт

Нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг хүлээн авах, хянах, залруулга хийх, баталгаажуулах журам

Нэг. Зорилго

1.1.Нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан (цаашид "тайлан" гэх)-г цахим болон цаасан хэлбэрээр хүлээн авах, хянах, залруулга хийх, баталгаажуулах, холбогдох баримтыг архивт хүлээлгэн өгөхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

Хоёр. Хамрах хүрээ

2.1.Төсвийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Сангийн сайдын 2020 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" 46 дугаар тушаалаар баталсан "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайланг хүлээн авах, хянах, нэгтгэл хийх, нэгтгэлийн мэдээллийг ашиглах журам", 2015 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" 341 дүгээр тушаалын хүрээнд нийгмийн даатгалын сангийн тайланг хүлээн авах, хянах, залруулга хийх, баталгаажуулах үйл ажиллагааг хамруулна.

Гурав. Хамаарах талууд

3.1.Энэхүү журамд хамаарах талууд нь аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба, БНСУ дахь Нийгмийн даатгалын тасаг байна.

Дөрөв. Баримт бичгийн хариуцагч

4.1.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын санхүү бүртгэлийн асуудал хариуцсан нэгж нь энэ журмыг хариуцна.

Тав. Нийтлэг үндэслэл

5.1.Тайлангийн нэгтгэлд нийгмийн даатгалын сан бүрдүүлж, даатгуулагчид тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр, ажил олгогчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал олгох, шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх зэрэг үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа хуулийн этгээдийг бүрэн хамруулна.

5.2.Аймгийн Нийгмийн даатгалын газар нь сумдын нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагыг тайланд бүрэн тусгана.

5.3.Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар (цаашид "дээд шатны төсвийн захирагч" гэх) нь дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар (цаашид "төсвийн захирагч" гэх)-ын тайланг нэгтгэнэ.

5.4.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид "дээд шатны төсвийн захирагч" гэх) нь аймаг, нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар болон тайлагналын зорилгоор хяналтад байгаа байгууллага (цаашид "төсвийн захирагч" гэх)-ын тайланг нэгтгэнэ.

5.5.Санхүүгийн тайланг "Засгийн газрын санхүүгийн Э-Тайлан" цахим системээр хүлээн авч нэгтгэнэ.

5.6.Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг нийгмийн даатгалын цахим системээр хүлээн авч нэгтгэнэ.

5.7.Тайлангийн системд нэвтрэх нэр, нууц үгийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага олгоно.

5.8.Дээд шатны төсвийн захирагч нь тайлан гаргах арга зүйгээр хангаж ажиллана.

Зургаа. Тайлан хүлээн авах, хянах

6.1.Төсвийн захирагч нь дор дурдсан 2 төрлийн тайланг улирал, хагас жил, жилээр гаргаж, хуваарьт хугацаанд багтаан дээд шатны төсвийн захирагчид цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ. Үүнд:

6.1.1.санхүүгийн тайлан

6.1.2.төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

6.2.Дээд шатны төсвийн захирагч нь тайлан хүлээн авах хуваарийг тогтоохдоо төсвийн захирагчийн сум, харилцагчийн тоог харгалзана.

6.3.Тайлан гаргах, нэгтгэх ажлыг төсвийн захирагч болон дээд шатны төсвийн захирагч нь дотооддоо зохион байгуулна.

6.4.Тайлан хүлээн авч, нэгтгэх систем нь хуульд заасан тайлан хүлээн авах хугацааны эхний өдрөөс сүүлийн өдрийн 24:00 цаг хүртэл нээлттэй байна.

6.5.Дээд шатны төсвийн захирагч нь төсвийн захирагчийн улирлын санхүүгийн тайланг нийгмийн даатгалын цахим системээр нэгтгэж болно.

6.6.Дээд шатны төсвийн захирагч нь дараах шаардлагыг хангасан тайланг хүлээн авна. Үүнд:

6.6.1.тухайн шатны төсвийн ахлах нягтлан бодогч бэлтгэсэн байх;

6.6.2.тайлангийн үзүүлэлтүүд Монгол улсын мөнгөн тэмдэгтээр илэрхийлэгдсэн байх;

6.6.3.давхардсан ажил гүйлгээг цэвэрлэсэн байх;

6.6.4.тоон үзүүлэлтүүд тооцооллын алдаагүй байх;

6.6.5.маягтын дагуу бүрэн, алдаагүй зөв бөглөсөн байх;

6.6.6.өмнөх хугацааны тайлантай уялдаж байх;

6.6.7.өмнөх болон тайлант хугацааны төсвийн захирагчийн хоорондын тооцооны устгал хийгдсэн цэвэр дүнгээр тайлагнасан байх;

6.6.8.мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг дансны үлдэгдлийн баталгаагаар баталгаажуулсан байх;

6.6.9.хүү, банкны тэтгэвэр олгосон үйлчилгээний хөлс, төвлөрүүлэлт, санхүүжилт, улсын төсвийн тооцоо болон авлага, өглөгийн үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан байх;

6.6.10.төсвийн гүйцэтгэлийн хүрсэн үр дүн, хэтрэлт, хэмнэлтийн тайлбар, танилцуулгыг бэлтгэсэн байх;

6.6.11.жилийн тайланд аудит хийлгэсэн байх;

6.6.12.Шаардлагын 6.6.8-6.6.11-ийг албан бичгийн хамт хавсаргаж, дээд шатны төсвийн захирагчид ирүүлсэн байх;

6.7.Энэ журмын 6.6-д заасан шаардлагын аль нэгийг хангаагүй тайланг дээд шатны төсвийн захирагч хүлээн авахгүй.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД
Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.02.16 № 1/718

танай 2024.01.05 -ны № 01/40 -т

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГА
Л.МӨНХЗУЛ ТАНАА

Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд “Журам батлах тухай” Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/190 дүгээр тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ....6641... дугаарт, “Журам батлах тухай” 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/194 дүгээр тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ...6642..... дугаарт тус тус бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

15160051 9

Doc.yam a5.2024

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 27 өдөр Дугаар А/190 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгчид бүртгэлийн дугаар олгох, хэрэглэх болон хувийн хэрэг нээх, бүртгэх, хөтлөх, шилжүүлэх журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Батлагдсан журмыг мөрдөж ажиллахыг аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд ажил олгогч цахимаар бүртгүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэхийг Мэдээллийн технологийн төв /Г.Хүрэлбаатар/-д, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллахыг Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газар /Ц.Ганцэцэг/-т тус тус үүрэг болгосугай.

3. Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Дотоод аудит, мониторингийн газар /Б.Ганхуяг/-т даалгасугай.

ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ

1523010930

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/190 дугаар тушаалын хавсралт.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨГЧИД БҮРТГЭЛИЙН ДУГААР ОЛГОХ, ХЭРЭГЛЭХ БОЛОН ХУВИЙН ХЭРЭГ НЭЭХ, БҮРТГЭХ, ХӨТЛӨХ, ШИЛЖҮҮЛЭХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмаар ажил олгогч, даатгуулагчийг нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгчөөр бүртгэх, бүртгэлийн дугаар олгох, түүнийг хэрэглэх, хувийн хэрэг нээх, бүртгэх, хөтлөх, шилжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулна.

Хоёр. Ажил олгогчийг шимтгэл төлөгчөөр бүртгэх, бүртгэлийн дугаар олгох

2.1. Ажил олгогчийн үүсгэн байгуулагч, эрх бүхий этгээд нь хуульд заасан хугацаанд нийгмийн даатгалын байгууллагад бүртгүүлэх үүрэгтэй.

2.2. Ажил олгогч нь шимтгэл төлөгчөөр бүртгүүлэх хүсэлт, холбогдох баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

2.3. Ажил олгогч нь нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгчөөр бүртгүүлэхэд дараах баримт бичиг, мэдээллийг ирүүлнэ. Үүнд:

2.3.1. Нийгмийн даатгалд шимтгэл төлөгчөөр бүртгүүлэх тухай албан хүсэлт;

2.3.2. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар эсхүл холбогдох байгууллагын шийдвэр;

2.3.3. Үүсгэн байгуулагч, эрх бүхий этгээдийн цахим шуудангийн хаяг, утасны дугаар;

2.3.4. Шаардлагатай тохиолдолд итгэмжлэл;

2.3.5. Банкин дахь харилцах дансны жагсаалт.

2.4. Ажил олгогч цахимаар бүртгүүлэх хүсэлт гаргасан тохиолдолд нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын 2.3.2-т заасан баримт бичиг, мэдээллийг улсын бүртгэлийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын мэдээллийн сангаас Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 18 дугаар зүйлийн 18.3-т заасан үндсэн систем /цаашид “үндсэн систем” гэх/-ээр дамжуулан авна.

2.5. Хуулийн этгээдийн эрхгүй байгууллага /хуулийн этгээдийн салбар, төлөөлөгч, төлөөний газар, төсөл, хөтөлбөрийн нэгж салбар, нөхөрлөл, сан, сууц өмчлөгчдийн холбоо/ нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгчөөр бүртгүүлэхэд үүсгэн байгуулагч, гүйцэтгэх удирдлага, төлөөлөх эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэр болон энэ журмын 2.3-т заасан баримт бичиг, мэдээллийг ирүүлнэ.

2.6. Нийгмийн даатгалын байгууллага нь ажил олгогчийн хүсэлтийг хүлээн авсан ажлын 3 өдөрт багтаан нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэснээр шимтгэл төлөгчид дахин давтагдашгүй дугаар /цаашид “бүртгэлийн дугаар” гэх/-ыг нэг удаа олгоно.

2.7. Хуулийн этгээд нийлүүлэх, нэгтгэх, хуваах, тусгаарлах замаар шинээр бий болсон хуулийн этгээдэд бүртгэлийн дугаарыг шинээр олгоно.

2.8. Татан буугдсан, дампуурсан тухай шүүхийн шийдвэр гарсан, улсын бүртгэлээс хасагдсан ажил олгогчийн бүртгэлийн дугаарыг өөр ажил олгогчид давхардуулан олгохгүй.

2.9. Ажил олгогчийг бүртгэсэн тухай мэдэгдлийг цахимаар хүргүүлэх бөгөөд мэдэгдэл нь ажил олгогчийн бүртгэлийн дугаар, нийгмийн даатгалд бүртгүүлсэн огноо, шимтгэлийн цахим системд нэвтрэх нэр, нууц үг зэргийг агуулсан байна.

2.10. Ажил олгогчийн бүртгүүлэх хүсэлтийг хүлээн авахаас татгалзсан тохиолдолд тухай бүр тайлбар хүргүүлэх болон цахимаар мэдэгдэнэ.

2.11. Ажил олгогчийн мэдээлэлд өөрчлөлт орсон тохиолдолд нийгмийн даатгалын байгууллагад холбогдох баримт бичгийг цаасаар болон цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

2.12. Ажил олгогч нь өөрийн байгууллагын мэдээллийн үнэн бодит байдлыг бүрэн хариуцна.

Гурав. Даатгуулагчийг шимтгэл төлөгчөөр бүртгэх, бүртгэлийн дугаар олгох

3.1. Даатгуулагч нь шимтгэл төлөгчөөр бүртгүүлэх хүсэлтээ цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

3.2. Даатгуулагчийн бүртгэлийн дугаар нь нийгмийн даатгалын байгууллагаас олгосон дахин давтагдашгүй дугаар байна.

Дөрөв. Бүртгэлийн дугаарыг хэрэглэх

4.1. Нийгмийн даатгалын байгууллага шимтгэл төлөгчийн бүртгэлийн дугаарыг нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан, шимтгэл төлөлттэй холбоотой баримт бичиг, сангуудын харилцах дансны орлого, зарлагын гүйлгээ хийх, мэдээ, тайлан гаргахад хэрэглэнэ.

4.2. Ажил олгогч бүртгэлийн дугаарыг нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланг нийгмийн даатгалын байгууллагад хүргүүлэх, нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн актаар тогтоосон шимтгэл, алданги, торгууль, төлбөрийн тооцоо хийхэд хэрэглэнэ.

Тав. Хувийн хэрэг нээх, бүртгэх, хөтлөх

5.1. Нийгмийн даатгалын байгууллагад бүртгүүлсэн ажил олгогч, сайн дураар даатгуулагчид цаасан болон цахим хувийн хэрэг нээнэ.

5.2. Хувийн хэрэгт шимтгэл төлөлтийн тайлан, сайн дурын даатгуулын гэрээ, эрх бүхий байгууллагаас хийсэн хяналт шалгалтын удирдамж, тайлан, мэдэгдэл, акт, албан шаардлага, шийтгэлийн хуудас зэрэг баримт бичгүүдийг тухай бүр хавсаргаж, бүртгэнэ.

5.3. Хувийн хэрэг нээх, бүртгэх, хөтлөх үүргийг нийгмийн даатгалын байгууллага, байцаагч хариуцна.

5.4. Нийгмийн даатгалын байцаагч санхүүгийн жил дуусгавар болоход цаасан хувийн хэргийг архивт хүлээлгэн өгнө.

5.5. Цахим хувийн хэрэг нээх, түүний хадгалалт, хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хангах нөхцөлийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Мэдээллийн технологийн төв бүрдүүлнэ.

Зургаа. Шимтгэл төлөгчийн шилжилт хөдөлгөөн

6.1. Ажил олгогчийн улсын бүртгэлийн хаягт өөрчлөлт орж, шилжих хүсэлт гаргасан тохиолдолд дараах баримт бичиг, мэдээллийг үндэслэн шилжилт хөдөлгөөнийг хийнэ. Үүнд:

6.1.1. Өөр аймаг, дүүрэгт шилжих тухай албан хүсэлт;

6.1.2. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар;

6.1.3. Шаардлагатай тохиолдолд итгэмжлэл;

6.1.4. Тооцоо нийлсэн акт

6.2. Шимтгэл төлөгч нь өөр аймаг, дүүрэгт шилжих, нэр өөрчлөгдөхөд бүртгэлийн дугаар өөрчлөгдөхгүй.

6.3. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөнд эзлэх хувь өндөр ажил олгогч энэ журмын 6.1-д заасны дагуу шилжих хүсэлт гаргасан тохиолдолд тухайн ажил олгогчийн бүртгэлтэй нийгмийн даатгалын байгууллага орлогын төлөвлөгөөнд өөрчлөлт оруулах саналаа холбогдох баримт бичгийн хамт Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын бодлого төлөвлөлт хариуцсан нэгжид хагас жил тутамд нэг удаа ирүүлнэ.

6.4. Шилжих хүсэлтийн дагуу шаардлагатай тохиолдолд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан болон санхүүгийн баримтад хяналт шалгалт хийж болно.

6.5. Хүсэлт гаргасан ажил олгогчийн шилжилт хөдөлгөөнийг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өр, авлагын тооцоог дуусгаж, тооцоо нийлсэн акт үйлдсэний дараа хийнэ. Тооцоо нийлсэн актыг хувийн хэрэгт хадгална.

Долоо. Хариуцлага

7.1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд заасны дагуу бүртгүүлээгүй болон энэ журмыг зөрчсөн ажил олгогчид холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

7.2. Энэ журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2024 оны 06 дугаар сарын 18 Дугаар А/107 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.2 дахь хэсэг, 37 дугаар зүйлийн 37.13.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1."Илүү төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг буцаан олгох журам"-ыг хавсралтаар батлалсугай.

2.Батлалсан журмыг мөрдөн ажиллахыг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт, мэргэжил, арга зүйгээр ханган ажиллахыг Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газар (Ц.Ганцэцэг), Санхүү бүртгэлийн газар (Б.Даваахүү)-т, журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шалгалтын газар (С.Лхагвадорж)-т, холбогдох программ хангамжийг хэрэглэх боломжийг бүрдүүлэхийг Мэдээллийн технологийн төв (Г.Хүрэлбаатар)-д тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2013 оны "Аргачлал шинэчлэн батлах тухай" А/197 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Дотоод аудит, мониторингийн газар (Б.Ганхуяг)-т даалгасугай.

ДАРГА Ж.МӨНХЗУЛ

9024020135 СТС4666 9081739

1524019635

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2024 оны 06 дугаар сарын 18-ний өдрийн
А/107 дугаар тушаалын хавсралт

ИЛҮҮ ТӨЛСӨН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙГ БУЦААН ОЛГОХ ЖУРАМ

НЭГ. Нийтлэг үндэслэл

1."Илүү төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг буцаан олгох журам" /цаашид "журам" гэх/-ын зорилго нь ажил олгогч, даатгуулагчийн тухайн сард төлбөл зохих шимтгэлээс илүү төлсөн шимтгэл (цаашид "илүү төлсөн шимтгэл" гэх)-ийг тооцох, дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцох, буцаан олгох, хяналт тавих, хариуцлага хүлээлгэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

ХОЁР. Нэр томьёоны тодорхойлолт

2.1."цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого" /цаашид "цалин хөлс" гэх/ гэж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.17-д заасныг;

2.2."нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сан" /цаашид "мэдээллийн нэгдсэн сан" гэх/ гэж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.7-д заасныг;

2.3."үндсэн ажил" гэж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5.1-д заасныг;

2.4."нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх сарын цалин хөлсний дээд хэмжээ" гэж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.4-т заасныг.

ГУРАВ. Илүү төлсөн шимтгэлийг шилжүүлэн тооцох, буцаан авах ажил олгогч, даатгуулагч

3.1.Дараах ажил олгогч, даатгуулагч нь илүү төлсөн шимтгэлээ дараагийн сар, улирал, жилд төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцуулах, эсхүл буцаан авна:

3.1.1.Илүү төлсөн шимтгэлээ дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцох, эсхүл буцаан авахаар харьяа аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт хүсэлт гаргасан ажил олгогч, сайн дурын даатгуулагч;

3.1.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1.2-т заасан гэрээний дагуу албан журмын болон сайн дурын даатгалын шимтгэлээ давхардуулан төлсөн, давхардсан хугацааны сайн дураар төлсөн шимтгэлээ буцаан авахаар харьяа аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт хүсэлт гаргасан сайн дурын даатгуулагч;

3.1.3.Үндсэн ажлаас авсан болон Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 57 дугаар зүйлд заасан зэрэгцсэн хөдөлмөрийн гэрээний дагуу хөдөлмөр эрхэлж авсан сарын цалин хөлсний нийлбэр нь тухайн үед мөрдөж байгаа даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх сарын цалин хөлсний дээд хэмжээнээс хэтэрч, уг хэтэрсэн хэмжээнээс илүү төлсөн шимтгэлээ буцаан авах хүсэлтээ энэ журмын 3.2-т заасан хугацаанд гаргасан албан журмын даатгуулагч;

3.1.4.Сайн дураар нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн боловч ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах болон тэдгээртэй адилтгах гэрээний дагуу хөдөлмөр эрхэлж авсан цалин хөлс болон сайн дураар даатгуулагчийн өөрөө мэдүүлж, гэрээгээр тохирсон орлогын нийлбэр нь албан журмаар даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх сарын

цалин хөлсний дээд хэмжээнээс хэтэрч, уг хэтэрсэн хэмжээнээс илүү төлсөн шимтгэлээ буцаан авах хүсэлтээ энэ журмын 3.2-т заасан хугацаанд гаргасан даатгуулагч.

3.2.Энэ журмын 3.1.3, 3.1.4-т заасан даатгуулагч нийгмийн даатгалын байгууллагад жил бүрийн 4 дүгээр сарын 01-нээс 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн хугацаанд илүү төлсөн шимтгэлээ буцаан авах хүсэлт гаргана.

3.3.Энэ журмын 3.1.3, 3.1.4-т заасан даатгуулагч журмын 3.2-т заасан хугацаанд илүү төлсөн шимтгэлээ буцаан авах хүсэлт гаргаагүй тохиолдолд дараа жилийн журмын 3.2-т заасан хугацаанд хүсэлтээ гаргаж болно.

ДӨРӨВ. Илүү төлсөн шимтгэлийг тооцох

4.1.Энэ журмын 3.1.1-д заасан ажил олгогчийн илүү төлсөн шимтгэлийн дүнг Нийгмийн даатгалын байгууллагын баталгаажуулсан ажил олгогчийн шимтгэл төлөлтийн тайлан, сайн дурын даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийн дүнг мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэгдсэн шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг тус тус үндэслэн тооцно.

4.2.Энэ журмын 3.1.2-т заасан сайн дурын даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийн буцаалтыг албан журмын болон сайн дурын даатгуулагчийн давхардсан хугацааны сайн дураар төлсөн шимтгэлийн дүнгээр тооцно.

4.3.Энэ журмын 3.1.3-т заасан даатгуулагчид Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3-т заасан сангаас буцаан олгох илүү төлсөн шимтгэлийн дүнг дараах байдлаар тооцно:

4.3.1. Даатгуулагч нэг төрлийн кодоор хоёр ба түүнээс дээш ажил олгогчид зэрэг ажиллан шимтгэл төлсөн бол илүү төлсөн шимтгэлийн буцаалтыг төлсөн шимтгэлээс төлбөл зохих шимтгэлийг хасч, зөрүү дүнгээр дараах байдлаар тооцно:

Илүү төлсөн шимтгэл тооцох аргачлал 1.

А) Төлсөн шимтгэл:

Ажил	*Цалин*	*төлсөн шимтгэл /даатгуулагч/*
А ажил /40001код/	*5 000 000₮*	*5 000 000 * 8.5% = 425 000₮*
Б ажил /40001код/	*3 000 000₮*	*3 000 000 * 8.5% = 255 000₮*
Нийт	*8 000 000₮*	*680 000₮*

Б) Төлбөл зохих шимтгэл:

Ажил	*Цалин*	*төлбөл зохих шимтгэл /даатгуулагч/*
А ажил	*5 000 000₮*	*5 000 000 * 8.5% = 425 000₮*
Б ажил	*3 000 000₮*	*(6 600 000 – 5 000 000) * 8.5% = 136 000₮*
Нийт	*8 000 000₮*	*561 000₮*

В) Буцаан олгох илүү төлсөн шимтгэл:

680 000 – 561 000 = 119 000₮

4.3.2.Даатгуулагч хоёр ба түүнээс дээш төрлийн кодоор зэрэг шимтгэл төлсөн бол илүү төлсөн шимтгэлийн буцаалтыг зэрэгцсэн хөдөлмөрийн гэрээтэй байгууллагаас авсан цалин хөлснөөс тооцсон шимтгэлээс дараах байдлаар тооцно:

Илүү төлсөн шимтгэл тооцох аргачлал 2.

А) Төлсөн шимтгэл:

Ажил	*Цалин*	*НДШ /даатгуулагч/*
Үндсэн ажил /01001код/	*6 000 000₮*	*6 000 000 * 11.5% = 690 000₮*
Зэрэгцсэн хөдөлмөрийн гэрээтэй ажил /40001код/	*3 000 000₮*	*3 000 000 * 8.5% = 255 000₮*
Нийт	*9 000 000₮*	*945 000₮*

Б) Төлбөл зохих шимтгэл:

Ажил	*Цалин*	*НДШ /даатгуулагч/*
Үндсэн ажил	*6 000 000₮*	*6 000 000 * 11.5% = 690 000₮*
Зэргэцсэн хөдөлмөрийн гэрээтэй ажил	*3 000 000₮*	*(6 600 000 – 6 000 000) * 8.5% = 51 000₮*
Нийт	*9 000 000₮*	*741 000₮*

В) Буцаан олгох илүү төлсөн шимтгэл:

945000 - 741 000 = 204 000 ₮

4.3.3.Энэ журмын 3.1.4-т заасан даатгуулагчид Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4-т заасан сангаас буцаан олгох илүү төлсөн шимтгэлийн дүнг албан журмын даатгуулагчийн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлсний дээд хэмжээг баримтлан сайн дураар төлсөн шимтгэлээс дараах байдлаар тооцно:

Илүү төлсөн шимтгэл тооцох арга члал 3.

А) Төлсөн шимтгэл:

Ажил	*Цалин*	*НДШ /даатгуулагч/*
Ажил гүйцэтгэх гэрээ /02001код/	*3 500 000₮*	*3 500 000 * 9.3% = 325 500₮*
Сайн дурын даатгал /09003код/	*4 000 000₮*	*4 000 000 * 13.5% = 540 000₮*
Нийт	*7 500 000₮*	*865 500₮*

Б) Төлбөл зохих шимтгэл:

Ажил	*Цалин*	*НДШ /даатгуулагч/*
Ажил гүйцэтгэх гэрээ	*3 500 000₮*	*3 500 000 * 9.3% = 325 500₮*
Сайн дурын даатгал	*4 000 000₮*	*(6 600 000 – 3 500 000) * 13.5% = 418 500₮*
Нийт	*7 500 000₮*	*744 000₮*

В) Буцаан олгох илүү төлсөн шимтгэл:

865 500 – 744 000 = 121 500₮

(арга члалыг 2024 оны шимтгэл төлөх сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээ 6.600.000 төгрөгөөр тооцов)

ТАВ. Илүү төлсөн шимтгэлийг буцаан олгох, шилжүүлэн тооцох

5.1.Мэдээллийн нэгдсэн санд ажил олгогч, даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийн дүнг харах, тулгах боломжийг бүрдүүлсэн байна. Ажил олгогч, даатгуулагч нийгмийн даатгалын системд цахимаар хандахад тооцоологдсон илүү төлсөн шимтгэлийн дүнг харуулна.

5.2.Илүү төлсөн шимтгэл буцаан авах хүсэлтээ энэ журмын 3.1.1, 3.1.2, 3.1.4-т заасан ажил олгогч, даатгуулагч шимтгэл төлөлтийн тооцоо хийдэг болон сайн дурын даатгалын гэрээ байгуулсан аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт, журмын 3.1.3-т заасан даатгуулагч үндсэн ажлын харъяа аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт цахимаар эсхүл цаасаар гаргана. Хүсэлтэд илүү төлсөн шимтгэлээ буцаан авах банк, дансны дугаарыг бичсэн байна.

5.3.Хүсэлтийг хамралт, орлого, шимтгэлийн өр хариуцсан байцаагч хүлээн авч, мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэгдсэн илүү төлсөн шимтгэлийн дүн, тооцооллыг тулган шалгаж баталгаажуулна. Хамралт, орлого, шимтгэлийн өр хариуцсан байцаагч нь тухайн ажил олгогчтой илүү төлсөн шимтгэлийн дүнг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулна.

5.4.Илүү төлсөн шимтгэлийн баталгаажуулсан дүнг хяналт шалгалтын байцаагч шалган, сангийн нягтлан бодогчид шилжүүлнэ. Сангийн нягтлан бодогч илүү төлсөн шимтгэлийн дүн, тооцооллыг тулган, тухайн ажил олгогч, даатгуулагчийн дансанд шилжүүлэх зөвшөөрөл авахаар ахлах нягтлан бодогчид шилжүүлнэ.

5.5.Ахлах нягтлан бодогч шалгаснаар илүү төлсөн шимтгэлийг тухайн ажил олгогч, даатгуулагчийн дансанд нийгмийн даатгалын сан тус бүрээс тооцсон дүнгээр шилжүүлнэ.

5.6.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь ажил олгогч, даатгуулагчийн илүү төлсөн шимтгэлийг авах хүсэлтийг хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор шийдвэрлэнэ.

5.7.Журмын 3.1.1, 3.1.2-т заасан ажил олгогч, даатгуулагч илүү төлсөн шимтгэлээ буцаан авах хүсэлт гаргаагүй бол шимтгэлийг дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцно.

ЗУРГАА. Хяналт тавих, хариуцлага хүлээлгэх

6.1.Ажил олгогч, даатгуулагчаас ирүүлсэн илүү төлсөн шимтгэлээ дараагийн сар, улирал, жилийн төлбөл зохих шимтгэлд шилжүүлэн тооцох, буцаан авах, олгохтой холбоотой өргөдөл, гомдлыг хяналт шалгалт хариуцсан нэгж тухай бүр шийдвэрлэнэ.

6.2.Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын болон аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын хяналт шалгалт хариуцсан нэгж илүү төлсөн шимтгэлийн буцаан олголт болон энэ журмын хэрэгжилтэд хяналт тавина.

6.3.Илүү төлсөн шимтгэлийг ажил олгогч, даатгуулагчид буцаан олгосноос хойш ажил олгогчийн шимтгэл төлөлтийн тайланд залруулга хийгдэж, тухайн даатгуулагчид олгосон буцаан олголтын дүнд зөрүү үүсвэл зөрүү дүнг даатгуулагчаар холбогдох санд төлүүлэх, эсхүл даатгуулагчид нийгмийн даатгалын сангаас олгоно.

6.4.Шимтгэл илүү төлөөгүй ажил олгогч, даатгуулагчид шимтгэл буцаан олгосон бол эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрээр уг шимтгэлийг тухайн шимтгэл авсан этгээдээр холбогдох санд нөхөн төлүүлнэ.

6.5.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль болон энэ журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.01.30 № 1/413

танай 2024.01.04-ны № 01/30-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

“Жагсаалт, журам батлах тухай” Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/221 дүгээр тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ...657... дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151600363

Doc.yam.a5.2024

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2024 оны 01 сарын 30 ны өдрийн 657 дугаарт бүртгэв.

МОНГОЛ УЛСЫН ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 12 сарын 28 өдөр Дугаар А/221 Улаанбаатар хот

Жагсаалт, журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ НЬ:

1.Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох "Газрын доор, хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалт"-ыг нэгдүгээр, тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох "Газрын доор, хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтыг хэрэглэх журам"-ыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Б.Батжаргал), хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Газрын доор, хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд ажиллаж байгаа ажилтны ажил, мэргэжлийг энэ тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан жагсаалтад нийцүүлэн түүнийг ажилд томилсон, ажлаас чөлөөлсөн тушаал шийдвэрт тодорхой тусгаж байхыг ажил олгогч нарт зөвлөсүгэй.

4.Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан "Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох газрын дор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтыг шинэчлэн батлах тухай" Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2004 оны А/77 дугаар тушаал, "Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох газрын доор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалалын сайдын 2019 оны А/296 дугаар тушаал, "Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох газрын дор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтад нэмэлт оруулах тухай" 2020 оны А/129 дүгээр тушаал, "Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох газрын дор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" 2022 оны А/185 дугаар тушаал, "Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох газрын дор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтад нэмэлт оруулах тухай" 2022 оны А/186 дугаар тушаал, "Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох газрын дор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" 2023 оны А/01 дүгээр тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

ТУЗ894 9132155 9119277787

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМНЫ ТӨВ ХЭСЭГ ХҮЛЭЭН АВСАН

1512400005

D: 2024 on 01 saridushaal

Гарын үсэг

2024 оны 01 сарын 04 өдөр

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/221 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

ТЭТГЭВРИЙГ ХӨНГӨЛӨЛТТЭЙ ТОГТООХ ГАЗРЫН ДООР, ХӨДӨЛМӨРИЙН ХОРТОЙ, ХАЛУУН, ХҮНД НӨХЦӨЛД ХАМААРАХ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ЖАГСААЛТ

№	№	Хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр тэтгэвэр тогтоох ажил, мэргэжлийн жагсаалт	Код	Дүйцүүлэн хэрэглэх ажил, мэргэжлийн жагсаалт
Нэг.Газрын доор нөхцөл				
	1.1.Газар доорх уурхайн ажил, мэргэжил:			
1	1	Механикч, уул уурхайн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-17	Тоног төхөөрөмжийн машинч
2	2	Тэсэлгээчин	7542-11	Тэсэлгээчин
3	3	Уурхайчин	8111-24	Уулын ажилчин
4	4	Тэсрэх бодис зөөгч /Тээвэрлэгч/	7542-13	Тэсрэх материал зөөгч
5	5	Маркшейдер /далд уурхайн/	2146-21	Маркшейдерийн ажилчин
6	6	Сорьц авагч, металлургийн үйлдвэрийн	3117-15	Сорьц авагч /геологийн ба уулын үйлдвэрийн/
7	7	Дохиочин, холбогч, шилжүүлэгч	8312-12	Дохиочин
8	8	Насосчин, насосны засварчин	8111-29	Насосны машинч
9	9	Машинч, туслах машинч, уул уурхайн зам, зүтгүүрийн	8311-12	Цахилгаан тэрэгний машинч, түүний туслах
10	10	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
11	11	Механикч, уул уурхайн машин, тоног төхөөрөмж	7233-17	Тоног төхөөрөмжийн слесарь
12	12	Цахилгааны механикч	7412-12	Цахилгааны слесарь /газрын дор ажилладаг цахилгаанчин/
13	13	Операторч, өрмийн машины	8113-16	Цооног өрөмдөгч
14	14	Огтлогч, хийн	7212-27	Гагнуурчин хийн огтлогч
15	15	Угсрагч, ган болон угсармал төмөр бетон бүтээцийн	7112-11	Угсрагч
16	16	Хий хэмжигч		Хий хэмжигч
17	17	Гүний бэхэлгээчин		Гүний бэхэлгээчин
18	18	Орлуулагч /уурхайн бэхэлгээний материал/		Орлуулагч /уурхайн бэхэлгээний материал/
19	19	Компрессорчин		Компрессорчин
20	20	Газрын дор эмнэлгийн байртай аваарын эмч		Газрын дор эмнэлгийн байртай аваарын эмч

ТУЗ394
9132155
1119277787

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ ТБАГУТҮГ
ХУУЛБАРИНЭН
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Гарын үсэг:
2024 оны 01 сар 04 өдөр

	1.2.Газрын дор ажлын өдрийн туршид ажилладаг үндсэн ба бэлтгэл малталт, ашиглалт, агааржуулалт, тээвэр, засвар, монтаж-өрөмдлөг, чигжилт, уулын сэргээлтийн хэсгийн:			
21	1	Ажилтан, далд уурхайн	9311-11	Туслах ажилчин
22	2	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /ил, далд уурхайн/	1322-11	Эзлжийн мастер
23	3			Гүний уурхайн цехийн дарга
24	4	Инженер, далд уурхайн	2146-12	Инженер
25	5	Засварчин, хөдөлгүүрийн	8111-31	Засварчин
26	6	Инженер, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын	2141-25	Хөдөлмөр хамгааллын инженер
27	7	Уурхайн механикч	8111-23	Хэсгийн механикч
28	8	Геологич, уул уурхайн /ашиглалтын/	2114-20	Геологич
29	9	Маркшейдр, далд уурхайн	2146-21	Маркшейдер
30	10	Технологич, олборлолтын	2146-23	Технологич
31	11	Хэсгийн техникийн удирдагч		Хэсгийн техникийн удирдагч
	1.3.Уул уурхайн аврах албаны ажил, мэргэжил:			
32	1	Аврагч	5411-11	Аврагч байлдагч
33	2			Аврагч жолооч
34	3	Инженер, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын	2141-25	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны инженер
35	4	Уурхайн механикч	8111-23	Механик инженер
36	5	Тасгийн дарга		Тасгийн дарга
37	6	Салаан дарга		Салаан дарга
38	7	Баг аппаратурын слесарь		Баг аппаратурын слесарь
39	8	Ерөнхий инженер		Ерөнхий инженер
	Хоёр. Хөдөлмөрийн хортой нөхцөл			
	2.1.Цацраг идэвхит бодис агуулсан хүдэр, ашигт малтмал зөөдөг илчит тэрэгний:			
40	1	Машинч, туслах машинч, уул уурхайн зам, зүтгүүрийн	8311-12	Жинхэнэ машинч, туслах машинч
41	2	Дохиочин, холбогч, шилжүүлэгч	8312-12	Холбогч
42	3	Галт тэрэгний найруулагч	8312-15	Найруулагч
43	4	Жолооч, зам талбай тэгшилж нягтруулах төхөөрөмжийн	8342-15	Зам засагч
44	5	Пүүлэгч		Пүүлэгч
	2.2.Вагон, машин механизм, нисэх онгоцны эд ангийг бензин, керосин, солярк, хүчил, шүлт зэрэг хортой уусмалд цэвэрлэж засдаг:			
45	1	Засварчин, хөдөлгүүрийн	8111-31	Засварчид
46	2	Тохируулагч, аккумляторын	7412-22	Аккумлятор цэнэглэгч

47	3	батарейны, цахилгаан сүлжээ ба цахилгааны тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан машины, цахилгаан хуваарилалтын байгууламжийн		Аккумлятор цутгагч засварчин
48	4	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн/ ил, далд уурхайн/	1322-11	Цехийн дарга
49	5	Операторын, резин шахах машины	8141-12	Резин хуванцар шахагч
50	6	Технологич, резиний	2145-16	Технологич
51	7	Инженер, техник засварын	2141-17	Мастер
52	8	Металл бүтээгдэхүүн угсрагч	8219-11	Үе угсрах
53	9	Металл зүлгэгч, өнгөлөгч, багаж ирлэгч	7224-21	Металл өнгөлөгч
54	10	Инженер, химийн	2145-13	Инженер химич
55	11	Шүүлт угаагч-техникч		Шүүлт угаагч-техникч
56	12	Батерейн гагнуурчин		Батерейн гагнуурчин
	2.3.Авто засвар, үйлдвэрлэлийн резинэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн:			
57	1	Операторч, резин бүтээгдэхүүний машины	8141-14	Резинэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх суурь машинч
58	2			Техникч
59	3	Операторч, дугуйны хаймар үйлдвэрлэх, резин боловсруулах	8141-11	Резинэн дугуй нөхөх суурь машинч
60	4			Үе задлах, угсрах машины операторч
61	5	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321-13	Мастер
62	6			Бригадын дарга
63	7	Резинэн бүтээгдэхүүн угсрагч	8219-13	Үе угсрах баазын замчин
64	8	Резинэн цавуу бэлтгэгч		Резинэн цавуу бэлтгэгч
	2.4.Сумт ба гүүрэн краны:			
65	1	Операторч конвейрын гүүрэн краны, агуулахын, өргүүр сагстай өргөгчийн	8343-11	Кранчин
66	2			Кранчны туслагч
67	3	Оосорлогч	7215-11	Оосорлогч
	2.5.Модонд үл ялзруулах бэхжүүлэх:			
68	1	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер	1321-13	Мастер

		боловсруулах үйлдвэрлэлийн/		
69	2	Бодис түрхэгч		Бодис түрхэгч
	2.6.Сэргээн засварлах цехийн:			
70	1	Операторч, төмөрлөгийн үйлдвэрийн цехийн	8121-18	Операторчин
71	2	Инженер, техник засварын	2141-17	Мастер
	2.7.Дэр модонд химийн бодисоор нэвчрүүлэлт хийдэг үйлдвэрийн:			
72	1	Модонд идээлэгч бодис нэвчүүлэгч	7522-38	Мод нэвчүүлэн идээлэгч
73	2	Мод зөөгч, цагаалагч, оосорлогч, тайрагч	7521-17	Оосорлогч
74	3	Лаборант, химийн боловсруулалтын	3116-12	Лаборант
75	4	Технологич, модны	2141-37	Технологич
76	5	Механикч, модон эдлэлийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-14	Механикч
77	6	Шалгагч, гал тэрэгний үйлчилгээний	4323-24	Соронзон орны үйлчлэлээр төмөр замын хос дугуйн далд гэмтлийг шалгагч
78	7	Засварчин, хөдөлгүүрийн	8111-31	Илчит тэрэгний түлш шүүрийн цехийн засварчин
79	8	Будагчин, галт тэрэгний	7131-19	Вагон будагч
80	9	Үе угсрах баазын мастер		Үе угсрах баазын мастер
	2.8.Цемент үйлдвэрлэлийн:			
81	1	Операторч, эргэх зуух, тээрмийн, хөргөх төхөөрөмжийн	8114-23	Зуухан дамжлагын үйлчлэгч (операторч)
82	2			Тээрмийн дамжлагын үйлчлэгч(операторч)
83	3	Насосчин, насосны засварчин	8111-29	Цемент шахах насосны машинч
84	4	Цемент савлагч, түүний туслах		Цемент савлагч, түүний туслах
85	5	Тоосны камер цэвэрлэгч		Тоосны камер цэвэрлэгч
86	6	Бутлуурын дамжлагын үйлчлэгч (операторч)		Бутлуурын дамжлагын үйлчлэгч (операторч)
87	7	Туузан дамжлагын үйлчлэгч (операторч)		Туузан дамжлагын үйлчлэгч (операторч)
	2.9.Карьерийн аж ахуйн:			
88	1	Операторч, өрмийн машины	8113-16	Уулын цехийн өрөмдөгч
89	2	Операторч, чулуу боловсруулах, бутлах, зүсэх, өрөмдөх, тээрэмдэх машины	8112-14	Бутлуурын машинч
90	3	Операторч, өрмийн машины	8111-11	Өрмийн машинч, түүний туслах
91	4	Туузан дамжлагын операторч		Туузан дамжлагын операторч
92	5	Шигшүүрийн машинч		Шигшүүрийн машинч
	2.10.Байшин үйлдвэрлэлийн:			
93	1	Бэлтгэгч, хэвний хольц	7211-16	Хольц бэлтгэгч

94	2			Түүхий эд бэлтгэлийн хуурай материал бэлтгэгч
95	3	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
96	4	Техникч, засварын	3115-21	Засварчин
97	5	Татагч		Татагч
98	6	Хийн зүсэгч		Хийн зүсэгч
	2.11.Барилгын бетон үйлдвэрлэлийн:			
99	1	Операторч, бетон үйлдвэрлэлийн машины	8114-21	Бункерын машинч
100	2	Эмульс, цавуу бэлтгэгч	7132-15	Химийн хольц бэлтгэгч
101	3	Асфальт бетончин, бетончин	7114-12	Асфальт бэлтгэгч
102	4	Дарга, мастер/менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрийн ба үйл ажиллагааны менежер/ боловсруулах үйлдвэрлэлийн	1321-13	Зуурмагийн цехийн мастер
103	5			Зуурмагийн цехийн дарга
104	6	Операторч конвейрын гүүрэн краны, агуулахын, өргүүр сагстай өргөгчийн	8343-11	Конвейерын машинч
105	7	Тос найруулагч		Тос найруулагч
	2.12.Зоос, гоёлын зүйлийн үйлдвэрлэлийн:			
106	1	Пааландагч, металл эдлэлийн	7316-22	Металл хучигч, тэмдэг (одон медаль) гоёлын зүйлийг пааландагч
107	2	Дархан, үнэт эдлэлийн	7313-15	Үнэт чулуун эдлэл хийгч
108	3	Сийлбэрчин, эрдэнийн зүйлийн	7313-29	Ган сийлбэрчин
109	4	Механик ба химийн аргаар металл өнгөлөгч		Механик ба химийн аргаар металл өнгөлөгч
	2.13.Арьс шир, үслэг эдлэлийн үйлдвэрлэлийн:			
110	1	Дарга, мастер/менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрийн менежер/ боловсруулах үйлдвэрлэлийн	1321-13	Химийн боловсруулалтын цехийн мастер
111	2	Арьс ширэн түүхий эд дэвтээгч	7535-37	Арьс дэвтээгч
112	3	Уусмал түрхэгч	7535-38	Намаз түрхэгч
113	4			Үслэг арьсыг органик уусмалаар угаагч
114	5			Уусмал түрхэгч
115	6	Самнагч, нэхийний үс	7535-25	Үс авагч
116	7			Самнагч
117	8	Хуваагч,шир	7535-31	Арьс тайрагч
118	9	Арьс шир, үс, түүхий эд ариутгагч	7535-11	Бүх төрлийн уусмалаар арьс угаагч
119	10	Шахах машинч,арьс шир	7535-41	Арьс шахагч
120	11	Сунгагч, арьс,савхи	7535-27	Арьс сунгагч

121	12	Арьс, шир, нэхий идээлэгч, элдэгч	7535-13	Арьс идээлэгч, элдэгч
122	13	Будагч, арьс шир, нэхий, савхи	7535-15	Арьс будагч
123	14			Өнгө, будагч
124	15	Операторч конвейрын гүүрэн краны, агуулахын, өргүүр сагстай өргөгчийн	8343-11	Гүүрэн кранч
125	16	Химичин-цэвэрлэгээчин	0310-38	Хими цэвэрлэгээний машинч
126	17	Лак, будаг найруулагч	7522-36	Будаг найруулагч
127	18	Химич, арьс ширний	2113-14	Хүхэрт натри хайлагч
128	19	Индүүдэгч машинч, арьс шир	7535-44	Индүү машин баригч
129	20	Бэлтгэгч, химийн будаг	7535-16	Химийн материал бэлтгэгч
130	21	Ачигч, агуулахын	9333-15	Ачиж буулгагч
131	22	Арьс шир давслагч	7535-17	Нойтон арьс давслагч
132	23	Нярав, материал нийлүүлэлтийн	4322-12	Химийн материалын нярав
133	24	Туршилтын эх хянагч	4413-15	Туршилтын цехийн туршигч
134	25	Шүршигч буу, төхөөрөмжөөр будагч	7535-42	Эмульс лак шүршигч
135	26	Шүршиж будах машины операторч	7535-48	Шүрших машины операторчин
136	27	Захлагч, годлогч	7535-39	Арьс годлогч
137	28	Арьс хусагч		Арьс хусагч
138	29	Бункерийн цэвэрлэгч		Бункерийн цэвэрлэгч
139	30	Шуудуу цэвэрлэгч		Шуудуу цэвэрлэгч
140	31	Химийн уусмал найруулагч		Химийн уусмал найруулагч
	2.14.Гутлын үйлдвэрлэлийн:			
141	1	Наагч,эд ангиуд	7536-35	Ул наагч
142	2	Лак, будаг найруулагч	7522-36	Гутлын будаг найруулагч
143	3	Цавуудагч, эд анги эдэлхүүний	7536-48	Хлорпрен, полуратан суурьтай болон резинэн цавуугаар цавуудагч
144	4	Бэлтгэгч, гутлын эд анги	7536-17	Түүхий эд бэлтгэгч
145	5	Зүлгэж өнгөлөгч	7536-32	Үрэлжүүлэгч
146	6	Савлагч,/гараар/	9321-12	Савлагч
147	7	Шүршигч буу, төхөөрөмжөөр будагч	7535-42	Өнгө будаг шүршигч
148	8	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрийн ба үйл ажиллагааны менежер/	1321-13	Мастер
149	9	Лаборант, химийн боловсруулалтын	3116-12	Лаборант
150	10	Захлагч, ул, өсгий	7536-31	Хэрчигч
151	11	Компрессорчин		Компрессорчин
	2.15. Цахилгаан химийн цаасаар цаг агаарын мэдээлэл авч боловсруулалт хийдэг:			
152	1	Инженер, синоптикийн	2112-17	Синоптик инженер

153	2	Инженер, радарын	2112-14	Хиймэл дагуулын станцын инженер
154	3	Операторч, фото зураг буулгах,хальс үйлдвэрлэх угаах	8132-11	Операторч
	2.16.Мөнгөн устай багаж шулуутгагч, ил задгай мөнгөн устай хэмжүүрийг засах, цэнэглэх ажил дээр ажлын өдөр туршид ажилладаг:			
155	1	Инженер, химийн	2145-13	Инженер
156	2	Техникч, хэмжүүрийн	3114-29	Техникч
157	3	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /үйлдвэрийн ба үйл ажиллагааны менежер/	1321-13	Мастер
158	4	Слесарь		Слесарь
159	5	Плояриграфчик		Плояриграфчик
	2.17.Малын боом, бруцеллёз, галзуу, сүрьеэ, ям зэрэг өвчний вакцин, вирус, ийлдэс, гаммоглобулин, антибиотик, оношзүй, утил бэлтгэн савлах, хатаах, омог хайрцаглах, вивар, химийн цехийн:			
160	1	Малын эмч, биохимийн	2250-24	Их эмч
161	2	Биотехнологич	2131-43	Технологич
162	3	Химич	2113-13	Химич
163	4	Микробиологич	2131-21	Микробиологич
164	5	Лаборант, хими, бактериологийн	3116-11	Лаборант
165	6	Ферментч	2250-26	Ферментч
166	7	Ариутгагч	3259-04	Био бэлдмэлийн ариутгагч
167	8	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Хөлдөөх төхөөрөмжийн техникч
168	9	Сантехникч, салхивчны хоолойн	7126-15	Хорт хий зайлуулах төхөөрөмжийн жижүүр
169	10	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Сантехникийн слесарьч
170	11			Бохирын слесарьч
171	12	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
172	13	Хатаах төхөөрөмжийн техникч		Хатаах төхөөрөмжийн техникч
173	14	Бага эмч		Бага эмч
174	15	Аппаратчин		Аппаратчин
175	16	Бэлдмэл савлагч		Бэлдмэл савлагч
176	17	Машинч		Машинч
177	18	Бутлагч		Бутлагч
178	19	Хатаах машинч		Хатаах машинч
179	20	Жигдрүүлэгч		Жигдрүүлэгч
180	21	Компрессорчин		Компрессорчин
181	22	Засварын слесарьч		Засварын слесарьч
	2.18.Малын эм бэлдмэл шалгах лабораторийн:			
182	1	Малын эмч	2250-11	Малын их эмч
183	2	Ариутгагч	3259-04	Ариутгагч
184	3	Лаборант, хими бактериологийн	3116-11	Лаборант
185	4	Химич	2113-13	Химич

186	5	Бага эмч		Бага эмч
187	6	Биобэлдмэлчин		Биобэлдмэлчин
	2.19. Нефть боловсруулах үйлдвэрийн:			
188	1	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	КИПА засварчин
189	2			Тоног төхөөрөмжийн засварчин
190	3	Лаборант, хими бактериологийн	3116-11	Лаборант /боловсруулах үйлдвэрийн/
191	4	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
192	5	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Сантехникийн засварчин
193	6	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цистерн, банк, резервуар, худаг дотор цахилгаан хийн гагнуур хийдэг гагнуурчин
194	7	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Шугам хоолойн засварчин
195	8	Операторчин, нефть боловсруулах, цэвэрлэх төхөөргийн	8131-13	Нефть хангамжийн операторчин
196	9	Жолооч, цистерний	8332-16	Цэнэглэх машины жолооч
197	10	Операторч, нэрэх төхөөрөмжийн	3134-12	Бензин, нефть зэрэг хортой шингэний резервуарын дотрыг уураар утан цэвэрлэх, засварлах ажил хийдэг резервуар цэвэрлэгч
198	11	Шалгагч, төмөр замын үйлчилгээний /ачааны/	4323-25	Ачаа шалгагч
199	12	Угаагч, гараар /угаалгын газрын/	9121-17	Шил сав угаагч
200	13	Ачигч, агуулахын	9333-15	Шатахуун ачигч
201	14			Шатахуун буулгагч
202	15	Нярав, хангамжийн	4321-17	Нярав
203	16	Насосчин	8111-29	Насосчин
204	17	Лаборант, химийн боловсруулалтын	3116-12	Лаборант /нефть хангамжийн/
205	18	Тос шингэн савлагч		Тос шингэн савлагч
206	19	Механик		Механик
207	20	Торх угаагч		Торх угаагч
	2.20.Тос цэвэрлэх цехийн ажилласан тос дахин боловсруулах үйлдвэрийн:			
208	1	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /боловсруулах үйлдвэрлэлийн менежер/	1321-12	Мастер
209	2	Инженер, нефть, түлшний технологич	2145-12	Инженер
210	3	Тос нэрэгч		Тос нэрэгч
211	4	Тунгаагч		Тунгаагч
	2.21.Цацраг идэвхит эх үүсвэр (альфа, ветта, гамма цацраг, рентген туяа, ионжуулагч цацрагаар)-ээр оношилгоо, эмчилгээ, шинжилгээ гардан хийдэг:			
212	1	Хүний их эмч, дүрс оношилгоо судлалын	2212-32	

213	2	Хүний их эмч, ангиограф/судсан дотуурх оношилгоо, эмчилгээ судлалын	2212-33	Их эмч
214	3	Хүний их эмч, компьютер томограф/соронзон давтамжит дүрс оношилгоо судлалын	2212-35	
215	4	Хүний их эмч, рентгений	2212-36	
216	5	Хүний их эмч, хүүхдийн дүрс оношилгоо судлалын	2212-37	
217	6	Хүний их эмч, цөмийн онош зүйн	2212-39	
218	7	Хүний их эмч, хэт авиан оношилгооны	2212-38	
219	8	Асрагч, эмнэлгийн	5329-13	Асрагч
220	9	Дүрс, оношлогоо, эмнэлэгийн тоног төхөөрөмжийн техникч	3211-01	Инженер техникч
221	10	Дүрс, оношлогоо, эмнэлэгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, ангиографийн	3211-02	
222	11	Дүрс, оношлогоо, эмнэлэгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, комьютер томограф /рентген туяаны	3211-04	
223	12	Дүрс, оношлогоо, эмнэлэгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, соронзон давтамжит дүрс оношлогооны	3211-06	
224	13	Дүрс, оношлогоо, эмнэлэгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, туяа эмчилгээний	3211-07	
225	14	Дүрс, оношлогоо, эмнэлэгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, цөмийн оношлогоо, эмчилгээний	3211-08	
226	15	Лабораторийн техникч /лаборант/	3212-01	Лаборант
227	16	Хүний бага эмч	2212-116	Бага эмч
228	17	Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилчин		Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилчин
229	18	Эрдэм шинжилгээний туслах ажилчин		Эрдэм шинжилгээний туслах ажилчин
230	19	Сувилагч		Сувилагч
	2.22.Байгалийн голомтот халдварт өвчнийг эсэргүүцэн судлах төвийн:			
231	1	Нян судлаач, эмнэлгийн	2131-29	Нян судлалын их эмч (бактерлогич)

232	2	Малын эмч, гоц халдварт өвчний	2250-23	Клиникийн их эмч (гоц халдвартын)
233	3	Мал, амьтны эмгэг зүйч	2250-12	Пато-анатомич (гоцын)
234	4	Бактериологич, вирусологич	2131-51	Вирус судлагч
235	5	Их эмч, халдвар судлалын	2212-26	Халдвар судлалын их эмч
236	6	Химич, хор судлалын	2113-39	Хор судлагч
237	7	Амьтан судлаач	2131-11	Амьтан судлагч
238	8	Паразитологич	2131-30	Шимэгч судлагч
239	9	Биохимич	2113-12	Нянгийн био химич
240	10			Тэжээлийн био химич
241	11	Эсийн генетикч	2131-44	Нянгийн генетикч
242	12			Амьтны генетикч
243	13	Лаборант, хими бактериологийн	3116-11	Шимэгч судлалын лаборант
244	14	Техникийн ажилтан, амьтан судлалын	3141-16	Амьтан судлалын лаборант
	2.23.Халдваргүйтлийн ахуйн хортон, шавьж, мэрэгч устгах:			
245	1	Үйлдвэрлэл, аж ахуйн туслах ажилтан	9329-12	Хорт бодис найруулан бэлтгэх, шинжлэх, судлах, сорилт, туршилт хийх ажил эрхэлдэг ажилчин
246	2			Хор, өгөш бэлтгэгч
247	3	Ариутгагч	3259-04	Ариутгагч
248	4	Химич	2113-13	Химич
249	5	Ачигч, агуулахын	9333-15	Хорт бодис ачих буулгах, тээвэрлэх, хадгалах ажил эрхэлдэг ажилчин
	2.24.Цөмийн изотоп, цацраг туяа, рентген фотоэмульс спектрийн шинжилгээ гардан хийдэг физик химийн лабораторийн:			
250	1	Физикч	2111-22	Физикч инженер
251	2	Химич	2113-13	Химич
252	3	Биохимич	2113-12	Биохимич
253	4	Эрдэс судлаач	2114-32	Эрдэс чулуу судлагч
254	5	Техникч, физикийн	3111-13	Техникч
255	6	Техникч, химийн	3111-26	
256	7	Лаборант, химийн шинжилгээний	3133-13	Лаборант
257	8	Үйлдвэрлэл, аж ахуйн туслах ажилтан	9329-12	Бэлтгэгч
258	9	Инженер, хэмжил зүй, эталоны шалгалт, тохируулгын	2141-35	Мөнгөн усны барометрийн инженер
259	10	Техникч, хийн хоолойн тоног төхөөрөмжийн	3115-30	Хийн генераторчин
260	11	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
261	12	Угаагч, гараар /угаалгын газрын/	9121-17	Шил сав угаагч
262	13	Тун хэмжигч		Тун хэмжигч

263	14	Эрдэм шинжилгээний тэргүүлэх ажилтан		Эрдэм шинжилгээний тэргүүлэх ажилтан
264	15	Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилтан		Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилтан
265	16	Эрдэм шинжилгээний туслах ажилтан		Эрдэм шинжилгээний туслах ажилтан
	2.25.Олон нэр төрлийн химийн бодисыг ашиглан өргөн хүрээтэй шинжилгээ судалгаа хийдэг:			
266	1	Геологич, инженерийн	2114-15	Геологи шинжилгээний гүйцэтгэгч инженер
267	2	Металлургич, физикийн	2146-29	Металлургын инженер
268	3	Лаборант, химийн шинжилгээний	3133-13	Гүйцэтгэгч лаборант
269	4	Лаборант, химийн шинжилгээний	3133-13	Лаборант
270	5	Эрдэм шинжилгээний тэргүүлэх ажилтан		Эрдэм шинжилгээний тэргүүлэх ажилтан
271	6	Эрдэм шинжилгээний ахлах ажилтан		Эрдэм шинжилгээний ахлах ажилтан
272	7	Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилтан		Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилтан
273	8	Эрдэм шинжилгээний дэд ажилтан		Эрдэм шинжилгээний дэд ажилтан
274	9	Эрдэм шинжилгээний туслах ажилтан		Эрдэм шинжилгээний туслах ажилтан
275	10	Өнгөлгөөний мастер		Өнгөлгөөний мастер
276	11	Лабораторийн шил сав угаагч		Шил сав угаагч
277	12	Препараторч		Препараторч
278	13	Химийн лабораторийн судалгааны ажилтан		Химийн лабораторийн судалгааны ажилтан
279	14	Өнгөлөгч		Өнгөлөгч
	2.26.Ацетилины үйлдвэрийн:			
280	1	Техникч, засварын	3115-21	Засварчин
281	2	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
282	3	Цэнэглэгч		Цэнэглэгч
283	4	Генераторчин		Генераторчин
284	5	Компрессорчин		Компрессорчин
285	6	Аппаратчин		Аппаратчин
	2.27.Хэвлэлийн үйлдвэрлэлийн:			
286	1	Хэвлэлийн бар хийгч /хэвлэл/	7321-15	Бар цутгагч (тугалга хайлагч)
287	2	Өндөр хэвлэлийн хэвлэгч	7321-22	Өндөр офсет хэвлэлийн хэвлэгч
	2.28.Цахилгаан шүүлтүүрийн үнс зайлуулах төхөөрөмжийн			
288	1	Монтёр цахилгааны /диспетчерийн тоног төхөөрөмж/	7412-19	Монтёр
289	2	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн /Тоног төхөөрөмжийн засварчин/	3119-13	Засварчин

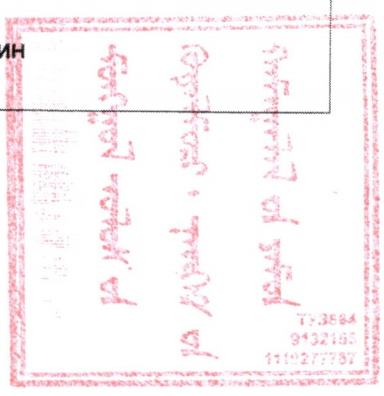

290	3	Операторч, ус шахуургын станцын	3132-12	Тунгаасан усны насосны станцын машинч
291	4	Химийн уусмал найруулагч		Химийн уусмал найруулагч
292	5	Ээлжийн слесарь		Ээлжийн слесарь
293	6	Үнсчин		Үнсчин
	2.29. Батлан хамгаалахын цэргийн зориулалттай:			
294	1	Засварчин, багажны /оптикийн/	7311-22	Буу, дуран, гэрэлтүүлдэг багажны засварчин
295	2	Гэрэллэг хэрэгслийн засварчин	0310-41	Буунд тусгал оруулдаг засварчин
296	3	Цахилгаан тэжээлийн механикч	0310-33	Аккумлятор хийгч
	2.30.Батлан хамгаалахын химийн албаны:			
297	1	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321-13	Цехийн дарга
298	2	Сантехникч- ариутгах татуургын	7126-16	Засварчин
299	3	Жолооч, машины	8322-11	Жолооч
300	4	Техөөрөмжийн саперчин /инженер/	0310-25	Инженер
301	5	Техникч, багаж хэрэгслийн	3115-17	Дозиметрийн багаж тохируулагч
302	6	Замын хөдөлгөөн зохицуулагч	5419-15	Замын зохицуулагч цагдаа
303	7	Засварын механикч		Засварын механикч
304	8	Шугам замын байцаагч		Шугам замын байцаагч
305	9	Дозиметрчин		Дозиметрчин
306	10	Химийн бодисын нярав		Химийн бодисын нярав
	2.31.Нисэх онгоцны:			
307	1	Нисэх багийн дарга	3153-13	Багийн дарга
308	2	Нислэгийн удирдагч	3154-16	Нислэгийн удирдагч
309	3	Хоёрдугаар нисэгч	3153-14	Хоёрдугаар нисгэгч
310	4	Агаарын хөлгийн инженер	3153-12	Хөлгийн инженер
311	5	Хөлгийн механикч	3153-15	Механикч
312	6	Холбоочин	3153-16	Холбоочин
313	7	Нисэхийн хянагч	3153-17	Нисэхийн хянагч
314	8	Үйлчлэх ажилтан, нисэх онгоцны	5111-17	Үйлчлэгч
	2.32.Онгоцонд засвар үйлчилгээ хийдэг:			
315	1	Инженер, нисэх онгоцны	2144-19	Инженер
316	2	Техникч, засварын	3115-21	Техникч
317	3	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан хийн гагнуурчин
318	4	Засварчин, багажны /нарийн/	7311-21	Лакаторын засварчин

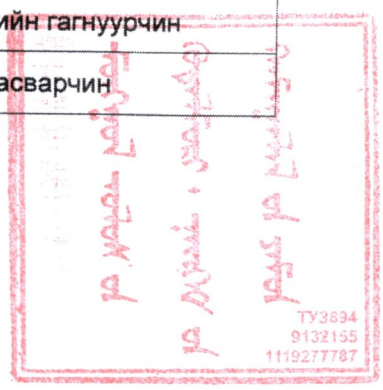

319	5	Будагчин, металлын	7131-16	Аккумляторын будагчин
320	6	Гагнуурчин	7212-14	Дулаан сантехникийн албаны гагнуурчин
	2.33.Гал унтраах ажиллагаанд оролцдог:			
321	1	Аврагч, гал сөнөөгч	5411-12	Жижүүрийн албаны гал сөнөөгч, жолооч
322	2	Гал унтраах ажлын удирдагч		Гал унтраах ажлын удирдагч
323	3	Хэрэг бүртгэгч		Хэрэг бүртгэгч
324	4	Галын хор цэнэглэгч		Галын хор цэнэглэгч
	2.34.Уул уурхайн баяжуулах фабрикийн:			
325	1	Операторч, чулуу боловсруулах, бутлах, зүсэх, өрөмдөх, тээрэмдэх машины	8112-14	Бутлах тээрмийн машинч
326	2	Урвалжийн ажилтан	8122-28	Урвалж найруулагч
327	3			Урвалж уусгагч
328	4	Ачигч, агуулахын	9333-15	Ачигч
329	5	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн слесарь
330	6	Операторч, салдаг гүүр, зөөврийн шатны машин, канат, конвейрын, гүүрэн краны	8343-11	Гүүрэн кранчин
331	7	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /хүдэр баяжуулах үйлдвэр/	1322-13	Хэсгийн дарга
332	8			Мастер
333	9			Ахлах мастер
334	10	Механикч, уул уурхайн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-17	Хэсгийн механикч
335	11	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
336	12	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
337	13	Лак, будаг найруулагч	7522-36	Нитро будаг найруулагч
338	14	Технологич, хайлахын	2146-24	Тугалга хайлагч
339	15	Гагнуурчин, тугалгаар /хүйтэн/ гагнах	7212-17	Тугалган гагнуурчин
340	16	Зүсэгч, үнэт металл	7313-21	Марганцат ганг хийгээр зүсэгч
341	17	Операторч, салдаг гүүр, зөөврийн шатны машин, канат, конвейрын, гүүрэн краны	8343-11	Конвейерын машинч
342	18	Цахилгааны жижүүрийн слесарь		Цахилгааны жижүүрийн слесарь
343	19	Металл эдлэлийг резинээр хуяглагч		Металл эдлэлийг резинээр хуяглагч
	2.35.Зэс ялгах үйлдвэрийн:			
344	1	Инженер, баяжуулахын	2146-11	Инженер
345	2	Механикч, уул уурхайн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-17	Механикч
346	3	Химийн инженер	2145-13	Химич-инженер

347	4	Лаборант, химийн боловсруулалтын	3116-12	Лаборант
348	5	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /ил, далд уурхайн/	1322-11	Эзлжийн ахлагч
349	6			Тэсрэх материалын цехийн мастер
350	7	Операторч, хөвүүлэн баяжуулахын	8111-15	Операторчин
351	8	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Засварчин
352	9	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
353	10	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Сантехникийн слесарь
354	11	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
355	12	Тэсэлгээчин	7542-11	Тэсэлгээчин
356	13	Операторч, гянт болд, зэс хөвүүлэх төхөөрөмжийн	8112-11	Операторч
357	14	Химийн материалын нярав		Химийн материалын нярав
358	15	Туслах ажилтан		Туслах ажилтан
	2.36.Нунтаглан баяжуулах хэсгийн:			
359	1	Операторч, хөвүүлэн баяжуулахын	8111-15	Хөвүүлэн баяжуулагч
360	2	Насосчин, насосны засварчин	8111-29	Хэсгийн насосны машинч
361	3	Техникч, байгууламжийн /цахилгаан системийн/	3113-14	Цахилгаан тоног төхөөрөмжийн засварчин
	2.37.Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэрийн:			
362	1	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
363	2	Энэ ангилалд ороогүй суурь машин, төхөөрөг ажиллуулагч бусад операторч	8189-11	Сэрээт ачигчийн оператор
364	3	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /хүдэр баяжуулах үйлдвэр/	1322-13	Үйлдвэрийн мастер
	2.38.Шүдэнзний үйлдвэрийн:			
365	1	Толгойн бодис найруулагч		Толгойн бодис найруулагч
	2.39.Бохир усны төвлөрсөн цэвэрлэх байгууламжийн:			
366	1	Инженер, шугаман хоолойн	2142-21	Эзлжийн инженер
367	2	Техникч/ Механикч, ус цэвэршүүлэх үйлдвэр, станцын	3133-15	Лаг усгүйжүүлэх байгууламж лаг талбайн техникч
368	3	Техникч, байгууламжийн /цахилгааны	3113-12	Цахилгааны техникч
369	4	Операторч/ Машинч, бохир усны насос станцын	3132-13	Фильтр прессийн оператор
370	5			Центрфугийн машинч
371	6			Хром сульфидын машинч

372	7			Төвлөрсөн системийн насос станцын машинч
373	8			Ээлжийн машинч,
374	9			Агааржуулах станцын машинч
375	10			Идэвхит лагийн машинч
376	11			Сараалж, элс, тоос баригч тунгаагчийн машинч /операторч/
377	12			Аг, талбайн оператор
378	13	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн техникч
379	14	Сантехникч, ариутгах татуургын	7126-16	Хлорын засварчин /слесарь/
380	15			Засварчин /слесарь/
381	16	Инженер, цэвэрлэх байгууламжийн	2142-44	Тоног төхөөрмжийн инженер
382	17	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цэвэрлэх байгууламжийн цахилгаан ба хийн гагнуурчин
383	18	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Бохир усны шугам хоолойн техникч
384	19	Техникч, байгууламжийн чанар, стандартын	3112-23	Хяналтын техникч
385	20	Техникч, байгууламжийн хийцийн	3112-25	Ээлжийн техникч
386	21	Бохир ус сорох машины жолооч		Бохир ус сорох машины жолооч
387	22	Түүхий үлдэцийн насос станцын машинч		Түүхий үлдэцийн насос станцын машинч
388	23	Халдваргүйжүүлэх станцын оператор		Халдваргүйжүүлэх станцын оператор
	2.40.Хими, бактериологийн лабораторийн:			
389	1	Бактери судлаач	2131-42	Бактериологич
390	2	Химич	2113-13	Химич
391	3	Лаборант, хими бактерлогийн	3116-11	Лаборант
392	4	Угаагч, гараар /угаалгын газрын/	9121-17	Шил сав угаагч
393	5	Дээж авагч		Дээж авагч
	2.41.Төмөр замын:			
394	1	Савлагч /гараар/	9321-12	Цемент савлагч /бетон дэрний үйлдвэрийн/
395	2	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин /Зүүнхараа дахь ачаа вагон засварын депогийн/
396	3	Техникч, локомотив хөдөлгүүрийн	3115-24	Хөдлөх бүрэлдэхүүний засварын слесарь, засварчин
397	4	Вагон засварын газрын үйлчлэгч /Зүүнхараа дахь ачаа вагон засварын депогийн/		Вагон засварын газрын үйлчлэгч /Зүүнхараа дахь ачаа вагон засварын депогийн/
398	5	Вагон цэвэрлэгч, угаагч /Зүүнхараа дахь ачаа вагон засварын депогийн/		Вагон цэвэрлэгч, угаагч /Зүүнхараа дахь ачаа вагон засварын депогийн/
	2.42.Шахмал түлш үйлдвэрлэлийн салбарын:			

399	1	Операторч, нүүрс бутлах машины	8112-12	Бутлуурын машинч
400	2	Операторч, шахах машины	8122-23	Барьцалдуулагчийн машинч
401	3			Холигчийн машинч
402	4	Энэ ангилалд ороогүй суурь машин, төхөөрөг ажиллуулагч бусад операторч	8189-11	Хэвлэгчийн машинч
403	5			Хатаагчийн машинч
404	6			Хатаах зуухны машинч
405	7			Автомат савлагчийн машинч
406	8			Нам даралтын зуухны машинч
407	9	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Засварын бригадын тоноглолын засварчин
408	10	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
409	11	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
410	12	Үндсэн тэжээлийн машинч		Үндсэн тэжээлийн машинч
Гурав.Хөдөлмөрийн халуун нөхцөл				
	3.1. Эрчим хүч үйлдвэрлэлийн:			
411	1	Зуухны машинист, засварчин	8111-28	35 ата ба түүнээс дээш даралтаар ажилладаг зуухны машинч
412	2			Ахлах машинч
413	3			Зуухны цехийн засварчин
414	4			Тоос бэлтгэх тоноглолын засварчин
415	5			Өрлөг дулаан тусгаарлалтын засварчин
416	6	Операторч, цахилгаан эрчим хүчний төхөөрөмжийн	3131-11	Туслах тоноглолын машинч эргүүлч
417	7	Механикч инженер дулааны	2144-34	Зуухны эзлжийн мастер
418	8			Ашиглалт, засварын мастер
419	9			Мастер
420	10	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Зуухны цахилгаан ба хийн гагнуурчин
421	11	Сантехникч, технологийн дамжуулах хоолой	7126-20	Шугам хоолой, арматур, халах гадаргуугийн слесарь
422	12	Инженер, эрчим хүч үйлдвэрийн	2151-17	Засварын инженер
423	13	Зуух үлээлгэгч		Зуух үлээлгэгч
424	14	Шаар цэвэрлэгч		Шаар цэвэрлэгч
	3.2.Металл төмөр боловсруулах үйлдвэрлэлийн:			
425	1	Ажилтан, металл халааж хайлуулах зуухны	7212-11	Ширэм, металл хайлагч
426	2	Операторч, металл хайлуулах зуухны	3135-12	Хайлагч оператор
427	3			Нуман зуухны хайлуулах операторч
428	4	Төмөрлөгийн үйлдвэрийн мастер, цувигч, бусад ажилтан	3117-21	Мастер
429	5			Металл цувигч
430	6			Металл цувигч металл хүчигч
431	7			Цувимал бүтээгдэхүүн боогч
432	8			Цувимал бүтээгдэхүүн тоологч

433	9	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цэх, ээлжийн /боловсруулах үйлдвэрлэлийн менежер/	1321-12	Цех хэсгийн дарга
434	10	Зуухны операторч, металл хайлуулах	8121-15	Хайлуулах зуухчин
435	11	Цутгуурын хэвчин	7211-36	Хэвчин
436	12	Цутгуурчин	7211-35	Цутгуурчин
437	13	Бэлтгэгч, хэвний хольц	7211-16	Бэлтгэгч
438	14	Хэвлэгч, лантуугаар	7211-33	Лантуучин
439	15	Операторч, салдаг гүүр, зөөврийн шатны машин, канат, конвейрын, гүүрэн краны	8343-11	Гүүрэн кранчин, операторч
440	16	Ажилтан, металл халааж хайлуулах зуухны /индукцийн/	7212-12	Индукцын зуухны хайлагч
441	17	Цэвэрлэгч, металл	7224-23	Цутгамал цэвэрлэгч
442	18	Оосорлогч	7215-11	Оосорлогч
443	19	Цутгамал ялгагч	7211-34	Цутгамал сугалагч
444	20	Зуухны операторч, металл хайлуулах	8121-15	Зуухчин
445	21	Гараар тэгшлэгч, металл	7211-18	Металл тэгшлэгч
446	22	Таслагч, цутгамлын	7211-25	Таслагч
447	23	Баяжмал хатаагч	8112-17	Баяжмал хатаагч
448	24	Өнгөлөгч, металл	7224-21	Ширэм өнгөлөгч
449	25	Зуухны машинст, засварчин	8111-28	Засварчин
450	26	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
451	27	Операторч, төмрийн хайлмаг зөөх, хэвэнд цутгагч шанага ажиллуулагч	8121-19	Цутгах цехийн шанага, бэлдэц цутгах хайчны операторч
452	28	Операторч, төмрийн хайлмаг зөөх, хэвэнд цутгагч шанага ажиллуулагч	8121-19	Шанага доторлогч
453	29	Зуухны операторч, халаах /металлын/	8122-24	Хайчны операторч
454	30			Бэлдэц дахин халаах зуухны операторч
455	31	Оттлогч, хийн	7212-27	Бэлдцийг хийн гагнуураар тайрагч
456	32	Операторч, цувих машины /гангийн/	8122-16	Засварын болон төгсгөлийн цувих тоноглолын операторч
457	33	Оосорлогч	7215-11	Оосорлогч
458	34	Операторч, төмөр хайлагч машины	3135-15	Хайлагч
459	35	Энэ ангилалд ороогүй суурь машин, төхөөрөг ажиллуулагч бусад операторч	8189-11	Хөргөх, шалгах тавцангийн операторчид

460	36	Бусад кранч	8343-13	Краны машинч
461	37	Хаягдал төмөр холигч		Хаягдал төмөр холигч
462	38	Ахлах операторч		Ахлах операторч
463	39	Шингэн металл зөөгч		Шингэн металл зөөгч
464	40	Халуун төмөрчин		Халуун төмөрчин
465	41	Элс хатаагч		Элс хатаагч
466	42	Зуух доторлогч		Зуух доторлогч
	3.3.Цементийн үйлдвэрлэлийн:			
467	1	Зуухны машинист, засварчин	8111-28	Эргэх зуухны жинхэнэ машинист
468	2			Эргэх зуухны туслах машинист
469	3	Зуух тослогч		Зуух тослогч
470	4	Доторлогч		Доторлогч
471	5	Ределерийн үйлчлэгч		Ределерийн үйлчлэгч
	3.4.Тоосгоны үйлдвэрлэлийн:			
472	1	Операторч, тоосго, плита хийх зуухны	8181-12	Тоосго шатаах зуухны галч
473	2	Зуух цэвэрлэгч	8121-24	Зуухны суваг цэвэрлэгч
474	3	Хураагч, өрөгч	9329-14	Тоосго өргөгч
475	4	Цэвэрлэгч, үйлдвэрийн	9112-13	Үнс нурам цэвэрлэгч
476	5	Нүүрс буулгагч, бүтээгч	8111-27	Нүүрс оруулагч
477	6	Жолооч, бага оврын	8322-13	Покарийн жолооч
478	7	Зуухны ам нээж, хаагч		Зуухны ам нээж, хаагч
479	8	Зуухны засварчин		Зуухны засварчин
480	9	Тоосго гаргагч		Тоосго гаргагч
	3.5.Эрдэс хөвөнгийн үйлдвэрлэлийн:			
481	1	Зуухны машинист	8111-28	Вагранк зуухны машинч
482	2	Хөвөн үүсгэгч төхөөрөмжийн операторч		Хөвөн үүсгэгч төхөөрөмжийн операторч
	3.6.Арьс шир, үслэг эдлэлийн үйлдвэрлэлийн:			
483	1	Арьс шир давслагч, жаазлан хатаагч /вакум хатаагчаар/	7535-17	Гинжит хатаалгын хатаагч
484	2			Раман хатаалгын хатаагч
Дөрөв. Хөдөлмөрийн хүнд нөхцөл				
	4.1.Эрчим хүч үйлдвэрлэлийн:			
485	1	Механикч, дулаан хангамжийн тоног төхөөрөмжийн	7233-12	Дулааны шугам хоолойн слесарь
486	2			Дулааны оруулгын слесарь
487	3			Дулааны хянах хэмжүүр автоматикийн засварын слесарь
488	4			Бутлах төхөөрөмжийн засварчин
489	5			Циклон, сепароторын засварчин
490	6	Насосчин, насосны засварчин	8111-29	Сүлжээний насосны зэлжийн машинч
491	7			Конденсат, эргэлтийн усны насосны машинч
492	8			Тэжээлийн насосны машинч
493	9	Сантехникч, хоолойн засварчин	7126-12	Сантехник, дулаацуулга, салхилуурын засварчин

494	10	Монтёр цахилгааны /диспетчерийн тоног төхөөрөмж/	7412-19	Электролизийн төхөөрөмжийн цахилгаан монтёр
495	11			Гал унтраах цацраг идэвхит мэдээлэгчийн монтёр
496	12			Хөөсөөр гал унтраах төхөөрөмжийн цахилгаан монтёр
497	13			Цахилгаан машин, трансформаторын засвар ороомог хийх монтёр
498	14			Реле хамгаалалт автоматикийн монтёр
499	15			Өндөр хүчдлийн оруулгын засварын монтёр
500	16			Цахилгаан хэмжүүр, автоматик туршилт хэмжилтийн монтёр
501	17			Теле автоматик ба диспетчерийн тоноглолын монтёр
502	18			Жижүүрийн цахилгаан монтёр,
503	19			Дизелийн цахилгаан станцын удирдах щитийн цахилгааны монтёр
504	20			Удирдах ерөнхий шитийн цахилгаан монтёр
505	21			Жижүүрийн цахилгаан монтёр
506	22			Жижүүрийн ахлах монтёр
507	23			Эрчим хүчний үйлдвэрийн муфт үйлдвэрлэлийн монтёр
508	24			Кабель шугам засварын монтёр
509	25			Холбооны монтёр
510	26			Ээлжийн ба засварын монтёр
511	27			Шитийн аппаратын монтёр
512	28			Ээлжийн монтёр
513	29			Засварын монтёр
514	30			Цахилгаан шугам сүлжээний шуурхай үйлчилгээний ээлжийн монтёр
515	31			Өндөр үелзлийн холбооны монтёр
516	32	Техникч, байгууламжийн /цахилгааны (өндөр хүчдэлийн)	3113-12	6 киловольтын өндөр хүчдэлийн цахилгаанчин
517	33			Цахилгаан шугам сүлжээний шуурхай үйлчилгээний ээлжийн техникч
518	34	Механикч, хөдөлгүүрийн /дизель/	7233-20	Дизель хөдөлгүүр, түүний туслах тоноглолын засварын слесарь
519	35	Өнгөлөгч, металл	7224-21	Өнгөлгөөчин
520	36	Ирлэгч, зүсэгч багаж төхөөрөмж	7224-14	Багаж ирлэгч
521	37	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
522	38	Тусгаарлагч ажилчин, бойлер ба хоолойн	7124-14	Бойлерын машинч
523	39	Цахилгаанчин, моторт тээврийн хэрэгслийн,	7412-23	Механикжсан цэвэрлэгээний машины дулаан хянах

		хөлөг онгоцны, цахилгаан галт тэрэгний		хэмжүүрийн автоматикийн цахилгааны слесарь
524	40	Угсрагч, хөдөлгүүрийн	8211-11	Цахилгаан хөдөлгүүрийг байнга задалж, засаж угсрагч
525	41	Галч	8182-13	Байнгын ажиллагаатай уурын зуухны галч
526	42	Машины операторч, ороогч	8212-16	Ороомог, хөндийрүүлэгч /цахилгаан хөдөлгүүр/
527	43	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер /боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321-13	Мастер /трубины цехийн/
528	44			Мастер /эрчим хүчний үйлдвэрийн муфт үйлдвэрлэлийн /
529	45			Мастер /бутлах төхөөрөмжийн/
530	46			Засвар, механикийн цехийн мастер /тос сэргээх байгууламжийн/
531	47			Цехийн дарга /түлш зуух, трубин, цахилгаан хими цех/
532	48			Дулааны хянах хэмжүүр, автоматикийн цехийн болон эзлжийн дарга
533	49			Мастер /автоматикийн/
534	50			Эзлжийн дарга /цахилгаан цехийн цахилгаан лабораторийн/
535	51			Эзлжийн дарга /зуухан цех/
536	52			Эзлжийн дарга /турбин цехийн/
537	53			Мастер /турбин цехийн/
538	54			Механик цехийн дарга
539	55			Түлш дамжуулах цехийн эзлжийн дарга
540	56			Химийн цехийн эзлжийн дарга
541	57	Операторч, нүүрс бутлах машины	8112-12	Бутлах төхөөрөмжийн машинч
542	58	Техникч, дулаан хангамжийн тоног төхөөрөмжийн	3112-29	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
543	59			Техникч /зуухан цехийн/
544	60	Операторч, чулуу боловсруулах, бутлах, зүсэх, өрөмдөх, тээрэмдэх машины	8112-14	Тээрмийн машинч
545	61	Машинч, салхивч ба тоос сорох тоног төхөөрөмжийн /цахилгааны/	7412-15	Тоосны системийн машинч
546	62	Техникч, засварын	3115-21	Ус төрөгчийн тоноглолын засварчин
547	63			Засварын мастер /химийн цехийн/
548	64			Засварчин /хэмжих хэсэг/
549	65	Операторч, салдаг гүүр, зөөврийн шатны машин, канат, конвейрын, гүүрэн краны	8343-11	Кранчин /механик цехийн/
550	66			Кранчин /түлш дамжуулахын нүүрсний/
551	67	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223-20	Токарьчин

552	68	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223-22	Фрезерчин
553	69	Шат, вандан засагч	7119-15	Шат бэхэлгээний засварчин
554	70	Лаборант, химийн шинжилгээний	3133-13	Лаборант /химийн цехийн/
555	71			Лаборант /түлш, тос, хаягдал усны шинжилгээ хэмжих хэсгийн/
556	72	Операторч, химийн аргаар ус шүүх, цэвэрлэх, нэрэх, төхөөрөмжийн	3133-12	Химийн ус цэвэрлэгээний машинч
557	73	Сантехникч, дамжуулах хоолойн /ус хангамжийн/	7126-17	Сантехникийн эзлжийн засварчин
558	74	Сантехникч, дамжуулах хоолойн /ариутгах/	7126-16	Ариутгах татуургын засварчин
559	75	Механикч, дулааны тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан угсралтын, цахилгаан тоног төхөөрөмжийн, зөөврийн цахилгаан станцын	7412-21	Цахилгаан тоноглолын засварчин
560	76	Энэ ангилалд ороогүй суурь машин, төхөөрөг ажиллуулагч бусад операторч	8189-11	Түлш дамжуулахын нүүрс түрдэг тракторчин
561	77	Операторч, салдаг гүүр, зөөврийн шатны машин, канат, конвейрын, гүүрэн краны	8343-11	Кранчин
562	78	Засварчин, өргөх, тээвэрлэх тоног төхөөрөмжийн	8343-14	Хөдлөх зөөх, өргөх, механизмын засварчин
563	79	Барилгачин, уламжлалт бус материалын	7119-11	Барилгын засварчин
564	80	Механикч инженер, дулааны	2144-34	Дэд станцын ашиглалтын мастер
565	81			Агаар задлах, ариутгах төхөөрөмжийн мастер
566	82	Инженер, байгууламжийн	2141-12	Түлш, зуух, трубин, цахилгаан хими цехүүдийн ашиглалтын инженер
567	83	Инженер, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын	2141-25	Хөдөлмөр хамгааллын инженер
568	84	Инженер, цахилгаан автоматикийн	2141-26	Автоматикийн инженер /дулаан хэмжих хэмжүүр, автоматикийн цехийн/
569	85			Автоматикийн инженер /цахилгаан цехийн цахилгаан лабораторийн/
570	86			Засвар, хаалт хамгаалалтийн инженер
571	87	Цахилгаан инженерийн техникч	3113-17	Цахилгаан техникч
572	88	Инженер, системийн /компьютерээс бусад/	2141-16	Релей хамгаалалтын инженер
573	89			Гагнуурын инженер /металл судлалын лабораторийн/

574	90			Ашиглалтын инженер /ДКВР, КЕ, КВТС болон тэдгээртэй адилтгах байгын ажиллагаатай уурын зуухны/
575	91	Механикч инженер, хөдөлгүүрийн /бусад/	2144-42	Хөдөлгүүр засварын инженер
576	92	Инженер, цахилгаан холбооны	2152-22	Холбоо, кабель засварын инженер
577	93	Инженер, эрчим хүч хуваарилалтын	2151-19	Хуваарилах байгууламжийн инженер
578	94	Инженер, өндөр хүчдэлийн	2151-14	Трансформаторын инженер
579	95			Өндөр үелзлийн холбооны инженер
580	96	Инженер, хэмжил зүй, эталоны, шалгалт, тохируулгын	2141-35	Нарийн хэмжүүрийн инженер /цахилгаан цехийн цахилгаан лабораторийн/
581	97			Хэмжилт, туршилт хамгаалалтын инженер /цахилгаан цехийн цахилгаан лабораторийн/
582	98	Инженер, дулаан хангамжийн	2142-22	Турбин цехийн засварын инженер
583	99	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, үйлдвэрийн	9112-13	Үйлдвэрийн цэвэрлэгээ үйлчилгээний ажилтан
584	100	Инженер, химийн	2141-22	Инженер /химийн цехийн/
585	101			Төвийн эрчим хүчний системийн химийн албаны хэсгийн инженер
586	102			Лабораторийн инженер /төвийн эрчим хүчний системийн химийн албаны/
587	103			Инженер /түлш, тос, хаягдал усны/
588	104			Инженер /металл судлалын/
589	105	Химийн инженерийн техникч	3116-16	Түлш тосны техникч
590	106			Шинжилгээ, хэмжих хэсгийн техникч /түлш тос, хаягдал усны/
591	107	Механикч, уул уурхайн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-18	Хүнд механизмын механик
592	108	Инженер, төмөр замын	2142-30	Төмөр замын инженер
593	109	Операторч, дулааны станцын	8182-14	ДКВР, КЕ, КВТС болон тэдгээртэй адилтгах байгын ажиллагаатай уурын зуухны машинч
594	110			Туслах машинч
595	111	Зуухны машинст, засварчин	8111-28	Засварчин /уурын зуухны/
596	112			Засварчин /ашиглалтын/
597	113	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
598	114	Механикч, уурын зуухны	7233-16	Механикч
599	115	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
600	116	Технологич, химийн боловсруулалтын	2145-22	Түлш тос, хаягдал усны технологич
601	117	Инженер, цахилгааны	2151-11	Цахилгаан шугам сүлжээний шуурхай үйлчилгээний эзлжийн инженер

602	118	Түлш дамжуулах тоноглолын засварын слесарь		Түлш дамжуулах тоноглолын засварын слесарь
603	119	Машинч		Машинч
604	120	Цехүүдийн тоноглолын засварын слесарь		Цехүүдийн тоноглолын засварын слесарь
605	121	Нэгж агрегат нь 120 квт-с дээш хүчин чадалтай суурин дизелийн цахилгаан станцын дизелийн ахлах машинч, машинч		Нэгж агрегат нь 120 квт-с дээш хүчин чадалтай суурин дизелийн цахилгаан станцын дизелийн ахлах машинч, машинч
606	122	Суурин дизелийн цахилгаан станцын туслах тоноглолын машинч-эргүүл		Суурин дизелийн цахилгаан станцын туслах тоноглолын машинч-эргүүл
607	123	Трубины цехийн засварчин		Трубины цехийн засварчин
608	124	Трубины цехийн мастер		Трубины цехийн мастер
609	125	Халуун төмөрчин		Халуун төмөрчин
610	126	Компрессорчин		Компрессорчин
611	127	Аккумлятор цэнэглэгч		Аккумлятор цэнэглэгч
612	128	Бохирын слесарь		Бохирын слесарь
613	129	Металл хучигч (гальваник)		Металл хучигч (гальваник)
614	130	Мазут тоноглолын машинч		Мазут тоноглолын машинч
615	131	Түлш буулгах төхөөрөмжийн машинч		Түлш буулгах төхөөрөмжийн машинч
616	132	Түлш дамжуулахын удирдах шитийн машинч		Түлш дамжуулахын удирдах шитийн машинч
617	133	Түлш дамжуулахын машинч		Түлш дамжуулахын машинч
618	134	Хатаагч,		Хатаагч,
619	135	Гэсгээгчийн машинч		Гэсгээгчийн машинч
620	136	Турбин цехийн ахлах машинч		Турбин цехийн ахлах машинч
621	137	Турбины машинч		Турбины машинч
622	138	Турбины туслах тоноглолын машинч-эргүүл		Турбины туслах тоноглолын машинч-эргүүл
623	139	Дэараторын машинч		Дэараторын машинч
624	140	Жижүүрийн слесарь		Жижүүрийн слесарь
625	141	Тоног төхөөрөмжийн гадаргууг цэвэрлэгч		Тоног төхөөрөмжийн гадаргууг цэвэрлэгч
626	142	Эрдэс хөвөнгөөр дулааны шугам дулаалагч		Эрдэс хөвөнгөөр дулааны шугам дулаалагч
627	143	Шугам дулаалагч		Шугам дулаалагч
628	144	Мотор ороогч		Мотор ороогч
629	145	Хөдөлгүүрийн цахилгааны ширэм хийгч		Хөдөлгүүрийн цахилгааны ширэм хийгч

630	146	Түлш дамжуулах цехийн дамжлага, вагон хөмрөгч		Түлш дамжуулах цехийн дамжлага, вагон хөмрөгч
631	147	Туузан тэжээгч		Туузан тэжээгч
632	148	Туслах машинч		Туслах машинч
633	149	Зуухан цехийн горимын машинч		Зуухан цехийн горимын машинч
634	150	Вагерын машинч		Вагерын машинч
635	151	Утаа сорогчийн машинч		Утаа сорогчийн машинч
636	152	Тос сэргээх байгууламжийн тоноглолын слесарь		Тос сэргээх байгууламжийн тоноглолын слесарь
637	153	Хамгаалалт, хими, даралт, зарцуулалтын хэсгийн засварчин		Хамгаалалт, хими, даралт, зарцуулалтын хэсгийн засварчин
638	154	Агаар задлах аппаратчин		Агаар задлах аппаратчин
639	155	Баллон цэнэглэгч		Баллон цэнэглэгч
640	156	Химийн цехийн аппаратчин		Химийн цехийн аппаратчин
641	157	Замчин /түлш дамжуулахын нүүрс түрдэг/		Замчин /түлш дамжуулахын нүүрс түрдэг/
642	158	Үнс нурам зөөгч		Үнс нурам зөөгч
643	159	Станцын ээлжийн инженер		Станцын ээлжийн инженер
644	160	Техник хяналтын инженер		Техник хяналтын инженер
645	161	Засварчин дохиолол, ашиглалт, хэмжүүрийн		Засварчин дохиолол, ашиглалт, хэмжүүрийн
646	162	Цахилгаан цехийн цахилгаан лабораторийн эрхлэгч		Цахилгаан цехийн цахилгаан лабораторийн эрхлэгч
647	163	Телемеханикийн инженер		Телемеханикийн инженер
648	164	Зуухан цехийн горимын инженер		Зуухан цехийн горимын инженер
649	165	Халах гадаргуугийн засварчин		Халах гадаргуугийн засварчин
650	166	Лабораторийн эрхлэгч		Лабораторийн эрхлэгч
651	167	Сорьц бэлтгэгч		Сорьц бэлтгэгч
652	168	Металл судлалын лабораторийн эрхлэгч		Металл судлалын лабораторийн эрхлэгч
653	169	Цехийн инженер		Цехийн инженер
654	170	Төмөр замын дохиолол холбооны монтёр		Төмөр замын дохиолол холбооны монтёр
655	171	Замчин /төмөр замын/		Замчин /төмөр замын/
656	172	Тусгай тоноглолын машины монтёр-жолооч		Тусгай тоноглолын машины монтёр-жолооч
	***4.2.Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн*:**			
657	1	Операторч, өрмийн машины	8113-16	Цооног өрөмдөгч
658	2	Цооног тандалтын ажилтан	8113-17	Цооног өрөмдөгчийн туслах

659	3	Механикч, уул уурхайн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-17	Цооног цэнэглэх, баяжуулах фабрикийн тоног төхөөрөмжийн слесарь
660	4			Технологийн зориулалттай хүнд даацын авто машины засварын слесарь
661	5			Баяжуулах фабрикийн тоног төхөөрөмжийн засварчин
662	6			Засварчин
663	7			Тоног төхөөрөмжийн засварчин
664	8			Чулуу, металлаар гоёл чимэглэл хийгч
665	9	Цахилгааны механикч	7412-12	Цахилгааны слесарь
666	10			Тэсэлгээ, цахилгаан, ус шүүрүүлэхийн слесарь
667	11			Механикч /тэсэлгээ, цахилгаан, ус шүүрүүлэхийн/
668	12	Механикч, суурь машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-15	Төвлөрсөн засварын газрын тоног төхөөрөмжийн засварчин
669	13			Уурхайн тоног төхөөрөмжийн засварчин
670	14	Тэсрэх бодис зөөгч/тээвэрлэгч	7542-13	Тэсрэх материал зөөгч
671	15	Маркшейдер, ил уурхайн	2146-22	Маркшейдерийн ажилчин /баяжуулах фабрикийн/
672	16			Маркшейдер /тэсэлгээний хэсгийн/
673	17	Насосчин, насосны засварчин	8111-29	Насосны машинч
674	18			Хийн үлээгүүр, ваакум насосны машинч
675	19	Операторч, хөвүүлэн баяжуулахын	8111-15	Нүүрс баяжуулах аппаратчин
676	20	Жолооч, ачих тэрэгний	8332-13	Ачих төхөөрөмжийн операторчин
677	21	Операторч, хүнд даацын авто машины	8332-12	Уурхайн технологийн зориулалттай хүнд даацын авто машины жолооч
678	22	Операторч, соронзон боловсруулах машины	8112-13	Соронзон ангилагч
679	23	Баяжмал хатаагч	8112-17	Баяжмал жигнүүрч, бигнүүрч, хатаагч
680	24	Операторч конвейрын гүүрэн краны, агуулахын, өргүүр сагстай өргөгчийн	8343-11	Конвейерын машинч
681	25	Ялгагч, чулуу	7113-30	Нүүрс, хүдэр, чулуу, шавар ялгагч
682	26	Операторч, чулуу боловсруулах, бутлах, зүсэх, өрөмдөх, тээрэмдэх машины	8112-14	Бутлагч
683	27			Тээрэмдэгч
684	28	Савлагч /гараар/	9321-12	Эрдэс баяжмал хольц савлагч
685	29	Ачигч, агуулахын	9333-15	Ачигч /эрдэс баяжмал хольц/
686	30			Биетийг ачигч /эрдэс баяжмал хольц/

687	31			Төмөр ачигч /тоног төхөөрөмжийн засварын хэсгийн/
688	32	Нүүрсний дээж авагч	9311-13	Дээж авагч
689	33	Техникч, чанар шалгалтын	3119-18	Чанар шалгагч
690	34	Алт угаагч	9311-15	Алт угаагч
691	35	Технологич, хайлахын	2146-24	Алт хайлагч
692	36	Өрмийн мастер	8111-25	Хайгуулын өрмийн мастер
693	37	Өрөмдөгч, гүний хайгуулын	8113-14	Өрөмдөгч
694	38	Өнгөлөгч, металл	7224-21	Төмөрлөг эдлэлийг никель, хром, зэс, алт, мөнгөөр өнгөлөгч
695	39	Механикч, хөргөлт, агааржуулалтын тоног төхөөрөмжийн	7127-11	Үйлдвэрлэлийн агааржуулалт, агаар солилт (калорифиль)-ын системийн үйлчилгээ, засварын слесарь
696	40	Мастер, уул, уурхайн	2146-34	Мастер /цахилгаан, ус шүүрүүлэхийн/
697	41			Зам овоолго, хөрс хуулалт, хүдэр гаргалт, тээвэр технологийн дамжлага, тэсэлгээний хэсгийн мастер
698	42			Ээлжийн мастер /технологийн дамжлагын/
699	43	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /ил, далд уурхайн/	1322-11	Цахилгааны хэсгийн дарга
700	44			Ахлах мастер /цахилгааны хэсгийн/
701	45			Замын хэсгийн дарга
702	46			Хэсгийн дарга /тоног төхөөрөмжийн/
703	47			Хэсгийн дарга /технологийн дамжлагын/
704	48	Инженер, цахилгааны	2151-11	Инженер /цахилгааны хэсгийн/
705	49	Геологич, уул уурхайн /ашиглалтын/	2114-20	Геологич
706	50	Уурхайн механикч	8111-23	Механикч /тэсэлгээний хэсгийн/
707	51			Технологийн дамжлагын механикч
708	52	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин /тэсэлгээний хэсгийн/
709	53	Операторч, хүнд даацын авто машины	8332-12	Хүнд даацын машин, (белаз, краз, самосваль, экскаватор, бульдозер, трактор, гүүрэн ба шөргөн, хийн дугуйт, гинжит кран, автогрейдр), машинч
710	54			Жолооч
711	55	Сантехникч, дамжуулах хоолойн /ариутгах/	7126-16	Үйлдвэрийн бохирын слесарь
712	56	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, үйлдвэрийн	9112-13	Цэвэрлэгч
713	57	Оглогч, хийн	7212-27	Төмөр оглогч
714	58	Гагнуурчин, цахилгаан	7212-19	Цахилгаан цэгийн гагнуурчин

715	59	Дархан, эрдэний зүүлт чимэглэлийн	7313-17	Чулуу, металлаар гоёл чимэглэл хийгч
716	60	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
717	61	Операторч, шил хийх зуухны	8181-11	Шингэн шил чанагч
718	62	Операторч, уурхайгаас олборлолтыг гаргах машины /вагон, тэргэнцэр зэрэг/	8111-16	Цахилгаан тэргэнцрийн жолооч
719	63	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223-20	Токарчин
720	64	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223-22	Фрезерчин
721	65	Тохируулагч, аккумляторын батерейны, цахилгаан сүлжээ ба цахилгаан тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан машины, цахилгаан хуваарилалтын байгууламжийн	7412-22	Аккумляторчин
722	66	Инженер, ил уурхайн	2146-17	Инженер /технологийн дамжлагын/
723	67	Реагент бэлтгэгч		Реагент бэлтгэгч
724	68	Цайрдагч		Цайрдагч
725	69	Хөөсрүүлэх машинч		Хөөсрүүлэх машинч
726	70	Өтгөрүүлэгч		Өтгөрүүлэгч
727	71	Шүүлтүүрчин		Шүүлтүүрчин
728	72	Хаягдал юүлэгч		Хаягдал юүлэгч
729	73	Туналга тохируулагч		Туналга тохируулагч
730	74	Бункерчин		Бункерчин
731	75	Тэжээгчийн моторчин		Тэжээгчийн моторчин
732	76	Столчин		Столчин
733	77	Терроникийн машинч		Терроникийн машинч
734	78	Шигшигч		Шигшигч
735	79	Драгийн ажилчин		Драгийн ажилчин
736	80	Ангилан ашиглалтын (прамприбороор) ахлах машинч		Ангилан ашиглалтын (прамприбороор) ахлах машинч
737	81	Туслах машинч		Туслах машинч
738	82	Цайр чанагч		Цайр чанагч
739	83	Хими цэвэрлэгээний машинч		Хими цэвэрлэгээний машинч
740	84	Уул уурхайн үйлдвэрлэлд зориулагдсан энгийн тэсрэх бодис ачигч		Уул уурхайн үйлдвэрлэлд зориулагдсан энгийн тэсрэх бодис ачигч
741	85	Тун тохируулагч		Тун тохируулагч

742	86	Тэсрэх бодис зөөдөг тусгай тоноглогдсон машины жолооч		Тэсрэх бодис зөөдөг тусгай тоноглогдсон машины жолооч
743	87	Баяжуулах фабрикийн хаягдлын аж ахуйн ажилчид,		Баяжуулах фабрикийн хаягдлын аж ахуйн ажилчид,
744	88	Тоног төхөөрөмжийн засварын мастер		Тоног төхөөрөмжийн засварын мастер
745	89	Сорьц бутлагч		Сорьц бутлагч
746	90	Уусмалчин		Уусмалчин
747	91	Өрмийн засварчин		Өрмийн засварчин
748	92	Эмульсээр шавагч		Эмульсээр шавагч
749	93	Модельшик		Модельшик
750	94	КИПА слесарь		КИПА слесарь
751	95	Буулгагч		Буулгагч
	4.3.Төмөр замын:			
752	1	Машинч, зүтгүүрийн	8311-11	Зүтгүүрийн зааварлагч машинч, машинч
753	2			Ахлах жижүүр-зааварлагч машинч
754	3			Ээлжийн жижүүр-машинч
755	4	Туслах машинч, газар дээрх галт тэрэгний, зүтгүүрийн	8311-14	Туслах машинч
756	5	Инженер,зүтгүүрийн төмөр замын	2144-18	Зүтгүүрийн реостат тохируулгын инженер
757	6			Хүлээн авагч
758	7	Мастер, галт тэрэгний засварын	3115-37	Засварын мастер
759	8			Галт тэрэгний мастер-засварчин
760	9	Засварчин, зүтгүүрийн	7233-39	Вагон засварын машин засварчин
761	10			Вагон, зүтгүүрийн хос дугуй зорогч (бүрэлдэхүүнээс салгахгүйгээр),
762	11			Суудлын вагон завод ба депогийн засварын үед явах анги, цахилгаан тоноглол, засварлагч
763	12	Механикч инженер,машин механизмын	2144-35	Механикч
764	13			Инженер механик
765	14			Вагон засварын механикч
766	15	Цэвэрлэгч, үйлдвэрийн	9112-13	Үйлдвэрлэлийн суваг талбайн цэвэрлэгч
767	16	Вагон үзэгч-засварчин	8312-17	Техник үйлчилгээний вагон үзэгч-засварчин
768	17	Техникч, төмөр замын вагоны	3115-41	Нарийн хэмжүүрийн техникч
769	18			Сэв шалгагч
770	19	Галт тэрэгний найруулагч	8312-15	Галт тэрэгний найруулагч
771	20	Галт тэрэгний туслах найруулагч	8312-16	Найруулагчийн туслах (вагон холбогч
772	21	Диспетчер, галт тэрэгний	4323-15	Галт тэрэгний диспетчер
773	22			Ахлах диспетчер
774	23			Сэлгээний ажлын диспетчер,
775	24	Ивүүрчин, галт тэрэгний	8312-11	Ивүүрчин

776	25	Шалгагч, төмөр замын үйлчилгээний (ачааны)	4323-25	Ачаа-вагон хүлээлцэгч (Шарын гол, Шивээ-Овоо, Хөтөл, Айраг, Бор-Өндөр, Өргөн өртөөний, Багануур өртөөний)
777	26	Үйлчлэгч, галт тэрэгний	4323-26	Вагоны үйлчлэгч
778	27	Машинч, төмөр замын тусгай зориулалтын	8311-13	Мотовоз, дрезины машинч
779	28			Зам чигжигч
780	29			Металл хатаагч
781	30			Машинч
782	31			Чиг татагч
783	32			Зам, гүүр тавигч, хуулагч
784	33			Моторт тавцант вагон, хопер, дозатор, думкар, цас, зам цэвэрлэгч
785	34	Ороомогчин, хөдөлгүүрийн	8111-30	Мотор ороогч
786	35	Хэв загвар хийгч, металл цутгах	7222-18	Модельник
787	36	Цутгуурчин	7211-35	Цутгуурчин
788	37	Нярав, агуулахын	4321-12	Түлшний нярав
789	38	Төмөр замын өртөөний жижүүр	8312-13	Ангигүй өртөөний жижүүр
790	39	Засварчин хөдөлгүүрийн	8111-31	Механизмын слесарь
791	40			Хүнд машин механизмын слесарь
792	41	Инженер, төмөр замын барилга замын аж ахуй	2142-55	Инженер
793	42			Инженер операторч
794	43	Туслах машинч, төмөр замын тусгай зориулалтын	8311-15	Түүний туслах
795	44			Туслах машинч
796	45	Цахилгааны инженер	2151-11	Цахилгааны инженер
797	46	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
798	47	Төмөр замын механикч	7412-27	Механикч
799	48	Операторч, төмөр замын	8344-11	Операторч
800	49	Механикч, хөдөлгүүрийн дизель	7233-20	Дизельчин /хүнд машин механизмын/
801	50			Дизельчин /вагон засварын/
802	51	Бусад краны	8343-13	Сумт краны машинч
803	52	Галт тэрэгний нүүрс, ус бэлтгэх ажилтан	9629-19	Нүүрс ачигч
804	53			Буулгагч
805	54	Трактерын жолооч	8341-15	Тракторчин
806	55	Жолооч, бульдозерийн	8342-13	Бульдозерчин
807	56	Шатахуун түгээгч	5245-12	Зүтгүүр, вагоныг хатуу, шингэн түлшээр зэхэгч
808	57	Операторч, хуурай цэвэрлэгээний машины	8154-25	Хими цэвэрлэгээний машинч
809	58	Техникч, төмөр замын, барила замын аж ахуйн	3112-37	Техникч
810	59	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан хийн гагнуурчин
811	60	Будагчин, галт тэрэгний	7131-19	Будагчин

812	61	Өрөгч, яндан, пийшингийн	7112-16	Пийшинчин
813	62	Машинч, экскаваторын /цахилгаан, гидро/	8342-18	Эксковаторчин
814	63	Дархан, төмрийн	7221-16	Вагон засварын газрын халуун төмрийн дархан
815	64	Дарга, галт тэрэгний	1324-12	Галт тэрэгний дарга
816	65	Тос ялгагч		Тос ялгагч
817	66	Лакотарын засварчин		Лакотарын засварчин
818	67	Галын хор цэнэглэгч		Галын хор цэнэглэгч
819	68	Иргэний агаарын тээврийн нисэх онгоцны үйлчлэгч (календарийн жилд 500-с доошгүй цагийн нислэг хийсэн)		Иргэний агаарын тээврийн нисэх онгоцны үйлчлэгч (календарийн жилд 500-с доошгүй цагийн нислэг хийсэн)
820	69	Онгоцонд засвар үйлчилгээ хийдэг инженер		Онгоцонд засвар үйлчилгээ хийдэг инженер
821	70	Сумчин		Сумчин
	4.4.Мод бэлтгэлийн:			
822	1	Ажилтан, мод бэлтгэлийн	7521-11	Мастер
823	2	Жолооч, мод унагах машины	8341-16	Мод унагаагч
824	3	Мод зөөгч, цагаалагч, оосорлогч, тайрагч	7521-17	Мөчирлөгч
825	4	Мод цагаалагч	7521-21	Цагаалагч
826	5	Ойн аж ахуйн ажилтан	9215-11	Ойчин
827	6	Жолооч, тракторын	8341-15	Тракторчин
828	7	Мод ачигч, гаргагч	7521-15	Ачигч (эрүүт)
829	8	Механикч, инженер, машин механизмын	2144-35	Механикч
830	9	Жолооч, мод тээвэрлэгчийн	8341-14	Технологийн зориулалттай хүнд даацын машины жолооч
831	10	Уулын хүнд машин механизмын слесарь		Уулын хүнд машин механизмын слесарь
832	11	Булхайдагч		Булхайдагч
833	12	Хөрөөчин		Хөрөөчин
	4.5.Антен мачтын:			
834	1	Угсрагч, тавигч, холбооны төхөөрөмж, холбооны антенн, цахилгаан мэдээний төхөөрөмжийн	7422-12	Антенчин
835	2	Инженер, радио холбооны /сансрын/	2152-13	Радио, телевизийн болон явуулын станц, сансрын холбооны станцын хэт өндөр үелзлэлд ажилладаг лакаторын инженер
836	3	Инженер, өргөн нэвтрүүлгийн, телехолбооны	2153-12	КС5, РСАО станц түүнтэй адилтгах станцын лакаторын инженер
837	4	Тенхикч, радиолокаторын	3114-21	Техникч

838	5	Монтёр цахилгааны /хот хоорондын холбооны шугамын/	7412-20	Хот хоорондын шугамын монтёр
839	6	Техникч, өгөгдлийн холбооны	3114-17	Техникч
840	7	Кабельчин	7215-15	Кабельчин
841	8	Тохируулагч, аккумляторын батарейны, цахилгаан сүлжээ ба цахилгааны тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан машины, цахилгаан хуваарилалтын байгууламжийн	7412-22	Холбооны зай тэжээлийн аккумляторчин
842	9	Залгагч, холбооны	4222-11	Улс, хот хоорондын телефон станцын залгагч /2000 оноос өмнө ажиллагсдад хамаарна/
843	10	Монтёр цахилгааны /диспетчерийн тоног төхөөрөмж/	7412-19	Дизель генераторoор ажилладаг радиорелейны дундын станцын цахилгаан тэжээлийн монтёр
844	11	Техникч, дохиоллын системийн	3114-15	Технологийн зориулалттай дохиоллын байгууламж дээр ажилладаг шугамын механикч-монтёр
845	12	Техникч		Техникч
846	13	Тугалган бүрээстэй кабель шугамын монтажчин		Тугалган бүрээстэй кабель шугамын монтажчин
847	14	Засварчин		Засварчин
848	15	Аккумляторын техникч		Аккумляторын техникч
	4.6.Төвийн бүсийн цахилгаан дамжуулах сүлжээ болон дамжуулах станцуудын:			
849	1	Инженер, эрчим хүч дамжуулалтын	2151-17	6 киловольтоос дээш хүчдэлийн агаарын ба кабель шугам, дэд станцын ашиглалт, хэмжүүрийн инженер
850	2	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрийн ба үйл ажиллагааны менежер/ боловсруулах үйлдвэрлэлийн	1321-13	Мастер
851	3	Монтёр цахилгааны /диспетчерийн тоног төхөөрөмж/	7412-19	Засварын монтёр
852	4	Холбогч кабелийн	7413-14	Монтажчин
853	5	Техникч, багаж хэрэгслийн	3115-17	Засварчин
854	6	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин

855	7	Тохируулагч, аккумляторын батарейны, цахилгаан сүлжээ ба цахилгааны тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан машины, цахилгаан хуваарилалтын байгууламжийн	7412-22	Аккумлятор цэнэглэгч
856	8			Засагч
857	9	Техникч, теле холбооны	3522-19	Өргөх зөөх болон тусгай тоноглолын дэд станцын засварчин
858	10	Инженер, радио холбооны /хөдөлгөөнт/	2152-12	Өндөр үелзлэлийн холбооны инженер
859	11	Монтёр цахилгааны /диспетчерийн тоног төхөөрөмж/	7412-19	Монтёр
860	12	Пластик цутгагч		Пластик цутгагч
	4.7.Цементийн үйлдвэрийн:			
861	1	Операторч, цемент хутгах төхөөрөмжийн	8114-18	Зутангийн насосны жинхэнэ машинч
862	2			Зутангийн насосны туслах машинч
863	3	Жолооч, цемент зуурагч, тээвэрлэгч машины	8332-11	Жолооч
864	4			Хүнд даацын машины жолооч
865	5	Карьерийн ажилтан	8111-32	Уулын цехийн шохойн чулууны карьерийн өрөмдөгч
866	6	Тэсэлгээчин	7542-11	Тэсэлгээчин, түүний туслах
867	7	Операторч, бульдозерийн	8342-13	Клинкерийн агуулах ба уулын цехийн бульдозерчин
868	8	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
869	9	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /үйлдвэрийн ба үйл ажиллагааны менежер/ боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321-13	Цехүүдийн дарга
870	10			Мастер
871	11	Барилгын материал үйлдвэрлэлийн технологич инженер	2142-48	Инженер
872	12	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Бохир ба сантехник, салхивчны слесарь
873	13	Техникч, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж	3112-14	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
874	14	Цемент ачигч		Цемент ачигч
875	15	Клинкерийн агуулахын кранч		Клинкерийн агуулахын кранч
876	16	Компрессорчин		Компрессорчин
	4.8.Эрдэс хөвөнгийн үйлдвэрлэлийн:			
877	1	Операторч,хатаах зуухны	8172-19	Хатаах байгууламжийн операторч

878	2	Тохируулагч, машин тоног төхөөрөмжийн багаж хэрэгслийн	7233-28	Тоног төхөөрөмжийн тохируулагч
879	3	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
880	4	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
881	5	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Сантехникийн засварчин
882	6	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, үйлдвэрийн	9112-13	Жижүүрийн үйлчлэгч
883	7	Засварчин, багажны /нарийн/	7311-21	Аспирацын засварчин
884	8	Шнур чихэгч		Шнур чихэгч
885	9	Операторч		Операторч
	4.9.Керамик эдлэлийн үйлдвэрлэлийн:			
886	1	Зуух доторлогч		Зуух доторлогч
	4.10.Карьерийн аж ахуйн:			
887	1	Машинч, экскаваторын /цахилгаан, гидро/	8342-18	Эксковаторчин
888	2	Операторч, бульдозерийн	8342-13	Бульдозорчин
889	3	Жолооч, тракторын	8341-15	Тракторчин
890	4	Техникч, барилгын материалын үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3112-14	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
891	5	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
892	6	Дархан, төмрийн	7221-16	Халуун төмрийн дархан
893	7	Тэсэлгээчин	7542-11	Бутлагч, тэсэлгээчин
894	8	Операторч, хүнд даацын авто машины	8332-12	Технологийн хүнд даацын машины жолооч
895	9	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
896	10	Операторч,ермийн машины	8111-11	Өрмийн машинч
897	11			Өрмийн машинчийн туслах
898	12	Лаборант		Лаборант
899	13	Авто ба гүүрэн кранчин		Авто ба гүүрэн кранчин
	4.11.Барилгын болон бетон, төмөр хийцийн нийгэм ахуйн барилгын үйлдвэрлэл:			
900	1	Бетон хийцийн засалч	7114-18	Бетон эдлэлийн өнгөлгөөчин
901	2	Бетон бүтээцийг цутгагч	7114-15	Төмөр бетон хийц хэвлэгч
902	3	Техникч, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж	3112-14	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
903	4	Механикч, барилгын машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-11	Хүнд механизмын засварчин
904	5	Барилгын цахилгаанчин	7411-12	Цахилгаанчин
905	6	Арматурчин	7114-11	Арматурчин
906	7	Хэв задлагч	7114-16	Хэв тоологч
907	8	Бетончин	7114-19	Бетончин

908	9	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /барилга угсралтын/	1323-11	Ээлжийн мастер
909	10			Мастер
910	11	Бусад кранч	8343-13	Цемент ачиж буулгагч краны машинч
911	12	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
912	13	Гагнуурчин, цэгэн	7212-24	Арматурын цэгийн гагнуурчин
913	14			Тулган гагнагч
914	15			Арматур тайрагч
915	16	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Сантехникийн бохирын слесарь
916	17			Сантехникийн засварчин
917	18	Операторч, хүнд даацын авто машины	8332-12	Технологийн зориулалттай хүнд даацын машины жолооч
918	19	Угсрагч, ган бетон бүтээц, үйлдвэрийн төмөр бетон яндан	7114-14	Бетон угсрагч
919	20			Яндан хоолой угсрагч
920	21	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223-20	Токарчин
921	22	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223-22	Фрезерчин
922	23	Операторч, хэв гаргагч суурь машины	7223-24	Хэв бэлтгэгч
923	24	Техникч, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж	3112-14	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
924	25	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
925	26	Операторч конвейрын гүүрэн краны, агуулахын, өргүүр сагстай өргөгчийн	8343-11	Гүүрэн кранчин
926	27	Оосорлогч	7215-11	Оосорлогч
927	28	Засалчин, шаварчин	7123-11	Шаварчин
928	29	Будагчин барилгын	7131-11	Будагчин
929	30	Операторч, газар ухах төхөөрөмжийн	8342-22	Газар ухагч
930	31	Операторч, бульдозерийн	8342-13	Бульдозерчин
931	32	Талбайн инженер		Талбайн инженер
932	33	Шарагч		Шарагч
933	34	Флюсын гагнуурчин		Флюсын гагнуурчин
934	35	Дохиочид		Дохиочид
935	36	Зуурмагийн туузан дамжуулгын операторч		Зуурмагийн туузан дамжуулгын операторч
936	37	Тунагч		Тунагч
937	38	Зуурагч		Зуурагч
938	39	Бетоны хольц бэлтгэгч		Бетоны хольц бэлтгэгч
939	40	Сунган таслагч		Сунган таслагч

940	41	Компрессорчин		Компрессорчин
941	42	Машинаар төмөр зүсэгч		Машинаар төмөр зүсэгч
942	43	Бойлерын жижүүр		Бойлерын жижүүр
943	44	Тээрмийн машинч		Тээрмийн машинч
944	45	Зуурах машины операторчин		Зуурах машины операторчин
945	46	Блок зүсэх дамжлагын операторчин		Блок зүсэх дамжлагын операторчин
946	47	Дулаалагч		Дулаалагч
947	48	Тусгаарлагч		Тусгаарлагч
948	49	Усны насосчин		Усны насосчин
949	50	Засварын даамал		Засварын даамал
950	51	Битум, мазут, хар тос чанагч		Битум, мазут, хар тос чанагч
951	52	Цацагч		Цацагч
952	53	Автогудропарч		Автогудропарч
953	54	Шилэн хөвөн авагч		Шилэн хөвөн авагч
954	55	Шилэн хөвөн тавигч		Шилэн хөвөн тавигч
	4.12.Тоосго үйлдвэрлэлийн:			
955	1	Операторч, тоосго, плита хийх зуухны	8181-12	Тоосго хэвлэх дамжлагын шавар зуурагч машины оператор
956	2			Дугуй зуухны мастер
957	3	Шавар зуурах машины операторч	8181-15	Тоосго өрөх дамжлагын шавар зуурагч машины оператор
958	4			Шатаалгын тэрэг тослогч
959	5	Машинч, экскаваторын /цахилгаан, гидро/	8342-18	Экскаваторын операторч
960	6			Экскаваторчин
961	7	Операторч, чулуу боловсруулах, бутлах, зүсэх, өрөмдөх, тээрэмдэх машины	8112-14	Бутлуурын операторч
962	8			Шнекрийн операторч
963	9	Барилгын материалын үйлдвэрийн дамжлагын операторч /чулуунцарын/	8114-24	Туузан дамжлагын операторч
964	10	Механикч, үйлдвэрийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-18	Хольц бэлтгэгч тоноглолын засварчин
965	11			Покарийн засварчин
966	12	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
967	13	Сантехникч, хоолой угсрагч	7126-11	Сантехникийн слесарь
968	14	Үйлдвэрийн туслах ажилтан	9329-12	Үнс, нурам зөөгч
969	15			Хатаагуурын камер цэвэрлэгч
970	16			Хэвлэсэн тоосго тэргэнцэрт өрөгч
971	17			Тэргэнцэртэй тоосгыг хатаах камерт оруулагч
972	18			Татагч
973	19			Тоосго ялгагч
974	20	Галч	8182-13	Тоосго хатаах зуухны галч
975	21			Уурын зуухны галч

976	22	Операторч конвейрын гүүрэн краны, агуулахын, өргүүр сагстай өргөгчийн	8343-11	Гүүрэн кранчин
977	23	Оосорлогч	7215-11	Оосорлогч
978	24	Операторч, бульдозерийн	8342-13	Бульдозерчин
979	25	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
980	26	Механикч, барилгын машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-11	Хүнд механизмын засварчин
981	27	Лаборант хими, бактерологийн	3141-11	Лаборант
982	28	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321-13	Хэвлэх хэсгийн мастер
983	29			Шороон хэсгийн мастер
984	30	Аккумлятор цэнэглэгч		Аккумлятор цэнэглэгч
	4.13.Азот, хүчилтөрөгчийн станцын:			
985	1	Зуухны операторч, ган боловсруулах /хүчилтөрөгчийн зуухны/	8121-13	Машинч
986	2	Техникч, хийн хоолойн тоног төхөөрөмжийн	3115-30	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
987	3	Сантехникч, хоолой угсрагч	7126-11	Слесарь /тоног төхөөрөмжийн/
988	4	Операторч, нефть, байгалийн хий, химийн бүтээгдэхүүний машин, тоног төхөөрөмжийн	8131-14	Тээх ажиллах төхөөрөмжийн машинч
989	5	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /боловсруулах үйлдвэрлэлийн менежер/	1321-12	Мастер /тээх ажилллах төхөөрөмжийн/
990	6	Генераторчин		Генераторчин
991	7	Компрессорчин		Компрессорчин
992	8	Цэнэглэгч		Цэнэглэгч
993	9	Аппаратчин		Аппаратчин
	4.14.Гурил, тэжээл үйлдвэрлэлийн:			
994	1	Тээрэмдэх машины гол ирлэгч		Тээрэмдэх машины гол ирлэгч
	4.15.Хөдөө аж ахуйн:			
995	1	Малын эмч	2250-11	Малын их эмч
996	2	Жолооч, мод зөөгч, чирэгч, комбайн, трактерын	8341-17	Тракторчин, комбайнч
	4.16.Бохир усны төвлөрсөн цэвэрлэх байгууламжийн:			

997	1	Операторч/ Машинч, шингэн хог хаягдал боловсруулах, ус цэвэрлэх байгууламжийн, төхөөрөмжийн	3132-14	Биошүүлтүүр, заротанк, насос, шүүх талбайн оператор
998	2			Лаг ачиж түрэх механизмын оператор
999	3			КУ-гийн машинч
1000	4	Сантехникч- ариутгах татуургын	7126-16	Узель,бойлерын засварчин /слесарь/
1001	5	Сантехникч- ариутгах татуургын	7126-16	Засварчин /слесарь/
1002	6	Жолооч, ариутгах татуургын машины	8332-20	Лаг зөөврийн машины жолооч
1003	7	Инженер, цэвэрлэх байгууламжийн технологич	2142-44	Механик, технологийн инженер
1004	8	Операторч/Машинч, бохир усны насос станцын	3132-13	Машинт заалны машинч
1005	9	Автомашины хөдөлгүүрийн засварчин, моторчин	7231-19	Автын засварчин
1006	10	Инженер, ус хангамж, ариутгах татуургын	2142-32	Автоматик, хянах, хэмжих хэрэгслийн инженер
1007	11	Техникч ус хангамж, ариутгах татуургын	3112-13	Техникч
1008	12	Инженер, цахилгааны	2151-11	Цахилгааны инженер
1009	13	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин, монтёр
1010	14	Гараар угаагч, индүүдэгч, хатаагч	9121-17	Хувцас угаагч
1011	15	Машинч засварчин		Машинч засварчин
	4.17.Зоос гоёлын зүйлийн үйлдвэрлэлийн:			
1012	1	Загварчин, эрдэний зүйлийн	7313-20	Резин ба воскон хэвчин
1013	2	Гинж, хэлхэгч, үнэт металлын	7313-13	Гинж нэхэгч
1014	3	Дархан, үнэт эдлэлийн	7313-15	Алт мөнгөн эдлэлийн дархан
	4.18.Ноос, ноолуур, хивсний боловсруулах үйлдвэрлэлийн:			
1015	1	Арьс, нэхий, үс, үслэг эдлэлийн зэрэглэл тогтоогч, ангилагч /ялгагч/	7535-12	Ялгагч, зөөгч
1016	2	Операторч, сэмлэх, сэгсрэх машины	8152-21	Сэгсрэх машин баригч
1017	3	Операторч, арьснаас үс цэвэрлэх машины	8155-15	Хялгас ялгах цехийн машин баригч
1018	4	Операторч, угаах машины	8154-19	Угаах машин баригч
1019	5	Бэлтгэгч, химийн будаг	7535-16	Будаг найруулагч
1020	6	Операторч, хатаах машины	8154-22	Хатаах машинч
1021	7	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
1022	8	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223-22	Фрезерчин

1023	9	Гагнуурчин, цахилгаан ба хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
1024	10	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Сантехникийн засварчин
1025	11	Инженер, химийн	2145-13	Хими цехийн инженер
1026	12	Будагч, арьс шир, нэхий, нэхийний үс, савхины	7535-15	Будагчин
1027	13	Будаг хэмжигч		Будаг хэмжигч
1028	14	Токарьчин		Токарьчин
1029	15	Лаборант		Лаборант
1030	16	Цардагч		Цардагч
1031	17	Мотор ороогч.		Мотор ороогч
1032	18	Баглах машинч		Баглах машинч
1033	19	Нүүрсжүүлэх машинч		Нүүрсжүүлэх машинч
	4.19.Арьс шир, үслэг эдлэлийн:			
1034	1	Арьс шир, үс, түүхий эд ариутгагч	7535-11	Арьс хүлээн авч чанарын хамгаалалт хийгч, оруулагч
1035	2	Чийглэх машины операторч	7535-46	Арьс чийглэгч
1036	3	Арьс, шир, нэхий идээлэгч, элдэгч	7535-13	Зүлгэгч
1037	4			Талхигч
1038	5			Зөөлрүүлэгч
1039	6			Тэнийлгэгч
1040	7	Сунгагч, арьс, савхи	7535-27	Сунгагч
1041	8	Үс авагч, үс захлагч, халимлагч	7535-30	Захлагч
1042	9	Хэмжигч, арьс ширний талбай	7535-32	Арьс хэмжигч
1043	10	Баглагч, боогч	7535-43	Баглаа боодлын ажилчин
1044	11	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
1045	12	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
1046	13	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
1047	14	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Сантехникийн слесарь
1048	15	Тусгаарлагч ажилчин, бойлер ба хоолойн	7124-14	Бойлерын жижүүр
1049	16	Зуухны машинч		Зуухны машинч
	4.20.Эсгий, эсгий гутал үйлдвэрлэлийн:			
1050	1	Операторч, сэмлэх, сэгсрэх машины	8152-21	Самнах, сэмлэх машин баригч
1051	2			Хаягдал цэвэрлэх, сэгсрэх машин баригч
1052	3			Ноос цэвэрлэх, холих, баглаа задлах машинч
1053	4	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Засварчин
1054	5	Давтаж хэвшрүүлэгч	7536-25	Эсгий гутал чангаруулагч
1055	6	Улалгаачин	7536-44	Резинээр гутал уллагч
1056	7	Хүчлийн машинч		Хүчлийн машинч
1057	8	Резин холио бэлтгэгч		Резин холио бэлтгэгч

1058	9	Даахь урах машин баригч		Даахь урах машин баригч
1059	10	Эсгий гутал хатаагч		Эсгий гутал хатаагч
	4.21.Гутлын үйлдвэрлэлийн:			
1060	1	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321-13	Мастер
1061	2	Компрессорчин		Компрессорчин
	4.22.Чулуу үйлдвэрлэлийн:			
1062	1	Хөрөөчин, чулууны	7113-27	Чулуу хөрөөдөгч
1063	2	Бутлагч-үйрүүлэгч	7113-15	Хагалагч
1064	3	Өнгөлөгч, боржин Өнгөлөгч, гантиг	7113-20 7113-21	Өнгөлөгч
1065	4	Бутлагч, чулуу	7113-14	Бутлагч
1066	5	Засагч, чулуу	7113-16	Гараар засагч
	4.23.Зам гүүрийн барилга, засвар, арчлалтын:			
1067	1	Асфальт, бетончин, бетончин	7114-12	Асфальт-бетончин: тос чанагч, форсункчин, галарейчин
1068	2	Арматурчин	7114-11	Арматурчин
1069	3	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223-20	Токарьчин
1070	4	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223-22	Фрезерчин
1071	5	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
		Технологийн зориулалттай машин механизмын жолооч:		
1072	6	Машинч, эксковарторын /цахилгаан, гидро/	8342-18	Экскаваторчин
1073	7	Жолооч, зам индүүдэх машины	8342-14	Индүүчин
1074	8	Операторч, бульдозерийн	8342-13	Бульдозерчин
1075	9	Газар шороо, зам засварын болон түүнтэй адилтгах машины операторч	8342-11	Ачигчийн жолооч
1076	10	Операторч, асфальт дэвсэх төхөөрөмжийн	8342-20	Асфальт дэвсэгчийн жолооч
1077	11	Операторч, автогрейдерийн	8342-26	Автогрейдерчин
1078	12	Техникч, засварын	3115-21	Засварчин
1079	13	Компрессорчин		Компрессорчин
1080	14	Битум зөөгч		Битум зөөгч
1081	15	Битум цацагч		Битум цацагч
1082	16	Скейлерчин		Скейлерчин
1083	17	Чулуу бутлуурчин		Чулуу бутлуурчин
	4.24.Химийн урвалж, реактивийн төвлөрсөн агуулахын:			

1084	1	Нярав, агуулахын	4321-12	Нярав
1085	2	Ачигч, агуулахын	9333-15	Ачигч-буулгагч
1086	3	Насосчин, насосны засварчин	8111-29	Насосны станцын машинч
1087	4	Сантехникч, ариутгах татуургын	7126-16	Засварчин
1088	5	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
1089	6	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
	4.25.Байгалийн голомтот халдварт өвчнийг эсэргүүцэн судлах төвийн:			
1090	1	Жолооч, түргэн тусламжийн тэрэгний	8322-16	Ажлын түргэн тусламжийн жолооч
1091	2	Жолооч, бүхээгт машины	8322-14	Хээрийн шинжилгээний жолооч
1092	3			Авто лабораторийн жолооч
1093	4	Механикч инженер, автомашины	2144-30	Автын механикч
1094	5	Сувилагч, халдварт өвчний сувилахуйн	2221-15	Сувилагч
1095	6	Техникч, багаж хэрэгслийн	3115-17	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
1096	7	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
1097	8	Малын эмч, ерөнхий мэргэжлийн	2250-21	Ерөнхий эмч
1098	9	Амьтан маллагч		Амьтан маллагч
1099	10	Халдвартын механик		Халдвартын механик
1100	11	Тарваган тахлын голомт хяналтын бага эмч		Тарваган тахлын голомт хяналтын бага эмч
1101	12	Тасгийн эрхлэгч		Тасгийн эрхлэгч
1102	13	Ганан бэлтгэгч		Ганан бэлтгэгч
1103	14	Халдвар судлалын их эмч		Халдвар судлалын их эмч
1104	15	Тусгаарлах байрны тарилгын сувилагч		Тусгаарлах байрны тарилгын сувилагч
	4.26.Биохими, бактериологи, иммунологи, гистологи, мөөгөнцөр, нян, вирус, шимэгч, ийлдэс, халдвар, шавьж судлал, эсийн өсгөвөр, хор, хөгц, ургамлын хими, эм судлал, эмийн хими, технологи, клиник лаборатори, эмгэг, анатомийн лабораторийн:			
1105	1	Хүний их эмч, лабораторийн	2212-32	Хүний их эмч
1106	2	Мал, амьтаны эмгэг зүйч	2250-12	Малын их эмч
1107	3	Хүний бага эмч	2212-116	Хүний бага эмч
1108	4	Химич	2113-13	Химич
1109	5	Биохимич	2113-12	Биохимич
1110	6	Бактериологич, вирусологич	2131-51	Бактерлогич
1111	7	Гистологич, цитологич, эмбриологич	2131-16	Гистологич
1112	8	Иммунологич	2131-17	Иммунологич
1113	9	Паразитологич	2131-30	Шимэгч судлагч
1114	10	Гидробиологич	2131-15	Гидробиологич
1115	11	Микробиологич, биофизикч	2131-52	Микробиологич

1116	12	Лаборант, хими бактериологийн	3116-11	Лаборант
1117	13	Ариутгагч	3259-04	Шил сав угаагч
1118	14			Ариутгагч
1119	15	Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилтан,		Эрдэм шинжилгээний жинхэнэ ажилтан
1120	16	Эрдэм шинжилгээний туслах ажилтан,		Эрдэм шинжилгээний туслах ажилтан
1121	17	Амьтан маллагч		Амьтан маллагч
1122	18	Автоклавчин		Автоклавчин
1123	19	Халдвар судлагч		Халдвар судлагч
1124	20	Биобэлдмэлчин		Биобэлдмэлчин
1125	21	Гинелогич (малын)		Гинелогич (малын)
	4.27.Тархи, мэдрэл, зүрх, хэвлийн хөндий, ясны мэс заслыг байнга хийдэг:			
1126	1	Хүний их эмч, гар сарвууны нөхөн сэргээх бичил мэс засал судлалын	2212-10	Их эмч
1127	2	Хүний их эмч, доод мөчний нөхөн сэргээх бичил мэс засал судлалын	2212-11	
1128	3	Хүний их эмч, нурууны мэс засал судлалын	2212-12	
1129	4	Хүний их эмч, үе бүтээх, солих мэс засал судлалын	2212-14	
1130	5	Хүний их эмч, хавсарсан гэмтлийн мэс засал судлалын	2212-15	
1131	6	Хүний их эмч, мэс засал судлалын	2212-47	
1132	7	Хүний их эмч, бөөрний мэс засал судлалын	2212-48	
1133	8	Хүний их эмч, бүдүүн, шулуун гэдэсний мэс засал судлалын	2212-49	
1134	9	Хүний их эмч, дотоод шүүрлийн мэс засал судлалын	2212-51	
1135	10	Хүний их эмч, зүрх судасны мэс засал судлалын	2212-52	
1136	11	Хүний их эмч, мэдрэлийн мэс засал судлалын	2212-53	
1137	12	Хүний их эмч/Шүдний их эмч,толгой хүзүүний мэс засал судлалын	2212-54	
1138	13	Хүний их эмч, хүүхдийн мэс засал судлалын	2212-55	
1139	14	Хүний их эмч, хэвлийн мэс засал судлалын	2212-56	
1140	15	Хүний их эмч, цээжний мэс засал судлалын	2212-57	

1141	16	Хүний их эмч, эрэгтэйчүүдийн нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, мэс засал судлалын	2212-58	
1142	17	Хүний их эмч, эмэгтэйчүүдийн аарцгийн хөндий судлал, нөхөн сэргээх мэс заслын судлалын	2212-104	
1143	18	Хүний бага эмч	2212-116	Бага эмч
1144	19	Сувилагч, мэс заслын сувилахуйн	2221-08	Сувилагч
1145	20	Асрагч, эмнэлгийн	5329-13	Асрагч
		Нойрсуулагч ба сэхээн амьдруулахын:		
1146	21	Хүний их эмч, мэдээгүйжүүлэг судлалын	2212-45	Их эмч
1147	22	Хүний их эмч, эрчимт эмчилгээ судлалын	2212-101	
1148	23	Хүний бага эмч	2212-116	Бага эмч
1149	24	Сувилагч, мэдээгүйжүүлгийн сувилахуйн	2221-07	Сувилагч
1150	25	Сувилагч, эрчимт эмчилгээний сувилахуйн	2221-20	
		Патоанатомийн задлан шинжилгээний:		
1151	26	Их эмч		Их эмч
1152	27	Бага эмч		Бага эмч
1153	28	Сувилагч		Сувилагч
1154	29	Асрагч		Асрагч
		Цус бэлтгэх үйлдвэрлэлийн		
1155	30	Хүний их эмч, цус сэлбэлт судлалын	2212-100	Их эмч
1156	31	Бага эмч		Бага эмч
1157	32	Сувилагч		Сувилагч
1158	33	Асрагч		Асрагч
1159	34	Цогцос ажиллагч		Цогцос ажиллагч
		4.28.Хурц, архаг халдварт өвчин болон сэтгэцийн эмгэгтэй өвчтөнийг эмчлэн сувилах ажлыг байнга гардан гүйцэтгэдэг:		
1160	1	Хүний их эмч, сэтгэц судлалын	2212-21	Их эмч
1161	2	Хүний их эмч, халдварт өвчин судлалын	2212-76	
1162	3	Хүний их эмч, бэлгийн замаар дамжих халдвар, хүний дархлал хомсдлын вирус/дархлалын олдмол хомсдол судлалын	2212-77	
1163	4	Хүний их эмч, хүүхдийн халдварт өвчин судлалын	2212-79	

1164	5	Хүний бага эмч	2212-116	Бага эмч
1165	6	Сувилагч, сэтгэцийн эрүүл мэндийн сувилахуйн	2221-14	Сувилагч
1166	7	Сувилагч, халдварт өвчний сувилахуйн	2221-15	
1167	8	Асрагч, эмнэлгийн	5329-13	Асрагч
1168	9	Ариутгагч	3259-04	Ариутгагч
1169	10	Эмнэлгийн туслах /дэд ажилтан	3256-11	Цагаан хэрэглэл угаагч
1170	11	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Бохирын слесарь
1171	12	Рашаан сувиллын шавар тавигч		Рашаан сувиллын шавар тавигч
1172	13	Шавар бэлтгэгч		Шавар бэлтгэгч
1173	14	Зөвлөх эмч		Зөвлөх эмч
	4.29.Өдөр бүр тогтмол химийн материалаар гардан ажиллаж ус, хөрс, агаар, ургамал, амьтны гаралтай бүтээгдэхүүн, хүнсний бүтээгдэхүүн, химийн ба барилгын материал, эрдэс бордоо, эм, нүүрс, занар, нефть бүтээгдэхүүнтэй харьцдаг:			
1174	1	Геологич, микропалентологийн	2114-19	Палентилогийн шинжээч
1175	2	Геохимич	2114-33	Геохимийн шинжээч
1176	3	Химич	2113-13	Химич
1177	4	Биохимич	2113-12	Биохимич
1178	5	Эм найруулагч	3213-01	Эм найруулагч
1179	6	Инженер, химийн	2145-13	Инженер
1180	7	Шинжээч төмөрлөгийн хүдрийн	2146-30	Металлургич
1181	8	Биотехнологич	2131-43	Технологич
1182	9	Эрдэс судлаач	2114-32	Минералогич
1183	10	Чанарын хяналтын лабораторын шинжээч	2131-57	Шинжээч
1184	11	Лаборант, хими бактериологийн	3116-11	Лаборант
1185	12	Техникч химийн	3111-26	Техникч
1186	13	Ариутгагч	3259-04	Ариутгагч
1187	14	Гараар аяга таваг угаагч		Шил сав угаагч
1188	15	Криминалистикийн шинжээч		Криминалистикийн шинжээч
1189	16	Үнэт металлд сорьц тавигч		Үнэт металлд сорьц тавигч
		Хортон шавьжид шинжилгээ хийдэг эрдэм шинжилгээний:		
1190	17	Тэргүүлэх ажилтан		Тэргүүлэх ажилтан
1191	18	Ахлах ажилтан		Ахлах ажилтан
1192	19	Жинхэнэ ажилтан,		Жинхэнэ ажилтан,
1193	20	Туслах ажилтан		Туслах ажилтан
1194	21	Бэлдмэлчин		Бэлдмэлчин
1195	22	Металл судлагч		Металл судлагч
1196	23	Энтомологич		Энтомологич
1197	24	Физиологич		Физиологич

	4.30.Хүдрийн бус ашигт малтмал, баяжуулалт, палентологийн:			
1198	1	Инженер, спекторийн	2146-32	Инженер
1199	2	Чулуу зүсэгч	7113-12	Чулуу зүсэгч
1200	3	Лаборант	3521-26	Гүйцэтгэгч болон техник лаборант
1201	4			Лаборант
1202	5	Үлээгч, шилний	7315-21	Шил үлээлгийн мастер
1203	6	Судалгаа-шинжилгээний фото зурагч	3431-13	Фото зургийн мастер,
1204	7	Инженер, цахилгаан автоматикийн	2141-26	Агааржуулалт, электроник, автоматикийн инженер
1205	8	Сантехникч, хянах хэмжүүр, автоматикийн	7126-21	Агааржуулалт, электроник, автоматикийн слесарь
1206	9	Засварчин, багажны /шинжилгээ судалгааны/	7311-21	Тоног төхөөрөмжийн засварчин
1207	10	Шинжилгээний гүйцэтгэгч		Шинжилгээний гүйцэтгэгч
1208	11	Дархан		Дархан
1209	12	Аргачлал, стандарт, хяналтын лаборант		Аргачлал, стандарт, хяналтын лаборант
	4.31.Нийслэлийн нийтийн тээврийн том оврын зорчигч тээврийн:			
1210	1	Жолооч, автобусны	8331-11	Автобусны жолооч
1211	2	Жолооч, троллейбусны	8331-13	Цахилгаан тээврийн хэрэгслийн жолооч
1212	3	Дугуй засварчин	8141-16	Дугуй нөхөгч
1213	4	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан, хийн гагнуурчин
1214	5	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-20	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
1215	6	Гагнуурчин, тугалгаар /хүйтэн/ гагнах	7212-17	Тугалган гагнуурчин
1216	7			Хүйтэн гагнуурчин
1217	8	Нимгэн төмөрчин, автомашин ба өөрөө явагч бусад хэрэгслийн	7213-11	Нимгэн төмөрчин
1218	9	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
1219	10	Автомашины хөдөлгүүрийн засварчин, моторчин	7231-19	Мотор ороогч
1220	11	Техникч, дотоод шаталтат хөдөлгүүрийн	3115-20	Хортой шингэн ба нефть бүтээгдэхүүнээр машины эд ангийг угааж засдаг агрегатийн засварчин
1221	12	Тээврийн хэрэгсэл будагч	7132-17	Будагчин
1222	13	Техникч, засварын	3115-21	Урсгал засварын засварчид
1223	14	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223-20	Засвар үйлдвэрлэлийн токарьчин
1224	15	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223-22	Фрезерчин
1225	16	Тохируулагч, аккумляторын батарейны, цахилгаан	7412-22	Аккумляторчин

		сүлжээ ба цахилгааны тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан машины, цахилгаан хуваарилалтын байгууламжийн		
1226	17	Өнгөлгөөчин		Өнгөлгөөчин
1227	18	Кузов засварчин		Кузов засварчин
	4.32.Эм биобэлдмэлийн үйлдвэрлэлийн:			
1228	1	Боогч /гараар/	9321-13	Эм боогч
1229	2	Савлагч /гараар/	9321-12	Савлагч
1230	3	Эм найруулагч	3213-01	Эм найруулагч
1231	4	Эм зүйч, эмийн технологи судлалын /эмийн үйлдвэр/ цацраг идэвхит амийн бодисын үйлдвэрлэлийн	2262-03	Технологич
1232	5	Чанарын хяналтын лабораторийн шинжээч	2131-57	Шинжээч,
1233	6	Хүний их эмч, эмнэл зүйн эм судлалын	2212-31	Хүний эмч
1234	7	Малын эмч биохимийн	2250-24	Малын эмч
1235	8	Биохимич	2113-12	Биохимич
1236	9	Эм зүйч	2262-08	Эм зүйч
1237	10	Химич	2113-13	Химич
1238	11	Биологич	2131-13	Биологич
1239	12	Лаборант, хими, бактериологийн	3116-11	Лаборант
1240	13	Лабораторийн техникч /лаборант/	3212-01	Техникч
1241	14	Шил угаагч		Шил угаагч
1242	15	Амьтан маллагч		Амьтан маллагч
1243	16	Аппаратчин		Аппаратчин
1244	17	Ургамал нунтаглагч		Ургамал нунтаглагч
1245	18	Гарнульчин		Гарнульчин
1246	19	Амбегийн машинч		Амбегийн машинч
1247	20	Пропон-компрессорчин,		Пропон-компрессорчин
1248	21	Вакцин ийлдэс, тэжээлт орчин бэлтгэгч		Вакцин ийлдэс, тэжээлт орчин бэлтгэгч
	4.33.Цэргийн зориулалттай танк, хуяг, их буу, хүнд механизмын:			
1249	1	Хуягт танкийн техникийн цахилгаанчин-засварчин	0210-41	Засварчин
1250	2	Лакдагч	7132-18	Лак будагчин
1251	3	Машины операторч, ороогч	8212-16	Цахилгаан хөдөлгүүр ороогч
1252	4	Техникч, засварын	3115-21	Шатахуун тоноглолын засварчин
1253	5	Гагнуурчин, цахилгаан-хийн	7212-19	Цахилгаан ба хийн гагнуурчин
1254	6	Өнгөлөгч, металл	7224-21	Тахир гол өнгөлөгч
1255	7	Өнгөлөгч, металл		Клапан билүүдэгч
1256	8	Металл хучигч		Металл хучигч

1257	9	Цэргийн зэвсэглэлийн засварчин-нярав		Лакатор засагч.
1258	10	Мотор туршигч		Мотор туршигч
	4.34.Гэрэлтүүлэг чимэглэлийн үйлдвэрийн:			
1259	1	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
1260	2	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
1261	3	Шүршиж будагчид, лакдагчид	7131-15	Будагчин
1262	4	Нимгэн төмөрчин, хээлэгч	7213-16	Төмөрчин
1263	5	Ваакумчин		Ваакумчин
1264	6	Органик шилчин		Органик шилчин
	4.35.Нийтийн аж ахуйн, орон сууц тохижилт үйлчилгээ:			
1265	1	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Бохир усны слесарь
1266	2	Гагнуурчин	7212-14	Гагнуурчин
1267	3	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, угаалгын өрөө, бие засах газрын	9112-12	Нийтийн бие засах газрын үйлчлэгч
1268	4	Будагчин барилгын	7131-11	Будагчин
1269	5	Засалчин, шаварчин	7123-11	Засалчин
1270	6	Гудамж, зам, талбайн цэвэрлэгч	9613-12	Зам талбайн үйлчлэгч
1271	7	Хортон шавьж устгагч	7544-12	Ургамлын хортон шавьж устгагч
1272	8	Техникийн ажилтан, ургамал судлалын	3141-21	Ургамал хамгааллын мэргэжилтэн
1273	9	Операторч, бульдозерийн	8342-13	Хог түрдэг бульдозерчин
1274	10	Жолооч, хогны машины	8332-15	Хог тээврийн жолооч
1275	11	Машинч, экскоторын /цахилгаан, гидро/	8342-18	Экскоторчин
1276	12	Хог асгах цэгийн диспетчер		Хог асгах цэгийн диспетчер
1277	13	Үл хамаарах системтэй дулаан хуваарилах төвийн машинч		Үл хамаарах системтэй дулаан хуваарилах төвийн машинч
1278	14	Хор найруулагч		Хор найруулагч
1279	15	Хүлэмжийн хор цацагч		Хүлэмжийн хор цацагч
1280	16	Засварчин		Засварчин
1281	17	Хог ачигч		Хог ачигч
	4.36.Шохой үйлдвэрлэлийн:			
1282	1	Тэсэлгээчин	7542-11	Тэсэлгээчин, түүний туслах
1283	2	Нярав, хангамжийн	4321-17	Тэсрэх бодисын нярав
1284	3	Нярав, хангамжийн	4321-17	Нүүрс, шохой, шатах тослох материалын нярав
1285	4	Өрөмдөгч, чулуу	7113-19	Өрөмдөгч
1286	5	Операторч, хүнд даацын авто машины	8332-12	Хүнд даацын машины жолооч
1287	6	Карьерийн хянагч	3121-12	Хянагч
1288	7	Жолооч, ачааны тэрэгний	8332-13	Жолооч
1289	8	Эмч		Эмч

1290	9	Сувилагч		Сувилагч
1291	10	Асрагч		Асрагч
1292	11	Цүнхчин		Цүнхчин
1293	12	Шохой шатаагч		Шохой шатаагч
1294	13	Бутлагч		Бутлагч
1295	14	Шохой гаргагч		Шохой гаргагч
1296	15	Үнс, нурам зөөгч		Үнс, нурам зөөгч
	4.37.Тогтмол, байнгын ажиллагаатай аммиакын хөргөгч, аммиакын хөргөх байгууламжийн:			
1297	1	Автомашины хөдөлгүүрийн засварчин, моторчин	7231-19	Моторчин
1298	2	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Бохирын слесарь /махны үйлдвэрийн/
1299	3	Цахилгаанчин	7411-11	Цахилгаанчин
1300	4	Техникч, хийн хоолойн тоног төхөөрөмжийн	3115-30	Техникч /махны үйлдвэрийн/
1301	5	Инженер, аж үйлдвэрийн	2141-11	Инженер /махны үйлдвэрийн/
1302	6	Ариутгагч	7544-11	Ариутгагч
1303	7	Нядлагч	7511-36	Мал нядлагч
1304	8	Толгой, шийр зумлагч		Толгой, шийр зумлагч
1305	9	Машинч		Машинч
1306	10	Компрессорчин		Компрессорчин
1307	11	Устгагч		Устгагч
1308	12	Ариутгалын группын мастер		Ариутгалын группын мастер
	4.38.Спиртийн үйлдвэрийн:			
1309	1	Үр тариа боловсруулах үйлдвэрлэлийн операторч /аппаратчин/	8161-11	Аппаратчин,
1310	2	Технологич, исгэлтийн	2145-19	Эх хөрөнгөчин
1311	3			Хөрөнгөчин
1312	4	Ариутгагч	7544-11	Ариутгагч
1313	5	Сантехникч, хоолой засварчин	7126-12	Бохирын слесарь
1314	6	Хольц бэлтгэгч	7512-22	Хольц бэлтгэгч
1315	7	Эльваторын цехийн тээрэмдэгч		Эльваторын цехийн тээрэмдэгч
1316	8	Туузан дамжуулагч		Туузан дамжуулагч
1317	9	Нүүрсхүчлийн хий савлагч,		Нүүрсхүчлийн хий савлагч,
1318	10	Баллон засварлагч		Баллон засварлагч
1319	11	Чанагч		Чанагч
1320	12	Мөөгөнцөрийн цехийн нормчин		Мөөгөнцөрийн цехийн нормчин
	4.39.Кино үйлдвэрийн:			
1321	1	Фото зурагч	3431-14	Геодези зураг зүйн газрын фото зурагчин
1322	2	Фото зураг угаагч, хэвлэгч, томруулагч, зураг авагч	8132-13	Хэвлэгч

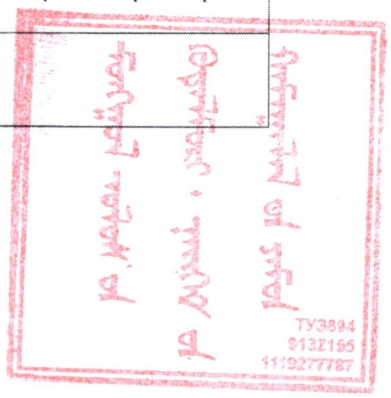

1323	3	Хэв бэлтгэгч		Хэв бэлтгэгч
	4.40.Түүх, ШУТ, бариматат кино, батлан хамгаалахын төв архивын ажлын өдрийн турш архивын материал дээр ажилладаг:			
1324	1	Архивч	2621-12	Архивч
1325	2	Каталогич	2622-13	Фондоч
1326	3	Фото зурагч	3521-12	Фото зурагчин
1327	4	Лаборант	3521-26	Лаборант
1328	5	Сэлбэн засагч		Сэлбэн засагч
	4.41.Төмөрлөгийн үйлдвэрийн:			
1329	1	Үйгч	7211-27	Сараалж үйгч (бэлдэц бэлтгэгч)
1330	2	Слесарь, металл хийц угсралтын	7214-16	Тоног төхөөрөмжийн засварын слесарь
1331	3	Цахилгааны механикч	7412-12	Цахилгааны слесарь
1332	4	Техникч, дулаан салхивч, агаар сэлгэлтийн төхөөрөмжийн	3115-31	Агааржуулалтын системийн засварын слесарь
1333	5	Усаар цэвэрлэгээ хийгч	7211-26	Цахилгаан, усаар нэвчүүлж цэвэрлэгч
1334	6	Энэ ангилалд ороогүй суурь машин, төхөөрөг ажиллуулагч бусад операторч	8189-11	Операторч
1335	7	Бэлтгэгч, хэвний хольц	7211-16	Хольц бэлтгэгч
1336	8	Гол бэлтгэгч, металл хайлшийн	7211-19	Гол бэлтгэгч
1337	9	Оосорлогч	7215-11	Оосорлогч
1338	10	Тохируулагч, металл боловсруулах машин, тоног төхөөрөмжийн	7233-29	Бул голд тохируулагч
1339	11	Хэв угсрагч	7211-29	Бул угсрагч
1340	12	Бусад кранч	8343-13	Цувих болон талбайн краны машинч
1341	13	Чанар шалгагч	7543-11	Эд шалгагч
1342	14	Механикч инженер, хийн хоолойн	2144-40	Тоос, хий барих төхөөрөмжийн засварчин
1343	15	Операторч, металл өнгөлөх машины	8122-21	Металл өнгөлөгч
1344	16	Ирлэгч, металл	7224-17	Ирлэгч
1345	17	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223-20	Ширмэн эд анги боловсруулахын токарьчин
1346	18	Операторч, өргөгч цамхаг, татах төхөөрөмж, элеваторын	8343-12	Тоноглол өргөгч
1347	19	Засварчин, багажны /нарийн/	7311-21	Багажны засварчин
1348	20	Эзрч-ороогч, төмөр утасны	7215-25	Тросс сүлжигч
1349	21	Ачигч, агуулахын	9333-15	Төмөр ачигч
1350	22	Ачигч, агуулахын	9333-15	Ачигч
1351	23	Хэв загвар хийгч, металл цутгах	7222-18	Чулуу металлаар гоёл чимэглэл хийгч

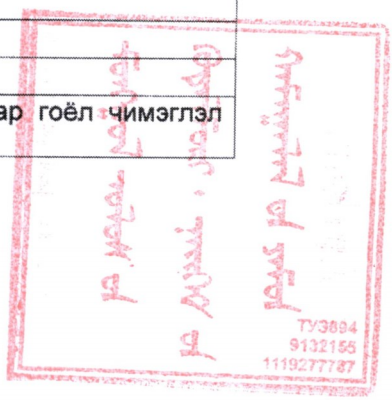

1352	24	Операторч/Машинч, бохир усны насос станцын	3132-13	Насосны станцын машинч
1353	25	Монтёр цахилгааны /диспетчерийн тоног төхөөрөмж/	7412-19	Цувих болон дэд станцын монтёр
1354	26	Төмөрлөгийн үйлдвэрийн мастер, цувигч, бусад ажилтан	3117-21	Төмөр бэлтгэх цехийн мастер
1355	27	Төмөрлөгийн үйлдвэрийн мастер, цувигч, бусад ажилтан	3117-21	Мастер
1356	28	Бутлагч, металлын	7211-14	Ширэм бутлагч
1357	29	Операторч, нүүрс бутлах машины	8112-12	Кокс бутлагч
1358	30	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Цувих тоног төхөөрөмжийн засварчин
1359	31	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Бэлдэцийн тоног төхөөрөмжийн засварчин
1360	32	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, эзлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321-13	Цехийн дарга
1361	33	Инженер, төмөр бэлтгэх талбайн	2146-35	Инженер
1362	34	Операторч, хуванцар зүсэх машины	8142-12	Төмрийн заводын хуванцарын цехийн прессчин
1363	35	Өнгөлөгч, металл	7224-21	Ширэм өнгөлөгч
1364	36	Операторч, төмөр хайлагч машины	3135-15	Ширэм хайлагч
1365	37	Хэвчин	7314-22	Хэвчин
1366	38	Операторч, металл бүрэх машины	8122-19	Металл хучигч
1367	39	Цахилгаан хэрэгслийн нэвтрүүлэгч		Цахилгаан хэрэгслийн нэвтрүүлэгч
1368	40	Эмульс чанагч		Эмульс чанагч
1369	41	Засварчин		Засварчин
1370	42	Буулгагч		Буулгагч
1371	43	Ахлах засварчин		Ахлах засварчин
1372	44	Сэв засагч		Сэв засагч
1373	45	Бул зорогч		Бул зорогч
1374	46	Хамгаалалтын системийн засварын слесарь		Хамгаалалтын системийн засварын слесарь
	4.42.Сорьцын улсын хяналтын албаны:			
1375	1	Химич	2113-13	Химич
1376	2	Лаборант, чанарын шинжилгээний	3117-14	Лаборант
1377	3	Чулуу судлаач	2114-31	Чулуу шинжээч
1378	4	Алтны дархан	7313-12	Алт хайлагч

1379	5	Технологий, хайлахын	2146-24	Технологич
1380	6	Инженер, төмөрлөгийн, хяналт-туршилтын	2146-31	Инженер
1381	7	Лабораторийн эрхлэгч		Лабораторийн эрхлэгч
1382	8	Сорьц тавигч		Сорьц тавигч
	4.43.Савангийн үйлдвэрийн:			
1383	1	Саван чанагч		Саван чанагч /1995 оноос өмнөх орно/
1384	2	Найруулагч		Найруулагч /1995 оноос өмнөх орно/
	4.44.Хүнд нөхцөлд хамаарах түгээмэл ажил мэргэжил:			
1385	1	Цахилгаанчин /слесарь/	7411-11	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Цахилгаан шугам сүлжээ, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Төмөр зам, Цементийн үйлдвэрлэл, Эрдэс хөвөнгийн үйлдвэрлэл, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, Тоосго үйлдвэрлэл, Бохир усны төвлөрсөн систем, Арьс, шир үслэг эдлэл, Химийн урвалж, реактивийн төвлөрсөн агуулах, ЗООНОЗ-ын төв, Нийслэлийн нийтийн тээвэр, Шил, шаазангийн үйлдвэр, Аммиакийн хөргөх байгууламж
1386	2	Цахилгааны техникч		Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Цахилгаан шугам сүлжээ, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Төмөр зам, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, Тоосго үйлдвэрлэл
1387	3	Гагнуурчин, цэгэн	7212-24	Эрчим хүч, Цахилгаан шугам сүлжээ
1388	4	Гагнуурчин	7212-14	Азот, хүчилтөрөгч, Ноос, ноолуур, хивсний үйлдвэрлэл, Арьс, шир үслэг эдлэл, ЗООНОЗ-ын төв, Хүдрийн бус ашигт малтмал баяжуулалт, Шил, шаазангийн үйлдвэр, НАА, орон сууц
1389	5	Гагнуурчин, цахилгаан	7212-19	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Төмөр зам, Цементийн үйлдвэрлэл, Эрдэс хөвөнгийн үйлдвэрлэл, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, Тоосго үйлдвэрлэл
1390	6	Гагнуурчин, цахилгаан ба хийн	7212-19	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Төмөр зам, Цементийн үйлдвэрлэл, Эрдэс хөвөнгийн үйлдвэрлэл, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, Тоосго үйлдвэрлэл, Спиртийн үйлдвэр, Төмөрлөгийн үйлдвэр
1391	7	Операторч, хүнд даацын авто машины	8332-12	Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Мод бэлтгэл, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, Шохойн үйлдвэрлэл

1392	8	Операторч, бульдозерийн	8342-13	Тоосго үйлдвэрлэл, ам гуурийн барилга, засвар, арчлалт, НАА, орон сууц
1393	9	Жолооч, цемент зуурагч, тээвэрлэгч машины	8332-11	Барилгын үйлдвэрлэл, Замын барилга, засвар арчлалт, Бетон үйлдвэрлэл
1394	10	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223-22	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, ам гуурийн барилга, засвар, арчлалт, Нийслэлийн нийтийн тээвэр
1395	11	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223-20	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Нийслэлийн нийтийн тээвэр
1396	12	Машинч, экскаторын /цахилгаан, гидро/ /Экскаторчин/	8342-18	Эрчим хүч үйлдвэрлэл, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, ам гуурийн барилга, засвар, арчлалт
1397	13	Ариутгагч	7544-11	Хүн, мал эмнэлгийн, хортон шавьж устгалын, өвчин тахлын ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийн
1398	14	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119-13	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Төмөр зам, Цементийн үйлдвэрлэл, Эрдэс хөвөнгийн үйлдвэрлэл, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, Тоосго үйлдвэрлэл, Азот, хүчилтөрөгч, Ноос, ноолуур, хивсний үйлдвэрлэл, Арьс, шир үслэг эдлэл, ЗОНОЗ-ын төв, Хүдрийн бус ашигт малтмал баяжуулалт, Шил, шаазангийн үйлдвэр, НАА, орон сууц, Спиртийн үйлдвэр, Төмөрлөгийн үйлдвэр
1399	15	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн /Тоног төхөөрөмжийн засварчин/		
1400	16	Сантехникч, технологийн дамжуулах хоолойн эд анги, зангилааг бэлтгэх	7126-20	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Цементийн үйлдвэрлэл, Барилгын үйлдвэрлэл, Спиртийн үйлдвэрлэл
1401	17	Сантехникч, хоолойн засварчин	7126-12	Хурц, архаг халдварт өвчин, сэтгэцийн өвчний эмнэлэг, НАА, орон сууцны
1402	18	Бохир усны слесарь,		
1403	19	Гудамж, зам талбайн цэвэрлэгч	9613-12	НАА, орон сууцны
1404	20	Нийтийн бие засах газрын үйлчлэгч	9112-12	
1405	21	Жолооч, хогны машины	8332-15	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, НАА, орон сууцны
1406	22	Жолооч, машины /Бохирын тээврийн машины жолооч/	8322-11	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Бохир усны төвлөхсөн систем
1407	23	Хог ачигч /Хог хаягдал ангилагч, ялгагч/	9612-11	НАА, орон сууцны
1408	24	Компрессорчин		Эрчим хүч үйлдвэрлэл, Гутлын үйлдвэрлэл, Малын халдварт өвчний вакцин үйлдпвэрлэл, ам

				гүүрийн барилга, засвар, арчлалт, Аммиакийн хөргөх байгууламж, Шил, шаазангийн үйлдвэрлэл, Аммиакийн хөргөх байгууламж
1409	25	Авто ба гүүрэн кранчин		Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Төмөр зам, Мод боловсруулах үйлдвэрлэл
1410	26	Галч /Байнгын ажилллагаатай уурын зуухны машинч, галч/, /Улирлын чанартай үйл ажиллагаа явуулдаг уурын зуухны галч/	8182-13	Эрчим хүч үйлдвэрлэлийн
1411	27	Үнс, нурам зөөгч		Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Тоосго үйлдвэрлэл, Шохой үйлдвэрлэл, НАА, орон сууцны
1412	28	Лаборант		Клиник, эмгэг анотомын лаборатори, Химийн материалаар шинжилгээ хийх ажил, Эм, биобэлдмэлийн үйлдвэрлэл, Хүдрийн бус ашигт малтмал баяжуулалт, Шил, шаазангийн үйлдвэр
1413	29	Шил сав угаагч		Шинжилгээ, туршилтын лабораторийн, хүн, мал эмнэлгийн, хортон шавьж устгалын, ариутгалын
1414	30	Хүнд машин механизмын засварчин /слесарь/		Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Төмөр зам, Мод бэлтгэл, Карьерын аж ахуй, Барилгын үйлдвэрлэл, Тоосго үйлдвэрлэл
1415	31	Засварчин /машин техник, хөдөлгүүр, багаж хэрэгсэл,		Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, Уул уурхайн үйлдвэрлэл, Химийн урвалж, реактивийн төвлөрсөн агуулах, Цэргийн техник

---oOo---

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/221 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

ТЭТГЭВРИЙГ ХӨНГӨЛӨЛТТЭЙ ТОГТООХ ГАЗРЫН ДООР, ХӨДӨЛМӨРИЙН ХОРТОЙ, ХАЛУУН, ХҮНД НӨХЦӨЛД ХАМААРАХ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ЖАГСААЛТЫГ ХЭРЭГЛЭХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-д заасны дагуу тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох газрын доор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалтыг хэрэглэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулна.

1.2.Ажил олгогчтой байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ, тушаал, хөлсөөр ажиллах болон ажил гүйцэтгэх гэрээ, түүнтэй адилтгах бусад гэрээ, албан тушаалын тодорхойлолтод заасан ажил, мэргэжил нь даатгуулагчийг газрын доор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд ажилласныг нотлох үндсэн баримт болно.

Хоёр. Жагсаалтыг хэрэглэх

2.1.Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох “Газрын доор хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжлийн жагсаалт” /цаашид “жагсаалт” гэх/-ыг хэрэглэхдээ хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан “Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт (ҮАМАТ-08)”-ыг баримтална.

2.2.Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох жагсаалтыг хэрэглэхдээ энэ журмын 2.1-д зааснаас гадна дүйцүүлэн хэрэглэх ажил, мэргэжлийн жагсаалтыг харгалзана.

2.3.Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан “Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт (ҮАМАТ-08)”-д байхгүйгээс дангаар баталсан тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох жагсаалтыг мөн хэрэглэнэ. Энэ тохиолдолд ажил олгогч энэ жагсаалтад заасан ажил, мэргэжлийг холбогдох журмын дагуу “Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт (ҮАМАТ-08)”-д нэмэх асуудлыг холбогдох байгууллагад хандаж шийдвэрлүүлнэ.

2.4.Улирлын чанартай уурын зууханд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан галчийн хэвийн бус нөхцөлд ажилласан хугацааг тухайн улирлын ажлын үргэлжлэх хугацаагаар тооцно.

Жишээ-1: Жил бүрийн 9 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс дараа оны 5 дугаар сарын 15-ны өдөр хүртэлх хугацаанд уурын зуухны галчаар /машинчаар/ ажилладаг даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хэвийн бус нөхцөлд ажилласан хугацааг жил бүр 8 сараар тооцно.

2.5.Ажил олгогчоос тухайн улирлын чанартай ажилтны ажиллаагүй хугацааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тооцож төлсөн, эсхүл хөдөлмөрийн хэвийн нөхцөлтэй ажлыг

ТҮЗ894
9132155
1119277787

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН ТАМГЫГ ХУУЛЬЛАХ ҮНЭН ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ЭРХ БҮХИЙ ДАРГА
Гарын үсэг:
2024 оны 01 сарын 04 өдөр

хариуцуулан ажиллуулж шимтгэл төлсөн бол уг хугацааг хөдөлмөрийн хэвийн бус нөхцөлд ажилласнаар тооцохгүй.

2.6.Жагсаалтыг шинэчлэн баталсантай холбогдуулан даатгуулагчийн урьд ажиллаж байсан ажил, мэргэжил нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2004 оны А/77 дугаар тушаалаар батлаж мөрдөж байсан тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох жагсаалтад дурдсан газрын доор, хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлийн ажил, мэргэжилд хамаарагдаж, зохих болзол хангасан тохиолдолд өндөр насны тэтгэврийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр тогтооно.

2.7.Тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоох жагсаалтын хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлд хамаарах ажил, мэргэжилд заасан ажил, мэргэжлээр ажиллаж, шимтгэл төлсөн даатгуулагч аль салбар, үйлдвэрлэл, байгууллагад хамаарахаас үл хамааран хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлд ажилласан байвал зохих нөхцөл болзлыг хангасан бол тэтгэврийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр тогтооно.

Жишээ-2: Хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлд хамаарах түгээмэл ажил, мэргэжлийн жагсаалтад дурдсан “8332-12” код бүхий хүнд даацын авто машины операторч нь технологийн зориулалттай ажил үүрэг гүйцэтгэдэг тул уул уурхай, барилга, эрчим хүч, ой мод, авто зам зэрэг аль салбар, үйлдвэрлэл, байгууллагад ажиллаж байгаагаас үл хамаарч хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлөөр ажилласнаар тооцож тэтгэвэр тогтооно.

2.8.Даатгуулагч жагсаалтад дурдсан хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлийн ажил, мэргэжилд ажиллаж шимтгэл төлсөн хугацаа нь хуульд заасан өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох болзлыг хангахгүй бол түүний жагсаалтад дурдсан газрын доор, хөдөлмөрийн хортой, халуун нөхцөлийн ажил, мэргэжил, албан тушаалд ажилласан хугацааг оруулан хуульд заасан болзлыг хангаж байвал түүнд хүнд нөхцөлөөр өндөр насны тэтгэвэр тогтоож болно.

Жишээ-3: Нийтдээ 25 жил шимтгэл төлж ажилласан 55 настай даатгуулагч эрэгтэй хүн жагсаалтад дурдсан газрын доорх ажилд 6 жил, хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлийн ажилд 8 жил, хэвийн нөхцөлд 11 жил ажилласан гэж үзвэл газрын доор ажил, хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлийн ажил тус бүр дээр ажилласан хугацаа нь тэтгэврийг хөнгөлөлттэй тогтоолгох болзлыг хангаагүй боловч дээрх хоёр нөхцөлд ажилласан хугацааны нийлбэр нь 14 жил болж хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлд ажилласан хугацааг хангасан тул түүнд өндөр насны тэтгэврийг хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлөөр тогтооно.

2.9.Жагсаалтад дурдсан газрын доор, хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлд хамаарах ажил мэргэжилд ажилласан хугацаанд даатгуулагчийн жирэмсний болон амаржсаны амралттай, хүүхдээ асарсан, сул зогссон, ажил олгогчийн захиалгаар суралцсан, цэргийн алба хаасан, хууль бусаар ажлаас халагдсан, хилс хэргээр хорих ял эдэлсэн, 1 сараас дээш хугацаагаар хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан хугацаа зэргийг хөдөлмөрийн хэвийн бус нөхцөлд ажилласан хугацаанд оруулахгүй.

Гурав. Бусад

3.1.Энэ журмыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой үүссэн маргааныг Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлөөр хэлэлцүүлж шийдвэрлэнэ.

3.2.Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 21 өдөр Дугаар 20 Улаанбаатар хот

Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл тогтоох тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 8 дугаар зүйлийн 8.3 дахь хэсэг, Монгол Улсын Үндэсний статистикийн хорооны 2023 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 01/1091 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн саналыг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн дагуу нэрийн дансны аргаар өндөр насны тэтгэвэр бодоход баримтлах тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл (“К”)-ийг 2024 онд эмэгтэй даатгуулагчид 22 жил, эрэгтэй даатгуулагчид 15 жилээр тус тус тогтоосугай.

2. Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 20 дугаар тогтоолын 1 дэх заалтыг “Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хуулийн дагуу өндөр насны тэтгэвэр бодоход баримтлах тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл (“К”)-ийг 2022-2023 онд эмэгтэй даатгуулагчид 22 жил, эрэгтэй даатгуулагчид 15 жилээр тус тус тогтоосугай” гэж өөрчилсүгэй.

3. Энэ тогтоолоор баталсан тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийллийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн дагуу нэрийн дансны аргаар өндөр насны тэтгэвэр бодоход баримталж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/-т даалгасугай.

4. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн Ажлын алба /Г.Банзрагч/-нд үүрэг болгосугай.

5. Энэхүү тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ДАРГА Х.БУЛГАНТУЯА

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 20 өдөр Дугаар 450 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 22.3-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Тэтгэвэр тогтоолгох, тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөхөд бүрдүүлэх баримт бичиг, тэтгэвэр олгох журам”-ыг хавсралт ёсоор батлагдсугай.

2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор тэтгэвэр тогтоолгоход шаардлагатай мэдээллийг нийгмийн даатгалын байгууллагатай цахимаар солилцох ажлыг зохион байгуулахыг холбогдох байгууллагуудад үүрэг болгосугай.

4.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 20 -ны өдрийн 450 дугаар
тогтоолын хавсралт

ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛГОХ, ТЭТГЭВРИЙН ХЭМЖЭЭГ ӨӨРЧЛӨХӨД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧИГ, ТЭТГЭВЭР ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга), Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгох болон тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөн тогтооход бүрдүүлэх баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлэх, тэтгэвэр тогтоож олгоход энэ журмыг баримтална.

1.2.Тэтгэвэр тогтоолгох өргөдөл гаргасан даатгуулагчийн шаардлагатай лавлагаа, тодорхойлолт, үрэгдүүлсэн баримт бичгийн мэдээлэл нь нийгмийн даатгалын байгууллагын архив, мэдээллийн нэгдсэн санд байгаа тохиолдолд холбогдох нийгмийн даатгалын газраас гаргуулж, харилцан солилцох зарчмыг баримтална.

Хоёр.Тэтгэвэр тогтоолгоход бүрдүүлэх баримт бичиг

2.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь даатгуулагчид тогтоох тэтгэврийн төрлөөс хамаарч доор дурдсан шаардлагатай мэдээллийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сан, нийгмийн даатгалын байгууллагын архив болон төрийн мэдээлэл солилцох үндсэн системээс тодорхойлно:

2.1.1.иргэний үнэмлэх, гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүний эрх бүхий байгууллагаас олгосон Монгол Улсад байнга оршин суух үнэмлэх;

2.1.2.ажил олгогчийн 1991-1994 онд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн тодорхойлолт;

2.1.3.нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тодорхойлолт;

2.1.4.ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлсөн тухай мэдээлэл;

2.1.5.малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлсөн тухай мэдээлэл;

2.1.6.Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн тогтоол;

2.1.7.Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэр, акт;

2.1.8.нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр тогтоолгоогүй тухай хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн байгууллагын тодорхойлолт;

2.1.9.тэжээгчийн нас барсны гэрчилгээ;

2.1.10.гэрлэлт бүртгэсэн лавлагаа;

2.1.11.хүүхдийн төрсний гэрчилгээ;

2.1.12.үрчлэлтийн талаарх лавлагаа;

2.1.13.ургийн овог, овог нэр, регистр, ажил олгогчийн нэр, өмчийн хэлбэр өөрчилсөн лавлагаа.

2.2.Даатгуулагч өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгоход доор дурдсан баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

2.2.1.ажилд томилсон, ажлаас чөлөөлөгдсөн тухай тушаал, шийдвэр;

2.2.2.1995 оноос өмнө ажилласан хугацааг нотлох хөдөлмөрийн дэвтэр, архивын лавлагаа, ажилласан хугацааг сэргээн тогтоосон тухай шүүхийн шийдвэр;

2.2.3.цэргийн батлах, эсхүл тусгай архивын лавлагаа;

2.2.4.тэтгэвэр тогтоолгох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын лавлагаа (1995 оноос өмнөх хугацааны);

2.2.5.итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчийн иргэний үнэмлэх, итгэмжлэл;

2.2.6.ургийн овог, овог нэр, регистр, ажил олгогчийн нэр, өмчийн хэлбэр өөрчилсөн лавлагаа.

2.3.Малчин даатгуулагчид өндөр насны тэтгэвэр тогтооход энэ журмын 2.2-т заасан баримт бичгээс гадна доор дурдсан баримт, бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

2.3.1.1995 оноос хойших хугацаанд мал маллаж, шимтгэл төлж байсан хугацааг нь нотлох боломжгүй бол Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн тогтоол;

2.3.2.ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 1990-1994 оныг нөхөн тооцуулсан бол тухайн орон нутагт мал маллан оршин сууж байсан тухай баг, хорооны Засаг даргын тодорхойлолт;

2.3.3.Мал, тэжээвэр амьтад, хашаа, худгийн тооллогын бүртгэл “А” данс малчны гэр бүлийн гишүүдийн мэдээллийг “А” дансны 2 дугаар бүлэг дэх “Малчны мэдээлэл” хэсэгт бүртгэгдсэн хүний мэдээлэлтэй тулган гаргасан лавлагаа (ХААТР 11);

2.3.4.тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан эмэгтэй малчин даатгуулагчийн гэрлэсэн эсэх тухай шүүхийн шийдвэр.

2.4.Даатгуулагч хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох бол энэ журмын 2.2-т заасан баримт бичгээс өөрт холбогдох баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ.

2.5.Даатгуулагч тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгоход *энэ журмын 2.2-т* заасан баримт бичгээс гадна доор дурдсан баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим *хэлбэрээр б*үрдүүлнэ:

2.5.1.гэрлэсэн эсэх тухай шүүхийн шийдвэр;

2.5.2.асран хамгаалагчаар тогтоосон тухай харьяа аймаг, сум, дүүргийн Засаг даргын захирамж;

2.5.3.тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүдэд хуваан олгох тохиолдолд холбогдох хүсэлт, шүүхийн шийдвэр.

2.6.Даатгуулагч нэрийн дансны аргаар өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох бол энэ журмын 2.2-т заасан өөрт холбогдох баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлэх бөгөөд тухайн даатгуулагчийн тэтгэвэр тогтоолгох тухайн жилийн нэрийн дансны эцсийн үлдэгдэл болон мөнгөжүүлсэн орлогын нийлбэр дүнгийн мэдээллийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангаас тодорхойлно.

2.7.Даатгуулагч тэтгэврийн төрлөөс хамааран энэ журмын 2.2, 2.3, 2.5-д заасан баримт бичгээс өөрт шаардлагатай баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ.

Гурав.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр тогтоолгоход бүрдүүлэх баримт бичиг

3.1.Цэргийн алба хаагч цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтоолгоход доор дурдсан баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

3.1.1.энэ журмын 2.2-т заасан өөрт холбогдох баримт бичиг;

3.1.2.цэргийн албанд татагдсан, элссэн, албан тушаалд томилогдсон, цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтоолгох үндэслэлээр цэргийн албанаас чөлөөлсөн тухай цэргийн анги, байгууллагын тушаал, шийдвэр, цэргийн алба хаасан хугацааны талаарх цэргийн байгууллагын архивын лавлагаа;

3.1.3.цэргийн батлах, хэрэв засвартай тохиолдолд цэргийн байгууллагын архивын лавлагаа;

3.1.4.цэргийн алба хаагчийн цэргийн жинхэнэ алба хаасан хугацаа сэргээн тогтоосон бол шүүхийн шийдвэр;

3.1.5.холбогдох хуулийн дагуу цэргийн алба хаасан хугацааг нэмэгдүүлэн тооцох тохиолдолд тухайн цэргийн байгууллагын цэргийн алба хаасан хугацаа нэмэгдүүлэн тооцсон тодорхойлолт;

3.1.6.цэргийн алба хаагчийн далд орон тоонд, эсхүл нууцалбал зохих албанд алба хаасан хугацааны лавлагаа, тэтгэвэр тогтоолгох цалин хөлсний тодорхойлолтыг Төрийн болон албаны нууцын тухай хуульд заасан нөхцөлийн дагуу хүлээн авч, нууцыг хамгаалах нөхцөл, шаардлагыг хангасан нөхцөлд тэтгэврийн хувийн хэрэгт хадгална.

3.2.Цэргийн алба хаагч хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгоход доор дурдсан баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

3.2.1.энэ журмын 3.1-д заасан баримт бичиг;

3.2.2.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасан нөхцөл, шалтгаанаар гарсан ослыг мөн

хуулийн 1 дүгээр зүйлд заасан байгууллагын дэргэдэх комиссоос судлан бүртгэж, тогтоосон, хөдөлмөрийн болон хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн хяналтын улсын байцаагчийн хянан баталгаажуулсан "Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт".

3.3.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгоход доор дурдсан баримт бичгийг цаасан эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

3.3.1.энэ журмын 3.1, 3.2.2-т заасан баримт бичиг;

3.3.2.хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүдийн тоо, ам бүлийн тодорхойлолт.

Дөрөв.Тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөн тогтооход бүрдүүлэх баримт бичиг

4.1.Тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөн тогтоохдоо Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 25.1-д заасан үндэслэлийг баталгаажуулж, дараах баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

4.1.1.тэтгэвэр тогтооход баримталсан шимтгэл төлсөн хугацаа цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын хэмжээ өөрчлөгдсөнийг нотлох баримт, архивын лавлагаа, тодорхойлолт;

4.1.2.тэтгэвэр тогтоолгоход баримталсан цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого нь өөрчлөгдөх үндэслэлтэйг нотлох баримт, архивын лавлагаа, тодорхойлолт;

4.1.3.нас барсан тэжээгчийн асрамжид байсан хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүний тоонд өөрчлөлт орсон бол ам бүлийн тодорхойлолт.

4.2.Энэ журмын 4.1.1, 4.1.2-т заасан 1995 оноос хойших хугацааны цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг нийгмийн даатгалын байгууллага тодорхойлно.

Тав.Тэтгэвэр олгох

5.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журамд заасны дагуу даатгуулагчийн бүрдүүлсэн баримт бичгийг хүлээн авч Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд заасан хугацаанд тэтгэвэр тогтоож, мөн хуулийн 23 дугаар зүйлд заасны дагуу олгоно.

5.2.Тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг түүний сонгосон арилжааны банкаар дамжуулан сар бүр олгох бөгөөд сонгосон арилжааны банкны нэр, дансны дугаарыг тэтгэвэр тогтоолгох өргөдлийн маягтаар авч нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэнэ.

5.3.Тэтгэвэр авагч тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш 6 сараас доошгүй хугацаанд тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн тохиолдолд нийгмийн даатгалын байгууллага шимтгэл төлөлтийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангаас шалгаж, тэтгэврийг өөрчлөн тогтоож олгоно. Хэрэв Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 7.2, 7.3-т зааснаар нэмэгдүүлэх бол хүсэлтээ харьяалах нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ.

5.4.Тэтгэвэр авагч Монгол Улсын харьяатаас гарч Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээргүй гадаад улсын иргэншил авсан бол Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 24.2.3-т заасан хугацаанаас эхлэн тэтгэвэр олголтыг зогсооно.

5.5.Тэтгэвэр авагч Монгол Улсын харьяатаас гарч Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээртэй улсын иргэншил авсан бол тухайн улстай байгуулсан нийгмийн хамгааллын хэлэлцээрийн дагуу шийдвэрлэнэ.

5.6.Монгол Улсын тэтгэвэр авагч иргэн гадаад улсад удаан хугацаагаар амьдарч байгааг тухайн улсын нотлох баримтыг үндэслэн гаргасан Монгол Улсын дипломат төлөөлөгчийн газрын тодорхойлолтыг үндэслэн олгоно.

Зургаа. Хариуцлага

6.1.Хуурамч баримт бичиг бүрдүүлэх, худал мэдүүлэх зэргээр тэтгэврийг үндэслэлгүй, эсхүл илүү тогтоолгож авсан бол үндэслэлгүй буюу илүү авсан тэтгэврийг буруутай этгээдээр хуульд заасны дагуу бүрэн төлүүлж, тэтгэврийн даатгалын санг хохиролгүй болгох, буруутай этгээдэд Эрүүгийн хууль болон Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

6.2.Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж болон бусад хууль тогтоомж, энэ журмыг зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, ёс зүйн зөрчил гаргасан нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2023.10.16 № 1/5363

танай 2023.10.06-ны № 03/2525-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын “Зардлын норматив шинэчлэн батлах тухай” 2023 оны А/130 дугаар тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ..6448..... дугаарт, “Тэтгэвэр тогтоолгох үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин батлах тухай” 2023 оны А/136 дугаар тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ..6449.....дугаарт тус тус бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151604855

Doc.yam a5.2023

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2023 оны 10 сарын 16-ны өдрийн 6479 дугаарт бүртгэв.

МОНГОЛ УЛСЫН ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 10 сарын 05 өдөр Дугаар А/136 Улаанбаатар хот

Тэтгэвэр тогтоолгох үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 20 дугаар зүйлийн 20.6 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн саналыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Тэтгэвэр тогтооход баримтлах “Тэтгэвэр тогтоолгох үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин”-г хавсралтаар баталсугай.

2.Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Батжаргал/-т, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны 09 дүгээр сарын 10-ны өдрийн А/136 дугаар тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ ТЕАГУТУГ ХУУЛБАР ҮНЭН ТӨРИЙН ЗАСАГ ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ХЭЛТСИЙН ДАРГА Гарын үсэг: 2023 он 10 сар 05 өдөр

151230353

D: 2023 on 09 sar tushaal

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 10. дугаар сарын 05.-ны өдрийн А/136 дугаар тушаалын хавсралт

ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛГОХ ҮНДЭСНИЙ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ЖИШИГ ЦАЛИН

(төгрөгөөр)

№	Үндсэн бүлэг	1990 он ба түүнээс өмнөх	1991 он	1992 он	1993 он	1994 он
1	Менежер	800	1600	2800	7100	12600
2	Мэргэжилтэн	650	1300	2250	5700	10200
3	Техникч болон туслах, дэд мэргэжилтэн	580	1160	2000	5060	9050
4	Контор, үйлчилгээний ажилтан	450	900	1540	3850	7850
5	Худалдаа, үйлчилгээний ажилтан	430	860	1470	3650	6500
6	Хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын ажилтан	420	840	1430	3550	6350
7	Үйлдвэрлэл, барилга, гар урлал, холбогдох ажил, үйлчилгээний ажилтан	510	1020	1750	4400	7850
8	Машин механизм, төхөөргийн операторч, угсрагч	550	1100	1900	4800	8500
9	Энгийн ажил, мэргэжил	350	700	1200	2900	5150
10	Зэвсэгт хүчний ажил мэргэжил	600	1200	2080	5250	9350

---oOo---

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ ТЕАГУТҮГ
ХУУЛБАР ҮНЭН
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ ҮЙЛДЛАГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Гарын үсэг:
2023 он 10 сар 06 өдөр

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2023.10.16 № 1/5360

танай 2023.10.04 -ны № 01/2484 -т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА
ТАНАА

Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан “Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээг батлах тухай” 2023 оны А/69, А/132 дугаар тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ....6450.....дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

15160/852

Doc.yam a5.2023

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2023 оны 10 сарын 16-ны өдрийн 6450 дугаарт бүртгэв.

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ САЙД, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдөр

Дугаар А/69 / А/132

Улаанбаатар хот

Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээг батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.29 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээг хавсралтаар баталсугай.

2. Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тооцоход Засгийн газраас тогтоосон төрийн захиргааны төв байгууллагын төрийн захиргааны болон төрийн тусгай албан тушаалын цалингийн хэмжээ, төрийн үйлчилгээний бусад байгууллага болон төрийн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангахад туслах албан тушаалын цалингийн доод хэмжээ, холбогдох нэмэгдлийг тус тус баримталсугай.

3.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан "Адилтгах албан тушаалын жагсаалтыг шинэчлэн батлах тухай" Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөрийн нийгмийн хамгааллын сайдын 2022 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/48, А/130 дугаар хамтарсан тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ САЙД

Б.БАТЦЭЦЭГ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

ТУЗ894 9132155 1119277787

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ ТБАГУТҮГ
ХУУЛЬБАР ҮНЭН
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ЗӨВЛӨЛ ДАРГА
Гарын үсэг
2023 он 10 сар 04 өдөр

Гадаад харилцааны сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн А/69 / А/132 дугаар хамтарсан тушаалын хавсралт

Монгол Улсаас хилийн чанадад ажиллаж байгаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын ажилтны адилтгах албан тушаалын жагсаалт, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах жишиг цалин хөлсний хэмжээ

№	Дипломат төлөөлөгчийн газрын албан тушаал	Гадаад харилцааны яамны адилтгах албан тушаал	Жишиг цалин хөлсний хэмжээ
1.	Элчин сайд Байнгын төлөөлөгч Ерөнхий консул	Төрийн нарийн бичгийн дарга	ТЗ-1
2.	Элчин Хэргийг хамаарагч Байнгын төлөөлөгчийн орлогч Элчин зөвлөх	Газрын захирал	ТЗ-2
3.	Цэргийн атташе Консул (Дипломат төлөөлөгчийн газрын тэргүүн) Консулын хэлтсийн дарга	Газрын дэд захирал	ТЗ-3
4.	Зөвлөх	Зөвлөх	ТЗ-4
5.	Нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга Консул Худалдааны төлөөлөгч	Нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга	ТЗ-5
6.	Хоёрдугаар нарийн бичгийн дарга Дэд консул Консулын төлөөлөгч Цэргийн атташегийн туслах	Хоёрдугаар нарийн бичгийн дарга	ТЗ-6
7.	Гуравдугаар нарийн бичгийн дарга	Гуравдугаар нарийн бичгийн дарга	ТЗ-7
8.	Атташе	Атташе	ТЗ-8
9.	Ахлах нягтлан бодогч	Ахлах мэргэжилтэн	ТЗ-6
		Ахлах нягтлан бодогч	ТҮ-9
10.	Консулын техник ажилтан	Мэргэжилтэн	ТЗ-9
11.	Аж ахуйн эрхлэгч-жолооч	-	ТҮ-7
	Ажил эрхэлж буй төвийн томилолттой ажилтны гэр бүл	-	
12.	Жолооч, сантехникч, мужаан	-	ТҮ-6
13.	Дипломат төлөөлөгчийн газрын тэргүүний томилсон үйлчилгээ техникийн ажилтан	-	ТҮ-5

14.	Төвийн томилолттой ажилтны ажил эрхлээгүй гэр бүл	-	НДЕХ-ийн 7.4.6, 21.15-д зааснаар
15.	Төвийн томилолттой ажилтны дипломат албан тушаалтай гэр бүл	Тухайн ажилтны сүүлд эрхэлж байсан албан тушаалын ангиллаар	

---oOo---

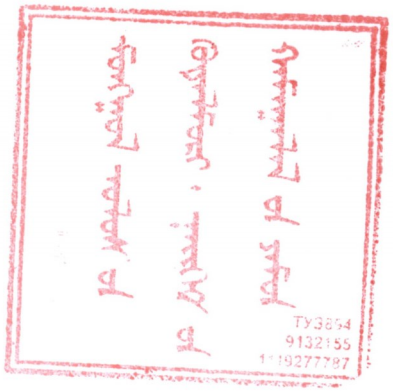

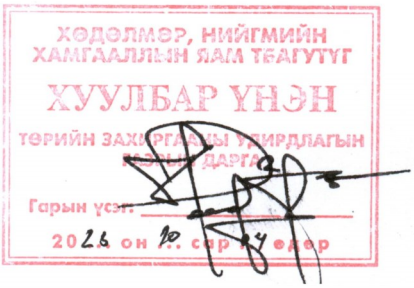

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН ЯАМ

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2023.12.28 № 2/6628

танай 2023.12.11 -ны № 01/2271 -т

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГА
Л.МӨНХЗУЛ ТАНАА

"Журам батлах тухай" Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны А/139 дүгээр тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн 6519 дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

ДЭД САЙД Б.СОЛОНГОО

Дос.ратлаз 2023

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2023 оны 12 сарын 28-ны өдрийн 6514 дугаарт бүртгэв.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2023 оны 10 сарын 24 өдөр Дугаар А/139 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 37 дугаар зүйлийн 37.13.1, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 20 дугаар зүйлийн 20.7, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.4, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны "Тэтгэвэр тогтоолгох үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин батлах тухай" А/136 дугаар тушаалыг тус тус үндэслэн ТУШААХ НЬ:

Нэг. "Тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох, хэрэглэх журам"-ыг шинэчлэн баталж, 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

Хоёр. Батлагдсан журмыг мөрдөн ажиллахыг аймаг, дүүрэг (нийслэл)-ийн нийгмийн даатгалын хэлтсийн дарга нарт, мэргэжил арга зүйгээр ханган ажиллахыг Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газар, програм хангамжийг даалгаврын дагуу боловсруулж 2023 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтсүүдэд хүргүүлэхийг Мэдээллийн технологийн төв (Г.Хүрэлбаатар), хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шалгалтын газар (Д.Ганзориг)-т тус тус үүрэг болгосугай.

Гурав. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2021 оны "Журам батлах тухай" А/132 дугаар тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

Дөрөв.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Тамгын газрын дарга (Б.Батсүх)-д даалгасугай.

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ц.ГАНЦЭЦЭГ

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛГОХ САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН ХӨЛС, ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ОРЛОГЫГ ТОДОРХОЙЛОХ, ХЭРЭГЛЭХ ЖУРАМ

Баримт бичгийн дугаар: ЖРМ-БХСГ -2023

Батлсан: НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ц.ГАНЦЭЦЭГ

Боловсруулсан: БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТ, СУДАЛГААНЫ ГАЗРЫН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН С.ЛХАГВАДОРЖ

Эх хувь
Хяналттай хувь
Хуулбар ба хяналттай хувь
Хүчингүй хувь
Хяналтгүй хувь

Дардас

АГУУЛГА

1. Зорилго
2. Хамрах хүрээ
3. Хамаарах талууд
4. Баримт бичгийн хариуцагч
5. Нэр томьёоны тодорхойлолт
6. Тэтгэвэр тогтоох дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох, хянах, хэрэглэх
7. Үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалингаар тэтгэвэр тогтоох
8. Тэтгэвэр тогтоосон дундаж цалинг өөрчлөх
9. Хяналт, хариуцлага

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын
даргын 2023 оны 10 дугаар сарын 24 -ны
өдрийн А/139 дугаар тушаалын хавсралт

ТЭТГЭВЭР ТОГТООЛГОХ САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН ХӨЛС, ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ОРЛОГЫГ ТОДОРХОЙЛОХ, ХЭРЭГЛЭХ ЖУРАМ

НЭГ. Зорилго

Даатгуулагчийн тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох, хэрэглэх, 1995 оноос өмнөх үеийн цалин хөлс нь архивын, эсхүл санхүүгийн баримтаар нотлогдох боломжгүй тохиолдолд үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалинг баримтлан тэтгэвэр тогтоолгох харилцааг зохицуулахад энэ журмыг мөрдөнө.

ХОЁР. Хамрах хүрээ

Энэхүү журмаар Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай /шинэчилсэн найруулга/, Цэргийн албаа хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох, итгэлцүүр хэрэглэх, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдрийн "Тэтгэвэр тогтоолгох үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин батлах тухай" А/136 дугаар тушаалаар баталсан 1995 оноос өмнөх хугацааны ажил, мэргэжлийн жишиг цалинг хэрэглэх, тэтгэвэр тогтоох, хяналт тавих, хариуцлага хүлээлгэхтэй холбогдох харилцааг зохицуулна.

ГУРАВ. Хамаарах талууд

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газар, Хяналт шалгалтын газар, Мэдээллийн технологийн төв, аймаг, нийслэл, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар, тасаг, сумын байцаагч, архивын байгууллага, ажил олгогч, даатгуулагч, иргэн, тэтгэвэр авагч.

ДӨРӨВ. Баримт бичгийн хариуцагч

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газар.

ТАВ. Нэр томьёоны тодорхойлолт

5.1."Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого" /цаашид "цалин хөлс" гэх/ Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.17-д заасныг хэлнэ.

5.2."Итгэлцүүр" гэж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т заасныг хэлнэ.

5.3."Үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин" гэж Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэрийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.6 дахь хэсэгт заасны дагуу хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан цалингийн хэмжээг ойлгоно.

5.4."Ажил, мэргэжил" гэж тэтгэвэр авагч, даатгуулагч (иргэн)-ийн хөдөлмөрийн дэвтэр, архивын лавлагаа, шүүхийн шийдвэрт бичигдсэн ажил, албан тушаалыг Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2010 оны 16 дугаар тушаалаар батлагдсан "Үндэсний ажил, мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт "УАМАТ"-08"-ыг баримтлан тодорхойлсныг хэлнэ.

ЗУРГАА. Тэтгэвэр тогтоолгох цалин хөлсийг тодорхойлох, хянах

6.1.Даатгуулагч (иргэн)-ийн тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хөлсийг тодорхойлохдоо Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1, 20.2, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай /шинэчилсэн найруулга/-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.4, 7 дугаар зүйлийн 7.4, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу шимтгэл төлсөн цалин хөлсний нийлбэрийг тухайн хугацаанд шимтгэл төлсөн сарын тоонд хуваах замаар тодорхойлно.

Санамж[1]. Даатгуулагч (иргэн) 5-аас доош жил шимтгэл төлсөн байх нөхцөлөөр хөдөлмөрийн чадвараа алдсаны, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох эрх үүссэн болоч уг даатгуулагч нь нийтдээ 60 сараас дээш шимтгэл төлсөн бол 60 сарын цалин хөлсний нийлбэрийг 60 сард хуваах замаар сарын дундаж цалин хөлсийг тодорхойлно.

6.2.Даатгуулагч (иргэн) 1995 оноос өмнө ажилласан хугацаанд авсан цалин хөлснөөс тэтгэвэр тогтоолгохыг хүссэн тохиолдолд түүний тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн сүүлийн 20 жилийн доторх өөрт нь ашигтай дараалсан 5 жилийн цалин хөлсний талаар зөвлөж уг хугацаанд авч байсан цалин хөлсний тодорхойлолтыг маягт (Б-НД-5)-аар ажил олгогчийн санхүүгийн баримтыг үндэслэн гаргуулан авна.

Санамж[2].Энэ тохиолдолд ажил олгогч нь татан буугдсан зэрэг шалтгаанаар тодорхойлох боломжгүй бол архивын лавлагаа гаргуулан авна.

Санамж[3]. Нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нь даатгуулагч, ажилтны цалин хөлсний тодорхойлолт, архивын лавлагааны үндэслэлийг аж, ахуйн нэгж байгууллагын санхүүгийн бариммтад болон Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар, Архивын өрөнхий газрын хооронд байгуулсан 2023 оны ХАГ/2023-07,НД-74/23 дугаар "Хамтран ажиллах гэрээ"-нд заасны дагуу архивын бариммтад тулгуурлан шалгаж болно.

6.3.Энэ журмын 6.2-т заасан даатгуулагч (иргэн)-ийн 1995 оноос өмнөх цалин хөлс нь архивын баримтаар нотлогдох боломжгүй тохиолдолд энэ журмын 7.1-д заасны дагуу жишиг цалинг баримтална.

Санамж[4]. 2024 оноос эхлэн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны А/136 дугаар тушаалаар батлагдсан "Тэтгэвэр тогтоолгох үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин"-д заасан холбогдох ажил мэргэжил, албан тушаалд харгалзсан жишиг цалинг баримтална.

6.4.Даатгуулагч (иргэн) нь 1995 оноос хойш ажилласан хугацаанд шимтгэл төлсөн цалин хөлснөөс тэтгэвэр тогтоолгохыг хүссэн тохиолдолд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн сүүлийн 20 жилийн доторх өөрт нь ашигтай дараалсан 5 жилийн цалин хөлсний талаар зөвлөж тухайн хугацааны шимтгэл төлсөн цалин хөлсийг сонгож болно.

Санамж[5]. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2.4, 7.4.1, 7.4.2, 7.4.4-7.4.9, 7.5.2-т заасан даатгуулагч нь нийгмийн даатгалын шимтгэлийг ажил олгогч, улсын төсөв эсхүл нийгмийн даатгалын сангаас төлөгдсөн хугацаанд шимтгэл тооцон төлсөн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тэтгэвэр тогтоолгох дундаж цалин хөлсөнд оруулан тооцуулах хүсэлт гаргасан тохиолдолд уг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг дундаж цалин хөлсний бүрэлдэхүүнд оруулж болно.

Санамж[6]. Ажил олгогч нь ажилтныхаа цалин хөлс, ээлжийн амралтын олговор зэрэг хоёр ба түүнээс дээш сарын цалин хөлсийг нэгтгэн нэг сард тайлагнасан нь тухайн үед мөрдсөн даатгуулагчийн шимтгэл төлөх сарын цалин хөлсний дээд хэмжээнээс давсны улмаас уг цалин хөлсийг зөвхөн нэг сард тооцох нөхцөл үүссэн тохиолдолд ажил олгогчийн хүсэлт, залруулгын тайлан, цалин хөлсний санхүүгийн бариимтыг үндэслэн нэгтгэн тайлагнасан цалин хөлсийг холбогдох саруудад нь залруулан, үүссэн шимтгэлийн зөрүүг нөхөн төлүүлснээр дундаж цалин хөлсийг тодорхойлж болно.

6.5.Даатгуулагч (иргэн) нь үндсэн ажлын цагаасаа бусад цагт Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 57 дугаар зүйлд заасан зэрэгцсэн хөдөлмөрийн гэрээний дагуу хэд хэдэн ажил давхар эрхэлж авсан цалин хөлсийг дундаж цалин хөлсөнд оруулах тохиолдолд "Үндсэн ажлаас гадуур гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний орлогод шимтгэл ногдуулах хуудас"-ыг эсхүл нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагааг хавсаргана.

6.6.Даатгуулагч (иргэн)-ийн тэтгэвэр тогтоолгох дундаж цалин хөлсийг тодорхойлох 5 жилийн буюу 60 сарын хугацаанд Малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх тухай хуулийн дагуу шимтгэл нөхөн төлсөн хугацаа орохоор бол уг хугацааны сар бүрийн цалин хөлсийг 420.0 мян.төгрөгөөр тооцож тэтгэвэр тогтоолгох дундаж цалин хөлсийг тодорхойлно.

6.7.Даатгуулагч (иргэн)-ийн тэтгэвэр тогтоолгох дундаж цалин хөлсийг тодорхойлох 5 жилийн буюу 60 сарын хугацаанд Ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох тухай хуулийн дагуу шимтгэл нөхөн төлсөн хугацаа орохоор бол уг хугацааны хөдөлмөрийн хөлсийг тухайн үед мөрдөж байсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр тооцон тэтгэвэр тогтоолгох дундаж цалин хөлсийг тодорхойлно.

6.8.Ажил олгогч нь шимтгэл төлөлтийн тайланд "даатгуулагчийн төрлийн код"-ыг буруу тайлагнасан нь тэтгэврийн даатгалд төлсөн шимтгэлийн хэмжээнд өөрчлөлт орохоргүй бол тухайн даатгуулагчийн төрлийг залруулахгүй.

Санамж[7].Үндсэн ажлын цагаасаа бусад цагт Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 57 зүйлд заасан зэрэгцсэн хөдөлмөрийн гэрээний дагуу хэд хэдэн ажил давхар эрхэлсэн эсхүл тэтгэвэр тогтоолгосны дараа ажил хөдөлмөр эрхэлсэн зэрэг

даатгуулагчийн тухайн сарын цалин хөлсний хэмжээ нь өөрчлөгдөхгүй тохиолдолд уг цалин хөлсийг бүртгэсэн "даатгуулагчийн төрлийн код"-ыг өөрчлөхийг шаардахгүй байж болно.

6.9.Тэтгэвэр тогтоолгох дундаж цалин хөлсийг тодорхойлохдоо Засгийн газрын 2023 оны 238 дугаар тогтоолоор баталсан "Тэтгэвэр бодоход баримтлах цалингийн итгэлцүүр"-ийг хэрэглэнэ.

Санамж[8].Тэтгэвэр бодох сар бүрийн цалинд шинэ итгэлцүүр хэрэглэхдээ сарын цалингийн дээд хэмжээг Засгийн газрын 2023 оны "Итгэлцүүр шинэчлэн тогтоох, тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай" 238 дугаар тогтоолын 3 дахь хэсэгт заасныг баримтална.

Санамж[9]. Даатгуулагчийн энэ журмын 6.6-д заасны дагуу шимтгэл нөхөн төлсөн хугацааны хөдөлмөрийн хөлс (420.000 төг)-нд Засгийн газрын 2023 оны 238 дугаар тогтоолоор баталсан "Тэтгэвэр бодоход бариmтлах цалингийн итгэлцүүр"-ийг хэрэглэхгүй.

Санамж[10]. Даатгуулагчийн энэ журмын 6.7-д заасны дагуу шимтгэл нөхөн төлсөн хугацааны хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд Засгийн газрын 2023 оны 238 дугаар тогтоолоор баталсан "Тэтгэвэр бодоход бариmтлах цалингийн итгэлцүүр"-ийг хэрэглэнэ.

ДОЛОО.Үндэсний ажил, мэргэжлийн жишиг цалин хэрэглэх

7.1.Дараах тохиолдолд үндэсний ажил мэргэжлийн жишиг цалин /цаашид "жишиг цалин" гэх/-г үндэслэн даатгуулагчийн тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хөлсийг тодорхойлно:

7.1.1.Энэ журмын 6.3-т заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгосон иргэний сонгосон нийт онуудын эсхүл зарим саруудын 1995 оноос өмнөх цалин хөлсийг тодорхойлох баримт нь архивын сан хөмрөгт байхгүй, олдохгүй байснаас шалтгаалан сарын дундаж цалин хөлсийг тодорхойлохгүйгээр тэтгэврийг нь тэтгэврийн доод хэмжээгээр тогтоосон бол тэтгэвэр авагчийн хүсэлтийн дагуу жишиг цалинг баримтлан тэтгэврийг нь өөрчлөн тогтоож болно;

7.1.2.Даатгуулагч 1995 оноос өмнө авч байсан цалин хөлсөө сонгон шинээр тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан боловч тухайн сонгосон онуудын нийт эсхүл зарим саруудын цалин хөлсний хэмжээ нь архивын баримтаар нотлогдохгүй, архивын сан хөмрөгт байхгүй, олдохгүй байгаа бол тухайн саруудын цалин хөлсийг жишиг цалингаар орлуулан тооцож болно.

7.2.Тэтгэвэр авагч, даатгуулагч, иргэн Ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох тухай хуулийн дагуу 1995 он хүртэлх хугацааны ажилласан жилээ нөхөн тооцуулсан тохиолдолд түүний тэтгэвэр тогтоолгох цалин хөлсийг тодорхойлоход жишиг цалинг хэрэглэхгүй.

Санамж[11].Даатгуулагч (иргэн) өөрөөс нь үл хамаарах шалтгаанаар 1990-1994 онд ажил, хөдөлмөр эрхлээгүй буюу эрхлэх боломжгүй байсан хугацаанд

ажилласан жил нь тасарсны улмаас уг хугацааг ажилласнаар нөхөн тооцуулсан бол энэхүү хугацааны дундаж цалин хөлсийг тооцоход жишиг цалинг хэрэглэ хүй.

7.3.Тэтгэврийг нь сарын дундаж цалин хөлсийг үндэслэн тогтоосон тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн хэмжээг жишиг цалинг хэрэглэн дахин өөрчлөн тогтоохгүй.

НАЙМ. Тэтгэвэр тогтоосон дундаж цалин хөлсийг өөрчлөх

8.1.Тэтгэвэр тогтооход баримталсан дундаж цалин хөлсийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1.1, 29 дүгээр зүйлийн 29.3 дахь хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд өөрчлөхгүй. Өөрөөр хэлбэл тэтгэвэр бодуулсан дундаж цалинг өөр онуудын цалингаар солихгүй.

8.2. Дараалсан зургаа, долоон жилийн дундаж цалин хөлснөөс тэтгэвэр бодуулсан тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг тэтгэвэр авагчийн хүсэлтэд үндэслэн нэг удаа өөрчлөн тогтооно. Энэ тохиолдолд тэтгэвэр авагч шимтгэл төлсөн сүүлийн 20 жил доторх дараалсан өөр 5 жилийн шимтгэл төлсөн цалинг сонгож болно.

8.3.Энэ журмын дагуу тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг өөрчлөн тогтоохдоо Засгийн газрын 2023 оны оны 238 дугаар тогтоолоор баталсан "Тэтгэвэр бодоход баримтлах цалингийн итгэлцүүр"-ийг хэрэглэнэ.

ЕС. Хяналт, хариуцлага

9.1.Ажил олгогч нь ажилтан, иргэний энэ журмын 6.2-т заасан цалин хөлсний тодорхойлолтыг санхүүгийн баримтаас үнэн зөв гаргаж тодорхойлох үүрэг хүлээнэ.

9.2.Цалин хөлсний тодорхойлолт, бусад баримт бичгийг хуурамчаар бүрдүүлсний улмаас тэтгэврийг үндэслэлгүй эсхүл илүү тогтоолгон авсан бол буруутай этгээдээр тэтгэврийг нөхөн төлүүлж холбогдох хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

9.3.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд нийгмийн даатгалын байгууллага болон хуулиар тогтоосон чиг үүргийн бусад байгууллага хяналт тавина.

9.4.Энэ журмыг зөрчсөн тохиолдолд холбогдох хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ТОГТООЛ

2024 оны 09 сарын 11 өдөр Дугаар 75 Улаанбаатар хот

Аргачлал батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 27.2-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх аргачлал”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэ тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Ц.Ганцэцэг)-т, хяналт тавьж ажиллахыг Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Л.Энх-Амгаланд тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоолыг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Л.ЭНХ-АМГАЛАН

ЗУОт
Хэрэгжүүлэх
2024.09.19

Засгийн газрын 2024 оны 09 дүгээр
сарын 11-ний өдрийн 75 дугаар
тогтоолын хавсралт

ТЭТГЭВРИЙН ХЭМЖЭЭГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ АРГАЧЛАЛ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгон авч буй тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн хэмжээг өмнөх оны инфляцын жилийн дундаж түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэхэд энэ аргачлалыг мөрдөнө.

Хоёр.Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх

2.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 27.1-д заасны дагуу тэтгэврийн хэмжээг өмнөх оны инфляцын жилийн дундаж түвшинтэй уялдуулан дараах томьёог ашиглан нэмэгдүүлнэ:

$$Т_i=Т_{i-1}+Т_{i-1}*(ХҮӨТ_{i-1}+(И_{i-2}-ХҮӨТ_{i-2}))$$

$Т_i$-тухайн онд нэмэгдсэн тэтгэврийн хэмжээ;

$Т_{i-1}$-өмнөх оны тэтгэврийн хэмжээ;

$ХҮӨТ_{i-1}$-Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн хүрээний мэдэгдэл, төсвийн төсөөллийг баталсан хуулийн төсвийн хүрээний мэдэгдэлд заасан өмнөх оны хэрэглээний үнийн өсөлтийн түвшин;

$ХҮӨТ_{i-2}$-Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн хүрээний мэдэгдэл, төсвийн төсөөллийг баталсан хуулийн төсвийн хүрээний мэдэгдэлд заасан 2 жилийн өмнөх хэрэглээний үнийн өсөлтийн түвшин;

$И_{i-2}$-Үндэсний статистикийн хорооноос зарласан 2 жилийн өмнөх инфляцын жилийн дундаж түвшин;

i-тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлж байгаа он.

Тайлбар: Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх томьёоны $(И_{i-2}-ХҮӨТ_{i-2})$ үзүүлэлтийг 2025 онд тэг, 2026 оноос эхлэн өмнөх онд шинээр тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчдын хувьд тэг байхаар тус тус тооцно.

2.2.Энэ аргачлалын 2.1-д заасны дагуу тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлсэн дүн дээр Зарим иргэний тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлд заасны дагуу олгосон нэмэгдэл (50,000 төгрөг)-ийг нэмж бодно.

2.3.Тэтгэвэр бодох цалинд хэрэглэх итгэлцүүрээр тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ энэ аргачлалд хамаарахгүй.

Гурав.Хяналт, хариуцлага

3.1.Энэ аргачлалын хэрэгжилтэд нийгмийн даатгалын байгууллага, нийгмийн даатгалын болон нийгмийн хамгааллын хяналтын улсын байцаагч хяналт тавина.

3.2.Энэ аргачлалыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

----o0o----

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН ЯАМ**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2023.12.28 № 2/6624

танай 2023.12.12-ны № 03/3240-т

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙД
Х.БУЛГАНТУЯА ТАНАА

"Журам, маягтын загвар батлах тухай" Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2023 оны А/177, А/433 дугаар тушаалыг Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ...6516... дугаарт бүртгэж хүргүүлэв.

ДЭД САЙД Б.СОЛОНГОО

Doc.yam.аб.2023

151804443

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2023 оны 12 сарын 27-ны өдрийн ... дугаарт бүртгэв.

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД,
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ 65/6

2023 оны 12 дүгээр сарын 07-ны өдөр

Дугаар А/177 А/433

Улаанбаатар хот

Журам, маягтын загвар
батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 5 дугаар зүйлийн 5.6 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Даатгуулагчид эмнэлгийн хуудас олгох журам”-ыг нэгдүгээр хавсралтаар, ”Эмнэлгийн хуудасны маягтын загвар”-ыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү тушаалыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/, эрүүл мэндийн байгууллагад тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар (Б.Батжаргал), Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний газар (А.Өнөржаргал)-т тус тус даалгасугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД

С.ЧИНЗОРИГ

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/177 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

ДААТГУУЛАГЧИД ЭМНЭЛГИЙН ХУУДАС ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга), Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-д заасны дагуу даатгуулагч, хүнд эмнэлгийн хуудас олгох, хяналт тавих харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2.Эмнэлгийн хуудас бичих, олгох, бүртгэх, хяналт тавих үйл ажиллагааг цаасан болон цахим хэлбэрээр зохион байгуулна.

1.3.Эмнэлгийн хуудас нь нэгдсэн дугаартай байх ба цахим эмнэлгийн хуудасны дугаарыг програмаас шууд олгоно.

1.4.Энэ журмын 2.1-т заасан эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудас нь хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж олгох үндсэн баримт болно.

1.5.Эмнэлгийн хуудсыг эрүүл мэндийн байгууллагын болон улсын бүртгэл, эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагын цахим мэдээллийн сангийн бүртгэл, өвчний түүх, амбулаторийн карт, үзлэг, шинжилгээ, оношийн үндэслэл, явцын болон төгсгөлийн дүгнэлт, эрүүл мэндийн байгууллагын эмнэлэг хяналтын комиссын хурлын шийдвэр, үйлдвэрлэлийн ослын акт (зөвхөн үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн тохиолдолд)-ыг тус тус үндэслэн олгоно.

1.6.Эмнэлгийн хуудсыг бичиж, олгож байгаа эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, мэргэжилтэн, хяналт, шалгалт хийх эрх бүхий төрийн байгууллагын албан тушаалтан нь авилга, ашиг сонирхлоос ангид байж, эмнэлгийн мэргэжилтний болон төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэм хэмжээг мөрдөж ажиллана.

Хоёр. Эмнэлгийн хуудас бичих эрүүл мэндийн байгууллага

2.1.Даатгуулагчийн эмнэлгийн хуудсыг эмнэлгийн хуудас бичих эрхтэй дараах төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага (цаашид “эрүүл мэндийн байгууллага” гэх) олгоно. Үүнд:

2.1.1. өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв;

2.1.2. амаржих газар;

2.1.3. нэгдсэн эмнэлэг;

2.1.4. тусгай эмнэлэг;

2.1.5. тусгай мэргэжлийн төв;

2.1.6. төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг;

2.1.7.бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв;

2.1.8.уламжлалт анагаах ухааны эмнэлэг;

2.1.9. сувиллын клиник тасаг.

2.2.Ердийн өвчин, ахуйн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөний улмаас энэхүү журмын 2.1-т заасан эрүүл мэндийн байгууллагаас эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авсан даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн хуудсыг дараах байдлаар бичиж олгоно. Үүнд:

2.2.1.ердийн өвчнөөр өвчилсөн, ахуйн осолд өртсөн, жирэмсний 28 долоо хоногоос дотогш хугацаанд амьдрах чадваргүй хүүхэд төрүүлсэн болон Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 32.1-д заасан үндэслэлээр үр хөндүүлсэн даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн хуудсыг тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагаас ажлын 66 өдөр хүртэл хугацаагаар;

2.2.2.мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, хорт хавдар, сүрьеэгээр анх өвчилсөн, бөөрний хүнд хэлбэрийн дутагдал, эрхтэн шилжүүлэн суулгах мэс засалд орсон, эрхтний донор болсон, үйлдвэрлэлийн осол болон хурц хордлогод өртсөн даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн хуудсыг мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг эсхүл тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагаас ажлын 132 өдөр хүртэл хугацаагаар;

2.2.3.гадаад оронд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авсан даатгуулагчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын тодорхойлолт, эмнэлэг хяналтын комиссын шийдвэрийг үндэслэн түүний байнга оршин суугаа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагаас энэ журмын 2.2.1, 2.2.2-т заасан хугацаагаар;

2.2.4.албан томилолтоор ажиллах эсхүл ээлжийн амралт эдэлж байх хугацаандаа өвчилсөн даатгуулагчид эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагаас амбулаториор ажлын 5 өдрөөс илүүгүй, хэвтэн эмчлүүлсэн болон өдрийн эмчилгээ хийлгэсэн бол тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн хугацаагаар;

2.3.Жирэмсэн, амаржсан даатгуулагч эхэд жирэмсэн болон төрөлтийн үеийн эх барихын тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагаас дараах байдлаар эмнэлгийн хуудас олгоно. Үүнд:

2.3.1.жирэмсэн, хүүхдээ 196-аас доошгүй хоног тээж төрүүлсэн эх, хүүхдээ 196 хоног хүртэл тээгээгүй боловч амьдрах чадвартай хүүхэд төрүүлсэн эх, хүүхдээ 196-аас доошгүй хоног тээсэн боловч Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 32.1-д заасан үндэслэлээр үр хөндүүлсэн даатгуулагч эхэд эх барихын тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагаас жирэмсний эмнэлгийн хуудсыг жирэмсний амралт эхэлсэн өдрөөс, амаржсаны эмнэлгийн хуудсыг тухайн эхийн амаржсан өдрөөс эхлэн тус бүр 60 хоног (ихэр бол нийт 140 хоног)-ийн хугацаагаар;

2.3.2.гадаад оронд байгаа жирэмсэн, амаржсан даатгуулагч эхэд жирэмсний болон төрөлтийн үеийн эх барихын тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын тодорхойлолт, эмнэлэг хяналтын комиссын хурлын

шийдвэрийг үндэслэн түүний байнга оршин суугаа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагаас энэ журмын 2.3.1-т заасан хугацаагаар;

2.3.3.төрөх хугацаанаас өмнө амаржсан даатгуулагчид жирэмсний эмнэлгийн хуудсыг хяналтад авсан эрүүл мэндийн байгууллага, амаржсаны эмнэлгийн хуудсыг тухайн даатгуулагчийн амаржсан эрүүл мэндийн байгууллагаас энэ журмын 2.3.1-т заасан хугацаагаар.

2.4.Даатгуулагч эхэд жирэмсний эмнэлгийн хуудас авсан эсэхээс үл хамааран амаржсаны эмнэлгийн хуудсыг олгоно.

Гурав. Эмнэлгийн хуудас олгох хугацаа

3.1.Амбулаториор эмчлүүлсэн даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн хуудсыг эмчлэгч эмчийн шийдвэрээр 14 хүртэл хоногоор, хэвтэн эмчлүүлсэн, өдрийн эмчилгээ хийлгэсэн тохиолдолд тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн хоногоор тус тус олгоно.

3.2.Энэ журмын 2.2.1-д заасны дагуу хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн хуудас авч байх хугацаандаа үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, хорт хавдар, сүрьеэ анх оношлогдсон, бөөрний хүнд хэлбэрийн дутагдал, эрхтэн шилжүүлэн суулгах мэс засалд орсон, эрхтний донор болсон даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн хуудсыг ажлын 132 өдөр хүртэл хугацаагаар үргэлжлүүлэн олгож болно. Энэ тохиолдолд ердийн өвчин, ахуйн ослын шалтгаанаар эмнэлгийн хуудас бичүүлсэн хугацааг ажлын 132 өдрөөс хасаж тооцно.

3.3.Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээг 14 хоногоос дээш хугацаагаар үргэлжлүүлэн үзүүлэх шаардлагатай тохиолдолд хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн хуудас олгох хугацааг Эмнэлэг хяналтын комиссын хурлын шийдвэрээр дараах байдлаар сунгана. Үүнд:

3.3.1.энэ журмын 2.2.1-д заасан эмнэлгийн хуудасны хугацааг 14 хүртэл хоногоор;

3.3.2.энэ журмын 2.2.2-т заасан эмнэлгийн хуудасны хугацааг 30 хүртэл хоногоор.

3.4.Эмнэлэг хяналтын комиссгүй алслагдсан сумын эрүүл мэндийн төв нь эмч нарын хамтарсан үзлэгийн шийдвэрээр эмнэлгийн хуудасны хугацааг сунгаж болно.

3.5.Эмчлэгч эмч болон эрүүл мэндийн байгууллагын холбогдох албан тушаалтан нь даатгуулагчийн эмнэлгийн хуудсыг энэ журамд заасан хугацаанд багтаан бичиж, баталгаажуулан, хавсралт мэдээллийн хамт илгээнэ.

Дөрөв. Эмнэлгийн хуудас олгох

4.1.Даатгуулагч эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авч байх хугацаанд эмнэлгийн хуудас авах эсэх талаар эмчлэгч эмчид мэдэгдэнэ. Эмнэлгийн хуудсыг эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авч дууссан болон жирэмсний амралт эхэлсэн эсхүл амаржсан өдрөөс хойш доорх хугацаанд багтаан цахимаар эсхүл цаасан хэлбэрээр бичнэ. Үүнд:

үйлчилгээ авч дууссан өдрөөс хойш ажлын 10 өдөрт;

4.1.2.жирэмсний болон амаржсаны эмнэлгийн хуудсыг жирэмсний амралт эхэлсэн болон амаржсан өдрөөс хойш хуанлийн 30 хоногт;

4.1.3.энэ журмын 2.2.3, 2.3.2-т заасан даатгуулагчийн эмнэлгийн хуудсыг эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авч дууссан болон жирэмсний амралт эхэлсэн, амаржсан өдрөөс хойш хуанлийн 60 хоногт.

4.2.Хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас энэ журмын 4.1 дэх хэсэгт заасан хугацаа хэтэрсэн тохиолдолд эмнэлгийн хуудас бичих хугацаа дууссан өдрөөс хойш хуанлийн 30 хоногт багтаан энэ журмын 1.5-д заасан болон хүндэтгэн үзэх шалтгааныг нотлох баримт бичиг, эмнэлэг хяналтын комиссын хурлын шийдвэрийг тус тус үндэслэн олгоно.

4.3.Эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага "Цахим эмнэлгийн хуудасны программ"-ыг хамтран ашиглах гэрээ байгуулна. Гэрээнд "Цахим эмнэлгийн хуудасны программ" ашиглах эрх олгох, нууцлалын гэрээ байгуулах, цахим мэдээллийн сан бүрдүүлэх, мэдээлэл солилцох, хяналт тавих зэргийг тусгасан байна.

4.4.Цахим эмнэлгийн хуудас бичих эрхийг холбогдох программ хөгжүүлэгч байгууллагад нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага олгоно. Эрх олгохдоо эмнэлгийн хуудасны холбогдох мэдээллийг үнэн зөв, бүрэн бөглөж илгээж буй байдал, эмнэлгийн хуудсыг цахимаар хянах боломжийг бүрдүүлсэн эсэх зэрэг мэдээллийг шалгана.

4.5.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дэргэдэх Мэдээллийн технологийн төв нь цахим эмнэлгийн хуудас олгосон жагсаалтын түүхчилсэн архив үүсгэн хадгалах, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хариуцан ажиллана.

4.6.Программ хангамж, сүлжээ, техник тоног төхөөрөмжийн саатал, гэмтэл болон холбогдох бусад шалтгааны улмаас эрүүл мэндийн байгууллагаас эмнэлгийн хуудсыг энэхүү журамд заасан хугацаанд багтаан цахимаар илгээх боломжгүй нөхцөл байдал үүссэн талаар программ хөгжүүлэгч байгууллага цахим эмнэлгийн хуудасны програмд мэдээлэл оруулж шийдвэрлүүлнэ.

4.7.Программ хангамж, сүлжээ, техник тоног төхөөрөмжийн саатал, гэмтэл болон эмнэлгийн хуудас цахимаар бичиж олгох боломжгүй бусад нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд эмнэлгийн хуудсыг цаасан хэлбэрээр дараах байдлаар бичнэ. Үүнд:

4.7.1.даатгуулагчийн болон эрүүл мэндийн байгууллагын мэдээллийг хэвлэмэл хуудасны асуумжийн дагуу үнэн зөв, бүрэн бичиж, тэмдэглэх;

4.7.2.оношийг өвчний олон улсын ангиллын кодоор бичих;

4.7.3.эмнэлгийн хуудсыг засваргүй, гаргацтай бичих.

4.8.Эрүүл мэндийн байгууллагын дарга, ерөнхий эмч (захирал, эрхлэгч) эмнэлгийн хуудасны үндэслэлийг шалгаж баталгаажуулна.

4.9.Эрүүл мэндийн байгууллага “Эмнэлгийн хуудас олгосон тухай бүртгэл” хөтлөн харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад сар бүр цахим хэлбэрээр илгээнэ.

4.10.Эмнэлгийн хуудасны мэдээллийг алдаатай, дутуу бичсэн, засварласан, үрэгдүүлсэн бол хүчингүйд тооцно. Уг эмнэлгийн хуудасны дагуу тэтгэмж олгоогүй тухай ажил олгогчийн тодорхойлолтыг үндэслэн эмнэлгийн хуудас анх бичсэн эрүүл мэндийн байгууллага өмнөх эмнэлгийн хуудас бичигдсэн өдрөөс хойш 28 хоногийн дотор дахин олгоно. Нийгмийн даатгалын байгууллага хүчингүйд тооцсон эмнэлгийн хуудсаар тэтгэмж олгосон эсэхийг цахим мэдээллийн сангийн бүртгэлд тулгуурлан хянана.

4.11.Дараах тохиолдолд эмнэлгийн хуудас олгохгүй. Үүнд:

4.11.1.даатгуулагч тухайн эрүүл мэндийн байгууллагаас эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ аваагүй;

4.11.2.даатгуулагч хорио цээрийн болон хязгаарлалтын дэглэм тогтоосны улмаас тусгаарлагдсан, гоо сайхны мэс засал хийлгэсэн, рашаан сувилалд сувилуулсан;

4.11.3.хүүхэд үрчилж авсан болон тээгч эхээр дамжуулан хүүхэдтэй болсон;

4.11.4.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.7 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.8 дахь хэсэгт тус тус заасны дагуу хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авч буй даатгуулагчид тухайн тэтгэвэр тогтоолгосон өвчний оношоор.

4.12.Эмнэлгийн хуудсыг тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн хугацаанаас илүү хоногоор бичиж олгохгүй бөгөөд энэ журмын 4.13-т зааснаас бусад тохиолдолд урьдчилан бичиж олгохгүй.

4.13.Даатгуулагчид үзүүлж буй эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний дуусах хугацаа амралтын өдөр эсхүл нийтээр амрах баяр ёслолын өдөр таарсан тохиолдолд эмнэлгийн хуудсыг тусламж, үйлчилгээ дуусах хугацааны өмнөх сүүлийн ажлын өдөр бичиж олгож болно.

4.14.Эрүүл мэндийн байгууллага нь магадлагч эмчээс буцаасан эмнэлгийн хуудсыг энэ журмын 4.2-т заасан хугацаанд багтаан дахин илгээнэ.

4.15.Эмнэлгийн хуудас олгох, хяналт тавихдаа улсын бүртгэл, нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгал, эрүүл мэндийн байгууллагын цахим мэдээллийн сан зэрэгт үндэслэнэ.

4.16.Хэвтэн эмчлүүлсэн болон өдрийн эмчилгээ хийлгэсэн тохиолдолд өвчний түүхийн, амаржсан тохиолдолд төрөлтийн түүхийн дугаарыг “Цахим эмнэлгийн хуудасны програм”-д тус тус бүртгэнэ.

4.17.Хүндэтгэн үзэх шалтгааныг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 2.1.5-д зааснаар ойлгоно.

Тав. Хяналт тавих

5.1.Эмнэлгийн хуудасны бичилт, олголттой холбоотой маргааныг эрүүл мэндийн байгууллага, тэтгэмж олголттой холбоотой маргааныг нийгмийн даатгалын байгууллага тус тус хянан шийдвэрлэнэ.

5.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага эмнэлгийн хуудас бичих олгохтой холбоотой асуудлаар даатгуулагч, хүн, аж ахуйн нэгж байгууллагад мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх, сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах зэрэг бусад холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллана.

5.3.Эрүүл мэндийн байгууллага эмнэлгийн хуудасны бичилт, олголтын үндэслэл, цахим бүртгэл хөтлөлтөд улирал тутамд дотоодын хяналт шалгалт хийж, илэрсэн зөрчлийг арилгах, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол авч ажиллана.

5.4.Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллагын магадлагч эмч эмнэлгийн хуудасны бичилт, олголтод тавих хяналт шалгалтын хуваарийг нийгмийн даатгалын газрын даргаар батлуулан хэрэгжүүлж, тайланг Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлд хагас, бүтэн жилээр хүргүүлнэ.

5.5.Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөл нь энэ журмын 5.4-т заасан тайланг хүлээн авч дүн шинжилгээ хийж, саналыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

5.6.Төв болон орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагын магадлагч эмч эмнэлгийн хуудасны бичилт олголтын үндэслэлд цахим хяналт хийхдээ тэтгэмжийн програмын цахим мэдээллийн сангийн бүртгэлээс дараах шалгууруар түүвэрлэн шалгана. Үүнд:

5.6.1.хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг нэг жилд 3-аас дээш удаа авсан;

5.6.2.хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг 30 хоногоос дээш хугацаагаар авсан;

5.6.3.тэтгэмж олгосон хугацаа давхацсан;

5.6.4.нэг өдөр ижил мөнгөн дүнгээр 2 ба түүнээс дээш удаа тэтгэмж авсан.

5.7.Орон нутгийн өвчлөлийн байдал, төрөлтийн тоо, хүн амын хөдөлгөөн, тэтгэмж авсан даатгуулагчийн тооны өсөлт, бууралт зэрэг нөхцөл байдалтай уялдуулан бусад шалгуур үзүүлэлтийг боловсруулан хяналт шалгалт хийж болно.

Зургаа. Хариуцлага

6.1.Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

....oOo....

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд,
Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын
...../07-ны өдрийн A/177 A/433 дугаар тушаалын
хоёрдугаар хавсралт

ЭМНЭЛГИЙН ХУУДАС №

1.

QR код: Регистрийн дугаар / Дахин давтагдашгүй дугаар/

2.Ургийн овог:.....Эцэг /эх/-ийн нэр
.....Нэр.....
3.Оршин суугаа хаяг:.....аймаг, /нийслэл/.....сум/дүүрэг/.....
.....баг/хороо/.....
4.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр:.....

5. Хөдөлмөрийн чадвар алдсан шалтгаан: /доогуур нь зурах/	6. Тохирохыг сонгох / доогуур нь зурах/
1.Ердийн өвчин 2.Ахуйн осол 3.Мэргэжлээс шалтгаалах өвчин 4.Үйлдвэрлэлийн осол	1. Жирэмсний 2. Амаржсаны

7.Оношийн шифр /Өвчний олон улсын ангилал-ICD/.....
8. Эмчлүүлсэн/ Чөлөө олгосон/ хугацаа:
Эхэлсэн.....он.....сар.....өдөр Дууссан.....он.....сар.....өдөр
9. Эмчлүүлсэн/ Чөлөө олгосон/ хоног:.....
1. Амбулатороор: ..... 2.Хэвтэн эмчлүүлсэн: .....
10. Эмнэлгийн хуудас олгосон эмнэлгийн нэр.....

Ерөнхий эмч / Эмчийн код/	Эмчлэгч эмч /Эмчийн код/.....
..... / /	..... / /
(гарын үсэг) (нэр)	(гарын үсэг) (нэр)
Баталгаажуулалт	Эмнэлгийн хуудас бичсэн 20...он...сар...өдөр

11.Нийгмийн даатгалын байгууллагын тодорхойлолт:
Эмнэлгийн хуудас хүлээн авсан:
20...он...сар...өдөр
Хянасан:
20...он...сар...өдөр

Тэтгэмж авах эрх үүссэн эсэх: 1.Тийм 2.Үгүй

.....аймаг,(дүүрэг)-ийн Нийгмийн даатгалын газрын магадлагч эмч ...../ /
(гарын үсэг) (нэр)

ТЭТГЭМЖИЙН ТООЦОО

	Сар	Ажлын хоног	Тэтгэмж бодох хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлого	Нэг сарын дундаж хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлого	Нэг өдрийн дундаж хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлого	Тэтгэмж бодох хувь	Нэг өдөрт ногдох тэтгэмжийн хэмжээ (3*4)	Тэтгэмж олгох хоног			Олговол зохих тэтгэмж (төгрөгөөр)		
								Бүгд (7+8)	Ажил олгогчоос	Нийгмийн даатгалын сангаас	Бүгд (10+11)	Ажил олгогчоос (5х7)	Нийгмийн даатгалын сангаас(5 х 8)
	А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	...-р сар												
2	...-р сар												
3	...-р сар												
4	...-р сар												
5	...-р сар												
6	...-р сар												
7	...-р сар												
8	...-р сар												
9	...-р сар												
10	...-р сар												
11	...-р сар												
12	....-р сар												
13	Дүн												

Даатгуулагчийн шимтгэл төлж ажилласан хугацаа.....жил.....сарыг тодорхойлсон:

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүний нөөцийн ажилтан: ..... / /
(гарын үсэг) (нэр

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын: Дарга ..... / / (гарын үсэг) (нэр) Баталгаажуулалт: Нягтлан бодогч ..... / / (гарын үсэг) (нэр) 20...оны ....сарын....өдөр	Нийгмийн даатгалын байгууллагын: байцаагч (ажилтан)..... / / (гарын үсэг) (нэр) Баталгаажуулалт: Хянасан байцаагч: ..... / / (гарын үсэг) (нэр) 20..оны ....сарын....өдөр

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР ТҮР АЛДСАНЫ

ЭМНЭЛГИЙН ХУУДАС №

1.

QR код:
Регистрийн дугаар
Дахин давтагдашгүй дугаар

2. Ургийн овог:.....Эцэг /эх/-ийн нэр .....Нэр.....
3. Оршин суугаа хаяг:.....аймаг, /нийслэл/.....сум/дүүрэг/.....
.....баг/хороо/.....
4.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр:.....
5. Хөдөлмөрийн чадвар алдсан шалтгаан:
1.Ердийн өвчин
2.Ахуйн осол
3.Мэргэжлээс шалтгаалах өвчин
4.Үйлдвэрлэлийн осол
6.Оношийн шифр /Өвчний олон улсын ангилал-ICD/.....
7.Хугацаа:
Эхэлсэн.....он.....сар.....өдөр
Дууссан.....он.....сар.....өдөр
8. Эмчлүүлсэн хоног:.....
1. Амбулатороор:.....
2.Хэвтэн эмчлүүлсэн:.....
9. Эмнэлгийн хуудас олгосон эмнэлгийн нэр.....

Ерөнхий эмч / Эмчийн код/...../ /
(гарын үсэг) (нэр)
Баталгаажуулалт

Эмчлэгч эмч /Эмчийн код/...../ /
(гарын үсэг) (нэр)

Эмнэлгийн хуудас бичсэн 20...он...сар...өдөр

10.Нийгмийн даатгалын байгууллагын тодорхойлолт:
Эмнэлгийн хуудас хүлээн авсан: 20...он...сар...өдөр
Хянасан: 20...он...сар...өдөр
Тэтгэмж авах эрх үүссэн эсэх: 1.Тийм 2.Үгүй

.....аймаг,(дүүрэг)-ийн Нийгмийн
даатгалын газрын магадлагч эмч...../ /
(гарын үсэг) (нэр)

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР ТҮР АЛДСАНЫ ТЭТГЭМЖИЙН ТООЦОО

Сар	МД	Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдахын өмнөх бүтэн ажилласан 3 сарын		Тэтгэмж бодох		Нэг өдөрт ногдох тэтгэмж (3х4) /төгрөгөөр/	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж олгох хоног			Олговол зохих тэтгэмж (төгрөгөөр)		
		Хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлого	Ажлын хоног	Нэг өдөрт ногдох хөдөлмөрийн хөлс,	Хувь		Бүгд (7+8)	Ажил олгогчоос	Нийгмийн даатгалын сангаас	Бүгд (5х6)	Ажил олгогчоос (5х7)	Нийгмийн даатгалын сангаас(5 х 8)
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
...-р сар	1											
...-р сар	2			х	х	х	х	х	х	х	х	х
....-р сар	3											
Дүн (1+2+3)	4											
Нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч) хянасан дүн	5											

Даатгуулагчийн шимтгэл төлж ажилласан хугацаа.....жил.....сарыг тодорхойлсон:

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүний нөөцийн ажилтан:...../ /

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын: Нийгмийн даатгалын байгууллагын:

Дарга...../ / байцаагч (ажилтан)...../ / (гарын үсэг) (нэр)
(гарын үсэг) (нэр)

Баталгаажуулалт: Баталгаажуулалт:

Нягтлан бодогч...../ / Хянасан байцаагч:...../ /

(гарын үсэг) (нэр) (гарын үсэг) (нэр)

20...оны ....сарын....өдөр 20..оны ....сарын....өдөр

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 04 өдөр Дугаар 08. Улаанбаатар хот

Тэтгэмжийн хэмжээ тогтоох тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 8 дугаар зүйлийн 8.3 дахь хэсэгт заасныг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн хэмжээг 2 000 000 /хоёр сая/ төгрөгөөр тогтоосугай.

2. Амьгүй донор болж эс, эд, эрхтнээ бусдад шилжүүлсэн даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн хэмжээг 3 500 000 /гурван сая таван зуун мянга/ төгрөгөөр тогтоосугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба /Г.Банзрагч/-нд үүрэг болгосугай.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн “Оршуулгын тэтгэмжийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” 2022 оны 08 дугаар сарын 01-ний өдрийн 04 дүгээр тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

5. Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ДАРГА Х.БУЛГАНТУЯА

1119276367
5284708 СБА1473

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 13 өдөр Дугаар 438 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн 15.2-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Даатгуулагч тэтгэмж авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, тэтгэмж олгох журам”-ыг хавсралт ёсоор батлсугай.

2.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 13 -ны өдрийн 438 дугаар
тогтоолын хавсралт

ДААТГУУЛАГЧ ТЭТГЭМЖ АВАХАД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ, ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ журмаар Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-д заасны дагуу хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох болон ажилгүйдлийн тэтгэмж авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, даатгуулагчид тэтгэмж олгох харилцааг зохицуулна.

Хоёр.Тэтгэмж авахад бүрдүүлэх баримт бичиг

2.1.Нийгмийн даатгалд сайн дурын хэлбэрээр даатгуулсан даатгуулагч ердийн өвчин, ахуйн ослын улмаас хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авахад эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудсыг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ.

2.2.Нийгмийн даатгалд албан журмын хэлбэрээр даатгуулсан даатгуулагч ердийн өвчин, ахуйн ослын улмаас хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдсан бол ажил олгогч дараах баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

2.2.1.эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудас;

2.2.2.тэтгэмж авах даатгуулагчийн мэдээлэл (овог, нэр, регистр, банкин дахь дансны дугаар).

2.3.Даатгуулагч жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авахад эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудсыг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ.

2.4.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж авахад дараах баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

2.4.1.даатгуулагчийн нас барсны гэрчилгээний хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа, шүүхийн шийдвэр;

2.4.2. гэр бүлийн гишүүний иргэний үнэмлэхийн хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа;

2.4.3.амьгүй донор болсон тухай эрүүл мэндийн байгууллагын тодорхойлолт.

2.5.Даатгуулагч ажилгүйдлийн тэтгэмж авахад дараах баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

2.5.1.даатгуулагчийг ажлаас чөлөөлсөн тухай ажил олгогчийн шийдвэр, шийдвэрт хамаарах хугацаа нь дуусгавар болж буй ажил гүйцэтгэх гэрээ, хөлсөөр ажиллах гэрээ болон эдгээртэй адилтгах бусад гэрээний хамт;

2.5.2.хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан байгууллагад бүртгүүлсэн тухай тодорхойлолт.

2.6.Даатгуулагч хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах бол энэ журмын 2.1, 2.3-т заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр эмнэлгийн хуудас авснаас хойш 4 долоо хоногийн дотор, хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор хүсэлт гаргана.

2.7.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж авах бол энэ журмын 2.4-т заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр даатгуулагчийг нас барснаас хойш 6 долоо хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор хүсэлт гаргана.

2.8.Даатгуулагч ажилгүйдлийн тэтгэмж авах бол энэ журмын 2.5-д заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр ажлаас чөлөөлсөн тухай ажил олгогчийн шийдвэр гарсан өдрөөс хойш 4 долоо хоногийн дотор, хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 3 сарын дотор хүсэлт гаргана.

2.9.Ажил олгогч энэ журмын 2.2-т заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр эмнэлгийн хуудас авснаас хойш 4 долоо хоногийн дотор хянаж хүргүүлнэ.

2.10.Энэ журмын 2.6, 2.7, 2.8, 2.9-д заасан хүндэтгэн үзэх шалтгаан гэж Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 2.1.5-д заасныг ойлгоно.

2.11.Ажил олгогч, даатгуулагч тэтгэмж авах цахим өргөдөл, баримт бичгийг нийгмийн даатгалын байгууллагад холбогдох цахим системээр илгээнэ.

2.12.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санг үндэслэн, энэ журмын 2.4.1-д заасан даатгуулагчийн нас барсны гэрчилгээ, 2.5.2-т заасан хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан байгууллагад бүртгүүлсэн тухай тодорхойлолтыг холбогдох байгууллагын мэдээллийн санд үндэслэн тодорхойлно.

Гурав.Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгох

3.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчаас, энэ журмын 2.1, 2.3-т заасан баримт бичгийг хүлээж авснаас хойш 14 хоногийн дотор шийдвэрлэж, даатгуулагчийн арилжааны банкин дахь дансаар дамжуулан олгоно.

3.2.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын 2.4-т заасан баримт бичгийг хүлээж авснаас хойш 24 цагийн дотор шийдвэрлэж, гэр бүлийн гишүүнд арилжааны банкин дахь дансаар дамжуулан олгоно.

3.3.Даатгуулагчид ажил олгогчоос олгох хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмжийг ажил олгогч, нийгмийн даатгалын сангаас олгох хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмжийг нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчид арилжааны банкин дахь дансаар дамжуулан олгоно.

3.4.Даатгуулагч жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авахад нийгмийн даатгалын байгууллагад дахин хүсэлт гаргахгүй, эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудсыг үндэслэн олгоно.

3.5.Даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон өвчний оношоор хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж олгохгүй.

3.6.Энэ журмын 2.6, 2.7, 2.8, 2.9-д заасан хугацаа хэтэрсэн тохиолдолд даатгуулагчид тэтгэмж олгохгүй.

Дөрөв.Ажилгүйдлийн тэтгэмж олгох

4.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын 2.5-д заасан баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор шийдвэрлэж, даатгуулагчийн арилжааны банкин дахь дансаар дамжуулан сар бүр олгоно.

4.2.Үндсэн ажлаас гадуур байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ болон Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр зүйлд заасан гэрээний дагуу давхар ажил эрхэлж байгаа даатгуулагчид зөвхөн үндсэн ажлаасаа халагдсан тохиолдолд ажилгүйдлийн тэтгэмж олгоно.

4.3.Даатгуулагч ажилгүйдлийн тэтгэмж авч байх хугацаандаа ажилд орсон боловч анх тэтгэмж олгохоор тогтоосон хугацаа дуусахаас өмнө ажлаас халагдсан тохиолдолд түүнд үлдэх хугацаанд ногдох тэтгэмжийг урьд авч байсан хэмжээгээр нь үргэлжлүүлэн ажлын 76 өдөр дуустал хугацаанд олгоно.

4.4.Даатгуулагч нь ажилгүйдлийн тэтгэмж авч байх хугацаандаа ажилд орсон бол нийгмийн даатгалын байгууллагад мэдэгдэж, тэтгэмж олголтыг зогсооно.

4.5.Даатгуулагч үндсэн ажлаас халагдсаны дараагийн өдрөөс эхлэн давхар ажиллаж байгаа аль нэг байгууллагын үндсэн даатгуулагчаар шилжин шимтгэл төлж, ажилласан тохиолдолд түүнд ажилгүйдлийн тэтгэмж олгохгүй.

Тав.Бусад

5.1.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчид тэтгэмжийн хэмжээ, олгох хугацаа, олгосон дүн зэрэг мэдээллийг цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем, даатгуулагчийн веб систем, нийгмийн даатгалын аппликейшн зэрэг системээр цахимаар хүргэнэ.

5.2.Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

----o0o----

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
ТОГТООЛ

2024 оны 09 сарын 06 өдөр Дугаар 06 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 13 дугаар зүйлийн 13.3 дахь хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 15 дугаар зүйлийн 15.7 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1."Ажил олгогчид ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх журам"-ыг нэгдүгээр хавсралтаар, "Ажил олгогчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, хяналт тавих журам"-ыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус батлалсугай.

2.Тогтоолын хэрэгжилтийг зохион байгуулж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Ц.Ганцэцэг)-т даалгасугай.

3.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба (Г.Банзрагч)-нд үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү тогтоол гарсантай холбогдуулан "Журам шинэчлэн батлах тухай" Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2011 оны 11 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 16 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА Л.ЭНХ-АМГАЛАН

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн
2024 оны 09 дугаар сарын 06-ны өдрийн
06 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралт

АЖИЛ ОЛГОГЧИД АЖИЛГҮЙДЛИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН ХӨНГӨЛӨЛТ ҮЗҮҮЛЭХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 13 дугаар зүйлд заасны дагуу ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх, бүртгэх, тайлагнах, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

Хоёр.Шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх ажил олгогчийг тодорхойлох

2.1.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт /цаашид "шимтгэлийн хөнгөлөлт" гэх/ үзүүлэх дараах шалгуур хангасан ажил олгогчийн мэдээллийг нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд үндэслэн гаргана. Үүнд:

2.1.1.ажил олгогч тухайн сарын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 25 дугаар зүйлийн 25.1 дэх хэсэгт заасан хугацаанд ирүүлсэн байх;

2.1.2.ажил олгогчийн цалин хөлсний санд ногдуулсан нийгмийн даатгалын шимтгэлийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 32 дугаар зүйлийн 32.2.2 дахь заалтад заасан хугацаанд төлсөн байх;

2.1.3.тухайн ажил олгогчид ажиллаж буй даатгуулагч 3 жил дараалан ажилгүйдлийн даатгалын сангаас тэтгэмж гаргуулаагүй байх.

2.2.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь энэ журмын 2.1-д заасан ажил олгогчийн мэдээллийг аймаг, дүүрэг бүрээр гарган аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлнэ.

2.3.Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.34 дэх заалтад заасан байгууллагад шимтгэлийн хөнгөлөлт хамаарахгүй.

Гурав.Шимтгэлийн хөнгөлөлтийн хэмжээг тооцох, хөнгөлөлт үзүүлэх

3.1.Энэ журмын 2.1-д заасан ажил олгогчид үзүүлэх шимтгэлийн хөнгөлөлтийн хэмжээг тухайн ажил олгогчийн сүүлийн жилд төлсөн нийт ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн 15 хувиар тооцож баталгаажуулан, дараагийн жилд төлөх шимтгэлээс нь хасаж тооцно.

3.2.Ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэхээр тооцсон нийт шимтгэлийг дараа оны 1-12 сард ногдох хэмжээгээр нь хуваарилан тооцож, тухайн ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн сар бүрийн тайланд тусгана.

3.3.Шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх ажил олгогчийг мэдээллээр хангах, олон нийтэд сурталчлах ажлыг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар хариуцан зохион байгуулна.

3.4.Шимтгэлийн хөнгөлөлтөд хамрагдсан ажил олгогчид Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсэгт заасан нөхцлийг хангасан тохиолдолд дахин шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлнэ.

Дөрөв.Шимтгэлийн хөнгөлөлтийг бүртгэх, тайлагнах

4.1.Ажил олгогчид үзүүлсэн шимтгэлийн хөнгөлөлтийн хэмжээг ажил олгогч тус бүрээр нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэнэ.

4.2.Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар нь ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлсэн тооцоо, ажлын тайланг хагас жил тутам Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлж, тооцоо нийлнэ.

Тав.Хяналт тавих

5.1.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар ажил олгогчийг ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлээс хөнгөлөх, бүртгэх, ногдуулалт хийх, тайлагнах үйл ажиллагаанд хяналт тавина.

Зургаа.Бусад

6.1.Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн
2024 оны 09 дугаар сарын 06-ны өдрийн
06 дугаар тогтоолын хөёрдугаар хавсралт

АЖИЛ ОЛГОГЧИД ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН ХӨНГӨЛӨЛТ, ЧӨЛӨӨЛӨЛТ ҮЗҮҮЛЭХ, ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 15 дугаар зүйлд заасны дагуу ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, бүртгэх, тайлагнах, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

Хоёр.Шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх ажил олгогчийг тодорхойлох

2.1.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх дараах шалгуур хангасан ажил олгогчийн мэдээллийг гаргана.

2.1.1.ажил олгогч тухайн сарын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 25 дугаар зүйлийн 25.1 дэх хэсэгт заасан хугацаанд ирүүлсэн байх;

2.1.2.ажил олгогчийн цалин хөлсний санд ногдуулсан нийгмийн даатгалын шимтгэлийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 32 дугаар зүйлийн 32.2.2 дахь заалтад заасан хугацаанд төлсөн байх;

2.1.3.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр гаргуулаагүй байх;

2.1.4.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг сайжруулах, шинэ техник, технологи, инновац нэвтрүүлэхэд хөрөнгө оруулсан, ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээний тайлан, түүнд үндэслэн эрсдэлийг арилгасан талаар баримтыг хөдөлмөрийн нөхцөл, аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар эрх бүхий байгууллагаас шийдвэр гаргуулсан байх.

2.2.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь шимтгэлийн чөлөөлөлт үзүүлэх дараах шалгуур хангасан ажил олгогчийн мэдээллийг дараах байдлаар гаргана. Үүнд:

2.2.1.энэ журмын 2.1-д заасныг хангасан;

2.2.2.үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас сул зогссон болон хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтныг тохирох ажлын байраар хангасан.

2.3.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь энэ журмын 2.1, 2.2-т заасан ажил олгогчийн мэдээллийг аймаг, дүүрэг бүрээр гарган аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлнэ.

2.4.Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.34 дэх заалтад заасан байгууллагад шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт хамаарахгүй.

Гурав.Шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн хэмжээг тооцох, хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх

3.1.Энэ журмын 2.1-д заасан ажил олгогчид үзүүлэх шимтгэлийн хөнгөлөлтийн хэмжээг тухайн ажил олгогчийн сүүлийн жилд төлсөн нийт үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн 15 хувиар тооцож баталгаажуулан, дараагийн жилд төлөх шимтгэлээс нь хасаж тооцно.

3.2.Энэ журмын 2.2-т заасан ажил олгогчид үзүүлэх шимтгэлийн чөлөөлөлтийн хэмжээг тохирсон ажлын байраар хангагдсан ажилтны цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос ажил олгогчоос хариуцан төлөх шимтгэлийг 12 хүртэлх сарын хугацаанд чөлөөлнө.

3.3.Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас учирсан хохирлыг арилгах, хэвийн үйл ажиллагааг сэргээх зорилгоор сул зогссон бол даатгуулагчийн зөвхөн сул зогссон ажлын байранд ажилладаг даатгуулагчийн сул зогссон хугацааны үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг чөлөөлнө.

3.4.Ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэхээр тооцсон нийт шимтгэлийн хэмжээг сар тутамд ногдох хэмжээгээр тооцож, тухайн ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн сарын тайланд тусгана.

3.5.Шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх ажил олгогчийг мэдээллээр хангах, шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх тухай мэдэгдэх, олон нийтэд сурталчлах үйл ажиллагааг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага хариуцан зохион байгуулна.

3.6.Шимтгэлийн хөнгөлөлтөд хамрагдсан ажил олгогчид Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2 дахь хэсэгт заасан нөхцөл болзлыг үргэлжлүүлэн хангасан тохиолдолд дахин шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлнэ.

3.7.Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээг буруу тооцсон ажил олгогч шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлтөд хамрагдахгүй бөгөөд шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн нийт хэмжээ нь тухайн жилд ажил олгогчийн төлөх үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн 50 хувиас хэтрэхгүй байна.

Дөрөв.Шимтгэлийн хөнгөлөлтийг бүртгэх, тайлагнах

4.1.Ажил олгогчид үзүүлсэн шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн хэмжээг ажил олгогч тус бүрээр нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэнэ.

4.2.Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар нь ажил олгогчид шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлсэн тооцоо, ажлын тайланг хагас жил тутамд Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлж, тооцоо нийлнэ.

Тав.Хяналт тавих

5.1.Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар ажил олгогчийг үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын шимтгэлээс хөнгөлөх, чөлөөлөх, бүртгэх, ногдуулах, тайлагнах үйл ажиллагаанд хяналт тавина.

Зургаа.Бусад

6.1. Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД
Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,
Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.02.16 № 1/718

танай 2024.01.05 -ны № 01/40 -т

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГА
Л.МӨНХЗУЛ ТАНАА

Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу хянан үзээд “Журам батлах тухай” Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/190 дүгээр тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ....6641... дугаарт, “Журам батлах тухай” 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/194 дүгээр тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сангийн ...6642... дугаарт тус тус бүртгэж хүргүүлэв.

Б.ЭНХБАЯР

151600519

Doc.yam a5.2024

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2023 оны 12 дугаар сарын 28 Дугаар А/194 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.3 дахь хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

Нэг. “Тэтгэмж авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн бүрдэлд хяналт тавих журам”-ыг нэгдүгээр хавсралтаар, “Ажилгүйдлийн тэтгэмж авах өргөдлийн маягт (цахим)”-ыг хоёрдугаар хавсралтаар, “Ажилгүйдлийн тэтгэмж авах өргөдлийн маягт (цаасан)”-ыг гуравдугаар хавсралтаар, “Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авах өргөдлийн маягт (цахим)”-ыг дөрөвдүгээр хавсралтаар, “Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авах өргөдлийн маягт (цаасан)”-ыг тавдугаар хавсралтаар, “Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах өргөдлийн маягт (цахим)”-ыг зургаадугаар хавсралтаар, “Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах өргөдлийн маягт (цаасан)”-ыг долоодугаар хавсралтаар, “Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн өргөдлийн маягт”-ыг наймдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

Хоёр. Батлагдсан журмыг мөрдөж ажиллахыг аймаг (нийслэл), дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллахыг Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газар (Ц.Ганцэцэг)-т тус тус үүрэг болгосугай.

Гурав. Энэ тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Дотоод аудит, мониторингийн газар /Б.Ганхуяг/-т даалгасугай.

ДАРГА Л.МӨНХЗУЛ

1523010931

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

ТЭТГЭМЖ АВАХАД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН БҮРДЭЛД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Баримт бичгийн дугаар: ЖРМ-ДАМГ-2023

Батлсан: Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга Л.МӨНХЗУЛ

Хянасан: Дотоод аудит, мониторингийн газрын дарга Б.ГАНХУЯГ

Боловсруулсан: Дотоод аудит, мониторингийн газрын мэргэжилтэн Н.БОЛОРМАА

Эх хувь	Дардас
Хяналттай хувь	
Хуулбар хувь	
Хүчингүй хувь	
Хяналтгүй хувь	

АГУУЛГА

1. Нийтлэг үндэслэл
2. Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах баримт бичгийг хүлээн авах, хянах
3. Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн баримт бичгийг хүлээн авах, хянах
4. Ажилгүйдлийн тэтгэмж олгох баримт бичгийг хүлээн авах, хянах
5. Бусад зохицуулалт
6. Хариуцлага

--- oOo ---

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дугаар сарын 28 ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

ТЭТГЭМЖ АВАХАД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН БҮРДЭЛД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмаар Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасны дагуу ажил олгогч, даатгуулагч, иргэн тэтгэмж авах баримт бичгийг хуульд заасан хугацаанд цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр нийгмийн даатгалын байгууллагад ирүүлсэн хугацаа болон баримт бичгийг хүлээн авч хянан баталгаажуулах харилцааг зохицуулна.

Хоёр. Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж авах баримт бичгийг хүлээн авах, хянах

2.1. Ажил олгогч, даатгуулагч, иргэн тэтгэмж авах баримт бичгийг хуульд заасан хугацаанд харилцагч нийгмийн даатгалын байгууллага (байцаагч)-д (цаашид "байцаагч" гэх) цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

2.2. Нийгмийн даатгалын байцаагч ажил олгогч, даатгуулагч, эрүүл мэндийн байгууллагаас цахимаар илгээсэн, эсхүл цаасаар ирүүлсэн эмнэлгийн хуудас, тэтгэмж авах баримт бичгийг дараах байдлаар хүлээн авч хяналт тавина. Үүнд:

2.2.1. Ажил хөдөлмөр эрхэлж байгаа даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж тооцуулах бол ажил олгогч нь тэтгэмж авах даатгуулагчийн жагсаалт (нэхэмжлэх)-ыг цахимаар илгээсэн, эсхүл цаасаар ирүүлсэн эсэхэд;

2.2.2. Ажил хөдөлмөр эрхэлж байгаа даатгуулагч жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж, сайн дурын даатгуулагч хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж тооцуулах бол өргөдлийн мэдээллийг бүрэн бичиж цахимаар илгээсэн, эсхүл цаасаар ирүүлсэн эсэхэд;

2.3. Ажил олгогч нь тэтгэмж авах жагсаалт (нэхэмжлэх)-ыг цахимаар, эсхүл гарын үсэг, тамга, тэмдгээр баталгаажуулан цаасаар Нийгмийн даатгалын байгууллагад ирүүлнэ.

2.4. Ажил олгогч нь даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны эмнэлгийн

хуудасны холбогдох хэсэгт заасан тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл төлсөн жил, сар, тэтгэмж тогтоох цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого (цаашид "цалин хөлс" гэх)-ыг тодорхойлно.

2.5. Ажил олгогч, даатгуулагчийн тэтгэмж авах баримт бичгийг ирүүлсэн хугацааг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бичиж илгээсэн он, сар, өдрөөр, эмнэлгийн хуудас бичиж олгосон хугацааг эрүүл мэндийн байгууллагаас нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бичиж илгээсэн он, сар, өдрөөр тооцно.

2.6. Магадлагч эмч нь даатгуулагчид эмнэлгийн байгууллагаас цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр бичиж илгээсэн эмнэлгийн хуудасны үндэслэлийг хянаж, баталгаажуулан нийгмийн даатгалын байцаагчид шилжүүлнэ.

Санамж[1]: Шаардлагатай тохиолдолд эрүүл мэндийн байгууллагын цахим бүртгэл, өвчний түүх, төрөлтийн түүх, иргэний амбулаторийн карт, үзлэг, шинжилгээний дүгнэлт, оношийн үндэслэл, явцын болон төгсгөлийн дүгнэлт, Эмнэлэг хяналтын комиссын хурлын шийдвэр, Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт болон холбогдох бусад баримт бичгийг шалгана.

Санамж[2]: Эмнэлгийн хуудас алдаатай буруу бичигдсэн бол шалтгааныг тодорхой бичиж ажил олгогч, даатгуулагч, эрүүл мэндийн байгууллагад буцаана.

2.7. Нийгмийн даатгалын байцаагч ажил хөдөлмөр эрхэлж байгаа даатгуулагчийн жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмжийг, мөн сайн дурын даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж тооцох цалин хөлс, шимтгэл төлсөн хугацаа, тэтгэмж тооцох хувийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд үндэслэн хянаж тодорхойлно.

Санамж[3]: Шаардлагатай тохиолдолд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг үндсэн баримт бичигтэй тулган шалгана.

2.8. Нийгмийн даатгалын байцаагч тэтгэмж авах ажил олгогч, даатгуулагчийн мэдээллийг ажил олгогчийн бүртгэлийн, даатгуулагчийн иргэний бүртгэлийн дугаараар мэдээллийн санд бүртгэнэ.

2.9. Нийгмийн даатгалын байцаагч тэтгэмж авах эрх үүсээгүй, эсхүл мэдээлэл нь нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сантай зөрсөн бол шалтгааныг тодорхой бичиж тухайн ажлын өдөрт нь ажил олгогч, даатгуулагчид мэдэгдэнэ.

2.10. Нийгмийн даатгалын байцаагч тэтгэмж олгох даатгуулагчийн жагсаалтыг үйлдэж хяналт шалгалтын байцаагчаар хянуулан, харьяалах нэгжийн даргаар

баталгаажуулна.

2.11. Нийгмийн даатгалын байцаагч ажил олгогчоос цаасан хэлбэрээр ирүүлсэн тэтгэмж авах баримт бичгийг хянуулж, баталгаажуулсаны дараа баримт бичгийн нэг хувийг ажил олгогчид буцаан олгоно.

2.12. Нийгмийн даатгалын байцаагч ажил олгогчоос цахим хэлбэрээр илгээсэн тэтгэмж олгох жагсаалт (нэхэмжлэх)-ыг хянуулж, баталгаажуулсны дараа ажил олгогчид цахимаар хүргүүлнэ.

2.13. Сангийн нягтлан бодогч нь тэтгэмж олгох жагсаалт (нэхэмжлэх)-ыг мэдээллийн санд бүртгэгдсэн мэдээлэлтэй тулган хянаж, зөрчилгүй тохиолдолд жагсаалтыг ахлах нягтлан бодогч, хэлтсийн даргаар хянуулж албажуулна.

Гурав. Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн баримт бичгийг хүлээн авах, хянах

3.1. Нийгмийн даатгалын байгууллага нас барсан иргэний гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн өргөдөл, холбогдох баримт бичгийг хүлээн авч хяналт тавина.

3.2. Нийгмийн даатгалын байгууллага Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасан нас барсан иргэний гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг гэр бүлийн гишүүн болох баримт бичгийг үндэслэн олгоно.

3.3. Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг энэ журмын 3.2 дахь хэсэгт заасан баримт бичгийг үндэслэн дараах иргэнд олгоно. Үүнд:

3.3.1. Гэр бүлийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан иргэн;

3.3.2. Ганц бие, төрлийн болон садангийн хүн байхгүй иргэний хувьд хууль ёсны асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч;

3.4. Нийгмийн даатгалын байцаагч тэтгэмж авах баримт бичгийг дараах байдлаар хянаж, албажуулна. Үүнд:

3.4.1. Ажилласан жил, шимтгэл төлсөн хугацаа, мөн тэтгэвэр авагч эсэхийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сан болон холбогдох баримт бичгийг үндэслэн хянаж тодорхойлно.

3.4.2. Шаардлагатай тохиолдолд тушаал шийдвэр, архивын баримтын лавлагаа, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг үндсэн баримт бичигтэй тулган шалгана.

3.5. Нийгмийн даатгалын байцаагч тэтгэмж шилжүүлж авах иргэн болон нас барсан иргэний мэдээллийг иргэний бүртгэлийн дугаараар мэдээллийн санд бүртгэнэ.

3.6. Нийгмийн даатгалын байцаагч тэтгэмж олгох даатгуулагчийн жагсаалтыг үйлдэж хяналт шалгалтын байцаагчаар хянуулан, харьяалах нэгжийн даргаар баталгаажуулна.

3.7. Шалгаж баталгаажуулсан баримт бичиг, тэтгэмж олгох жагсаалтыг энэ журмын 2.13-д заасны дагуу хянаж, албажуулна.

3.8. Амьгүй донор болж эс, эд эрхтэнээ бусдад шилжүүлсэн даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгоход тэтгэмж авах эрх үүссэн эсэхийг хянаж, Эрүүл мэндийн сайдын баталсан маягтын дагуу олгосон "Даатгуулагчийн донор болж, эс, эд, эрхтэнээ бусдад шилжүүлэхээр болсон талаарх тодорхойлолт"-ыг үндэслэнэ.

3.9. Нийслэлийн нэг цэгийн үйлчилгээний нэгдсэн төвөөр дамжуулан тэтгэмж авах баримт бичгийг хүлээн авсан бол тэтгэмж авах эрх үүссэн эсэхийг мэдээллийн нэгдсэн санд үндэслэн хянаж, тэтгэмжийг олгоно.

Санамж[4]: Нас барсан иргэний гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг харьяалал харгалзахгүй олгож болно.

Дөрөв. Ажилгүйдлийн тэтгэмж олгох баримт бичгийг хүлээн авах, хянах

4.1. Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчийн ажилгүйдлийн тэтгэмж авах баримт бичгийг цаасан, эсхүл цахим хэлбэрээр хүлээн авч хяналт тавина.

4.2. Нийгмийн даатгалын байцаагч даатгуулагчийн ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл төлсөн жил, сарыг тодорхойлон эрх үүссэн эсэхийг шалгаж, холбогдох мэдээллийг мэдээллийн санд бүртгэнэ.

4.3. Нийгмийн даатгалын байцаагч ажилгүйдлийн тэтгэмж тооцох цалин хөлсийг мэдээллийн нэгдсэн санд үндэслэн хянаж тодорхойлно.

4.4. Нийгмийн даатгалын байцаагч даатгуулагчийн ажил хөдөлмөр идэвхитэй хайж байгаагаа хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан байгууллагад бүртгүүлсэн эсэхэд хяналт тавина.

4.5. Нийгмийн даатгалын байцаагч тэтгэмж олгох даатгуулагчийн жагсаалтыг үйлдэж хяналт шалгалтын байцаагчаар хянуулан, харьяалах нэгжийн даргаар баталгаажуулна.

4.6. Сангийн нягтлан бодогч тэтгэмж олгох жагсаалтыг мэдээллийн санд бүртгэгдсэн мэдээлэлтэй тулган хянаж, зөрчилгүй тохиолдолд жагсаалтыг ахлах нягтлан бодогч, хэлтсийн даргаар хянуулан албажуулна.

4.7. Нийгмийн даатгалын байцаагч даатгуулагчид олгосон тэтгэмжийг сар бүр тулган хянаж, тэтгэмжийн олголтыг түүний хувийн хэрэгт тэмдэглэнэ.

4.8. Нийгмийн даатгалын байцаагч нь даатгуулагч тэтгэмж авч байх хугацаандаа ажилд орсон боловч тэтгэмж олгоход тогтоосон хугацаа дуусгавар болохоос өмнө ажлаас халагдсан бол ажил олгогчийн шийдвэр, өмнөх баримт бичгийг хянан, тэтгэмж олгох эсэхийг шийдвэрлэнэ.

4.9. Нийгмийн даатгалын байцаагч даатгуулагчийн ажилгүйдлийн тэтгэмж олголтыг зогсоох үндэслэл тогтоогдвол тэтгэмжийг зогсоож, тооцоо нийлнэ.

4.10. Нийгмийн даатгалын байцаагч цахим өргөдлийг хүлээн авч мэдээлэл зөрсөн, эсхүл эрх үүсээгүй тохиолдолд шалтгааныг тодорхой бичиж тухайн ажлын өдөрт багтаан даатгуулагчид мэдэгдэнэ.

Тав. Бусад зохицуулалт

5.1. Нийгмийн даатгалын байгууллага нь олгох тэтгэмжийн хэмжээ, хугацааны мэдээллийг ажил олгогч, даатгуулагч харах боломжийг бүрдүүлнэ.

5.2. Нийгмийн даатгалын байгууллага нь тэтгэмж авах даатгуулагч, иргэний төрд байгаа мэдээллийг түүний зөвшөөрлөөр авна.

5.3. Даатгуулагч тэтгэмж авах өргөдлийг цахимаар болон биечлэн ирж гаргах боломжгүй тохиолдолд түүний гэр бүлийн гишүүн, эсхүл асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч нь өргөдлийг нийгмийн даатгалын байгууллагад гаргаж болно.

5.4. Нийгмийн даатгалын байгууллага нь даатгуулагчийн тэтгэмж авах баримт бичгийн мэдээлэл зөрсөн, даатгуулагчаас үл хамаарах шалтгаанаар баримт бичиг ирүүлэх хуулийн хугацаа хоцорсон талаарх баримт бичгийг үндэслэн хянан шалгах, мөн эрх бүхий байгууллагаар шалгуулах эрхтэй.

5.5. Энэ журамд баримтлахаар тусгагдсан холбогдох хуулийн зүйл, заалт, дүрэм, журам, заавар шинэчлэгдсэн, нэмэлт, өөрчлөлт орсон тохиолдолд шинэчлэгдсэн, нэмэлт, өөрчлөлт орсон хуулийн зүйл, заалт, дүрэм, журам, зааврыг баримтална.

Зургаа. Хариуцлага

6.1. Энэ журмыг зөрчсөн албан тушаалтан, даатгуулагч, ажил олгогчид холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

--- oOo ---

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дугаар сарын 21-ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

Маягт АЖТ-1

АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТЭТГЭМЖ АВАХ ӨРГӨДӨЛ
/цахимаар/

1. Даатгуулагчийн мэдээлэл

Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
Эцэг /эх/-ийн нэр: .....
Гэрийн хаяг: .....
Утасны дугаар: .....
Ажлаас чөлөөлөгдсөн огноо: .....

Ургийн овог: .....
Даатгуулагчийн нэр: .....

Цахим шуудан: .....

2. Шимтгэл төлөлтийн мэдээлэл

Тэтгэмжийн даатгалын санд шимтгэл төлсөн нийт .... сар.

Тэтгэмжийн даатгалын санд шимтгэл төлсөн нийт сарыг дэлгэрэнгүй харах бол энд дарна уу.

Тэтгэмж тооцох хувь: Тэтгэмж тооцох хувь хэмжээний мэдээллийг энд дарж харна уу.

- ❖ Таны тэтгэмжийн даатгалын санд шимтгэл төлсөн нийт сар болон тэтгэмж бодох хувь зөрүүтэй бол харьяа Нийгмийн даатгалын газарт нотлох баримт бичигтэйгээ хандана уу.

3. Тэтгэмж авах Нийгмийн даатгалын газар болон банк, дансны мэдээлэл

Харьяалах Нийгмийн даатгалын газар: .....

Банкны нэр: ..... Даатгуулагчийн дансны дугаар: .....

Анхааруулга: Мөнгө хүлээн авах данс нь таны өөрийн нэр дээрх төгрөгийн данс байна.

- ✓ Өргөдөлд дурдсан өөрийн мэдээллийг үнэн зөв бөглөсөн болно.
- ✓ Миний төрд байгаа мэдээллийг ашиглахыг зөвшөөрч байна.
- ✓ Хуурамч баримт бүрдүүлснээс үүсэх үр дагавар, хуулийн хариуцлагыг би өөрөө хүлээнэ.

- ▪ /Өргөдөл илгээх/ Таны тэтгэмжийн талаарх мэдээллийг цахим шуудан болон энэхүү даатгуулагчийн вэбээр буцаан мэдэгдэх болно.

Өргөдөл гаргасан огноо: .....

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын гуравдугаар хавсралт

Маягт АЖТ-2

АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТЭТГЭМЖ АВАХ ӨРГӨДӨЛ ГАРГАХ НЬ

1. Даатгуулагчийн мэдээлэл

1.1. Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
1.2. Ургийн овог: .....
1.3. Эцэг /эх/-ийн нэр: .....
1.4. Өөрийн нэр: .....
1.5. Гэрийн хаяг: .....
1.6. Утасны дугаар: .....
1.7. Цахим шуудан: .....

2. Шимтгэл төлсөн хугацааны мэдээлэл

2.1. Би дараах хугацаанд ажил хөдөлмөр эрхэлж шимтгэл төлсөн болно.

.....-ээс ..... хүртэл буюу нийт ..... сар
.....-ээс ..... хүртэл буюу нийт ..... сар

Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаа	Тэтгэмж бодох хэмжээ хувь
24-59 сар	50
60-119 сар	55
120-179 сар	60
180 ба түүнээс дээш сар	70

3. Өргөдөл гаргаж байгаа хугацаа

3.1. Хуулийн хугацаанд буюу 4 долоо хоногийн дотор ☐ Тийм ☐ Үгүй
3.2. Хүндэтгэн үзэх шалтгаан буюу 3 сарын дотор ☐ Тийм ☐ Үгүй

Хэрэв тийм бол өөрт хамаарах хүндэтгэн үзэх шалтгаанаа тодорхойлно уу.

☐ Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн
☐ Эмнэлэгт өвчтөн асарсан
☐ Нийтийг хамарсан дайчилгаанд хамрагдсан
☐ Хорио цээр тогтоосон бүсэд хоригдсон
☐ Галын болон байгалийн гэнэтийн аюул, давагдашгүй хүчин зүйлд өртсөн

Би ... оны ... сарын ...-ны өдрөөс ажлаас чөлөөлөгдсөн тул Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу ажилгүйдлийн тэтгэмж олгож өгнө үү.

4. Би өргөдөлдөө дараах баримт бичгийг хавсаргав. Нийт .... хуудастай. Үүнд:

☐ Ажлаас чөлөөлөгдсөн тушаал
☐ Хүндэтгэх үзэх шалтгааныг нотлох баримт

5. Тэтгэмж авах банк, дансны мэдээлэл

Банкны нэр: ..... Даатгуулагчийн дансны дугаар: .....

Анхааруулга: Мөнгө хүлээн авах данс нь таны өөрийн нэр дээрх төгрөгийн данс байна.

- ✓ Өргөдөлд дурдсан өөрийн мэдээллийг үнэн зөв бөглөсөн болно.
- ✓ Миний төрд байгаа мэдээллийг ашиглахыг зөвшөөрч байна.
- ✓ Хуурамч баримт бүрдүүлснээс үүсэх үр дагавар, хуулийн хариуцлагыг би өөрөө хүлээнэ.

❖ Танд олгох тэтгэмжийн талаарх мэдээллийг цахим шуудангаар мэдэгдэх болно.

Өргөдөл гаргасан: ..... / ..... /
(гарын үсэг) (нэр)

Огноо .....

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дүгээр сарын 28-ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын дөрөвдүгээр хавсралт

Маяг ХЧТАТ-1

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР ТҮР АЛДСАНЫ ТЭТГЭМЖ АВАХ ӨРГӨДӨЛ
/цахимаар/

1. Даатгуулагчийн мэдээлэл

Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
Эцэг /эх/-ийн нэр: .....
Гэрийн хаяг: .....
Утасны дугаар: .....

Ургийн овог: .....
Даатгуулагчийн нэр: .....
Цахим шуудан: .....

2. Шимтгэл төлөлтийн мэдээлэл

Тэтгэмжийн даатгалын санд шимтгэл төлсөн нийт .... сар.

Тэтгэмжийн даатгалын санд шимтгэл төлсөн нийт сарыг дэлгэрэнгүй харах бол энд дарна уу.

Тэтгэмж тооцох хувь: Тэтгэмж тооцох хувь хэмжээний мэдээллийг энд дарж харна уу.

❖ Таны тэтгэмжийн даатгалын санд шимтгэл төлсөн нийт сар болон тэтгэмж бодох хувь зөрүүтэй бол харьяа Нийгмийн даатгалын газарт нотлох баримт бичигтэйгээ хандана уу.

3. Тэтгэмж авах Нийгмийн даатгалын газар болон банк, дансны мэдээлэл

Харьяалах Нийгмийн даатгалын газар: .....

Банкны нэр: ..... Даатгуулагчийн дансны дугаар: .....

Анхааруулга: Мөнгө хүлээн авах данс нь таны өөрийн нэр дээрх төгрөгийн данс байна.

- ✓ Өргөдөлд дурдсан өөрийн мэдээллийг үнэн зөв бөглөсөн болно.
- ✓ Миний төрд байгаа мэдээллийг ашиглахыг зөвшөөрч байна.
- ✓ Хуурамч баримт бүрдүүлснээс үүсэх үр дагавар, хуулийн хариуцлагыг би өөрөө хүлээнэ.

▪ /Өргөдөл илгээх/ Таны тэтгэмжийн талаарх мэдээллийг цахим шуудан болон энэхүү даатгуулагчийн вэбээр буцаан мэдэгдэх болно.

Өргөдөл гаргасан огноо: .....

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дугаар сарын 21-ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын тавдугаар хавсралт

Маягт ХЧТАТ-2

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР ТҮР АЛДСАНЫ ТЭТГЭМЖ АВАХ ӨРГӨДӨЛ ГАРГАХ НЬ

1. Даатгуулагчийн мэдээлэл

1.1. Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
1.2. Ургийн овог: .....
1.3. Эцэг /эх/-ийн нэр: .....
1.4. Өөрийн нэр: .....
1.5. Гэрийн хаяг: .....
1.6. Утасны дугаар: .....
1.7. Цахим шуудан: .....

2. Шимтгэл төлсөн хугацааны мэдээлэл

2.1. Би дараах хугацаанд ажил хөдөлмөр эрхэлж шимтгэл төлсөн болно.

.....-ээс ..... хүртэл буюу нийт ..... сар
.....-ээс ..... хүртэл буюу нийт ..... сар

Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаа	Тэтгэмж бодох хэмжээ хувь
3-59 сар	50
60-119 сар	55
120-179 сар	60
180 ба түүнээс дээш сар	75

3. Өргөдөл гаргаж байгаа хугацаа

3.1. Хуулийн хугацаанд буюу 4 долоо хоногийн дотор ☐ Тийм ☐ Үгүй
3.2. Хүндэтгэн үзэх шалтгаан буюу 6 сарын дотор ☐ Тийм ☐ Үгүй

Хэрэв тийм бол өөрт хамаарах хүндэтгэн үзэх шалтгаанаа тодорхойлно уу.

☐ Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн
☐ Эмнэлэгт өвчтөн асарсан
☐ Нийтийг хамарсан дайчилгаанд хамрагдсан
☐ Хорио цээр тогтоосон бүсэд хоригдсон
☐ Галын болон байгалийн гэнэтийн аюул, давагдашгүй хүчин зүйлд өртсөн
/Хүндэтгэх үзэх шалтгааныг нотлох баримтыг хавсаргана уу/

Би ... оны ... сарын ...-ны өдрөөс ... оны ... сарын ... өдөр хүртэл хөдөлмөрийн чадвараа түр алдаж эмчлүүлсэн тул Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмж олгож өгнө үү.

4. Тэтгэмж авах банк, дансны мэдээлэл

Банкны нэр: ..... Даатгуулагчийн дансны дугаар: .....

Анхааруулга: Мөнгө хүлээн авах данс нь таны өөрийн нэр дээрх төгрөгийн данс байна.

- ✓ Өргөдөлд дурдсан өөрийн мэдээллийг үнэн зөв бөглөсөн болно.
- ✓ Миний төрд байгаа мэдээллийг ашиглахыг зөвшөөрч байна.
- ✓ Хуурамч баримт бүрдүүлснээс үүсэх үр дагавар, хуулийн хариуцлагыг би өөрөө хүлээнэ.

❖ Танд олгох тэтгэмжийн талаарх мэдээллийг цахим шуудангаар мэдэгдэх болно.

Өргөдөл гаргасан: ..... / ..... /
(гарын үсэг) (нэр)

Огноо .....

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны .12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын зургаадугаар хавсралт

Маягт ЖАТ-1

ЖИРЭМСНИЙ БОЛОН АМАРЖСАНЫ ТЭТГЭМЖ АВАХ ӨРГӨДӨЛ
/цахимаар/

1. Даатгуулагчийн мэдээлэл

Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
Эцэг /эх/-ийн нэр: .....
Гэрийн хаяг: .....
Утасны дугаар: .....

Ургийн овог: .....
Даатгуулагчийн нэр: .....

Цахим шуудан: .....

Авах тэтгэмжийн төрөл: ☐ Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж

2. Тэтгэмж авах Нийгмийн даатгалын газар болон банк, дансны мэдээлэл

Харьяалах Нийгмийн даатгалын газар: .....

Банкны нэр: .....

Даатгуулагчийн дансны дугаар: .....

Анхааруулга: Мөнгө хүлээн авах данс нь таны өөрийн нэр дээрх төгрөгийн данс байна.

- ✓ Өргөдөлд дурдсан өөрийн мэдээллийг үнэн зөв бөглөсөн болно.
- ✓ Миний төрд байгаа мэдээллийг ашиглахыг зөвшөөрч байна.
- ✓ Хуурамч баримт бүрдүүлснээс үүсэх үр дагавар, хуулийн хариуцлагыг би өөрөө хүлээнэ.

- /Өргөдөл илгээх/ Таны тэтгэмжийн талаарх мэдээллийг цахим шуудан болон энэхүү даатгуулагчийн вэбээр буцаан мэдэгдэх болно.

Өргөдөл гаргасан огноо: .....

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын долоодугаар хавсралт

Маягт ЖАТ-2

ЖИРЭМСНИЙ БОЛОН АМАРЖСАНЫ ТЭТГЭМЖ АВАХ ӨРГӨДӨЛ ГАРГАХ НЬ

1. Даатгуулагчийн мэдээлэл

1.1. Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
1.2. Ургийн овог: .....
1.3. Эцэг /эх/-ийн нэр: .....
1.4. Өөрийн нэр: .....
1.5. Гэрийн хаяг: .....
1.6. Утасны дугаар: .....
1.7. Цахим шуудан: .....

2. Шимтгэл төлсөн хугацааны мэдээлэл

2.1. Би дараах хугацаанд ажил хөдөлмөр эрхэлж шимтгэл төлсөн болно.

.....-ээс ..... хүртэл буюу нийт ..... сар
.....-ээс ..... хүртэл буюу нийт ..... сар

3. Өргөдөл гаргаж байгаа хугацаа

3.1. Хуулийн хугацаанд буюу 4 долоо хоногийн дотор ☐ Тийм ☐ Үгүй
3.2. Хүндэтгэн үзэх шалтгаан буюу 6 сарын дотор ☐ Тийм ☐ Үгүй

Хэрэв тийм бол өөрт хамаарах хүндэтгэн үзэх шалтгаанаа тодорхойлно уу.

☐ Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн
☐ Эмнэлэгт өвчтөн асарсан
☐ Нийтийг хамарсан дайчилгаанд хамрагдсан
☐ Хорио цээр тогтоосон бүсэд хоригдсон
☐ Галын болон байгалийн гэнэтийн аюул, давагдашгүй хүчин зүйлд өртсөн
/Хүндэтгэх үзэх шалтгааныг нотлох баримтыг хавсаргана уу/

Би ... оны ... сарын ... өдөр жирэмсний /амаржсаны/ амралт авч эмнэлгийн хуудас бичүүлсэн тул Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж олгож өгнө үү.

4. Тэтгэмж авах банк, дансны мэдээлэл

Банкны нэр: .....
Даатгуулагчийн дансны дугаар: .....

Анхааруулга: Мөнгө хүлээн авах данс нь таны өөрийн нэр дээрх төгрөгийн данс байна.

✓ Өргөдөлд дурдсан өөрийн мэдээллийг үнэн зөв бөглөсөн болно.

- ✓ Миний төрд байгаа мэдээллийг ашиглахыг зөвшөөрч байна.
- ✓ Хуурамч баримт бүрдүүлснээс үүсэх үр дагавар, хуулийн хариуцлагыг би өөрөө хүлээнэ.

❖ Танд олгох тэтгэмжийн талаарх мэдээллийг цахим шуудангаар мэдэгдэх болно.

Өргөдөл гаргасан: ..... / ..... /
(гарын үсэг) (нэр)

Огноо .....

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын
2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/194
дугаар тушаалын наймдугаар хавсралт

Маягт ГБГОТ-1

НАС БАРСАН ДААТГУУЛАГЧИЙН ГЭР БҮЛИЙН ГИШҮҮНД ОЛГОХ ТЭТГЭМЖ АВАХ ӨРГӨДӨЛ ГАРГАХ НЬ

1. Тэтгэмж шилжүүлэн авах иргэний мэдээлэл

1.1. Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
1.2. Эцэг /эх/-ийн нэр: ..... 1.3. Нэр: .....
1.4. Гэрийн хаяг: .....
1.5. Утасны дугаар: ..... 1.6. Цахим шуудан: .....
1.7. Нас барсан иргэний гэр бүлийн хамаарал: .....

2. Нас барсан даатгуулагчийн мэдээлэл

2.1. Иргэний бүртгэл /регистр/-ийн дугаар: .....
2.2. Эцэг /эх/-ийн нэр: ..... 2.3. Даатгуулагчийн нэр: .....
Тохирох сонголтыг хийнэ үү.

- ☐ 36 сараас доошгүй хугацаанд шимтгэл төлсөн даатгуулагч
- ☐ Тэтгэвэр авагч
- ☐ Бусад

3. Би өргөдөлдөө дараах баримт бичгийг хавсаргав. Нийт .... хуудастай. Үүнд:

☐ Даатгуулагчийн нас барсны гэрчилгээний хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа, шүүхийн шийдвэр

☐ Гэр бүлийн гишүүний иргэний үнэмлэхний хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа

☐ Амьгүй донор болсон тухай эрүүл мэндийн байгууллагын тодорхойлолт

4. Тэтгэмж шилжүүлэн авах банк, дансны мэдээлэл

Банкны нэр: ..... Даатгуулагчийн дансны дугаар: .....

Анхааруулга: Мөнгө хүлээн авах данс нь таны өөрийн нэр дээрх төгрөгийн данс байна.

- ✓ Өргөдөлд дурдсан өөрийн мэдээллийг үнэн зөв бөглөсөн болно.
- ✓ Миний төрд байгаа мэдээллийг ашиглахыг зөвшөөрч байна.
- ✓ Хуурамч баримт бүрдүүлснээс үүсэх үр дагавар, хуулийн хариуцлагыг би өөрөө хүлээнэ.

Өргөдөл гаргасан: ..... / ..... /
(гарын үсэг) (нэр)

Огноо .....

--- oOo ---

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН

ТУШААЛ

2023 оны 11 дугаар сарын 07-ны өдөр | Дугаар А/152, А/388 | Улаанбаатар хот

МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ЖАГСААЛТ, ХУВЬ, ХУГАЦААГ БАТЛАХ ТУХАЙ

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 3 дугаар зүйлийн 3.4 дэх хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1."Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний жагсаалт, хувь, хугацаа"-г хавсралтаар батлсугай.

2.Энэ тушаалыг мөрдөж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт үүрэг болгосугай.

3.Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Батжаргал/, Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлгийн тусламж, үйчилгээний газар газар /А.Өнөржаргал/-т тус тус даалгасугай.

4.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан "Даатгуулагч (иргэн)-ийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоохоод баримтлах өвчний жагсаалт, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хэмжээ, хугацааг шинэчлэн батлах тухай" Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны А/758, А/197 дугаар хамтарсан тушаалын 2 дугаар хавсралтыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

5.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД С.ЧИНЗОРИГ

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 11 дүгээр сарын 07-ны өдрийн А/152, А/388 дугаар хамтарсан тушаалын

хавсралт

МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ЖАГСААЛТ, ХУВЬ, ХУГАЦАА

	Өвчний нэр	Үе шат	өвчний код	хувь хэмжээ	угацаа	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	1.Мэргэжлээс шалтгаалсан амьсгалын замын эмгэг					
	Уушги тоосжих өвчин					
.1	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин I үе	60	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	Пневмоканиоз /холимог тоосоор үүсгэгдсэн/		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
.2	Антракоз /антракосиликоз/	а/ Уушги тоосжих өвчин I үе, Амьсгалын дутагдал I зэрэг /Рентген зураг ОУ-ын ILO ангилалаар жижиг сүүдэр тархалт 1/1/	60	1-50	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	Пневмоканиоз /холимог тоосоор үүсгэгдсэн/	б/ Уушги тоосжих өвчин I үе, Амьсгалын дутагдал I зэрэг /Рентген зураг ОУ-ын ILO ангилалаар жижиг сүүдэр тархалт 1/1, /1/2/	64	1-59	жил	
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
.3	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин II үе, Амьсгалын дутагдал I-II зэрэг, уушги тэлэгдэл, уушги зүрхний архаг дутагдал I үе, өөнэгшилтэй үе, хавсарсан сүрьеэ Рентген зураг: ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын ILO ангилалаар жижиг сүүдэр+том сүүдэр, А категори+плеврийн зузаарал, Тархалт:2/1, 2/2, 2/3	60	0-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	Пневмоканиоз /холимог тоосоор үүсгэгдсэн/		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
.4	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин III үе, Амьсгалын дутагдал II зэрэг, уушги тэлэгдэл, уушги зүрхний архаг дутагдал II үе, өөнэгшилээ алдсан үе, зүрхний архаг дутагдал С үе, сүрьеэ, гялтангийн наалдац, гялтангийн зузааралт Рентген зураг: ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын ILO ангилалаар: жижиг сүүдэр+том сүүдэр В категори+плеврийн зузаарал, Тархалт: 3/1,3/2	60	0-79	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	Пневмоканиоз /холимог тоосоор үүсгэгдсэн/		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
.5	Антракоз /антракосиликоз/	Уушги тоосжих өвчин III үе, Амьсгалын дутагдал III зэрэг, уушги тэлэгдэл, уушги зүрхний архаг дутагдалII-III үе, өөнэгшилээ алдсан үе, зүрхний архаг дутагдал D үе, сүрьеэ, гялтангийн наалдац, гялтангийн зузааралт Рентген зураг: ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын ILO ангилалаар: жижиг сүүдэр+том сүүдэр С категори+плеврийн зузаарал, Тархалт: 3/3, 3/3+	60	0-100	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
	Асбестоз		61			
	Силикоз		62			
	Сидероз, Цементоз		63			
	Пневмоканиоз /холимог тоосоор үүсгэгдсэн/		64			
	Силикотуберкулёз		65			
	Биссиноз		66			
	Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл					
.6	Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл	Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл хүндрэлгүй	68	0	жил	
.7		Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал I зэрэг	68	0-55	жил	
.8		Тоосжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал I зэрэг, Уушги тэлэгдэл	68	6-69	жил	
	Тоосжилтын болон хордлогын					өдөлмөрийн нөхцөл солих

.9	Тооcжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл	а/ Тооcжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал I-II зэрэг, Уушги тэлэгдэл, уушгин ѳрхний архаг дутагдал I үе, ээнэгшилтэй үе ѳрхний архаг дутагдал C үе	68	0-79	жил	
		б/ Тооcжилтын болон хордлогын шалтгаант гуурсан хоолойн архаг үрэвсэл, Амьсгалын дутагдал II-III зэрэг, Уушги тэлэгдэл, уушги ѳрхний архаг дутагдал II-III үе, ээнэгшлээ алдсан үе, ѳрхний архаг дутагдал D үе	68	0-100	жил	
.10	Тооcжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа	а/ Тооcжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа хөнгөн зэрэг	68.4	0	жил	ѳдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Тооcжилт, харшил хордлогын шалтгаант багтраа дунд зэрэг	68.4	0-40	жил	
.11		а/ Тооcжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа дунд зэрэг, амьсгалын дутагдал I зэрэг	68.4	1-50	жил	
		б/ Тооcжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа дунд зэрэг, амьсгалын дутагдал II зэрэг, уушги ѳрхний архаг дутагдал I үе, ээнэгшилтэй үе, ѳрхний архаг дутагдал B үе	68.4	1-69	жил	
.12		Тооcжилт, харшил, хордлогын шалтгаант багтраа хүнд зэрэг, амьсгалын дутагдал II-III зэрэг, уушги ѳрхний архаг дутагдал II үе, ээнэгшлээ алдсан үе, ѳрхний архаг дутагдал C, D үе	68.4	0-80	жил	
	2. Мэргэжлээс шалтгаалсан хордлого					
	Өвчний нэр	Ер өнхий шинж тэмдэг	Үе шат	өвчний код	үвь хэмжээ	угацаа	ѳдөл мөрийн нөхцөл солих
	Химийн бодисын архаг хордлогын улмаас үүсэх эмгэг						
.1	Хүнд металлын хордлого /хар тугалга, хүнцэл, мөнгөн ус, хром, кадми, зэс, цайр, цагаан тугалга, берилли тэдгээрийн нэгдлүүд, бусад металлууд/	а/ Мэдрэлийн хам шинж /Энцефалопати, полиневрит/ б/ Бөөрний гэмтлийн хам шинж /түүдгэн-цэр, сувганцрын үхжилт үрэвсэл, бөөрний архаг дутагдал/ в/ Хоол боловс-руулах замын архаг хямрал /диспепси, бага шимэгдэлтийн хам шинж, гэдэсний хатгаа шинж/ г/ Арьсны үрэвсэл, гиперпигментаци, ширшил, хатингаршил, салстын харлалт/ д/ Нөхөн үржихүйн эмгэгүүд /үргүйдэл зулбалт, тератоген нөлөөлөл/ Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (буйл хөөж хөхөвтөр болох, амны хөндий шархлах, аманд металл амтагдах, хоолой хорсох, хуурай ханиах, дотор муухайрах, бөөлжих, металлын халууралт, шинжилгээнд ретикуло-цитоз 25% хүртэл ихсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон металл илрэх)	56	0-40	жил	ѳдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Захын мэдрэлийн эмгэгүүд, цус багадалт, толгой эр-гэх, толгой өвдөх, дотор муухайрах, шүд сулрах, сэтгэлээр унах, хараа муудах, амьсгалын замын үрэвсэл, арьсны үрэвсэл, шинжил-гээнд ретикулоцитоз 30% хүртэл ихсэх, цус болон биологийн мате-риалд тухайн хордсон металл илрэх)	56	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Нейропати, бөөрний түүдгэнцрийн болон сувганцрын гэмтэл, буйланд хар тугалганы хүрээ үүсэх, хамрын салст, ходоод, гэдэс, ѳрх судасны системийн өвчлөл, мэдрэл, сэтгэ-цийн өөрчлөлтүүд, шинжилгээнд ретикулоцитоз 40% хүртэл ихсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон металл зөвшөөрөг-дөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	56	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Нейропати, бөөрний түүдгэнцрийн болон сувганцрын гэмтэл, үхжлийн гаралтай неф-ропати, арьсны дерматит, хордло-пын шалтгаант энцефалопати, тэнэгрэлийн шинжүүд, бусад эрхт-нүүдийн дагалдах эмгэгүүд, шинжилгээнд ретикулоцитоз 40%-с дээш ихсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон металл зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	56	0-90	жил	
.2	Идэмхий бодисын хордлого /фенол, фенолын уламжлалууд, бусад идэмхий органик бодисууд, идэмхий хүчил, хүчил төст нэгдлүүд, идэмхий шүлт, шүлт төст нэгдлүүд /	а/ Арьс, салстын эмгэг өөрчлөлтүүд, арьсны үрэвсэл, гиперпигментаци, ширшил, хатингаршил, салстын харлалт/ б/ Амьсгалын эрхтэнй хямрал в/ Хоол боловсруулах замын архаг хямрал /диспепси, бага шимэгдэлтийн хам шинж, гэдэсний хатгаа шинж/ Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Арьсны загатнаа, уушги болон гуурсан хоолойн үрэвсэл, ѳрх судас, цусны тоттолцооны өөрчлөлтүүд, мэдрэл, хоол боловсруулах эрхтэн тоттолцооны архаг эмгэгүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис илрэх)	54	0-40	жил	ѳдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Дээрх шинжүүд дээр нэмэгдээд арьсны архаг үрэвсэл, тууралт, амьсгал бачуурах, боогдох, амьсгалын дутагдлын шинж илрэх, тураал, шүд суларч буйл үрэвсэх, цус гоожих, ходоод гэдэсний шархлаа үүсэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис илрэх)	54	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Арьсны пиперпигментаци, арьс салсты хар-лалт, ширшил, хашингаршил, уушгины пневмосклероз, хордлогын шалтгаант энцефалопати, цус бо-лон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис зөвшөөрөг-дөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	54	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Олон эрхтний дутмагшил, бодисын солилцооны түгээмэл хямрал, энцефалопати, цусархаг хам шинж, шээсэнд уураг, эпител, улаан эс, чөлөөт гемог-лобин илэрнэ, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон идэмхий бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	54	0-80	жил	
	Ароматик бодисуудын хордлого						

.3	Ханасан ба үнэрт устөрөгчийн галогены уламжлалын хордлого /тетрахлорт нүүрстөрөгч, хлороформ, трихлорэтилен, тетрахлорэтилен, дихлорметан, хлорфторт нүүрстөрөгч, бусад ханасан нүүрстөрөгчийн галоген, формальдегид/	а/ Тератоген нөлөө-лөл, б/ Генийн мутаци в/ Хавдар г/ Мэдрэл, хоол боловсруулах замын хямрал д/ Зүрх судасны тогтолцооны өөрчлөлтүүд е/ Арьс, салстын өөрчлөлтүүд Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Ядрах сульдах, толгой өвдөх, нойр муудах, аманд муухай амтагдах, хоолой хатах, буйлаас цус гарах, амьсгаадах, мэдрэл, хоол боловсруулах эрхтэн, зүрх судасны тогтолцооны өөрчлөл-түүд, цус болон биологийн мате-риалд тухайн хордсон ароматик бодис илрэх)	53	0-40	жил	өдөлмерийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Дээрх шинжүүд дээр нэмэгдээд олон эрхтний хавсарсан архаг өөрчлөлтүүд илрэх цус болон биологийн материалд тухайн хордсон ароматик бодис илрэх)	53	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Арьсны архаг үрэвсэл, тууралт, цусны системийн өөрчлөлтүүд, анеми, зүрх судас, ходоод гэдэс, цуллаг эрхтнүүдийн үйл ажиллагааны архаг дутмагшил, мэдрэл, сэтгэцийн хямрал, поли-невропати энцефалопати, цус бо-лон биологийн материалд тухайн хордсон ароматик бодис зөвшөө-рөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	53	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Элэг бөөр, зүрх судас олон эрхтэн хавсарсан архаг дутагдал, цусны эсүүдийн гүнзгий өөрчлөлт, мэдрэл, сэтгэцийн хямрал, хордлогын шалтгаант энцефалопати, ком, бодисын солилцооны түгээмэл хямрал, хүнд хэлбэрийн арьсны эмгэгүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон ароматик бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	53	0-85	жил	
Цочроогч, боогдуулагч бодис /хий, уур/-ын хордлого							
.4	Хий ба ууршимтгай цочроогч, боогдуу-лагч бодисуудын хордлого /азотын исэл, хүхрийн давхар исэл, аммиак, нүлимс асгаруулагч хий, хлор, фтор, фторт устөрөгч, хүхэрт устөрөгч, нүүрсхүч-лийн давхар исэл, бусад хий, утаа, уур/	а/ Амьсгалын эрхтэнний хямрал б/ Арьс, салстын цочролын хам шинжүүд в/ Мэдрэлийн хам шинж /уналт таталт, булчин сулрах/ Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Амьсгалын дээд зам, арьс, салстын цочролын шинжүүд, хуурай ханиах, хоолой сөөх, хамар залгиур хуурайших, хорсох, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон цочроогч, боогдуулагч бодис илрэх)	59	0-40	жил	өдөлмерийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Риноларинг-фарингит, трахеобронхит, зүрх судасны архаг өвчнүүд, арьсны загатнаа, ходоод гэдэсний үрэвсэл цус болон биологийн материалд тухайн хордсон цочроогч, боогдуулагч бодис илрэх)	59	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Хордлогын шалтгаант бронхит, багтраа, пневмосклероз, амьсгалын дутаг-дал, цусны системийн өөрчлөлтүүд, мэдрэлийн хэсэгчилсэн голомтот шинжүүд, элэг, бөөрний архаг үрэв-сэл цус болон биологийн мате-риалд тухайн хордсон цочроогч, боогдуулагч бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	59	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Энцефалопати, олон эрхтний дутмагшил, бодисын солилцооны түгээмэл хямрал, амьсгал, зүрх судасны үйл ажил-лагаа алдагдаж төв мэдрэлийн систем гипоксид орох, уушги, тар-хины хавдар илэрч болно цус болон биологийн материалд тухайн хорд-сон цочроогч, боогдуулагч бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	59	0-85	жил	
Пестицитын хордлого							

.5	Пестицитын хордлого /Органик фосфат ба карбамат, хлорорга-ник, фосфор органик агуулсан шавж уст-гагчууд, гербицид, фунгицид, роденти-цид, бусад дестицитүүд/	шинж өөрчлөлт а/ Мэдрэл сульдлын хам б/ Дотоод шүүрлийн в/ Цусны эмгэг өөрчлөлт	а/ Хөнгөн үе (Толгой эргэх, өвдөх, нойр муудах, ядрах, арьс загатнах, хоол боловсруулах эрхтэн, зүрх судасны хямрал, цусны элементүүдийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд пестицид илрэх)	60	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Дотор муухайрах, аманд төмөр амтагдах, шүлс гоожих, хоолонд дургүй болох, хөлрөх, хүүхэн харааны гэрлийн урвал сулрах, элэг, бөөрний архаг үрэвсэл, арьсны загатнаа, цусны элементүүдийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд пестицид илрэх)	60	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Халуурах, бөөлжих, булчингаар өвдөх, полиневрит, айдас түгшүүртэй болох сандрах, хүүхэн хараа нарийсах, элэгний хатуурал, дотоод шүүрлийн булчирхайн өөрчлөлтүүд, амьсгалын дутагдал, баттраа, цусны элементүүдийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд пестицид зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	60	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (гэдэс хүчтэй базалж өвдөх, гүйлгэх, ухаан муудах, хий юм харах, шизофрени төст шинж, эпилепси төст уналт, энцефалопатийн шинж илрэх, элэгний хатуурлийн эцсийн шат, бөөрний дутагдал, зүрх судасны дутагдал цус болон биологийн материалд пестицид зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	60	0-90	жил	
Органик бус бодисын хордлого							
			а/ Хөнгөн үе (Арьсны өнгө хөхрөх, булчингийн хүч сулрах, нүд бүлтийх, шөрмөсний рефлекс сулрах, арьсны зураглал тодрох хоол боловсруулах эрхтэн, зүрх судасны өвчнүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис илрэх)	57	0-40	жил	
			б/ Дунд үе (Нүүрний булчингийн хөдөлгөөн буурах, булчингийн тонус ихсэх, харц гөлийх, хөдөлгөөн удаашрах, тэнцвэр алдах, арьсны тэжээллэгийн өөрчлөлтүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис илрэх)	57	1-55	жил	

.6	Бусад органик бус бодисын хордлого /марганц тэдгээрийн нэгдлүүд, устөрөгчийн цианид, бусад органик бус нэгдлүүд/	а/ Мэдрэлийн хам шинж /энцефалопати, полиневрит/ б/ Бөөрний гэмтлийн хам шинж /түүдгэнцэр, сувганцрын үрэвсэл, бөөрний дутагдал/ в/ Хоол боловсруулах замын хямрал/ г/ Арьсны өөрчлөлт	в/ Хүндэвтэр үе (Хордлогын шалтгаант энцефалопати, поли-невропати, цус багадалт, бамбай, бөөрний дээд булчирхайн ду-тагдлын шинжүүд, нүүрний хувирал багасч баг өмссөн мэт болох, шөрмөсний рефлексүүд өндөрсч клонус илрэх, ходоод гэдэсний шархлаа, элэгний хатуурал, цусны эсүүдийн гүнзгий өөрчлөлтүүд, тархины хэсэгчилсэн голомтот шинжүүд, бодисын солилцооны хүчилшилт, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	57	6-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			г/ Хүнд үе (Паркинсоны хам шинж тод илрэхээс гадна олон эрхтэний хавсарсан дутмагшил, хорт хавдар, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон органик бус бодис зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	57	0-90	жил	
.7.	Нүүрстөр өгчийн дан ислийн хурц хордлогын үлдэц	Мэдрэлийн хам шинж /энцефалопати, полинейропати, паркинсон, саажилт/ Анхааруулга: Нүүрстөрөгчийн дан ислийн ХАЛМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Толгой өвдөх, толгой эргэх, ядрах, тэнцвэр алдагдах, гүйвах, цусанд карбоксигемоглобин 10-20% болох)	58	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Хөдөлгөөний эвсэл алдагдах, хөдөлгөөн сулрах, ухаан алдах, үнтамхай болох, нүүрээр ягаан, улаан толбо гарах, бөөлжих нь нэмэгдэх, нүүр, их биеийн булчин жирвэгнэх, цусанд карбоксигемоглобин 21-30% болох)	58	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Дээрх шинжүүд хүндрэх, ухаангүй болох, хожуу үеийн энцефалопати, цусанд карбоксигемоглобин 31-35% болох)	58	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Танин мэдэхүйн гүйцэтгэл буурах, хожуу үеийн энцефалопати, полинейропати, паркинсон, саажилт, цусанп карбоксигемоглобин 36-40% болох)	58	0-79	жил	
			д/ Маш хүнд үе (Ухаан бүрэн алдаж комд орох, энцефалопати хүнд үе, мөчүүд хөхрөх, судасны цохилт 100-120 хүрэх, булчин хөшиж, чангарах, даралт буурах, таталт өгөх, цусанд карбоксигеиоглобин 41%-иас дээш болох)	58	0-90	жил	
Органик хүчлүүд ба түүний нэгдлүүд							

.8	Органик уусгагчууд /шатахууны нэгдлүүд, бензин, бензины нэгдлүүд, толуол, ксилол, нафталинг-ликол, кетон, бусад органик уусгагчууд/	а/ Мэдрэлийн хам шинж /энцефалопати/ б/ Бөөрний гэмтлийн хам шинж в/ Хоол боловсруулах замын хямрал/ г/ Зүрх, судасны өөрчлөлт Анхааруулга: Тухайн хордсон химийн бодисын ХАЛИМ /хор аюулын лавлагаа мэдээлэл/-ийг заавал харьцуулж үзнэ	а/ Хөнгөн үе (Арьс салст хөхөлбөр болох, тэнцвэр алдагдах, шөрмөсний рефлекс өндөрсөх хоол боловсруулах, эрхтний хөнгөн хямрал, элэг бөөрний архаг үрэвсэл, уушги, гуурсан хоолой, арьс салстын үрэвсэл цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис илрэх)	52	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дунд үе (Дээрх шинжүүд дээр нэмээд мэдрэл, сульдал, тураал, цусны тогтолцооны өөрчлөлт ил-рэх, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис илрэх)	52	1-55	жил	
			в/ Хүндэвтэр үе (Тремор, сонсгол буурах, анхаарал төвлөрөл буурч богино хугацааны ойн алдагдал, ходоод гэдэсний түгжрэл, сорви-жилтийн эмгэгүүд, тураал, арьс салстын архаг хүндрэлт өвчнүүд, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис зөвшөөрөг-дөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	52	6-69	жил	
			г/ Хүнд үе (Тархины хүнд хэлбэрийн өөрчлөлт энцефалопати, уушгины хаван, бодисын солилцооны түгээ-мэл хямрал, олон эрхтний дутмаг-шил, цус болон биологийн материалд тухайн хордсон бодис зөв-шөөрөгдөх дээд хэмжээнээс өндөр байх)	52	0-90	жил	
3. Мэргэжлээс шалтгаалсан арьс, харшлын өвчин							
.1	Мэргэжлээс шалтгаалсан хавьтал, харшлын дерматит		Ажил, мэргэжилтэй холбоотой эм, химийн бодис, будах тослох материал, металл, нефтийн бүтээгдэхүүн, болон бусад бодисын нөлөөгөөр үүссэн хавьтал харшлын дерматит байнгын сэдрэлтэй	23	0-50	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
.2	Мэргэжлээс шалтгаалсан энгийн хавьтлын цочролт дерматит		а/ Ажил, мэргэжилтэй холбоотой хими, физик, биологи, механик цочроогч хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр үүссэн энгийн хавьтлын цочролт дерматит жилд 3 ба түүнээс дээш удаа сэдрэл өгсөн	24	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Ажил, мэргэжилтэй холбоотой хими, физик, биологи, механик цочроогч хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр үүссэн энгийн хавьтлын цочролт дерматит байнгын сэдрэлтэй	24	0-50	жил	
.3	Мэргэжлээс шалтгаалсан хавьтал харшлын дерматит болон энгийн хавьтлын цочролт дерматит архагшиж хүндрэл үүссэн		а/ Полиаллергийн хэлбэрт шилжсэн, эмчилгээнд засал авахгүй, эмийн эмчилгээ тохирохгүй болсон харшлын өвчин байнгын сэдрэлтэй, хүндрэл өгсөн	23	1-60	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
			б/ Дархлааны тогтолцооны илэрхий өөрчлөлт үүссэн, харшлын байнгын сэдрэлтэй, хүндрэл өгсөн	23	1-70	жил	
4. Мэргэжлээс шалтгаалсан нүдний өвчин							
.1	Мэргэжлээс шалтгаалсан зовхи салстын хурц болон архаг үрэвсэл /коньюктивит/, нулимс дамжуулах замын эмгэг			10 H11	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
.2	Мэргэжлээс шалтгаалсан эврэвчийн хурц болон архаг үрэвсэл, цагаа унах,		а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүдний 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/	17	0-69	жил	
			б/Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/	17	0-89	жил	

		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/	17	0-100	угацаагүй	
.3	Мэргэжлээс шалтгаалсан нүдний болорын эмгэг /катаракта/	Нэг нүдний хараа хэвийн буюу тохирсон шилээр 0.3 ба түүнээс дээш хараатай, нөгөө нүд 0.05-с доош хараатай	26	0-69	жил	
.4	Мэргэжлээс шалтгаалсан харааны мэдрэлийн үрэвсэл, болон хатингаршил	а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд нь 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/	46 H47	0-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/	46 H47	0-89	жил	
		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/	46 H47	0-100	угацаагүй	
.5	Мэргэжлээс шалтгаалсан нүдний даралт ихсэх эмгэг /хоёрдогч глаукома/	а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд нь 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 40 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	40	0-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 20 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	40	0-89	жил	
		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 10 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	40	0-100	угацаа гүй	
.6	Мэргэжлээс шалтгаалсан торовчийн эмгэг /миопия болон бусад/	а/ Хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд нь 0.1-0.3 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор дунд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 40 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	35 H52	0-69	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-0.09 хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор хүнд зэргийн сул хараатай/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 20 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	35 H52	0-89	жил	
		в/ Зохих эмчилгээ хийлгэсний дараа тохирсон шилээр хоёр нүдний илүү сайн харж байгаа нүд 0.05-с доош хараатай /ДЭМБ тодорхойлолтоор сохор/ эсвэл харах талбай 2 нүдэнд 10 градус хүртэл нарийссан /төвийн хараа нь хэвийн байж болно/	35 H52	0-100	уга цаагүй	
5. Мэргэжлээс шалтгаалсан мэдрэлийн өвчнүүд						
.1	Хэсгийн, ерөнхий, хавсарсан доргионы өвчин	а/ I үе (дээд мөчний полиневропати, мэдрэхүй, вегетатив өөрчлөлт, дээд мөчний хялгасан судасны тонус алдагдал, ачаалалтай ажиллах буюу даарсан үед гар цайрах, шөнийн өвдөлт илрэх, хүйтний сорил)	75	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/II үе (дээд мөчинд өвдөлт мэдрэхүйн шинж байнга илрэх, дунд мэдрэлийн дарагдлын шинж, мэдрэхүйн алдагдал тод илэрч, вегатодистони астени, "Паля" шинж, гарын дулаан буурч, жижиг үений хэлбэр алдагдах, булчингийн хатингаршил, нурууны нугаламуудын остеоартроз, спондилопати үүсэх)	75	1-69	жил	
		в/III үе (судасны агшилт байнгын дахилттай болж, мэдрэхүйн тэжээлийн өөрчлөлт гүнзгий илрэх, мэдрэлийн ёзоор цочрол, дарагдлын хам шинж, Рейно шинж илрэх, гипоталамусын хямрал, ангиодистони хямрал, тархи бо-лон зүрхний хэм судсанд илрэх, хүнд үед дисцир-куляторный энцефалопатийн хам шинж, бэлгийн үйл ажиллагаа сулрах, доргионы мэдрэхүй буурах)	75	0-80	жил	
.2	Цахилгаан соронзон талбай, лазер, радио долгионы нөлөөллөөс үүсэн өвчин	а/ Хөнгөн үе (Вегетатив мэдрэлийн хямрал ихтэй астени, нойргүйдэл, захын мөчний салгалалт, хэт цочромтгой, зүрх судасны тогтолцооны хямрал)	85	0-45	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Дунд үе (Мэдрэлийн системийн голомтот шинжүүд, зүрх судасны дутагдлын хам шинж, энцефалопати, ой санамж эрс муудах, нүдний болор цайх, арьсны уян хатан чанар алдагдах, дерматит үүсэх, хумс хугарамтгай болох)	85	6-69	жил	
		в/ Хүнд үе (Хүнд хэлбэрийн астени, вазопати, диэнцефа-лопатийн хямрал, сэтгэл хөдлөл буурч уналт, бамбай булчирхайн хямралууд илэрсэн гипохромный анеми)	85	0-80	жил	
.3	Нурууны спондилопати /остео-хондроз, спондилёз, ивэрхийн шалтгаант компрессионно-ише-мический синдром, хүзүү сээр, бүсэлхий, ууцны хэсгийн ради-кулопати/ дээд, доод мөчний мэдрэлийн язгуурын өвдөлт дарагдлын хам шинж	а/ Тогтмол биш өвдөх, үе үе хөдөлгөөн хязгаарлагдах, бадайрах, вегетатив өөрчлөлт илрэх	54	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Өвдөлтийн шинж жилд 2-3 удаа дахилттай, булчингийн чангарал, өвдөлт болон вегетатив өөрчлөлтүүд байнга илрэх	54	0-55	жил	
		в/ Язгуур мэдрүүлийн дарагдлын шинжтэй, булчингийн зангирал, нурууны муруйлттай, өвдөлт, рефлекс, мэдрэхүйн хүрээний түвшингийн өөрчлөлттэй	54	6-69	жил	

		г/ Мэс заслын эмчилгээний дараах язгуур мэдрэлийн гаралтай саатай, бага аарцгийн эрхтний хүнд зэргийн үйл ажиллагааны алдагдалтай, мэс засал хийх боломжгүй, олон нуруу нугаламыг хамарсан эмгэг	54	0-80	жил	
6. Мэргэжлээс шалтгаалсан чих, хамар, хоолойн өвчин						
.1	Шуугианы нөлөөгөөр үүссэн сонсгол бууралт	а/ сонсгол бууралт II үе	83.3	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ сонсгол бууралт III үе	83.3	0-69	жил	
		в/ сонсгол бууралт IV үе	83.3	0-80	жил	
.2	Мэргэжлээс шалтгаалсан өгүүлэх эрхтэний эмгэг	а/ Дууны хөвчийн үйл ажиллагааны алдагдалтай	38 J38.0	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Дууны хөвчийн хэсэгчилсэн саатай	38 J38.0	0-59	жил	
		в/ Дууны хөвчийн хоёр талын саатай	38 J38.0	0-69	жил	
		г/ Дууны хөвчийн хавдар	38 J38.0	0-90	жил	
.3	Мэргэжлээс шалгаалсан амьсгалын дээд замын эмгэг	а/ Хамар, залгиур, төвөнхийн архаг хатингаршилт үрэвсэл	31	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ Хамрын таславчид цооролт үүссэн	31 J34.8	0-69	жил	
		в/ Мэргэжлээс шалтгаалсан амьсгалын дээд замын хавдар	31 J34.8	0-90	жил	
7. Мэргэжлээс шалтгаалсан туяаны өвчин						
.1	Мэргэжлээс шалтгаалсан цацраг идэвхит бодис болон рентген туяанаас үүссэн туяаны өвчин	а/ I үе: Астеновегетатив хам шинжүүд, диспепси, ходоодны шүүрэл багасах, эрэгтэй хүнд импотенци, эмэгтэй хүнд өндгөвчний үйл ажиллагаа хямрах, захын цусанд лейкопени 3.0 хүртэл буурах, тромбоцитопени, нейтрофил эсийн хордлогын мөхлөгтэй, цусархаг хам шинж бага зэрэг илрэх	88-91	0-40	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ II үе: Судасны дистони, астеновегетатив хам шинжүүд үс унах, хумсны өөрчлөлт, диэнцефалийн криз өгөх, богино хугацаанд ухаан алдах, бүх биеийн гипергидроз, пароксизмал тахикарди, бие чичрэх, цус шүүрэмтгий болох, цусархаг хам шинжүүд, ходоод гэдэсний шүүрэл буурах, хордлогын гепатит, захын цусанд 2,5 г/л хүртэл буурах, нейтропени, лимфоцитопени 3 г/л хүртэл буурах, тромбоцитопени, нейтрофил эс хордлоыг мөхлөгтэй, цусны чөмөгний шинжилгээнд гипоплази илэрсэн	88-91	1-69	жил	
		в/ III-IV: цус төлжилт дарангуйлагдсан, мэдрэлийн тогтолцооны хүнд зэргийн өөрчлөлт их, байнгын нойргүйдэл, толгой эргэх, дотор муухайрах, ой тогтоолт буурах, цусархаг хам шинжүүд, салстат шархлаат некрозын өөрчлөлт, үс халцрах, дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагаа хямрах, захын цусанд лейкопени 1 г/л хүртэл буурах, нейтропени, лимфоцитопени 3 г/л хүртэл буурах, тромбоцитопени, гиперхромын цус багадалт, сепсис	88-91	0-80	жил	
8. Мэргэжлээс шалтгаалсан мэс заслын өвчин						
.1	Мэргэжлээс шалтгаалсан доод мөч, хэвлий, аарцгийн эрхтний венийн бүдүүрэл	а/ C-1,2: өнгөц венийн судас өргөсөл E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн	83	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ C-1, 2, 3: өнгөц венийн судас өргөссөн, хавагнасан E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн P-r, o: цусны буцах урсгал үүссэн, хэсэгчилсэн	83	0-55	жил	
		в/ C-1,2,3,4: өнгөц венийн судас өргөссөн, байнгын хаван, арьсны нөсөө E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн, P-r, o: цусны буцах урсгал үүссэн, хэсэгчилсэн	83	6-69	жил	
		г/ C-1,2,3,4,5,6: өнгөц венийн судас өргөссөн, байнгын хаван, арьсны нөсөө, шархлаа, үхжил E-s: ажил мэргэжилтэй холбоотой A-s,p,d: өнгөц, гүний, холбогч венийн судасны бүдүүрэл үүссэн P-r, o: цусны буцах урсгал үүссэн, хэсэгчилсэн	83	0-80	жил	
		а/ 1-2 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	0	жил	

.2	Мэргэжлээс шалтгаалсан тохойн үений хэлбэр хөдөлгөөн алдагдах эмгэг	б/ 1-2 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	0-55	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		в/ 3-4 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	6-69	жил	
		г/ 3-4 үений хөдөлгөөн хязгаарлагдсан	21.2	0-80	жил	
.3	Мэргэжлээс шалтгаалсан артерийн судасны олдмол нарийсал ба бөглөрөл	а/ I үе: Томоохон судсууд хэсэгчилсэн байдлаар нарий-	74	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ I-II үе: Томоохон судсууд хэсэгчилсэн байдлаар нарий-	74	0-55	жил	
		в/ I-II үе: Томоохон судсууд нилэнхүйдээ нарийсах, бөглө-	74	6-69	жил	
		г/ III үе: I, II үеийн өөрчлөлтүүд гүнзгийрч, гар болон	74	0-85	жил	
.4	Мэргэжлээс шалтгаалсан дээд мөчний бичил гэмтэл, давтагдсан ачаалаас үүссэн өвчнүүд / үений холбоосын өвчин, дээд мөчний мэдрүүлийн саа, шөрмөсний ба уутанцрын үрэвсэл/	а/ мөр, бугалга, бугуйн үеэр өвдөх, янгинах, хөдөлгөөний	67.8	0		өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ дээрх өөрчлөлт дээр нэмэгдэж мөр, бугалга, гарын хатингарт саа, сарвууны саажил, хатингирал,	67.8	0-55	жил	
		в/ дээрх өөрчлөлтүүд гүнзгийрч, хөдөлгөөн бүрэн хязгаарлагдах, эмгэг хугарал үүсэх	67.8	6-69	жил	
.5	Мэргэжлээс шалтгаалсан тавхай хавтгайрах эмгэг	а/ хөлийн шилбэ, тавхай, хурууны өвчнүүд бүлчин шөр-	21.4	0	жил	өдөлмөрийн нөхцөл солих
		б/ хөлийн шилбэ, тавхай, хурууны өвчнүүд бүлчин шөр-	21.4	0-55	жил	
		в/ дээрх өөрчлөлтөөс гадна хөдөлгөөний үйл ажил-	21.4	6-69	жил	
		г/ хөлийн тавхай хуруу тайрагдах, ясны үхжил болох /ос-	21.4	0-80	жил	
9. Мэргэжлээс шалтгаалсан хавдар						
.1	Дурангийн ажилбар, мэс засал, хими, туяа эмчилгээгээр бүрэн эмчлэгдсэн нэн эрт үе (Cancer in situ) болон эрт үеийн (I үе шат) хорт хавдрууд	Тухайн эрхтний хавдрын ICD кодоор ангилна	0-69	хүртэл жил		өдөлмөрийн нөхцөл солих
.2	Оношлогдсон бүрэн батлагдсан II, III үе шатны хорт хавдрууд (Мэс засал, хими, туяа эсвэл хавсарсан эмчилгээ хийгдсэн хавдрууд) (1. Дан мэс засал, хими, туяа эмчилгээ хийгдсэн II, III үе шатны хорт хавдрууд		0-79	хүртэл жил		
.3	Оношлогдсон бүрэн батлагдсан алсын болон ойрын эрхтэндээ үсэрхийлж IV үедээ орсон хорт хавдрууд		00	хүртэл жил		
.4	Хорт хавдрын үе шатнаас үл хамааран хавдрын эмчилгээнүүдийн улмаас биед үүссэн эдгэршгүй өөрчлөлтүүд (индурац, түр хугацаанд болон насан туршид тавигдсан цоргууд, мөч тайрагдсан байдал)		0-100	уга-цаагүй		

Энэхүү жагсаалтаар Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин болон Хурц хордлогын улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг магадлан шийдвэрлэх ба алслагдсан аймгийн болон гадаад оронд эмчлүүлэх шаардлагатай зэрэг шалтгаанаар хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг 2 жилээр сунгаж болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 13 өдөр Дугаар 439 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 11.3-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгоход бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, тэтгэвэр, тэтгэмж олгох журам”-ыг хавсралт ёсоор батлуулсугай.

2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

ШТА1206 9023100304 5498449

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 13 -ны өдрийн 1139 дүгээр
тогтоолын хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН САНГААС ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ ТОГТООЛГОХОД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ, ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-д заасны дагуу үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгоход бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт болон тэтгэвэр, тэтгэмж олгоход энэ журмыг баримтална.

1.2.Ажил олгогч даатгуулагчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход шаардагдах баримт бичгийг хуульд заасан хугацаанд бүрдүүлж өгнө.

Хоёр.Тэтгэвэр тогтоолгоход бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт

2.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагч хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгоход доор дурдсан баримт бичгийг цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

2.1.1.хөдөлмөрийн, эсхүл эрүүл ахуйн хяналтын улсын байцаагчийн баталсан “Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт”;

2.1.2.даатгуулагчийг ажилд томилсон тухай тушаалын хуулбар;

2.1.3.даатгуулагчийн цалин, хөлсний тодорхойлолт (1 сараас доош хугацаанд ажилласан тохиолдолд).

2.2.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас нас барсан даатгуулагчийн асрамжид байсан хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүн тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгоход энэ журмын 2.1-д заасан болон дараах баримт бичгийг цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

2.2.1.тэжээгчийн нас барсны гэрчилгээ, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа;

2.2.2.тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүний иргэний үнэмлэх, төрсний гэрчилгээний хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа, шүүхийн шийдвэр;

2.2.3.гэрлэлтийн гэрчилгээний хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа, шүүхийн шийдвэр.

Гурав.Тэтгэмж тогтоолгоход бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт

3.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдсан даатгуулагч хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авахад дараах баримт бичгийг цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

3.1.1.эрүүл мэндийн байгууллагаас олгосон эмнэлгийн хуудас;

3.1.2.хөдөлмөрийн, эсхүл эрүүл ахуйн хяналтын улсын байцаагчийн баталсан "Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт".

3.2.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж авахад дараах баримт бичгийг цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

3.2.1.даатгуулагчийн нас барсны гэрчилгээний хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа, шүүхийн шийдвэр;

3.2.2.даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүний иргэний үнэмлэхийн хуулбар, эсхүл эрх бүхий байгууллагын лавлагаа;

3.2.3.даатгуулагч амьгүй донор болсон тухай эрүүл мэндийн байгууллагын тодорхойлолт.

Дөрөв.Тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөн тогтооход шаардагдах баримт бичиг

4.1.Тэтгэвэр авагч тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөн тогтоолгох бол дараах баримт бичгийг өргөдлийн хамт цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

4.1.1.тэтгэвэр тогтоолгоход баримталсан цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлого өөрчлөгдөх үндэслэлтэй болсон нь тогтоогдсон тухай баримт;

4.1.2.хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаанд өөрчлөлт орсон тухай эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэр;

4.1.3.нас барсан тэжээгчийн асрамжид байсан хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүдийн тоонд өөрчлөлт орсон тухай баримт;

4.1.4.тэтгэвэр авагч тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш 12 сараас доошгүй хугацаанд тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн тухай баримт.

4.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4-т заасан баримт бичгийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангаас тодорхойлно.

Тав.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэвэр олгох

5.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох бол энэ журмын 2.1-д заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон өдрөөс хойш

14 хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 3 сарын дотор хүсэлт гаргана.

5.2.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох бол энэ журмын 2.2-т заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад тэжээгч нас барснаас хойш 30 хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор хүсэлт гаргана.

5.3.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчийн тэтгэвэр тогтоолгохыг хүссэн өргөдөл, баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш 20 хоногийн дотор шийдвэрлэж үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох тэтгэврийг тэтгэвэр авагчийн сонгосон банкаар дамжуулан сар бүр олгоно.

5.4.Нийгмийн даатгалын байгууллага тэтгэвэр авагчийн нас барсны дараагийн сарын тэтгэврийг энэ журмын 3.2-т заасан баримт бичгийг үндэслэн банкаар дамжуулан тухайн сард нь багтаан олгоно.

5.5.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүдэд хуваан олгох тохиолдолд холбогдох өргөдөл, шүүхийн шийдвэрийг үндэслэнэ.

5.6.Даатгуулагч энэ журмын 5.1, 5.2-т заасан хугацаанаас хойш тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргаж болно.

5.7.Даатгуулагч тэтгэвэр, тэтгэмж авах цахим өргөдөл, баримт бичгийг нийгмийн даатгалын байгууллагад холбогдох цахим системээр илгээнэ.

Зургаа.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас тэтгэмж олгох

6.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж авах бол энэ журмын 3.1-д заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад энэ журмын 7.4.3-т заасан баримт бичиг баталгаажсан өдрөөс хойш 4 долоо хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор гаргана.

6.2.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж авах иргэн энэ журмын 3.2-т заасан баримт бичгийг өргөдлийн хамт нийгмийн даатгалын байгууллагад тэжээгч нь нас барснаас хойш 6 долоо хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол 6 сарын дотор гаргана.

6.3.Нийгмийн даатгалын байгууллага хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг даатгуулагчийн баримт бичиг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор шийдвэрлэж үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас даатгуулагчийн сонгосон банкаар дамжуулан олгоно.

6.4.Нийгмийн даатгалын байгууллага нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг баримт бичиг хүлээн авснаас хойш 24 цагийн дотор шийдвэрлэж үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас банкаар дамжуулан олгоно.

6.5.Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны нэг сараас дээш хугацааны тэтгэмжийг 14 хоног тутам бодож олгоно.

6.6.Энэ журмын 6.1, 6.2-т заасан хугацаа хэтэрсэн тохиолдолд даатгуулагчид тэтгэмж олгохгүй.

6.7.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчид тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ, олгох хугацаа, олгосон дүн зэрэг мэдээллийг цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем, даатгуулагчийн веб систем, нийгмийн даатгалын аппликейшн зэрэг цахимаар хүргэж болно.

Долоо.Бусад зүйл

7.1.Даатгуулагч нь хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход шаардагдах баримт бичгийг өөрийн биеэр бүрдүүлэх боломжгүй бол хууль ёсны төлөөлөгч нь дараах баримт бичгийг цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ:

7.1.1.тэтгэвэр авагчийн хууль ёсны төлөөлөгч болон тэтгэвэр авагч иргэн эрх зүйн чадамжгүй гэж тооцогдсон, чадамж хязгаарлагдсан бол асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийг тодорхойлсон шийдвэр;

7.1.2.хууль ёсны төлөөлөгч болон асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн иргэний үнэмлэх.

7.2.Энэ журмын 7.1-д заасан хууль ёсны төлөөлөгч тэтгэвэр авах бол энэ журмын 2.1, 2.2, тэтгэмж авах бол энэ журмын 3.1, 3.2-т заасан баримт бичгийг бүрдүүлнэ.

7.3.Гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох бол энэ журамд заасан баримт бичгээс гадна эрх бүхий байгууллагын олгосон Монгол Улсад байнга оршин суудаг болохыг баталгаажуулсан баримт бичгийг бүрдүүлнэ.

7.4.Нийгмийн даатгалын байгууллага тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сан болон холбогдох цахим мэдээллийн санг үндэслэн дараах мэдээллийг тодорхойлно. Үүнд:

7.4.1.нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлт;

7.4.2.хөдөлмөрийн чадвар алдсан тухай эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэр;

7.4.3.хөдөлмөрийн, эсхүл эрүүл ахуйн хяналтын улсын байцаагчийн баталсан “Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэсэн акт”;

7.4.4.нас барсны, төрсний, гэрлэлтийн гэрчилгээ.

7.5.Энэ журмын 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 7.1-д заасан хүндэтгэн үзэх шалтгаан гэдгийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийн 2 дугаар зүйлийн 2.1.5-д зааснаар ойлгоно.

7.6.Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

----o0o----

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
ТОГТООЛ

2024 оны 09 сарын 06 өдөр Дугаар 07 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 13 дугаар зүйлийн 13.3 дахь хэсгийг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1."Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавих журам"-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Тогтоолын хэрэгжилтийг Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний хороотой хамтран зохион байгуулж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Ц.Ганцэцэг)-т даалгасугай.

3.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба (Г.Банзрагч)-нд үүрэг болгосугай.

4.Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан "Журам шинэчлэн батлах тухай" Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдрийн 10 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА Л.ЭНХ-АМГАЛАН

1119276387
5284708 СБА1473

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн
2024 оны 09 дугаар сарын 06-ны өдрийн
07 дугаар тогтоолын хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ БАЙГУУЛЛАГЫГ СОНГОХ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН ТӨЛБӨРИЙГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ, ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сургалт, сурталчилгаа, судалгаа (цаашид "Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ" гэх)-ны ажлыг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний хороо, Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн төв (цаашид "Байгууллага" гэх) холбогдох төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

1.3. Байгууллага мэргэжлийн сургалтын байгууллагатай хамтран урьдчилан сэргийлэх сургалтыг зохион байгуулна. Мэргэжлийн сургалтын байгууллага нь хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт явуулах болон шалгалт авах журам", "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалтын хөтөлбөр"-т тус тус заасан шаардлагыг хангасан, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн сургалт зохион байгуулах гэрчилгээ авсан байна.

1.4. Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага дараа жилийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө ("цаашид төлөвлөгөө" гэх)-г сүүлийн 2 жилийн үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тайлан мэдээлэлд үндэслэн, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний хорооны саналыг авч боловсруулан жил бүрийн 12 дугаар сард багтаан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөр батлуулна.

Хоёр.Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох

2.1. Байгууллага энэ журмын 1.4-т заасан төлөвлөгөөнд туссан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу сонгон шалгаруулна.

2.2. Байгууллага энэ журмын 2.1-д заасан сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн байгууллагатай гэрээ байгуулна. Гэрээнд урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлыг тусгаж батална.

2.3. Байгууллага Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, Шилэн дансны тухай хуульд заасны дагуу ажил үйлчилгээ, худалдан авах үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангаж ажиллана.

Гурав. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх

3.1. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсэгт заасан арга хэмжээг хамааруулна.

3.2. Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага Нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн тухай хуулиар батлагдсан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлын төсвийн нарийвчилсан хуваарийг баталж, энэ журмын 1.4-т заасан төлөвлөгөө, энэ журмын 2.2-т заасан гэрээг үндэслэн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг батлагдсан төсвийн хүрээнд санхүүжүүлнэ.

3.3. Байгууллага урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагад энэ журмын 2.2-т заасан гэрээний дүнгийн 60 хүртэл хувиар тооцон урьдчилгаа олгож болох бөгөөд санхүүжилтийг дараах баримт бичгийг үндэслэн олгоно. Үүнд:

3.3.1. энэ журмын 2.1-д заасан сонгон шалгаруулалтын дүн, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах хүсэлт бүхий албан бичиг, ажил гүйцэтгэх гэрээ, хэрэв сургалт зохион байгуулах бол сургалтын хөтөлбөр, арга хэмжээний удирдамж, холбогдох шийдвэрүүд;

3.3.2. урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан, санхүүгийн анхан шатны баримтууд, төлбөрийн нэхэмжлэх.

3.4. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлын үлдэгдэл санхүүжилтийг урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан, анхан шатны баримт бичиг, арга хэмжээний үр дүнгийн тайлан ажил хүлээлцсэн болон гэрээ дүгнэсэн актад үндэслэн гүйцэтгэлээр санхүүжүүлнэ.

Дөрөв. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний үр дүн, төсвийн зарцуулалтыг тайлагнах

4.1. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг гүйцэтгэсэн байгууллага нь уг арга хэмжээний үр дүн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг тухайн арга хэмжээг зохион байгуулж дууссанаас хойш ажлын 7 өдрийн дотор гэрээ байгуулсан байгууллагад ирүүлнэ.

4.2. Байгууллага арга хэмжээний үр дүн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хүлээн авснаас хойш ажлын 7 өдрийн дотор Нийгмийн даатгалын асуудал

хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад ирүүлнэ.

4.3. Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний үр дүн, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд хагас жил тутамд нэгтгэн тайлагнаж, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний хороонд хүргүүлнэ.

4.4. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн төв үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын үр дүнг дараа жилийн эхний улиралд багтаан дүгнэж Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний хороонд тайлагнана.

Тав. Хяналт

5.1. Энэхүү журмын хэрэгжилтэд нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл хяналт тавина.

5.2. Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний үр дүн, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хугацаанд нь ирүүлээгүй байгууллагын энэ журмын 3.4-д заасан үлдэгдэл санхүүжилтийг зогсоох, мөн энэ журмын 2.2-т заасан гэрээг цуцлах хүртэл арга хэмжээ авна.

Зургаа. Хариуцлага

6.1. Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд 2023 оны 11 сарын 17-ны өдрийн 6474 дугаарт бүртгэв.

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

6474

2023 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдөр

Дугаар А/143, А/376

Улаанбаатар хот

Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох протез, ортопедийн жишиг үнэ батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох протез, ортопедийн жишиг үнийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Батжаргал/, Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний газар /А.Өнөржаргал/-т, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт тус тус даалгасугай.

3.Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдрийн А/507, А/112 дугаар хамтарсан тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД

С.ЧИНЗОРИГ

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалллын сайд,
Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 10
дугаар сарын 26-ны өдрийн А/143/А/326
дугаар хамтарсан тушаалын хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ПРОТЕЗ, ОРТОПЕДИЙН ЖИШИГ ҮНЭ

№	Протез, ортопедийн төрөл	Хэрэглэх заалт	Жишиг үнэ /төгрөгөөр/
01	Гавлын ясны протез	Гэмтлийн шалтгаантай гавал ясны цоорхойг хиймэл ясаар нөхөх	154 000
02	Гавлын ясны протез	Гавлын ясны цоорхойг титан тороор нөхөх	1 200 000
03	Нүдний хиймэл болор /уян, хатуу/	Гэмтлийн шалтгаантай нүдний болрын гэмтэл	460 000
04	Шилэн нүд	Гэмтлийн шалтгаантай нүдний гэмтэл	85 000
05	Нулимсны сувгийн протез	Гэмтлийн шалтгаантай нулимсны сувгийн гэмтэл	121 000
06	Сонсголын ясны протез	Гэмтлийн шалтгаантай чамархай ясны гэмтэл	154 000
07	Дунд чихний титан протез	Гэмтлийн шалтгаантай чихний гэмтэл	350 000
08	Хамрын ясны протез ПМП-01 /зөөлөн пластик/	Гэмтлийн шалтгаантай хамрын ясны гэмтэл	181 500
09	Шанааны ясны протез	Гэмтлийн шалтгаантай шанаан ясны бяцралт	1 452 000
10	Эрүүний ясны протез	Гэмтлийн шалтгаантай эрүүний ясны бяцралт, хугаралт	1 331 000
	Гарын протез:		
11	Нэг гарын протез	Гэмтлийн шалтгаантай мөрний үений тайралт	3 000 000
12	Бугалганы протез	Гэмтлийн шалтгаантай тохойн үений тайралт	1 815 000
13	Бугалганаас урагш хийгдэх протез	Гэмтлийн шалтгаантай тохойн үений тайралт	1 540 000
14	Шуу, сарвууны протез	Гэмтлийн шалтгаантай шууны хэсгийн тайралт	1 100 000
	Хөлийн протез:		
15	Нэг хөлийн протез	Гэмтлийн шалтгаантай түнхний үений тайралт	1 760 000
16	Дунд чөмөгний протез	Гэмтлийн шалтгаантай дунд чөмөгний тайралт	1 705 000

17	Шилбэний протез	Гэмтлийн шалтгаантай шилбэний ясны тайралт	1 210 000
18	Тавхайн протез	Гэмтлийн шалтгаантай шагай, тавхайн тайралт	880 000
	Хиймэл үе:		
19	Нурууны хиймэл үе	Гэмтлийн шалтгаантай нурууны муруйлт	5 500 000
20	Түнхний хиймэл үе	Гэмтлийн шалтгаантай дунд чөмөгний хүзүү, толгойн хугарал, артроз -ил хугарлаас үүссэн үе үүсгэгч яснуудын үрэвсэл -архаг үрэвслийн улмаас үүссэн контрактур, -регидность, -анкелоз /10-15 градус/	4 400 000
21	Өвдөгний хиймэл үе	Гэмтлийн шалтгаантай -II, III, IY зэргийн артроз -үе үүсгэгч яснуудын хиймэл хугарал, -үрэвслийн улмаас үүссэн контрактур, -регидность, -анкелоз /15-30 градус/	5 500 000
22	Тохой, шагайн хиймэл үе	Гэмтлийн шалтгаантай -II, III, IY зэргийн артроз -үе үүсгэгч яснуудын хиймэл хугарал, -үрэвслийн улмаас үүссэн контрактур, -регидность, -анкелоз	3 300 000
23	Хүзүү, нурууны ясны металл бэхэлгээ	Гэмтлийн шалтгаантай хүзүү, нурууны гэмтлийн үед	990 000
24	Хүзүү, нурууны ясны титан бэхэлгээ	Гэмтлийн шалтгаантай хүзүү, нурууны гэмтлийн үед	8 500 000
25	Гэмтэл, түлэгдэлтийн сорви татанхайн үед	Гэмтэл, түлэнхийн шалтгаантай тулгуур, хөдөлгөөний эрхтэний хэвийн үйл ажиллагааг алдагдуулсан сорви, татанхай, зөөлөн эдийн дутмагшлын сорвижилтын улмаас сарвуу, хуруу, тавхайн идэвхитэй, идэвхигүй хөдөлгөөн алдагдсан /2-3 балл/	11 000 000
26	Гажиг засах бүх төрлийн гутал	Гэмтлийн шалтгаантай тавхайн согог, богиноссон хөлөнд	220 000
	Сонсголын аппарат:		

27	Сонсголын дижитал аппарат /нэг чихний/	Гэмтлийн шалтгаанаар хүлээн авах ба дамжуулах хэлбэрийн сонсгол бууралтын I үе /40-60 дб/, II,III үе /60-80 дб/, IY үе /80 дб-ээс дээш/	2 000 000
28	Сонсголын дижитал аппарат /хоёр чихний/	Гэмтлийн шалтгаанаар хүлээн авах ба дамжуулах хэлбэрийн сонсгол бууралтын I үе /40-60 дб/, II,III үе /60-80 дб/, IY үе /80 дб-ээс дээш/	616 000
	Бусад:		
29	Бионик хиймэл эрхтэн	Гэмтлийн шалтгаантай эрхтэн тайралттай үед	15 000 000

---oOo---

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 04 өдөр Дугаар 10 Улаанбаатар хот

Сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох хэмжээг тогтоох тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 35 дугаар зүйлийн 35.9.8 дахь заалт, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох хэмжээг нэг ор хоногт 70 000 /далан мянга/ төгрөгөөр тогтоосугай.

2. Энэхүү тогтоолын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас сувиллын газарт олгож байгаа санхүүжилт, үйлчилгээний чанарт тогтмол хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/-т үүрэг болгосугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба /Г.Банзрагч/-нд үүрэг болгосугай.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 16 дугаар тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчингүй болсонд тооцсугай.

5. Энэхүү тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ДАРГА Х.БУЛГАНТУЯА

1119276367
5284708 СБА1473

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 11 сарын 29 өдөр Дугаар 422 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 14.10-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1."Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас даатгуулагч эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт болон төлбөрийг олгох, санхүүжүүлэх журам"-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа, хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 322 дугаар тогтоолын хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН САНГААС ДААТГУУЛАГЧ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ЗАРДЛЫН ТӨЛБӨР АВАХАД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ БОЛОН ТӨЛБӨРИЙГ ОЛГОХ, САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 14.10-д заасны дагуу даатгуулагчид протез, ортопедийн, сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний, сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөр олгох, санхүүжүүлэхэд энэ журмыг баримтална.

1.2.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагч эрүүл мэндийн болон нийгмийн халамжийн сангаас протез, ортопедийн, сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний, сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөрийг гаргуулсан бол үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг давхардуулан олгохгүй.

Хоёр.Зардлын төлбөр авахад бүрдүүлэх баримт бичиг

2.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас протез, ортопедийн зардлын төлбөр авах хүсэлтийг доор дурдсан баримт бичгийн хамт харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ:

2.1.1.төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн дүгнэлт, эсхүл эрүүл мэндийн байгууллагын шийдвэр;

2.1.2.протез, ортопед хийлгэсэн эмнэлгийн байгууллага болон протезийн үйлдвэрээс ирүүлсэн төлбөрийн нэхэмжлэх (харилцагч банкны нэр, дансны дугаар, нэхэмжилсэн төлбөрийн дүн).

2.2.Сэргээн засах төв болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний байгууллага нь сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох зардлыг авах хүсэлтийг доор дурдсан баримт бичгийн хамт харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ:

2.2.1.тусламж, үйлчилгээ авсан даатгуулагчийн мэдээлэл (овог, нэр, регистрийн дугаар);

2.2.2.төлбөрийн нэхэмжлэх (харилцагч банкны нэр, дансны дугаар, нэхэмжилсэн төлбөрийн дүн).

2.3.Даатгуулагч сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөрийг авах хүсэлтийг унааны зардал төлсөн баримтын хамт харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

Гурав.Протез, ортопедийн зардлын төлбөр олгох

3.1.Протез, ортопедийн зардлын төлбөр авах даатгуулагч харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад энэ журмын 2.1-д заасан баримт бичийг бүрдүүлэн энэ журмын 2.1.2-т заасан нэхэмжлэх бичигдсэн өдрөөс хойш 4 долоо хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай байсан бол 3 сарын дотор хүсэлтээ гаргана.

3.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчид энэ журмын 2.1-д заасан баримт бичгийг үндэслэн, жишиг үнийг баримтлан төлбөрийг 3 жил тутамд нэг удаа олгоно.

3.3.Нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын 2.1-д заасан баримт бичгийг үндэслэн төлбөр олгохдоо хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоосон Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэрийг нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангийн, үйлдвэрлэлийн ослыг судлан бүртгэсэн актын мэдээллийг холбогдох мэдээллийн санд үндэслэн цахимаар шалгана.

3.4.Нийгмийн даатгалын байгууллага даатгуулагчийн баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор протез, ортопедийн зардлын төлбөрийг эмнэлгийн байгууллага болон протезийн үйлдвэрээс ирүүлсэн төлбөрийн нэхэмжлэхийн дагуу үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас бэлэн бусаар шилжүүлнэ.

3.5.Даатгуулагчийн дахин хийлгэсэн протез, ортопедийн төлбөрийг олгохдоо энэ журмыг баримтална.

3.6.Энэ журмын 2.1.2-т заасан нэхэмжилсэн төлбөрийн дүн нь тухайн протез, ортопедийн жишиг үнээс бага бол нэхэмжилсэн үнийн дүнгээр, их бол жишиг үнийг баримтална.

3.7.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас даатгуулагчид протез, ортопедийн засвар, үйлчилгээний төлбөр олгохгүй.

3.8.Даатгуулагч гадаад улсад хийлгэсэн протез, ортопедийн зардлын төлбөрийг авахдаа энэ журмын 2.1-д заасан баримт бичгийг харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад цаасаар, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

3.9.Гадаад улсад хийлгэсэн протез, ортопедийн зардлын төлбөр олгохдоо энэ журмын 3.4-т заасныг баримтална. Хэрэв даатгуулагч төлбөрөө өөрөө төлсөн бол баримтыг үндэслэн даатгуулагчийн дансанд 14 хоногийн дотор бэлэн бусаар шилжүүлнэ.

Дөрөв.Сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний зардлын төлбөр олгох

4.1.Сэргээн засах төв болон сувилал нь сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох зардлыг авах хүсэлтийг харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад энэ журмын 2.2-т заасан баримт бичиг бүрдүүлэн сар бүр гаргана.

4.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох зардлыг эрх бүхий байгууллагын тогтоосон хэмжээг баримтлан энэ журмын 2.2-т заасан баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор сэргээн засах төв болон сувилалд бэлэн бусаар олгоно.

4.3.Нийгмийн даатгалын байгууллага энэ журмын 4.2-т заасны дагуу зардлын төлбөрийг олгохдоо энэ журмын 3.3, 5.3-т заасны дагуу холбогдох мэдээллийг шалгана.

Тав.Сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөр олгох

5.1.Даатгуулагч сэргээн засах төв болон сувилалд сувилуулснаас хойш 4 долоо хоногийн дотор, хэрэв хүндэтгэн үзэх шалтгаантай байсан бол 3 сарын дотор энэ журмын 2.3-т заасан баримт бичиг бүрдүүлэн харьяа нийгмийн даатгалын байгууллагад ирэх, буцах унааны зардлын төлбөр авах хүсэлт гаргана.

5.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөрийг галт тэрэг, хот хоорондын нийтийн тээврийн тухайн үед мөрдөж байгаа үнийг үндэслэн энэ журмын 2.3-т заасан баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор даатгуулагчид бэлэн бусаар олгоно.

5.3.Энэ журмын 2.3-т заасан баримт бичгийг үндэслэн зардлын төлбөрийг олгохдоо энэ журмын 3.3-т зааснаас гадна нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сангийн мэдээлэлд үндэслэн тухайн даатгуулагчийг сэргээн засах төв болон сувилалд сувилуулсан эсэхийг цахимаар шалгана.

Зургаа.Санхүүжүүлэх, хяналт тавих

6.1.Энэ журмын дагуу олгох төлбөрийг үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжүүлнэ.

6.2.Сангийн хөрөнгийн зарцуулалтад нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, Төв зөвлөл, аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар тус тус хяналт тавьж ажиллана.

Долоо.Тайлагнах

7.1.Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар даатгуулагчид олгосон протез, ортопедийн зардлын төлбөрийн тайланг сар бүрийн 10-ны өдрийн дотор нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

7.2.Даатгуулагчид олгосон сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөр, сэргээн засах төв болон сувилалд үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгосон зардлын төлбөрийн тайланг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар улирал бүр гаргаж, дараа сарын 10-ны өдрийн дотор нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

Найм.Хариуцлага

8.1.Энэ журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

----o0o----

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 04 өдөр Дугаар 11 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 14 дүгээр зүйлийн 14.9 дэх хэсгийг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Даатгуулагчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих журмыг хавсралтаар батлалсугай.

2. Тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар /Л.Мөнхзул/-т даалгасугай.

3. Энэхүү тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба /Г.Банзрагч/-нд үүрэг болгосугай.

4. Энэхүү тогтоол батлагдсантай холбогдуулан “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих сувиллыг сонгон шалгаруулах журам батлах, сувиллын санхүүжилтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдрийн 06 дугаар тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

5. Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ДАРГА Х.БУЛГАНТУЯА

1119276367
5284708 СБА1473

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн
2023 оны 12 дугаар сарын 04-ны өдрийн
11 дугаар тогтоолын хавсралт

1119276367
5284708 СБА1473

ДААТГУУЛАГЧИД ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ СЭРГЭЭН ЗАСАХ ТӨВ БОЛОН СУВИЛЛЫГ СОНГОХ, ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАХ, САНХҮҮЖҮҮЛЭХ, ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАРТ ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэ журмын зорилго нь Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн 14 дүгээр зүйлийн 14.9 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн даатгуулагчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх сэргээн засах төв болон сувилал /цаашид "сувилал" гэх/-г сонгох, гэрээ байгуулах, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх, тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалт нь Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/, Эрүүл мэндийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Өрсөлдөөний тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, энэ журмаар зохицуулагдана.

1.3. Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалт явуулах хугацаа, сонгон шалгаруулалтад оролцогч байгууллагад тавигдах шаардлага, оролцогч байгууллагын бүрдүүлэх баримт бичиг, үнэлэх арга, үнэлгээний хуудсаар үнэлж шалгаруулна.

1.4. Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтыг жил тутамд зохион байгуулна.

1.5. Даатгуулагчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих сувилал нь Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн санхүүжилттэй давхцахгүй байна.

Хоёр. Сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох

2.1. Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгон шалгаруулах ажлын хэсэг /цаашид "ажлын хэсэг" гэх/-ийн бүрэлдэхүүнийг байгуулна.

2.2. Сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгон шалгаруулах ажлын хэсгийг жил бүр шинээр байгуулж ажиллана.

2.3. Ажлын хэсэг нь сэргээн засах болон сувиллын сонгон шалгаруулалтыг дараах дэс дарааллаар явуулна:

2.3.1. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалт явуулах тухай зарыг төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системд байршуулах, олон нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл, холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу ил тод нээлттэй зарлан мэдээлэх;

2.3.2. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтад ирүүлсэн баримт бичгийн бүрдэлтийг шалгаж, ажлын хэсгийн хурлыг хуралдуулж, танилцуулах;

2.3.3. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтад ирүүлсэн баримт бичиг бүртэй танилцаж, сонгон шалгаруулалтад оролцогч байгууллагад тавигдах шаардлага, бүрдүүлэх баримт бичгийн бүрдэлт, үнэлэх аргын дагуу үнэлгээний хуудсаар үнэлж үнэлгээ өгөх;

2.3.4. Баримт бичгийн шаардлага хангасан сэргээн засах төв болон сувиллын үйл ажиллагаатай газар дээр нь танилцах, үнэлгээ хийх;

2.3.5. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтыг хууль, тогтоомж, журмыг баримтлан заасан хугацаанд, сонгон шалгаруулалтын нэгдсэн дүнг гаргах;

2.3.6. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтад оролцсон байгууллагуудад мэдэгдэл, албан бичиг хүргүүлэх;

2.3.7. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтын ажлын хэсгийн дүгнэлтийг ажлын хэсгийн ахлагч, гишүүд гарын үсэг зурж, баталгаажуулан Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын даргад танилцуулах.

2.4. Ажлын хэсгийн гишүүдийн 70-аас доошгүй хувийн ирцтэй хурлыг хүчинтэйд тооцох ба хуралдах бүртээ хурлын тэмдэглэл хөтөлж, сонгон шалгаруулалттай холбоотой аливаа асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэнэ.

2.5. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтад тэнцэж гэрээ байгуулсан байгууллагын мэдээллийг Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын цахим хуудсанд байршуулж нийтэд мэдээлнэ.

Гурав. Сонгон шалгаруулалтад оролцогч байгууллагад тавигдах шаардлага

3.1. Сонгон шалгаруулалтад өмчийн бүх хэлбэрийн сэргээн засах төв болон сувиллын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий байгууллага оролцоно.

3.2. Сонгон шалгаруулалтад оролцох сэргээн засах төв болон сувилал нь дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

3.2.1. Эрх бүхий төрийн байгууллагаас олгосон тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд сэргээн засах, сувиллын тусламж, үйлчилгээг тогтвортой үзүүлдэг байх;

3.2.2. Сэргээн засах төв болон сувилал нь "Рашаан сувиллын бүтэц үйл ажиллагааны MNS 5232:2019" стандартын А хавсралтад заасан хүний нөөцтэй байх;

3.2.3. Сэргээн засах төв болон сувилал нь "Рашаан сувиллын бүтэц үйл ажиллагаа MNS 5232:2019" стандартын Б хавсралтад заасан эмнэлгийн хэрэгсэл, багаж тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байх;

3.2.4. Сэргээн засах төв болон сувилал нь "Рашаан сувиллын бүтэц үйл ажиллагаа MNS 5232:2019" стандартын В хавсралтын 2 дахь хэсэгт заасан сэргээн засах эмчилгээг бүрэн үзүүлдэг байх;

3.2.5. "Барилга, байгууламжид хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хүртээмжийг төлөвлөх" /БНбД 31-23-22/ MNS 6055:2009 "Иргэний барилгын төлөвлөлт хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний шаардлагыг тооцсон орон зай, орчин" шаардлага хангасан байх;

3.2.6. "Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан замыг төлөвлөх заавар" MNS 6056:2009 шаардлагыг хангасан байх;

3.2.7. Хяналт шалгалтын эрх бүхий байгууллагаас тавьсан акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлт бүрэн хангагдсан байх;

3.2.8. Сувиллын анхан шатны бүртгэлийн баримт бичиг, статистик мэдээ, мэдээлэл, тайлан гаргах, мэдээлэл дамжуулах, нэхэмжлэх зэрэг үйл ажиллагаа цахим хэлбэрт бүрэн шилжсэн байх;

3.2.9. Өмчлөлийн аль нэг хэлбэрийн ямар нэгэн маргаангүй байх;

3.2.10. Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг сэргээн засах чиглэлээр үйлчлэх хүрээ, санхүүжих орны тоо, жилд сувилах даатгуулагчийн тоо, санхүүжилтийн хэмжээг урьдчилан тооцож, санхүүжилтийг сэргээн засах тусламж, үйлчилгээнд хэрхэн үр дүнтэй зарцуулах талаар тооцоо, судалгаа, хүрэх үр дүнг урьдчилан төлөвлөсөн байх.

3.3. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр дахин сонгон шалгаруулалтад оролцох эрхийг түдгэлзүүлсэн хугацаа дуусгавар болоогүй сэргээн засах төв болон сувилал сонгон шалгаруулалтад оролцох эрхгүй.

Дөрөв. Сонгон шалгаруулалтад оролцогч байгууллагын бүрдүүлэх баримт бичиг

4.1. Сэргээн засах төв болон сувиллын сонгон шалгаруулалтад оролцогч байгууллага нь дараах баримт бичгийг цаасан эсхүл цахимаар бүрдүүлнэ. Үүнд:

4.1.1. Сонгон шалгаруулалтад оролцох тухай хүсэлт;

4.1.2. Сэргээн засах төв болон сувиллын дэлгэрэнгүй танилцуулга /сувиллын байршил, тусламж, үйлчилгээний нэр төрөл, үндсэн үзүүлэлт, орны фонд ашиглалт, дундаж ор хоног, сувилуулагчдаас авсан сэтгэл ханамжийн судалгааны дүн, авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг тусгасан байна/;

4.1.3. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар;

4.1.4. Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээний хуулбар;

4.1.5. Магадлан итгэмжлэгдсэн тохиолдолд батламжийн хуулбар;

4.1.6. Сэргээн засах төв болон сувиллын бүтэц, орон тоог баталсан холбогдох байгууллагын шийдвэр;

4.1.7. Сэргээн засах төв болон сувиллын дотоод зохион байгуулалт, байршлын бүдүүвч зураг, гадна, дотор орчны фото зураг эсхүл видео бичлэг;

4.1.8. Хүний нөөцийн дэлгэрэнгүй судалгаа /овог, нэр, албан тушаал, мэргэшлийн байдал, тус сэргээн засах төв болон сувилалд ажилласан жил,

эмчлэх, сувилах тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ, мэргэжлийн диплом, үнэмлэхийн дугаар, хуулбарын хамт/;

4.1.9. Сэргээн засах төв болон сувиллын үйл ажиллагааны тайлан, тусламж, үйлчилгээний чанарын албаны төлөвлөгөө,тайлан;

4.1.10. Багаж тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, тоног төхөөрөмжийн баталгаажуулалт хийсэн гэрээний хуулбар;

4.1.11. Нийгмийн даатгалын болон татварын өргүй тухай тодорхойлолт /сүүлийн сараар/;

4.1.12. Харьяалах Эрүүл мэндийн газрын тодорхойлолт /сэргээн засах төв болон сувиллын үйл ажиллагааны тогтвортой байдал, тусламж, үйлчилгээний чанар, орны фонд эргэлт, сэргээн засах төв болон сувилалтай холбоотой өргөдөл гомдол гарсан эсэх, түүний үндэслэл, шийдвэрлэлт, гэрээний биелэлт зэргийг тусгасан/;

4.1.13. Нийгмийн даатгалын газар, Эрүүл мэндийн газар, Татвар, аудит зэрэг байгууллагаас хийсэн хяналт шалгалтын дүн, тайлан, тавьсан акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг хангаж ажилласан тайлан;

4.1.14. Сонгон шалгаруулалтад оролцогч нь өмчлөлийн маргаангүйг нотолсон Улсын бүртгэлийн газар болон Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын цахим лавлагаа;

4.2. Сэргээн засах төв болон сувилал нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсан даатгуулагчид хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг сэргээн засах чиглэлээр үйлчлэх хүрээ, Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих орны тоо, жилд сувилах даатгуулагчийн тоо, санхүүжилтийг сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ хэрхэн үр дүнтэй зарцуулах талаар хийсэн тооцоо, судалгаа, хүрэх үр дүнг урьдчилан төлөвлөсөн байна.

Тав. Сонгон шалгаруулалтад оролцогч байгууллагыг үнэлэх, мэдэгдэх

5.1. Ажлын хэсгийн гишүүн бүр сонгон шалгаруулалтын нээлтийн үед техникийн санал нь дурдагдан, бүртгэгдсэн баримт бичиг бүртэй нэг бүрчлэн танилцаж, үнэлж дүгнэнэ.

5.2. Ажлын хэсгийн гишүүд ерөнхий, тусгай шалгуур үзүүлэлт болон нийт оноог тооцон дүгнэлт хэсэгт тэнцсэн эсэх талаар тэмдэглэж, гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

5.3. Ажлын хэсгийн нарийн бичгийн дарга нь “Тэнцсэн”, “Тэнцээгүй” гэж дүгнэгдсэн оролцогчдын жагсаалтыг тус тусад нь гарган ажлын хэсгийн дарга, гишүүдэд танилцуулж, гарын үсэг зурж баталгаажуулан сэргээн засах төв болон сувиллын байгууллагад мэдэгдэнэ.

5.4. Сонгон шалгаруулалтад оролцогч нь тэнцээгүй тухай мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 10 хоногт багтаан нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад гомдлоо бичгээр гаргаж болно. Гомдлыг 14 хоногийн хугацаанд шийдвэрлээгүй, эсхүл гаргасан шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд гомдол гаргах эрхтэй.

Зургаа. Сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн сэргээн засах төв болон сувилалтай гэрээ байгуулах

6.1. Сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн сэргээн засах төв болон сувиллын байгууллагатай Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь "Даатгуулагчид сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ"-г нэг жилийн хугацаатай байгуулна.

6.2. Даатгуулагчид сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ"-нд даатгуулагчийн эрүүл мэндийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн чанартай тусламж, үйлчилгээний нэр төрөл, орны дээд хязгаар, жилд сувилуулах даатгуулагчийн тоо, нийт ор хоног, нэг ор хоногийн зардлын хэмжээ, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжүүлэх зардлын хэмжээ, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага, гэрээний нөхцөл зэргийг заасан байна.

6.3. Сэргээн засах төв болон сувилал нь зайлшгүй шаардлагаар гэрээнд тусгагдаагүй нэмэлт, тусламж, үйлчилгээ гүйцэтгэх тохиолдолд тухайн үйлчилгээнд нэмэлт гэрээ байгуулж болно.

Долоо. Сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн сэргээн засах төв болон сувиллыг санхүүжүүлэх

7.1. Даатгуулагчид сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ байгуулсан байгууллагад үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих хувьсах зардлын хэмжээгээр тооцож Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага холбогдох журамд заасны дагуу санхүүжүүлнэ.

7.2. Сэргээн засах төв болон сувилал нь батлагдсан төсөвтөө багтаан тухайн жилд үзүүлэх тусламж үйлчилгээг олон нийтэд ил тод мэдээлж, даатгуулагчийг сонголт хийх боломжоор хангана.

Найм. Сэргээн засах төв болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих

8.1. Нийгмийн даатгалын болон эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, бусад мэргэжлийн байгууллага нь сэргээн засах төв болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний чанар, орны дээд хязгаар, жилд сувилуулах даатгуулагчийн тоо, нийт ор хоног, нийгмийн даатгалын байгууллагаас санхүүжүүлсэн зардлын хэмжээ зэрэгт холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хяналт тавина.

8.2. Нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага сэргээн засах төв болон сувиллын үйл ажиллагаа, тусламж, үйлчилгээний чанар, сангийн зарцуулалтад хяналт тавьж ажиллана.

8.3. Сэргээн засах төв болон сувиллын ерөнхий эмч, чанарын алба, эмчлэгч эмч нь өдөр тутмын үйл ажиллагаа, тусламж, үйлчилгээний чанарт тавих дотоодын хяналтыг хариуцна. Магадлалын төв зөвлөл болон аймаг, дүүргийн магадлалын зөвлөлийн магадлагч эмч нь сэргээн засах төв болон сувиллын үйл ажиллагаа, тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавьж ажиллана.

8.4. Нийгмийн даатгалын байгууллага нь эрүүл мэндийн болон бусад мэргэжлийн байгууллагатай хамтарсан хяналт шалгалтыг зохион байгуулна.

зөвлөлийн магадлагч эмч нь сэргээн засах төв болон сувиллын үйл ажиллагаа, тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавьж ажиллана.

8.4. Нийгмийн даатгалын байгууллага нь эрүүл мэндийн болон бусад мэргэжлийн байгууллагатай хамтарсан хяналт шалгалтыг зохион байгуулна.

Ес. Хариуцлага

9.1. Явцын үнэлгээ болон хяналт шалгалтаар ноцтой зөрчил дутагдал илэрсэн, хуурамч баримт бичиг бүрдүүлсэн, худал мэдээлсэн, гэрээнд заасан үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн, гэрээний хэрэгжилтийг хангалтгүй дүгнүүлсэн тохиолдолд гэрээг цуцалж, гэрээр цуцалсан өдрөөс хойш нэг жилийн хугацаанд дахин сонгон шалгаруулалтад оролцох эрхийг түдгэлзүүлэх хүртэл арга хэмжээ авна.

9.2. Сонгон шалгаруулалтын ажлын хэсгийн, гишүүдийн хариуцлагагүй байдлын улмаас сонгон шалгаруулалтад алдаа гарсан тохиолдолд Төрийн албаны тухай хууль болон холбогдох бусад хуулийн хүрээнд хариуцлага тооцно.

9.3. Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас үндэслэлгүйгээр санхүүжилт авсан сувиллын газрын албан тушаалтан, хуурамч баримт бичиг бүрдүүлэн үйлчилгээ авсан хүнд холбогдох хууль, тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

9.4. Энэ журмыг зөрчсөн байгууллага, хүнд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 12 сарын 27 өдөр Дугаар 471 Улаанбаатар хот

Жагсаалт, журам батлах тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 18.2-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг 1.5 хувиар төлөх ажил мэргэжлийн жагсаалт”-ыг 1 дүгээр хавсралт, “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг 2.5 хувиар төлөх ажил мэргэжлийн жагсаалт”-ыг 2 дугаар хавсралт, “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэл төлөх ажил мэргэжлийн жагсаалтыг хэрэглэх журам”-ыг 3 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

2.Энэ тогтоолд заагаагүй бусад ажил мэргэжлийн төлбөл зохих үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээг 0.5 хувиар тогтоосугай.

3.Энэ тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар (Л.Мөнхзул)-т, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяад тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Жагсаалт батлах тухай” Засгийн газрын 2008 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 142 дугаар тогтоол, “Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай” Засгийн газрын 2017 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 17 дугаар тогтоолыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

5.Энэ тогтоолыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД Х.БУЛГАНТУЯА

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 27 -ны өдрийн 471 дүгээр
тогтоолын 1... дүгээр хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙГ 1.5 ХУВИАР ТӨЛӨХ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ЖАГСААЛТ

№	**ҮНДЭСНИЙ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ИНДЕКС/КОД**	Нэгж	бүлэг
	1321 Үйлдвэрийн менежер		
1	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /боловсруулах үйлдвэрлэлийн менежер/	1321	12
	1323 Барилга угсралтын менежер		
2	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /барилга угсралтын/	1323	11
	2112 Цаг уурч		
3	Инженер, радарын	2112	14
4	Инженер, КИП автоматикийн	2112	15
5	Инженер, синоптикийн	2112	17
	2113 Химич		
6	Агрохимич	2113	11
7	Биохимич	2113	12
8	Химич, арьс ширний	2113	14
9	Химич, резиний	2113	15
10	Химич, агаар мандлын	2113	16
11	Химич, байгалийн нэгдлийн	2113	17
12	Химич, будгийн	2113	18
13	Химич, задлан шинжилгээний	2113	19
14	Химич, кристаллографын	2113	20
15	Химич, нийлэг материалын	2113	23
16	Химич, нэхмэлийн	2113	24
17	Химич, органик бодисын	2113	25
18	Химич, органик бус бодисын	2113	26
19	Химич, усны	2113	28
20	Химич, физикийн	2113	29
21	Химич, хуванцрын	2113	30
22	Химич, хүнсний	2113	31
23	Химич, чанар шалгалтын	2113	34
24	Химич, шилний	2113	35
25	Химич, экологийн	2113	37
26	Химич, ховор элементийн, технологич	2113	47
27	Химич, сансар судлалын	2113	48
28	Химич, микроэлементийн	2113	49
29	Аналитик химич	2113	51
	2114 Геологич, геофизикч		
30	Галт уул судлаач	2114	14
31	Геологич, инженер	2114	15

32	Геологич, инженер /эрэл зураглалын/	2114	18
33	Геологич, микро палентологийн	2114	19
34	Геологич, гол, мөрөн судлалын	2114	22
35	Геологич, эрдэс судлалын	2114	23
36	Геоморфологич	2114	24
37	Геофизикч	2114	25
38	Геофизикч, геоморфологийн /газрын гадаргуу судлалын/	2114	26
39	Геофизикч, гидрологийн	2114	27
40	Геофизикч, гидрологийн /гол, мөрөн судлалын/	2114	28
41	Гидрогеологич	2114	29
42	Мөс судлаач	2114	30
43	Чулуу судлаач	2114	31
44	Эрдэс судлаач	2114	32
45	Геохимич	2114	33
	2131 Биологич, ботаникч, амьтан судлаач, холбогдох бусад мэргэжилтэн		
46	Биологич	2131	12
47	Биологич, молекулын	2131	13
48	Биологич, хөгжлийн	2131	14
49	Гидробиологич	2131	15
50	Гистологич, цитологич, эмбриологич	2131	16
51	Иммунологич	2131	17
52	Инженер, генетикийн	2131	18
53	Микробиологич	2131	21
54	Нян судлаач	2131	22
55	Нян судлаач, загасны	2131	23
56	Нян судлаач, хөрсний	2131	24
57	Нян судлаач, хөдөө аж ахуйн	2131	25
58	Нян судлаач, үйлдвэрийн	2131	26
59	Нян судлаач, сүү, хүнсний бүтээгдэхүүний	2131	27
60	Нян судлаач, эмнэлгийн	2131	29
61	Паразитологич	2131	30
62	Бактери судлаач	2131	42
63	Биотехнологич	2131	43
64	Эсийн генетикч	2131	44
65	Молекулын генетикч	2131	46
66	Биотехнологич	2131	48
67	Биофизикч	2131	49
68	Биохимич, биотехнологич	2131	50
69	Микробиологич, биофизикч	2131	52
70	Эсийн генетикч	2131	53
71	Молекул генетикч	2131	54
72	Молекул биологич	2131	55
73	Жижиг амьтны эмч, эм зүйч, шинжээч	2131	56
74	Чанарын хяналтын лабораторийн шинжээч	2131	57
	2132 Фермч, ойн болон загасны аж ахуйн зөвлөгч		
75	Ойн инженер	2132	18
76	Ойн инженер, механикч	2132	20
77	Ойжуулагч	2132	23

	2141 Аж үйлдвэрийн инженер		
78	Инженер, аж үйлдвэрийн	2141	11
79	Инженер, байгууламжийн	2141	12
80	Инженер, цаг уурын багажийн	2141	15
81	Инженер, техник засварын	2141	17
82	Инженер, оёмол, сүлжмэл, ээрмэл, нэхмэл эдлэлийн тоног төхөөрөмжийн	2141	20
83	Инженер, нэхий, арьс, үслэг эдлэлийн тоног төхөөрөмжийн	2141	21
84	Инженер, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын	2141	25
85	Инженер, цахилгаан автоматикийн	2141	26
86	Инженер, дизель хөдөлгүүрийн	2141	30
87	Инженер, дотоод шаталтат хөдөлгүүрийн	2141	31
88	Инженер, орчны агаарыг хэмжих тоног төхөөрөмжийн	2141	32
89	Инженер, хэмжил зүй, эталоны, шалгалт, тохируулгын	2141	35
90	Технологич, керамикийн	2141	36
91	Технологич, модны	2141	37
92	Технологич, нэхмэлийн	2141	38
93	Технологич, сав, баглаа боодлын	2141	39
94	Технологич, савхин эдлэлийн	2141	40
95	Технологич, хэвлэлийн	2141	41
96	Технологич, цементийн	2141	42
97	Технологич, шилний	2141	43
98	Технологич, оёдлын	2141	44
99	Инженер, засварын	2141	48
100	Инженер, үйлдвэрлэлийн	2141	49
	2142 Иргэний барилга байгууламжийн инженер		
101	Инженер, барилга байгууламжийн бүтээцийн технологийн	2142	11
102	Инженер, геотехникийн	2142	12
103	Инженер, гидравликийн	2142	14
104	Инженер, гидрогеологийн	2142	15
105	Инженер, иргэний ба үйлдвэрийн барилгын	2142	16
106	Инженер, шугаман хоолойн	2142	21
107	Инженер, гүүр, тунелийн	2142	31
108	Инженер, ус хангамж, ариутгах татуургын	2142	32
109	Инженер, усны барилга байгууламжийн	2142	41
110	Инженер-зохион бүтээгч, барилгын	2142	45
111	Технологич, барилгын материалын	2142	46
112	Инженер, барилгын менежментийн	2142	47
113	Барилгын материал үйлдвэрлэлийн технологич инженер	2142	48
114	Инженер, халаалт, агаар сэлгэлт, агааржуулалтын	2142	52
115	Технологич, инженерийн /иргэний барилгын/	2142	54
116	Инженер, төмөр замын, барилга, замын аж ахуйн	2142	55
117	Инженер, төмөр замын, гүүр хоолой, хиймэл төхөөрөмжийн	2142	56
118	Инженер, төмөр замын, тээвэр зохион байгуулалтын	2142	57
119	Инженер, төмөр замын, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын	2142	58
120	Инженер, вагоны аж ахуйн	2142	59

121	Инженер, барилга угсралтын мэдээлэл холбоо, дохиоллын	2142	60
122	Инженер, барилгын материалын иж бүрэн автомат удирдлагатай технологийн шугамын	2142	61
	2143 Байгаль орчны инженер		
123	Хаягдал боловсруулах технологийн инженер	2143	17
	2144 Механикч инженер		
124	Инженер, автомашины	2144	15
125	Инженер, орчны агаарыг хэмжих тоног төхөөрөмжийн	2144	20
126	Механикч, инженер, автомашины	2144	30
127	Инженер, хөргөлт, агааржуулалтын	2144	31
128	Механикч, инженер, аэровнатикийн	2144	32
129	Механикч, инженер, дизель хөдөлгүүрийн	2144	33
130	Механикч, инженер, машин механизмын	2144	35
131	Механикч инженер, агаарын хөлгийн	2144	36
132	Механикч инженер, орчны агаар хэмжих тоног төхөөрөмжийн	2144	37
133	Механикч инженер, хөдөлгүүрийн /бусад/	2144	42
134	Механикч инженер, хөдөө аж ахуй	2144	43
	2145 Химийн инженер		
135	Технологич, резиний	2145	16
136	Технологич, будгийн	2145	17
137	Технологич, дугуйн бүрээсийн	2145	18
138	Технологич, нийлэг утасны	2145	20
139	Технологич, полимерийн урвалын	2145	21
140	Технологич, хуванцар эдлэлийн	2145	23
141	Технологич, хүнс, ундааны	2145	24
142	Технологич, цаасны	2145	25
	2149 Энэ ангилалд ороогүй инженер мэргэжилтэн		
143	Биоанагаахын инженер	2149	11
144	Нуур, мөрний хог хаягдлын инженер	2149	13
145	Барилгын материалын мэргэжилтэн	2149	14
146	Оптик инженер	2149	15
147	Хугацаа, хөдөлгөөн судлагч инженер	2149	16
	2152 Цахим зүйн инженер		
148	Инженер, радио холбооны /релейн/	2152	11
149	Инженер, радио холбооны /хөдөлгөөнт/	2152	12
150	Инженер, радио холбооны /сансрын/	2152	13
151	Инженер, технологич, цахим зүйн	2152	15
152	Инженер, дохиоллын системийн	2152	16
153	Инженер, радарын	2152	17
154	Инженер, радиогийн	2152	18
155	Инженер, телевизийн	2152	19
156	Инженер, телеграфын	2152	20
157	Инженер, телефоны	2152	21
158	Инженер, цахилгаан холбооны	2152	22
159	Инженер, цахим зүйн /багаж хэрэгслэлийн/	2152	23
160	Инженер, цахим зүйн /мэдээллийн/	2152	24
161	Инженер, цахим зүйн /кабель шугамын/	2152	25

162	Инженер, цахим зүйн /олон сувгийн/	2152	26
163	Инженер, цахим зүйн /өгөгдлийн/	2152	27
164	Инженер, цахим зүйн /техник хангамжийн/ (компьютерын)	2152	28
165	Инженер, цахим зүйн /хагас дамжуулагчийн/	2152	29
166	Инженер, цахим зүйн /цахилгаан холбооны/	2152	30
167	Инженер, электроник	2152	31
168	Инженер, барилгын материал үйлдвэрлэлийн автоматжуулалтын	2152	32
	2153 Телехолбооны инженер		
169	Телехолбооны инженер	2153	11
170	Инженер, өргөн нэвтрүүлгийн, телехолбооны	2153	12
171	Инженер, өргөн нэвтрүүлгийн, телехолбооны технологич	2153	13
	22 Эрүүл мэндийн мэргэжилтэн		
	2212 Мэргэшсэн их эмч		
172	Хүний их эмч, компьютер томограф/соронзон давтамжит дүрс оношилгоо судлалын	2212	35
173	Хүний их эмч, рентгений	2212	36
174	Хүний их эмч, зоонозын өвчин судлалын	2212	40
175	Хүний их эмч, мэдээгүйжүүлэг судлалын	2212	45
176	Хүний их эмч, хүүхдийн мэдээгүйжүүлэг судлалын	2212	46
177	Хүний их эмч, мэс засал судлалын	2212	47
178	Хүний их эмч, бөөрний мэс засал судлалын	2212	48
179	Хүний их эмч, бүдүүн, шулуун гэдэсний мэс засал судлалын	2212	49
180	Хүний их эмч, дотоод шүүрлийн мэс засал судлалын	2212	51
181	Хүний их эмч, зүрх судасны мэс засал судлалын	2212	52
182	Хүний их эмч, мэдрэлийн мэс засал судлалын	2212	53
183	Хүний их эмч, хэвлийн мэс засал судлалын	2212	56
184	Хүний их эмч, цээжний мэс засал судлалын	2212	57
185	Хүний их эмч, сүрьеэ судлалын	2212	61
186	Хүний их эмч, туяа эмчилгээ судлалын	2212	74
187	Хүний их эмч, халдварт өвчин судлалын	2212	76
188	Хүний их эмч, бэлгийн замаар дамжих халдвар, хүний дархлал хомсдолын вирус/дархлалын олдмол хомсдол судлалын	2212	77
189	Хүний их эмч, хүүхдийн халдварт өвчин судлалын	2212	79
190	Хүний их эмч, гамшгийн үеийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ/яаралтай тусламжийн	2212	109
	2221 Сувилахуйн мэргэжилтэн		
191	Сувилагч, мэдээгүйжүүлгийн сувилахуйн	2221	07
192	Сувилагч, мэс заслын сувилахуйн	2221	08
193	Сувилагч, халдварт өвчний сувилахуйн	2221	15
194	Сувилагч, эрчимт эмчилгээний сувилахуйн	2221	20
	2240 Яаралтай тусламжийн эмч		
195	Мэс заслын техникч	2240	14
	2250 Малын эмч		
196	Малын эмч	2250	11
197	Мал, амьтны гаралтай өвчний тархалт судлалын	2250	13
198	Малын эмч, мэс заслын	2250	15
199	Үрийн бактерилогич	2250	17

200	Малын үржүүлгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч	2250	20
201	Малын эмч, ерөнхий мэргэжлийн	2250	21
202	Малын эмч, мал зүйч	2250	22
203	Малын эмч, гоц халдварт өвчний	2250	23
204	Малын эмч, биохимийн	2250	24
	2262 Эм зүйн мэргэжилтэн		
205	Эм зүйч	2262	01
206	Эм зүйч, уламжлалт анагаах ухааны эм зүйн	2262	02
207	Эм зүйч, эмийн технологи судлалын /эмийн үйлдвэр/ цацраг идэвхт амийн бодисын үйлдвэрлэлийн	2262	03
208	Эм зүйч, эмийн шинжилгээ судлалын /эмийн химич/	2262	04
209	Эм зүйч, эмнэл зүйн эм зүйн	2262	05
210	Эм зүйч, цацраг идэвхт эмийн бодисын чанарын хяналт, чанарын баталгааны	2262	06
211	Эм зүйч, эм зүйн албаны зохион байгуулалтын	2262	07
212	Эм зүйч, аль ч ангилалд багтаагүй	2262	08
	26 Хууль, нийгэм, соёлын мэргэжилтэн		
	2619 Аль нэг ангилалд ороогүй эрх зүйн бусад мэргэжилтэн		
213	Шинжээч	2619	12
	2621 Архивч, музейн харгалзагч		
214	Архивч	2621	12
215	Мэргэжилтэн, архивын түүхийн баримтын	2621	20
	31 Шинжлэх ухаан, инженерийн туслах /дэд мэргэжилтэн		
	3111 Химийн болон физикийн ухааны техникч		
216	Техникч, физикийн	3111	13
217	Техникч, агро цаг уурын	3111	14
218	Техникч, геологийн	3111	16
219	Техникч, геофизикийн	3111	17
220	Техникч, гедрогеологийн	3111	18
221	Техникч, гедрогеохимийн	3111	19
222	Техникч, радарын	3111	22
223	Техникч, радиолокаторын	3111	23
224	Техникч, хөдөө аж ахуйн цаг уурын	3111	27
225	Техникч, цаг уур судлалын	3111	28
226	Техникч, цаг уурын	3111	29
	3112 Иргэний барилгын инженерийн техникч		
227	Техникч, иргэний ба үйлдвэрийн барилга байгууламжийн	3112	11
228	Техникч, ус хангамж, ариутгах татуургын	3112	13
229	Техникч, хөрс, суурь судалгааны	3112	15
230	Техникч, барилга угсралтын	3112	16
231	Техникч, барилгын машин механизмын	3112	17
232	Техникч, барилгын механикч	3112	18
233	Техникч, байгууламжийн чанар, стандарт, хяналтын	3112	23
234	Техникч, байгууламжийн усан хангамжийн	3112	24
235	Техникч, барилга байгууламжийн хийцийн	3112	25
236	Техникч, галд тэсвэртэй материалын	3112	27
237	Техникч, цахилгаан шатны тоноглолын	3112	33

238	Техникч, төмөр замын, барилга, замын аж ахуйн	3112	37
239	Техникч, гүүр, тунелийн	3112	38
	3114 Цахим инженерийн техникч		
240	Лаборант, радио хэмжилтийн	3114	11
241	Техникч, сансрын холбооны	3114	12
242	Техникч, телехолбооны	3114	13
243	Техникч, цахим холбооны	3114	14
244	Техникч, дохиоллын системийн	3114	15
245	Техникч, олон сувгийн холбооны	3114	16
246	Техникч, өгөгдлийн холбооны	3114	17
247	Техникч, телевизийн	3114	18
248	Техникч, радионы	3114	19
249	Техникч, радарын	3114	20
250	Техникч, радиолокаторын	3114	21
251	Техникч, телефоны	3114	22
252	Техникч, телеграфын	3114	23
253	Техникч, механикч, цахим инженерийн	3114	24
254	Техникч, цахим багаж тоног төхөөрөмжийн	3114	25
255	Техникч, мэдээллийн техник хэрэгслэлийн	3114	27
256	Техникч, хагас дамжуулагчийн	3114	28
257	Техникч, хэмжүүрийн	3114	29
	3115 Механик инженерийн техникч		
258	Мастер, усан онгоцны зогсоолын	3115	11
259	Механик инженерийн техникч	3115	12
260	Механик инженерийн техникч, автомашины	3115	13
261	Механик инженерийн техникч, усан онгоцны	3115	15
262	Техникч, агаарын нөхцөлийг хэмжих тоног төхөөрөмжийн	3115	16
263	Техникч, багаж хэрэгслийн	3115	17
264	Техникч, далайн тээврийн	3115	18
265	Техникч, дизель хөдөлгүүрийн	3115	19
266	Техникч, дотоод шаталтат хөдөлгүүрийн	3115	20
267	Техникч, киноны	3115	22
268	Техникч, кинооператорын	3115	23
269	Техникч, локомотив хөдөлгүүрийн	3115	24
270	Техникч, аэронавтик	3115	25
271	Техникч, дулаан салхивч, агаар сэлгэлтийн төхөөрөмжийн	3115	31
272	Техникч, инженерийн тооцоологч	3115	32
273	Техникч, механик байгууламжийн	3115	34
274	Мастер, төмөр замын, барилга, замын аж ахуйн	3115	36
275	Мастер, галт тэрэгний засварын	3115	37
276	Техникч, төмөр замын, машин механизмын	3115	38
277	Техникч, төмөр замын, ашиглалтын	3115	39
278	Техникч, төмөр замын, зүтгүүрийн	3115	40
279	Техникч, төмөр замын, вагоны	3115	41
	3116 Химийн инженерийн техникч		
280	Химийн инженерийн техникч	3116	16
	3119 Энэ ангилалд ороогүй инженерийн ухааны бусад техникч		
281	Техникч, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн	3119	13

282	Техникч, үйлдвэрлэлийн	3119	14
283	Техникч, шүүх эмнэлгийн	3119	20
	3139 Энэ ангилалд ороогүй процесс хяналтын техникч		
284	Операторч, автомат машины хяналт	3139	11
285	Операторч, цаас жижиглэх төхөөрөмжийн	3139	12
	3141 Амьд байгалийн ухааны техникч (Анагаах ухаанаас бусад)		
286	Техникч, бактериологийн	3141	11
287	Техникч, биохимийн	3141	12
288	Техникч, серологийн	3141	13
289	Лаборант, микробиологийн	3141	14
290	Лаборант, хими биологийн	3141	15
291	Ойжуулагч	3141	27
	3142 Хөдөө аж ахуйн техникч		
292	Агротехникч	3142	13
293	Цаг уурын техникч	3142	14
294	Гидро техникч	3142	15
	3155 Агаарын хөдөлгөөний аюулгүйн цахим техникч		
295	Цахим-техникч, агаарын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын	3155	11
296	Радионавигацийн инженер	3155	12
	32 Эрүүл мэндийн туслах /дэд мэргэжилтэн		
	3211 Эмчилгээ оношилгооны төхөөрөмжийн техникч		
297	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч	3211	01
298	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, ангиографийн	3211	02
299	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, диалезын	3211	03
300	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, компьютер томограф/рентген туяаны	3211	04
301	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, сонсгол судлалын	3211	05
302	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, соронзон давтамжит дүрс оношилгооны	3211	06
303	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, туяа эмчилгээний	3211	07
304	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, цөмийн оношилгоо, эмчилгээний	3211	08
305	Дүрс, оношилгоо, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн техникч, аль ч ангилалд багтаагүй	3211	09
	3212 Эмчилгээ, эмгэг судлалын лабораторийн техникч		
306	Лабораторийн техникч /лаборант/	3212	01
307	Лабораторийн техникч, бичил амь судлалын	3212	02
308	Лабораторийн техникч, дархлаа судлалын	3212	03
309	Лабораторийн техникч, клиник биохими судлалын	3212	04
310	Лабораторийн техникч, серологи судлалын	3212	05
311	Лабораторийн техникч, эд судлалын	3212	06
312	Лабораторийн техникч, эс судлалын	3212	07
313	Лабораторийн техникч, аль ч ангилалд багтаагүй	3212	08
	3240 Мал эмнэлгийн техникч, туслах/дэд мэргэжилтэн		
314	Малын сувилагч	3240	13

315	Мал, амьтныг вакцинжуулагч	3240	14
316	Техникч, биотехнологийн үйлдвэрлэлийн нарийн тоног төхөөрөмжийн	3240	15
	3259 Энэ ангилалд ороогүй эрүүл мэндийн туслах /дэд мэргэжилтэн		
317	Ариутгагч	3259	04
	35 Мэдээлэл, холбооны техникч		
	3521 Өргөн нэвтрүүлэг, дуу, дүрс бичлэгийн техникч		
318	Дуу бичлэг эвлүүлэгч	3521	22
319	Лаборант	3521	26
320	Операторч, дуу, дүрс бичлэгийн	3521	27
321	Техникч, дүрс бичлэгийн тоног төхөөрөмжийн /радиогийн/	3521	29
322	Техникч, дүрс бичлэгийн тоног төхөөрөмжийн /дууны/	3521	30
323	Техникч, дүрс бичлэгийн тоног төхөөрөмжийн /дууны эвлүүлгийн/	3521	31
324	Техникч, дүрс бичлэгийн тоног төхөөрөмжийн /дуу хураагчийн/	3521	32
325	Техникч, дүрс бичлэгийн тоног төхөөрөмжийн /дүрс бичлэгийн/	3521	33
326	Техникч, дүрс бичлэгийн тоног төхөөрөмжийн /телевизийн/	3521	34
327	Техникч, дүрс бичлэгийн тоног төхөөрөмжийн /хуурцгийн/	3521	35
328	Техникч, дууны	3521	36
329	Техникч, дууны тоног төхөөрөмжийн /радиогийн/	3521	37
330	Техникч, дууны тоног төхөөрөмжийн /телевизийн/	3521	38
331	Техникч, дүрсний	3521	39
332	Техникч, микрофоны	3521	40
333	Техникч, орчуулгын тоног төхөөрөмжийн	3521	41
334	Техникч, студийн тоног төхөөрөмжийн /радиогийн/	3521	42
335	Техникч, студийн тоног төхөөрөмжийн /телевизийн/	3521	43
336	Техникч, телевизийн киноны	3521	44
337	Техникч, хослол зургийн /фото зургийн/	3521	45
338	Радиомеханикч, радио телевизийн аппаратын засвар үйлчилгээний	3521	46
339	Техникч, дууны /радиогийн студийн/	3521	47
340	Техникч, дууны /телестудийн/	3521	48
341	Техникч, дууны хянагч	3521	49
342	Эвлүүлэгч	3521	50
	3522 Телехолбооны инженерийн техникч		
343	Техникч, нэвтрүүлгийн ба телехолбооны тоног төхөөрөмжийн	3522	11
344	Техникч, дамжуулах /радиогийн/	3522	12
345	Техникч, дамжуулах /телевизийн/	3522	13
346	Техникч, зарлал мэдээллийн	3522	14
347	Техникч, морз бичлэгийн	3522	15
348	Техникч, мэдээллийн /радиогийн/	3522	16
349	Техникч, мэдээллийн /телевизийн/	3522	17
350	Техникч, телеграфын	3522	18
351	Техникч, теле холбооны	3522	19
352	Дроекц буулгагч, киноны	3522	20
353	Телеграфч	3522	21

	42 Хэрэглэгчдэд үйлчлэх ажилтан		
	4222 Холбоо барих төвийн мэдээллийн ажилтан		
354	Залгагч, холбооны	4222	11
355	Операторч, телефон холбооны	4222	12
	4223 Телефон холбоочин		
356	Телефон холбоочин	4223	11
	43 Тооцоолол, материал бүртгэлийн ажилтан		
	4322 Үйлдвэрлэлийн ажилтан		
357	Нярав, материал нийлүүлэлтийн	4322	12
	4323 Тээврийн ажилтан /диспетчер/		
358	Ажилтан, нислэгийн үйл ажиллагааны	4323	18
359	Үйлчлэгч, галт тэрэгний	4323	26
	44 Конторын бусад туслах ажилтан		
	4415 Файлдагч, олшруулагч ажилтан		
360	Архивын ажилтан	4415	12
	51 Хувийн үйлчилгээний ажилтан		
	5112 Нийтийн тээврийн кондуктор		
361	Кондуктор, автобусны	5112	11
362	Тасалбар шалгагч, нийтийн тээврийн	5112	13
363	Кондуктор, галт тэрэгний	5112	14
364	Кондуктор, трамвайны	5112	15
365	Кондуктор, троллейбусны	5112	16
	5163 Оршуулга зохион байгуулагч, занданшуулагч /шарил чандарлагч		
366	Шарил занданшуулагч/чандарлагч	5163	11
	54 Хамгаалах үйлчилгээний ажилтан		
	5414 Хамгаалалтын албаны ажилтан		
367	Төмөр замын ачаа хамгаалагч	5414	13
368	Харуул, төмөр замын	5414	14
	61 Зах зээлд чиглэсэн хөдөө аж ахуйн мэргэшсэн ажилтан		
	6112 Мод, бут тарьж ургуулагч		
369	Мод огтлогч, засагч	6112	11
	62 Зах зээлд чиглэсэн ой, загасны аж ахуй, ан агнуур эрхлэгч		
	6210 Ойн аж ахуй, холбогдох бусад ажилтан		
370	Модны нүүрс шатаагч	6210	11
371	Мод урсагч	6210	12
372	Мод унагаагч	6210	13
373	Гуалин бэлтгэгч	6210	14
374	Мод захлагч	6210	15
375	Мод огтлогч	6210	16
376	Мод холтослогч	6210	17
377	Мод хөрөөдөгч	6210	18
378	Мод цавчигч	6210	20
379	Ойжуулагч	6210	21
380	Сал урсагч	6210	23
	6224 Анчин, урхичин		
381	Анчин	6224	11

	71 Барилга, түүнтэй холбогдох ажил, мэргэжлийн ажилтан (цахилгаанчаас бусад)		
	7111 Барилгачин		
382	Барилгачин	7111	11
	7112 Өрлөгчин, холбогдох бусад ажилтан		
383	Угсрагч, ган болон угсармал төмөр бетон бүтээцийн	7112	11
384	Өрөгч, тоосгон гүүрийн	7112	12
385	Өрөгч, төрөл бүрийн гулдмайгаар	7112	13
386	Өрөгч, үйлдвэрийн ба гидротехникийн байгууламжийн	7112	14
387	Өрөгч, чулуун зам	7112	15
388	Өрөгч, яндан, пийшингийн	7112	16
389	Өрөгч, жигнэх зуухны	7112	17
390	Өрөгч, шатаах зуухны	7112	18
391	Өрөгч, угсрагч, барилгын	7112	19
392	Барилгын хэв хашмал угсрагч	7112	23
	7113 Чулуучин, чулуу зүсэгч, бутлагч, сийлбэрчин		
393	Чулуучин	7113	10
394	Чулуун сийлбэрчин	7113	11
395	Өнгөлөгч, боржин	7113	20
396	Өнгөлөгч, гантиг	7113	21
397	Өнгөлөгч, занар	7113	22
398	Сийлбэрчин, хөшөөний	7113	23
399	Сийлбэрчин, чулууны	7113	24
400	Үрлэн сум цацах аппаратын ажилчин, чулуу зүсэх	7113	26
401	Чулуучин, хөшөөний	7113	28
	7114 Бетончин, бетон гадаргуу өнгөлөгч, түүнтэй холбогдох мэргэжлийн ажилтан		
402	Арматурчин	7114	11
403	Угсрагч, ган бетон бүтээц, үйлдвэрийн төмөр бетон яндан	7114	14
404	Бетон бүтээцийг цутгагч	7114	15
405	Хэв задлагч	7114	16
406	Шал өнгөлөгч	7114	17
407	Бетон хийцийн засалч	7114	18
408	Бетончин	7114	19
	7115 Барилга угсралтын мужаан		
409	Барилга угсралтын мужаан	7115	11
410	Заслын мужаан	7115	12
411	Мужаан, бэхлэлтийн	7115	13
412	Мужаан, гүүрний	7115	14
413	Мужаан, засварын	7115	15
414	Мужаан, нисэх онгоц, галт тэрэгний модон төхөөрөмжийн	7115	16
415	Мужаан, тайзны	7115	17
416	Мужаан, театрын	7115	18
417	Мужаан, хөлөг онгоцны	7115	20
418	Угсрагч, цехийн	7115	21
	7119 Энэ ангилалд ороогүй барилгын араг бүтээц /яс мод/ угсрагч түүнтэй адилтгах бусад ажилтан		
419	Барилгачин, уламжлалт бус материалын	7119	11
420	Буудагч, барилгын бэхлэгч, засварчин	7119	12

421	Тоноглогч, шатны	7119	13
422	Өндөрт угсрагч	7119	14
423	Шат, вандан засагч	7119	15
424	Бэхэлгээчин, угсармал байшин, барилгын	7119	16
425	Засварчин, яндангийн	7119	17
426	Тоноглогч, шатны	7119	18
427	Угсрагч, ариутгах хоолойн	7119	19
428	Угсрагч, зарлалын самбар	7119	20
429	Барилгын гадна дотор хуурай хийц угсрагч	7119	21
430	Угсрагч, барилгын шатны	7119	22
431	Барилгын буулгалт /нураалт/-ын ажилтан	7119	23
	7121 Дээвэрчин		
432	Дээвэрчин, асфальт	7121	11
433	Дээвэрчин, занар /шифер/	7121	12
434	Дээвэрчин, керамик эдлэлээр	7121	13
435	Дээвэрчин, модоор	7121	14
436	Дээвэрчин нийлэг эдээр	7121	15
437	Дээвэрчин, сүрлээр	7121	16
438	Дээвэрчин, төмрөөр	7121	17
439	Дээвэрчин, ширхгийн ба хуйлмал материалаар	7121	18
440	Дээвэрчин, хавтан/плита	7121	19
441	Дээвэр засагч	7121	20
	7122 Шалчин, өнгөлгөөчин		
442	Наагч, шаазан хавтан	7122	11
443	Өнгөлгөөчин, гантигаар, байгалийн болон хиймэл чулуугаар	7122	12
444	Мозаик шал хийгч	7122	13
445	Өнгөлөгч, нийлэг эдээр	7122	14
446	Шал тавигч, зүймэл	7122	15
447	Шал тавигч, модон	7122	16
448	Паркетчин	7122	17
449	Гантиг суулгагч	7122	18
450	Байгалийн болон хиймэл чулуун хавтан суулгагч	7122	19
451	Хивсэн материалаар шаллагч	7122	20
452	Хулдаас, чулуу, плитагаар шаллагч	7122	21
	7123 Шаварчин, засалчин		
453	Засалчин, шаварчин	7123	11
454	Шавардлага өнгөлгөөний ажилтан	7123	12
455	Шаварчин-засалчин, засал чимэглэлийн	7123	14
456	Гадна гадаргууны шавардагч	7123	15
457	Шаварчин, хээ тавигч	7123	16
458	Шаварчин, гадна	7123	17
459	Шаварчин, шөрмөсөн	7123	18
460	Шаварчин, чанаржуулсан	7123	19
461	Тааз суурилуулагч, угсрагч	7123	20
	7124 Тусгаарлагч		
462	Ажилтан, тусгаарлах материал тавигч	7124	11
463	Доторлогч, хүчил төрөгч	7124	12
464	Барилгын ус чийг тусгаарлагч	7124	13

465	Тусгаарлагч ажилчин, бойлер ба хоолойн	7124	14
466	Тусгаарлагч, хальсан /зэврэлтээс хамгаалах/	7124	15
467	Тусгаарлагч хөргөлтийн ба агааржуулалтын тоног төхөөрөмжийн	7124	16
468	Тусгаарлагч ажилчин, чимээ намжаах материал тавигч	7124	17
469	Бойлер, шугам хоолой тусгаарлагч	7124	18
470	Хөргөх болон агааржуулах тоног төхөөрөмж тусгаарлагч	7124	19
471	Угсарч тусгаарлагч	7124	20
	7125 Шилчин /Шиллэгч		
472	Угсрагч, толь	7125	11
473	Шил зүймэлч	7125	12
474	Шил матагч, рекламын	7125	13
475	Шиллэгч, барилгын	7125	14
476	Шиллэгч, давхар шиллэлтийн	7125	15
477	Шиллэгч, дээвэрлэлтийн	7125	16
478	Шиллэгч, өнгөт шилний	7125	17
479	Шиллэгч, толь угсрагч	7125	18
480	Шиллэгч, цайрдсан шилний	7125	19
481	Шиллэгч, тусгай шилний	7125	20
482	Шиллэгч, тээврийн хэрэгслийн	7125	21
483	Шилэн хавтан наагч	7125	22
	7126 Сантехникч, хоолой урсгагч		
484	Сантехникч, барилгын	7126	14
485	Сантехникч, салхивчны хоолойн	7126	15
486	Сантехникч, сантехникийн системийн эд анги, зангилааг бэлтгэх	7126	19
487	Сантехникч, технологийн дамжуулах хоолойн эд анги, зангилааг бэлтгэх	7126	20
488	Сантехникч, яндангийн /хөлөг онгоцны/	7126	23
489	Угсрагч, гадна сантехникийн дамжуулах шугам ба хийн хоолойн	7126	24
490	Угсрагч, дотор сантехникийн систем, угсралтын /халаалт, цэвэр ус, ариутгах татуурга/	7126	26
491	Угсрагч, сантехникийн систем, тоног төхөөрөмжийн /хоолойн/	7126	28
492	Угсрагч, сантехникийн систем, тоног төхөөрөмжийн /усан хангамжийн төвлөрсөн хоолойн/	7126	29
493	Угсрагч, системийн /агаар зохицуулалтын/	7126	31
494	Угсрагч, системийн /салхивчийн/	7126	32
495	Угсрагч, системийн	7126	33
496	Угсрагч, системийн /технологийн дамжуулах хоолойн/	7126	34
	7131 Будагчин, түүнтэй адилтгах бусад ажилтан		
497	Барилгын будагчин	7131	11
498	Цааслагч	7131	12
499	Будагчин, засалч хана, тааз, шалны	7131	13
500	Будагчин-засалч, ханын цаасны	7131	14
501	Шүршиж будагчид, лакдагчид	7131	15
502	Будагчин, металлын	7131	16
503	Будагчин, хөлөг онгоцны	7131	18
504	Будагчин, галт тэрэгний	7131	19

	7132 Будаг шүршигч, лакдагч		
505	Будагчин, шүршигч /барилгын	7132	11
506	Лак будаг арилгагч	7132	12
507	Наагч, ханын цаас	7132	13
508	Шохойдогч	7132	14
509	Эмульс, цавуу бэлтгэгч	7132	15
510	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн будагч	7132	16
511	Тээврийн хэрэгсэл будагч	7132	17
512	Лакдагч	7132	18
	7133 Барилгын бүтээцийн цэвэрлэгч		
513	Устгагч, хортон шавьж	7133	14
	72 Металл, машин механизм, тэдгээрт холбогдох ажил, мэргэжлийн ажилтан		
	7211 Хэв, голлуур бэлтгэгч		
514	Автоклавч	7211	11
515	Бэлтгэгч, хэвний хольц	7211	16
516	Гар хэвчин	7211	17
517	Гараар тэгшлэгч, металл	7211	18
518	Голч баригч	7211	20
519	Голч баригч, гар хэвийн	7211	21
520	Голч баригч, машин хэвийн	7211	22
521	Голч хэвийг хатаагч	7211	23
522	Металлын хаягдал задлагч	7211	24
523	Үйц ачаалагч	7211	28
524	Шанагчин	7211	37
525	Шуудуучин	7211	38
526	Элс тургигч	7211	39
527	Ялган цуглуулагч, металл хаягдал	7211	40
	7212 Гагнуурчин		
528	Ажилтан, металл халааж хайлуулах зуухны /индукцийн/	7212	12
529	Ажилтан, металл халааж хайлуулах зуухны /хийн/	7212	13
	7213 Нимгэн төмөрчин		
530	Нимгэн төмөрчин	7213	10
531	Нимгэн төмөрчин, автомашин ба өөрөө явагч бусад хэрэгслийн	7213	11
532	Нимгэн төмөрчин, бойлерын зуухны	7213	12
533	Нимгэн төмөрчин, зэсийн	7213	13
534	Нимгэн төмөрчин, онгоцны	7213	14
535	Нимгэн төмөрчин, тоног төхөөрөмж бусад эд материалын	7213	15
536	Нимгэн төмөрчин, хээлэгч	7213	16
537	Нимгэн төмөрчин, цагаан тугалганы	7213	17
538	Төмөр давтагч, машины хянах самбарын	7213	18
539	Төмөр давтагч	7213	19
	7214 Металл хийц бэлтгэгч, угсрагч		
540	Бэлтгэгч, загвар	7214	11
541	Металл хийц бэлтгэгч, угсрагч	7214	12
542	Бэлтгэгч, металл эд анги	7214	13
543	Тавлагч	7214	17
544	Тавлагч, хөлөг онгоцны металл эд анги	7214	18

545	Угсрагч, ган хийцтэй эд анги	7214	19
546	Угсрагч, металл загвар	7214	20
547	Угсрагч, хөлөг онгоцны металл эд анги	7214	21
	7215 Хүнд, овортой эдлэхүүн зөөгч, оосорлогч		
548	Кабель холбогч	7215	12
549	Театрын тайз өргөгч	7215	14
550	Кабельчин	7215	15
551	Тоноглогч, хөлөг онгоцны	7215	23
552	Холбогч, кабель ба олсны	7215	24
553	Ээрч-ороогч, төмөр утасны	7215	25
554	Ээрч-ороогч, кабель утасны	7215	26
	7221 Дархан, гараар давтах болон шахуургын дархан		
555	Хүрэл цутгуурчин	7221	11
556	Дархан, гараар давтах	7221	12
557	Дархан, лантуу шахуургын	7221	14
558	Дархан, морь тахлагч	7221	15
559	Дархан, хөдөө аж ахуйн тоног төхөөрөмжийн	7221	17
	7223 Металлын машин механизм суурилуулагч /операторч		
560	Операторч, суурилуулагч	7223	12
561	Операторч, зорох суурь машины	7223	13
562	Операторч, зүлгэх суурь машины	7223	14
563	Операторч, зүсэгч суурь машины	7223	15
564	Операторч, металл боловсруулах машины	7223	17
565	Операторч, өнгөлөгч суурь машины	7223	19
566	Операторч, ферезерийн суурь машины /ферезерчин/	7223	22
567	Операторч, ховил гаргах суурь машины	7223	23
568	Операторч, хэв гаргагч суурь машины	7223	24
569	Операторч, хэлбэр гаргагч суурь машины	7223	25
570	Операторч, шахуургын суурь машины	7223	26
571	Операторч, хадаасны үйлдвэрлэлийн машины	7223	27
572	Суурилуулагч, металл тоног төхөөрөмжийн	7223	29
	7224 Металл зүлгэгч, өнгөлөгч, багаж ирлэгч		
573	Зүлгэгч, багаж төхөөрөмжийн	7234	11
574	Зүлгэгч, нэхмэлийн машины	7224	13
575	Ирлэгч, зүү	7224	15
576	Ирлэгч, хөрөө	7224	19
577	Ирлэгч, хутга	7224	20
578	Өнгөлөгч, металл	7224	21
579	Цэвэрлэгч, металл	7224	23
581	**7231 Моторт тээврийн хэрэгслийн механикч, тохируулагч**		
580	Засварчин, дугуйны	7231	11
581	Механикч, автобусны	7231	12
582	Механикч, автомашины	7231	13
583	Механикч, ачааны машины	7231	14
584	Механикч, гараажийн	7231	15
585	Механикч, дизель хөдөлгүүрийн	7231	16
586	Механикч, мотоциклын	7231	17

587	Хүнд машин механизмын механикч	7231	18
588	Автомашины хөдөлгүүрийн засварчин, моторчин	7231	19
589	Механикч, усан замын тээврийн хэрэгслийн	7231	20
	7233 Хөдөө аж ахуй, аж үйлдвэрийн машин механизмын механикч, тохируулагч		
590	Механикч, барилгын машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	11
591	Механикч, конторын машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	13
592	Механикч, модон эдлэлийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	14
593	Механикч, агааржуулалт, агаар сэлгэлтийн тоног төхөөрөмжийн	7233	19
594	Механикч, хөдөлгүүрийн /дизель/	7233	20
595	Механикч, хөдөлгүүрийн /хөлөг онгоцны/	7233	22
596	Механикч, хөдөө аж ахуйн машин тоног төхөөрөмжийн	7233	23
597	Механикч, хэвлэх машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	24
598	Механикч, газар, шорооны ажлын машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	25
599	Тохируулагч, конторын тоног төхөөрөмжийн	7233	27
600	Тохируулагч, мод боловсруулах тоног төхөөрөмжийн	7233	30
601	Тохируулагч, нэхмэлийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	31
602	Тохируулагч, хэвлэлийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	34
603	Тохируулагч, хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	35
604	Угсрагч, агааржуулах болон хөргүүрийн тоног төхөөрөмжийн	7233	36
605	Угсрагч-суурилуулагч, хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	38
606	Засварчин, зүтгүүрийн	7233	39
	73 Гар урлал ба хэвлэлийн ажилтан		
	7313 Эрдэнийн чулуу, үнэт металлын ажилтан		
607	Алт давтагч	7313	11
608	Алтны дархан	7313	12
609	Гинж, хэлхэгч, үнэт металлын	7313	13
610	Дархан, мөнгөний	7313	14
611	Дархан, үнэт эдлэлийн	7313	15
612	Дархан, эрдэнийн зүүлт чимэглэлийн	7313	17
613	Гоёл, чимэглэлийн зүйл пааландагч	7313	18
614	Загварчин, эрдэнийн зүйлийн	7313	20
615	Зүсэгч-өнгөлөгч, үйлдвэрийн алмаас	7313	22
616	Зүсэгч-өнгөлөгч, үнэт чулууны	7313	23
617	Өнгөлөгч, үйлдвэрийн алмаасны	7313	25
618	Өнгөлөгч, эрдэнийн чулууны	7313	26
619	Сийлбэрчин	7313	28
620	Сийлбэрчин, эрдэнийн зүйлийн	7313	29
621	Хийгч, үнэт металлын цуулт	7313	35
622	Хийгч, эрдэнийн зүүлт чимэглэл	7313	36
623	Цутгуурчин	7313	38
	7314 Ваар, шавар эдлэлийн ажилтан		
624	Будагч, шавар эдлэлийн	7314	11
625	Ваар хийгч	7314	12
626	Загварчин, шавар, шаазан эдлэлийн	7314	13
627	Засагч, шавар эдлэл	7314	14

628	Өнгөлөгч, ваар, шаазан эдлэл	7314	17
629	Өнгөлөгч, шаазан, шавар эдлэлийн	7314	18
630	Пааландагч	7314	19
631	Хэв цутгагч, гипсэн	7314	20
632	Хэвлэгч, шавар, шаазан эдлэл	7314	21
633	Цутгагч, хавтан	7314	23
634	Цутгагч, шаазан шавар эдлэл	7314	24
635	Шаазан эдлэл хийгч	7314	25
636	Шавар эдлэл хийгч	7314	26
637	Шатаагч, шаазан шавар эдлэл	7314	27
	7315 Шилэн эдлэл хийгч, зүсэгч, өнгөлөгч		
638	Өрөмдөгч, шил	7315	16
639	Үлээгч, нарийн хийцтэй шилний	7315	20
640	Үлээгч, шилний	7315	21
641	Хэвчин, шилний	7315	22
	7316 Хаяг, зарлал, гоёл чимэглэлийн зураач, будагч, сийлбэрч, зураг хээ гаргагч		
642	Шилэн эдлэлийн сийлбэрч	7316	11
643	Шилэн эдлэлийн зураг, хээ гаргагч	7316	12
644	Шилэн эдлэл өнгөлөгч, пааландагч	7316	13
645	Чимэглэлийн зураач	7316	14
646	Пааландагч	7316	20
647	Пааландагч, керамик эдлэлийн	7316	21
648	Пааландагч, металл эдлэлийн	7316	22
649	Пааландагч, шилэн эдлэлийн	7316	23
650	Үг бичигч, шил сийлбэрийн	7316	25
651	Шил хээлэгч	7316	26
	7318 Нэхмэл, даавуу, арьс, бусад материалаар гар урлалын зүйлс хийгч		
652	Хивс нэхэгч	7318	15
	7321 Хэвлэхийн өмнөх ажиллагааны техникч		
653	Өндөр хэвлэлийн бэлтгэгч	7321	22
	74 Цахилгаан, цахим техникч		
	7411 Барилгын болон бусад цахилгаанчин		
654	Барилгын цахилгаанчин	7411	12
655	Цахилгаан хөдөлгүүр задлагч, ороогч	7411	13
	7412 Цахилгаан төхөөрөмжийн механикч /тохируулагч/		
656	Машинч, салхивч ба тоос сорох тоног төхөөрөмжийн /цахилгааны/	7412	15
657	Цахилгаан шатны тохируулагч /лифтчин/	7412	26
658	Механикч, төмөр замын, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолын, радио холбооны, төмөр замын	7412	27
659	Монтёр, төмөр замын, дохиолол төвлөрүүлэлт хориглолтын	7412	28
660	Монтёр, төмөр замын, цахилгааны	7412	29
	7413 Цахилгаан шугам тавигч /тохируулагч/		
661	Холбогч кабелийн	7413	14
662	Цахилгаан шугам тавигч, холбогч	7413	15
	7422 Мэдээлэл, холбооны технологийн сул хүчний шугамын хэрэгсэл тавигч /тохируулагч/		

663	Мэдээлэл дамжуулах болон холбооны кабель тавигч	7422	15
664	Холбооны техникч	7422	18
665	Цахилгаанчин, мэдээлэл холбоо, сул хүчний шугамын	7422	20
	75 Хүнс үйлдвэрлэгч, мод боловсруулагч, хувцас бусад хийцийн зүйл хийгч, тэдгээрт холбогдох мэргэжлийн ажилтан		
	7511 Мах, загасны худалдаачин, холбогдох бусад хоол, хүнс бэлтгэгч		
666	Мал өвчигч	7511	20
667	Шулагч, загас, мах	7511	30
668	Эвдэгч, мах	7511	31
669	Нядлагч	7511	36
	7515 Хүнсний зүйл, ундаа амтлагч, зэрэглэл тогтоогч		
670	Амт шалгагч, шүүсний	7515	15
	7521 Мод боловсруулагч		
671	Мод ачигч, гаргагч	7521	15
672	Мод зөөгч, цагаалагч, оосорлогч, тайрагч	7521	17
673	Мод хураагч, цавчигч	7521	19
674	Мод цагаалагч	7521	21
675	Хатаах зуухны операторч	7521	30
676	Банз хатаах зуухны операторч	7521	31
677	Фанер хатаагч машины операторч	7521	32
678	Мод боловсруулах тоног төхөөрөмжийн засварчин, тохиргоочин	7521	35
679	Мод боловсруулах тоног төхөөрөмжийн багаж ирлэгч	7521	37
680	Операторч, хавтан шахах төхөөрөмжийн	7521	38
681	Операторч, зүлгүүрийн төхөөрөмжийн	7521	39
682	Мод хатаалгын зуухны галч	7521	40
	7522 Нарийн мужаан, холбогдох бусад ажилтан		
683	Будагч, модон тавилгын	7522	13
684	Лакдагч, модон тавилгын	7522	19
685	Лак, будаг найруулагч	7522	36
686	Будагчин, өнгөлгөөчин	7522	37
687	Модонд идээлэгч бодис нэвчүүлэгч	7522	38
	7523 Мод боловсруулах машин суурилуулагч, операторч		
688	Өрөмдөгч, модны	7523	14
689	Суурилуулагч, мод боловсруулах суурь машины	7523	15
690	Суурилуулагч-машинч, нарийн хөрөөний /мод боловсруулах/	7523	16
691	Суурилуулагч-машинч, сийлэгч суурь машины /мод боловсруулах/	7523	17
692	Суурилуулагч-машинч, токарийн /мод боловсруулах/	7523	18
693	Суурилуулагч-машинч, харуулдах суурь машины /мод боловсруулах/	7523	19
694	Суурилуулагч-машинч, ховил гаргагч суурь машины /мод боловсруулах/	7523	20
695	Суурилуулагч-машинч, хэлбэрт оруулах суурь машины /мод боловсруулах/	7523	21
696	Суурилуулагч-машинч, хээ гаргагч хөрөөний /мод	7523	22

	боловсруулах/		
697	Токарьчин, модны	7523	23
698	Хөрөөдөгч, модны	7523	25
699	Сийлбэрийн машины операторч	7523	27
700	Тавилга үйлдвэрлэх машины операторч	7523	28
701	Модон бүтээгдэхүүний машины операторч	7523	29
702	Мод боловсруулах, зорох машины операторч	7523	30
703	Мод боловсруулах машин суурилуулагч	7523	31
704	Мод боловсруулах машин тохируулагч, операторч	7523	32
	7531 Оёдолчин, загварчин, үслэг эдлэл, малгай хийгч		
705	Үслэг эдлэл хийгч	7531	12
706	Малгай хийгч	7531	13
707	Хэлбэржүүлэгч, малгай	7531	17
708	Эсгүүрчин, бүх төрлийн хувцас, бусад зүйлсийн	7531	18
709	Ангилагч, ялгагч, үслэг эдлэлийн	7531	19
	7532 Хувцас болон бусад төрлийн зүйлд үлгэр гаргагч хувилагч эсгүүрчин		
710	Эсгүүрчин, савхин, савхин жижиг эдлэлийн	7532	23
	7535 Ангийн үс, арьс шир боловсруулагч		
711	Арьс шир, үс, түүхий эд ариутгагч	7535	11
712	Арьс, нэхий, үс, үслэг эдлэлийн зэрэглэл тогтоогч, ангилагч /ялгагч/	7535	12
713	Арьс шир, нэхий идээлэгч, элдэгч	7535	13
714	Арьс шир, арлагч, савхи, ангийн үс, арьс боловсруулах	7535	14
715	Будагч, арьс шир, нэхий, нэхийний үс, савхины	7535	15
716	Бэлтгэгч, химийн будаг	7535	16
717	Арьс шир давслагч, жаазлан хатаагч /вакум хатаагчаар/	7535	17
718	Зүсэгч, идээлэгч	7535	19
719	Ноос ангилагч, баглагч, сэгсрэгч	7535	23
720	Өнгөлөгч, арьс, нэхийний хөрс, савхи	7535	24
721	Самнагч, нэхийний үс	7535	25
722	Сунгагч, арьс, савхи	7535	27
723	Тослогч, нэхий, арьс	7535	28
724	Угаагч, ноос, хялгас, шар мах	7535	29
725	Үс авагч, үс захлагч, халимлагч	7535	30
726	Хуваагч, шир	7535	31
727	Хэмжигч, арьс ширний талбай	7535	32
728	Хяргагч	7535	33
729	Цавуучин, шар махны	7535	34
730	Цэвэрлэгч, арьс шир, нэхий эдлэл, нэхий	7535	35
731	Арьс ширэн түүхий эд шалгагч	7535	36
732	Арьс ширэн түүхий эд дэвтээгч	7535	37
733	Уусмал түрхэгч	7535	38
734	Захлагч, годлогч	7535	39
735	Өрөөлдөгч, шир	7535	40
736	Шахах машинч, арьс шир	7535	41
737	Шүршигч буу, төхөөрөмжөөр будагч	7535	42
738	Баглагч, боогч	7535	43
739	Индүүдэгч машинч, арьс шир	7535	44

740	Арьс шир будаж, тослогч машины операторч	7535	45
741	Чийглэх машины операторч	7535	46
742	Арлах машины операторч	7535	47
743	Шүршиж будах машины операторч	7535	48
744	Хээ тавих компьютер удирдлагатай машины операторч	7535	49
745	Үйлдвэрийн робот машины операторч	7535	50
	7536 Гуталчин, холбогдох бусад ажилтан		
746	Будагч, гутал	7536	13
747	Гуталчин, спортын	7536	23
748	Захлагч, ул, өсгий	7536	31
749	Зүлгэж өнгөлөгч	7536	32
750	Лак чанагч	7536	33
751	Лакдагч	7536	34
752	Наагч, эд ангиуд	7536	35
753	Цавуудагч, эд анги эдлэхүүний	7536	48
	7543 Бүтээгдэхүүн зэрэглэгч, шалгагч (хоол хүнс болон ундаанаас бусад)		
754	Ноос ангилагч	7543	13
	81 Машин механизм, төхөөргийн операторч, угсрагч		
	8114 Цемент, бусад эрдэс бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн машины операторч		
755	Барилгын материалын үйлдвэрийн дамжлагын операторч /чулуунцрын/	8114	24
	8131 Химийн бүтээгдэхүүний машины операторч		
756	Операторч, лаа үйлдвэрлэх машины	8131	16
	8132 Фото зургийн машин ажиллуулагч		
757	Операторч, цаас үйлдвэрлэх, фото зураг буулгах, хальс үйлдвэрлэх, угаах, томруулах машины	8132	11
758	Фото зураг угаагч, хэвлэгч, томруулагч, зураг авагч	8132	13
	8141 Резин бүтээгдэхүүний машины операторч		
759	Операторч, дугуйны хаймар үйлдвэрлэх, резин боловсруулах	8141	11
760	Операторч, резин тээрэмдэх, бутлах машины	8141	13
761	Операторч, резин бүтээгдэхүүний машины	8141	14
762	Дугуй хийгч	8141	15
763	Дугуй засварчин	8141	16
764	Хүхэржүүлэгч	8141	17
	8142 Хуванцар бүтээгдэхүүний машины операторч		
765	Операторч, хуванцар бүтээгдэхүүний машины	8142	11
766	Операторч, хуванцар зүсэх машины	8142	12
767	Операторч, хуванцар өнгөлөх машины	8142	13
768	Операторч, хуванцар өрөмдөх машины	8142	14
769	Операторч, хуванцар сийлбэрлэх машины	8142	15
770	Операторч, хуванцар үлээж хэвд оруулах машины	8142	16
771	Операторч, хуванцар хэвлэх машины	8142	17
772	Операторч, хуванцар цутгах машины	8142	18
773	Операторч, хуванцар шахах машины	8142	19
774	Операторч, хуванцар сав үлээх машины	8142	20
775	Операторч, үелэн наах машины	8142	21
776	Операторч, кабелийн хуванцар бүрээсний машины	8142	22

777	Хуванцар хоолойн машины операторч	8142	23
	8143 Цаасан бүтээгдэхүүний машины операторч		
778	Операторч, дугтуй цаасан уут үйлдвэрлэх машины	8143	11
779	Операторч, картон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх машины	8143	12
780	Операторч, картонон цаас тэгшлэх машины	8143	13
781	Операторч, цаас товойлгогч машины	8143	14
782	Операторч, цаасан самбар үйлдвэрлэх машины	8143	15
783	Операторч, цаасан хайрцаг үйлдвэрлэх машины	8143	16
784	Операторч, бичгийн цаас зүсэх машины	8143	17
	8151 Утас бэлтгэх, томох, ээрэх машины операторч		
785	Операторч, утас бэлтгэх машины	8151	11
786	Операторч, утас ээрэх машины	8151	12
787	Операторч, утас томох машины	8151	13
788	Операторч, нэхмэлийн утас бэлтгэх машины	8151	14
789	Операторч, ороох /мөнгөн эдлэлийн машины/	8151	15
790	Операторч, ороох /нэхмэлийн утас машины/	8151	16
791	Операторч, ороох /тууз машины/	8151	17
792	Операторч, самнах /нэхмэлийн утас машины/	8151	18
793	Операторч, томох /нийлэг утасны машины/	8151	19
794	Операторч, угаах /нэхмэлийн утас машины/	8151	20
795	Операторч, утас ороох машины	8151	21
796	Операторч, утас эрчлэх машины	8151	22
797	Операторч, холих /нэхмэлийн утас машины/	8151	23
	8152 Нэхэх, сүлжих машины операторч		
798	Операторч, нэхэх машины	8152	11
799	Операторч, сүлжих машины	8152	12
800	Операторч, хивс нэхэх, сүлжих машины	8152	13
801	Операторч, нэхэх машины	8152	14
802	Операторч, оёх машины	8152	15
803	Операторч, торон бүтээгдэхүүний машины	8152	16
804	Операторч, хатгамлын машины	8152	17
805	Операторч, хивс нэхэх машины	8152	18
806	Операторч, жаккард машины	8152	19
807	Операторч, сүвлэгч нэхмэлийн суурь машины	8152	20
808	Операторч, сэмлэх, сэгсрэх машины	8152	21
809	Операторч, самнах машины	8152	22
810	Операторч, хаягдал задлагч машины	8152	23
811	Операторч, үзүүр хэрчих машины	8152	24
812	Операторч, нэхээсгүй эдлэлийн машины	8152	25
813	Операторч, эсгий, эсгий эдлэлийн машины	8152	26
814	Операторч, нэхмэл бүтээгдэхүүний гүйцэтгэн боловсруулах, захлах, огтлох, хэмжих машины	8152	27
815	Операторч, цардах машины	8152	28
816	Операторч, хяргах, цэвэрлэгч машины	8152	29
817	Бэлэн бүтээгдэхүүний шалгагч	8152	30
818	Нэхмэл, сүлжмэл эдлэлийн загвар зохион бүтээгч	8152	31
	8153 Оёдлын машины операторч		
819	Операторч, оёдлын машины	8153	11
820	Хатгамлын машины операторч	8153	12

821	Хээ тавих машины операторч	8153	13
	8154 Угаах, чанах, будах, цайруулах, сэгсрэх, цэвэрлэх, толбо арилгах, хатаах машины операторч		
822	Операторч, цайруулах машины	8154	11
823	Операторч, будах машины	8154	12
824	Операторч, агшаах /нэхмэл эдлэл машины/	8154	13
825	Операторч, угаах машины	8154	19
826	Операторч, хатаах /нэхмэл эдлэл машины/	8154	22
827	Операторч, хуурай цэвэрлэгээний машины	8154	25
828	Операторч, цайруулах /нэхмэл эдлэл машины/	8154	26
829	Операторч, ууpаар индүүдэх төхөөрөмжийн /нэхмэл эдлэл/	8154	27
830	Операторч, цэвэрлэх төхөөрөмжийн /нэхмэл эдлэл/	8154	28
	8155 Үслэг эдлэл, арьс шир бэлтгэх машины операторч		
831	Операторч, арьс ширийг үснээс салгах машины	8155	11
832	Операторч, арьс шир будах машины	8155	12
833	Операторч, арьс шир идээлэх машины	8155	13
834	Операторч, ангийн үс бэлтгэх машины	8155	14
835	Операторч, арьснаас үс цэвэрлэх машины	8155	15
836	Операторч, зүсэх /шир машины/	8155	16
837	Операторч, угаах /арьс шир машины/	8155	17
838	Операторч, холих /ангийн үс машины/	8155	18
839	Операторч, хээлэх /арьс машины/	8155	19
840	Операторч, шир бэлтгэх машины	8155	20
841	Операторч, элдэх машины	8155	21
	8156 Гутал, бусад ижил төрлийн ажлын машины операторч		
842	Операторч, гутал үйлдвэрлэх машины	8156	11
843	Операторч, гутал үйлдвэрлэх машины /оптопедийн/	8156	12
844	Операторч, гутал үйлдвэрлэх машины /спортын/	8156	13
845	Операторч, гутал үйлдвэрлэх машины /туфли, ботинкийн/	8156	14
	8157 Угаалгын машины операторч		
846	Операторч, угаах машины	8157	11
847	Операторч, индүүний машины	8157	12
848	Операторч, хатаах /нэхмэл эдлэл машины/	8157	13
849	Операторч, хатаах /угаалгын газрын машины/	8157	14
	8159 Энэ ангилалд ороогүй даавуу, арьс шир, үслэг эдлэл ба арьс ширэн бусад бүтээгдэхүүний машины операторч		
850	Операторч, сүлжээсний машины	8159	11
851	Операторч, нэхмэлд хээ гаргах машины	8159	12
852	Операторч, майхан хийгч машины	8159	13
853	Операторч, бүлүүр хийгч /малгайны машины/	8159	14
854	Операторч, гудас хийх машины	8159	15
855	Операторч, зүсэх /нэхмэл эдлэл машины/	8159	16
856	Операторч, зүсэх /хувцасны машины/	8159	17
857	Операторч, хээ тавих /нэхмэл эдлэл машины/	8159	18
858	Операторч, малгай хийх машины	8159	19
859	Операторч, цацаг хийх машины	8159	20

860	Операторч, эсгий малгай хэлбэржүүлэх машины	8159	21
861	Операторч, эсгүүр хайчлагч /ангийн үсний машины/	8159	22
862	Операторч, эсгүүр хайчлагч /нэхмэл эдлэл машины/	8159	23
863	Операторч, эсгүүр хайчлагч /хувцасны машины/	8159	24
864	Операторч, эсгүүр хайчлагч /ширэн эдлэлийн машины/	8159	25
	8160 Хоол хүнс, бусад төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүний машины операторч		
865	Операторч, мах боловсруулах машины	8160	16
866	Операторч, үр тариа тээрэмдэх, халуун ногоо нунтаглах машины	8160	18
867	Операторч, будаа, гурилан бүтээгдэхүүний машины	8160	19
868	Операторч, жимс, хүнсний ногоо, самар боловсруулах машины	8160	20
869	Операторч, шар айраг, дарс, архи, ундаа үйлдвэрлэх машины	8160	23
	8161 Үр тариа боловсруулах үйлдвэрлэлийн операторч /аппаратчин/		
870	Үр тариа боловсруулах үйлдвэрлэлийн операторч /аппаратчин/	8161	11
	8171 Модны зутан, цаас үйлдвэрлэх төхөөргийн операторч		
871	Операторч, цаас, модны зутан үйлдвэрлэх машины	8171	11
872	Операторч, цаас, модны зутан цайруулах машины	8171	12
873	Операторч, цаас, модны зутан холих машины	8171	13
874	Операторч, цаас, модны зутан бэлдэх машины	8171	14
875	Операторч, цаас, модны зутан дахин боловсруулах машины	8171	15
876	Операторч, модны зутан, цаасны шаҳдас хийх машины	8171	16
877	Операторч, цаасан зуурмагийн хийх төхөөрөмжийн	8171	17
	8172 Мод боловсруулах төхөөргийн операторч		
878	Операторч, дугуй хөрөөний	8172	11
879	Операторч, гуалин тайрах хөрөөний	8172	12
880	Операторч, наамал банз шахах машины	8172	13
881	Операторч, зорогч, харуулдагч машины	8172	14
882	Операторч, тайрагч машины	8172	15
883	Мод боловсруулах үйлдвэрийн хөрөөчин	8172	16
884	Операторч, мод боловсруулах, түүнд холбогдох дамжлагын ажилтан	8172	17
885	Хөрөө рамын ба токарийн машинч	8172	18
886	Операторч, хатаах зуухны	8172	19
887	Операторч, фанер хатаагч машины	8172	20
888	Операторч, хавтан шахах төхөөрөмжийн	8172	21
889	Операторч, зүлгүүрийн төхөөрөмжийн	8172	22
	8181 Шил болон керамикийн зуухны операторч		
890	Операторч, шил хийх зуухны	8181	11
891	Операторч, тоосго, плита хийх зуухны	8181	12
892	Операторч, ваар, шаазан хийх зуухны	8181	13
893	Операторч, шил үлээх машины	8181	14
894	Операторч, шавар зуурах машины	8181	15
895	Операторч, керамикийн зуухны	8181	16

	8189 Энэ ангилалд ороогүй суурь машин, төхөөрөг ажиллуулагч бусад операторч		
896	Энэ ангилалд ороогүй суурь машин, төхөөрөг ажиллуулагч бусад операторч	8189	11
	82 Угсрагч		
	8211 Машин механизм угсрагч		
897	Угсрагч, нэхмэл мод боловсруулах, уурхайн машин тоног төхөөрөмжийн	8211	17
898	Угсрагч, хөдөө аж ахуйн хэмжүүрийн тоног төхөөрөмжийн	8211	19
	8212 Цахилгаан, цахим төхөөрөмж угсрагч		
899	Цахилгаан-механик төхөөрөмж угсрагч	8212	13
900	Угсрагч, цахилгаан тоног төхөөрөмж, эд ангийн	8212	17
	83 Жолооч, хөдөлгөөнт төхөөргийн операторч		
	8322 Машин, такси болон бүхээгт тэрэгний жолооч		
901	Жолооч, түргэн тусламжийн тэрэгний	8322	16
	8331 Автобус, троллейбус, трамвайны жолооч		
902	Жолооч, автобусны	8331	11
903	Жолооч, трамвайны	8331	12
904	Жолооч, троллейбусны	8331	13
	8341 Зөөврийн ферм, ойн төхөөргийн операторч		
905	Операторч, хураагч, хадагч машины	8341	11
906	Операторч, гуалин бэлтгэх машины	8341	12
907	Операторч, механикжсан фермийн өвс, тариа хадах төхөөрөмжийн	8341	13
908	Жолооч, мод тээвэрлэгчийн	8341	14
909	Жолооч, тракторын	8341	15
910	Жолооч, мод унагах машины	8341	16
911	Жолооч, мод зөөгч, чирэгч, комбайн, тракторын	8341	17
	8350 Усан онгоцны тавцангийн баг, түүнд холбогдох бусад ажилтан		
912	Бярвааз, гатлах онгоцны ажилтан	8350	13
913	Татагч	8350	14
	91 Цэвэрлэгч, туслагч		
	9112 Зочид буудал, албан контор, бусад байгууллагын цэвэрлэгч, туслагч		
914	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, угаалгын өрөө, бие засах газрын	9112	12
915	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, автобус /гадна, дотор тал/-ны	9112	17
916	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, галт тэрэг /гадна, дотор тал/-ний	9112	19
917	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, талбайн	9112	20
918	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, нисэх онгоц /гадна, дотор тал/-ны	9112	21
	9121 Гар аргаар угаагч, индүүдэгч, хатаагч		
919	Операторч, өндөр даралттай уурын пресс машины	9121	12
920	Операторч, уураар хэлбэр гаргаж хэвлэх машины	9121	13
921	Операторч, цаваг, хатуулга наах машины	9121	14
922	Толбо арилгагч, химийн бодисоор	9121	15
	9312 Иргэний барилгын туслах ажилтан		
923	Туслах ажилтан, барилгын туслах	9312	11
924	Туслах ажилтан, авто замын	9312	12
	9313 Барилга угсралтын туслах ажилтан		
925	Туслах ажилтан, барилга угсралтын	9313	11

926	Туслах ажилтан, барилга буулгах	9313	12
927	Барилгын газар, шуудууны ажилтан, нүх ухагч нягтруулагч	9313	14
	96 Хог хаягдлаар ажиллагч, бусад энгийн ажил		
	9612 Хог хаягдал ангилагч		
928	Хог хаягдал ангилагч, ялгагч	9612	11
	9613 Хог шүүрдэгч, адилтгах үйлчилгээний ажилтан		
929	Цэцэрлэгт хүрээлэн цэвэрлэгч	9613	11
930	Гудамж, зам, талбай цэвэрлэгч	9613	12
	02 Зэвсэгт хүчний ахлагч /Цолгүй тохиолдолд/		
	0210 Зэвсэгт хүчний ахлагч /Цолгүй тохиолдолд/		
931	Буудагч	0210	16
932	Явган цэргийн байлдааны машины наводчик-операторч	0210	17
933	Механик жолооч	0210	18
934	Танкийн буудагч	0210	19
935	Радиолокацын станцын операторч - планшетчин	0210	21
936	Онгоц, нисдэг тэрэгний хөдөлгүүрийн механик	0210	23
937	Телеграфын холбооны нууцлах хэрэгслийн техникч	0210	24
938	Телехолбооны техникч	0210	25
939	Артиллерийн буудагч /миномётчин/	0210	26
940	Артиллерийн тооцоочин-гал засварлагч	0210	28
941	Инженерийн дугуйт машины механик жолооч	0210	33
942	Инженерийн гинжит машины механик жолооч	0210	34
943	Химийн зааварлагч	0210	36
944	Химичин-тагнуулчин	0210	37
945	Химийн засварчин	0210	38
946	Цэргийн зэвсэглэлийн засварчин-нярав	0210	40
947	Хуягт танкийн техникийн цахилгаанчин-засварчин	0210	41
948	Автотехникийн засварчин-нярав	0210	42
	03 Зэвсэгт хүчний зэрэглэлийн бусад ажил, мэргэжил /Цолгүй тохиолдолд/		
	0310 Зэвсэгт хүчний зэрэглэлийн бусад ажил, мэргэжил /Цолгүй тохиолдолд/		
	Инженер		
949	Танкийн механик жолооч	0310	15
950	Хуягт тээвэрлэгчийн наводчик	0310	16
951	Тасгийн захирагч-гүүрчин	0310	26
952	Ахлах гүүр тавигч-жолооч	0310	27
953	Гүүрчин-жолооч	0310	28
954	Катерчин-жолооч	0310	29
955	Гүүрчин аврагч-жолооч	0310	30
	Холбоо		
956	Команд Штабын машины механик, телефончин	0310	31
957	Радио телеграфчин	0310	32
958	Цахилгаан тэжээлийн механикч	0310	33
959	Телеграфын холбооны нууцалсан хэрэгслийн механикч	0310	34
960	Телехолбооны нууцалсан хэрэгслийн механикч	0310	35
961	Радио релейний механикч	0310	36
	Хими		

962	Химичин-тагнуулчин	0310	37
963	Химичин-цэвэрлэгээчин	0310	38
964	Химичин-ариутгагч	0310	39
	Зэвсэг		
965	Гэрэллэг хэрэгслийн засварчин	0310	41
966	Токарчин	0310	43
	Зенит		
967	Планшетчин	0310	45
968	Радиолакцын станцын операторч	0310	46
969	Стрела-1М-ийн операторч	0310	51
970	Зенит пуужингийн цогцолбор Игла-1Э-гийн харвагч	0310	52

---o0o---

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 27 -ны өдрийн 471 дүгээр
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙГ 2.5 ХУВИАР ТӨЛӨХ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ЖАГСААЛТ

№	**ҮНДЭСНИЙ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ИНДЕКС/КОД**	Нэгж	бүлэг
	1321 Үйлдвэрийн менежер		
1	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /үйлдвэрлэлийн ба үйл ажиллагааны менежер боловсруулах үйлдвэрлэлийн/	1321	13
	1322 Уурхайн менежер		
2	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /ил, далд уурхайн/	1322	11
3	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /үйлдвэрийн менежер/ (газрын тос, хий гаргаж авах)	1322	12
4	Дарга, мастер /менежер/, алба, хэлтэс, тасаг, цех, ээлжийн /хүдэр баяжуулах үйлдвэр/	1322	13
	2113 Химич		
5	Химич	2113	13
6	Химич, металлын зэврэл судлагч	2113	21
7	Химич, нефтийн	2113	22
8	Химич, төмөрлөгийн	2113	27
9	Химич, цацраг идэвхт бодисын	2113	32
10	Химич, цөмийн	2113	33
11	Химич, эм зүйн	2113	36
12	Химич, биологийн идэвхт бодисын	2113	38
13	Химич, хор судлалын	2113	39
14	Химич, нүүрсний	2113	40
15	Химич, технологич, нүүрсний химийн	2113	41
16	Химич, химийн технологич, уул уурхайн	2113	42
17	Химич, баяжуулалтын	2113	43
18	Химич, органик, химийн технологич	2113	44
19	Химич, неорганик, химийн технологич	2113	45
20	Химич, уусган баяжуулалтын, химийн технологич	2113	46
21	Химич газрын тосны, технологич	2113	50
	2114 Геологич, геофизикч		
22	Геологич	2114	11
23	Геологич, инженер /газрын тосны/	2114	16
24	Геологич, инженер /хайгуулын/	2114	17
25	Геологич, уул уурхайн /ашиглалтын/	2114	20
26	Геологич, чулуу судлалын	2114	21
	2131 Биологич, ботаникч, амьтан судлаач, холбогдох бусад мэргэжилтэн		
27	Нян судлаач, эм найруулгын	2131	28

28	Бактерилогич, вирусологич	2131	51
	2141 Аж үйлдвэрийн инженер		
29	Инженер, машин тоног төхөөрөмжийн	2141	13
30	Инженер, химийн	2141	22
31	Инженер, цөмийн эрчим хүчний	2141	24
32	Инженер, хөлөг онгоцны	2141	29
33	Инженер, тосолгооны тоног төхөөрөмжийн	2141	33
34	Инженер, хийн хоолойн	2141	34
	2142 Иргэний барилга байгууламжийн инженер		
35	Инженер, замын	2142	17
36	Инженер, дулаан хангамжийн	2142	22
37	Инженер, нисэх буудлын	2142	29
38	Инженер, төмөр замын	2142	30
39	Инженер, усны эрчим хүчний	2142	43
40	Инженер, цэвэрлэх байгууламжийн технологич	2142	44
	2144 Механикч инженер		
41	Инженер, дизель хөдөлгүүрийн	2144	16
42	Инженер, дотоод шаталтат хөдөлгүүрийн	2144	17
43	Инженер, зүтгүүрийн /төмөр замын/	2144	18
44	Инженер, нисэх онгоцны	2144	19
45	Инженер, тийрэлтэт хөдөлгүүрийн	2144	21
46	Инженер, тосолгооны тоног төхөөрөмжийн	2144	22
47	Инженер, агаарын тээврийн	2144	23
48	Инженер, шумбагч онгоцны	2144	24
49	Инженер, хийн хоолойн	2144	25
50	Инженер, хөлөг онгоцны	2144	26
51	Инженер, хөлөг онгоцны загварын	2144	27
52	Инженер, хөлөг онгоцны засварын	2144	28
53	Инженер, цөмийн эрчим хүчний	2144	29
54	Механикч, инженер, дулааны	2144	34
55	Механикч инженер, хийн хоолойн	2144	40
56	Механикч инженер, хөдөлгүүрийн /хөлөг онгоцны/	2144	41
57	Механикч инженер, цөмийн эрчим хүчний	2144	44
58	Технологич, гагнуурын	2144	45
59	Технологич инженер, механикийн	2144	46
60	Инженер /агаарын хөлгийн гадаргуугийн цанталт арилгах, мөстөлтөөс хамгаалах шингэн цацагч автомашины/	2144	47
	2145 Химийн инженер		
61	Инженер, байгалийн хийн үйлдвэрлэлт, хуваарилалтын	2145	11
62	Инженер, нефть, түлшний технологич	2145	12
63	Инженер, химийн	2145	13
64	Инженер, химийн /нефть, байгалийн хий, химийн боловсруулалтын/	2145	14
65	Технологич инженер, нэрэх процессын	2145	15
66	Технологич, химийн боловсруулалтын	2145	22
67	Технологич, шатахууны	2145	26
68	Технологич, түлшний	2145	27
	2146 Уул уурхайн инженер, металлургич, холбогдох бусад мэргэжилтэн		

69	Инженер, баяжуулахын	2146	11
70	Инженер, далд уурхайн	2146	12
71	Инженер, уул уурхайн /алмаасын/	2146	13
72	Инженер, нефть, байгалийн хийн	2146	14
73	Инженер, нүүрсний	2146	15
74	Инженер, төмөрлөгийн хүдрийн	2146	16
75	Инженер, ил уурхайн	2146	17
76	Инженер, газрын тос болон байгалийн хий олборлолтын	2146	18
77	Инженер, уул уурхайн ашиглалтын	2146	19
78	Маркшейдер /зурагзүйч/	2146	20
79	Маркшейдер, далд уурхайн	2146	21
80	Инженер, маркшейдер	2146	22
81	Технологич, олборлолтын	2146	23
82	Технологич, хайлахын	2146	24
83	Технологич, цутгахын	2146	25
84	Технологич, цувихын	2146	26
85	Металлургич, олборлолтын	2146	27
86	Металлургич, радио идэвхт эрдэс бодисын	2146	28
87	Металлургич, физикийн	2146	29
88	Шинжээч төмөрлөгийн хүдрийн	2146	30
89	Инженер, төмөрлөгийн, хяналт-туршилтын	2146	31
90	Инженер, спекторийн	2146	32
91	Инженер, уурхайн төлөвлөлтийн	2146	33
92	Мастер, уул уурхайн	2146	34
93	Инженер, төмөр бэлтгэх талбайн	2146	35
94	Төмөрлөгийн инженер, цутгахын	2146	36
95	Инженер, өрөмдлөг тэсэлгээний	2146	37
	2149 Энэ ангилалд ороогүй инженер мэргэжилтэн		
96	Тэсрэх материал, зэр зэвсгийн инженер	2149	12
	2151 Цахилгааны инженер		
97	Инженер, цахилгааны	2151	11
98	Инженер, цахилгааны гэрэлтүүлгийн	2151	12
99	Инженер, цахилгааны /зүтгүүрийн/	2151	13
100	Инженер, өндөр хүчдэлийн	2151	14
101	Инженер, цахилгаан механикийн төхөөрөмжийн	2151	15
102	Инженер, системийн	2151	16
103	Инженер, эрчим хүч дамжуулалтын	2151	17
104	Инженер, эрчим хүч үйлдвэрлэлийн	2151	18
105	Инженер, эрчим хүч хуваарилалтын	2151	19
106	Инженер-технологич, цахилгааны	2151	20
	2152 Цахим зүйн инженер		
107	Инженер, сансрын	2152	14
	2165 Зурагзүйч, байрзүйч		
108	Газар зохион байгуулагч, гидрографийн, уул уурхайн	2165	12
109	Байрзүйч, уул уурхайн	2165	20
110	Зурагзүйч, уул уурхайн	2165	23
	22 Эрүүл мэндийн мэргэжилтэн		
	2263 Хүрээлэх орчны болон үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй, ариун цэврийн мэргэжилтэн		

111	Цацраг туяа хамгаалалтын мэргэжилтэн	2263	14
	31 Шинжлэх ухаан, инженерийн туслах/дэд мэргэжилтэн		
	3111 Химийн болон физикийн ухааны техникч		
112	Техникч, химийн	3111	26
	3112 Иргэний барилгын инженерийн техникч		
113	Техникч, халаалт, агаар сэлгэлтийн	3112	12
114	Техникч, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж	3112	14
115	Техникч, дулаан хангамжийн тоног төхөөрөмжийн	3112	29
	3113 Цахилгаан инженерийн техникч		
116	Лаборант, цахилгаан механикийн туршилт, хэмжилтийн	3113	11
117	Техникч, байгууламжийн /цахилгааны (өндөр хүчдэлийн)	3113	12
118	Техникч, байгууламжийн /цахилгааны (цахилгаан гэрэлтүүлгийн)	3113	13
119	Техникч, байгууламжийн /цахилгааны (цахилгааны системийн)	3113	14
120	Техникч, байгууламжийн /цахилгааны (эрчим хүч дамжуулалтын)	3113	15
121	Техникч, байгууламжийн /цахилгааны (эрчим хүч хуваарилалтын)	3113	16
122	Цахилгаан инженерийн техникч	3113	17
123	Үнэлгээчин, байгууламжийн /цахилгааны/	3113	18
	3115 Механик инженерийн техникч		
124	Механик инженерийн техникч, агаарын нислэгийн	3115	14
125	Техникч, засварын	3115	21
126	Техникч, тийрэлтэт хөдөлгүүрийн	3115	26
127	Техникч, тосолгооны тоног төхөөрөмжийн	3115	27
128	Техникч, халаалтын төхөөрөмжийн	3115	28
129	Техникч, хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн	3115	29
130	Техникч, хийн хоолойн тоног төхөөрөмжийн	3115	30
131	Техникч, цөмийн эрчим хүчний тоног төхөөрөмжийн	3115	33
	3116 Химийн инженерийн техникч		
132	Лаборант, хими бактериологийн	3116	11
133	Лаборант, химийн боловсруулалтын	3116	12
134	Инженерийн техникч, байгалийн хий үйлдвэрлэлт, түгээлтийн	3116	13
135	Инженерийн техникч, газрын тос олборлолтын	3116	14
	3117 Уурхай, металлургийн техникч		
136	Техникч, исэлдүүлэхийн	3117	11
137	Техникч, газрын тос	3117	12
138	Техникч, байгалийн хийн	3117	13
139	Лаборант, чанарын шинжилгээний	3117	14
140	Сорьц авагч, металлургийн үйлдвэрийн	3117	15
141	Техникч, радио идэвхт эрдэс бодисын	3117	16
142	Техникч, олборлолтын	3117	17
143	Техникч, цутгуурын	3117	18
144	Техникч, металлургийн	3117	19
145	Техникч, уурхайн	3117	20
146	Төмөрлөгийн үйлдвэрийн мастер, цувигч, бусад ажилтан	3117	21

147	Засварчин, хяналт, удирдлагын төхөөрөмжийн	3117	22
148	Лаборант, төхөөрөмж, эд ангийн согог судлалын	3117	23
149	Техникийн тоо бүртгэгч	3117	24
	3119 Энэ ангилалд ороогүй инженерийн ухааны бусад техникч		
150	Техникч, робот, автомат төхөөрөмжийн техникч	3119	19
	3121 Уурхайн байцаагч, хянагч		
151	Уурхайн байцаагч, хянагч /хяналтын операторч/	3121	11
152	Карьерийн хянагч	3121	12
153	Хүдэр хянагч	3121	13
154	Технологи, бүртгэлийн ажилтан	3121	14
155	Тоног төхөөрөмжийн засварын ажлын хуваарилагч	3121	15
	3131 Цахилгаан үйлдвэрлэлийн төхөөргийн операторч		
156	Операторч, цахилгаан эрчим хүчний төхөөрөмжийн	3131	11
157	Операторч, цөмийн эрчим хүч үйлдвэрлэх төхөөрөмжийн	3131	12
158	Операторч, усан цахилгаан станцын эрчим хүчний төхөөрөмжийн	3131	13
159	Операторч, нарны эрчим хүчний төхөөрөмжийн	3131	14
	3132 Шатаагч зуух, ус цэвэрлэх байгууламжийн операторч		
160	Операторч, хог шатаах төхөөрөмжийн	3132	11
161	Операторч/Машинч, цэвэр усны насос станцын	3132	12
162	Операторч/Машинч, бохир усны насос станцын	3132	13
163	Операторч/Машинч, шингэн хог хаягдал боловсруулах, ус цэвэрлэх байгууламжийн төхөөрөмжийн	3132	14
164	Техникч/Механикч, ус цэвэршүүлэх үйлдвэр, станцын	3132	15
	3133 Хими процессын төхөөрөмжийн операторч		
165	Операторч, химийн аргаар халааж боловсруулах төхөөрөмжийн	3133	11
166	Операторч, химийн аргаар ус шүүх, цэвэрлэх, нэрэх, төхөөрөмжийн	3133	12
167	Лаборант, химийн шинжилгээний	3133	13
	3134 Нефть, хий цэвэрлэх төхөөргийн операторч		
168	Операторч, лааны тос үйлдвэрлэх төхөөрөмжийн	3134	11
169	Операторч, нэрэх төхөөрөмжийн	3134	12
170	Түгээгч, шатах тослох материалын	3134	13
	3135 Металл үйлдвэрлэлийн процесс хянагч		
171	Операторч, хүдэр хайлуулах зуухны	3135	11
172	Операторч, металл хайлуулах зуухны	3135	12
173	Операторч, цутгах зуухны	3135	13
174	Операторч, төмрийн пресс машины	3135	14
175	Операторч, төмөр хайлагч машины	3135	15
176	Хянагч, металл сунгах, шахах машины	3135	16
	3153 Агаарын хөлгийн нисгэгч, холбогдох бусад туслах/дэд мэргэжилтэн		
177	Агаарын хөлгийн инженер	3153	12
178	Нисэх багийн дарга	3153	13
179	Хоёрдугаар нисгэгч	3153	14
180	Хөлгийн механикч	3153	15
	32 Эрүүл мэндийн туслах/дэд мэргэжилтэн		

	3213 Эм зүйн техникч болон туслагч		
181	Эм найруулагч	3213	01
	34 Хууль, нийгэм, соёл, тэдгээрт холбогдох бусад туслах/дэд мэргэжилтэн		
	3435 Соёл, урлагийн бусад мэргэжилтэн		
182	Техникч, гэрэлтүүлэгчийн	3435	11
	43 Тооцоолол, материал бүртгэлийн ажилтан		
	4322 Үйлдвэрлэлийн ажилтан		
183	Нярав, үйлдвэрлэлийн багаж төхөөрөмжийн	4322	14
	5111 Аялал жуулчлалын үйлчлэх ажилтан, аялал жуулчлалын үйлчлэгч		
184	Агаарын хөлгийн үйлчилгээний ажилтан	5111	12
185	Үйлчлэх ажилтан, нислэгийн	5111	15
186	Үйлчлэх ажилтан, нисэх онгоцны	5111	17
	5245 Үйлчилгээний цэгийн ажилтан		
187	Шатахуун түгээгч	5245	12
	5411 Аврагч		
188	Аврагч	5411	11
189	Аврагч, гал сөнөөгч	5411	12
190	Шүхэрчин-гал сөнөөгч	5411	13
191	Аврагч-химичин	5411	14
192	Түймэр унтраагч, ой хээрийн	5411	15
	71 Барилга, түүнтэй холбогдох ажил, мэргэжлийн ажилтан (цахилгаанчаас бусад)		
	7113 Чулуучин, чулуу зүсэгч, бутлагч, сийлбэрчин		
193	Чулуу зүсэгч	7113	12
194	Боржин зүсэгч	7113	13
195	Бутлагч, чулуу	7113	14
196	Бутлагч-үйрүүлэгч	7113	15
197	Засагч, чулуу	7113	16
198	Зүлгэгч, чулуу	7113	17
199	Зүсэгч, чулуу	7113	18
200	Өрөмдөгч, чулуу	7113	19
201	Тэгшлэгч, чулуу	7113	25
202	Хөрөөчин, чулууны	7113	27
203	Элс тургиач, чулуу зүсэх	7113	29
204	Ялгагч, чулуу	7113	30
	7114 Бетончин, бетон гадаргуу өнгөлөгч, түүнтэй холбогдох мэргэжлийн ажилтан		
205	Асфальт, бетончин	7114	12
206	Зам индүүдлэгийн ажилтан	7114	13
	7115 Барилга угсралтын мужаан		
207	Мужаан, уурхайн	7115	19
	7126 Сантехникч, хоолой урсгагч		
208	Сантехникч, шугам хоолой угсрагч	7126	11
209	Сантехникч, хоолой засварчин	7126	12
210	Сантехникч, дулааны төхөөрөмжийн	7126	13
211	Сантехникч, ариутгах татуургын	7126	16
212	Угсрагч, халаалт, агаар сэлгэлтийн системийн	7126	17

213	Сантехникч, дамжуулах хоолойн /уурын/	7126	18
214	Сантехникч, хянах хэмжүүр, автоматикийн	7126	21
215	Сантехникч, яндангийн /нисэх онгоцны/	7126	22
216	Угсрагч, гидроагергатийн	7126	25
217	Угсрагч, сантехникийн систем, тоног төхөөрөмжийн /ариутгах/	7126	27
218	Шугам хоолойн засвар үйлчилгээний ажилтан	7126	30
219	Угсрагч, системийн /хийн тээврийн/	7126	35
	7127 Агааржуулалт, агаар сэлгэлтийн механикч		
220	Механикч, хөргөлт, агааржуулалтын тоног төхөөрөмжийн	7127	11
221	Механикч, агаар сэлгэлтийн	7127	12
	72 Металл, машин механизм, холбогдох ажил, мэргэжлийн ажилтан		
	7211 Хэв, голлуур бэлтгэгч		
222	Операторч, хэвэнд цутгах төхөөрөмжийн	7211	12
223	Бутлагч, металлын	7211	14
224	Бутлагч, металлын хаягдал	7211	15
225	Гол бэлтгэгч, металл хайлшийн	7211	19
226	Таслагч, цутгамлын	7211	25
227	Усаар цэвэрлэгээ хийгч	7211	26
228	Үйгч	7211	27
229	Хэв угсрагч	7211	29
230	Хэв угсрагч, металл	7211	30
231	Хэв угсрагч, металл хайлшийн	7211	31
232	Хэвлэгч	7211	32
233	Хэвлэгч, лантуугаар	7211	33
234	Цутгамал ялгагч	7211	34
235	Цутгуурчин	7211	35
236	Цутгуурын хэвчин	7211	36
	7212 Гагнуурчин		
237	Ажилтан, металл халааж хайлуулах зуухны	7212	11
238	Гагнуурчин	7212	14
239	Гагнуурчин, контактын /шүргэлдүүлэх/ аргаар гагнах	7212	15
240	Гагнуурчин, термитийн аргаар гагнах	7212	16
241	Гагнуурчин, тугалгаар /хүйтэн/ гагнах	7212	17
242	Гагнуурчин, цахилгаан ба хийн	7212	19
243	Гагнуурчин, аргоны	7212	21
244	Гагнуурчин, /хагас автомат гагнуурын/	7212	22
245	Операторч, автомат гагнуурын	7212	23
246	Гагнуурчин, цэгэн	7212	24
247	Гагнуурчин, даралтын аргаар гагнах	7212	25
248	Гагнуурчин, үрэлтийн аргаар гагнах	7212	26
249	Огтлогч, хийн	7212	27
250	Огтлогч, плазмын	7212	28
251	Үл эвдэх сорилын гагнуурчин	7212	29
	7214 Металл хийц бэлтгэгч, угсрагч		
252	Бэлтгэгч, хайламтгай загвар	7214	14
253	Матагч, төмөр ялтас	7214	15
254	Слесарь, металл хийц угсралтын	7214	16

255	Халуун хэмжигч	7214	22
	7215 Хүнд, овортой эдлэхүүн зөөгч, оосорлогч		
256	Оосорлогч	7215	11
257	Цамхагт краны оосорлогч	7215	13
258	Татлагын ажилтан, гүүрний	7215	16
259	Татлагын ажилтан, дүүжин гүүрний	7215	17
260	Тоноглогч, газрын тос ба хийн хоолойн	7215	19
261	Тоноглогч, нисэх онгоцны	7215	20
262	Тоноглогч, өргөх төхөөрөмжийн	7215	21
263	Тоноглогч, төмөр замын кабелийн	7215	22
	7221 Дархан, гараар давтах болон шахуургын дархан		
264	Дархан, галт зэвсгийн	7221	13
265	Дархан, төмрийн	7221	16
	7223 Металлын машин механизм суурилуулагч /операторч		
266	Өрөмдөгч, металлын	7223	11
267	Операторч, машин механизмын тоног төхөөрөмжийн	7223	16
268	Операторч, өрөмдөгч суурь машины	7223	18
269	Операторч, токарийн суурь машины /токарьчин/	7223	20
270	Операторч, точилийн суурь машины	7223	21
271	Металл боловсруулах суурь машины тохируулагч, операторч	7223	28
	7224 Металл зүлгэгч, өнгөлөгч, багаж ирлэгч		
272	Зүлгэгч, машин, тоног төхөөрөмжийн	7224	12
273	Ирлэгч, зүсэгч багаж төхөөрөмж	7224	14
274	Ирлэгч, машин, тоног төхөөрөмж	7224	16
275	Ирлэгч, металл	7224	17
276	Ирлэгч, нэхмэлийн самнах машин	7224	18
277	Харуулдагч, металл	7224	22
	7232 Агаарын хөлгийн хөдөлгүүрийн механикч, тохируулагч		
278	Засварчин, агаарын хөлгийн хөдөлгүүрийн	7232	11
279	Механикч, агаарын хөлгийн	7232	12
280	Тохируулагч, агаарын хөлгийн хөдөлгүүрийн	7232	13
281	Угсрагч, агаарын хөлгийн металл эд ангийн	7232	14
282	Механикч, нисдэг тэрэгний	7232	15
283	Техникч, нисдэг тэрэгний	7232	16
	7233 Хөдөө аж ахуй, аж үйлдвэрийн машин механизмын механикч, тохируулагч		
284	Механикч, дулаан хангамжийн тоног төхөөрөмжийн	7233	12
285	Механикч, суурь машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	15
286	Механикч, уурын зуухны	7233	16
287	Механикч, уул уурхайн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	17
288	Механикч, үйлдвэрийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	18
289	Механикч, хөдөлгүүрийн /уурын/	7233	21
290	Тохируулагч, үйлдвэрийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	26
291	Тохируулагч, машин тоног төхөөрөмжийн багаж хэрэгслийн	7233	28
292	Тохируулагч, металл боловсруулах машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	29
293	Тохируулагч, уурхайн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	32

294	Тохируулагч, галт тэрэгний хөдөлгүүрийн	7233	33
295	Угсрагч-суурилуулагч, үйлдвэрийн машин, тоног төхөөрөмжийн	7233	37
	73 Гар урлал ба хэвлэлийн ажилтан		
	7314 Ваар, шавар эдлэлийн ажилтан		
296	Зуухны өрлөгчин	7314	15
297	Материал бэлтгэгч, шаазангийн	7314	16
298	Хэвчин	7314	22
	74 Цахилгаан, цахим техникч		
	7411 Барилгын болон бусад цахилгаанчин		
299	Цахилгаанчин	7411	11
	7412 Цахилгаан төхөөрөмжийн механикч /тохируулагч		
300	Цахилгаан үүсгүүрийн техникч	7412	11
301	Цахилгааны механикч	7412	12
302	Цахилгаан шатны механикч	7412	13
303	Монтёр цахилгааны /диспетчерийн тоног төхөөрөмж/	7412	19
304	Монтёр цахилгааны /хот хоорондын холбооны шугамын/	7412	20
305	Механикч, дулааны тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан угсралтын, цахилгаан тоног төхөөрөмжийн, зөөврийн цахилгаан станцын	7412	21
306	Тохируулагч, аккумляторын батарейны, цахилгаан сүлжээ ба цахилгааны тоног төхөөрөмжийн, цахилгаан машины, цахилгаан хуваарилалтын байгууламжийн	7412	22
307	Цахилгаанчин, моторт тээврийн хэрэгслийн, хөлөг онгоцны, цахилгаан галт тэрэгний	7412	23
	7413 Цахилгаан шугам тавигч /тохируулагч		
308	Кабелийн ажилтан, телехолбооны, цахилгаан эрчим хүчний газар доогуурх кабелийн	7413	12
	7421 Цахим механикч, засварчин /тохируулагч/		
309	Агаарын хөлгийн засвар, үйлчилгээний /нисэхийн цахим төхөөрөмж/	7421	13
310	Нисэхийн цахим төхөөрөмжийн техникч	7421	14
	75 Хүнс үйлдвэрлэгч, мод боловсруулагч, хувцас бусад хийцийн зүйл хийгч, тэдгээрт холбогдох мэргэжлийн ажилтан		
	7515 Хүнсний зүйл, ундаа амтлагч, зэрэглэл тогтоогч		
311	Амт шалгагч, согтууруулах ундааны	7515	14
	7542 Тэсэлгээний ажилтан /тэсэлгээчин/		
312	Тэсэлгээчин	7542	11
313	Тэсрэх бодисын мэргэжилтэн	7542	12
314	Тэсрэх бодис зөөгч/тээвэрлэгч	7542	13
315	Тэсэлгээний ажилтан	7542	14
	7544 Ариутгагч, хортон шавьж, хогийн ургамал устгагч		
316	Ариутгагч	7544	11
317	Хортон шавьж устгагч	7544	12
318	Хогийн ургамал устгагч	7544	13
	81 Машин механизм, төхөөргийн операторч, угсрагч		
	8111 Далд ба ил уурхайчин		
319	Операторч, өрмийн машины	8111	11

320	Операторч, уурхайн суурь төхөөрөмжийн	8111	12
321	Операторч, хүдэр, чулуу боловсруулах суурь төхөөрөмжийн	8111	13
322	Операторч, хүдэр, чулуу боловсруулах технологийн	8111	14
323	Операторч, хөвүүлэн баяжуулахын	8111	15
324	Операторч, уурхайгаас олборлолтыг гаргах машины /вагон, тэргэнцэр зэрэг/	8111	16
325	Операторч, хонгил гаргагч машины /уурхайн/	8111	17
326	Операторч, уурхайн байнгын ажиллагаатай машины	8111	18
327	Операторч, ил уурхайн том оврын экскаваторын	8111	19
328	Операторч, төмрийн хүдрийн уурхайн машины	8111	20
329	Операторч, хяналтын	8111	21
330	Операторч, нүүрс, хүдэр гэсгээх байгууламжийн	8111	22
331	Уурхайн механикч	8111	23
332	Уурхайчин	8111	24
333	Өрмийн мастер	8111	25
334	Уурхайн босоо амны зөөвөрлөгч	8111	26
335	Нүүрс буулгагч, бүтээгч	8111	27
336	Зуухны машинист, засварчин	8111	28
337	Насосчин, насосны засварчин	8111	29
338	Ороомогчин, хөдөлгүүрийн	8111	30
339	Засварчин, хөдөлгүүрийн	8111	31
340	Карьерийн ажилтан	8111	32
341	Грейдерчин	8111	33
	8112 Эрдэс, чулуулаг боловсруулах төхөөргийн операторч		
342	Операторч, гянт болд, зэс хөвүүлэх төхөөрөмжийн	8112	11
343	Операторч, нүүрс бутлах машины	8112	12
344	Операторч, соронзон боловсруулах машины	8112	13
345	Операторч, чулуу боловсруулах, бутлах, зүсэх, өрөмдөх, тээрэмдэх машины	8112	14
346	Операторч, хүдэр бутлах, боловсруулах, тээрэмдэх, угаах машины	8112	15
347	Операторч, зорох, конусны, чулуу, эрдэс боловсруулах тоног төхөөрөмжийн	8112	16
348	Баяжмал хатаагч	8112	17
349	Тунадаслагч, алт, мөнгөний	8112	18
350	Алт тунгаагч	8112	19
	8113 Цооног өрөмдөгч, адилтгах бусад ажилтан		
351	Операторч, өрмийн тоног төхөөрөмжийн, худгийн, кабелийн, ротарийн, газрын тос, хийн цооногийн	8113	11
352	Операторч, шахуургын тоног төхөөрөмжийн	8113	12
353	Операторч, өрмийн цамхгийн	8113	13
354	Өрөмдөгч, гүний хайгуулын	8113	14
355	Операторч, босоо бус тэнхлэгээр өрөмдөх	8113	15
356	Операторч, өрмийн машины	8113	16
357	Цооногийн тандалтын ажилтан	8113	17
	8114 Цемент, бусад эрдэс бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн машины операторч		
358	Операторч, бетон цутгах машины	8114	11

359	Операторч, гуранз ваар үйлдвэрлэх машины	8114	12
360	Операторч, зүсэх /алмааз, мозайк, чулууны машины/	8114	13
361	Операторч, сийлбэрлэх /чулуун бүтээгдэхүүн/	8114	14
362	Операторч, цемент хиймэл чулуун бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх машины	8114	15
363	Операторч, чулуун бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, өнгөлөх машины	8114	16
364	Операторч, эрдсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх машины	8114	17
365	Операторч, цемент хутгах төхөөрөмжийн	8114	18
366	Операторч, цутгамал бетон бүтээгдэхүүний машины	8114	19
367	Операторч, цутгамал чулуун бүтээгдэхүүний машины	8114	20
368	Операторч, бетон үйлдвэрлэлийн машины	8114	21
369	Операторч, үйлдвэрийн алмаас, очир-эрдэнэ өнгөлөгч, зүлгэгч машины	8114	22
370	Операторч, эргэх зуух, тээрмийн, хөргөх төхөөрөмжийн	8114	23
	8121 Металл боловсруулах төхөөргийн операторч		
371	Зуухны операторч, ган боловсруулах	8121	11
372	Зуухны операторч, ган боловсруулах /бесемер зуухны/	8121	12
373	Зуухны операторч, ган боловсруулах /хүчилтөрөгчийн зуухны/	8121	13
374	Зуухны операторч, ган цэвэршүүлэх	8121	14
375	Зуухны операторч, металл хайлуулах	8121	15
376	Зуухны операторч, өнгөт металл боловсруулах	8121	16
377	Зуухны операторч, өнгөт металл цэвэршүүлэх	8121	17
378	Операторч, төмөрлөгийн үйлдвэрийн цехийн	8121	18
379	Операторч, төмрийн хайлмаг зөөх, хэвэнд цутгагч шанага ажиллуулагч	8121	19
380	Ган хавтас хийгч /хоёр булны дундуур оруулан/	8121	20
381	Операторч, металлыг халуунаар боловсруулах машины	8121	22
382	Операторч, металл төмрийг хэвэнд оруулах машины	8121	23
383	Зуух цэвэрлэгч	8121	24
384	Ган хайлуулагчийн туслах	8121	25
385	Операторч, бульдозерийн	8121	26
386	Операторч, автогрейдерийн	8121	27
	8122 Металл өнгөлөх, цайрдах, бүрэх машины операторч		
387	Зуухны операторч, металл хайлуулах	8122	11
388	Зуухны операторч, металл хайлуулах /ил зуухны/	8122	12
389	Зуухны операторч, металл хайлуулах /тигель зуухны/	8122	13
390	Зуухны операторч, металл хайлуулах /цахилгаан зуухны/	8122	14
391	Манипуляторч, цувих машины	8122	15
392	Операторч, цувих машины /гангийн/	8122	16
393	Операторч, цувих машины /өнгөт металлын/	8122	17
394	Операторч, цувих машины /цилиндр бүтээгдэхүүний/	8122	18
395	Операторч, металл бүрэх машины	8122	19
396	Операторч, металл боловсруулах эцсийн бүтээгдэхүүний суурь машины	8122	20
397	Операторч, металл өнгөлөх машины	8122	21
398	Операторч, сунгах машины	8122	22
399	Операторч, шахах машины	8122	23

400	Зуухны операторч, халаах /металлын/	8122	24
401	Операторч, холих машины /металлын/	8122	25
402	Операторч, шатаах тоног төхөөрөмжийн /металлын/	8122	26
403	Царцаагч	8122	27
404	Урвалжийн ажилтан	8122	28
	8131 Химийн бүтээгдэхүүний машины операторч		
405	Операторч, зэвсэг, тэсрэх бодис үйлдвэрлэх машины	8131	11
406	Операторч, дээрх нэгж бүлэгт хамрагдахгүй химийн бүтээгдэхүүний машины	8131	12
407	Операторч, нефть, байгалийн хий боловсруулах, цэвэрлэх төхөөрөмжийн	8131	13
408	Операторч, нефть, байгалийн хий, химийн бүтээгдэхүүний машин, тоног төхөөрөмжийн	8131	14
409	Операторч, эмийн зүйл, гоо сайхан, ариун цэврийн бүтээгдэхүүн хийгч машины	8131	15
410	Операторч, тэсрэх бүтээгдэхүүний машины	8131	17
	8141 Резин бүтээгдэхүүний машины операторч		
411	Операторч, резин шахах машины	8141	12
	8160 Хоол хүнс, бусад төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүний машины операторч		
412	Операторч, янжуур тамхи үйлдвэрлэх машины	8160	14
	8182 Уурын хөдөлгүүр, уурын тогооны операторч		
413	Операторч, уурын тогоо, халаалтын зуухны	8182	11
414	Операторч, уурын хөдөлгүүрийн	8182	12
415	Галч	8182	13
416	Операторч, дулааны станцын	8182	14
417	Операторч, даралтат шахуургын төхөөрөмжийн	8182	15
	82 Угсрагч		
	8211 Машин механизм угсрагч		
418	Угсрагч, хөдөлгүүрийн	8211	11
419	Угсрагч, суудлын	8211	12
420	Угсрагч, тээврийн хэрэгсэл /машин/-ийн	8211	13
421	Угсрагч, агаарын хөлгийн	8211	14
422	Угсрагч, даралтат сав, турбины, уур, ус дамжуулах шугамын	8211	15
423	Угсрагч, машины багаж хэрэгслийн	8211	16
424	Угсрагч, машин тоног төхөөрөмжийн	8211	18
	83 Жолооч, хөдөлгөөнт төхөөргийн операторч		
	8311 Зүтгүүрийн машинч		
425	Машинч, газар дээрх галт тэрэгний, зүтгүүрийн	8311	11
426	Машинч, туслах машинч, уул уурхайн зам, зүтгүүрийн	8311	12
427	Машинч, төмөр замын, тусгай зориулалтын	8311	13
428	Туслах машинч, газар дээрх галт тэрэгний, зүтгүүрийн	8311	14
429	Туслах машинч, төмөр замын, тусгай зориулалтын	8311	15
	8312 Төмөр замын бэхэлгээчин, дохиочин, шилжүүлэгч		
430	Ивүүрчин, галт тэрэгний	8312	11
431	Дохиочин, холбогч, шилжүүлэгч	8312	12
432	Төмөр замын өртөөний жижүүр	8312	13
433	Төмөр замын өртөөний туслах жижүүр	8312	14
434	Галт тэрэгний найруулагч	8312	15

435	Галт тэрэгний туслах найруулагч	8312	16
436	Вагон үзэгч-засварчин	8312	17
437	Замчин, төмөр замын	8312	18
	8332 Хүнд даацын машин, том тэрэгний жолооч		
438	Жолооч, цемент зуурагч, тээвэрлэгч машины	8332	11
439	Операторч, хүнд даацын авто машины	8332	12
440	Жолооч, ачааны тэрэгний	8332	13
441	Жолооч, тэргэнцрийн /уул уурхайн/	8332	14
442	Жолооч, хогны машины	8332	15
443	Жолооч, цистерний	8332	16
444	Жолооч, чиргүүлтэй ачааны машин /2-3 чиргүүл, трайлер/-ы	8332	17
445	Жолооч, тир горимын ачаа тээврийн	8332	18
446	Жолооч, аюултай ачаа тээврийн	8332	19
447	Жолооч, ариутгах татуургын машины	8332	20
448	Операторч, тусгай тоноглол бүхий машины	8332	21
	8342 Газар шороо, зам засварын болон түүнтэй адилтгах машины операторч		
449	Газар шороо, зам засварын болон түүнтэй адилтгах машины операторч	8342	11
450	Гадас суулгагч машины операторч	8342	12
451	Операторч, бульдозерийн	8342	13
452	Жолооч, зам индүүдэх машины	8342	14
453	Жолооч, зам талбай тэгшилж нягтруулах төхөөрөмжийн	8342	15
454	Жолооч, малтагч машины	8342	16
455	Жолооч, суваг шуудуу ухах машины	8342	17
456	Машинч, экскаваторын /цахилгаан, гидро/	8342	18
457	Туслах машинч, экскаваторын	8342	19
458	Операторч, асфальт дэвсэх төхөөрөмжийн	8342	20
459	Операторч, багана босгох машин төхөөрөмжийн	8342	21
460	Операторч, газар ухах төхөөрөмжийн	8342	22
461	Операторч, хонгил гаргах машины /барилга байгууламжийн/	8342	23
462	Операторч, цемент дэвсэх төхөөрөмжийн /барилга байгууламжийн/	8342	24
463	Операторч, чулуу дэвсэх төхөөрөмжийн /барилга байгууламжийн/	8342	25
464	Операторч, автогрейдерийн	8342	26
465	Асфальт бетон хучлагад нүхэн засвар хийх иж бүрдэл машины операторч	8342	27
466	Операторч, скреперын /хусагчийн/	8342	28
	8343 Операторч, кранч, өргөгч цамхаг түүнтэй адилтгах машины		
467	Операторч конвейрын гүүрэн краны, агуулахын, өргүүр сагстай өргөгчийн	8343	11
468	Операторч, өргөгч цамхаг, татах төхөөрөмж, элеваторын	8343	12
469	Бусад кранч	8343	13
470	Засварчин, өргөн тээвэрлэх тоног төхөөрөмжийн	8343	14
	8344 Бусад өргөх, татах төхөөрөмжийн операторч		
471	Операторч, өргөх цамхгийн /төмөр замын/	8344	11

472	Операторч, өргүүрийн	8344	12
473	Операторч, татах төхөөрөмжийн	8344	13
474	Операторч, дүүжин замын	8344	14
	9112 Зочид буудал, албан контор, бусад байгууллагын цэвэрлэгч, туслагч		
475	Цэвэрлэгч/үйлчлэгч, үйлдвэрийн	9112	13
476	Цэвэрлэгч, барилгын	9112	23
	9311 Уурхай, карьерийн ажилтан		
477	Ажилтан, далд уурхайн	9311	11
478	Ажилтан, ил уурхайн	9311	12
479	Нүүрсний дээж авагч	9311	13
480	Төмрийн хүдрийн уурхайн ажилтан	9311	14
481	Алт угаагч	9311	15
	9333 Ачаа зөөгч		
482	Ачигч, авто замын тээврийн	9333	13
483	Ачигч, агаарын тээврийн	9333	14
484	Ачигч, төмөр замын тээврийн	9333	17
	96 Хог хаягдлаар ажиллагч, бусад энгийн ажил		
	9629 Энэ ангилалд ороогүй бусад энгийн ажил, үйлчилгээний ажилтан		
485	Галч	9629	17
	02 Зэвсэгт хүчний ахлагч /Цолгүй тохиолдолд/		
	0210 Зэвсэгт хүчний ахлагч /Цолгүй тохиолдолд/		
486	Саперчин-тэсэлгээчин	0210	31
487	Эксковаторчин-кранчин	0210	35
488	Шатахууны нярав-жолооч	0210	39
	03 Зэвсэгт хүчний зэрэглэлийн бусад ажил, мэргэжил /Цолгүй тохиолдолд/		
	0310 Зэвсэгт хүчний зэрэглэлийн бусад ажил, мэргэжил /Цолгүй тохиолдолд/		
489	Буудагч	0310	17
490	Гранатмётчин	0310	18
491	Пулемётчин	0310	19
492	Мэргэн буудагч	0310	20
	Инженер		
493	Зам гүүрийн саперчин	0310	22
494	Саперчин-Тэсэлгээчин	0310	24
	Зэвсэг		
495	Зэвсгийн засварчин	0310	40
496	Зэвсгийн лаборант	0310	42

---o0o---

Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар
сарын 27 -ны өдрийн 491 дүгээр
тогтоолын 3 дугаар хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ ТӨЛӨХ АЖИЛ, МЭРГЭЖЛИЙН ЖАГСААЛТЫГ ХЭРЭГЛЭХ ЖУРАМ

1.1.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэл төлөх ажил, мэргэжлийн жагсаалт, шимтгэлийн хувь хэмжээг мөрдөж ажиллахад энэ журмыг баримтална.

1.2.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээг хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, аюулгүй ажиллагааны шаардлага, эрсдэл бүхий ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлөөс хамааралтайгаар ажил олгогчийн цалин хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлогоос шимтгэлийн хэмжээг 0.5, 1.5, 2.5 хувиар ялгавартайгаар тогтооно.

1.3.Шимтгэлийн хэмжээг тогтоохдоо хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын баталсан “Үндэсний ажил мэргэжлийн ангилал, ба тодорхойлолт “ҮАМАТ”-08”-ыг баримтална.

1.4.Ажил олгогч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийн тооцоог нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан /НД-7, НД-8/-д тусгаж холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу тайлагнана.

1.5.Ажил олгогч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэл төлөх хувийг буруу тодорхойлсон, шимтгэлийн тайланд буруу тайлагнасан бол шимтгэлийг нөхөн төлүүлж, холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---